

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěń pak sw aty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Šsmolerjez knihicziščezěni w Budyšinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Nowe lěto.

Łut. 12, 4—9.

Słowo i Božeho słowa sa nowe lěto žadamy dženska, pošlynjaze słowo, kiž je nam sepjera na puczu do čěmneho pschichoda. Čzi je požadaju, kiž i bitej a tyschenej wutrobu do pschichoda hladaju, čzi wóšpřoczeni a wopusčezeni, žarowazy a plakazy, čzi křudzi we swojej nusy a křori na swojich ložach. Jim wšchěm chzyl ja pschiwolacž: D nje-spusčezje nadžiju! Wšmicze stroschtnišcho swoj pucžowarški kij do ruki! Tež nad wami rukuje Boža lubosć, kiž wjedže waš džitnje, ale tola šmilnje a waš nihdy uochze wopusčezicž a škomdžicž. — Tym wješelým tež chzyl ja to šwjate šezenje pschipowjedacž, kiž dženska radošnje dale džēja, kotrychž šandzenosć bě wobšwětljena psches wjele šwětla a wješela a kiž škote nadžije na pschichod staja. Šich chzyl prošnyč: D njetwarče na swoju móz a mudrosć, ale štajče šwoje dowěrenje na teho Anjesa! — Tym džělatwym chzyl pschiwolacž: D hromadžče šwoje mozy a nałožče je sa nowe nadawki, ale roššywajče dobre šymjo, wopokažče šo se słowom a skutkom jako wuczobnizy wulkeho džělaczerja Šesom Šhryšta!

Wjele nowolětnych pscheczow a postrowjenjow šo w tutych dnjach wupraji; ale šelko je jich tórnych, nje-mudrych, šchódnych! Dha pak štupi tu w našchim šezěnju Šhryštuz psched naš a štaji tym husto tak prošnym a šwěrschym čłowškim pscheczam napscheczjo šwoje mózne, bójške: „Ja pak praju Wam!“ Wón rěči k nam niz

jako wotrocžkam, šo dyrbjeli šo štrachowacž, ně, jako šwojim pscheczalam: „Ja pak praju wam, mojim pscheczalam.“

Nowolětnje postrowjenje teho Anjesa na šwojich pscheczelow.

Šchto pschinyše a wuprošy nam?

1. Bohabojasnu wutrobu;
2. wěrxazu wutrobu;
3. w Bošy šylnu wutrobu.

I. Wažna hodžina bě wuczobnikam biła, w kotrejž je to słowo wot Šesusa rěčane. Woni šo hotuja, přěni křócž wuczahnyč do wšow a městow, šo bychu šo jako šwědkojo a póbli Šesom Šhryšta wopokajali. Dha chze jich tón Anjes sa bėdženja, kiž bórny pschindu, pošlynicž. Štokřócž tuto lubosne napominanje w bibliji šteji. Tón, kiž čłowšku wutrobu lěpje šnajesche a hlubšcho šrosymjesche, hacž hdy žadny druhi na šemi, tón wjedžesche tež, kak bojošć naš psches žimjenje pschewodža, a kak tež wěrxazy loško do špytowanja padnje, šo khabla a nad Božej lubosću dwělowacž počnje. „Nještrachujče šo tych, kiž čělo šabija a potom ničjo wjazy čzinicž njemóža!“ Čzi wuczobnizy šu tuto pošlynjaze napominanje trjebali. Wšchaf tola tón Anjes jich wupóbła kaž štadko mjes wjelkow, kaž jehnjata mjes torhazu šwěrimu. Š přěnjeje šchěščizjanskeje žyrkwje šo nam powjeda, šo šu, i wuwšacžom Šana, wšchitzy wuczobnizy Šesušowi martraštku šmjercž wumrjeli, ale štrachowali šo nješbu. Njebojašliwje, i wšštanjom abo i čžichim poddacžom džěchu do šmjercže, pschetož tón Anjes

bě wšchě stróžele, wšchu wopacžnu bojosčž jim s dusche wšak. Njech čžela braschna hěta šo jim roslamje, njech woni krawja pod mjeczom kaž Jakub abo pod kamjenjemi kaž Schčžepan, s Ahrysta ruki jich žadyn stysť a žana šmjercž njeje wutorhnyčž mohla. Šwětke pschiklady sa naš šu tucži martrarjo s čžafow přehšeho kšchescžijanstwa, kiž šo njeboja nikoho, hacž Boha šameho.

Ważna hodžina je bila tež sa naš. Kaž čži wuczobnizy, tež my na rozpucžu stejimy. Nowe lěto šapocžinamy dženska. Někotry s nadžiju do pschichoda hlada, ale njewěšte a njemobštajne je wšcho šemške. Šdnyž wróczo hładamy do šandženeho lěta, šo we wutrobje někotra ból a starosčž šběha; ale do s bojosčžu napjelnjeneje wutrobny kšincži Jesušowe šłowo: „Njestrachujče šo!“ To hešło je nam nušne: Našch čžaf je strachow polny. Njepschecželjo šu kołowotoło naš. Na wšchěch pucžach lafa špytowať na kšchescžijana. Se wšchelafimi brónjemi wojuje šo pschecžiwu nam. Wšchě šnamjenja w našchim čžafu pokasuja na wichorojty, bėdžerški pschichod, kotremuž napschecžiwu džemy. My pať šo tola njestrachujemy. My šnajemy teho, psched kotrymž wšchě wichory mjelcža, hdyž jenož šłowcžko rjeknje. Čžim wyschšcho šo mórške žolmy pschecžiwjenja šbėhaju, čžim krašnišchi šteji Ahrystuš w bójštej majestosčži psched nami. Wšchudže tam, hdyž bohajosčž we wutrobje bydli, hdyž čžłowjek šo sa Božej wolu prašcha, po Božich pucžach šhodži a psches Božeho Ducha šo wodžicž dawa, tam je wón njebojasliwy a šylny we wšchěch wojowanjach šwěta a wichorach čžerpjenjow. Tam woczehnje šo mladosčž, kiž chze kaž Josef šwoju duschu čžistu šahowacž, tam namaťaju šo dželaczerjo, kiž na šwojim měšče šteja a šwoje džělo dokonjeja tež tam, hdyž wócžko šemškeho knješa jich njewidži, tam šteja na straži paštrjo a wuczerjo, staršchi a woczehnjeryjo, kiž stajnje a wšchėdnje wopomnjeju, šo šmėja čžěžke šamolwjenje dacž psched tym, kiž je jich do šastojništwa štajil a drohotne kubla, našcheho šerbškeho luda džēczi, jim porucžil a dowėril.

Njeje krašne kublo: „Bohobojasna wutroba?“ Tón Anjes ju do naš plodž a špožčž nam tež

II. wěrjazu wutrobu. Kať lubošnje wě tón Anjes tola tyšchenym, špytanym a małowėrnym wėru šylnicž! „Njepschedawaju pjecž wroblow sa dwaj maľaj pjenježłaj? Dha wšchak psched Bohom wot tych šamnych tež niz jedyn njeje šapomnjeny. Tež šu wlošy na wašchich hłowach wšchitke rachnowane. Teho dla njeboječe šo: wy šče lėpšchi dyli wjele wroblow.“ Dyrbjal wėczny šastarať, kiž čžerwika njepomni a ptacžatka šejwi, tebe šapomnicž? Njeshmy dha my wjazy hacž tamne šhudobne štworjeńcžka? Nimamy dha my njeshmjertnu duschu? Njeshmy dha my duch wot Božeho Ducha a podomništvo jeho bycža? Njech to žalošne w našchim čžafu šo huščžišcho štawa, šo macž bjes lubosčže šapomni a šastorcži šwoje džęczo; tón Anjes njepomni šwojich. Šelko starosčžow je tež w šandženym lēcze nam s dusche wšak, šelko kamjenjow nam s pucža wotwalil, šelko hórkich šylšow nam šetrewal, šelko šwarnowanjow w čžěžkich strachach, šelko wuřhowanjow s wulkeje nušy nam wopokasal! Čže, Božo, šhwalimy! My tebe čžesčžimy! Njebě wón wonkach na polach a w šahrodach, tu a tam na wšchěch měštnach pilneho džěla tón bohaty žohnowať, w domje tón wėczny šastarať, pschi šhorolozach našch lėkar a trošhtar, na wšchěch dobrnych pucžach našch towaršch, sa maľnych a wulkich tón wodžer a šchitowať a wajhtar? Ubo je šnawo šandžene lěto sa

tebe w twojim žiwjenju najčžěžšche bylo, kiž šy s žyła šnjescž a pschecžerpicž mēl? Šsu čži rany šbite, kiž ženje wjazy žyłe šahojicž njebudža? Še tebe twój pucž šnawo pschi šmjertnych ložach abo kašchčžach nimo wjedł? Še tón najlubšchi čžłowjek, kotrehož šy na šwēcze mēl, wot tebe šchol? Njewěšch ty, šo Bóh we šwojej mudrosčži nam hušto šemške šepjery, na kotrež šo špuschčžachmy, roslamje, šo by wón šam sa naš šepjera a šhowanka byl? Šehodla njestorž, njedwėluj, njemorkotaj, ale wěr! Kať šbožny pať tón je, kiž šo we wšchěch škuttach a wšchēm džěle, we wšchěch wješelach a šrudobach psches paštrštu ruku šwojeho Šbóžnika wjesčž da, to dopokaže nam žohnowane žiwjenje tamneho šwėrneho wotrocžka Jesušoweho, Friedrich s Bodelschwingha, kiž je w šandženym lēcze dženi 2. haprleje pola Bielefelda w Bethelu wumrjel a domoj šchol s šwojemu Jesušej. Wón je dobrocžel šhornych a šhudnych, pošol šmilnosčže hušto w našchim ludu mjenowany byl, a wěščze, to wón bē; ale s wotkal jeho lubosčž ke šhudym a šhorym, s wotkal jeho móž šmilnosčže s po čžěle bitym a po duchu bludžazym, hdyž niz s wutrobny Jesušoweje? Š njeje je wón ju čžerpal we šwojej džęcžazej a tola tať šylnej wěrje. Někotry pucž je wón šchol pschecžiwu šwojej radže a woli, jenož dofelž ton Anjes jeho wolašche. Wulke wopory je wón čžasto s krawjowej wutrobu pschinješł. Wot rownych hórkw šwojich 4 džęczi, kiž wšchitke sa jenož někotre dny wumrjedu, džěli šo wón a šapomni wšchu žalosčž a bolosčž šwojeje nanowškeje wutrobny, hdyž tón Anjes jeho do šlužby potřeba, a šaprejo šebje šameho džě wón do Bielefelda a šapocžnje tam šwoje džělo a hlaj, s tych čžichich šnadnych šapocžatkow tam nasta žyłe měšto šmilnosčže, kiž něť 5000 dušchow licži, mjes kotrymž bē wjetšchina něhdy do hubjenštwa a štaženja šastorcžena. Někotry dženi drje je byl w Bodelschwinghowym žiwjenju, hdyž wón njewjedžesche, s wotkal šhlėb bracž sa te tyřazy na padawu šhorosčž, na čžěle abo duchu čžerpjaznych, ale pschezo šašo bu blido sa wšchěch kryte a ženje temu šwėrnemu wotrocžkej žane dwėlowanje nad Božej lubosčžu pschikšlo njeje. My tajke graty Bože we šwojim ludu nochzemy jenož wobdžiwacž a šhwalicž, radšcho hišchče chzemy wuřnyčž wot nich to šylne twarjenje a dowėrjenje na Boha šameho, kiž njeshabla tež tam, hdyž wócžko jenož nušu a horjo widži, chzemy wuřnyčž tu wėru, kiž šo teho njewidomneho džerži, kaž by widomny byl, a wuprošnyčž šebi tež tu lubosčž, kiž šo wulwa s Jesušoweje wutrobny, a kiž je runje w našchim čžafu ta jenicžka móž, njewėru pschewinyčž a tež štwjerdnjene a šašakle wutrobny sa Jesuša dobyčž. Šchtož pať šmy wuřnyli, to chzemy potom tež psched šwėtom wuřnacž a šo jako wuczobnizy Jesušowi wšchudže wopokasacž.

III. Tón Anjes špožčž nam sa wuřnacže Ahrystuša hotomu wutrobu. „Ša pať wam praju: Šchtož mje pošnaje psched čžłowjekami, teho budže tež čžłowški Šsyn pošnacž psched Božimi jandželemi. Šchtož mje pať šapre psched čžłowjekami, tón budže šaprijety psched Božimi jandželemi.“ We wšchěch pruhowanjach a špytowanjach našcheho čžafa Ahrystušej tež psched šwėtom šwėrnosčž šahowacž a tež psched hanjerjemi jeho mjeno wuřnacž, o kať nušne je to sa našch čžaf a lud! Šdy by kóždy, kiž hišchče w Ahrysta mjenje šwojej koleni šhibuje, kóždy, kiž Bože šłowo lubuje a bjes njeho žiwy byčž a wumrjecž nochžyl, tež stajnje pschede wšchěmi pschescžėharjemi a

pscheczimnikami drohe, šwjate kubła nascheje wěry fastupował a je we šwojej pschitomosći wuhanicz nje dał, potom nje wěra šebi njeby šwērila, tał kħroble a wobidnje šo šjewicz. Jenoz stań šo nasche wušnawanje niz jeno we šłowach, ale w skutkach, tał šo Šhryšta šłowo i naš rěczy, Boži Duch w naš bydli, Šhryšta lubošć w naš šo šjewi a nam wutrobny wotanfuje. —

Šhto w nowym lěcze na naš czała, njewěmy; ale to wěmy, šo šo wschitko snješe, pscheczěrpi, pschewinje, šo šmy stroschtni a wješeli šamo w šylšach, hdyž tón Šnješ nam da ša to lube nowe lěto **bohobojašnu** a **wěrjazu**, w tym Šnješu **šylnu** wutrobu.

Šamjeń.

D.

R wobšamknjenju lěta.

(Ach, wie die Jahre schwinden —.)

Šłóš: Něk dobru nóz ja dawam —.

Ach, kał šo lěta minu,
Šso wschitko šhubjuje,
Wšchě rjane kubła šhinu,
Niz semja šliczuje!
Šso wschitzy šestarinu,
Móz najcha wothromi;
Wšcho, šhtož tu potrjehim,
Šsu šame cžriopiki.

Šaž dym šo rucze šdali,
Šał šbože džěczatšwa;
Šzi, šiz šmy lubowali,
Něk hižom w rowje špja.
Šhtož młodži požadachmy,
Šaž šón wscho šašchlo je,
A ša to dostawachmy
Mny horja tšchnošće.

Šsej šawdawamy ruzny
Ša žyłe žiwjenje; —
A hlej, kał njenadžujzy
Ššlub roštorhjeny je.
Šed'n po druhim šo šhowa
We šwojej šomorzy;
Šež my do šwojoh' rowa
Ša nimi póšdžemy.

Tu šańdu we špróznošći
Šaž rěcz tež nasche dny,
A pschi wschej wobčeznošći
Šsu hješ hódneje mšdy. —
Šhto mašch, šy-li ty dostał
Šež dołhe žiwjenje? —
Šsy w šamej prózy wostał,
Šo bē najšrašnišche.

A šhtož šmy nadžěłali
We wschědnym počze šej,
Wšcho, šhtož šmy škutkowali,
Šo žyłe ničšo njej.
Šženš šchće šo špomni na to,
Móz pał wscho šawodža;
A jutšje — wěš mi — ša to
Šso ničtō njeprašča.

Šried' hacž šej pschemyšlimy,
Šam šmjercz šo pschibliži;
Šo rowa fastupimy,
A šwět naš šapomni.
Šał wschitko b'dže šo minyč,
Šchtož bywa we šwěcze;
Wšchě mjena budža šhinycz
Šaž šynki w dolinje.

To jene njeshubjene
Šsy ty, mój Šnježe, šam,
Šiz mi je polubjene,
Šdyž nowy narod mam,
Šo — njech wscho cžěfa, pada,
A wschón šwět šahinje, —
Mje šdžerži twoja hnada
Šo wscheje wěcznošće.

Šurij Bróšf.

Na nowolětnym ranju.

Ach, hižom šažo lěto wotšal džěšče!
Ššmy wospjet kroczel bliže k wěcznošći.
Wšcho šašchlo je, njech radošć, horjo běšche;
Něk nowe lěto Bóh nam wobradži.

Šhto wono w šwojim klinje ša naš šmėje:
Wšchěcz šboža abo šamu njehodu?
Šacž pschichod róže abo wóšty žněje —
Šo i njeměrom nam pjelni wutrobu.

Š šložmy stroschtnje woczi k wšchotošći,
Šam i kralom je, šiz našch dónt w ruzny ma;
Šaj, jemu dowěrmny šo w pokornošći
A bjeřmy wscho, šhtož jeho mudročć da.

Wón je našch Wótz, my jeho lube džěczy,
Šuž twaršny šwěru Bože kraleštwo;
Šam potom jeho miłošć dale šwěczy,
Šež ša našch kraj a ša wscho Ššerbowštwo!

K. A. Fiedler.

Šhto mam kóždy džěń w nowym lěcze wopomnicz?

1. Šo je mi šažo hnadny džěń wobradženy ša wěcznošć, w kotrymž dnybju šamolwjenje wotpołožicz;
2. šo je moje žiwjenje pučžowanje k njebješam, šo jeno psches šwět pscheńdu a tu wostacž njemóžu;
3. šo je tón pučž wuški, kotryž k žiwjenju wjedže, šo na nim šchizje steja a šo móže mje mój pučž džęška hišchće do šmjertneho doła dowješć;
4. šo pał je mi tež něchtō k bofej, kotryž šam wo šebi praji: Ša šym tón pučž a ta wěrnošć a to žiwjenje; šo je tón pola mje, kotryž je šwój šchizž šam na Golgatha donješł a tam je šwojej šmjercžu šašglował, a šiz je tež mój Šbóžnik.
5. šo dnybju džęška štareho cžłowjeka i jeho lóšchtami a žadošćemi i pomožu šwjateho Ducha, kotruž mi Bóh dawwa, moricz a šapřecz;
6. šo mam kóždy džěń w modlitwje psched lubeho Wótza w njebješach štipicz;
7. šo mam wschitko, šhtož na mnje w žiwjenju pschidžę, i Šnješoweje ruki wsacz, njech je wješele abo šrudoba, a prošycž, šo by mi k lěpschemu šlužilo;
8. šo wschitkich cžłowjekow wobšladuju jało šobowumožęny;

so jich jako tajlich lubuju, kotřiz ťu drje so mnu w hrěchnym hubjenstwe, ale kiž ťu tež kaž ja powołani, hnadu, měr a žiwjenje dostacž psches Sesom Křhrysta;

9. so s prawej lubosčzu a ťwěrnosčzu džěčsom Bpžim pschiwisju.

Ma nowe lěto sa mucžneho podróžnika.

1. Kral. 19, 4—8.

Ěliabo, ichto tyšchi
Nětk twoju wutrobu?
Ze mostudlo cži cžakacž
Ma sbóžnu cžichotu?
Njet': Křudža tebję hrěchi
A luda blud a škóscž?
Esy ťwój pucž šhubit' k Bohu,
Kiž ťam je scžěpřlivosčž?

Wo wótžny kraj męcž žadosčž
Ze sbóžne sacžucže
Sa teho, kiž ťo będžit'
Ze hacž na škóncženje.
Schtóž do cžaka je spróžny
A žyle wustatn,
Ach męnišch, wojowarjo,
So tón b'dže puscheny? —

Ělaj, mucžnoh' podróžnika
Nětk jandžel póbłany
Esó dótkny, a jędž s picžom
Wón jemu pschinješy:
„Schcže daloke mašch pucže
A došč schcže došonjecž;
Wóh potom dom cži pomha,
Tam budžesch ťwjatof męcž.“

Ach stej k nam podróžnikam
We holej puschini,
Ědžež cžělu, dušchi wutlej
Kcže dobyt' daloki:
Maš Wóh ťam budže schewicž,
Wón, našcha nadžija,
Se ťwojim šłowom, duchom
Tež wuwjesčž s hubjenstwa.

Surij Bróšf.

Nowolětna nóž njesbožowneho.

Starý muž stejeschę w nožy wot stareho k nowemu lětu pschi wofnje a hladasche w sadwělowanju horje k njehibithym njebjęšam, węcžnje s hwěšdami ťo pokrhwazym, a dele na cžistu, cžichu, bęlu semju, na kotrejž nětk nihtó tak wješela spróžny a tak bjes spanja njebē kaž wón. Pschetož jeho row stejeschę žyle blisfo pschi nim; wón bē jeno se ťněhom staroby, niž se selinu mlodosčze wozžety a wón se ťwojeho žyľeho bohateho žiwjenja ničso ťobu njespschinješe hacž bludny, hrěchi a šhorosčze, štažene cžělo, šapuschenu dušchu, wutrobu pošnu jęda a starobu pošnu roštacža. Tęho rjane mlode dny pschewobrocžichu ťo jemu džęňš do šcherjenjow a cžahachu jeho šašo psched tamne ranje, hdžež bē jeho nan jeho najprjedy na rošpucž žiwjenja štajit', kiž k prawizy po šłóncžnym pucžu prawdosčze do šchěroteho męrneho kraja pošneho šwětla, žnjow a jandželow wjedže a kiž k lęwizy do drohow hrěcha, knotowym

šchcžęškam podobnym, dele cžehnje, do cžorneje jamy, pošneje jęda, šušathch hadow a cžmowych horžnych dymow. Ach, hady wišachu wokoło jeho wutroby a jędojte trjepki na jeho jashfu, a wón wje-
džišche nětk, hdže bē.

Bjes myšlow a s njewurjekliwym štyškom woľasche k njebjęšam horje: „Daj mi moju mlodosčž šašo! O nano, štaj mje šašo na rošpucž, so bych ťebi hinaš wušwolit'!“ Ale jeho nan a jeho mlodosčž bęšhtaj dawno nimo. Wón widžeschę šłudnicžki na ťužach rejwacž a na Bóžej roli wuhafnyčž, a wón ťebi prajeschę: „So ťu moje šłudne dny“. Wón widžeschę hwěšdu s njebjęš padnyčž a padnjenu šwęcžicž a na semi hafnyčž. „So šym ja!“ džeschę jeho křwawa wutroba a hadowe šuby roštacža rhyachu dale w ranach. Kšohorjene myšlenje pošasa jemu cžęťaze nóžne mjetele na ščěchach a wětrnik šbėhny hrožo ťwoje ruki k rošbicžu a w prošdnym cžěťowym domje wostajene cžělo wša pomaku jeho woblicžo na ťo a męjeschę napohlad, kaž wón.

Šsrijedž tuteho będženja klincžeschę na jene dobo piškanje sa nowe lěto s wěže dele kaž daloke žyřkwine špěwanje. Wón bu cžichi. Wón hladasche na njebjęša a psches šchěroku semju a špomni na pschecželow ťwojeje mlodosčze, kiž bęchu nětk šbožownišchi a lępschi hacž wón, wucžerjo semšteho naroda, nanojo šbožownych džěcži a pošohnowani cžłowjekojo, a wón džeschę: „O, ja bych tež kaž wy tule přęnju nóž noweho lęta se šetrijentmaj woczomaj špacž mohł, hdny budžich chžyl! Ach, ja bych tež šbožowny byčž mohł, wój drohaj štaršchęj, hdny budžich waju proštwy k nowemu lętu a wucžby dopjelnit'. W najhoržyšchim dopomnjenju na ťwój mlodosťny cžak šdajche ťo jemu, jako by ťo to cžělo w cžěťowym domje, kotřęž bē na njeho tak podobne, šbėhnyšlo; na pošledku ťo jemu tak džěschę, kaž mnohim pschiwěrnym w nožy noweho lęta, kiž męnja šcherjenja widžecž, a cžělo ťo do žiweho mlodženza pschewobrocži. Wón je wjažny widžecž njemóžeschę; wón pschitry ťwoje wócžlo; tšbaz horžnych šylow ťo do ťněha ronjachu a tam šaprahnychu: wón šdychowasche jeno hišchcže cžicho bjes trošchta, bjes myšlow: „Wrócž ťo šašo, mlodosčž, wrócž ťo!“

— — — A wona ťo šašo wrócži, pschetož jemu bē ťo jeno w nožy noweho lęta tak žalofnje džako. Wón bē hišchcže mlodženž; jeno jeho šabludženja njebęchu žadny šón byšle. Ale wón ťo Bohu lubemu šnjesej džakowasche, so móžeschę ťo, hišchcže mlody, wot šłócžanych pucžow hrěcha wrócžicž a ťo šašo na šłóncžny pucž podacž, kiž do bohateho kraja žnjow wjedže.

Wrócž ťo s nim, mlody cžitarjo, kiž ty tež na jeho šłudnym pucžu stejíšch! Tónle šatrašchazy šón budže wot nětka twój šudnit'; ale hdny by ty junu woľal: „Wrócž ťo šašo, rjana mlodosčž!“ — wona by ťo njewrócžila!

Wschelake s bliska a s daloka.

„Pomhaj Wóh!“ tak štrawimy našchich cžitarjow pschi šastupjenju do lubeho noweho lęta. Wny prošnymy, so chžyli tež w nowym lęcže našchi šwěrnı cžitarjo wostacž a tež lubnych šnathch a pschecželow pschuwjesčž, kotřiz ťo tež jako cžitarjo našcheho „Pomhaj Wóh“ šapřšacž dadža. Wutrobny džak wupraja redaktor tež wšchitkim, kotřiz ťu do našcheho šopjena pišali, najhnutšchi džak praji redaktor wošębje s žyľej wutrobu šnjesej šeminarštemu wňšchšchemu wucžerjej šiedlerjej, šoburedatorej našcheho šopjena, sa jeho wopornıwe, špróžniwe a šwěrne prošowanje.

— Měšto Budnyšchin je na wobydlerjach šhětro rošřlo. 1905 męjeschę 29,419 wobydlerjow, nětko je ťo nalicžilo 32,614. Šubij je wot 10,683 na 11,256, Šamjenž wot 11,120 na 11,532, Šiškopizy wot 7516 na 8039 a Žitawa wot 34,719 na 37,037 rošřla.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj;
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłas
Wšědne dny;
Džeň pak sjwaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana,
Njeh đi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Šmolerjez knižničiskej w Budyschynje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

1. njedžela po tsjoch kralach.

Mat. 3, 13—17.

Epifanias rěka sjewjenje, a to sjewjenje Jesuřoweje krařnosće. Hacz runje je zyle ewangelion sjewjenje Jesuřoweje krařnosće, dha tola tutón czař nětk po hodžoch řebi tuto mjeno wořebje řařluzi, kiž nam psched woczi staja, řak bu tutón Jesuř, kiž bě řo w Bethlehemeje narodžil, řa řehryřtuřa pofnaty, to je řa teho, kiž pschińcž mějesche a móz mějesche, řo by řbóžny cžinił řwój lud. Kóžde řwjate řeženje epifaniskeho cžaka něřak wo tym rěczi. Stary Simeon widzi w Jesuřu řwójeho řbóžnika; cži mudri ř rańřeho kraja řo ř njemu modla; tu widžimy jeho dwanaće lět stareho w řerusalemje w temple ředžo; tam cžini wón řwój přeni džiw na kwařu w řana w Galilejskej; tam řařo řlyřchimy, řak wón ř domu řaper-naumřeho hejtmana cžežku řhorosć řacžeri abo na morju wětrej a řolmam ře řwójim móžnym řłowom pohrořy. A hdyž dženkniřchi tekřt wo Jesuřowej řchcženizy rěczi, dha chze ř tym na Jesuřowu wořebitu krařnosć pokařacž. Kóžde řwjate řeženje pak tež nam to prařhenje blisťo položa: řchto mamy my ř teho, řchtož je řo tam podało? řak tež tu. Duž řebi rořpominajmy

Jesuřowu řchcženizy.

1. řchto ma ta řama řa njeho na řebi?

2. řak je ta řama řnamjo nařcheje řchcženizy?

1. řan tón řchcženil bě wuřtupil a wolařche řwój

řud ř potucze, niž jeno řaž druřy profetojo, kiž chzychu tež, řo by řo řrael psched řožim huńwom wuřhowal, ale wón mějesche wořebje na to pokařacž, řo je njebjeske kraľ-řtowo blisťo. „řekera je hižom drjemu ře řorjenju pschi-řožena. řeho dla, řotrež drjemo dobry plóđ njepřchinyře, budže porubane a do wohenja cžifnjene.“ A cži, kiž potutu cžinjachu, dnyřbjachu řwójeho řreči wuřnacž a řlubicž, řo chzedža řo řareho řreřchneho wařchnya wostajicž a w nowym, řwjatym, řohu řpodobnym řiwjenju řhodžicž; na to buch ř wodu řchcženi.

„řehdy pschińdže řesuř ř Galilejskeje pschi řordanje ř řanej, řo by řo wot njeho řchcžicž řal.“ řnyřbjesche wón, kiž řmě řo řwójich njepřcheczelow prařchecž: „řchto mješ wami móže mi řreč domjesč?“, tež řreči wuřnacž a potutu cžinicž? řěře niž! — ře řo prařiko, řesuř hižom řehdy cžujesche, řo je jemu jako řožemu jehnjeczu cžežke řremjo řreřchneho řwěta napořožene a teho dla řadařche řebi řanowu řchcženizy. řni tež to njetrjehi, pschetož jemu řchcženizy ř potucze na žane wařchnje řreĳa njeběřche. řan derje wjedžesche, řoho ma psched řobu; wón wobarařche jemu a džesche: „řni je řreĳa, řo byř ja wot teĳe řchcženy byl, a ty pschińdžesř ře mni?“ řwón řam, wulki profeta řoži, je pschi wřchěm řwójim wuřkolim powoľanju porno tamnemu jeno řreřchny cžłowjeř. řemu tež řesuř napřchecžiwu njerěczi a tola řada řebi jeho řchcženizy; wón džesche ř njemu: „řjeh řo jeno nětk řak řtanje; pschetož řak nam pschiřlyřcha wřchitku prařdosć dopjelnicž.“ řaž wřchitzy, kiž chzychu do řožeho

kralestwa pschińcź, ƚo po Bożej woli kŃchcźicź dawachu, tak chze teź wón kŃchczeny bycź. Kaź mējesche kōźdy i jeho luda po Bożich kŃsnych żywy bycź, tak chze teź wón wschu prawdoscź dopjelnicź. Ale jeho woŃebite powołanje ƚo teź tu w jeho kŃchczenizy psches woŃebity podawt saŃo sjerwi: „Jako JezuŃ kŃchczeny bē, wustupi wón hnydom i wody; a hlaj, njebieŃa ƚo wotewrichu nad nim, a Jan widzeŃe Ducha Bożeho jako holbja dele leczo a na njeho pschińdzo. A hlaj, hlōŃ i njebieŃ dzeŃe: „To je tōn ƚamy mōj luby Ssyn, nad kotrymź ja dobre spodobanje mam.“ — Na mužow Bożich stareho ƚluba bu woli i sa snamjo ƚwjateho Ducha wulaty i wuhotowanju sa jich saŃojnstwo. Jow na prosy noweho ƚluba nawuknjemy woŃebniŃe Ńalbowanje snacź, to se ƚwjatym Duchom ƚamym. JezuŃ dawno ƚwoje powołanje snajesche. Na njo bē ƚo czaŃ żywjania pschihotował. Ale nētł ma sjanje wustupicź, a nētł ƚo jeho njebieŃi Wōtź hiŃchcze juntrōcź sjanje i njemu pōŃnawa: To je tōn ƚamy mōj luby Ssyn, nad kotrymź ja dobre spodobanje mam. Nētł ƚo czaŃ sa jeho skutkowanie w mozy Bożeho ƚwjateho Ducha sapocza. Jeho kŃchczeniza bē ƚwjeczisna sa jeho powołanje, i czemuź bē jeho njebieŃi Wōtź jeho pōŃlał a powołał; teho, kiź je Sboźnik ƚwēta.

2. A jeho kŃchczeniza je snamjo nascheje kŃchczenizy. Epifanias je siewjenje JezuŃoweje kraŃnoscze; nanajkraŃniŃe ƚo Bōh i JezuŃej w jeho kŃchczenizy pōŃnał. Teź i nam ƚo Bōh w naschej ƚwjatej kŃchczenizy pōŃnawa. Teź nad nami ƚu ƚo w nej njebieŃa wotewrił, a Bōh je i nam rēczał: Ty ƚy mōj luby ƚyn, moja luba dźowka! — To je tōn wulki troscht, kiź naŃ psches zyłe żywienie pschewodza. — Kōźdy ma na Ńemi ƚwoje woŃebite powołanje, i kotrymź ƚebi ƚwōj khlēb saŃluzja; ale kōźdy kŃchesczijan ma teź ƚwoje njebieŃe powołanje. Hdzeź starschiski dom Ńeji, tam ƚmy domach. A psches ƚwjatu kŃchczenizu ƚmy wopiŃmo dostali, na kotrymź napriŃane Ńeji: „Nasche mēschczanske prawo je w njebieŃach“, tam, i wotkal je Bōh nam pschwołał: To je mōj luby ƚyn! — My mamy dźēczaŃe prawo a ƚmēny ƚo modlicź: „Wōtče nasch, kiź ƚy w njebieŃach!“ Boža luboscź je i nami. Na kōźdym dnju, kiź nam nekajke sboze pschinjeŃe, ƚo ƚwojemu njebieŃemu Wōtzej sa to dźakujemy. Sa njeŃnaty pschichod ƚo se ƚwojimi lubymi do Bożeje ruki poruczamy. Hdzy dźēczi se starschiskeho doma do njeŃnateho pschichoda do ƚwēta won dzeja, ƚu czi starschi smērowani, kiź wjedza, Bōh chze je wobarnowacź. A hdzy je nekto ƚwōj bēh dobēhal a jemu ƚo Ńkōncznie mary Ńaja, dha wēny, ƚo ƚu ƚo teź nēhdy nad nim njebieŃa wotewrił, a Bōh je jeho nētł domoj sawołał. Njech naŃ potrjechi, Ńchtoź teź je, wjeŃele abo Ńrudoba, — Ńchtoź kŃchczeny je, je ƚebi wēŃy: Bōh je nasch luby Wōczeź a my ƚmy jeho lube dźēczi. Sa to nam JezuŃ rukuje.

Tōn Ńnjes chzył i hnady dacź, ƚo by epifaniski czaŃ sa naŃ byl czaŃ siewjenja JezuŃoweje kraŃnoscze w naŃ, ƚo bychmy ƚwēru wopomnili, kał bohacze ƚmy Ńohnowani, kiź ƚmy na JezuŃowe mjeno kŃchczeni, ƚo bychmy ƚwojim dźēcjom na tutym Ńohnowanju dźēl bracź dali, a ƚo by ƚo nad nami Ńkōncznie JezuŃowe ƚlubjenje dopjelniko: Ńchtoź wēri a kŃchczeny budze, tōn budze Ńboźny!

Samjei.

V. w H.

Wojuj dale!

(Sabater.)

Khroble wojowacź, wscho spytacź,
Dobycze tak ƚwēru pytacź
DyrbiŃch, wboha duscha, tu;
JezuŃ ƚlaboh' pōŃhlnjuje,
Tebje, Ńruchłoh', pschewodzuje
Psches najhlubŃchu czmowinu.

Sa ruku, hlej, chze cze wōdźicź,
Wopuschczeny njeŃmēŃch khdōzicź,
Duź ƚo njeboj, jeno wēt!
Modl ƚo we wērie krucze,
Dźakowacź ƚo budzeŃch rucze,
So masch roŃŃwētlenu cźēt.

Bōrny ƚkōnczto tebi ƚwēczi,
PschēŃtaŃ pkaŃacź, budzeŃch mēczi
SaŃo troscht, duź dowēt ƚo!
Bōh ƚej jeno wēru Ńada;
Potom jeho luboscź rada
WjeŃ'la dawa sa horjo.

Wotwobrocź wot ƚwēta woczi,
Njekhodź dale w hrēŃnym bōczi, —
Jenoź hladaj na Boha!
A njemu pōŃbēhuj ty wschudze
Woczi, ruzy a teź cźucze,
Ńacź cze mile wōŃschewja.

Husto je cze i dźiwjoh' morja
Twojoh' hubjenŃwa a horja
Boža ruka Ńbēhnyla.
Njeje zenje pschikrōtŃchena,
Nē, je Ńajnie wupschestrjena,
So by ƚwojich wumohla.

Ńant' ƚo tola do komorki,
Ńałożuj ty ŃyŃŃ ƚwōj hōrki
Na wōtzwōŃŃu wutrobu.
NjemōzeŃch ƚnadź ƚłowa kmane
Nam'Ńacź ani ƚylly žane,
Njelczo wuŃkorź Ńrudobu.

To je mōzne wotmjelnjenje;
Tak ƚo Bōh b'dze wēcze rjenje
Potajny Ńdych wuŃlŃschecź.
Wēt, ƚo JezuŃ Ńastupuje,
Wōtź pał prōŃtwn dopjelnjuje,
Chze kaź macź cze Ńpotojicź.

Duź ƚo nochzu Ńestrachowacź,
Ale chzu ƚo i Bohu wołacź;
Na njeho ƚo wobroczam.
Tak ja i ƚebi czaŃnu jeho,
Wo czoź proŃchu, mam psches njeho
A ƚo we nim wuthowam.

Jurij BrōŃŃ.

Staroscź.

Hizom w starym czoŃu pola Grichow to ƚłowo pkaŃesche:
Ńłowjeł je dźēczo staroscze. Haj, wschudze, hdzeźtuli ƚu cźlo-

wjelejo živi, tam je tež staročj i domom. W hētach a palazach je wona w runej mēreje namafacj. Ešo staracj a žiwj hycj, faf hufto ma to napohlad, faž by wobojje jene a tofamo bylo! U do wfcheje tuteje staročjwofcže klinczi to fłowo i Galilejskeje hornj: Njefstarajcže fo! Wchetož tam nam tōn Knjes pſchwoła: „Tehodla praju ja wam: Njefstarajcže fo fa wafche žiwjenje, ſchto byſchcže jēdli a pili; tež niž fa wafche cžēlo, ſchto byſchcže fo woblekli. Njeje žiwjenje wjazj dyžli jēdž? a cžēlo wjazj dyžli draſta?“ Mat. 6, 25.

Ebōžnik i tyme fłowom ſtaranje fafaže, dofelž jehowucžobnizj njemoža Bohu a mamonej, Bohu a fkwētej ſdobom fłuzicj. Mj wſchaf durbimj fo fa cžēlo a draſtu staracj, tať dołho hacj fmy w tyme žiwjenju; mj mamj pſchi tym pſchifłufchnoſcže naphcēcziwo febi a pſchifłufchnoſcže luboſcže naphcēcziwo druhim cžłowjekam dopjelnjecj, ale njedurbimj fo wo fkwētnje staracj. Tajka staročj Božemu džēcžu njepſchifteji, pſchetož fa wſchitkim tym pytaju fo pohanjō (ſcht. 32). Wona je tež njetrēbna, dofelž chže fo tōn Knjes fa nař staracj (1. Pētra 5, 7). Staročj je njedowēra pſchecziwo Bohu, faž by jehowuka hdy pſchekrōtka byla, fo wōn njemohł pomhacj; tež wona wutrobu wobcžeža a pokoj rubi. Puſhcčj, ſchtož tebi njefłufcha, a pſchewoſtaj fwojemu Bohu, ſchtož je wōn febi wumēnil!

F.

Dobre pſchepſyſchenje.

Stary wucžer W. bēſche fkwēru fwoje džēniſke džēlo dofonjal. Pſched bērtlik hodžinu bēſche ſtadło holzow a hōlzow ſe ſchule puſhcčzil; jenemu bēſche poſtrow na khoru macj fobu dať i pſchilubjenjom, fo ju bōrj wopyta — druge bēſche wot fo puſhcčzil i khotnym napominanjom, pſches kotrež pať fo wōtzwofka luboſcž faž cžopla fłōncžna pruha na džēcžazu wutrobu fkwēcžefche, — a nētko bēſche febi trubku ſažehliť a Marja, jehowjenicžka džowka, kotraž hižo dołho ſemrjetu macj faſtupowafche, bēſche lubemu nanej kfofej nalala. Tu bē fłufhcčj, fo nēchtō dže, pſchetož wōtre rožrēčžowanje pſches durje klincžefche a w fāmgnym wofomiku ſtejachu pjecžō pſched ſtarym wucžerjom: tijo hōlžj, kotrychž bēſche runje ſe ſchule puſhcčzil, ſtara Greta, kiž i žylej ſchulſkej młodoſcžu derje njeftejeſche, a nōžny ſtražnik jako faſtupjer prawa. Schto dha bē fo ſtalo? Maľj Will, kiž rady hlupoſcže worafche, bēſche ſe ſchule wufłōcžiwſchi Grecžinu ſchēru kōcžku, kotraž bēſche jejny lubuſchf, pſches pucj bēžecj widžal, ſamjen hrabnyť a jōn fa nej cžifnyť — a wbohe ſkocžatko ležeſche žaloſcžo a krowajō ſe ſlamanej nōžku na ſemi. Greta ſe fwojeje fhēžki wubēža a cžēkazeho Willa a jehowdweju towarſchow ſefna, fwojeho lubuſchka ſbēhnywſchi fhwataſche i faſtupjerjej prawa. Nētk wjedžechu tych tjoch ſkōſtnikow pſched fudnika, lukeho ſtareho wucžerja. Greta rēčnik njetrjebafche, dofelž na hubu padnjena njebē a žaloſcžaza kōcžka bēſche dopoſafma doſcž fa cžinjenu ſkōſcž. Skōncžnje bēſche Greta dorēčžala a rjad pſchiūdže na ſtareho wucžerja. Wōn najpriedy khwilu mjelcžeſche, ale jehowmjelcženje bjeſ ſačžifcžža na młodnych hrēſchnikow njewoſta. Potom ſapocžža: „Will, tať rēka ſedma faſnja?“ — E pľakanjom tutōn praji: „Ty njedurbifch kradnyčj“. Wucžer praſcheſche fo dale: „To je tať wjele?“ U hōlcžez i tſchepotazym hłōfkom dale ſpēwafche: „Mj fo durbimj Boha bojecj a jehowubowacj, fo bychmy naſchemu bližchemu jehowpjenjſy abo kubło njebraľi, ani i njeprawej tworū abo i pſchekupjenjom i febi njecžahnyľi, ale jemu jehowkubło a žiwnoſcž pomhali polēpſhcčj a wobarnowacj.“ U nētko pſchiūdže khotne wupraſchowanje, pſches kotrež ſtary wucžer fām niž jeno njeknicžomnemu hōlzej jehowhrēchi poroſowafche, ale tež tutōn durbjeſche i wotmolwjenjōm na praſchenja wopoſafacj, fo je pſchecziwo 7. kaſni ſhrēſchil, dofelž je fo pſchepoť na zuſym kuble, kotrež durbjeſche

wobarnowacj, fo je i druha ſkocžatko cžwilowal. Potom jehowdo pōdlaſteje ſtwy domjedže, hđžež ſaſlužene khotanje doſta. Gretu durbjeſche, hdyž tež njerady, wowodacže proſnyčj. Na to jehow i towarſchomaj, kotrymajž bēſche tuto napominanje tež wužitne bylo, domoj puſhcčzi. Gretu a faſtupjerja prawa hiſhcčze ſtary wucžer na ſchalku kfofej pſcheproſny. Marja bolazu nōžku wobheje kōcžki derje wobali, tať fo ſa nēkotre dny ſafo wjeſela wofolo ſkafafche.

Alle staročj wo jemu domērjenu młodoſcž ſtaremu wucžerjej w nožy i mērom ſpacj njedafche a na druge ranje wōn wſchitkim džēcžom khotnu rēčj džeržefche, haj wōn fwojeho duchowneho pſchefche, fo by tež i klētki ludžom do fkwēdomnja rēčžal, fo bychu džēcži kručže i dobremu, hōdnemu ſadžerženju napominali a tať duchownemu a wucžerjej do rukow džēłali.

Tajke napominanje je tež w naſchim cžařu nuſne, hđžež mamj tať hufto fłufhcčj, tať njehōdnje fo džēcži ſadžerža, fo n. pſch. ſamjenje do wofnow mjetaja, fo hroſne wobraſny na pľoty a murje mōraja, fo ſtarych ludži wufmēſchujaj, fo harujō pſches hařny cžehnjeja; hdyž hiſhcčze mjelcžimj wo hroſniſchich wēžach, kotrež fo bohuzel tež ſtawaju.

Hdy bychu ſtarſchi fo chžyli fkwēru fobu staracj wo wotcžehnjnje džēcži (radſcho hacj fo jim ſe fłaboſcžu pomhaja a jich ſmyľki ſamolwjeja a na fkwērneho wucžerja, kiž je febi fwojeho cžēžeho powoľanja wēdomj, fwarja a jehowpſchimajaj, hdyž je khotacj durbjal), bychu pſches fkwērne dopjelnjnje fwojeje ſtarſchiſteje pſchifłufchnoſcže ſchuli a žyrtwi pomhali hōdných cžowjekow wocžahnyčj.

Sprawnoſcže myto.

Tijo rjemjeſknižj ſaſtachu pſched korcžmu a hladachu žadoſcžimje horje na polnu piwowu ſchfēnžu na korcžmarſkim napiſmje. Potom tynychu hłowu hromadže, faž fo ſdafche i wažnej radže. Schtož bēchu wuradžili, njebē wſchaf jara ſwjeſelaze; jedyn bēſche drje febi ſwēril fwoje ſaſi pſchepytacj, ale ſchtož namaſa — bēſche cžerwjeny pjenježk. Druhaj fwoje ſaſi žyle derje ſnajo i žyla njepſchepytachtaj, ale fo jeno hnēwanje ſa wufchomaj drapachtaj. Dha ſmuži fo tōn, kotrehož ſamoženje i pjenježka wobſtejeſche, a fwoju cžapku w ružy džeržo pſchifſtupi ponižnje i ſkhodej, na kotrymž korcžmar ſtejeſche, kiž bēſche jich wuradžowanje wobfēdžbowal.

Tež knjes ſarať bēſche pſchi fwojim wofnje ſtejo pſchihlowal, a hacj runjež njefłufcheſche, ſchto fo pſched „cžerwjentym lawom“ rēčžefche, dha mōžefche tola lohžy ſhudacj, fo bē korcžmar hłōdných pachōlow njefmilnje wotpoſafal.

Duchowny wocžini wofno a kowny fwojej kōtſje. „Khrjſtla, mam ſa to, fo džēnſa hoſcžow doſtanjemy.“

„Bratſje, njerēčj tať džiwnje“, wotmolwi młoda žōniſka, fwoju khapu runje ſtajo. „Hoſcžow! Kažkaž fym, njefkym i žyla na to pſchihotowana.“

ſarať fo wufmja. „Budž i mērom, moja luba, tutych hoſcžow dla njetrjebafch fo fwoju ſemſchazu draſtu woblez. U w pinžy drje hiſhcčze fo nēſchto ſa tjoch hłōdných rjemjeſkniſkich namaſa!“

„Žyle wēſcže, ſa tajkich hoſcžow fym pſchezo pſchihotowana“, fmejeſche fo Khrjſtla do kuchiny fhwatajo.

Knjes ſarať puſhcčzi wofnowy ſawēſchť dele a fhdže fo ſafo i bľidu, fo by fwoje njedžefke pſchewowanje dale ſtudowal. Alle dołho njetrajeſche, dha bu i nowa w fwojim džēle pſchetorhjeny. Eži rjemjeſknižj bēchu pod jehowwofnom ſaſtali a nētko wōtſje rēčžō, fo bē kōžde fłowo froſymicj, radu ſkadowachu.

„Tajki toľstý hlěpž, kiž khudemu lacznemu a hlódnemu człowje-
tej trjeńczku khlěba a kapku piwa sapowjedzi“, sawoľa jedyn s nich,
se swojej czornošchescherjatej hlówu njemdrje wijo a pjasč hrožo
pscheczimo „czěrwnjemu lawej“ posběhujo.

„To wšchať hiščeže tať slě njeby bylo, tožamo je so nam
hižom husto stalo“, bórczesche drubi pachol s brunoczěrwnjnymi wlo-
škami, „ale proscherjom a hlěpžom je nam nadawať.“

Sawěrnje, njejsmž žani proscherjo, ale sprawni rjemjěsknišy
a w zusbje pola zusbjch ludži wo durje kpacč, njeje sa rjemjěsk-
niškeho žana hańba“, mēnjesche tšeczi.

Tamle je fara, a farať na dobre blido džerži“, je tón hlěpž
prajil, „czinčje, so mi s woczow pschińdžecze, tam je forczma sa
proscherjom! „Czěrwnjny law“ je jenož sa s dwórlimych ludži.“

Haj, to su teho hlěpža kłowa! Ale pola fararja so nam
lěpje njeponđže. Wón je katholicki, a hdyž šhoni, so smž lutherszy,
so —

„Al tamle Ssaaka so s žyła praschecž njetrjeba“, wuprašny
czěrwnjny, pola teho farať hnydom na nožu widži, kajše je
wěry je“.

Wobaj so smjěschtaj, a Ssaak smjěschje so na posledku sobu.
„Schto móžu šebi sa šwój nób!“

„Ssaak ma prawje“, džesche tón czorny, bě džě to jenož hlupny
pryhl. Njemóžu drje hewat židow šnjescž; Ssaako, ty pať šy tola
duschny sprawnny pachol a dobry towarščy. Tola to bamborjenje
mój hlódn njeskludži, woczintaj radšcho hubu a dajtaj dobru radu.“

„Ssym šebi něščto wumyšlit“, sawoľa wjěšele czěrwnjny,
„duchownny budže so naš najškeršcho praschecž, a dha prajimny, so
šmy katholiczy“.

„Schto, našču wěru kufka khlěba dla šapřecž?“

Wšasnje, jenož na bėrtlik hodžiny, smž so najědli, smž šašo
dobri lutherszy.“

„Mje k temu njenarěczisch“, wotrěcza czorny.

„Al šchto ty, Ssaako, s twojim małym nucharjom“.

„Cziń, šchtož chzesch, se swojej wěru człowjěť žorta mēcz
njěšmē“.

„Derje, dha budžtaj hlódnaj, ja chzu šebi derje kłodžecž dacž,
Ssaako, tebi radžu, wostań jeno hnydom wonka psched durjemi,
hewat budže farať hiščeže hrubišchi dnyli forczmar. Budu tebi
něščto wot mojeho dara šobudžělicž.“

Czi tjo pschińdžechu k farškim kšěžnym durjam. Wopacžny
katholicki a lutherski šastupischtaj do kšěže a žid šydnny so wonka
na šhódn.

Šnjēs farať pschińdže runje s kuchiny, se smjěstotazym wo-
blicžom.

Czěrwnjny storhny šwoju czapku s hlówy a džesche prawje
pobožnje czińjo: „Šhwaleny budž Jesuž Šhryštus!“

„Dacž do wěcznošče, hamjen“, wotmolwi farať na tuto po-
štrawjenje.

„Schto štaj a šchto chžetaj?“

„Ssym krawž“, džesche czěrwnjny, a mój towarščy je šchemž,
dwaj khudaj pučžowarjej prošytaj wo šmilny dar“.

„Kaf dha, so štaj žyle bjes pjenjes? Šimataj žaneho džěla?“

„D haj, dostojny knježe, šastupimoj jutšje w mēščje do džěla?“
ja pola krawškeho miščtra Bartla, dobreho katholickeho kšchescžijana,
a mój towarščy pola šchemža Šampla. Ššches daloke pučžowanje
su so namaj poslednje pjenježki šwukulaše.“

„Šať, šať, a wy šče katholicki, kaž so mi šda?“

„Haj, knježe, šym se stareje katholickeje šwójby. — Šchemž je
šobužel lutherski, ale hewat dobry człowjěť.“

„Šsym lutherski“, wobkrucži šchemž, „mēnju, so to žadny hrěch
njeje“. Šnjēs farať wjěšche šamžšleny s hlówu: „Šm, hm, bēšchče
tola přjedy tjo, kaž šym psches wofno widžat. Šdže dha je waju
towarščy?“

Krawž wotmolwi šmjejo: „Šsaak šedži wonka na šhódnje a
njemēri šebi nuts, je žid, ale hewat duschny człowjěť.“

„Aj, aj, potajkim žid! sawoľajtaj jeho nuts.“

Šsaak woczini durje, ale štrachowasche so šastupicž.

Šnjēs duchownny džěšche jemu napscheczimo a da jemu ruku.

„Šsaako, njebě prawje wot waš, so šče na mojej šobuželnošči
dwělowali. Šara je mēšto, hdyž šmilnošč sa wšchěch dobrých
człowjěťow bydli. — Ššnděče so nětko jowle sa blido, moja šotra
wam hnydom poškuži. — Šuba Šhryštla, budž tať dobra“. Šhryštla
wustupi s kuchiny a štaji s pscheczelnym pošmēwanjom
psched šchemža a žida šchlu se šymnej pječženju, šadži pošrutu
khlěba na blido a pschida k temu blesču wina. Krawž dosta wulku
wodžetu šchlu, s kotrejež so móžnje šurjesche. „Šha“, myšlesche
šebi wón, dostanu něščto lěpsche; ale najpřjedy b'dže krepka wina
šłodžecž“, a pschimny sa blesču.

„Šomaku, pomaku, mój luby pscheczelo“, džesche šnjēs farať,
wino a pječžen sa tebe njeje. Njeje džēša pjatk, poštny džēň,
a nješy ty dobry katholic se štareje katholickeje šwójby? Šochžu
tebe k pschēstupjenju žyrtwinskič pschitajšjow šamjescž. Daj šebi
wodowu polišku, kotruž je moja šotra sa tebe pschihotowała,
derje šłodžecž, a wonka je šudžen s čerstweje wodu. Ša luther-
škeho a žida njeje wino a pječžen wužimacž žadny hrěch. —
Al nětko dajče šebi derje šłodžicž. Dobry wječžor, a wjele šboža
na pučž!“

Šdnyž czi tjo šašo po dróšy dale štupachu, džesche šchemž:
„Škrawžo, niž wěro, nětk šy šašo lutherski? Čhzesch-li hdy šašo
kufk katholicki byčž — jenož žadny pjatk.“

„Džerž hubu“, bórczesche krawž, a džěšche na drubi šof.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Wumrjěl je w Šhorjelzu 2. januara něhdušchi farať
Wochožanskeje wošady knjes Šencžka. Wón je swojej wošadže
šlužil, kaž dolho móžesche pschi šwojim dolholětnym czěrpenju,
kotrež jeho pschemsa a jeho nusowasche, tať šabe na wotpočint
so podacž. Šeho kłowo je bylo w jeho cžěžkim czěrpenju: „moja
dušcha je cžicha k Bohu, kotruž mi pomha“. Cžichi, ponižny je so
wón bėdžil psches cžěžke cžahy nusy a tradanja w cžahy šwojeho
gymnastialneho cžahy a šwojeho študowanja w Šipstu, ale wón
wšchitke cžěžke cžahy nješesche w doměrjenju k Bohu a je šwojeho
Boha pošnal, kiž po cžěmnych dnjach šašo šwětko wobradži! Wny,
kiž smž jeho šnali, wěmy, tať so jeho woblicžu šwěczesche, hdyž
šašo junu po šrudnych dnjach psches šmilnu luboščž pruha
pomozny so šjemi. Škaž je wón lubowaný byl wot wšchitkich psche-
czelow se šwojeje mlodošče, tať je jemu tež džakowna Wochožan-
ška wošada džakny pomnik lubošče štajila we šwojej wutrobje.

— We Wochožanskej wošadže so w lěče 1910 38 džěczi
narodži a to 23 hólčžkow, mjes nimi 2 mormonarodženaj, 1 pať
wumrje, a 15 hólčžkow, mjes kotrymiž bě 1 njemandželska, 3 pať
šemrjěchu. Wumrjělo je 14 wošobow a to 7 mužškich w štarobje
wot 88—47 lět a 7 žónškich w štarobje wot 87—20 lět. Wěro-
waných bu 8 porow. Špowjednych bě 1250, hacž dotal najwjšchšcha
licžba. Šyrtwinskič kollektow bě 112 hr., domjazyč kollektow
96 hr., druhich darow sa Wože kralestwo 212 hr., w hromadže
420 hr. „Šombaj Wóh“ so tam cžita w 75 ekšemplarach, „Šiš-
Šošol“ w 22 ekšemplarach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěň pak sjwaty,
Duši daty,
Wotpođň ty.

Z njebjes mana,
Vjeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew óel
F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerje; knihčičiščezětni w Budnjčinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

2. njedžela po ššjoch kralach.

Jana 1, 35—43.

Šwjatemu Janej w jeho wyšokich lětach hiščeže tón džěň njesapomnity wostawa, na kotrymž je Ješuša přeni křóčž wuhladał; tón wofomik, wot kotrehož šem je šo jemu Ješušowa krašnosć šjewila; tón džěň, na kotrymž je šwój epifaniaš šwječil. Kaž w nozy njebjeske hwěšdy se šwojej krašnje šo šybolazej jaknosćžu na pucžowarja hladaja a jemu jeho pucž wobšwětluja, po kotrymž ma hičž, tač běchu šwjatemu Janej stare Bože šlubjenja hacž dotal tež hižom lubosne njebjeske šwězy na jeho pucžu k Bohu, k jeho hnadže a šmilnosćži, k jeho wótzowskej lubosćži byle. Ale kaž wščitke njebjeske hwěšdy wobłědnu, hdvž Bože šlónčžto ššhadža, tač ščžini šo nowy džěň w jeho žiwjenju, jako rjeňšche šlónčžto Bože jemu šššhadža, mje-njužy jako Ješuš Šhryštuš bu to šwětko, kotrež mējesche jemu k njebjesam do přědka šwěčžicž, jako bu wón Ješušowy wucžobnik ščžinjeny.

Niž jeno ša Ješušowych přěnich wucžobnikow, ale ša žyłe čžłowjestwo nowy džěň š tutym šlónčžtom Božim ša šwita, kotrehož raňšche šera tu widžimy.

Kaž šwojich přěnich wucžobnikow, tač je Ješuš potom pšchezó šwojich wucžobnikow powołał. Ššmy my tež mjes nimi? Na čžim to pošnawamy, pošasuja nam

Ješušowi wucžobnižy.

1. Čžeho dla pščiňdžechu k Ješušej?

2. Ščhto pšči nim namašaju?

3. Ščhto Ješuš š nich čžini?

1. „Našajtra štejesche šašo Jan a š nim dwaj wot jeho wucžobnikow. A jako wón Ješuša wuhlada křodžo, džesche wón: Šlaj, to je Bože jehnjó.“

Jako bē Jan w pušćžinje wustupik, dha wššhaf žyly židowški kraj k njemu džesche; ale pšči nim njebēchu wostali. Šabrahamowi šynojo wocžakowachu nēščto druge hacž to, ščtož mējesche jim tutón Jan prašicž. Woni wocžakowachu myto šwojeje pobožnosćže, a tutón Jan jim praji, šo tajžy, kajžyž šu, ša Bože kraleštwó hiščeže do žyła kšmani nješš! Wukšwaleni čžychu bncž ša šwoju prošu wo prawdosćž pšched Bohom, a tutón Jan šebi tež wot nich žada: Čžičže pokutu! Tež jich, kiž šebi na šwoju prawdosćž tač wjele wjedžachu, na jich hřěšchnu winu pošasa. To po jich myššlach njebē, woni šo wot njeho wotwobročžichu. — Drušy pak tola pšči Janje wostachu a buchu jeho wucžobnižy. Šich wutrobu bē Jan se šwojim pokutnym přědowanjom trječik, ale jim bē tež rěčžal wo Meššiasu, kiž budže pokutne wutroby šbóžne čžinicž. A čžohož šo nadžijachu, dyrbjesche šo dopjelnicž. Ješuš bē k Janej pščiššol, šo by šo wot njeho kščžicž dač; a Jan bē pošnal, šo Ješuš je Šhryštuš. Bóh šam bē jemu to šjewil: „To je tón šamy mój luby Ššyn, nad kotrymž ja dobre špodobanje mam.“ A našajtra, jako Ješuša wuhlada křodžo, dha šwojich wucžobnikow na njeho pošasa: „Šlaj, to je Bože jehnjó.“ Kaž Ššrael šwoje jehnjata k wujednanju š Bohom woprowašche, tač budže tutón Ješuš waš š Bohom

wujednacź; tu je tón Mešias, i nim jeno do Božeho krale-
stwa pschińdźecze. — A taj dwaj dźěšchtaj sa Jesuŝom.

Wutrobne žadanje pokutneje wutrobny po wodaczu
hrěchow a Boža w Jesuŝu nam sjewjena hnada tež naŝ
k Jesuŝej dowjedze. Tež ty by swojich profetow měl, kiž
by tebie na hrěschu hroŝnosć a wšcho hubjenstwo a wšchón
njeměr, kiž i hrěcha wuŝhadža, pokasowali, kiž by tebie
k sprawnosći, k wotwobroczenju wot sŝeho a k wšchemu
dobremu napominali; kiž tebi prajachu: „Čińi pokutu!“,
kiž pak tež tebi, hdyž by so prashał: „Šhto wodawa mi
moje hrěchi a sahoja wšchitke moje khorosće?“ wotmolwachu:
„Hlaj, to je Bože jehujo!“ Miž jeno twój duchowny a
twój wučer, ale čzi, kiž twojej wutrobje najbliže stejachu,
a kotrymž samym je so najprjedy Jesuŝowa kraŝnosć
sjewila, by tebi Janowu ŝlužbu wopokasowali. Je pak
potom tež wo tebi rekało: „Wón dźěšče sa Jesuŝom?“

2. Tamnaj wučzobnikaj dźěšchtaj sa nim, a Jesuŝ to
widźešče a dźěšče k nimaj: „Šhto pytaťaj? Tak jimaj
napšchecziwo pschińdže! Wonaj dźěšchtaj k njemu: „Mištrje,
hdže by na hospodže?“ Hdžež wón bydli a woŝtanje, tam
byšchtaj tež rad woŝtałoj; wonaj pytašchtaj jeho ŝameho.
Wón pak jeju k ŝebi pscheproŝny: „Pójtaj a hladajtaj“, a
wonaj woŝtašchtaj tón samy džen pola njeho. Šhto by
nětk tam porěčeli, to njewěmy; ale wunoschť a žohnowanje
tamneho roŝrěčowanja snajemy; Handrij praji k swojemu
bratrej: „My ŝmy teho Mešiasa namaťali!“ Najwjetŝe
sbože bě so jimaj doŝtało.

Šhto pytašch ty? To je hłowne prashańje sa kóždeho
čłowjeka. Kóždy chze sbožowny byč. Někotryžkuli so
teho dla prózuje, po móžnosći wjele bohatstwa nahroma-
dźic; tam ŝašo je drugi, kiž chze wšchě ŝemŝke lóschty
wužic; ale kať někotryžkuli je ŝkónčnje je Salomonom
prajil: „Wšchitko je knicžomne“, a je wjeŝelny byl, hdyž
je jenož dobre ŝwědomnje ŝebi wobŝhowať! Šhtož chze
woprawdže sbožowny byč, tón dyrbi so na Jesuŝa wo-
broćic: „Mištrje, hdže by Ty na hospodže?“ Hdže
pak móžemy Jesuŝa namaťac? W twojej modlitwje je
wón tebi bliŝko; na Božich ŝlužbach ŝteji psched toby; pschi
Božim bliđže spominašch na tu nóz, hdžež wón bu psche-
radženy, a te ŝłowa, i kotrymž je ŝwoje ŝwjate wotkaŝanje
wuŝtajil, tebie dopominaja na Janowe ŝłowo: „Hlaj, to
je Bože jehujo!“ Hdž ŝwjate piŝmo čzitašch, dha je
i toby. A žohnowanje tajkeho towařstwa i nim je pschezo
hiŝčezje to ŝamŝne kaž tam pschi jeho přenich wučzobnikach,
mjenujžy to wulke sbože: „My ŝmy Mešiasa namaťali.“

3. Šwjaty Handrij wjedzešče ŝwojeho bratra
Šchimana k Jesuŝej. Tón, kotrehož lubowašče, dyrbi
džěl mēcž na jeho sbožu! Wěŝče je ŝebi Šchiman, runje
kaž wón, dawno wutrobne žadať, Šbóžnika wohladac;
duž dźěšče nětk sa nim. — Šhtož je Jesuŝa namaťal,
hinať njemóže, wón dyrbi jemu tych ŝwojich pschiwjeŝč.
Hdyž ŝtarŝej so jenož wo čželne derjeměče ŝwojeho
dźěšča ŝarataj, dha Jesuŝa njesnajataj. Wěra do Jesuŝa,
sbože w nim, je žórlo ŝwjateho miŝionstwa. Čzim ŝyl-
niŝcha je wěra, čzim horliwiŝche je tuto dźělo, nad kotrymž
Bože žohnowanje wotpoczuje. Šchimanej dyrbja Reŝas
rekať, to je: Pěťr abo ŝkała. Hdžž bě něčto pola Židow
nowe mjeno doŝtať, dha bě i tym prajene, so je nowy
čłowjek. Tak dyrbi nětk kóždy, kiž je k Jesuŝej pschiŝchol,
nowy čłowjek byč, kiž kaž ŝkała w morju we wšchěch
ŝpytowanjach, we wšchěj nuŝy čžela a duŝche, haj we
wšchem, ŝhtož jeho potrechi, twjerdže ŝteji a ŝebi wěŝty

woŝtanje: Jesuŝ je Bože jehujo, Khrystuŝ, naŝch sbožnik a
wumóžnik.

Tón Knjeŝ chžyl i hnady dacž, so by so nam
Jesuŝowa kraŝnosć sjewila, so bychmy džakni a wjeŝeli
wuŝnacž mohli: „My ŝmy Mešiasa namaťali!“

Samjeń.

V. w H.

Pó j sa mnu!

Šłóŝ: Jesuŝ moja nadžija —

Jesuŝ woła: Sa mnu pó j!
Saŝlyŝch jeho šłóŝ, o duŝcha;
Wopuschć wšcho, wŝmi ŝchizil ŝwój,
Ššlěduj sa nim, kaž so ŝlušcha;
Jeno wón puć k njeju je,
Šbóžny tón, kiž sa nim dže.

Duž krocž sa nim, ŝchěŝčano,
Kiž čze takle lubje proŝny;
Jeho puća njeboj so,
Ššy-li ŝpróžny, wón čze noŝny;
Š čžernjom tebi róže ktu,
Woŝtanjeŝch pschi Šbóžniku.

Sa nim ŝlěduj we wěrje,
Mjedaj ŝej tu kónu rubicž;
Š njeje Khrysta prawdoŝč kče,
Kať mohť we nej sbožnosć ŝhubicž?
Hnada wěrje wotanka
Žunu wrota Salema.

Sa nim krocž we luboŝčzi,
Wón budž duŝche horza žadoŝč;
Wo nicžo njech njerodži,
Šbóžnik budž jej kroschť a radoŝč;
Měr, kiž ŝwět dacž njemóže,
Dawa Jesuŝ wutrobje.

Sa nim dži tež we horju,
Mjeŝkorž, hdyž so njebo mróczi;
Wón, twój wodžer k žiwjenju,
Žunu sbožnu wěčnosć wróczi
Tam, hdžež palmy njebieŝte
Khlódku ŝčelju na tebie!

K. A. Fiedleř.

Prawe žohnowanje.

Špodžiwnje je, kať poŝhileni by mnoŝy ludžo, ŝwoju bolosć,
je-li tón Knjeŝ jim tajku napoložil, do ŝjawnosće noŝyč, měŝto
teho so bychy so i nej w čžichej ŝamotnosći ŝabjerali. Budžichu-li
woni wopomnili, so je kóžda bolosć poŝok Boži, kiž so wo durje
naŝeje wutrobny klapa a kotryž je jeno ŝlyŝchecž, hdyž my poŝlu-
chamy a so wopacžnych radow ŝdalujemy, kiž roŝpróŝchenje po-
ruczeju, dha njebychu so woni w tajkich čžachach ŝamotnosće a
čžiščiny wŝdawali. My wŝchať ŝměmy pytať, ŝebi samym pomhať,
so wot teho, ŝhtož naŝ čžiščezzi, wuŝwobodžecž a njeŝměmy i bolo-
ŝežu a žarowanjom kultuŝ hnacž abo ŝamo něŝchto ŝaŝlužbne w tym
widžecž, hdyž so nam něťajžkuli ŝchiz napoloži. Ale jeno wo-
prawdžita bolosć wuczi woprawdžite ŝylŝy w čžiščinye pkaťacž.
Mjeprawdžitwe ŝylŝy Wóh njeliczi. Duž niž tať wjele rećezč wo
bolosćach a tyŝchnosćach, wo ŝwojich ŝnutŝkownych podeńđenjach
a naŝonjenjach. To wšchitko tola jeno naŝchu ŝamŝnu duŝchu a

Boha sameho nastupa. Pod bhtu troschtowazhych pscheczelow a pod woczomaj sjawnosćeje so žohnowanje, kóždu wopradowžitu bolosć w sebi wopschijaze, poshubi.

F.

Mjestaraj so!

Glóš: Ach, wostań pschi naš i hnadu —

Esó njestaraj, o duscha,
Bóh wodži žiwjenje;
To „dženka“ tebi kłuscha,
To „jutsje“ Bože je.

Twoj dónt ma Bóh we mozh,
Wón tebi czěmny je;
A tola njesk w nozh,
Masch wěru w wutrobje.

Ty rad, sčtož Bóh czi sezele,
Wot njeho pschijimasch;
Wěsch: wschitto i njebja dele
Nam dawa Wócěz našch.

Čže ranje jašne wita,
Tvoj wječzor czěmny njej,
Sdnyž Boža lubosć k wita
Čži i pruhu njebjeskej!

K. A. Fiedler.

Sslyšy modlitwy.

Se něhdže 20 lět, dha so njedželu rano jeczi jeneho města w kapalzy k Božej kłuzbje shromadžichu. Zusy duchowny, kiž běšche pschypadnje w měsće, předowanje ja kaplana dđeržesche. We swojim předowanju powjedasche wo nje poradženym hólzu, kotrehož macž běšche w njebjesach a kiž bu po běhu lět skáženeho žiwjenja wot Božeho Duchu sapschijaty psches to, so jemu pobožne napominanje a modlitwy swojeje pschekrašnjeneje macžerje na swědomnje padnychu. Wón bu kšesčizjan a posbžičho duchowny. Sdnyž běšche duchowny to wupowjedač, skónczi wón se kłowami: „A tutón shubjenty hyn, kiž bu psches klyšy macžerje wumoženy — hyn ja sam!“

Boža kłuzba běšche skóncžena a jeczi so sašo do jastwa wróczichu. Wopokdnju jastwowy kaplan psches jastwo džěšche a so na mlodženza dohlada, kiž i woblicžom na semi ležesche a jara plakasche a žalosčesche. Někotre minuty so minychu, prijedy hacž jaty hłowu posběhny a so na duchowneho dohlada. Tón so jeho pscheczelnije woprascha, sčto jemu je.

„D“, wotmolwi tamny, „to mje styskneho czini, sčtož nam duchowny dženska wo swojej macžeri powjedasche. Za mējach runje tajku macž a dnyrbjach sebi na nju myšlicž!“ Wotom sašo dele padny a žalosčesche: „Sa njewěm, sčto czinicž; ja mējach runje tajku macž.“

Tu mjes symnyimi jastwowymi seženami bu tón mlodženz, kiž běšche hacž dotal pschi wschěm napominanju twjerdy a bjes czucza wostač, plakaze džěczo w pomyšlenju na swoju pobožnu macž, kiž jemu se swojim woblicžom, jemu derje snatym, se swojimaj klyšojtymaj woczomaj, se swojim lubosčiwym hłokom w duchu psched woczji stupi. To je mšda pobožneho, swěrneho macžerneho smyšlenja, krašna mšda, kotraž móže hišče sa někotru macž shubjeneho hyna poklecže do žohnowanja pschewotrocžicž.

„Dowěť so, hyno, twoje hrěchi su tebi wodate.“

Mat 9, 2.

My chzemy pschezo wotbjež, sčtož naš swontownje czisčezji, njech je to khorosć abo někajka nusa, njech je to starosć a šudoba tnych dla, kotrychž mamy lubo. My pač dnyrbimy i woadczom hrěchom spokojom bjež, haj hišče wjazny, my dnyrbimy so džakowacz ja to, so je našcha wutroba wotwjerdzena psches tu nusu, kotruž je tón knjes nam póbłat, so by psches jeho hnadu nam k temu pomhane bylo. Duž wjefelče so, hdyž tón knjes kichž na waš položi. Čži wschač (Mat. 9, 8) jenož Boha křwalachu, so bě tón knjes czělnje khorcho wuhojit, wo tym wjetšchim džiwje, wo džiwje hrěchom woadcža, nicžo njeroshmjachu.

Ponižnosć.

Jako so kurwječy Jan Bjedrich w lěče 1552 i zussy wróczji, w kotrejž běšche na tji lěta dolho ewangeliya dla pschewwacz dnyrbjat a do Šoburga nuts czehnjesche, jeho žyle duchownstwo, rada, sčule a wschitzny mēšchzenjo jako swojeho krajneho wječha i woschbitej czěsczu powitachu. Młodzi hólzy a młode holzy wupyschene i wěnzami na hłowje jemu napscheczitwo czehnjeschu a spěwachu: „Čže, Božo, křwalimy a so czi džakujemy“.

Wječy so klyšow dđeržecž njemóžesche a džěšche k Štaumburgskemu biskopej, Miklawškej i Ambsdorfej, kotryž pschi nim we woju kědžesche: „Sčto hyn ja, ja kmjertny człowjek, so so mi tajka czěscž wopofasuje!“ Biskop na to wotmolwi, so je to prjedhwoptanje pschichodneje czěscže, kotraž so junu kurwječchowoskej hnadže jako dobremu bđerzej Křystufowemu wot Boha i hnady dostanje.

Tak wopradowže je; pschetož sčto by samohl tu czěscž domowpřacz, kotruž budžesch je wschěmi wuswolentymi pschichodneje wužiwacz! Wjefel so na to, ty bđerjo Šesom Křysta, kiž ty wschitto spytowanje a pschescžěhanje, haj wschitto ste i pomozu Božej pschewinycz phtasch; ty móžesch we swojej poslednej hodžinzny stroschtnje i Pawolom rjez: „Sa hyn so dobre bđerjenje bđeržil, ja hyn doběhal, ja hyn wěru dđeržal. Na to je mi wotpoložena křona teje prawdosče, kotruž mi tón knjes na tamnym dnju, tón prawy šudnik, podacz budže, niz pač mi šamemu, ale tež wschitkim, kiž jeho sjewjenje lubuja.“ 2. Tim. 4, 7. 8.

Duž spěwajmy:

Sdnyž tam, o Šesu, pola twojoh' křona
Mi na hłowje stacz budže čěkna křona,
Dha chzu ja, hdyž so wschitto budže džiwacz,
Čžescž tebi spěwacz.

Mudry posł Mali.

Powjedaničžo se sawostajeństwa Šana Wjele.

Mjewjedra tjižyczi-lětnje wójny poslednje rasy hromjachu. Sa jedny i tnych nakóncžnych dostorkow so hišče w južnej krajnje Čzechow šatrašny křmur sežorni. Tu stejesche křěžorske wójsko a šchwejdowsta wojeřsta byla suby kšchipizny pscheczitwo sebi. Šchwejdowsti marschal Torstenson bě so kaž šurowy wichor do Čžeskeje pschihnal. Te hromady křěžorskich ludži mējachu tudy stejščeža w honach a wo wšach hrabinskeje panje, kiž běšche bohata knjeni wulzyschnych kublow. Wokřjedž tyhle kublow stejesche jeje woschěbny hród, ale w tym njebe i tym homrjatym dobom žadny šbožowny čaš, dokelž běšche so loni pan hrabja se kmjerczu minyl, wostajšchi mandželsteje a hynka, džěscža, nimale sčtyri lětka stareho. Psches to a psches druhu njehodu bě wona nětko do wschelkeho

częsta pschischa. Shto budze ju wudowu a tu hrotu psched wójnstim njesbožom fitacz? Semjanow bėsche drje nadošč, kiž chzjchu febi ju rady swerowacz dacz. Wošebje bėchu to nėtotji sšhudnjeni panajo, wujojo njeboziczkého hrabje, kiž stejachu sa njej jejnego bohastwa dla. Wona pať njeskiczi žanemu ruku, dofelž njebėchu dobreje dušche. Duž warijachu sloby a stóšč. — A njej bė so woziczeť Rafuschan wójsta na pschebntk dal, so by jow winnikow Schwejdow furowje wital a s krawymni hłowami wróczemych na sady hnať. Nėtotražkuli knjeni by psched scherjatej bitwu sšhwatajzj czeťka a wotjela nėhdže do mėrnischich stron. Ale wona tu wosta na swojim hrodže, tež hdyž so to wójnstke sfaženje do bliska sčahny. Tej smuži so wutroba na to, so chzysche bėdy a njesboža, kiž mohťe so na jejných poddanow dóńcz, po móžnosći lóžicž a hojicž.

A rujata bitwa so sežerczi. S wobegu bokow lėtachu furowzj na so, hórje hacž sfažene bary a wjelki. Žadny boť nochzysche ani krocžalki zofnyč. Tola pať buchu napošledk schwejdowske nastaki i knjesom, a khezorizjy sbiczi dnyrbjachu so stóncznye na czeťanžu dacz. Tež tón hrabiniski hród Schwejdojo sštormujzj wšachu. Žón dobywšchi rubjachu jako rubježna zwólba do žyła wšchitko, sčtož bė jim spohrabacz móžno, a stóncznye tón wošebny statot i wohnjom sšahychu.

Wšcho czeledžno, dmórske a hrodowske, bėsche so damno hižom na czeťanje daťo, so by furowemu sfoženju wušchko. A sčto bu i tej knjenju? Sčto bu i jejnej hrotku, i tym wrėschczatym žattom? — W bliskosći hrodu bėsche w sšhrodže nėkajki potajny pschebntk, podsemiski sšhow. Tu wona i džěščom a se kobumšatym pšhczłom tajena wosta, czaťajo na to, hacž njebudze po czaťu horjeka i hromom a ropotom tónz. A jako ta wrótna džiwjeńza sasta, so morwa czišchina spocza; hlej, Schwejdojo bėchu so sa czeťatym wójstkom na pschescžėhu dali.

Nėtko febi hrabina se sšynkom i teje tajnizjy sšwaži. Kajtke mėjescche to žalošny napohlad psched woczomaj! Nicžo hacž žehliwe sšytki spaleneho domu, nicžo hacž dušchaty kad a sšmjerdžaty kur.

S boka hrodu bė modleřska kapaťka stala. Wot teje stejachu jeno hišchcže scherjate murje a wošrjedža nich woltať, řasojty cžorny, a sšmudženy sšchizž Wožeje martry. Wšched nim so wona se žarobu dele do popjeka klatny, so wo pomoz k Bohu woľajo a plakate džěcžo febi k wutrobje tčóčo. A i dobom ju w jejnej nuternosći nowy sšastrožel hrabny. Hny, schwejdowski wojak pschisťoczi řem, do woczow i wulfej žaloštnej blusnu, hrosny jako sšy duch, i na nju sšoženej tšělbu. Tola wón njepryřny do njeje, ale wutorže jej džěcžo i rukow a winy so i sšchicžatym wbohušchkom precž. Wodarmo bė jejny sšyřniwy placz; podarmo bėchu jejne na božedla próřtwy! Wón, jako by wušchow a wutrobny njemėť, pušchczi so wotřal. Wona kaž sšpyřjena lawiza, kotrejž so lawjatko bjerje, sšhrobli so sa nim a jecho sa wlořny sšhrabny, a tež tón poř so do njeho da. Duž ju tón rosžahly furowz i tšělbinej hłowizu do nadrow storczi, so so ta wboha na semju sšyřny a wosta tam, nicžo wo febi njewjedžo, sa mormu ležo.

Tajku ju namakachu tudy, hdyž bėsche wojeřski lud do dala sšhwatal. A dofelž ji wutroba hišchcže so hibajo džěšče, starachu so, so była wona, ta wot wšchitkich ludži wulzj rad mėta, rucze do pschihodnej wotřlady data, so mohťa řnano sažo k wėdomju pschicž. A k jenej pschecželnej řwójbje domjesena pschindže tež po nėčim k febi. Haj, k febi drje pschindže, ale i rudženjom wo řynka řnóri so do czeťkich myřlow. Tehodla ju do bliskeho kłóschtra dachu, tola niž k temu, so była tu kłóschťska řotra, ale

i tym samyřłom, so by w tej kłóschťskej czišchinje a w tu wšchėdne řwjecženych řemřach po czaťu do dušche řwėťka a pokoja namėla. —

Se řwėrnej starosću wo nju czi dušchnišchi pschuwšni knježa, kiž bėchu i jeneho naroda i njej, so po kraju wobhonjecž dachu, hacž so řnano nėhdže nėkajki řlėdžik wo tym hólczatku namakal njeby. Tola wšcho pŕtanje popróřdne wosta a njedozpi nihdže ani najmjeńscheje cžarki wo pŕtanyh džěšču. Ženo řutnicžku, w kotrejž bė byť, brudnu a poľnicžku sšsthnjeneje řwė, mėjescche jedny tnyh njeđušchnych wujow njeboziczkého hrabje, wobkrucžo krajnemu knjeřtwu, so je ju namakal.

To bu sa dopoľasmo mėte, so je tón rubježny wojak to hólczatko morik, kiž by hewak najbližšchi herba tnyh majoratřkich řubłow, wėjo pod řublanjom maczerje stejw, doniž njeby do lėtopoľnosće řejrawik.

Ale dofelž tón řynk, sčtož bė sa wėřte mėte, wjazj pschi řiwjenju njebė, pschėndžechu po krajnym řakonju wšchitke te řubka na wujow njeboziczkého hrabje, wot kotrychž wona po mužowej řmjerczi žaneho k mandželřtwu rodžila njebė. So bėchu czi poľni řłobow a njemdrjenja na nju, so halle njetrejeba řpomnicž. S wječiwym wuřmėchom tšchastajo řdrėchu te řubka so wošchczerjo na so. Tej wudowje nimo wudowjazeho wumjeńka nicžeho njesřby hacž jeno to, sčtož bė sa njewjestne wumėno mėla.

Hdyž wona po doľhich czaťach řažo noweje cžerřtwosće doby, řtejesche pschėzy hišchcže wobras lubeho řynka psched jejnej dušchu. A dale a bóle řhodžachu na nju dwėle wo džěščowej řmjerczi w njemėrných myřlach a sšhadžachu wšchelake prashenja. „S řajfeje pschicžiny tola dnyrbjal tón Schwejda nad tajkim žattom i mordarjom sšycz? Se džě to k myřli, so mohť tón cžłowjek tať řatanřki hycz a řawinowacz febi helu psches tajki bjesbóžny řcžink?“

Wodnjo a w nozy jej myřlenja žaneho mėra njedachu, a pschėzo řiwischa nadžija, so ji Bóh rubjene džěcžo tola řažo namakacz da, we njej roščesche. Na pořledku pschedewša febi: Sa pocžahnu do kraja Schwejdow, tam teho wojaka pŕtacz. Želišo je hišchcže řiwny, chzu jecho hnydom na jecho blusnatym woblicžu poľnacž. Tón dnyrbi so wušnacž, sčto je so i tym žattom stalo. —

(Pschichodnje dale.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Šsobotu rano je njenadžizj, wot Wožeje rucžki řajaty, wumřjek knjes řejmřki řapóřłanz Soba w Čžornowje. Wón je našch řerbřki lud smužicze a wobhľadnimje na řejmje řastupowal a bėsche našcha nadžija, so budze hišchcže doľhe lėta našch řapóřłanz. Ale Bóh je jecho po řwojej njewuřlėdžnej radže hižom w 41. lėcže jecho řiwjenja wotwoľal a tať jecho řpróřnimemu řtatřowanju mješu řtajil. Sańdženu wutoru mėjescche so jecho řwjatocžne řhowanje w Buzezach. W mjenje řejma řėcžesche knjes řejmřki řapóřłanz tajny radžicžel řähnel i řoporz, jemu džal řejma do rowa pschimoľajo. Teho runja bėchu řerbřke towarřtwu i bliska a i daloka řastupjene. Bóh řapłacz njepomnitemu we wėcžnosći, sčtož je sa našch řerbřki lud byť a cžiniť.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duřownych, ale tež we wšchėch pschedawarňjach „Šerb. Rowin“ na wřach a w Budyřchinje dostacz. Na sčtwórcž lėta placz i wón 40 řp., jenotliwe cžisťka so sa 4 řp. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak sjawty,
Duši daty,
Wotpoóń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudama ho kóždu kóbotu w Smolerjez knihicziščječni w Budyschinje a je tam ja sčtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

3. njedžela po tsjoch kralach.

Jana 1, 45—51.

Bo kraju khodžo někotry wulki hród nadeńdžesč. Wyšoké, twjerde a derje saložene šu jeho murje a s jeho woknow widzišch daloko do kraja. Ale czaš je był, hdžež hišcže dom njestejesche a hdžež šo sa njón te přenje kamjenje se skaly lamachu a pschiwóžowachu. Wjele krašnych, derje wobhrodžených sahrodow pschi semju, plódně sčtomy šo w nich selenja a našymu sčezipaju ludžo s nich plódně plody. Ale w šwojim czašu běchu te sahrody pustý kraj, a potom šu ludžo pschischli a s wulkej prózu te přenje džiwje sčtomiczki s lěšow torhali a je do sahrody šadželi a sčezěpili, šo bychu tam rostke a plody njěšle. Zyrkej Khrystuškowa je tón najrjeńšchi hród a wěrjazy kšesčizienjo šu te žiwe kamjenje, zyrkej Khrystuškowa je ta najrjeńšcha sahrodka, a wěrjazy kšesčizienjo šu te plódně sčtomy. Czaš pak je był, hdžež jeje hišcže njebě a hdžež šo te přenje kamjenje sa nju lamachu a te přenje sčtomy do njeje šadžachu. Pohke to džělo njebě. Ale tón twarz bě móžny, bě to Khrystuš, kiž šwojich wuczomnikow k šebi wołasche. Dženšnišchi tekst nam rospishe:

Kak bu Nathanael abo Bartolů wěrjazy.

1. Filippuš jeho na Khrystuška potasa a jeho k njemu dowjedže.
2. Khrystuš jeho wěru šaloži.
3. Jeho posdžishe šhonjenje jeho wěru wobtwjerdži.

1. Filippuš Nathanaela na Khrystuška potasa a jeho k njemu dowjedže. Filippuš bě Khrystušowe šlowo šlyšchal: Šój ša mnu! Kaž hłóš se šamych njebješ bě jemu tuto šlowo jeho wutrobu pschewšalo. Temu Knjesej bě do woczow pohladał. Kaž by do šbožnosče šameje pohladał, je jemu pschi tym bylo. A šbožowny wšchón, kaž šu něhdy czi pastyrjo šo k šwojim šadlam wrócili, dže wón po šwojim puczu. O, hdý bychu hory šlyšhecž mohle a sčtomy cžlowški hłóš rošymike, wón by jim dužy po puczu powjedał, kak šbožowny bě. Duž nadeńdže Nathanaela, rodženeho s šana, a jemu teho dla, jako Galilejštemu, derje šnateho. S nim hromadže je wěšče husto w šynagogach wěščzenja na Khrystuška šlyšchal, s nim je wěšče husto na jutrowny štwjedžen do šerusalem a cžahnył a dužy po puczu šebi spěwał: Wješel šo, džowka Zionšta, twój kral dže k tebi, cžicheje myšle a pomoznik! S nim je šo rudžil, šo šo tón šlubieny a woczakowany kral pschezo hišcže komdžesche, — a nětko bě jeho runje widžal a šam psched nim štal. Duž je jeho přenje šlowo na Nathanaela: „Mny šmy teho namakali, wo kotrymž Mošišaš w šatonju a profetojo šu pišali, šesufa, šosefo-weho šyna s Nazarethu.“ A sčto wotmolwi Nathanael? Wěšče jeho wutroba wyska, wěšče by najradšcho šilippa ša ruku wšal: „Kucže dowjedž mje k njemu a njekomdž šo!“ Ale jeho wótry rošom jeho wutrobu, kiž by tak rada wěrika a šbožowna byla, kaž se želesnymi šwajškami špina. A tak dha, jako by we wutrobje wšchón měrný a šymny był, rjekny: „Sčto móže s Nazarethu dobreho

pschińc? W swjatyh Jerusalemie mamy Mešiaša pytacz, niz pať w szapitym Nazarecze." Ale kaž dybywazy kral so pscheczijazyh njescheczelow pscheminje, tať poraťy Filippuť Nathanaelowe dwelowaze myśle i tym krašnym słowom: „Bój a pohladaj!“ — a hižom je Nathanael i nim na puczju ke Ahrystuťej.

O sbóžny, schtóž ma šwojeho Filippa! Teho dla, wješelcze so, džeczi, a budžcze džatowne, so waschi wuczerjo wam wschědnje šwědca: My šmy Mešiaša namafali, pójczje a hladajczje! Njech so wješeli kóždy schědžiwz, kiž ma tež na kónzu hiščcze šwojeho Filippa! To hiščcze njeje tať dolho, so so wobstaru muž sa kaschczom šwojeje mandželškeje wjesesche. Dužy po puczju wo tym rěczesche, tať chze nětko to pschedacz a tamne wobkhowacz a tať chze wišcho dalsche czinič. Teho bratr, dostojny schědžiwz, pošluchasche šhwilku, potom pať rjekny: Ja pať czi radžu: njemyšl šebi wjazy wjele na tajke, staraj so radšcho tón šbntkny czať wo šwoju dušču! Tu pytasche tež Filippuť šwojeho Nathanaela. A wyštanje, kaž wješele schumjenje nalětneho wichora dže psches wišchě i pohanstwa dobyte wošady, so šu mišionarojo, kóždy tajki Filippuť, domišnu wopuschczili a psches morjo so pschewjesli, so bychu jim prajili: My šmy teho Mešiaša namafali, pójczje a hladajczje! A hdyž šu pohanjjo najprjedy wotmolwili: Sčto móže i Nazarethu dobrego pschińc, sčto móže šchizowany do šboža pschinjesč? a hdyž šu jich pschecžehali a hanili, dha njejšu pschestali Mešiaša pschpowjedacz, a hdyž šu jich skónzowali, dha je jich pošledni wodnyh wudychnył: Pójczje a hladajczje! A pohanjjo šu šchli a hladali a šu nětko šbožowni pschi Ahrystuťu.

Sbóžny pať tež tón, kiž i Filippom k druhemu rjeknje: Bój a hladaj! Filippuť njepraji: Dži a hladaj, ale pój a hladaj. Sa ruku jeho wošmie, i nim dže, ke Ahrystuťej jeho domjedže. Tať šu czinili něhdy czi staršchi je šwojimi džecžimi, so by je Ahrystuť žohnował. Woni je njejšu ke Ahrystuťej honili, tež niz k njemu štorfali, ale šu je k njemu nošyli abo wodžili. Tať cziń ty tež. Dži šam k njemu, džerž so šam k njemu. „Pójczje so mnu k njemu a hladajczje“, po tym cziń. A czi tvojji budža so wot tebe rad k Ahrystuťej wodžicž dacž, kaž je so tež Nathanael k Ahrystuťej wot Filippa domjesčž dať.

2. Ahrystuť šam Nathanaelowu wěru šaloži. Nathanael dže ke Ahrystuťej — i bojoščju a tola i wješelščju. Nětko dyrbjesche so rošbudžicž, hacž směje so i dotalnym hubjenštwom dale nošycz, abo hacž budže sbóžny pschi namafanym Mešiašu. Ahrystuť widži jeho k šebi pschińc. Kať je so jeho woblicžo blyščczalo! Šemu je kaž naněj, kiž widži, so so šabludžene male džecžo hiščcze psched šmėrfanjom domoj wróczi. Duž wita jeho a rjeknje: „To je prawy Šraelski, w kotrymž žadyn falsch njeje.“ Nathanael so džiwa: „Kať ty mje šnajesch?“ A Šesuf wotmolwi: „Prjedy dnyli cze Filippuť šawoła, hdyž ty pod figowzom bėšche, ja cze widžach.“ Nathanael bėšche wschaf datwno wo Ahrystuťu šlyšchal, a jako so powjesčž rošnješe, so je w bliščščzi, je tež Nathanael šchol, jeho wohladacz. A so by njewidžany byl, je pod džiwi figowz štipil. Teho hušte hałošy hacž na šemju wišaju, a sčtóż pod nimi šteji, je kaž w huštyh kėtku škhowany. Tam je Nathanael na Ahrystuťa czať, hacž wón nimo njepóndže. A jako Ahrystuť nimo džesche a wón jeho widžesche — haj, dha šnano je i radoščju šchepotať a je na šebi džeržecž mēł,

so njeby i škhowanki wustupil a so psched Ahrystuťom pošlafnył; abo šnano je czežto se šobu wojowať, hacž je tutón Šesuf, na šdacžje tajki jednory a šhudy muž, wopravdže tón šlubjenny, a hacž mēł do njeho wėricž abo niz. O to bē czežke bėdženje — ale ničto wo nim ničto njewjedžesche, ničto jeho tam widžal njebē. Duž pať nětko Ahrystuť praji: Ja šym cze tam widžal! O duž so w Nathanaelu mrócžele dwelowanja roštorhnychu; Ahrystuť, to prawe šlónzo w bójškim šwětle psched nim štejesche a Nathanael džesche: „Rabbi, ty šy šyn Boži, ty šy kral Šraelski!“

„Šdyž ty pod figowzom bėšche, ja cze widžach.“ O žohnujmy tuto šlowo se rta našchego Šbóžnika! Šdyž šy w žanej wjetšchj czešnosčzi a njewěsch, kať mohł so nješboža, kiž ja tobu se wschěch bošow hraba, wobrócz a šy šamlutki a so nikomu dowėricž njemóžesch — njesapomń: Ahrystuť hlada na tebe a cze i woczom njepuschczzi. A hdyž so wo wěru bėdžisch a twoje myšle dwelowanja w tebi so šbėhaju a cze we wěrije šhablateho czińja a czi wišcho, sčtóż šu staršchi a wuczerjo do tebe šchczėpili a sčtóż šy šam i biblije pschuwuknył, podrywaju, a ty wolašch so ke Ahrystuťej, kaž tón wot žolmow hrabnjenny wo pomoz woła, so by so Ahrystuť czi šjewil — ale tebi je, jako by wón nješnuty a wo tebe so nještarajo nimo šchol — o tehdy njesabudž: Wón hlada na tebe. Czaťaj a wojuj dale. Czať hižom pschińdže, so wón czi pošaze, so je cze tehdy widžal a so na tebe šabyl njeje a so, kaž Nathanaelej, tež tebi twoju wěru šaloži.

3. A pošdžishe šhonjenje Nathanaelej wěru wobkručzi: „Dokelž czi rjeknył šym, so šym cze pod figowzom widžal, dha wėrišč; ty budžesch hiščcze wjetšche wěžy widžecž, dnyli te. Wot nětk budžecze widžecž njebjjo wotewrjene a Božich jandželow horje a dele pschińcž na cžlowštego šyna.“ A tute wjetšche wěžy je Nathanael widžal. Jandžel je so dele puschczil, so by Ahrystuťa w šahrodže Gethsemane pošhlył. Jandžel je kamjen wot jeho rowowych duri wotwalil, jandžel je wopuschczennyh wuczomnikow na duju Božeho špēcza špokojil. To je Nathanael widžal a i tym bu jeho wěra, so je Šesuf tón Mešiaš, kiž pschińcž mējesche, wobkručžena.

A tole tež našchu wěru wobkručžuje. Njeje dha tež nad nami njebjjo wotewrjene? Š wufschczenjom so tola kóžde džecžo pod wotewrjene njebjjo štaji. Bóh na njo hlada a jo šchituje a so ša njo štara; wschako je wono jeho lube džecžo.

A jandželjo Boži šhodža hiščcze pschczo horje do njebjješ a dele k nam. Našche modlitwy šu našchi pošli k Bohu, kiž jemu wo našchj nušy powjedaju a jeho na pomoz wołaju. A hdyž my potom do Božeho šlowa hladamy a te rjane šchpruchi so wožiwja a naš rošwuczjuja, so Bóh i nami tola derje mēni, a naš trošchtuja, dha šu tute šchpruchi jandželjo, kiž i njebjješ dele k nam pschisłupuja. A šjewi so Bóh se šwojej pomozu, šrjepi naš se šwojim bohatym žohnowanjom, so je nam tať derje, dha je tuto žohnowanje luby Boži jandžel, kiž dele štupa, naš šwješelicž. A sčtóż hacž do kónza wėrijazy woštanje, k temu pošczele Bóh se šmjercžu tež šwojeho njewidomneho jandžela, kiž jeho dušču, kaž Lazarowy jandžel, czišche do wēcžneje domišny donješe.

Tole wscho wėrijazy šam na šebi šhoni a na druhich wėrijazyh widži. To pať dyrbi potom jeho wěru wobkručžicž.

Duž wjeselmy so jeje a woſtaſmy w njej a budźmy
i njej ſelene, płódne ſchtomy w ſahrodže kſcheſczijskeje
zprkwoje!
Hamjeń.

Kr. w H.

Jeno i nim.

(Hiller.)

Zap. ſkutki 4, 12.

Słóſ: Nět ſawjeſce je na čaſu —

Ty činič wſchał bjeſ Jeſuſa
Tu njemóžeſch, ſchtož ſečzeſch;
Eſy, duſcha, i jedom ſtažena,
Duž Bohu ſlužicž njechzeſch.
O Jeſu, twoju móž mi dai,
Pſched ſtaženjom mje ſaſchowaj,
Spožcž hałožžy ty płody.

Ty wobſtač tež bjeſ Jeſuſa
Wſchał njem'žeſch, čzeſch byčž žiwj;
W nim žiwjenje ma wutroba,
Niž da Anjeſ miſoſcziw.

O Jeſu, dai, ſo čaſna ſmjercž
Mi njepſchinjeſe wěcžnu ſmjercž,
Budž žiwjenje mi wěcžne.

Ty widžicž tež bjeſ Jeſuſa
Wſchał njem'žeſch ſwětło kraſne;
Ty njewěſch: hdže? a njewěſch: ka?
Hdyž njecžini Anjeſ jaſne.

O Jeſu, ſwěcž ty jeno mi,
So njebych bludžil w čžemnoſcži
We žiwjenju a ſmjercži.

Ty khodžicž tež bjeſ Jeſuſa
Tu njem'žeſch ſbóžne pučže;
Bóh na tebje wſchał njehlada,
Čže wotpoſaže kručže,

Duž, Jeſu, budž mi jeno pučž,
A njebjo dohycž ty mje wučž,
Čžeſi wſchał mje k Wótzej i hnadu.

Tak bjeſ Jeſuſa ſbože njej',
Čzeſch k žiwjenju ty ſtanyčž;
A njedžeržič jeh' i wěru ſej,
Dha k heli dyrbiſch panyčž.

Duž, Jeſu, wumru na tebje,
Ty móž maſch, junu ſbudžicž mje,
So twoje ſbože widžu.

Zurij Bróſt.

Bože wodženja.

Wotpocžuj jeno ſtroſcztnje w radže a woli ſwojeho Boha a
dowěr ſo jeha wótzowſtemu wodženju a jeha luboſcži. Wón drje
tebi do wulkeje nuſy da pſchińcž, ale tola čži njeda ſawutlicž; my
ſapſchijecž njemóžemy, kaſ wón knježi a wſchitko wodži, a jeha pučže
ſu po wuprajenju Lutherowym kaſ hebrejske knihi, kotrež móžeſch
jeno wot ſady čžitacž. Hdyž na kónzu džěla ſwojeho žiwjenja
ſtejiſch a wrócžo hladaſch na ſwój pučž, potom ſroſhmifch, ſchtož
prjedy ſroſhmicž njemóžeſche, potom je tebi jaſne, ſchtož beſche
prjedy čžemne.

Čaj, wſchitke jeha wodženja ſu wulkotne ſkutki jeha mudroſcže
a ſame ſjewjenja jeha ſmilneje luboſcže, kiž pſchezo roſpomina,

čžehož ty potrjebaſch. Wón ma ſtajnje myſle měra i tobu.
Wſchitko, ſchtož wón čžini, je dobre, a hdyž wón něſchto ſapowjedži,
je to k twojemu lepſchemu. Čžehož potrjebaſch, wón wě, a ſo wón
to wě, dyrbi tebi doſcž byčž, ſo prajiſch: „Budž ſpokojom, moja
duſcha, pſchetož tón Anjeſ čžini tebi dobrotu, ſamu dobrotu!“

Woſtań ſwěrnj.

Čako bu měſto Pompeji w lěcže 79 po Khrjſtuſowym na-
rodže i jenyh wuwalom woheńpluwazeje horj Weſub ſaſhppane,
dha buchu wjele čžlowjekow pod roſpadankami ſahrjebanych, kotrychž
ludžo poſdžičho w tych ſtejiſcžach namačahu, w kotrychž jich ta
hróſbna žehlawa bežeńza (Lava) pſchekhwata. Někotrych nadeń-
džechu we hlubofich wjelbach, do kotrychž bechu wucžekli, ſo bychu
tam wukhowanje namačali. Čažo druhich i haſow wuhrjebachu,
dofelž bechu najſterje hiſcže čžekncž ſphtali. Wnoſy bechu
w rumnych ſtwach. Ale hdže namačahu romſtu ſtraž? Ča tu
trjechiču pſchi meſcžanſkich wrotach, hiſcže i brónju w ruzy
ſtejazu, tam, hdžež beſche ju hejtman poſtajił. Č jako njebjo nad
njej i hrimanjom a blyſtom hrožeſche a ſemja pod njej ržeſche a
khabkaſche, jaſo ſo žehlawa lava i woheńpluwazeje horj dele
waleſche, dha wona tola na ſwojim měſtine ſtejo woſta a bu
nimale 1800 lět poſdžičho hiſcže na tymſamym namačana. Njech
tež kſcheſczijske i teho wuknu, ſwoju pſchiſluſcnoſcž čžinič a na
ſwojim měſtine woſtačž, na kotrež buchu wot ſwojeho wjercha
a pólneho knjeſa poſtajeni! Potom woni tu hnadu namačaju,
kotraž jich podpjera a džerži.

F.

Prawa luboſcž k bliſſchemu.

Čso powjeda, ſo pčožka, kiž je róže namačala, i kotrychž
móže ſo mēd noſncž, ſo tych róžow njedótknje, ale najprjedy do
koleča lecži a ſwojim towarſcham tu powjeſcž donjeſe; potom
žyła była tam po tón poſklad lecži. Njedyrbjeli ſebi kſcheſczijske
to ja pſchiklad wſacž? Njedyrbjeli tež woni, kaſ ſamaritſka žona,
khwatačž, ſo bychu druhim wo nim powjedali, kotrehož ſu jaſo
Ebóžnika ſwojeje duſche namačali?

Mudry poſ Mali.

Powjedańcžo je ſawoſtajeńſtwa Sana Wjele.

(Poſtracžowanje.)

Wjeſ tym bu kónž teje doſheje wójny, kiž beſche 30 lět trala.
Wójſka bechu nět domoj, potajſim Schwejdojo tež do ſwojeho
kraja. Čam beždeſche nět knježna Khrjſtina na kralowym trónje,
ſlawneho krala Guſtawa Adolfa džowka.

A tej čžyſche ſo ta knjeni podacž a ju pſchi ſwojim pytanju
wo pomoz proſycž. Khrjſtinje pał beſche to robotna čžeža, ſo
w kraju wo ſarjad a porjad na drobne ſtaracž. Wjele knježeſkich
džěkow be tehodla krajnemu bohotej do rukow dała. Č to be
marſchal Torſtenſon, tamny ſlawjenty wodžer wójſkow, kiž beſche
tehdy w Čžečach Kakuſkich ſbil.

Čemu čžyſche ta pani ſwoju wěž najprjedy k wutrobje
ſwjaſacž, prjedy hačž čžyła kralowu ſe ſwojej naležnoſcžu wobohycž.
Wona ſebi prajeſche, ſnano mohł wón i wojeſkich wyſchlow
praweje čžary wunamačacž, dofelž był wſchał tón wojał dla teje
wulkeje blyſny pſched druhimi ſnacž, jeliſo we wójnje žiwjenje wo-
ſtajił njeje, a jeli ſnano hiſcže i brónjemi ſluži.

* * *

Pſchijewſchi k měſtu Stoſholmej, ſtolizy w ſchwejdowſkim kraju,
ſo tudy na hoſpodu wulkeho hoſcženza da.

Č ſchto by ſebi to pomhlył? Čchto budžiče rjeł, ſo wona

jow prěnju krocžatku stupi na plěd swojeje wotmyśle! Slejće, tak dźiwne su wodźenja Bože! Niž wschał to, so był tu wotny pyntany wojač, a hišćeje njenje tón bynt. Ale wona jow i naj-njeišča něšto namaka, čehož so ženje nadžata njebě. A što to běšče? To bě tón poß, kiž bě so tehdy do teho kurowza i kußanjom dał a potom so podžiwnje šhubil. To škocžatko ču-časche wočoło njeje, póna ju hnydom a skafasche na nju jako wschě i wješelom tórne.

* * *

Tu wona wscha šdžiwana pyntny, so je to woprawdže jejny přjedawšči poß, a scžahny jeho šej na klin. Tón hosčzenar čž-njesche njematej wocži, što tola to sechžylo byčž. A wona sa-rěčža na njeho: „Što čžecže sa tole škocžatko mēčž?“

„Sa jeho njemōžu pschedacž“, wón wotmolwi, „dofelž džē mōj njeje. Wón mojemu domštemu wotrocžkej škuscha, a tón jeho njesechže sa wulke pjenjeshy nikomu pschedacž. Slejće džē, čžescžena knjeni, i tym štworjenjom ma so wschał dźiwnje. To škocžo je sa mojeho domšteho wotrocžka wulžy wunofchne, pschetož wón mōže wschelake pušorne kuski. A hdyž jemu tón wotrocžk psched knježimi kellowacž dawa, ma šchwarne pjenjeshy sa to. Šžžom něšotryžkuli knjes je jemu sa njeho horšchče šadžatow šficžal. Wón pał jeho njeje čžył dacž, so njeby i nim tajte šlēborne žórleschto šbył.“

Wona teho dwórniku i šebi pschińcž da a jemu kopicžku šwēcžatych škotakow šadži. Ale wón pschi šwojim wosta a torže pša i šebi, hacžrunje jeho tón kußny, dofelž njechasche wot šwo-jeje přjedawšcheje knjenje.

* * *

Šso lehnyschchi njemē ta wboha macž žaneho šparja sa žyłu nōž. Šso hibate myšle ji mēra njedachu.

To dyrbi mi do jaßna pschińcž, i wotkal a na tajte waschne je tón čžłowjek mojeho pšhčžka dobył. Šdyž to nashonju, pschińdu tež na šlēd, po šotrymž bylo šnadž mōžno, so po prawej čžarje sa dalisčej wēštotu pytacž. Tola i tym dwórnikom jednacž, i tym čžmowym a borkatym mužom, teho so wsdam. To bychu jeno hole jednanja byše. Ale tak rucže hacž budže nasajtra dopoldnja mōžno, so i bohotej podam. Wschal šym hižom doma škuschała, so šōždemu pomha, hdyž jeno mōže a wē. Najškeršcho mi runje kaž druhim na prawy pucž špomha. Tajtemu knjesej so škeršcho šeschlachčži, dylžli mi tudy zušbarškej žonje.“

* * *

Torstenson, dobrotna dušcha, ju i miła powita a pschecželnje sa jejne škóržby a proštwy šedžbliwej kuschi nashili. Šotom wón počža: „Nadobna knjeni, to widžu, so šu to šame njewēšte wēžy. Sa wam nadžiju podušhčž nochžy, so šo to wschitko i Božej po-mozu wušlēdžicž mohlo, hdyž je tón pyntany bynt a hdyž je tón wojač, jeli-so štaj hišćeje žiwaj a woprawdže něhdže pola naß w kraju. Šnydom jeju we wschěch štronach wuwolacž dam, kaž tež so wschudže we wošadach šwēru sa nimaj praschecž. Ale to pyntanje žada šebi čžapa a mōže šōžto wjele tyždenjom tracž. Ale što je i tym namakanym pškom, čžy runy pucž wujednacž, haj hižom dženkā. Pschecželnje prošchu, wocžatajčže tu ras, hacž je šwojej mandželskej porēcžal njebych; a potom waß powjedu i njej na tu šhwilu, hacž so i tym dwórnikom dorēcžal nješšym.“

* * *

Dawšchi teho šej pschijesčž, so bohota i miła wobhonjecž počža: „Pschecželo, powjedž mi šprawnje, i wotkal šy tola i temu pšhčžatku pschischol?“

Tón praschany na to wotmolwi: „Teho šym šebi sa nje-wulke pjenjeshy kupil.“

„A hdy a hdyž je to bylo?“

„Šandžene lēto, na pucžu psched mēštom wonka.“

„A wot koho to?“

„Wot zuseje, mi nješnateje holžy, po šdacžu i nješje šwōjby.“

„A čžehodla jeho tej knjeni njedasch, šotrežž je škuschał, hdyž tebi tejtale škocžatko sa tajteho šnadneho pšhčžatka šadža?“

Tón dwórnik jemu tušamšnu pschicžinu šjewi, šotruž běšče tón hosčzenar wčžera tej hrabinje mjenował. A jako Torstenson špyta i dobrym na pschedań wabicž, trjedhi na šawrjenej wuschy, a jako pošpyta i hroženjom nucžicž, so tón muž šnjembri a so šrucže šapowjedži. „To škocžatko šym šebi po čžescži sa šwoje pjenjeshy kupil a duž je tež se wschitkim prawom nētk moje, a ničto je mi njemōže i mojeju rukow wsacž. Šak mohla ta knjeni do-pokafacž, so je to hdy jejne bylo? Wonusčicž šebi jo nikomu njedam, a dyrbjal-li šebi prawdu psched šnadnej kralowej pytacž.“

Špyntyschchi, tudy i wōtrotu ničžo njedozpijesch, Torstenson milischi hłōß naloži: „Šdyž dha jeho tej knjeni wostajicž njechasch, nochžył jeho mi pschedacž, hdyž čži što škocžatko sa njeho dam?“

Njeje to džiw, tak wyšoku pšacžišnu sa tajte škocžatko šadžicž? Ale wón běšče doščž bohaty muž a šebi myšlil: Wi šnadž jo škeršcho pscheda, a ja jo potom tež hrabinje darju.

Ma tajki wulšotny poškōtk, šajtehož džē ničto sa žaneho pša pošticžil njeby, šebi tón čžłowjek na šōžy dorēcžecž da.

* * *

Pschekšlapjena a hnta běšče ta pani, hdyž bohota, i tym pšhčžatkom, psched nju pschischedschi, tu proštwu wurjekny, so čžyła wot njeho nētko to pšhčžatko sa lubodar wsacž. — Wón a jeho miła mandželska ju lubje namošwjeschaj, so by tola pola nich i hospodu sa lubo wšala, tak dołho hacž budža te dalische wupyto-wanja tracž. „Slejće“, pschistaji bohota, „to wobhonjowanje mōže wschał dlējšchi čžap trjedacž, kaž hižom špomnich. Šechze-li Šōh, dozpijemy dobreho šōžy, je-li wasch rubjenty šynuscht něhdže tu pola naß w kraju. Šo by jeho tón wojač ššōžował był, mi šamemu i wērje podobne njeje, hacžrunje šu tu šrawu šuknicžku namakali. Wērno wschał bohuzel je, so šu čži našchi wojazy psches dołhu wōjnu šdžiwjeni byli; so pał by žadny i nich džēcžikšōžował był, je pschecžiwno wērje. Šeno so bychmy woneho wojača, jeli je hišćeje žiwny, wušlēdžicž mohli. Ale to budže nam najškeršcho dołho trajaza prošža. Slejće, tón regiment, šotryž je tehdy wasch štatōk šchōrmujo dobył a špalil, wón po wōjny njeje wjazy hromadže wostał, dofelž šym po ššōncženju wōjny wojačow domoj šrosušchecžal. Duž dajčže šo naprošhčž, nam witana pani, a wo-štańcže pola mojeje žony, hacž nješšym wscho došonjal, štož mohlo i pyntanju škušobne byčž.“

(Pschichodnje dale.)

Wschelake i bliska a i daloka.

— Šandženu njedželu buchu knježa duchowni w Budyschinje, šotryž šu po woteńženju knjesa žyrkwinskeho radžicžela Wjazi jako mējicželjo duchownischi šastojńštwow dale šupili, do šwojich nowych šastojńštwow psches knjesa wuschsčeho žyrkwinskeho radžicžela Šosenfranza šapofasani: knjes duchowny Šābler je nētko primarius, knjes Šap šekundarius a jako pošledni diakonus bu knjes Lehmann, kiž je hacž dotal šforalny pomocny duchowny był, šapofasany.

„Šombaj Šōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch psche-dawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyschinje dostacž. Ma šchtwōrcž lēta pšacži wón 40 np., jenotliwe čžišla šo sa 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Nječ ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak sjawty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Nječ či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedźelske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ja štwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostac.

4. njedźela po tsjoch kralach.

Łut. 4, 16—30.

Kelto Božich domow tola na semi steji! Hdy by so što na puc podał a je liczil, by jich wjazny stow tyřaz naliczil. Esu mjes nimi wulfotne twarjenja, kiž maju ruma sa wjele tyřaz ludži, řu pak tež we wotležanych wjeskach male twarjeńcška, na bróznje podobne, bjes wscheje puchi, kiž móža w řebi jenož mału horřtku ludži wopschijec. A we wschěch tutnych zyrkwjach řo kóždu lubu njedźelu kemschenje džerži. A niz jenož njedźelu; pschetož hdyž řo tam džělawnj džen pschi wěrowanjju, řhowanjju abo wufšćenjju Bože řłowo předuje, je to tola tež kemschenje. Pschi wschěch tutnych Božich řłuzbach namařamy pak mjes řšesćizjanami tola hiščezje telko njewěry a telko hrěřšneho waschnja. To mohło nař ř temu dowjesć, řo bychmy do řwójich kemschenjow mało džerželi. Tola Bože řłowo je wufřym, kiž ř džěla hařle posdžiščo řřhadža, hdyž řu řhjerjo dawno řemrjeli. Hařle řudny džen řmeje wo nařchich kemschenjach a jich wužitku rořřudžaze a pladžaze řłowo prajic. Někto pak nječ nař to trořřtuje, řo je řhryřtuř řam tež kemschenje džeržal a řo je wón pola řwójich kemscherjow tež njewěru, haj najwjeřřchu řłóřcz namařal.

Řospominajmy řebi:

Kemschenje w Nazareće.

1. řhryřtuř řam tam předuje.
2. Tež jeho předomanjju njewěryja.

1. řhryřtuř pschińdže do Nazaretha, hdyž bu wocžehnjeny. Hiščezje bydłeřřtaj tam jeho řarřřej; tam běchu jeho brarřřja a jeho řnaczi ř džěczazyřč lět, tam řtejachu te woliřwzy a řigowzy, pod kotrymž běřře jako džěczjo ř druhimi hrał. Hdyž nekto řhryřtuř, do Nazaretha pschischedřřchi, džje? Wón je ř řwójimaj řarřřchimaj řchol a je ř nimaj řbožowny byl, wón wěřřezje řřomdžil njeje, ř řwójim řnatym pohladacz. Duž pschińdže řabat. A tón džejń džěřře wón po řwójim waschnju do řchule, to je, do Božeje řłuzby. Wón, na wopyř pschischedřřchi, njeje nikoho wot Božeje řłuzby wotdžeržował, ani řospodarja, ani czeledž; a wón řam jako řóřcz řo tež njeje wot řospodarja wotdžeržec dał. Řunjež řwonow njebě, kiž bychu do Božeho domu wolał, wón po řwójim waschnju do řchule džěřře. Tu řřupaju psched nařchej woczi nařchi pobožni řerřřzy wótzojo, kiž tež kóždu lubu njedźelu po řwójim waschnju do Božeho domu džěchu. A hdyž bychu pola pschecželřřta na wopyřče byli, bychu řo tam řa Božim domom prařřcheli, a hdyž bychu domach řami řóřczj mēli, bychu ř nimi njedźelu do Božeho doma cžahnyli — po řwójim waschnju. Haj, jako tajzy řudžo na semi bydłachu, njebě tehdy řemja řjeńřřa? Džal budž Bohu, řu hiščezje tajzy. Ale wy druřřy, řbēhajezje woczi a hladajezje na řesufa a řwójich pobožnyř řerřřkich wótzow a wróczezje řo ř jich dobrym waschnjam!

A řesuf pořřtany, řo by cžital. A teho profety řesajarřa řnihi buchu jemu date. A wón wotewri te řnihi. řhryřtuř řam tam nekto psched kemscherjemj

steji a je na tym, so by swój röt wotewrik a t nim rěčzał. Tu drje prajimy: O so budzichmy tola mjes nimi byli! W Egiptowskej su psched něšto lětami žalbowane czěło pharaona Namsefa Wulkeho wurhli a jo w muzeju w Kairje postajili, po tajkim cziscze derje sdzeržane czěło teho pharaona, psched kotrehož je něhdy Mójšaf stupil t tej pschikajnju: Puschcz israelski lud t kraja! Kóždy móže tuteho pharaona tam dženša widžecz, a czi, kotřiz su jeho widželi, wobkrucza, kajki možny saczisczech je to na nich czinilo, so je psched nimi swědt tamnych starych czašow stal, a tak je jich to wo tym t nowa pschewědczilo, so biblija samu wěrnosczech rěczi. Ale tam w Nazareczech bě tola wjazny, dnyli pharao, tam bě Bozi Syn sam. Haj, hdy bychmy jeho widželi, kaž czi Nazarienszy, jenož mału khwilku, tak radzi chzpli potom wumrjecz, dofelž tola wjazny niczo rjensche na swěczech wohladacz njemohli! Ale czemu tajke pscheczech! Wschato jeho hłofł blyschimy. Hdnyž so w zyrkwi biblija wotewri a so t njeje czi, dha su to tola te słowa, kiž su t jeho rta wuschle a kiž nětko tebi do wuschow klinecza. Wschato widžimy jeho wobliczo. Pohladaj na wohtar, tam masch suamjo czerpjazeho Sbožnika. A hdnyž je wěrjazny samlutki w swojei komorzy, tam wón rěczi a tak nutrnje rěczi. S kim dha? S tym, kiž tam je, a kiž jeho widži a kiž jeho blyschy, t tym, kotrehož mējachu tam Nazarienszy psched sobu stejo, t Khrystušom. A wón cziťasche: Duch teho Anjesa je pschi mni teho dla, so wón mje je žalbowal a je mje pofłal, so bych pschopowjedal khudym to evangelion, so bych sahobil rosmjeczene wutroby, so bych předomal jatym, so dyrbja puschezeni bycz, a blyschym to sašowidženje, so bych předomal to spodobne lěto teho Anjesa. A nětko saczini wón te knihi a wuložowasche te słowa a jeho wobliczo jasnoscz Božej krašnosczje debjesche a nětko džesche wón: Dženša je tuto pišmo dopjelnjene psched waschimaj woczomaj!

Woprawdže: w nim bě profetow wěschčenje hacž na poslednje słowo dopjelnjene. Haj te hory, na kotrychž je Khrystuš t shromadženemu ludaj rěčzał, su blyschale, tak je khudnych a wopuschzenych t bebi wołal a jim wješeku powjescz wumožjenja pschinješl. A scženy czichich domow su swědzy teho, tak je někotry hrěschnik t rosbitej wutrobu so na njeho wobroczil a wón je jemu woczki wotewrik, so je so swojeho hrěcha prawje dohladal, a je do ranow jeho swědomnja wolij swojeho trošhta lať a je sahobil a do wutroby nowu mocz dať, so je swjastki hrěschneho waschnja, blyny kaž law, rostorhal, so bu w Khrystušu swobodny muž. Haj nowy czaš switasche psches njeho. Mójšafoway sakon bě kóžde 50. lěto sa jubjelske lěto, sa spodobny czaš postajil. W tym lěczech mējesche kóždy, kiž bě te poslednje 50 lět swoje pola, swój dwór shubil, tuto swoje wobbedženstwo, a shtož bě sa wotrocžka pschedaty, swoju swobodu sašo dostacz, a to bjes wscheho sarunanja. Lud wschal so tuteho postajenja wjazny njedžeržesche. Khrystuš pak bě woprawdže w duchownym nastupanju tuton nowy, spodobny czaš pschinješl. A Nazarienski t lubosnymy słowami wabjesche, so bychy do njeho wěriłi a wschitzy psches njeho tak sbožowni byli. A tola jemu njewěrja.

Hischczech pschezo Khrystušowa ruka t tym samym zohnowanjom do człowškeho žiwjenja pschima, kaž tehdy: W džeczatstwie naš na prawym puczju wodži, w naschich hrěchach, hdnyž naš ludžo wot so storkaju, naš t bebi kiwa, hdnyž ništo naschu srudobu nam stajicz njemóže, nasche

blyny trěje, a hdnyž ludžo niczo wjazny njemóža, hacž nam row wurycz, naschu duschu do njebješ scžehnje. A kóžde předomanje swědczi wo tym a prošy kóždeho kemscherja, so by so te Khrystušej wobroczil a sbožowny byl. A tola ludžo předomanju njewěrja, kaž tež:

2. Khrystušowemu předomanju njewěrjachu. Nazarienszy dawachu swědcženje wo Khrystušu a dživachu so tym lubosnymy słowam t jeho rta. Tuton knjet Božeho słowa dyrbjesche tola t njebješ samych bycz, haj Bozi Syn sam! Tajkeho hischczech blyscheli njebēchu a jeho słowa pschimachu so we wutrobje. Ale hijom bēchu te sle, wot czerta wupofłane ptaki tu, te sorna sesberacz. Njeje tuton Josefowy syn? woni džachu. A duž rjeknu pschi bebi dale: Wón tež niczo wjazny njeje hacž my a do jeho słowom tež dale wjele džeržecz njetriebamy. Haj, hdy by dživny czinil tež pola naš, kajkež je, kaž chzedža někotři wjedžecz, w Kapernaumje czinil, a hdy by tak psched naschimaj woczomaj pokasal, so je woprawdže něšto wjazny, dha chzpli radzi wěricz, so je profeta, haj so je Bozi Syn. Ale tak je Josefowy syn, kaž smy my synojo swojeju staršejju, a njeje niczo wjazny. Tajke myšle pschethodžowachu jich wutrobu. A nikomu drje dale wo tym njerěczachu. Ale ton Anjes, kiž wě, shtwo w žanym człowjeku je, tute myšle na jich wobliczach widžesche a duž na nje wotmolwi a džesche: Žadny profeta njeje spodobny, njeplaczi niczo w swojim wotžnym kraju. Shtwo by mi teho dla pomhało, pola waš dživny czinicz? A hdy bych we waschim kraju hischczech wjetšche czinil, dnyli w Kapernaumje, hdy bych tu mornych po tyšazach t rowow wodžil, wy byschczech tola někajku wurěcz namakali, sadny kotrejež byschczech so se swojei njewěru wukhowali. To pak wam praju: Hdnyž so wy sa mnje samfaczech, dha ja wot waš t pohanam póndu, a czi budža do mnje wěricz. Khudnych bě w Israelu sa Elišoway czaš wjele. Dofelž pak Israel njewěrjesche, bu Eliš wot Boha do pohanškej Sidonskej pofłany, so by khudu wudowu našpēcil. A runje tak je posdžišcho Eliša wušadneho pohana wucziseczil, a czi wušadni židzi, dofelž njewěrjachu, swoju khorošcz wobkhowachu.

Tak rěcžesche ton Anjes. A jako woni to blyschachu, so wón pohanow sa jim runych džeržesche, haj samo jich wysche nich stajesche, dha wudry kapaze plomjo jich hněwa. A postanuwšchi wustorcžichu jeho t teho mēšta won a wjedžechu jeho hacž na wjetch teje hory, na kotrejž jich mēsto bēsche natwarjene, so bychy jeho dele storcžili. Tajki wukhód mējesche lubošne předomanje nascheho Sbožnika w Nazareczech.

Wy snajemy a cziťamy a blyschimy tež Khrystušowe słowa, kaž tamni. A smy je tak prawje nutrnje blyscheli a so do nich prawje hluboku podnóřili, dha je wschal tež nam tak, jako bychy nam njebjeske hłofny do wutroby padale. Wy smy tak sbožowni a spokojeni. Duž pak blyschimy ludzi rěcžecz: Khrystuš je jenož Josefowy syn, wschědny człowjek, niczo wjazny. Shtwo dha na jeho słowa wjele dawasch? Haj, hdy by dživny czinil, kajkež je, kaž biblija wudawa, něhdy czinil, tež dženša hischczech, so bychmy je se swojimaj woczomaj widželi. Njech tola jeneho t rowa sbudži! Ale hdže dha to czini? O, blyschich ludzi tak rěcžecz, njepofłuchaj na tajke słowa! Hdny by Khrystuš dženša runje te dživny czinil, kiž bebi ludžo wumyšla, wěr: Shtož słowu njewěri, njeby tež wěrił, hdy by shtwo wot mornych stanył.

A hdyž my njechali wěricž, dha teho dla semja bjes wěry njebudže, a njebješa niž bjes sbožnych. Gladaježe won do schěrokeho šwěta! Někotra lóž šo po morju do dalokeho kraja wješe a na nej je mišionar, kotrehož Bóh t pohanam sczele. A s čyrjódami pohanjó pschibohom wopuščežuja a šo te Ahrystušeje pschibrocžuja a do njeho wěrja!

Duž wostańmy w šwojej wěrje.

Alle bohuzel, došč jich je pola naš, kiž do njewěry šapadnu; a njewěra jich do hněwa dowjedže. Haj, wy Nazarjeńšy stareho čaša, wy macže hódnych potomnikow mjes kšesčizianami. Kšesčizienjo to šu, kiž w Franzowškej Bože martry se šulow a domow mjetaju. Kšesčizienjo to šu, kiž chzedža wučžbu wo Ahrystušu se šulow a domow wušamknyč. Kšesčizienjo to šu, kiž šu drje njedželu dopoldnja hiščže Ahrystuša w zyrkwi rěčžecž šlyšcheli, ale wječor jemu s domu hieč kašaju, šo njeby jich hrěščne šuttki widžal.

Je Jesuš, wot tebe s domu wustorcženy, pač s tym hižom mormy?

Haj, Jesuš steji tam na skale. Hněwne woczi šo na njeho wudžeraju, kosczojte pjaščže do njeho štokaju — hiščže krocžel dale a wón leži rosraženy na skale we hlubiny. Duž steji wón na jene dobo psched šwojimi nje-pscheczelemi we wschej šwojej krašnosčzi. Woni šo štroža a njemóža pschecziwo njemu šlawčžka hibnyč a wón dže šrijedža psches nich šrijecž, kaž kral, psched kotrymž wscho do boša štupa.

Duž wěrmu do Ahrystuša. Potom njeponóžže wón jemu šrijedža psches naš šrijecž, šo bychmy šrudni ša nim hladacž dyrbjeli, ale wón naš ša šobu powjedže do šwojeje krašnosčže. Šamjeń. Kř. w H.

Na ranje.

(Spitta.)

Sana 1, 9.

Žno šhadžeju tam s ranja škote šera,
A wscho, ščtož nóz bē pschitrywata wčžera,
Še šjawné šaš', wscho šlónčžko rosžajni;
Wšchē horn, doły, kiž šu podrěmale
A šawrijene we ložu mhlý tu špale,
Šlej, šybola šo w šlónčžnej šwětkosčzi.

Ššwěcž do wutrobny mi a daj mi krašnosčž,
Móji Jesu, kiž šy čžemnej dušči jašnosčž,
Ach, wubudž we nej džeńštu šwětkinu;
Ach, šjerw mi wschitke hrosne šmylki moje
A pschekrašń we wutrobje šnamjo šwoje,
Wšchēž' tebi podobnišči byčž ja čžzu.

Daj w twójim šwětle mje tež dženša šhodžicž,
Čžyž s twójej lubosčžu mje šwěru wodžicž
Kaž nowe wožiwjene štworjenje,
Šo tež psches nowe žiwjenje tu šwjate,
Kiž psches tebe b'dže štworjene a date,
Byčž tebe šhwalil, čžejčžil wobštajnje.

Ša njeproschu: Wšmi šrijecž dnja wobčžeznosčže!
Ně, lubosčž daj, šo šnješu hubjenosčže,
A wěru, šo mi špodobne wscho je,
Šo by mi wschitko t mojom' šbožu tylo

A wschitko ša mnje žohnowane bylo,
Ščtož šo mi s twójej' rukow doštanje.

Ša njeproschu: Daj čžiščinu mi tola!
Ně, Anježe, njech šo štanje twója wola;
Daj džeščžu jeno čžichu wutrobu!
Hdyž semja mje do šemštok' hólka čžehnje,
Njech wutroba pschi tebi bydli rjenje,
Čžehń wot šemje, ach, t njebješam ty ju!

Ša njeproschu: Ach, šlónčž mi prawje rucže
Wšchu nusu žiwjenja a štyšne pucže!
Ně, wostań jeno pschi mni we próžy.
Ša njeproschu: Daj bóršy herbštwo twóje!
Ně, špožčž, šo šrijedy špuščžu hrěšči šwoje,
A mojih hrěchow šmjercž budž, Anježe ty.

O šlónžo žiwjenja, šwěcž dženš mi rjenje,
A nješwěcž podarmo mi dženš a ženje,
Budž moje šwětko we wschej čžemnosčži;
Ššwěcž jašnje mi, ach, to šej horžo žadam,
Šo s wješ' lom do wječžornoh' šlónčžka hladam,
Hdyž drohu šmjertnu hieč mam t wěčžnosčži.

Šurij Bróšf.

Šhubjene dny.

Tón džen' je šhubjeny, na kotrymž ničžo s Božeho šlowa nawuřnyl njejšym. Wšchědnje dyrbjeli my šebi šwjate pišmo bracž, a kaž hušto je wosmjemy, s njeho něščto ša šebje wsacž.

Tón džen' je šhubjeny, na kotrymž ničžo wo towarštwje s Bohom njejšym šacžuk. Wono je žiwjenje dušče a modlitwy wodych, s kotrymž šebi dušča žiwjenje šdžerži.

Tón džen' je šhubjeny, na kotrymž njejšym něščto dobre čžinił. Šo móže šo w šwucženym šhodže mojeho wschědneho powolanja štacž, a ja dyrbjal Bohu džakowny byčž, šo mi telko škladnosčže škicži, jemu šlužicž. Dušči pomozny byčž, je lěpje hacž čželej; tola dyrbjeli my to jene čžinicž, to druhe niž wostajicž.

Tón džen' je šhubjeny, na kotrymž njejšym w něšajkim nastu-panju nad hrěchom we mni dobył. Štaženje, kiž w naš bydli, móže šo jenož s pschezo wospjětowanym próžowanjom wutupicž. Štu wobužnosčž pschewinnyč, hrěščne pokhilenje šapřecž, je lěpsche hacž šemški dobył teho dnja. Ščždy hrěch, kiž šy wotbył, je kaž wotbyty punt, kiž je čže pschi bēhu ša wěčžnym dobyčžom wob-čžezował.

Tón džen' je šhubjeny, na kotrymž žane krocžele na pucžu t njebješam do přědka njejšym čžinił. Šucžoracž ma s prawom kóždy džen' ša šhubjeny, na kotrymž dyrbi šmērom ležo wostacž, hdyž dyrbjal po prawom dale pucžowacž.

Kač wjele šhubjenych dnjom šteja tež w prothžy mojeho šańdženeho žiwjenja! Žiwjenje je krotke, wěčžnosčž s kóždym dnjom bliže pschińdže. Njedyrbjal dha kóždy džen' wutupicž, šo byčž telko dobytko kaž móžno s njeho čžahnył? A njedyrbjal s tym bjes komdy a hiščže dženša šapocžecž?

Šludry poš Mali.

Šowjedacžko se šawostajenštwja Šana Wjele.

(Šotracžowanje.)

Šižom tónšamy džen' Šoršenson šutkowacž pocža. Wón po žnyšm kraju wosšaw roššlacž da. Wšchitžy čži wojazy, kiž bēchu pódla byli, hdyž bu tón čžěški hród s nabbēhom wsaty, mējachu psched njeho pschińčž a doplacžne myto ša šwoju tehdyšchu šmuži-

łoscą dostac. Duż seńdze ło była na postajenym dnju. Někoti tajzy, kiż bėchu hiščyze pod brónju wostali, i wjetscha pał czi, kosiż ło, i brónjom domoj puščyczeni, po kraju roseńdżechu.

Wón bedżesche na swojim bohotskim stole, a i bofa njeho ta pani, swojeho pšyczka na klinje dżeržo. Czi mužyży dyrbjachu pšched njeho kóždy wošebje stupicż a do drobna prajicż, kał bė ło tehdy wscho mělo. A wona kózdeho potom ł febi do bliska skasa, so by i jejneje rufi tu sapłatu dostał. To pał ło tehodla sta, so mohła kózdemu sa tej blusnu blisko doścż do woczow hladacż. Haj, blusnaczi bėchu drje mjes nimi mnošy, žadyn pał njebe tón pytanj cżlowjek. Też mējesche wona teho pšyczka na klinje bedžo, w tej nadżiji, so wón teho burowza, i cżuchom sešnawšchi, pšcheradži. Ale to skoczatko hladašche na wschitkich smėrom, njerypny ło a nješčycżowkny žaneho syla.

Duż zyły pšchepyt bjes wuspėcha wosta. Njebe žnadż tola tón wojak je žmjerčzu wuščoł? Albo bėsche žnano nėhdže w nėkajkej nasadnej wjezy, hdžež jeho tón krajny wošjaw nadeščoł njebe? Albo bėsche ło cżinjeneje skóscze dla strachowal pšchincż? — Tu wobžarownu maczeł dalisचे rudjenje saja.

Torstenon nječasche ło hiščyze wscheje nadżije wsdacż. Wón snowotka wošjaw do kraja póbła, kiż nahladne myto sa teho žlubi, kiż mohł wošjewicż, i wotkal je ło tón dżiwny poš naschoł, kiż je w tym hoščenzu byl. Ale też na to ło niczo nječasche na swawne hibnyč. Tydžen po tydzeniu i podarmnym cżakanjom sańdže.

Skónczije ło dorosła wježna holza da ł bohotej domjescż, kiż cżyščyze wo tym skoczatku powjescze idželicż. Pšched nim a pšched tej pódla bedžatej knjenju wona takle powjedacż pocza:

„Man bė nam wumrjel, a našcha macż, khuda wudowa, mējesche nėtko naš tsi drobne šyroty žiwicż. Duż dyrbjesche lėpscheje sašlužby pytacż, dnyžli ta domowna bė. Někotre žónke, nam snate, bėchu we wójnje wojerške koczmarli byle a njemało pjenjes sašlužile. Duż wabjachu maczeł, dofelž bė kruta a khrobła, so by też wona ł našchemu wóštku sa tajku marketendarfu šchła. Naš džeczi sa tón cžaš ł dobrym pšcheczelam da. — Krótko do wujednaneho mēra wróci ło dom a njebešche podarmo na precžkach byla, dofelž bė ło ji, kaž žlyščachmy žukodow prajicż, nėhdže w Nėmzach abo dalokich Cžechach ł pjenjesam šchłacžiko. Nam džecżom pšchinjeke nėščto darjeńkow i zusby žobu a mjes nimi pėkneho pšyczka. Tón bu nam bóršy lubošny towaršchł. Ale to bė nam dżiwno, so njebešche maczeri luby, hacžrunje bėsche tał pšchitulny ł njej. Po cžašu halle šhonichmy, pšchecžo je na njeho tajka hrosna. To skoczjo ju stajnje w myšlach šcherjesche, dofelž jej njebešche móžno, hólczjeza sabycż, kiż bėsche pšchi tym pšyczku žakostnje wrėščeczał. Posdžischo powė nam hiščyze, so je to woobe džecžo najškeršcho morwe. Dale a mjenje móžesche wona to skoczatko w domje snjescż. Napošledku wuhna mje ł nim do lėža: „Dži a wobwėšni jo tam, so mi ł woczow pšchindže!“ To cżinicż dyrbjach hicż. Tola jo wobwježła nješšym. Mi bė to žel. Duzy šetkach zuseho muža, kiż bė na dróšy ł mėstu; temu to pėkne skoczatko dach a jeho proščach: „Budžcze ł nim dušny!“ Macż nješponni ženje wjazy na njo a khėtro šwarjesche, hdnyž žane ł naš na njo šponni. Senicžy loni, ležo na žmjerčnym ložu, wona se šrudnym hłokom sanješe: „Tón poš“, a po khwilzy šdychny: „To džecžo!“ — Tu macze wschitko, šchtož wėm. Ale hacž je wašč poš wopravdže tón, kiż je naš byl, to mohła jeno sarucžicż, hdny by mi na woczji pšchischol.“

Tón pšyczł, puščyceny do jstwy, tu holzu na mēscze sešna. Wón ł wješelom žawknyšchi runy pucż na nju postoczi. A wona, też jeho špóšnawšchi, sawoła ł wješelym hłokom: „Haj, to je naš

cžužka!“ Eso cžapnyšchi ł njemu majtasche jeho a nješasta wołacż: „Mój cžužlo! Mój lubšchi cžužlo!“ Tón pał postatowasche wot njeje ł tej pani a wot tuteje sašo ł tej holzy, jako by rjez cžył, so cže jej wobė hromadu swjescż. To bėsche hnucžitwy napohlad.

Tej pani, we wutrobje hnutej, ło bylšy žórlachu. Ta želnawa holza, njewjedžo, šchto ma to rėfacż, ło pšched njej poklafny a ło ł cžucžitwym ertom praschesche, pšchecžo tola tał placze. A hdnyž bėchu jej powjedžili, šchto a kał ło ł tym škoczatkom ma, sapocža prošycż, hacž jo njechali jej wrócicż, hdnyž tola tej hrabinej tajkule šrudobu wubudža. „Wón by ło nėtko pšchi naš dobro doścż mēł, dofelž pola naš ničto wjazy njeje, komuž by wohidny byl.“ Ale ta hrabina, febi jo twjerdže na wutrobno dżeržo, wjesche ł hłowu. Wona posticzi tej holzy móšchnicžku štokow a na nju pokiwny, so by sašo božemje šchła.

Kał mohło to hinał bycż, hacž so też Šhrystina, kralowa w kraju, wo zykej tutej wėzy žlyščala njeby? Ta febi tu hrabinu do hrodu pšcheprošycż da, so mohła wot njeje žameje wscho dospołnje nawjedžicż. Su lubošnje witawšchi, da febi ł nutrnej žobuželnošču zyłu tu naležnoscż roščkascż a potom ji pšcheczelnje žlubi, so cže też wona ł dalšchim wupytam rady špomóžna bycż. — To wschał ta wudowa ł džaknej wutrobu pšchija, nješewi pał, so je jej wschitka nadżija šwjadła, hdnyž ło tola wo jejnym žynku ani šlėdžika namařacż njeda. —

W tym cžašu bohó Torstenon šchori a ło po krótkej khoro-watosczi je žmjerčzu miny. Ta pani bėsche po dolhim rošmyšlowanju runje na tym, ło do swojeje domišny wrócicż. Š džakownej dušchu pšchecžitwo njebožicžkemu knjesej a jeho miłoscžiwej mandželškej knjeni pał cžyščyze hiščyze wostacż, hacž njeby pohrjebna žwjatocžnoscż skonjana byla. — Te pohrjebny pał njewotmėwachu ło w mēscze Štokholmje žamym, ale na khėtro šdalnym kuble, hdžež mējesche Torstenonowa žwóžba swoje ródne pohrjebniščecžo.

Esamo wot ło je wėšte, so ło ta žobužarowna pani ł tej žmjerčnje šrudženej wudowu sa cžėlnym wosom na pšchemod žobu wjesesche. A pšchi febi mējesche swojeho pšyczka, šchtož tola pšchi pohrjebach pšchistojne njeje. Ale wón bėsche sa njej žakosčil a njebešche nikał wot njeje cžył.

(Pšchichodnje dale.)

Wschelake ł bliska a ł daloka.

— Sańdženu njedželu mējesche ło žyřkwinska wšitazija w Barcze. W šerbskim kemschenju mējesche knjes farat Wrošak-Hrodžisčezanski rėcż na wošadu, w nėmškim džeržesche knjes wyschšchi žyřkwinski radžicžel Rosentranž wšitazisku rėcż. Wopóšdnju bėsche katechizmu-šowe roščecžowanje a šhromadžisna hošpodarjom, w kotrejž ło wo žyřkwinskih naležnoscžach wošady rėcžesche.

— Šserbskich štarščich, kosiž maja wobdarjenyč žynow, na pšchihotowarńju (prāparandu) sa seminar we Wožerezach ledžklivyč cżinimy. Wšchnoscż dawa khudym pjenježnyč podpjerow. Tež tajzy, kosiž žu ło na Budyški seminar samolwili, a pšchi pšchijmanškim pruhowanju ło žnano pobrachowazeho ruma dla nješpu pšchijecż mohli, maja hiščyze škladnoscż, do Wožerez hicż, dofelž je pšchijimanje halle jutry.

„Bombaj Wóh“ njeje jenož pola knjesow duchownyč, ale też we wschėch pšchewawarńjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacż. Na šchtwórcž lėta placzi wón 40 np., jenotliwe cžišła ło sa 4 np. pšchewawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dźělaš
Wšědne dny;
Džeń pak sjawty,
Duši daty,
Wotpoěń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedźelske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihcizničezni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

5. njedźela po tsjoch kralach.

Marka 6, 20—29.

Swjate pišmo nam powjeda, kak je Kain Abela sabił, kak su sli bratřja Josefa do jamy cizbli a skóncznje do Egiptowskeje pschedali, kak je Davit Uriasa do šmjercze pósklał, kak staj kral Ahab a Šebel i Nabothom ciznikoj. Ale žadny njestutt njeje tak hrosny kaž Herodaschowy, so wón pschi wjekelej wjeczeri njes šwojimi hoszczemi šedžo pschitafa, głowu Jana křečenika na šchli pschinjesč. Kain w nahlych słobach ruku pschecziwo bratrej šběhny. Davit (kaž Ahab a Šebel) i lešnosczu ja žiwjenjom njewinowateho šobucžlowjeka stejese, ale Herodasch mějesche šmėchi se žiwjenjom a i cžěkom šwjateho Božeho muža, kotryž běsche w jeho ruzy.

Tajku cžertowstu słóscž šebi njemóžesch rospomnicž bjes teho, so słóstnika šudžisch. Šdyž pak cžzesch tola Herodascha šamolwicž, derje wo nim rěczecž a wschitto i lěpschemu wobrocžicž, dyrbišch pschede wschěm prajicž: wón njebėsche hóršchi hacž jeho nan Herodasch Wulki. Tón drje psches šwoje knježecške wobdarjenje skóncznje i romskej pomozu na kralowski trón pschińdže, ale dobra myšl w jeho wutrobje njejnjesese. Šwoju přenju mandželstu a šwojeho šyna Antipatera šahnawšchi šo i wnuczku wyschšeho měšchnika Šyrkana, i Mariamnu, woženi. Šwojich pschecziwnikow wón wschěch moricž pschitafa. Šeneho měšchnika, kotrehož ja wyschšeho měšchnika žadachu, w kupjelach pola Šericho šatepicž da, a na to ludej i woczomaj głuboko

wo njeho žarowasche. Šo by šo teho njestutta dla psched romskim wóškwodžerjom šamolwił, dyrbjese wón šapuczowacž. Dokelž wón Mariamnje njewěrjesche, jenemu wujej pschitafnju šawostaji, ju moricž, hdy by šo jemu njesbože štalo. Šdyž běsche šo wrócžil, tuteho wuja wotprawicž da, dokelž běsche wupowjedał, šchož běsche jemu kral porucžil. Tež stary wyschšchi měšchnik Šyrkan, kralowy nědušchi wuczer a dobroczel, dyrbjese wumrjecž, jeno dokelž Herodasch jemu wjazy njewěrjesche. Škóncznje šama kralowa Mariamne šo na kralowe žadanje i šmjerczi šašudži. Šotom pak džiwneho šurowza žedjenje po morjenej tak cžwilowasche, so w Samariskej w šamotnosczji do duchowneje a cželneje šhorosczje šapadže. Šnydom jeho pscheczeljo, malo lěpschi dyžli wón, ja trónom stejachu. Šo jeho i nowym mordasčkim šuttam wubudži. Ale tež do twarjenja twjerdžišnow a krašnych hrodow šo wón da. W Šerusalemje tež wulke romske džiwadło natwari. Šudome pohórščenje nad tym bě wulke. Čhychu krala moricž. Šschibahanzu pak šo pscheradžichu a šo hnydom wotprawichu. Šdyž na to lud pscheradnika rostorha, kral telko ludži wotprawicž da, so šo žyle šwojby šnicžichu. Šdyž wón po tajkim šašhadženju w cžazu głoda lud šaštarasche, wěscze wjele džatomnosczje nježnjesese. Ša šecžu mandželstu šebi jemu druhu Mariamnu wša. Ššches natwarjenje pohanskich, křezorej Augustušej pošwjeczenych tempłow šebi křezorowu hnadu dobu. Augustuž jemu wjele krajow a městow dari. Ale židowskeho luda luboscz Herodasch žyle šhubjowasche. Škralowi šakarjo a i nimi kral šam,

pschedraščeny, w Jerusalemye wokolo khodzachu. Tak drje je jeho bojoscź psched ludom, niz wera wabila, so wón židowſki templ kraſniſcho hacź Salomo nowy natwaricz da a so ludej ſchtwórty džěl dawkow ſpuſchczi. Ale w jeho ſwójbje nowe njeſbože, nowy njeměr wudyri. Duź Herodaſch dweju ſynow ſ drugeho mandźelſtwa wotprawicz da. S tym khěžor Auguſtuſ doměru do njeho ſhubi. Wón je pjeczä prajil: „Lěpje je, Herodaſchowe ſwinjo bycź, hacź jeho ſyn.“ Teź jeho ſyn ſ přenjeho mandźelſtwa ſo mori, a pjecz dnjom na to Herodaſch po žaloſnej khoroſczi k wjeſelu zylcho luda wumrje. Jeho pschifaſnja, najwoſebniſchich zylcho kraja po jeho ſmjerczi moricz, ſo by ſrudoba mjeſ ludom knježila, ſo njeje wumjedla. Schtō ſo hiſchcze džywa, ſo je wón teź Bethlehemſke džeczi moricz pschifaſal?

Tajkeho nana ſyn bėſche Herodaſch Antipaſ ſ Herodaſchoweho ſchwórtého mandźelſtwa. Potajkim pschē rada, ſurowoſcź a mandźelſtwołamanje w jeho krmě ležachu. Wón ſwoju mandźelſku ſahna, ſo by ſo ſe žonu ſwojeho pschirodneho bratra woženil. „Jan pať džesche k Herodaſchej: Tebi ſo njeſluſcha, ſwojeho bratra mandźelſku mēcź.“ Kaſka ſwjata ſmužitocź je to byla, hdyž je Jan tón kſchczenil tola wjedzał, ſchtō budze Herodaſch ſ nim cžinicź. Wón drje ſo Jana, tuteho praweho a ſwjateho muža bojeſche, ale hacź je to ſprawne bylo, ſo praſcha. Hacź teź njeje wuczinjena leſnoſcź byla, ſo dyrbjesche Salome Janowu głowu žadacz? Tak mózesche Herodaſch ſwoju ſłocź ſ tym pschikrywacz, ſo ſo na ſwoju pschibaſu powola. Wón je ſ leſnoſcžu a ſłocžu ſwojeho nana pschē trjechil. Nichtō ſo njedžiwa, ſo tajki muž teź Jeſuſa ſazpi, jeho ſa ſmėch mējesche a bėlu draſtu woblecze.

To ſu njeczłowſke ſłocze, kotrež wſchu mēru pschē ſahaju. Na nich móže kſchescžijanſka woſada prawje ſpōſnacź, ſo bėſche tehdy cžaſ dopjelnjeny, ſo by Ebōžniſ pschichoł, kotryž Bože kraleſtvo pschinjeſe. Kaſke žiwjenje bjeſ wutrobneho ſacžuwanja je tajki Herodaſch wjedł, kať je ſjebany byl wo to, ſchtōž psches Jana a jeho krucze na Boha poſaſowaze přėdowanje a ſchtōž psches Božeho Ssyna a jeho ſwjate ſłowo a psches jeho cžerpjenje a wumrjecze mamy: mēr ſ Bohom, dobrego ducha, mērne žiwjenje w luboſczi, wutrobnej ſwěrnoſczi a dobrym porjedze ſwójbneho a ludoweho žiwjenja! Na tajkeho Herodaſcha dyrbimy hladacz a njeſbože a cžėmnoſcź hrėcha pod Jeſuſowym ſwėtkom ſpōſnacź.

Hdyž mjeſ kſchescžijanami pschi wſchej dobrej woli, pschi wſchēm pōſnacžu, kiž ſ Božeho ſłowa doſtawamy, telko pschēstupjenjom, haj teź ſłocžom, telko njemėra ſo namaka, njedyrbja ſłocze zyle dobywacz, hdzež niczo druge ludži njewodži hacź jeno bojocź, ſo mohli druſy hiſchcze hōrje ſ nimi ſakhadžecz? Kať by tajki wobdarjeny Herodaſch ſwój lud mohł wobſbožecz! Ale lěpje hacź žadyn ſwój lud wutrobnje lubowazy a kſchescžijanſzy ſmyſleny knježer Jeſuſ Khryſtuſ ſam kraluje.

Ebōžny dom, hdzež wón rēczi, radzi, wodži, žohnuje! Gladki pucz, hdzež wón njerunoſcze psches bōjſkeho Ducha, psches miłocź a cžichu myſł wuruna! Ebōžna ſmjercź, hdzež wón troſchtuje, duſchu ſdžerzi a k njeju wodži!

Hamjen.

T. w B.

Rjany ſmjertny khėrluſch

Dr. Heinr. Sachſy,

kotryž 1860 jako dwórski přėdať a konſiſtorialny radžicjel w Altenburgu wumrje.

Přėložil K. A. Fiedler.

Khōd poſledni nėtť naſtupcze!
Pucz krotki, mēr pať dołhi je;
Bōh wodži na ſwėt, ſe ſwėta:
Duź na pucz dha!
Tu njeje naſcha domiſna.

Ty puczowanſka hoſpoda,
Kōnz matej kſchiz a ſrudoba.
Sanť ſwoje durje božemje!
Schtō žel cži je?
Twój hōſcź tōn domoj k mēru dže.

Nėtť do komorki cžichomnje,
Wy lubi, jeho donjeſcze.
Měj dobru nōz! Po tužnoſczi
Eso derje ſpi;
Kryj Boži mēr cze, najlubſchi!

Kryw kaſchcza rjana pycha je,
Ezah cžėlny kraſne dobycze;
Wſchať cžini cžėť kſchiz Ebōžnika,
Kiž wėſtoſcź da,
So psches ſmjercź dže ſo do njeja.

Wy ſwonty, rjenje ſaſwończe!
Hlej, rjany ſabat ſkhadžuje,
Kiž, hdyž je próza ſkonjana,
Psches Khryſtuſa
Lud Boži w njeju wužiwa.

D Ebōžny, ſchtōž je mēru ſnať
A we Khryſtuſu doſonjať!
Wón po džėle a ſwjatoku
Tam we njeju
Se kōnu doſtať ſalemſku.

Schtō pytaſch, cžłowcze, do ſmjercze?
Hlej, jeno jene nuſne je!
Přecz ſ tym, ſchtōž ſwėt cži podawa;
Nječ wutroba
Eſej wēcžne kubta wuſwola.

Schtō do kōnza ſo ſtaracz chzeſch?
Ty nahi pschindze, nahi dželch.
Eswėt ſ lōſchtom ſandže jako mhta;
Praj: Wutroba,
Tam we njeju maſch Ebōžnika!

Eswój dom ty ſ cžaſom ſaſtaraj
A na ſwoju ſmjercź ſpominaj.
Eſklych ſ roma: Kať my wumrjechmy,
Teź wumrjech ty;
Sow nichtō njeje domjazy.

Bōſcht ſ džėlenjom ſo wotmėnja
A ſ kolebki dže do kaſchcza.

Hdy, kať a hdyže, to cžemne je,
Sdych' potutnje,
Ty dnyrbich' wotřal, cžlowjecze!

Njech khudy řy, njech bohady,
Njech knježer' abo poddan řy,
Njech licžko řo cži cžetwjeni,
Hlej, w cžemnoscži
Szmjercž řymna wřchudže hrořy cži.

Ach, tyřchna duřcha w řmjertnoscži,
Schtó žiwjenje je, řwětko cži?
Přes tebe, luby Sbožniko,
Se ř rowa řo
Nam žiwjenje tu přchinjeřko.

Kať trořcht twój klincži nadobnje:
Schtóž do mnje wěri, njewumrje!
Twój řchž, twój row, řo pořtany,
Spěť ř njeřju řy,
To njeřjeřa nam wotantny.

Kať derje, řchtóž tu we wěrije
Szej hižom hētu twariť je!
Wón křonu widži nařdala,
Wón dobywa
A cžaka přchichod Sbožnika.

Něť Salem wrota wotewrja:
Nuts! Drohařstwo řo dořonja.
Wy drěmazny we měrije jow,
Mi dajče row
Tu porno wam řa cžichi řhow!

Tu wjele rowow řemja ma,
Tam njeřjo mnohe bydlenja;
Hlej, hižom řtatof hnadowny
Se hotowy,
Přes Božoh' Sřyna twarijny.

„Sa wřchitko w řwojeje moży mam:
Sa přchindu bōřny!“ řwědcži nam.
Haj přchindž, o řesu, dowjedž nař,
Hdyž budže cžaf,
Tam horje na njeřjeřki kwapř!

Winowata njewina.

W maľnym měřtaczku řakřeho křaleřtwa bydleřche muž, kotryž jara cžiche a řamotne žiwjenje wjedžeřche. Wón žane přědowanje njefakomdžeřche, wořebje pať bě řwucženy, kōždu njedželu raniřchu Božu řkľuřbu wopytačž, kotraž řo w 6 hodžinach řapocža. Křas w řymje wón jenu njedželu řahe rano wotucži, a dofelž řo jemu řařche, kať budžičke řpizny ře miřchi řwonicz řkľyřchal, wón rucže ř koža řkocži, řo řwobleka a do žyřtwje bēžeřche. Saťo tam dōndže, žyřtej řamkrijenu namafa. Wón wot jenyřy duri ř druhim řhodžeřche, tola wřchě bēchu řamkrijene. Škōncžnje řakľyřcha cžafniť bicž, na cžož řo řařo do řwojejo bydka wrōcži. Bōřny na to řwōńť přchindže, dže do žyřtwje, řakľwēczi řwēžu a widži, řo je woľtařne řudo- bje křadnjene. Wón cžini řaru. Dofelž bē runje tu řamu nbž řnēžť padnyť, namafa řo cžer tamneho muža. Wobřebžer' řhēže řnyřdom wupraji, řo je řpomnjeny muž jara řahe wuřchol. Tōn pať drje žyľe po wěrnoscži wupowjeda, kať je řo ta wēž mēľa, tola jecho řamolwjjenje řo kōždemu njewěrne byčž řařche, duž bu do

jařtwa wotwjedženy. Přes tole wōdjenje bu jecho řwědomnje wubudžene. Saťo do přchěřkľyřchowanja přchindže, řo wōn řudnikej wuřna, řo drje je w nařtupanju žyřtwiřkřeho rubjeńřtwa njewino- waty, řo pať je přchi wřchēm tym řwoju jaťbu derje řařkľuřil a tuřamu jaťo Bože řhořtanje řpōřnawa. Přchetož někotre ľeta přjedny je wōn we řwojim wōřtanyřm křaju cžlowjeka řkōncžowal a řo ř jecho řamoženjōm ř prořa mēľ.

F.

Prawe bohactwo.

Přchod něhdže 20 ľetami w Amerizy bohady knjes ř mjenom Croifer wumrje, kiž wulke řamoženje, 50 millionow wucžinjaze, po řebi řawořtaji. Runjež wōn telko pjenjeř wobřebžeřche, dnyřjeřche tola tudny na řwēcze kať khudy muž živy byčž, dofelž njemōžeřche řwoje řamoženje ř porjeńřchenju žiwjenja wuživacž. Wōn bēřche mjenujžy na žōđť řtrařchnje řhory a po řcutym ľěkařřkim wuľařu bēchu jecho jenicžka žyřba — wotruby. Křōťki cžaf do řwojeje řmjercže wōn ř jenemu řwojich přchecželow džeřche: „Njeje to řmēřchny wořud, kiž je mi telko millionow dať a mje tola nuřuje, wotruby jēřčž kať tōń? —“

Strowořčž je ľěpřcha dnžli bohactwo, a najbohactři je tōn, kiž je bohady w tym řnjeku.

Mudry poř Mali.

Powjedancžto je řawořtajeńřtwa řana Wjele.

(Bořracžowanje.)

Tōn pohryebny džeń bēřche kať řwjedžeń řa žyľy lud. Se wřchitřich kōncžinow křaja řo mjerwjachy řkľy, wořebje bywřchich wořakow, kiž cžyřchu řwojemu lubemu marřchalej hiřchēže pořľednju cžēřčž a lubořčž wopokafačž. —

Hdyž bē to cžēľo řwjatocžnje do rowniřchēža date, džeřchtej cži knjeni wudowje na hřōd. Ľědy tu přchřřchedschi phtnyřchtej přchede wřu hoľť a řkľyřchēřchtej herjeřatu řaru. Štupiwōřchi ř wōknej widžeřchtej retomař mužow, kiž ř hřōdu bēžachu a ř galgatej řchiju wōľachu: „Štaženy poř! Štaženy poř! Přecž ř tej jēdojtej křořku!“ A wōľajo řunkachy řamjenje řa maľym přom, kiž bē řo přchod nimi do řkōľa řnjeřľ. Wōn pať tym cžřřarjam řtwochny. řenož přjedny wřchēřch mužy řkōľaty hōľčēž, tajki řnadž jēdnacželētny, wōřta jemu bliřko. Tōn ľecžeřche řa nim kať wēřřil a mjetasche řamjeń řa řamjenjom do njeho.

Ta hřabina řtrōži řo řaržo, hdyž phtny, řo je to jeřny tať honjeny poř, kiž bē řo w cžřřchēřchžy wot njeje řhubil. Duž řa- řbēřny ř wōknom do dwōra wōľacž: „Mali! Mōj Maliko! Pōj!“ Ľědy řlecži wōn jačľo ř dnřjemi nuts, řtejeřche hižom tōn pachōľ, nimale bjeř dnřcha řapaty přchod nej ř tym wrēřkom: „Wēda temu přyřřej! To je řky djař, kiž je mi nana řľē řtuřak! řeho ja morju!“

Ta řtrōžena pani pořpřta ř poľoju wabicž. „Wōn dže hewať řuřaty njeje. Kať je to přchřřchľo, řo je dženř řuřak, njewēm řej myřklicž. Ani tež řtaženy njeje. Tať ř teho řuřnjjenja njebudže řhorobneje řchōdy. A twōjemu naney řarunam ře řkōľej řuku, řchtož řechže řej řa ranu řadacž.“

A řchto by to řjeľť? Tōn poř cžyřřche bliřko ř temu hōľzej a cžuchasche wōľoľo njeho. Šřo bojo, wōn moľľ tež jecho ř wje- cženjom řuřnyčž, wona teho cžuchala ř řebi řawōľa: „Mali, pōj pōj! Kľucže pōj ře mni, mōj Mali!“

A hlejče! Přchi tymle mjenje bu temu hōľzej tať dživno, jaťo by ře řona přchřřchōľ, a radořčž jemu do wōčow řtupi. Šřo na dobo na řem kľatnyřchchi wōn to řkōčžo wobja a wjeřekny počža: „Haj řawěřno, haj řawěřno! Ty řy mōj Mali! A hdyže je ta lubořna žona, kotraž je ř namaj wōbēmaj hřaľa?“

Tu fastupi wrótnik i tymi słowami do jstwy: „Wónka psched durjemi steji tón kufnjeny muž a haruje njemdrje, so chze t Wam puschedzeny bycz, a njeda so wróczić.“ A hnydom dowolu dachu: „Dha puschedz jeho sem!“ Wón fastupi nuts.

A kaž by ju i nożiskom kłolo, ta hrabina sarža, hdyž na njeho pohladny. Njeběšche to tón blusnaty muž, tón buromy rubježnik jejneho džěscza, kotrehož běchu tajfi czař podarmo pytali? —

Ta hewal wscha cziha a směniwa pani so nahle sapyri, kaž wregina na njeho sleczi a sawrěstny na njeho: „Ty i hele won cziłowcze, njesnajesch nje?“ Zeho sa wlořny šhrabnywschi wołasche i wótra: „Dže bym cze hižom tak sa hlomu mēla a tehole pša na tebje schczumala? Wón je cze dženska mjes ludom sesnal a duž je tebje skuřal. A hdže je to džěcžo, kiž by mi tehdy i bjesbóžnej rufu i wutrobny sedrěć?“

Sako by Bože njewjedro do njeho prařlo, storhny jeho stróžel. Wón sejna tu pani a tež teho pša. Padnywschi psched nej na semju wón sabsěhny styřniknje proschaty hłob: „Božeje šmilnosće dla so nade mnu khudym hrěšnikom šmilcze! Njesakhadžejeće po mojej satauskej škósczi! Sa chzu so duschu na duschu wschitkeje škóscze wusnacž! Seno wobarajeće temu pšej! Šlejće, kat na mnje šubiska schczěri a chze mi do woczow sleczić. — Wasch luby bynk je hišcže žimy a stromy. Sowle tón hólczez, tón je to Wasche rubjene džěcžo!“

* * *

Tón cziłowjet bu do kłody daty. Šsudnik šwuwoprašča so wo wschēm. Te wusnacža pak a te dalische špowjedny njendžěchu po runej šmusy. So bychmy pak wschitko w jenej koliji psched šobu mēli, chzemy wscho do praweho porjada wsacz. Šchtož je wón powjedal, to ma so po rjadu takle:

„Šdyž běchmy tehdy tam w Čzechach thěžorskich šbili a tón hród wurubjeny a i wohenjom štaženy běšche, šhwatachu našchi sa šbitymi dale. Sa njembžach šobu, dokelž mējach šlě ranjenu nohu. Zeho dla dyrbjach se wschelakim rosłěstom nasad wostacz. Šhromy so czarosćžo w tych hrodowych špalenkach šlědžach, hacž njemohl šnadž nēcžeho sa šebje pytnyć, šnadž něščto roseschřjeneho šlěbora wot pjenjes abo tež druhich hrodowskich drohosćžow. — Njemdry, so ničžeho namakal njeběch, šběhnych so dale. Na dobo zuseho jěšdnika na šonju pytnyć, kotryž pak wojeřski njebě, tola bě po mojim mēnjenju šemjanški knjes. Tón sarčža na mnje: „Šsy hižom hódnu škopizu dobytšow šczinić?“ Šněwny pošlach te šmjerdžate šbytki, so šym w nich podarmo ššfarał. Na to wón počža: „Njehasch šebi tyřaz šchěřnatow dobyć, a to bjes dolheje prózy?“ Džěřacz štow šchěřnatow! Šajfi to sa mnje hołafa jimazy hłob! Sa wotmolwich rucze: „Šsmjerczradny! Ale kat to?“ A wón mi to takle rosłoži: „To šublo jow něšajkej šemjanžy šluscha, jědojtej smiji. Ta je wař Šchwejdow thěžorskim pscheradžicž chzyla, šchtož so ji pak radžilo njeye. A tajka pscherada šapluži šmjercz. Ale czi waschi ju šajeli njejšu; duž njejšu tu šalschnu hadžizu ššonžowacz mohli. Wona pak njemože dalofo wot tudy ššowana bycz. Čhzesch-li te šchěřnaki dobyć, trebasch jeno jow sa šbytknej šczěnu wotšafacz, hacž se šwojim džěcziskom i tajneje šhowanki wulěška njebny. Tej štworjeni ššonžuj, a mi tu hólžowu šufnju do šorcžmy pschinješ, kiž tamle i šonž lěřa poš špalena steji. To budže mi dopošamo sa to, so je ta jeschczerska ššlachta se šwěta won. A ty budžesch bohaty muž.“ — Wy, šudniški knježe, šechzeczě prajicž, so budžich ja na njeho šawrěšćacz dyrbjal: Šatanje, šběhni so mi wotšal! Ale šwědomje bě so nam pschi našchich dolhich a šrawnych bēdženžach štwjerdlo. Šo wojał w njěššonžnych šitwach wschōn wodžiwu, je wam to džiw? Šli lětachu myšle. — „Šacz čhzesch abo njehasch? Šacz jemu šlubisch, abo hacž niž? Nje-

čhach-li ty, šczini to drugi, a ty by tajkeho bohastwa miřnył. Tu pscheradnu šščłdnizu moricž, njeye to prawotny ššutk? Ale to njewinowate džěcžo? Šobh šwaruj mje psched jeho šrawu! Tu šufnicžku ponješesch šrawu; to džěcžo pak wostajisch žiwe a rješ-njesch, so by jo moril a šnano jo něhdže něšajtemu thěžkarjej dach. Šak lětachu mi psches hlomu šawjedne myšle. Špytowať doby. Ša šlubich. — — Šdyž běch tu macžer se ššonškom ššěšby tak ššorcžil, so bjes hłoga na šemju prařny, šimpach so dale. Šo wbohe džěcžo ššchifasche, so bě to žakosć a tón poš ššiwlesche šobu. Ša do njeho šopach. Šon pak so wotěnacž njeda a njehasche wot teho žatka puschedzić. — Š bliřšoczi jenu wot našchich ššaršendarkow i wosňškom ššrechich, kiž běšche šonja do šrawy puschedzila, so by so napasł. Ša žonška ššhrobli so na mnje dla teho džěscza. Šle šhonimšchi hnydom, wo cžož so jedna, wona to wrěšczate wbohufšcho na ruzy wša. Ša jo šufnicžku ššwleczech a ššupich něšotre ššroczele na šob. Šu ležesch morjenty wojał we ššwojej ššwi. Š tej wopanzach rucze tu šufnju. Šětk ššwatnje do woneje ššorcžmy t temu knjesej bēžach. Šon sa tej drašczicžku ššczěřizny ššrabny a ju pod šufnju na ššredš ššhowa. Ša pak džach: „Ša pscheradna žonška do ššmjercze ššražena leži, a jejneho hólza ššym ššakol a nahého w ššamjenjach ššhował.“ — Dženk hišcže je mi to džiw, so mje tón ššelški ššawjednik pošhľadnje ššonžował njeye, i cžimž by wscho i mjelškom pošryte bylo. Ša nišomu jeho čšertowšštwo pošwedacz njemohl a wón mi tych ššrawnych pjenjes njetrjebał ššlacžicž. Šle wón mi te džěřacz ššow woprawdže da. Šola dyrbjach so pschi Šošy rocžicž, so budu mjelczecz. Ššotom so ššěšje t tej ššaršendaržny wrócžich a jej pošožju dobytka ššžělich, prajizny: „Š tym bohатыm doššatškom wrócžisch so hižom dženska do naššeho ššaja. Ššedschi do mojeje ššěžki naššadžach mojej žonje runje tež tajkich pječž ššow, ššajlichž ty sa ššebje ššamu wote mnje masch. A to džěcžo wostaj jej tež, so by je žiwika a tón poš njech je tebi. Šo tych pjenjesach, wot ššoho ššu, pak njepowješ ani jenicžkej duschi. Šli ššarucz to i pschishahu t Šochu.“ Ša žona je wscho ššwěru wuwjedla, na cžož je pschishahu dala, a je tež wo wschitškim mjelczala, ššajnje a pschezo hacž do ššwojeje ššmjercze. A hdyž ššym so po wójnje wrócžil, ššym teho hólczęza i Šoha tak ššrostneho namakal. Šon je byl ššwěru ššubšany, žyle kaž naju ššyn. Ššěšny a duschny je namaj hacž došal jeno wješele cžinił. Šon by wotrostł kaž ššur. A ničžo mje njebny pscheradžicž mohlo, jeli njebudžich i dalošeje wješš: ššubemu ššaršchalej na pschewodženje pschishchol. Ššchi jeho rowje je mje pak tón poš mjes ludom pytnył, mje pošnal a ššufal.“

(Ššchich. ššonženje.)

Wschelake i bliska a i daloka.

— Šakški ššal Šjedriř August je ššandženu pošndželu pošczowanje do ššarššeho ššaja nastupil. Ša cžadž jeho ššapuczowanja budže jeho w ššaršškich naščnosćčach jeho ššratr pošnyž Šan Šurij ššastupowacz.

— Ša měšto naššeho ššemřetešo ššejmššeho ššapoššlanža knjesa Šobny je so knjes pschekupž Šart w Ššřšnyje sa kandidatu poššajil. Šon je poš wschěch Ššerbach derje ššnaty. Ššo naššizjamy, so ššojemu wot ššonšerwatšwneje šštrony drugi kandidata naššcheczšwo njepoššajil, so njebnychmy to ššrudne naššonjenje cžinicž dyrbjeli, kaž we wotřješku, wot naššeho ššapoššlanža Ššokle ššastupjenny. — Ššech so wschitžny na to dopomnja, so wólšam do thěžorstwowešo ššejma naššcheczšo džemy, hdžez budže wješle wot hłogow naššchich Ššerbow wotwššowacz.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Ožěń pak sjawty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ćel

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerjez knihcizšcžetni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětnu pschědplatu 40 np. dostacž.

Septuagesima.

Mat. 5, 6.

Hdyž chzysche nasch Knjes a Šbóžnik šam bycz, dha džěšche wón do czischny horow a wot tam wróczy šo šako k człowjekam móžnišchi a bohatschi na dobrych myšlach a na troschtowaznych šłowach. A wscho tajke duchowne bohatswo a žohnowanje wón potom, jako bē šako mjes człowjekami, wudželowasche. Tak bē tón Knjes šako se šwojimi wuczobnikami na horu šchol, drusy pschithadžachu a bórny bē wulka czrjódka ludži šhromadžena, kiž šebi žadachu, Jesuša widžecž a šlyšecž. Psched nimi tón Knjes tež njemjelczěšche. Wutrobny jeho pošlucharjow bēchu jow horkach nutrušche hacž delkach, hdžez dyrbiachu wojowacz se starošcžemi žiwjenja. Duž šmędžěšche tež tón Knjes woczakacz, šo budža jeho šłowo pschijecž, hdyž jim wón tež wo druhich wězach předowasche hacž wo tych, kiž wschědne žiwjenje nastupaja. A wón wotewri šwój rót a pschpowjedasche te krasne šłowa, kotrež šu nam šdzeržane po scženju šwjateho Mateja 5—7. Dženša nětko rozpominajmy šebi te šłowa:

Šbóžni šu czi, kiž šu hlódnj a lacžni po prawdosczzi, pschetož woni budža našhczeni.“

Kóždy hnydom pytnje, šo tón Knjes Jesuš tudy na žyle hinašche waschnje rēczi, hacž to człowjekajo hewat czinjachu. Praschejmy šo jeno, koho dha šwět hewat šbóžneho mjenuje? Teho tola, kiž je dozpil, šchtož přjedy njeho hišcže nihtó njebē dofonjak; teho, kiž je we wójnje wulke dobyczja czinił a ma nětko psched ludžimi wulku

šhwalbu a cželcz; teho, kiž ma wscheho doscz, pjenjes a šwontneho šamoženja a šebi žiwjenje porjeišchicž móže na wscho móžne waschnje; teho, kiž je bohatsy a štrowny, tak šo móže tež do daloka jecz a šesnacz žuse kraje a ludny; teho, kiž trjeba šebi jeno něšchto požadacz a jeho požadanje šo jemu dopjelnja — teho mjenuje šwět šbóžneho. Pschitym šwět tak rošbudža: Šbóžny dyrbi tola kóždy bycz, kiž je nekajke šbože šebi dobył, kiž šmē nekajke šbože wuziwacz, kiž je namakał, šchtož bēšche jeho wutroba šebi najbóle žadała. Temu napschecžiwu pať mjenuje Šhrystuš šbóžneho teho, kiž je hišcže we wschēm žadanju žiwny. Tamni, kiž šu dozpili, šchtož jich wutroba šebi požada, budža bórny našhczeni a budža šo bórny psches měru našhczeni czucz. Šchtož pať ma wottynjenu kónž šwojeho žadanja hišcže psched šobu, tón dyrbi hišcže šczerpliwje cžakacz, tón dyrbi hišcže hlódnj bycz a tradacz, ale wón šmē tola tež hišcže šo bēdžicž a šo nadžecž a žadacz. Duž šbóžny tón, kiž hišcže jene žadanje ma, šbóžny tež tón, kiž je hlódnj a lacžny po prawdosczzi. Dyrbi wón tež hišcže te czwile pschecžerpicz, kotrymž je hlódnj a lacžny pschezo podczisnjenu, tak budže wón pať wošchewjenu, hdyž je wón došchol k temu žórlu, hdžez jeho dušcha šo pošhlnicz a wošchewicz móže, a hdyž budže wón šedžecž ša tym blidom, hdžez won žiwnoscz, móž a šbože namaka ša šwojeho ducha!

Nadobny duch je pschezo pošny žadanja! Wón wojuje a honi ša tym, šo njeby jeno mudry, ale šo by dobry człowjek byl a je hlódnj a lacžny po tej prawdosczzi, kotraž psched Bohom placzi. Wón chze wschitko prawje czinicž a

psched cźlowjekami a psched Bohom swoje pschisłuschnoscze dopjelnicz. A druhdy so tež stanje, so cźlowjekojo jeho cźinjenje a žiwjenje sa prawe pólnaja, ale móže dha to tež cźinicz swjaty a prawy Bóh? Wschitzy su tola wotstupili a njeje žadny, kiž by dobre cźinił, tež niž jedyn, a tola wostawa w cźlowstej wutrobje horze žadanje po Božim, sčtož je dobre a prawe, cźiste a swjate. Duž pschisładža nětko Ahrystuž a praji nam, twoje žadanje dyrbi społojene bycz: Sbožni su czi, kiž su hlódní a lačni po prawdosci, pschetoz woni budža našyczeni! Bóh tón bohaty a šmilny chze jich našycicz. Tajke žadanje po prawdosci mějesche tamny potutny zlonik. Wón wě, so je hrěschnik psched Bohom a so kónz wošmje, je-li so Boža hnada jeho nje-džerzi. Duž wobroczi so wón na Božu hnadu a wona so po nim horje bjerje, a zlonik, kiž bē hrěschnik pschisłol, dže sa praweho dele do swojeho domu. Kaž rucze po tajkim hrěschnik w potucze a wěrje Božu hnadu pyta a wošmje, so jemu ta šama tež Jesom Ahrysta dla dostanje. Sčtož njeprawemu cźlowjekej pobrachuje, to jemu Boža luboscž dawa, tu prawdoscz, kotruž je Ahrystuž nam warbowal se swojej šmjerzju na kschizju. A hdyž cźlowjek tajku hnadu a prawdoscz we wěrje wošmje, cžuje wón so našycženy, społojeny, wobšboženy. Jene cžucze jemu wutrobu hnuje, to jene cžucze: Sa šam se swojej mozu ničzo nješym a ničzo nješamóžu, ale ja mam Božu hnadu a Božu luboscž a Boža luboscž je wschitko. A duž je nětko ta krej a prawdoscz Ahrystuša moja drašta pschisłojna; i tej psched Bohom ja wobstacz chzu, hdyž do njebja nuts pocžahnu. Šamjen.

Šte plody.

Sčtož cźlowjek byje, to wón tež žněje. Masche skutki su wušny, a jich scžewki dyrbinny žnjecz. Tola scžewki su husto doscz jara njewidomne, a dolho traje, prjedy hač Bóh hrěch khosta. Někotry hižom sa cžas mlodošcže šymjo wušnywa, ale husto lēta šańdu, prjedy hač šymjo sčhadža. Tu je džeczjo, kotrež šymjo wušnywa: maczerine šylšy a nanowe škoržby, a to je jara šty wušny. Sdyž so tež Bóh dolhim lētam nad nim minycz dawa, šymjo, kotrež mlodženž abo knježna wušnywa, wěscze šesthadža, hdyž tež w posdžisłim žiwjenju. W Budyščinje bēšche ras muž žiwy, kotryž na swoje stare dny wjazy džělacz njemóžesche a dyrbjesche teho dla pola šwojich džeczji wukhow pytač. Dokelž mějesche něščto pjenješ, tež wopravdže pola jeneho i nič pschibyl namaka, kotrež pač i nim jara slē šachadžesche. Wón w jenej komorzy pod tšechu bydlesche a mějesche lēdma šhudobne lēhwo. druhdy drje wón šdychowasche, pschetoz wón mějesche husto hlódn cžerpicz a bēšche jara džakowny, hdyž jemu něščto pschijnješechu. Šako so jeho něchtó, kiž jeho wopytowasche, ras woprašča, hač so nadžija šbóžnoscz dostacz, wón i pschekrašnjeny woblicžom wotmolwi: „Šaj, teho so psches Božu hnadu nadžijam!“ A jako wón jeho wobžarowasche, so so jemu tač hubjenje dže a jeho šamšne džeczji so tač nad nim pschehrěschuja, wón šdychny a džesche: „Šaj, Bóh hrěchi mojeje mlodošcže domapyta; ja šym so pschecžimo nanej a maczeri šam jara hubjenje šadžeržal, a nětko je to mi pschisłlo, ja mam pod mojimi džeczimi cžezko cžerpicz. Ale to je Boža hnada, pschetoz ja šym psches to k pólnaczu swojeho hrěcha a k potucze pschisłol; nětko wēm, so je žiwy Bóh na njebju, kiž wscho wodži. Sa so jeno na Šesufowu šaklužbu špuschczam, psches nju nadžijam so, so wodaczje dostanu.“

Tónle starž w pokoju domoj džēsche a so horka Bohu lubemu Knješej wěscze bóle džakuje sa cžezke dny a hodžiny, w ko-

trychž je wón k wěrje a k pólnaczu pschisłol, dylžli sa dobre dny na šemi, hdyž bē wón bjesbóžnje žiwy. Sdyž cžezke cžasny sa tebe pschisładžuju, luby cžitarjo, dha špominaj na swoje hrěchi a šrošny prawje, so chze cže Bóh tón Knješ k potucze šbudžicz, dokelž wón po swojej lubosczi nochze, so by ty šhubjeny byl.

F.

Bože słowo.

Słóš: O Božo lubofny —

Nječ, Božo, kēžbu mam
Na twoje słowo swjate,
Kiž jako šwēza nam
Su sa pucz cžemny date.
Džak, swjaty Ducho, czi
Sa šwētlo i wyšoka:
Džen jašny sčhadža mi
A hwēsda jutrowna!

Cžma hrěcha kryje mje
Tu hižom wot naroda,
So duscha njemóže
Šso džeržecz njebješ kšoda.
Duž trjebam šerniczku,
Kiž pucz mi rošjašnja
Se swojej šwētlinu
A wjedže do njebja.

Twój Duch, o Božo, wjedž
Mje pschezo w prawej cžerje,
Wšcho dobre do mje plodž,
Mje domjedž k žiwej wěrje;
Nječ wón mje roššwēczi
A wjedže k Šesufej,
Pucz k duchow šbóžnosczji
Tu žadny drugi njej.

Sčtož Bohu hrosnoscz je,
Nječ w mozy Ducha hidžu
A plody prawdoscže
Koscž we žiwjenju widžu;
Niž jeno pošluchač,
Nē, cžinjer šłowa bycz,
To duchowny je twar,
Kiž dyrbi k šbožu tycz.

Duž, Knješ, žohnuj mje,
Sdyž twoje słowo šklyšchu,
A špožcz, so w wutrobje
Šso i nutrnoscžu pšychu;
Twój Duch nječ hnadnje da
Mi prawe pólnacze,
Dha šmēju psches Ahrysta
Tam kónu šbóžnoscže!

K. A. Fiedler.

Dolžnik.

Rošhorjeny so muž se stoła pošbēže, cžišny list, kotryž bēšche runje cžital, na blido a džesche: „Widžiš, žona, tač ma pschincž! Najprjedy šmój dobrocžitwaj a poččimoi tajkemu cźlowjekej, potom njedostanemoi ničzo šako a damoi jeho wēžny cžasacz, a nětko so wón napšcheczitwaj a dawa namaj hroschcz, so naju hnydom wob-

storži, jeli jemu časane wězy njewrócimoj. Słowcško „hnydom“ je hiščeje tołščeje počmužknjene. Za czi i žyła wurjez njemóžu, kať wohidna mi ta žyła naležnosć a tónle cžłowjeť nětko je.“

„Ach“, snapšhecžimi žona, „wón je tola pšče khudobneho a šmilnosće potrebneho napohlada. Wóndano jehó na dróšy trječich; mi bě jehó nimo měry žel.“

„Nó!“ naspomni muž, chzesch-li to tať wšacž, dha šo ta wěz šnano hiščeje snjesć da; twoje šłowo mje trochu směruje.“

„Haj“, žona pokračješče, „hdyž móže mi cžłowjeť pjenježneho dolha dla hižom tať wohidny być, kať wohidna dyrbjała ja Bohu haťle być šwojeho wulkeho hrěšneho dolha dla! A kať šym i Bohom huťto dość wobšhadžal a njedžiwajo na hróšbný dolh, i kotrymž pola njeho napišana šteju! Ščto móže šo šo mnu štać, jeli jehó mje žel byťo njebny!“

Hdyž Boha mam.

Stóš: Wono je dość —.

Hdyž Boha mam, mam wšchudžom šwětlo ja,
Tež w tyšchnej cžěbnosći;
Nječ trachy mje we nožy tołsta cžma,
Mój Bóh ju wujakni,
Kať tu mi cžakny šradowanja,
Haj tať tež pucže žarowanja,
Hdyž Boha mam.

Hdyž Boha mam, mam šbože najšěpšče,
Šso ničšo njebuju.
Mje njepuščezi, kať je mi šlubjene;
Duž šo jom' dowěrju.
Mje nošy, hať b'du šeschědžiwicž,
Mi hnadu njeb'dže šapowjedžicž,
Hdyž Boha mam.

Hdyž Boha mam, o dha mam wulku móž
Ššes Wšchomóžneho.
Hdyž potaja šo druhdy šmilny Wótž,
Šať' rucže šjewi šo.
Tež šym-li huťto wobšlabnjent,
Ššez' šašo budu pošhlnjent,
Hdyž Boha mam.

Hdyž Boha mam, joh' knjejštwo šwjek'li mje,
Wšchat knježi i miłosću.
Wšchém hwěšdam Bóh pucž wěšty poťaže,
Kať wšchemu štworjenju.
Wšcho, ščtož wón i mišej ruťu wodži,
To šo mi pščežo derje hodži,
Hdyž Boha mam.

Hdyž Boha mam, mam tež ščkit dobry ja
A wěštu šhowanku,
Haj, twjerdy hród, hdžež wón mje pšchikrywa
Ššed wšchellkej štrachotu.
Hdyž woťto mje tež cžrjódy panu,
Mam tola dušchu wukhowanu,
Hdyž Boha mam.

Hdyž Boha mam, je wón tež moja miša,
Nječ je pucž wobčežny;
Hdyž palmowy šłódk widžu i daloka,
Ššym šašo wješety.

Tež w bitwje pošlednej b'du wobštać
A junu dohčeje tam doštać,
Hdyž Boha mam.

Hdyž Boha mam, wón tež mój šhěrlušč je;
Šoh' wěčnje šhwalicž čžu.
Kať džěczi wšchě jom' i cžesczi šhěrlušče
Tež wješ'le špěwaju,
Tať moje šhwaly jemu plaćža,
A i nimi špěwam bjes pšchěštaćža,
Hdyž Boha mam.

Surij Bróš.

Džeržče mój šabat a bojče šo pšchod mojej šwjatnižu, ja šym tón knjes.

Dostoyny duchowny i mjenom Bagšhora w Šendželškej džěšče njedželu do druheje wšy předomacž (kať tam je, šo ma jedny duchowny we wjazy žyťwjach Božu šlužbu džeržecž). Šeho pucž jehó nimo šhěže šhudeho krawža wjedžješče. Šako tuteho nufnje džělacž widžješče, šo wón teho šameho woprašča, hať nječha jehó pšchewodžicž a šobu kemschi pšchicž. „Nimam žaneho cžakša i škómdženju“, wotmolwi tón woprawdže šhudy muž, „pšchetož ja mam i džělom šwojēju rukow žonu a džěczi šejwicz.“ Duchowny šo pola njehó wobhoni, kať wjele móže ša pošdra hodžiny šašlužicž, a da jemu pomjenowaný pjenješ; na cžož šo tón muž i nim kemschi poda. Šo krótkim cžakšu džěšče Bagšhora šašo nimo teje šhěže i předomanju; njepřaji pať temu krawzej ničšo. Šědom bě tón duchowny nimo jehó wobhdenja, pšchikhwata tón muž ša nim. „Hdžeča chzesch?“ rjekny i njemu duchowny, „ja myšlach, šo žaneho cžakša šhubicž njemóžesch, na předomanje pošluchacž; došelž mašch žonu a džěczi šejwicz, a tebi šoždy ras šaplacžicž, nimam pjenješ dość“. Kucže krawž snapšhecžimi, kotremuž bě hiščeje pšches wóndanišče předomanje wutroba hnuta: „Šuby, dostojny knježe, wy mi ženje ničšo wjazy šaplacžicž njedyrbicže, a tola wěšče ženje žane předomanje wjazy škómdžicž nječham; pšchetož žadny cžakš mi tať wjele pšchinjek' njeje, kať tón, hdyž běch ke mišchi!“

Kať wjele ludži šo temu krawzej njerunaja! Kemschi šhodžicž žaneje šhwile nimaja a tola ničšo njenadobhwaju ani njewušhwtowaju; a to teho dla niz, došelž Bože žohnowanje njepřtaja; a kať wjele škómdženja kemschikšhodženja a i tórnošćam a i wješelam maju šhwile dość.

Njeproschenny hóšć.

Pólski hrabja Wolanski měješče we šwojim hrodže wulku šwjedženštu hóšćinu. 150 najwóšebnišchich pólskich šemjanow běšče šo na nju šeschłó. Ničtó i nich šebi na to njepomyšli, šo móže něčtó njenadžujžy mješ nich šłupicž, kiž ma wšchudže šwobodny šašup — do šhěžorškeho hrodu, pšchod kotrymž wjazy štražuja, kať tež do cžicheje komorki, hdžež šłabny šhorý šdychuje. Hdyž šwjedženšty hóšćšo radoštnje rejwachu, hrabju Wolanskiho nahle Boža rucžka šaja, šo běšče hnydom morwy. Ššed majestofćžu šmjercže czi pošdra šta pšcheproscheni hóšćšo na to rošćěšachu. Š šajšimi myšlemi drje šu woni domoj šhwatali? —

Mudry poš Mali.

Powjedanićžo je šawoštaješstwa Šana Wjele.

(Šłóncženje.)

Šnadž móhli i tym nětk to špodžiwne powjedanićžo šłóncžicž. Ale wy chzecže radny tež šhonicž, kať šu šo te wězy dale won měle, Njej wěrnó?

Tej hrabinej hrabesche radostna duscha i nutrym dżakom, so bě jej Bóh tón knjes lubeho kynka tak spodźiwnje sdžeržak a jeho jej sašo k wutrobje pschuwjedł. Tej pak tež se wscheho bórshy na woczi stupi, sčto je na wschěch tuch tuchnosczach i winu byl. „Sčto je tu hadžazu pomjescz nakhał, so je wona schwejdowste wójsto pscheradźicž chzyla? Sčto je tež tajki czertowski samyhl wulahnył, ju a tu kyrotu skonzowacz dacž?“ Sčto hewał, hacž tamni nahramni panojo, pschuwusni i rodu jejneho mandželsteho knjesa, a mjes nimi najhórski tón, kiž by najwjazy torhnył, hdyž by tón herbsti kyn njebył? — Esamo so snaje, so chzysche wona febi nětko pschiswojicž, sčtož bě jej i njeprawom wsate. Ale psche- czimo wulkim samožnym panam něšto spytacz, to byla sa tajku samotnu wudowu jara czerniojta wěz. Wona pak nadžije na wu- spěch njesny.

Raž wěmy, běsche jej kralowa njedawno flubjenje dała, so chze jej we wschitkim spomozna bycz, w czimžkuli budže kralowsteje pomozny trjeba. Duž so ta wudowa ke kralowej poda, ju k dozpi- czu swojeho prawa wo pomoz proshcz. Khrystina bě wjefela polna, so ma ta w czěšnotach spytana maczer swojeho lubuschka sašo. Wona, dokelž bě jej zyla wěz na drobne snata, milosczimoje pocza: „K waschemu kynkej wam spomhala nješym, ale k tym kublam, kotrež su po prawom wasche a jeho, dopomham tola. Hacž budže možno, tu mordaristu pschifasnju, kiž je dže schibjenzy hódna, po sawinje khostacz, to je wschał dwělna. Saškloscz sechze wschě slóscze i pschisahu wotprēcž. A hdyž mamy pscheczimo temu ludži- skej dospolneho kwědka? Slejcz, kamo tón wojak pschi wschěm bjes porofa njeje, njech so tež jemu ničo stacz nima, hdyž jemu wscho wodawski sa njeho proshcz. — Ale to herbstwo dyrbja czi falschni a slóštni wujojo runy pucz wrócicž. Dostacz jo dyrbi tón woprawdžity herba, a ničto druhi to njemóže bycz, dnyli wasch kyn. A so so tak stanje, na to chzu wschitke sapschahi pschahacz.“

Kralowa na to najwyschschim kudnikam porucznoscz da: „Wschitko, sčtožkuli k tym podawkam fluscha, spisajczke kwěru do pišma sa mnje.“

To pišmo, hdyž bu jej hotowe date, položi wona sa pschi- chodne czasny do wěsteho sthoma. Potom sestaja se swojej kamšnej ruku tym pschuwusnym panam do drobna wobshěrnny list a pschi- položi k njemu wotpiš wot woneho spiša, kotryž bě swojim kudni- kam sestajecz dała.

A sčto tón list chzysche? Wón febi žadasche, so dyrbja so tej hrabinje-wudowje hnydom te kubla wrócicž, kiž buchu jej wsate i tej selhačnej rěczu, so je tón woprawdžity herbsti kyn morowy. Wón je dže živy a strowy, kaž to tale pschiloha wobkrucza. Seli-so so tajke wróczenie bjeje wscheje sapjery stanje, dyrbi wscho wodate a do sabycza ponórjene bycz, sčtož je so schiwbnego stako. Seli pak so wopjeracz chzyl, chze wona na czěsteho khezora pišacz a wotpišmo tuteje pschilohi sobu do lista dacž.

Tón list bu do mjedžaneje tobołki tyknjeny, na kotruž napišmo dachu. Potom fej kralowa nadobneho semjana sa póbła wubra, jemu tu tobołku pschepoda a džešche: „Hižom dženša so na konju do Czěchow nastaj a tule póblyku rucze tym panam wobstaraj, sa kotrychž je a kaž napišmo praji. Borsownu wotmolwu fej wot nich žadaj a tak rucze hacž ju smějšch, so njełombžo wrócž!“

Sa njechał ani widžecz ani fluschecz, kał su czi wujojo pleli a kleli, hdyž su tón list a tu pschilohu czitali byli. Ale sčto febi chzyschu? Woni kralowu Khrystinu jako schitaru teje wudowu widžachu, hrozatu pscheczimo febi. Pschi tym jich bojasne kwě- domje scherjesche hórje hacž slě. Chzyschu fej psched zylm kwětom dacž hańbje a khostanju na hlowu pschincž? Duž se strachom febi

stradžichu: „Tak dolho hacž je hischeže někał po dobrym, hladajmy rucze, fej schiju skerje a lěpje psched schibjenčnym postronkom sdžeržecz. Njechamy i dobrym, dyrbimy se stym.“

Tón požol so bórshy i Czěsteje wróczi. Wón sdbonu wot- molwu sobu pschinješe. Czi falschni pscheczeli, njech tež se schi- pjenjom subow, do teho swolichu, te semjanste dwory wotstupjo dacž. Něotre wuměnenja jenož běchu, dla kotrychž bě hischeže něšto tam a sem pišanja trjeba. A tež to k měrnemu kónzu dóndže.

Sjednoczima hrabina so nochzysche wječicž; ale rad sabhwischi wschitke te wuczěpjene slóscze, chzysche tym surowzam khostanje spuščecžicž. Kralowa da tehodla wschě te kudnište wěz sšroma- dźicž a je k spomnjeczu k tym hižom sthowanym pišmam do swo- jeho tajneho stladu položicž.

Nětko sa tu Bohu dżakownu maczer w schwejdowskim kraju dlějšcheho wostacza njebě. Wona so do swojeje domišny hotowacz pocza, njech tež chzyschtej ju kralowa, runje kaž dobrocziwa Tor- stensonowa wudowa lubjerad pschi febi wobkhowacz. S horzym wutrobny dżakom sa wschitku luboscz so i nimaj rošžohnowa. Sejn domoijhot pak so i hinašchim wutrobuhibanjom sta, hacž bě to hischeže psched krótkim na myšlach mēla. Mjenujzy krótko prjedy hacž Torstenson sthori a jako bě wscheje nadžije sbyla, febi pschedowša, so wrócicž. W tym slóschtrje, w kotrymž bě tehdy, w duschi smuczena, k hojenju byla, chzysche swojeju njebočicžkeju: lubeho muža a lubeho kynka hacž do kmjercze želicž.

To budžische kudny domojpucz byl: wona jenicžka kama i tym pschom. Nětko bě i Božej pomozu sbožownje hinał. Najwjetsche sbože bě wějo tón sašo namakany kyn. Wón pak kamlutki i ma- czerju njebě. Wón nochzysche teju jemu lubeju człowjetow puščecžicž, kiž běschtaj jeho kublaoj runje tak lubje a kwěru kaž woprawdžitaj staršchej. Duž proshesche jeju dżakowna macž, so chzylaj i nimaj sobu czahnycz a so wot njeje na czaš žiwjenja saftaracz dacž. Do teho wonaj rady swolischtaj. Tak bě to pětna wjefela kynka. Dozpivšchi domišnu wobradži jim Bóh tón Knjes mērne a sbožowne czasny. Wschitzy mējachu so dobro, a dobro mējesche so i nimi tež tón mudry a wot wscheho luda khwaleny Mali.

Wschelake i bliska a i daloka.

— Nowy schulski sakoń so w sakškim ministerstwe naležnje wobdžěluje, ale je tola dwělowaze, hacž budže so hacž k nashmje tak daloko dohotowacz, so budže so fejmej pschedpołozicž móž. Se tež wěscze lěpje, so so wschitko roshladnje wopomina, so njebychu so pschi nowym sakonju sašo hnydom njedostatki pokasake. Tež so prascha, hacž budže nowy gmejnski dawkowy sakoń hnydom wot pschichodneho fejma domuradženy.

— W Čšsenje je so psches nowe wukudjenje wopokasako, so buchu psched 16 lětami k wjazhlětnaj khostačni dla wopacžneje pschisahi sašudženi dželaczery w podkoplach, Schröder a drusy, wuwinowacz. Mjenowany Schröder běsche w swojim czašu wot- póbłanz swojich sobudželaczeryjom psched khezorom. Wobžarowacz je, so je tajke samhlenje pschisahanym so stacz mohlo. Ale hdyž njebychu sozjaldemokratojo tehdom tu naležnoscz do swojich schczu- wanjom prjedy wufuda wsali a tak je swojimi nahladami wožnoscz pschisahi podrywali, by knano roshladnoscz a rošbud pschisahanych wěsczišchi byl. Sedyn wot tehdom sašudženych je hižom mjes tym wumrjel a njeje docžakał swoje wuwinowanje wot wopacžneho sa- šudženja. Esudnistwo je na wopak sašudženym tež sarunanje psches stat pschiswolito.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džen pak sjawty,
Duši daty,
Wotpoóń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew éel
F.

Sserbske njedžělske łopjeno.

Wudama ƒo łóđu ƒobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyšinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Sexagesima.

Jana 4, 5—15.

„D njebjeske žórko, kať wofschewišch mje! šchtóž tebje ƒej žada, tón ł sbóžnosći dže. Hdyž wopyta tebje, dha wobstara ƒebje, wón wyska a spěwa a wjekeły je, wscha srudoba ł wutrobny na měšće dže.“ Tak w thěrłuschu 289. spěwamy. Šchtó to hižom njeby nashonił, hdyž jemu Jěsuš polny hnady a ƒmilenja we ƒwojej sbóžniškej krašnosći we ƒwjatocžnej hodžinje psched jeho duschu stupi? A tola trjebamy pschezo sašo kħutneho napominanja, kaťkež dženšnišchi tekst nam pschiwola: „Duž pschistupće we wěrye ł žórłeschtu ƒem, to njebjeske sbože da na wěczne wschěm.“ Jěsuš to žórko žiwjenja.

1. Njeje žaneje woporniwisheje lubosće, dyžli teje, kotruž je Jěsuš wopokasował. Jěsuša pschi Jakubowej studni pola Sichara nadeńdžemy. Tuto měštno bě psches staroƒlawne dopomnjecza ƒwjeczene. Tu bě Abraham temu Anjesej woltať natwaril; tu bě Jakub ƒwoje stadła pařł; tu bě Josua tón lud šhromadził a jemu to kħutne ƒłowo pschiwolał: Wubjercze ƒebi dženka, kotremuž chzeczje ƒłuzicž; ja pať a mój dom chzemy temu Anjesej ƒłuzicž. Ale wschitko, šchtóž bě tuto měštno hižom widžalo, njebě nicžo pornjo temu, šchtóž ƒo nětko šta. Čzřjódka sprózných pucžowarjow ƒo Jakubowej studni bliži. To je Jěsuš ł Nazaretha, kotruž se ƒwojimi wuczobnikami do Galilejskeje čžeńje. Tuczi do teho měšta woteńdu, so

bychu jědže nakupili, Jěsuš pať, wot pucžowanja sprózný, ƒo na tu studnju ƒynje. Duž Samariska žónska pschindže, kotraž chze wodu čžerpacž. Na njej je widžecž, so ł niskim a kħudym ludžom ƒłuscha. Tež to móžesche Jěsuš, kiž wschitkich snajesche a derje wjedžesche, šchto w čłowjeku běšche, drje pólnacž, so jeje dotalne žiwjenje njebě wjele hódne bylo. A tola wón se sazpimanjom na nju njehlada, ale kħutne rošřecžowanje ł njej sapocžina, so by tu bluđazu duschu na to jene, šchtož je nusne, pokasał. Kaťka nješebicžiwja lubosć! Šchtó je tón muž, kiž tam pschi studni ƒedži, mucžny, hlódný a lacžny? Njeje to Boži Šsyn, kiž je ƒo čłowjek ščinił, kiž wot wěcznosće pola Wótza w njebjesach w bójškej krašnosći kñežesche? Ale wón ƒo ƒam wupróšdni a wotročłowy šchtalt na ƒo wska, wón w kħudobje a ƒłabosći psches ƒwět kħodžesche, dokelž jeho horze žadanje po wumožěńju čłowškich duschow napjelni, kotrež běchu we ƒwojich hrěchach wěcznemu škaženju sapadnjene. Tehodla wón we wobčežnosćach ƒwojeho žiwjenja ženje njeje na ƒebje myřłil, ale je spróznosć a bojosć, hlóđ a lacžnosć sabyl, hdyž placžesche, sabludženu duschu se škaženja wutorhnyč. Tuta lubosć, kotraž to ƒwoje njeřyta, ale to, šchtož je teho drugeho, je tež na tebje spominala. Jěsuškej chze ƒo tež po twojej duschi picž. Tu ƒamu ředžbliwosć a ƒmilnosć, tu ƒamu ščěrpliwosć a čžichosć, ł kotrež ł tamnej žónskej wobkħadžuje, je wón tež tebi hižom wopokasał. Duž wuswol ƒebi tola jeho sa ƒwojeho kñjesa a wodžerja; lěpscheho nihdy njenamakaš!

2. Njeje pač tež žaneho krašniškeho dara, dyžli teho, kotryž wón nam pschinyješe. Na tutón dar Jesuſ tamnu žónſku kedžblivu ſčini, hdyž k njej džesche: „Hdy by ty wjedžala tón dar Boži a ſchtó tón je, kiž k tebi praji: Daj ſo mi napicz, dha by ty jeho proſnyla, a wón by tebi dał žiwu wodu.“ A jako ta žónſka hlybſchu myſl tutych ſłowow njeſroſny, Jesuſ jej wotmolwi: „Kóždy, kiž tu wodu pije, temu chze ſo ſaſo picž; ſchtóž pač ſo teje wody napije, kotruž ja jemu dam, temu ſo wěcznje picž njeſechze, ale ta woda, kotruž budu ja jemu dacž, budže we nim ſtudnja teje wody, kotraž ſo do wěczneho žiwjenja žórli.“ Po tym, ſo je Jesuſ tute ſłowa rěčal, ſu lěttotki jaſchle. Wjele je ſo na ſwěcže w běhu čaſow pscheměniko. Ale tón čělny čłowjek, kiž psches jebate lóſhty ſo ſkaſy, je tón ſamſny woſtał, a to žedženje čłowſkeje wutroby po wěrnym ſbožu, po wěcznym žiwjenju je dženska hiſchže runje tač ſylne, kač psched dwajtyſaz lětami. Jako jela po ſymnej wodže jachli, tač chze ſo naſchej duſchi picž po Boſy, po tym žiwym Boſy. Kač troſchtne je nam tu tola Jesuſowe ſlubjenje, ſo chze nam wodu žiwjenja dacž, kotraž lacžnoſč na wěczne ſpo-koja! Kač ſa ſwoje čělne žiwjenje, dyrbinym-li ſo lđžeržecž, khlěba a wody potrebanym, tač naſch ſnutſkowny čłowjek khlěb žiwjenja a wodu žiwjenja potreba, a njenamata-li jeju, dyrbi ſawutlicž. Tutu wodu žiwjenja, kotraž naſchu wutku wutrobu ſ nowej mozu napjelnuje a wóczko ducha roſjaſnjuje, tu na ſwěcže podarmo pytamy. Tón nam jenož pohluſchazy khlích ſemſkich ſwjeſelenjow a roſ-próſchenjow poſticžuje, kotrež najhlybſche žadanje duſche njeſpoſoja; tón naſ jenož na wumjelſke džela wjedženſtwow a pschepytowanja wědomnoſčow poſaſuje, kotrež nad-běhowanemu ſwědomnju žaneho mēra dacž njemóža. Šchtóž ſo pač k temu Šbóžnikowej wobrocži, w kotrymž je ſo tón wulki Bóh ſjewil, tón ſmē naſhonicž, kač ſ Khrý-ſtuſoweho ſłowa a ducha, ſ jeho krmě a ſakramenta ſwjata rěka žiwjenja ſo do wutrobow wulwa a nad-běhowanym mēr, ſlabym móz, bludžazym ſwětlo, ſrudnym troſcht a, kiž žaneje nadžije nimaju, nadžiju wěczneho žiwjenja podawa. „D žórlo žiwjenja! kiž ſwětloſč ty maſch, ſchtóž trěbne je, ſwojim to ſ luboſčju daſch. Ty žórlo ſy kraſne, tež čžiſte a jaſne, kiž ſ njebieſ ſo žórli do wutrobow tnych, kiž ſa tobu kłodža, ſo hladaju ſlych.“

3. Čzim wjazny tajteho duchowneho woſſchewjenja wot njeho doſtanjemy, čzim jaſniſcho tež ſwoju pschiſlyſch-noſč poſnujemy, ſa Šbóžnikom ſlědžicž, a čzim bóle k pschepwědženju dóndžemy: Njeje žaneho rjeiſcheho pschiklada, dyžli teho, kotryž nam Jesuſ poſaſuje. Šchtóž ſebi čłowjeka ſa pschiklad a wopiſmo wuſwoli, po kotrymž chze čžinicž, ma pschezo na to pschihotowanu byčž, ſo budže we ſwojej nadžiji ſjebany. Tež najlěpſchi maja ſwoje ſlaboſče a njedokonyanoſče. Ale Jesuſ njeje žaneho hrěcha čžinił, tež ſo njeje žane jebanje w jeho rcže namatało. Šchtóž wěrne je, ſchtóž čžekne, prawe, póčžiwne, luboſne, khlwalobne je, wſchitko to móžemy wot njeho a ſ jeho pschiklada nawutnyčž. Tu wón nam pač woſebje poſaſuje, kač mamy tež my k niſkim ſo ponižecž, ſhubjenych pytačž, njeroſomnych k póſnacžu wěrnocže wodžicž a kóždu ſkladnoſč wužicž, duſche ſe ſtaženja wumóž. Ty by to wěcže hižom tež čžinicž mohł, ale tu ty ſ Kainom rjeiſny: Šsym dha ja ſwojeho bratra wajačtač? tam bē čži tajte dželo wohidne, huſto ty ſe ſazpitwanjom w duchownej hordocžji na teho dele hladacše, kotremuž by ty dyrbjal

bratſku ruku poſticžicž, ſo by jemu ſ jeho pada ſaſo wupomhał. Tač prawy wuczobnik Jesuſowy njecžini. Jemu ſtajnje kraſny pschiklad ſwojeho Anjeſa psched woczomaj ſteji, kotryž pschi wſchitkich hórkich naſhonjenjach a čžerpje-njach njeje wuſtał, ſhubjene čłowſke džecži pytačž a ſe ſtaženja wumóž.

Nichtó njeje tač luboſč wopoſaſowal, kač Jesuſ; nichtó njemóže lěpſchich darow dawacž, dyžli wón; nihdže kraſniſcheho pschiklada njenamatamy, dyžli jeho. Duž ſahor ſo naſcha wutroba we wěrje a luboſčji k njemu, a naſch rót ſ radoſčju wuſnaj: Pola tebe je to žiwe žórlo!
Hamjen. M. w Hr.

A.

Črjebaj ſwěru Bože ſłowo!

Wój a čžerpaj ſ Božoh' ſłowa
Kraſne daru pschezo ſ nowa:
„Sa wſchě hrěchi wodamanje,
We wſchěch bitwach dobywanje.
Tu maſch ſwětlo w čžemnych khlwilach,
Lěkarſtwo tež w hórkich čžwilach;
Na pucz ſwěrnoh' pschewodžerja,
We wſchej nuſy woſſchewjerja.“
Tač ſe žórla ſwjateho
Žiwe' wody napij ſo!

B.

Hallelujah bjes kónza!

Hallelujah! — hdyž mje luby pschecžel khlwali;
Hallelujah! — tež hdyž njepschecžel mje ſwari,
Hallelujah! — w nozach ſtyſniwých,
Hallelujah! — w khlwilach radoſtných!
Hallelujah! — njech mje wſchelka nuſa tnyſchi,
Hallelujah! — hdyž ſaſ' pomoz ſo mi bliži!
Hallelujah! — njech wſcho pschezo dže, kač Jesuſ chze.
Hallelujah! — tač chzu ſpěwacž do wſchej' ſbóžnoſče.

Šurij Bróſk.

Horkach je rjeiſcho.

Psched někotrym čžakom běſche ſtara pobožna žona žiwa, kotraž dyrbjesche khorocže dla we ložu ležecž. Kſchecžijaniſka žona, ju wopytowaza, tu khoru pschezo wjeſeku namata. Šejna wopytowarka pač mējesche bohata towaſchku, kotraž běſche pschezo ſrudna, hacž runje běſche wěrjaza; duž ſebi wona myſleſche, ſo budže ſa nju derje, hdyž tu wjeſeku khoru jeſnaje; teho dla ju jun-króčž ſobu wja. Ta khora bydleſche horkach pod tſěchu w malej ſtwicžzy. Sato běſchtej jedyn ſkłod ſchlój, dha bohata žona kufnju ſbēhajo ſawoła: „Kač čžemne a maſane tu je!“ — „„Dale horkach budže lěpje““, towaſchka wotmolwi. Wonej běſchtej ſkłod wſche dóſchloj, ale tam tež lěpje njebē. Duž bohata žona ſaſo ſkoržesche, ale jejna towaſchka praji: „„Dale horkach je lěpje.““ Po tſjoch ſthodach běſche hiſchže hubjenſcho a woſpjet ſo ta jena wobcžežo-waſche a ta druha wotmolwi: „„Dale horkach je lěpje.““ Škóncžnje do teje ſtwicžki ſaſtupiſchtej. Tam pač běſche wſcho čžiſte, kčžejaze róže ſtejachu pschi wofnje, luboſne ptacžki tam ſpěwachu. A we ložu ležesche ta khora ſ wjeſekym, ſo ſmēſkotatym woblicžom. Ta bohata žona k njej rjeiſny: „To dyrbi wam čžěžto byčž, tu ležecž.“ Khora ſo ſmējesche a wotmolwi: „Horkach je rjeiſcho.“

A tač tež je. Hdyž ſo nam hubjenje dže, pomylly ſebi tehodla na to, ſo je horkach lěpje.

Ruboscź k Jesuſej.

Ŗlób: Božo, Rnježe teho ſwěta —

Jesu, duſche horza ſadoscź,
Ty wěſch, ſo cze lubo mam;
Boži měr a ſbóžnu radoscź,
Mam-li tebe, ſaczuwam.
Ja ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcźnje, Jesu, ſwojej ſmój!

Tvoja miłoscź je mje ſnala,
Prjedy hač ſwět wuhladach;
Ja mje na ſwój klin je wſala,
Hdyž cze hiſcze njeſnajach.
Ja ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcźnje, Jesu, ſwojej ſmój!

Ŗało dźeczo ſy mje wodźił,
Ŗandžel twój mje fitaſche;
Wěrnoſcź ſy ty do mnje plodźił,
Twój Duch da mi poſnacze.
Ja ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcźnje, Jesu, ſwojej ſmój!

Ach, fač ſy mje wobarnował
W ſtraſchnych lětach młodoſcze,
So ſym ſwoju wěr u ſhował,
Wostał w Božim kraleſtwje!
Ja ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcźnje, Jesu, ſwojej ſmój!

Ty mje pytaſch, hdyž ja bludžu,
S padow mje ſaſ poſbėhaſch;
S troſchtom ſhwataſch, hdyž ſo rudžu,
Wuſtawam, mi pomoz daſch.
Ja ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcźnje, Jesu, ſwojej ſmój!

Nječ ſym žiw, nječ ja mrěju,
Ja ſo tebi porucžam;
Róždy czaſ cze w duſchi ſněju,
Twoje rany wokoſcham.
Ja ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcźnje, Jesu, ſwojej ſmój!

Hdyž mi widženje ſo minje,
Wjazy rěczecź njemóžu,
Cžěto ſlabnje, wſcha mój hinje,
Dha nječ hiſcze ſdychuju:
Ja ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcźnje, Jesu, ſwojej ſmój!

K. A. Fiedleř.

Šhto cžlowjek dacź njemóže.

Ŗało ſaſtarſku kral Alexander do Indije pschindže, praji wón k nělotrym ſwětamudrym, ſo dyrbja ſebi něſchto wot njeho wuproſhycź, ſchtožkuli chzedža, a ſo chze jim to dacź. Woni wotmolwichu, ſo wón jim jich próſtwu dopjelnicź njemóže. Alexander bu njeſcžerplivy a praſcheſche ſo: „Šhto to je, ſchtož bych wam dacź njemohł?“

Na to džachu woni: „Daj nam njeſmjertnoſcź a wěſtoſcź psched ſmjercžu!“

Wón dyrbjeſche wuſnacź, ſo to njemóže.

Wóh luby Rnjeſ ſam móže nam to dacź a wón dawa wſchitkim wuſwolonym njeſmjertnoſcź, ſo móža kraleſtwo kraſnoſcze wobdlicź a w tym ſamym ničzo, ſhiba wjekele wužiwać, a to niž jeno na wěſty czaſ, ale do wſcheje wěcźneje wěcźnoſcze.

Jan Rhróſt.

Wěrny a ſajimawy podawł, psched nimale 40 lětami wot M. Roſtoſka, w ſwojim czaſu wučerja w Drjecźinje a ſnamjeniteho pschirodoſphtnika, ſjawnoſczi pschepodaty.

Šyma bė a ſněh. Po dróſy, kotraž wot Budyſchina k wječzoru wjedže, po tač mjenowanej „Draždžanſkej“ dróſy, ſtupa muž. Chzemy ſebi jeho wobhladač, ſe ſady a wot přědka, přjedy hač dale wo nim rěczimy. Wón je ſrěnjeje wulkoſcze, ſterje mały hač wulki, tola ſaſadžit. Na hłowje ma cžorny kulojty klobuk. Jeho cžorna draſta je kětro wotnoſchena, tola hiſcze žyla, jeno pod pažu praweho rukawa je ſo ſchow trochu puſchcził. Přědku ma bėlu pschedoſchlku. Jeho wobliczo je blėde a džerkawe; hubje ſtej trochu wumalitej. Na jeho woblicžu ſo někajka hluboka žaroba wotražuje. Wón je na pohlad něhdže poſta lět ſtary. We ſwojej prawej ruzy džerži kij a woczi ma ſ nawocžemi wobronjenej. Jeho žyły napohlad je tajki, ſo mēnimy, ſo mamy tudy někajkeho wučeneho psched ſobu. A temu tež tač je. Wón je dotal w „mēſcze“ pschebymał a „hodžiny“ dawał, t. r. wón je džeczi w jich domach roſwucžował w cžitanju, piſanju, licžbowanju a t. d. Wſchelatič njeſpodobnych wobſtejnoſcžow dla, na kotrež poſbžicho hiſcze ſpomnimy, je ſ nim tač daloko pschichł, ſo je jeho mēſchcžanſka rada ſ mēſta wupoſała a jemu kručze pschirucžila, ſo ſo w „mēſcze“ wjazy poſaſacź njeke. Wona je jeho poſaſala do wſy S., někotre hodžiny ſady Kamjeńza, hdžež je ſo narodžil, ſo by ſo tam gmejna ſa njeho ſtarała. Woni chzachu jeho po tajkim do ſhudobnje tſknyč, hdžež mējeſche w hromadže byč wón, jač wučeny a ſbželanu muž, ſnano ſ proſcherjemi a wſchelatič njeduchnym ludom. So ſo jemu to tač prawje njecha, ſo je jeho wutroba poſhmurjena, jeho křód cžežki a ſo jara njeſhwata, móžemy ſebi myſlicź. Na tutym pucžu jeho nadeńdžemy. Přjedy hoſcženza „k tſjom hwēſdam“ džėli ſo droha; runje won dže do Draždžan, na prawu ruku do Kamjeńza. Wón ſo teho dla na prawu ruku winje. Někto pschindže koczma, „Töppelſchenke“ mjenowana, přnja koczma. Semu date njeje, nimo koczmy hič. Wón ſaſtanje, haj koczma je; wón ſaſtupi a da ſebi ſa krocit „cžiſteho“ porjedžicź. Tón wupije; něk kroczi dale, hač napoſledk do Kamjeńza pschindže W tač wjele koczmach je přjedy hiſcze nutſka pobyl, njewěmy. Tu ſaſtupi do jeneho hoſcženza a dawa ſebi jenu „pólku“ po drugej porjedžecź, hač je ſo na poſledk tač wopił, ſo, jeli jeho njeſu won cžiknyli, ſu jemu tola kaſali hič, hdžež je ſem pschichol. To je wón tež ſwėru wobkėžbował. Wón ſo njeje wobhladował ſa pucžom, kotryž do S. wjedže, ale je ſaſo do Pancžiz abo do „Alóſchtyra“ pschichol. Wot jow winje ſo na prawu ruku a pschindže ſkóncžuje do Biſkopiz. Po želeſnizy pschewjeſy ſo hač do „Žicženka“; dale ſebi ſwėrik njeje. Po wupicžu nělotrych ſchleńcžkow „cžiſteho“ winje ſo ſaſo na prawu ruku a pschindže do Guſki, hdžež dlėje dnyli džen wosta, wot jeneje koczmy do drugeje křodži a ſo napoſledk tež hiſcze ſ nēcim wobſtara, wo cžimž ſebi myſli, ſo budže trjebacź. „Ale, knjeſ Rhróſto“ — Jan Rhróſt* je jeho mjeno — dopominaju jeho ludžo, „jeli Wch do „mēſta“ chzecze, dha kych ja někto cžinił, ſo bych ſchol“. Ale wón pschezo hiſcze njeńdžeſche, dopomni ſo pač pschi tym na mnje a pschindže ke mni.

W lėcže 1856, małeho róžka, džen do pokutneho pjatka, po-

* Rhróſt, a, m., Geſträuch, Gehölz, Buſch.

počnuju w tšeczej hodžinje klapa něchtó pola mje wo durje. Za won pohladam. Pšchede mnu steji San Khróft. Za jeho lubje witam. Wón šo samolwja a praji: „Njedžiwajće, jeli molu, chžych Waš ras wopntacž a Waš prokncž, hacž mje njechali jenu nóz hospodomacž. Tola jeli šo nječžini, njecham Waš wobčezowacž, dha dale du“. Za praju: na žane wašhnje; ja šym Waš hižom wjele króčž prokncž, šo byšchće mje ras wopntali; Wn hišchće ženje pšchichli njejšće; Wn woſtanjecže dženska pola mje. Tola jene dyrbju Wam prajicž: ja mam w Guřžy hišchće jenu hodžinu dawacž a dyrbju Waš na khwilu wopuschćicž; wołoko wošmich pšchindu jašo dom. Scže Wn š tym ſpokojom? „Lubje rad!“ Za dowjedu jeho nětk horje do iřtwy a hdyž šym we šwojim powołanju hotowy, nawarju jemu khoſeja. Na to šo t přecžhicžu ſhotuju a praju: Za dyrbju nětk hicž; tu macže mój pjelž; čžincže šebi „khomody“; tu šu ſchtrichowancžka a šwécžka, ſašwécžće šebi, hdyž budže čžma; tu je drjemo, tēpcže a pšchikladujće, a tu je moja knihownja; čžincže jašo byšchće domabyli. Na ſašowidženje! — Šako wołoko wošmich domoj pšchindžech, šedžesche Khróft w mojim kožušche pšchi blidže ſa kchachlemi w lóbdymnej ſtwje; ſatepik njebē, ale šwécžku bē šebi ſašwécžik. Tón šamy wjecžor šo dolho rosrēcžowaloj nješšmoy, ale šmój šo bóršy t mēru podaloj.

Na druhi džen rano, hdyž bēčmoy khoſej wupikoj, prašchesche šo Khróft najprjedy, hacž chžu šnano te mišchi hicž, a jašo jemu wotmolwich, šo dženska njepondu, ſapocža wón hnydom wo něčžim pädagogiřkim rēcžecž, na čžož pať jemu wjele napschecžiwicž nje-móžach; w tutym nastupanju bē wón dale hacž ja, to ja wjedžach. Za šo potom šydžech t pianofortej a jemu něšchto pšchednošchowach. Wón khwilu pšchipořkuchowasche, bóršy pať mje přecž ſcžeže, prajžy: „Chžemoj šo hišchće khwilu rošmłowjecž.“ Šjawnje bē widžecž, šo žada rošpřořchenje abo powucženje. Wón rjetny te mni:

„Wn ſcže pšchirodošpntnik a ſcže šo hižom dlějšchi čžaf š pšchirodošpntstwom nakladowali, prajće mi: Šchto wucži pšchirodošpntstwo wo nješšmjerťnošći čžłowiřeje duřche?“

„Anješ Khrófto“, wotmolwich ja, „ja čžesčžu Wařche do-wěrjenje, kotrež w tutym nastupanju te mni macže, a tola ſda šo mi, jašo by šo Wařche prařchenje runake temu, jašo chžyli šo Wn šnano ſchemža prařhecž, kať šo ſchtrymy abo khoſejowe młhncžki čžinja. Wón Wam wotmolwi: To ja njewēm; prařchejće šo tych, kiž tute wēžy čžinja, čži wjedža Wam to lēpje rošpowjedacž.“

Khróft. To šo mi džiwne wotmolwjenje byčž ſda. Wn mēnicže po tajkim, kať šo ſda, šo dyrbju šo š tutym prařchenjom na někařkeho duchowneho wobrocžicž.

Ša. Haj, tať ja mēnju.

Khróft. Za pať chžych to runje wot Wař šlyřhecž.

Ša. Wařche prařchenje nastupa po prawym wēru. Pšchirodošpntstwo pať je wēdomořć a nima po tajkim ničžo čžinicž š wēru. Pšchirodošpntnik nješmē wēru mēřhecž do šwojich pšchepntowanjom abo prařchenjom, to bylo mozowanje zuřych prawow. Na rune wařhnje nima jašo theologa prawo, pšchirodošpntnikaj přjódkpiřacž, ſchto ma wucžicž abo piřacž a ſchto niž.

Khróft. Wn chžecže mi po tajkim šwoje wotmolwjenje na moje prařchenje ſapowjedžicž a njechacže mi Wařche nahladu w tutym nastupanju ſdžēlicž.

Ša. Za chžu Wam wřcho prajicž, ſchtož wēm a ſchtož Wn po prawym tež wjedžecž móžecže, hdyž na pšchirodu kēžbujecže. Wn pať nješmēcže, hdyž Wař njeřpokoj, potom hnydom prajicž, šo do žaneje nješšmjerťnošće njewērju. Šwonkna pšchiroda nima žane pšchikladu, š kotrychž by šo nješšmjerťnošćž direktnje dopořacž

hodžika, pšchetož ſchtož my ſa taťke wudawamy, šu jeno rjane prajidla; wone tež něšchto dopořacžuju, ale niž to, ſchtož dyrbja.

Khróft. Šym wēžpny, Wařche rořetajenje šlyřhecž.

Ša. Wn šo najprjedy prařchamy: ſchto je nješšmjerťnořć? Nješšmjerťnořć je žiwjenje po šmjerći. Ša pšchedsnamja nješšmjerťnořće placža wořebje ſcžēhowaze pšchiklady: wotzucženje pšchirody po šymje, pšchēicžne ſorno a pšchemējenje huřanzu do mjetla. Po šymnej šymje nalēto wřcho jašo wožiwja; ſemja křyje šo ſe ſelenej drařtu; ſe ſemineho křina wubiwaju rjane kwētki; ſchtomu, š kotrychž je nařmu liřće wotpadale, šo jašo ſelenja; ptacžki, kiž šu nař nařmu wopuschćike a do čžopliřchich krajow ſacžahnyle, wrócžuju šo jašo t nam, a w lēřach, kaťke to wjeřele ſpēwanje! W w hatach, kaťke to rječťanje! W wacžki a muřchki a mjetłki, žyly powētr je š nimi napjelnjenty a žyly ſwjerčy ſemje je š nimi potřny. Njeje do nowe žiwjenje? Njeje to žane pšchedsnamjo žiwjenja po šmjerći? Nē, praji šymny pšchirodošpntnik; žiwjenje je, tež móžemy š džēla prajicž, nowe žiwjenje, niž pať žiwjenje po šmjerći. Šchtož ſe ſemje wubiwja abo na ſchtomach wurořcžuje, je nowa młodžina ſe ſtareje rořtliny abo žyly nowa rořtlina ſe šymjeřchka. Štara rořtlina jašo wubiwja, dofelž ma hiřchće žiwjenje w šebi, a ſe ſornjeřchka wurořcžuje nowa rořtlina, dofelž je křmane, křochowy puřchćecž. Wotemrēta abo žyly morwa rořtlina wjažy njewubiwja, runje kať tež wuřkhnjena hařořa žane liřće wjažy njenařadžuje a wotemrēta abo t mucžy rořmlēte šymjeřchto žanu nowu rořtlinu njeplodži. Šeno žiwjenje plodži žiwjenje; žiwjenje wořtanje, je wēcžne, je njeřkōncžne, doniž pšchiroda žywa a móžna wořtanje. Šchtož je žyly morwe, wjažy njewožiwi. W šymje njeje pšchiroda morwa; jeje njeřkutkowanje je jeno ſpanje. Nałēcžowa a lēcžowa čžoplota njewožiwi morwu pšchirodu, ale wubudži žiwu pšchirodu ſe ſpanja. Pšchiroda wotzucži. Tať wotzucži živy čžłowieť ſe ſpanja. Chžyli nětko prajicž: Kať živy čžłowieť ſe ſpanja wotzucži a kať žywa pšchiroda po šymřkim ſpanju t nowemu žiwjenju wotzucži, tať tež morwy čžłowieť po šmjerťnym ſpanju abo po šmjerći jašo wožiwi a wotzucži, dha by to jeno pšchirunanje bylo bje-wřcheho dopořanja, a ſařlucženje by tež teho dla wopake byle, dofelž my tudu na morweho pšchenjeřemny, ſchtož šo jeno wo žiwym prajicž hodži.

(Přchichodnje dale.)

Wřhelake š bliřka a š daloka.

— Ša pomozneho duchowneho we Wjelecžinje bu knješ kandidat Njencž ſapořasany a dořta duchownu šwjecžišnu. Wón je t pomozny šwojeho nana, kiž je křorowaty, pořtajeny.

— Ša ſararja pšchi křižicžnej žyrkwi w Draždžanach, na mēřto namēřtneho preřidenty koņſiřtorřtwja D. Dibeliuřa, bu knješ ſarať Kōlcž w Draždžanach wuřwoleny. Š tym ſařtožniřtwom je š dobom ſuper-intendentura ſa Draždžany ſwjařana.

Ša ſautřlowne miřionřtw

je šo w Mořacžicžanřkej wořadže do ruřow knjeřa ſararja Wicžarja 10 ģrimnow dariko.

„Bombaj Bōb“ njeje jenož pola knjeřow duchownych, ale tež we wřchēch pšchēdawarňjach „Serb. Nowin“ na wřach a w Budyřchinje dořtacž. Na ſchťwōrcž lēta placži wón 40 np., jenotliwe čžiřta šo ſa 4 np. pšchedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džěń pak sjawty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čel

F.

Šserbske njedžělske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerjez knihcizisčezěrní w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Čstomihí.

Jana 4, 19—30.

Kaž džěńš tydženja, tak tež džěńša teho Knjesa pschi Jakubowej studni nadeńdzemy. Spodžiwne wězy tam Samariska žónska i jeho rta šlyšchi, so na šwój karan šabudže a na tu šchtundu, w kotrejž tam pschěbnywasche. Duž pošluchajmy tež my nutrnje na Knjesowe šłowa, i kotrychž šhonimy,

tak šo Jesuř pschi Jakubowej studni jako
Šhrystuř šjewi.

Wón nam jow napschecžiwu štuwa

1. jako tón, kiž wschitke nasche hrěchi šnaje a je nam wotkrywa;
2. jako tón, kiž šnaje prawe modlenje k Bohu a jo nam šjewi;
3. jako tón, kiž wě, šo je Wěšiař a wěru do šebje šbudži.

1. Knježe, ja widžu, šo ty profeta šy, běšche žona ke Šhrystuřej rjeka. Pschetož tón běšche jej runje jejne hrěchi přjódčžeržal, běšche jej i někotrymi šłowami jejne žyłe žiwjenje wopišal. Přecž mužow šy měla a kotrehož nětko mašch, njeje twój muž. Tajke šłowa běchu hańbu w nej wubudžile, i dobow pak tež hluboki šacžisčez na nju činile. Š wotkal wjedžěšche wón, kiž ju tola nješnajěšche, wo jejnym žiwjenju a wo wězach, kiž wón, tón zuřobnik, wjedžecž njemóžěšche? Duž hinať njemóžě, hacž

jeho ša profetu džeržecž, kiž je i Božim Duchom wobdarjěny a do wutrobow hlada. — A čhyli my to ša něšcho šnadne džeržecž, šo wón nasche žyłe žiwjenje a nasche hrěchi šnaje? Šchto bychy čžłowjekojo huřto ša to dali, hdy bychy druhich i jich šlymi pošhilenjemi a hrěchami lěpje šnali! Wšchaf hižom džecž psched šarschimaj huřto to a tamne šamjelcža, ani wonaj šo wscheho pschi šwojim džěšcžu njedohladataj. Kať mohł čžłowjeť zuseho prawje šnacž? Kať šo šudnistwo wo to próžuje, wěrnosčž wuřlědžicž, wjele šwědkow šo prařcha, a tola wostawa wěrnosčž druhdy w potajnym. Haj, my šami šo derje dořcž njěšnajemy, to dyršimy huřto dořcž šhonicz. A piřmo praji wo čžłowjeku: šchto šrořemi, kať huřto wón bludži, wucžisčž mje wot potajnych bludow. Wo Šhrystuřu praji ta žona: pošcže, wobleicže čžłowjeka, kiž mi je powjedžil wschitko, šchtož šym činila. A to pschinješe ju na tu myřl, hacž wón njeje Šhrystuř. Wěješche njěprawo? Žadny čžłowjeť nam to prajicž njemóžě, my šami šebi tež niz. Šow pak šteji jedny psched nami, kiž niřkej, žyłe njěšnatej žonje wschitko praji, šchtož běšche činila, jej jo praji, dořelž to wě i mozy šameho šwojeho Ducha. Njedyršjalo to hiřcže džěńša kóždeho nuřowacž, šo prařchecž, hacž Šhrystuř njeje? Wšchaf to hiřcže džěńša kóždemu pschěš šwoje šłowo praji. Š čžim čžecže dha nětoho pschěšwědcžicž, šo je biblija Bože šłowo, šo ras wěřjazeho šchěšcžijana prařchachu. Tón wotmolwi: i jeho hrěchami! Ša pošasuju jeho na to, šchtož biblija wo čžłowjeku praji, a šo jeho prařcham: njěšy tajki? Ma njěprawo? Wona wě kať čžłowřtu

wutrobu wotkrucź, tak jaſnje a ſjawnje hrěchi teje ſameje wopisacź, ſo dyrbi kóždy ſprawny wuſnacź, tajka je cźłowſka wutroba, tajka je moja, tak njemóže nichtó do najpotajniſchich kucźikow teje ſameje ſwěczić. Něchtóžkuli ſebi myſli, tón hrěch njeſny wobeschoł. Dha poſaſa jemu Bože ſłowo jeho ſadzerženje w ſwětle a wot jeneho boſa, ſo ſebi wuſnacź naſtróžany dyrbi, tež ty bjeſ njeho njeſny. A kóždy, kiž chze předať tuteho ſłowa bycź, dyrbi ſ nim ſchěſcziťjanam jich hrěchi wotkrucź, abo wón njeje žadny prawy ſlužobnik teho ſameho. Što pomha, hdy by pſchezo jeno chzynł rěczecź, ſchtož ſo wutrobje lubi — to ſebi ſama praji. Sabludženemu dyrbi ſo pſchede wiſchēm prajicź, ſo je ſo ſabludził, hewať dale po wopacźnym pucźu khodži. Što pomha, hdy by wutrobu jeno chzynł troſchtowacź? Hdyž njeby přjedy ſ tutym ſłowom jejne hrěſchne ſkaženje wotkrucź, dha ſ zyla wo troſcht tuteho ſłowa njeby rodžiła. Kóždy pať, kiž ſebi wot njeho ſwoje hrěchi prajicź dawa, poſnaje: to je ſłowo teho, kiž je žalbowany ſ Duchom ſ wyſtoſcze bjeſ mery. Wiſchať ſo

2. w nim tam pſchi Jakubowej ſtudni tež ſjewi jako tón, kiž wě, kať mamy ſo ſ Bohu modlicź. To tež žadny cźłowjeť njewě. Tamna žónſka ſo Jeſuſa praſchěſche: Hdyž dyrbimy dha ſo ſ Bohu modlicź? Naſchi wótzojo ſu ſo na tutej horje ſ Bohu modlili, a wy prajicze, ſo je w Jeruſalemje to měſto, hdyž ſo ſalezi modlicź. Što budže Jeſuſ jej wotmolwicź, kiž jako Žid pſched nej ſteji? Kóždy Žid budžiſche wotmolwiť: Jeruſalem je ſwojej ſwjatnizu je to měſto, hdyž ſo ſalezi modlicź. Sa ſandženy czaſ tež Jeſuſ to pſchida. Samaritſzy jeno to ſa ſjewjenje Bože dzeržachu, ſchtož beſche jim Bóh pſches Mójſaſa ſjewiť. Wiſchitko, ſchtož beſche Bóh po nim ſ ſwojemu ludej pſches profetow rěczal, ſa žane ſjewjenje Bože nje-dzeržachu. Dha praji jej Jeſuſ: wy njewěcze, ſ cžomu ſo modlicze, doſeľ wiſchitke poſdniſche ſjewjenja Bože ſa-cziſnjecze. Šbóžnoſcź pſchińdže wot Židow. Profetojo ſu mužoj Boži, pſches nich je ſo Bóh wobſtajnje dale ſjewiť, hač ſo napoſledk pſches Šyna ſjewicź chze. Wy žaneho prawa nimacze, hdyž njechacze ſjewjenja Bože pſches profetow pſchipoſnacź. Ale bórſy pſchińdže czaſ a je hižom něť pſchiſchoł, ſo ſo modlenie ſ Bohu wjazy njetrjeba w Zionje ſtač. Ani czaſ ani měſto njeje to najwažniſche pſchi tym, prawi modlerjo budža ſo ſ temu Wótzu modlicź w duchu a w prawdže. Tak hiſchcze žadny Žid wo židowſkej ſwjatnizy njebeſche rěczal. Khryſtuſ ſnaje Boha, duž tež wě, kať mamy ſo ſ njemu modlicź. Bóh je duch; wo nim njemóžemy prajicź: jow je, abo tam, w Jeruſalemſkim templu bydli, hewať nihdže. Jako duch je wiſchudžom, je nam wiſchudžom bliſto. Duž dyrbimy ſo tež ſ njemu modlicź, kať je to ſa njeho pſchiſtojne a doſtojne. Kať ſwojeho ducha njemóžetich je ſemſkim khlebom naſpucźicź, ale jeno ſ duchownej zyrobu, tak dyrbiſch ſo tež ſ Bohu, temu Duchu, modlicź ſ twojim duchom. Tehodla njeje ſakaſane, ſo bychmy hiſchcze na wěſtych měſtach, na wěſte waſchnje ſo ſ njemu modlili, kať wiſchať to tež dženſa hiſchcze cžinimy we ſwojich Božich domach a ſlužbach, ale nihtó njeſmē prajicź: na tym abo tamnym mějczje, na to abo tamne waſchnje dyrbicze ſo ſ njemu modlicź a móžecze to jeno, hewať waſche modlenie žane prawe njeje. A tola, kať wjele tajkeho ſwonkowneho waſchnja namaka ſo tež hiſchcze mjeſ ſchěſcziťjanami, niž jeno w podjanskej zyrkwi, kiž wuczi, ſo je to woſebita ſaſlužba, hdyž ſchěſcziťjenjo na wěſte, tak mjenowane ſwjate měſta cžahaju a

tam ſo modla, ale tež w naſchej zyrkwi. Tež mjeſ nami ſu tajzy, kiž mēnja, hdyž wiſchitzy na to ſamo waſchnje Bohu njeſlužba, ſ kotrymž woni jemu ſlužba, potom njeſu žani wěrní ſchěſcziťjenjo. A něchtóžkuli mēni, ſo je wiſchitko cžiniť, hdyž jeno njeđzeli ke mſchi khodži a ſobu na to poſłucha, ſchtož ſo tam ſpěwa a rězi. Što jeho wutroba pſchi tym cžini, hač jeho duch ſo nutrnje ſ Božemu Duchej poſbēhuje, ſo je kať pola Mójſaſa něſchto na nim widžecź, ſo je ſ Bohom rěczal, ſa tym ſo njepraſcha. A ſaſo druſy ſo wo to njeſtaraju, hač we ſwojim žiwjenju wopokaſaju, ſo ſu Bože ſłowo ſlyſcheli, hač jich žiwjenje „ně“ praji ſ wiſchemu, ſchtož je Bóh w ſwojim ſłowje jemu pſchitaſal. Rěka to, ſ njemu ſo modlicź we prawdže? rěka to, Jeſuſowu wucžobnik bycź? Wón ſnaje prawe modlenie ſ Bohu, kať žadny cźłowjeť, jako tón, kiž we Wótza klinje ſedži a je jo nam ſjewiť a ſo ſ tym jako Khryſtuſ wupokaſal. To je pať tež cžiniť

3. pſches to, ſo pſchi Jakubowej ſtudni nam na-pſchecziwo ſtupa jako tón, kiž wě, ſo je Mēſiaſ a wěru do ſebje ſbudži. Njebudžiſche wón ženje wo ſebi prajiť, ſo wón tón ſamy je, jeho tež ženje ſa Mēſiaſa njebychmy mohli dzeržecź. Ale jako žona dzeſche: ja wēm, ſo Mēſiaſ pſchińdže, kotremuž rěkaſu Khryſtuſ, tón budže nam to ſame wiſchitko pſchipojedacź, dha jej wotmolwi: ja ſym tón, kiž ſ tobu rěczu. Židam beſche haťle krótto do ſwojeje ſmjercze ſjawnje ſjewiť, ſo je Mēſiaſ. Wiſchetož cži ſami cžakaſchu na ſemſkeho Mēſiaſa, kiž wulke ſemſke kraľeſtwo ſaľoži, kaťež w Davitowym cžaſu mējachu. Mjeczińeſche to, a to njemóžetche, dha budžichu jeho hnydom ſacziſnyli a ſkónzowali. A to njeđrbjeſche ſo ſtač. Ale tutej žonje napschecziwo, kiž tajku nadžiju njemējeſche, ale kať beſche prajiť, w Mēſiaſu wuczerja a profetu docžakaſche, jo wupraji: ja ſym Mēſiaſ. — A wón jo niž jeno wupraji, ale ju tež ſ tutej wěrye dowjedže. Wěru ſbudžicź, to njeje žadny cźłowſki ſkutk, to njemóže žadny cźłowjeť. Anježe, poſnyli nam tu wěru, tež jeho wucžobnizy proſcha. A kať w tutej žonje wěru ſbudži! Naj-přjedy wjedže ju pſches ſwoje poſutne ſłowa tať daloť, ſo jeho ſa profetu dzerži a ſkóncziť, ſama we wutrobje pſchěwědžena, druhim pſchimoľa: pójeze, wohlejczje cźłowjeľa, kiž je mi powjedžil wiſchitko, ſchtož ſym cžinila, hač wón Khryſtuſ njeje. Tať daloť ſa krótki czaſ hluboko padnjemu dujchu dowjedže. To njebeſche žadny cźłowſki ſkutk, to žadny njebudžiſche mohť. To tež dženſa nihtó njeſamóže. Hdyž wěra tu je do Jeſuſa jako do Khryſtuſa — a wona je tu hiſchcze džakowano Bohu, hač runje wjele njewěry mjeſ nami knježi — dha je hižom to wopokaſmo ſa to: Jeſuſ je Khryſtuſ. Wy dwělowarjo a njewěrjazy wiſchitzy: pójeze a wohlejczje jeneho, kiž tež wam wiſchitkim w ſwojim ſłowje praji, ſchtož ſcže cžinili a ſchtož cžinicz dyrbicze, pójeze a wohlejczje, hač wón njeje Khryſtuſ, waſch Šbóžnik. Hamjeň.

W. w H. W.

Próſtwa khoreho.

(J. J. St.)

Šlób: O Božo luboſny —

Mój Božo, pomhaj mi!

Tať chzu ja tebe proſpucź,

So by mje w ſhoroczi

Chzynł, Anježe, hnadnje noſpucź.

Wiſchať mam to ſlubjenje:

So, hdyž ja ſpuchuju,

Tež wěšće bližich ho
Mi s twojej pomozu.

Mój Božo, pomhaj mi!
Bjes tebie njesamóžu
Wšchak ničzo wot hamoh';
Na toho dha ho složu?
Ty wobrocž te mni saž'
Szw'e lube woblicžo,
A te mni pschichwataj,
Na tebie spusichžam ho.

Mój Božo, pomhaj mi
Nětk s mojej' wulkej' nush;
Ach, wěšće njebudžesč
Ty ho mi čžinicž zush.
Wěšch, kak ja wojuju,
Duž žmil ho na mni ty
A pomhaj s loža mi,
O Božo lubošny!

Mój Božo, pomhaj mi!
Szym žlabny, wulhorjensy
A w žwojich bolosčžach
Tež žhle rošlemjensy.
Duž prošchu: „Žetuj mje,
Niz wjele čžetpicž mam!
Wšchak wěm, so lěkar žy
Mój najlěpschi ty žam.

Mój Božo, pomhaj mi!
Daj, so ho dobědžuju,
A so tež pschezo saž
Tw'u lubu ruku čžuju.
Sjew žwoju hnadu mi!
Duž horzo sdychuju:
Ach, žnježe, nješomdž ho
Se žwojej pomozu.

Sa tajku žmilnosčž žžu
Čže dale lěpje žhwalicž,
Szo tebi džakowacž,
Szo nočžu wjazž ždalicž
Wot twojich pschifasnjow.
Čžu wabicž kóždeho:
„D žhwalče Boha nětk,
Tón derje sčžini wscho.“

Surij Bróšt.

Psalm 91.

Mjes knihemi žwjateho pižma žluscha kniha psalmow žobu t najwažnišchim. Wona je wožebna pastwa sa čžłowski dusche. Wšchě nabožne wobštejnosče a sačžuwanja we žwojej wschelatosčži dostawaju w psalmach wuras, a to s tajkei jednorosčžu a wěrnosčžu, s tajkei wutrobnosčžu a žkubofosčžu, kajkuž ju hewat w žanych modlitwach a žhěrlusčach njenamakasch. Šchtož wutroba w čžłowjeku, to je kniha psalmow w bibliji. K temu mamy pschispomnicž, so ho psalmny sa wschě padny čžłowskiho žiwjenja hodža, a so móže žhěščžijan jich wopschijecže jara derje na žebje žameho nałožecž. Žohnowanje tajkeho pschizpivwanja žwjatych psalmow je hižom něšto tra wěrjaza duscha nashoniča. Wožebje pomnjecža hódny je wlitw, kotryž mějesche 91. psalm na ruskeho žhěžora Alexandra I. Wječžor psched žwojim wotjěšdom s Petersburga w lěče 1812 poda jemu

hrabina Tolstowa jene pižmo, kotrež wón w myšli, so je to někajka próstwa, do dychaka tynny. Hakle we žwojim přenim nóbžnym wobhdlenju je sažo s njeho wucžahny a w nim t žwojemu spodbživanju 91. psalm namaka. Wón jón s radosčžu pschecžita; bójške wopschijecže teho žameho směrowa jeho njeměrneho ducha, a jeho wutroba jemu s čžicha rjekny: „D so bychu tele žłowa na mije složene byle!“ — Tola někajke sadžewanje da jemu na to sažo sapomnicž. Šhětro dolho po tym jemu w Moskwyje ras swjast Sazhoweho pscheložka žwjateho pižma s blida padny a ho pschi padnjenju wotewri. Wón jón šbėhny a sa wotewrienej stronu pohladawšchi tón žamy psalm namaka, kotryž bė jeho něhdy tak pošhynil. Tu spóšna wón hłóž, kiž jeho wołasche, a rjekny teho dla: „Tu žym, žnježe, rěčž t žwojemu wotrocžkej!“ Wón čžitasche, nałoži čžitane žłowa na ho a namaka, so ho kóžde žłowo sa njeho hodži. Šacž do žwojeho pošlednjeho wudychnjenja noschěsche wón wot teje žameje hodžiny žem spomnjensy psalm pschi žebi, nawukny jón s hłowy a spěwasche jón rano a wječžor pschi žwojej modlitwyje. — Šswětku pruha jemu do dusche padže, wón sapocža nowe žiwjenje, čžitasche wot teho čžaša njepschewawajžy w Božim pižmje, spóšnawasche žwoju žlabosčž, wołasche ho stajnje t Bohu a šhoni nježjesku pomoz. Wopschijecže tamneho, jemu podateho pižma, kotrehož ho wón nikomu dótknyčž njeda, namakachu hakle po jeho žmjercži, a bu to žamo žobu do jeho kaschčža položene.

F.

Jan Khróšt.

Wěrnny a šajimawy podawč, psched nimale 40 lětami wot M. Kostoka, w žwojim čžašu wučerja w Drjecžinje a šnamjeniteho pschirodospytnika, šjawnosčži pschepodaty.

(Božracžowanje.)

Lěpsche pschedšnamjo šda ho pscheńčne šorno byčž. Wny žmy husto žhšcheli prajicž: Šeli pscheńčne šorno do semje njepschindže a njemrje, njemóže wono horjestanycž a ho s krašnišchej draštu wozžewacž; runje tak dyrbi čžłowski čžělo do semje pohrjebane byčž, přjedny hacž móže t nowemu žiwjenju wotžucžicž a krašnišcho horjestanycž. Pscheńčne šorno je po tajkim krašne pschedšnamjo nascheho žiwjenja po žmjercži.

Khróšt. Njeje dha temu tak?

Ja. Derje, šchtož to wěri, tohož tuta wěra wobšbožuje a polěpschuje. Wny ju njechamy podrywacž.

Khróšt. Njeje dha wona w pschirodže wobtwjerdžena a sa-kožena?

Ja. Ně, w pschirodže niz.

Khróšt. Dha ho šda, so je wěrnno, šchtož ho pschirodospytštwu wumjetuje, so wono wěru podrywa.

Ja. To mohło jeno tehdy wěrnno byčž, hdyž žwoje mjesy pschekrocža a wěru nuts měšcha, kiž nuts nježluscha. Wostanje pschirodospytnik jeno w žwojim wotrježu, dha je pschirodospyt w nastupanju wěry indifferentny. Čžžyl-li pschirodospytnik wucžicž: nje-žmjertnosčž žana njeje, dokelž ho s pschirody dopokasacž njehodži, dha by wón wěru podrywał, by pak tež wopat šaklucžil. To pak pschirodospytnik njecžini, dokelž t temu ani prawo ani pschicžinu nima.

Khróšt. Šchto dha pscheńčne šorno wucži?

Ja. Šo pscheńčne šorno, kotrež wubitwa, morwe njeje, ale je žive, njetrjebam drje hakle přjedny špomnicž. Pscheńčne šorno je jeno džěl žyleho, móže pak žyly rostlinu (pscheńčne štwjelžo) wupłodžicž. Wěrnno drje je, so ma wupłodžena rostlina hinašchi napohlad hacž šorno, njeje pak tola tež ničzo druhe hacž pscheńča, kotraž sažo to plodži, s čžohož je wupłodžena, pscheńčne šorna, kiž maja w žebi tu žamu móž a to žamo žiwjenje, kaž jich přjedownizy. Pscheńčne šorno šemrěje, hdyž je nowu rostlinu wupłodžile. Še žwój nadawč

dopjelniše, semrēje, woſtanje paſ žiwe we ſwojich potomnikach, a to je jeha njeſmjertnoſć. Runje taſ ma ſo ſ cſlowjefom. Se ſwój, ja chzu prajicž, ſemſki nadawſ dopjelniſ a dſćeczi pſodžil, ſemrēje, woſtanje paſ žiwy we ſwojich potomnikach, a to je njeſmjertnoſć cſlowjefa, kotraž ſo ſ pſchirody dopoſaſacž hodži, njeje paſ ta njeſmjertnoſć, kotruž theologa wuczi. Senotliwž ſemrēje, ale ród budže ſdžeržany.

Mjeſ tym bē ſo poſdnjo pſchibližiko a mój powobjedowachmoj. Wo wobjedže ja taſ ſapocžach: My mamy nēt hſchće rēcžecž wo huſanžy a mjetlu. Snate je, ſo ſo huſanza poſdžicho do mjetla pſchemobroczi; pſchemobroczenje ſtanje ſo w dudzy, kotruž je ſebi huſanza ſama wutworila. Huſanza a mjetl je to ſamo bycže, huſanza je niſſchi, mjetl wyſchiſchi ſthodženiſ jeha roſwicža; dale ſo ſwěrjo wjažy njeſchemēnja. Mjetl ſnježe jeſta, ſ kotrychž ſaſo huſanžy teje ſameje družiny naſtanu. Huſanza, jako njedokonjany mjetl, jeſta njenježe a ſo njerospſodžuje. Tež tudy pſaczi, ſchtož ſmy hižom ſpomnili: jeno žiwjenje pſodži žiwjenje a po ſmjerczi žane žiwjenje. Seno žiwa huſanza móže ſo do dudki pſchemēnicž a jeno ſe žiweje dudki móže mjetl wuſhadžecž. Morwa abo morjena huſanza ſo njeſchemēnja, a ſ morjeneje dudki žadny žiwy mjetl nje wuſhadža, a to je derje. Burwa by ſo hroſnje wohladowała, bychu-li jej huſanžy, kiž je prjedy ſ kaſu ſwubērała a bje-wſcheje ſmilnoſće ſamordowała, ſaſo wožiwile a na druhim lónzu do kaſu cžahnyła a ſ nowa pocžale žracž. Pola cſlowjefa žane tajke pſchemēnjenje w jeha žiwjenju njeſnajemy. Huſanza a mjetl njedopoſažetej ani njeſmjertnoſć, ani pſchemēnjenje do wyſchiſcheho bycža po ſmjerczi, ale jeno pſchemēnjenje ſa žiwjenje.

Króſt. Dha ſo ſda, ſo ſ njeſmjertnoſću ſ žyła ničžo njeje.

Ja. To ja prajil njeſſym a njebudu. Ja ſym jeno roſeſtajal, ſo ſo njeſmjertnoſć ſ pſchirody dopoſaſacž njehodži, ani njeſmjertnoſć cžēla, ani njeſmjertnoſć duſche; pſchetož ſ duſchemi a duſchami nima pſchirodoſpytniſ ničžo cžinicž a njemóže ſ nimi ničžo ſapocžecž. Pſchirodoſpytniſ ſnaje jeno tu njeſmjertnoſć, ſo žiwjenje pſchēhadža ſ jeneho bycža do drugeho, ale teho ſameho rodu, a ſo wſcho, ſchtož je ſtworjene, hdyž tež ſaſidže, w pſchirodže woſtanje a jeno ſwoju tvorbu pſchemēni; macžina je wēcžna, ale pſchemēnliwa; žiwjenje paſ je tež wēcžne, byrneje tež niž w tym ſamym bycžu. Njeſmjertnoſć duſche na polu pſchirodoſpytſtwa njenadeſdžemy; my paſ teho dla njeſmēmny hnydom prajicž, ſo žana njeſmjertnoſć duſche njeje. Njebinžl, rēka roſće na polach; ja ſym jene žyła polo pſchēpytał a žadny rjebinžl na nim nadeſchoł; ſmēm ja nēt teho dla prajicž, ſo žadny rjebinžl njeje? Schtož na jentym polu njenadeſdžemy, to nadeſdžemy ſnano na drugim. Sene tajke polo ſu te knihi, ſ kotrychž ſchēſčan ſwoju wērnoſć cžēpa, a ja Waſ dale na teſame kēžbliweho cžinicž njetriebam, dofelž Wy je runje taſ derje ſnajecže kaž ja, a wēcže, ſchto wone w naſtupanju njeſmjertnoſće cſlowſkeje duſche wucža. Sene druge polo je duſchewēda, a na tutym polu ſcže Wy hiſchće ſnacžiči dnyli ja, a Wy wēcže, ſo to, ſchtož je njeboh Dreſleſ w naſtupanju njeſmjertnoſće ſ duſchewēdy wucžil, žyła pſches jene bēſche ſ tym ſłowom: Cžēlo móža moricž, duſchu ſ jeje mozami paſ niž. A byrnejež tež žana njeſmjertnoſć njebyła, kaž paſ je, my ju tola dnybimy wēricž a wucžicž a ſo po tutej wērie ſadžeržecž. To žada naſcha wažnoſć, ſo ſo ſacžuwamy jako wyſchiſche bycža dnyli ſwērjata ſu; bjeſ tuteje wēry by ſo cſlowjef huſto ſwērjecžu runal a by cžasto hiſchće hōrſchi był, dnyli žane dſiwje torhaze ſwērjo.

Mój ſmój ſo potom hiſchće roſrēcžowaloj wo ſmjerczi, kaž tež wo ſmjerczi tych, kiž ſebi ſami žiwjenje woſmu, pſchi cžimž Khróſt tež na Sudaſcha ſpomni a pytaſche teho ſameho ſlutkowanje ſahladkowacž, na to poſaſawſchi, ſo je kōždemu jeha dónt wot-

budženy a ſo ſwójate piſmo jeha jeno „ſhubjene dſćczo“ mjenuje, ſ cžimž paſ ja ſ nim pſches jene ſo wuprajicž njemóžach. W naſtupanju tych, kiž ſebi ſami žiwjenje woſmu, ſo wón nēhdže taſle wupraji:

Rēka, ſo ſebi cſlowjef žiwjenje wſacž njeſmēm, teho dla, dofelž ſebi žiwjenje dał njeje. My ſebi po tajlim tež brodu truhacž njeſmēmny, dofelž ſebi brodu dali njeſſmy. A druhemu: Szo praji: žiwjenje je dar, kiž ſmy wot Boha doſtali. Schtož wot někojo doſtanjemy, to je potom naſche, je naſche wobſedženſtvo. Schtož paſ wobſedžimy, ſ tym móžemy cžinicž, ſchtož chžemy. Schtož mi žiwjenje da jako dar, tón ſcžini mje ſ tym ſa knjeſa nad žiwjenjom. A ja móžu, dofelž je žiwjenje moje, ſ nim cžinicž, ſchtož chžu. A hdyž ſebi žiwjenje woſmu, ſchto chžyl ſchto napſchecžiwu temu mēcž?

Ja. A prēnjemy: Schtož ſebi brodu roſcž da a byrnejež ju hacž na ſemju dele wiſajao mēl, taſ ſo by ju ſaſtupjowal, tón ſ tym žadny hrēch njewobeſdže. Tež njemóže napſchecžiwu temu ničto ničžo mēcž, khiba — ſnadž jeha žona. Dofelž paſ je nam taſ dołha broda wobcžēžna, teho dla ſebi brodu truhamy a ſ tym tež žadny hrēch njewobeſdžemy; pſchetož broda pſchēzo ſaſo roſcže. Schtož, ſo je mjeſ brodu a žiwjenjom tajki wulki roſdžēl; broda ſaſo wuroſcže, hdyž ſmy ſebi ju wſali, žiwjenje paſ, hdyž ſmy ſebi je wſali, wjažy njewuroſcže. Teho dla nima rēfacž: Cſlowjef njeſmēm ſebi žiwjenje wſacž, dofelž ſebi žane žiwjenje dał njeje, ale: Cſlowjef njeſmēm ſebi žiwjenje wſacž, dofelž ſebi žane druge žiwjenje dacž njemóže. A druhemu: Wy prajicže ſo móžemy ſe žiwjenjom cžinicž, ſchtož chžemy, dofelž je žiwjenje dar, kiž ſmy doſtali, a žiwjenje je nēt naſche wobſedženſtvo. Ja dowolam ſebi Wam jene pſchirunanje prajicž. Hdyž by nan ſwojemu ſhnej kraſnu knihu t božemu dſćecžu daril a ſyn chžyl knihu wo ſemju cžihnyčž a po nej teptacž; ſchto by nan t temu prajil? Wón by ſhnta wſal a jeha hroſnje wuſchwikał, a to ſ prawom. A tola móžemy ſebi ſaſo druhu knihu kupicž, hdyž ſmy prēnju roſtorhali a ſanicžili. Smy paſ prēnje žiwjenje roſtorhali a ſanicžili, njemóžemy ſebi žane druge ſemſke žiwjenje kupicž. Móžemy wēricž, ſo budže dawacžer bjeſdžakniwje pſchihladowacž, hdyž něchtó jeha dar ſ nohomaj tepže a ſebi žiwjenje woſmje? A runje to, ſda ſo mi, je najlēpſche wopoſaſtvo, ſo njeſmjertnoſć duſche bycž dnybi, dofelž by ſo hewal Boh jako jara njemóžny wopoſaſal, mohł-li khoſtanja-hōdny cſlowjef na to waſchneje Božemu khoſtanju wucžeknyčž, ſo ſebi ſam žiwjenje woſmje.

(Pſchichodnje ſbōnczenje.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Wólba knjeſa pſchēkupža Barta ſ Brēſhynki do ſaſſkeho ſejma ma dobre wuhlady. Hdžež wón ſo jako kandidata pſchēdſtaja, ſo jemu ſa jeha wułoženje pſchihloſowanje doſtawa. Njeje tež hacž dotal ſhſchecž, ſo by ſo jemu napſchecžiwny kandidata poſtajił.

— Hiſchće junkrócž dopominamy na pſchihotowacžnju (prāparandu) ſa ſeminar we Wojerezach, hdžež móža ſerbsžy ſtarſchi ſwojich ſynow ſ malo pjenježnymi woporami ſa wucžerjow wucžicž dacž. Wyſchnoſć dawu mlodženzam pjenježnu podpjeru a tež bydlenja ſu tuſſche hacž w druhich mēſtach.

— Knjeſ farał Kōlcž w Draždžanach, kotryž je ſo ſa fararja pſchi Kſchiznej žyrkwi wuſwolil, je nētto tež wobtruczenje jako ſuperintendenta wot knjeſow miniſtrow a konſiſtorſtwa doſtal. Nadžijomnje budže tež tajki horliwy pſchecžel naſchich ſerbskich ſemſchenjow, kaž jeha prjedomniſ, nētčičiſchi knjeſ namēſtny prāſidenta konſiſtorſtwa, D. Dibeliuſ.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čel
F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Šsmolerjez knihicziščežerńi w Budyschinje a je tam ja šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Invocavit.

Mat. 16, 21—26.

Do šwjateho póstneho čaša šmy nětko sašo stupili, hdžež so dopominamy na čerpcjenja našeho Anjesa a Šbóžnika Jesom Šhrysta. Je to ja naš, kiž so kšcheježenjo mjenujemy, wošebity čiči, kšutny čaš, w kotrymž chzemy we wutrobje tak prawje w póstnej nutrosczi do so hiež, so bychmy spósnali, kajke wysoke a čezke wopory je našch Anjes k wumóženju našchich dušchow pschinješl. A tehodla našcha próstwa, hdžež stejimy pschi šapocžatku tuteho šwjateho čaša: njeh tež Boži Duch sašo w tutym léče niz jeno našche póstne Bože šlužby w lubym Božim domje wjedže, ně, tež zyle wošebje našche póstne Bože šlužby kóždy wječor w našchej komorzy, hdžež njechamy woczi šandželicž přjedy hacž šmy ruzy štyknyli a ke kšchizej Šbóžnika horje hladali. Tak žohnuj tón Anjes wšchitkim šwojim šwěrnym sašo tutón šwjaty čaš, so je našchim dušcham ša čašnosć a wěčnosć žohnowany! — Našch džěpníšchi tekst wjedže naš nuts do šwjateho póstneho čaša, a staja nam w šwojich póstnych myšlach trojatu lubosć psched woczi. My widžimy psched šobu to jehńjo Bože, kiž šwěta hrěchi nješe, našeho Šbóžnika, kiž chze w najšwjeczišchej a najwjetschej lubosći jako tón, kiž běšche bjes hrěchow, dosć činicz ša hrěšnikow. A tutón Šbóžnik napomina naš, so dyrbinmy tež my šwój kšchiz šwólniwje na šo wsacž. Ale póbla štupi nam tež w podobje šwjateho japoschtola Pětra jena lubosć napschecziwo,

kiž so kšchiza boji. To wšchitko chzemy po šakladže teksta rošpomnicž. My rěčimy:

Wo trojatej lubosći:

1. Lubosć, kiž so kšchiza boji, 2. lubosć, kiž kšchiz šwjeczi a 3. lubosć, kiž kšchiz šwólniwje na šo bjerje.

1. Šbóžnik šteji psched šwojimi wučobnikami a rěči k nim wo šwojej šmjerczi na kšchizu, kak ma wón hiež do Jerusalema a wjele čerpicž wot starschich a wyschschich měšchnikow a pišmanučženych a kak dyrbi škóncžnje na kšchizu šwoje žiwjenje wobsamknyč. Wučobnizy njemóža to rošymicž a w jich mjenje Pětr Šbóžnikaj pschivola: Bóh čze šwarnuj, to šo čzi štacž njebudže. Dha wobroczi šo Jesuš a džesche k Pětrej: Dži wote mnje přjecž, šatanaso, ty šy mi k pohórschenju; pschetož ty njeměnišch, šchtož Bože, ale šchtož čzłowjeczne je. Kajke twjerde šłowo běšche to tola! Čzehodla? Jenož w lubosći běšche Pětr šwojeho Anjesa šchitowacž chzyl, kak móžesche dha Šbóžnik jeho tak wotpošacž? Wěšče běšche jeno lubosć, šchtož še šłowom Pětra rěčesche, to je Šbóžnik tež wjedžal, ale tón Anjes widži wošebje w tutej lubosći, kiž so kšchiza boji, najwjetschi štrach ša šebje šameho. Tón Anjes šlyšchi ša hłóšom Pětra hłóš šatanaša, kotrehož běšche hižom něhdy w puščinje wotpošal a kiž chze hišcheze ras psches Pětra špntacž, Anjesa k padu pschinjesč. A by tón Anjes tehdy na Pětra pošluchał, kak by bylo k našchim wumóženjom? My bychmy džěpnša hišcheze w šwojich hrěchach a šhubjeni ša Bože džěčatštwó byli! Tehodla

dyrbi tón Anjes tajku cłowjeczju luboscź, kiž so kchiza boji, wotpołacaj. Moji lubi, njeje nam tajka wopacźna luboscź, kiž mēni jeno, shtož cłowjeczne je, hižom tał nēkotry krocź napšhecziwo stupiła? Ty trjebasch jeno cłowjeka pod kchiz wjesć, a ty móžesch pschezo sašo tajke słowo słyschecź, kaž Pētr Jesušeji pschwoła. Tu je jedyn, kiž so teho Anjesa dla zyle sa kwoj hamt, sa kwoje powo-
lanje wopruije, ale dha pschiudze hižom tón dobry pscheczel a praji, hladaj tola na kwoju strowoscź, shtó dha tebi twoju kweroscź saplaczi! Tam je jedyn, kiž kwoju wēru pschod ludźimi wufnawa, ale dha słyschi hižom, budź radšcho smērom, pschetož ty czinišch šebi jeno njepšheczelstwo, woni tebe jeno hidža, a shtó ma hewał shtodu, jenož ty šam. Abo dale je tu jedyn, kiž šnadź sa skutki luboscze wjele czaša skomdži, kiž kwoju móž do jich služby staja, kiž tał nēkotru hrivnu wopruije. Šyndom słyschi pał tež hložny, kiž jemu pschwołaja, myšl radšcho na kwoje stare lēta, so potom nēšhto mašch, pschetož sa wschu twoju lu-
bosć tebi nihtó džal njepraji. O, pruhuj jenož, bēchu šnadź tajke słowa tež sa tebe hižom pschicžina sa tał nēkotry hrēch skomdženja? Šny šnadź šam jeno na šebje šameho a kwoje dženiške derjehicze myšlil, hdyž je tebi tón Anjes jedyn kchiz pōšlal? Šny šnadź pschecziwo Božej woli mōrczał, dokelž so kchiza bojesche a šebi myšlesche, to je sa mnje pscheczežke, abo, dokelž šebi myšlesche, so móžesch kwoj kchiz wot so storcžicź? Pru-
huj so jeno nētko w šwjatym pōstnym czašu, pschetož pod kchizom dyrbi so tež twoja luboscź šjewicź! A w tutym pruhowanju hladaj na Anjesa, sapoczerja a dokonjerja nascheje wēry, kiž w našchim tekscze do Jerusalema horje cžehnje, wón čže tebi dženska luboscź šjewicź, kiž kchiz šwjeczi.

2. Našch tekst praji, Jesuš wošjewjesche kwojim wuczobnikam, so ma wón hič do Jerusalema! Je tu jene słowcžko, kiž nam tał rjez zylu drugi džel wukladuje, to słowcžko, wón ma, t. r. wón dyrbjesche hič do Jerusalema. Tuto słowo stupi nam husto w Božim słowje napšhecziwo, njech je, so Jesuš kwojimaj staršchimaj nēhdy w templu pschwoła, njewēstaj wój, so ja byčž mam w tym, shtož mojeho Wótza je; abo so po horještawanju wuczobnikow trošchtuje se słowami: njedyrbjesche Šhrystuš to cžerpicź a k kwojej krašnosćzi saičž? Tute ja mam, ja dyrbju, njebjesche sa Jesuša, kaž widžimy, ničžo, k čžemu dyrbjesche so hałle nufowacź, nē, hdyž w našchim tekscze praji, ja mam hič do Jerusalema, t. r. ja mam, ja dyrbju cžerpicź, dha čže i dobom i tym wuprajicź: ja čžu cžerpicź, pschetož ja čžu wschitto, shtož je wola mojeho njebjeskeho Wótza, a wón čže, so ja cžerpju. A dha so tola praschamy, cžeho dla čže to njebjeski Wótž? Jenož teho dla, dokelž so pschi tym jedna wo najwjetsche kubło, dokelž so jedna wo wumōženje cłowškeje dušche, a cłowška dušcha je Bohu wjazny hōdna hačž zylu šwēt, kaž to tež w našchim tekscze čžitamy: shto pomha cłowjetej, hdy by runje zylu šwēt dobył a pał na kwojej dušchi shtodowal? Abo shto móže cłowjet k wumōženju kwojeje dušche dacź? Tutu wuklu myšl wo wažnosćzi cłowškeje dušche je hałle kšhesćžijanstwo wuprajiko! W pohanstwje šandženych dnjow nješbu ničžo wo tym wjedželi, a tež w pohanstwje w našchim czašu cłowška dušcha, t. r. dušcha njewōlnikow a žonow ničžo njeplaczi! Hałle našche kšhesćžijanstwo, ta nabožina, ta wuczba našcheho Anjesa a Šbōžnika Jesom Šhrysta je jako najwjetschu wērnoscź wuprajiko, so je kōžda cłowška dušcha

bjes rosdžela wschekomōžnemu, šwjatemu, njebjeskemu Bohu droha! Teho dla pał dyrbjesche Jesuš Šhrystuš cžerpicź, so by we woporje sa cłowšku dušchu wschitto saplaczi! A Jesuš je to radny w kwojej lubosczi čžinił, wón je radny sa zyle cłowjestwo psches kwoj wopor winu saplaczi. Haj, dokelž bēsche šam bjes hrēchow, dokelž njetrjebasche sa kwoje hrēchi cžerpicź, je wón psches kwoju luboscź kchiz šwjecził, so njeje nam nētko kchiz žadny shtom martrow wjazny, ale wjele bóle shtom žiwjenja, i kotrehož móžemy i ruku wēry plody wēcznosćze shtčžipacź. A tał rošbudź so jenož sa tuteho Šbōžnika w šwjatym pōstnym czašu, rošbudź so, hačž čžesch i nim šobu horje hič do Jerusalema, a tam pod kchizom tež kwoje hrēchi wotpo-
ložicź, abo hačž čžesch dale kwoje hrēchi, kwoju winu psches žiwjenje njescź w tał nēkotrej próžny, jenož so nje-
trjebasch kwoj a jeho lōšchtam božemje prajicź. O, daj so dobyčž sa Šbōžnika. Na jenym pohrjebnišcžju na-
mašamy dwaj pomnikaj, na tym jenym šteji pižane „wo-
date“, na druhim čžitamy podarmo. Tón jedyn pomnik se kwojim wodate dopomina na dušchu, kiž je we wodacžu mēr namakała, tón drugi rēczi k nam wo dušchi, kiž je šhubjena! Kōžde cłowške žiwjenje wjedže naš k temu jenemu abo druhemu wottynjenemu kōnzej: wēczne žiwjenje, abo wēczne šatamanstwo, wodate abo podarmo! Wufwol dženska to prēnje, a špēwaj se mnu: Šso, luboscź Bōjška, modlu k tebi, kiž w Šsynu šy so šjewiła, ty wutrobu mi cžehnjesch k šebi, šy lubowala cžerwika. Ja nochžu myšlicź wjaz' na šebje, so mēricź radšcho čžu do tebe! Mōžesch to, derje, potom šmēsč a móžesch dale rēcžecź wo lubosczi, kiž kwoj kchiz šwōlniwje na so bjerje.

3. Jesuš Šhrystuš je kchiz na so wšal, a tał dyrbimy tež my kwoj kchiz na so wšacź. Shtož njecha kwoj kchiz na so wšacź a sa mnu kchodžicź, njemōže mój wuczobnik byčž, tute słowo je nēhdy tawšynt a sašo taw-
šynt hložne klinečalo psches kraje. Bēsche w lēcže 1095, jako i kchizom pscheni wuczehnjechu do šlubjeneho kraja. Š hešlom „Bōh to čže“, „Bōh to čže“, cžehnjechu nje-
wērijazym napšhecziwo, město Jerusalema sašo dobyčž. Tež našche žiwjenje je tał rjez tajki kchizny cžah, tež my čžemy i kchizom dobyčž, Bōh čže, so tež my pschecziwo kwojim njepšheczelam w kwojim najšnutšknishim so bēdžimy, tał Jesuš šam naš w našchim tekscze napomina. Čže-li shtó sa mnu pschičž, tón šam so šaprej a wšmi kwoj kchiz na so a pōj sa mnu. Pschetož shtož kwoje žiwjenje čže šahowacź, tón budže to šame šhubicź; shtož pał kwoje žiwjenje šhubi mojedla, tón budže to šame namakacź. Šso šamych dyrbimy šaprecź! Dokelž je tón Anjes šebje šameho šaprej, dokelž njeje so twojich hrēchow hanibowal, tehodla dyrbišch tež ty šebje šameho šaprecź, teho stareho cłowjeka wotpoložicź, kiž psches jebate lōšchtu so šfasy. Wobnowicź dyrbišch so w duchu kwojeje myšle, pschecziwo hrēcham so bēdžicź hladajo na Anjesa, a potom tež radny w Jesušowej možny kōždy kchiz na so wošmjesch, kotryž tón Anjes tebi pōščele, pschetož ty wēsč tola, so kchiz, kotryž móžesch we prawej wēry, w prawej kšhe-
scžanski kščerpilowosczi na so wšacź, tež tebe šwjeczi! Tał čžemy so dženska i nowa napominacź dacź k prawej kwerosczi a sa Anjesom kchodžicź. Pōštny czaš je tola najrjenschi czaš, hdyžž móžemy po słowje teksta kwoje žiwjenje šhubicź Jesom Šhrysta dla, hdyžž móžemy so wottorhnyčž wot šwēta a šwētnych lōšchtow a hrēchow, so byčmy tał kwoje žiwjenje sašo namakali, abo hišcžje

lepje, so bychmy węcne žiwjenje dostali sa węcnośc, nam
f kščiža posticjene psches nascheho Anjesa a Sbožnika
Jesom Khrysta. Hamjen. B. w B.

Mje, Božo, njewopuszcz!

(S. Frank.)

Głóh: O Božo lubosny —

Mje, Božo, njewopuszcz,
Sticž ty mi swojej ruzy,
A swoje džęczo wodž,
So dozpuju njebio duzy
A węcnu sbóžnosć tam.
Budž moje žiwjenje,
Móji kij, móji roh a schit,
Ach, njewopuszcz ty mje!

Mje, Božo, njewopuszcz,
Chyžł kam swoj pucz mje wodžicž
A nihdy njepšhidaj,
So hrěšchnu czěr mohł rodžicž;
Psches Ducha swjateho
Sdžerž w žiwiej wěrje mje;
Budž moja skala, móž.
Ach, njewopuszcz ty mje!

Mje, Božo, njewopuszcz,
Eso tynchnje wołam t tebi:
Mje, Wótcze, pošylnuj,
Esam njewěm spomhacž bebi
Na swojich rospuczach;
Eso njesdal wote mnje,
Sdyž sty duch hrosy mi,
Ach, njewopuszcz ty mje!

Mje, Božo, njewopuszcz,
Ach, pošhil wschał so te mni,
Mje žohnuj f darami,
O Anježe, f njebieskimi,
So czinju swěru tež,
Schtož je cži spodobne
A mi so pschisłuscha.
Ach, njewopuszcz ty mje!

Mje, Božo, njewopuszcz,
Chžu tebi wostacž swěrnj;
Duž pomhaj, Anježe, mi,
So kšhesčžijan šym wěrnj,
Mohł f hnady domoj dónčž,
Sdžez krašny pscheyntf je.
Slyšč wschał, hdyž wołam so:
Ach, njewopuszcz ty mje!

Surij Bróšt.

Jan Khróšt.

Wěrnj a šajimawy podawf, psched nimale 40 lětami wot
M. Kostoka, w swojim časpu wučerja w Drjecžinje a snamjeniteho
[pschirodospytnika, šawnoščži pschepodaty.

(Stónčjenje.)

Khróšt so nětlo praschese: Węcze Wy, cžeho dla šym naju
wšrěčžowanje na tuto thema wobrocžil? a jako wotmolwich, so to
wjedžicž njemóžu, wurasly wón: Sa šym bebi samyšlil, so dyrbi
dženšnišči džen móji pošledni bycz. Tute šlowa mje tak šatschabechu,
jako by něchtó njenadžujzy kšanu šymneje wody na mnje wulinyl,
a ja šym potom štoro jeno f kšepjetanjom dale f nim so ros-

rěčžowacž mohł. Sa napschecžiwich: To tola cžinicž njebudžecze.
Wón rjetny! Sa hinał njemóžu. Sa so jeho praschach: Schto dha
je so štało, so je so tajke žadlawe pschedewšacze we Waš wu-
rodžike? Powjedajcže mi wscho, tak prawje došladnje.

Khróšt mi wotmolwi: Wy šnano węcze, so ja se žonami ženje
žane prawe šbože mět nješym. Sa šym prjedy hižom juntrócž
ženjenty był, dofelž pał žona sa poł lěta do njedžel pschińdže, šym
so f njei rošwěrowacž dal; sa zuse džęczi nan bycz njechadžich. Sa
šym šebi potom druhu žonu wšal, ale naju mandželstwo njebe
šbožowne, a dofelž doma žane šbože njenamafach, pytach druhdže
rosšrósčjenje; pschi tym so druhdy šta, so šchleńčtku wjazy wupich,
dyžli be mi dobre. Dom pschischedšchi so žona se mnu kufasche;
to mje mjeršasche a ja na drugi džen šašo džęcž. Budžishe-li wona
šmėrom była abo f dobrym se mnu rěčžala, bych šnano na drugi
džen doma wostal. Tak ta wěz dale džęcche, a pola mojeje žony tež
dale džęcche; wona mje pola mojich prjódštajennyh wobštoržowasche
a moje pošhoštanje žadašche, a ja buch škónčnje; se swojeho šastoju-
štwu pusčženy. Nětł so do „města“ pscheyblich a pytach šebi
f dawanjom „hodžinow žiwjenje šdžeržecž, šchtož so f wopředka derje
dosčž cžinjesche. Se žonu pał mējach dale pscheforu. Sa so po-
šdžischo žyle wot njeje džělích a bydlach kam sa so. W lěcže so
to jara derje cžinjesche, ale w šymje! Nětł njemējach tež pschezo
dosčž hodžinow, so bych žyly džen wupjelnicž mohł. Sa mējach
n. psch. jenu hodžinu dawacž wot džewjeczich hacž do džefacžich a
potom wot jidnacžich hacž do dwanacžich. Na město, so bych nětlo
w džefacžich domoj šchoł a w šymnej štwje jeneje hodžiny dla
woheń šadželal a tepil, džęcž radšcho do jeneho hoščenza, hdžez
czoplu štwu nadeńdžech a dach šebi něšto porjedžicž, a w jidna-
czich džęcž swoju hodžinu wotdžeržecž. Druhdy pał so šta, so něšto
pošdžischo pschińdžech abo so w hoščenzu šedžo wostach a f žyła
njepšchińdžech, dofelž bech šapomnil, so mam hodžinu dawacž. To
šebi ludžo juntrócž lubicž dachu a šnano drugi krocž tež, ale šecži
raš mi prajachu, so wjazy pschińčž njetrjebam, so šu so wo dru-
heho štarali. Tak šym na pošledku nimale wo wschě hodžiny
pschischoł a dofelž tak tež sa hošpodu wjazy pšacžicž njemóžach,
dofelž móžach šebi lědy kam žiwjenje šdžeržecž, dha bu mi bydlenje
wupowjedžene a wot wyšchnosče dostach pišmo, so šym f „města“
wupofasany. A dofelž žanu šašlužbu nimam a hloda wumrjecž
tež njecham, dha mi ničžo šbytnje njewoštanje, hacž šebi žiwjenje
wšacž.

Sa. Ale mějchžanika rada Waš tola wupofasacž njemóže,
hdyž Wam f dohom tež njewošjewi, hdže macže so wobrocžicž.

Khróšt. To je wona tež cžinika, wona je mje do S. poš-
šala, hdžez šym so narodžil, tam ma so gmejna sa mnje štaracž,
a tam bychu mje potom do šhudownje tyknyli.

Sa. Eče dha tam pošyli?

Khróšt. Ně; w šhudowni živy bycz w hromadže šnano
f prošherjemi abo druhim njeduščnym ludom, teho so hanibuju.

Sa. Wy so šhětro runacže tamnemu, wo šotrymž rěta: Džě-
lacž njemóžu, pošhyčž so hanibuju; ale kradnyčž a ludži wujebacž,
teho so njehanibuje. Wy so hanibujecže do šhudownje hicž a
so tam šastaracž dacž. Ale šebi kam žiwjenje wšacž, teho so nje-
hanibujecže. Anjes Khróšto, Wy na šhětro jara wopafich puczach
šhudžicže.

Khróšt. Wó, dha prajcže mi Wy, šchto mam šapoczecž; do
S. pał nanihdy njepóřdu.

Sa. Njeje dha šwět wulki dosčž, so móže kóždy na nim živy
bycz? Abo mēnicže woprawdže, so je wěšnym cžłowjekam wotšu-
džene, so dyrbja šebi šami žiwjenje wšacž? Sa jemu nětł wšche-
lase mjenowach, šchtož mohł šapoczecž (pišacž, pišma rošnoscho-
wacž, instrumenty hłowowacž a t. d.), jemu so pał ničžo prawje
njepodobasche.

Wón rjetny: Najlubšcho by mi bylo, hdy bych šašo džęcži
rosšwucžowacž mohł, wošebje na tajšim mějčže, hdžez so njetrjebal

wo jědź a picze staracź, n. psch. jako domjazy wuczer, abo jako wifar, abo pomocny wuczer.

Nětk mi pschpadze, so bě mi knjes W. we W. hižom nětotre rasy prajil, so febi posdžischo sa fwoje džěczi najsterje domjazeho wuczerja wobstara. Sa jemu napschecziwich, so móže k temu fmano tež rada bycź a so dyrbi teho dla fwoje žadkame pschedewjacze hišcže na fhwilu wotstarczic. Sa fo jeho nětk hišcže praschach, fajteje fmjercze wumrjecz je febi samyhlil abo na fajte waschnje je myhle mēl, febi žiwjenje wfacz. Khróst wuczeze se saka schtruf (kiž bě hatle džen prjedy, kaž fym hatle posdžischo fhonił, w Gufzy kupil) a pokasa jón mi. Potom wuczeze britej, pokasa ju mi a mēnjese, a jeli na te abo druge waschnje niczo njebyło, dha wostanje jemu pschezo hišcže hymna Sprewja.

Mje fyma pobehowasche a mi bě cžěfno, dlěje we jstwie w towarstwie tajkeho muža wostacz. Sa k njemu rjetnych: Stajcze febi fajte wězy i myhlow. Chzemoj radischo fhwilu won hieč a fo pschekhodzowacz. Wón bě i tym spokojom. Sa fo swoblekach. Prjedy pak, hacz po fhodze dele džěchmoj, rjetnych k njemu, so by mi fwoje straschne brónje pschepodal. Wón fo trochu komdžesche, wuczeze pak tola najprjedy fwój schtruf; tón wfacz a cžifnych jón do hnojoweje jamy. Potom wuczeze britej a mēnjese, so wón tu tež hewaf trjeba, mjenujzy k brodže-truhanju, duž jemu ju wostajich.

Nětk džěchmoj. Pschischedschi se wfy won, wojjewich jemu, so chzemoj do W. hieč a schtož bě mi knjes W. hewaf w nastupanju domjazeho wuczerja prajil a prajach: Chzemoj spytacz, kaha so by fo ta wěz cžinila. Khróst pak mējese malo doměry k temu a mēnjese: To drje tež niczo njebudze.

Mój pschindžechmoj do W. Sa pschedstajich knjesej W. knjesa Khrósta, mojeho hosca, a praschach wo samolwjenje, so fym jeho fobu pschiwjedł. Knjes W. naju lubosnje witasche a jeho knjeni mandželska tež. Tak bórny, hacz fo hodžesche, džěch sa knjesom do makeje stwiczi, pschednoschomach, cžeho dla fym pschischoł, dopomnich jeho na to, schtož bě mi wón w nastupanju domjazeho wuczerja prajil, a praschach jeho, jeli ma hišcže tuto wotmyhlenje, so by fo nad Khróstom fmilil; tak a tak je i nim; tak by i tym jenu duschu se skazenja wumohł a tak Bohu spodobny skutk wuwjedł a febi Wože myto safluzil a so budze Khróst tež i malo mjadu spokojom. Knjes W., dobra spravna duscho, fo posmētkowasche a mēnjese: Dha chzem i nim spytacz. Knjeni, kiž mjes tym rasnuts pschindze, tež niczo napschecziwo temu njemējese, a duž bu ta wěz hotowa.

Dokelž bě nětk cžaf wjeczerjecz, fryjachu blido a knjes Khróst a ja buchmoj tež k wjeczeri pscheproshenaj. Pschi wjeczeri rjetny knjes W.: Knjes Khróst, mój fmój i Waschim kollegom Wasche dla hromadze rěčaloj; Wy móžecze pola mje wostacz a hnydom pschichodnu pónželu fwoju fluzbu nastupicz. Knjeni pschistaji: Ale „tutfacz“ njefmēcze, to Wam praju; piwo móžecze picz, ale palenz niž. Khróst to flubi a džakowasche fo knjesej i hnutej wutrobu a pschilubi, so chze fo prózowacz a wšcě fwoje mozy nałozic, so by knjes i nim spokojom bycź mohł a praschese knjesa wo wopiřmo, so je jeho sa domjazeho wuczerja postajil, dokelž chze jutije do „mēsta“, hišcže to a tamne wobstaracz, so by fo wupokafacz. mohł. To jemu knjes flubi a po wjeczeri wobstara.

Pschi wjeczeri bu to a tamne powjedane, wo scherjenjach, wo mornych, kiž bēchu safo wožitwili a domoj pschischi a t. d. Khróst wopokafa fo jako nawjedžity muž, powjedasche tež to a wono, tež k fmēcham wschelake prysle, a dobu febi psches to hižom tón famy wjeczor knjesowu a knjeninu pschejnošč. Wokoło džewjeczich fo wotbalichmoj a Khróst fo knjesej W. a jeho knjeni mandželskej hišcže juntróc podžakowa sa wschu jemu wopokafanu dobrotu.

Duzy domoj mējach skladnoscz wobkedzbowacz, tak jara bē Khróstowy duch sacznity. Mój bēchmoj lēdy i dwora won a Khróst něschto kroczelow prjedy mje, dha wón posasta a fo praschese: Njewołasche něchtó sa namaj? Žadny cžlowjek sa namaj wołal njebē. Khróst pschod D. praschese fo safo: Kajta to cžerwjena fmuha na njeju? Sa žanu cžerwjenu fmuhu njewidžach.

Dom pschischedschi fo bórny k wotpoczintej podachmoj, ale žadny wot naju derje spacz njemōžese; sacziščz saūdženeho dnja bē na wobemaj bokomaj pschemērnje mózny, sa njeho, dokelž bē fo ta njenadžujzy fajte pschemēnjenje i nim stalo, sa mnje, dokelž wjedžich, fajteho cžlowjeka pschenozowach, a dokelž bēch jemu britej wostajil, fo bojach, hacz tola njemohł hišcže ruku na fwoje žiwjenje složic. Al dokelž bē Khróst w nozy jara njemērnny, praschach fo jeho: Wam drje fo derje njeleži? Ně, to njeje, wotmolwi wón, ale ja fo njemōžu do teho namafacz, so je fo fajte pschemēnjenje se mnu stalo. Posdžischo safo, jako fym sa fo rěčesche, praschach fo jeho, schto jemu je. Wón mēnjese, so fo boji, so mohł fo fmano knjes W. hinaf pschemyhlil a fwoje flowo wróczo wfacz. Sa jeho troštowach a mēnjach, so to knjes W. cžinicž njeudze, so jeho tak daloko snaju.

Rano po fneđanju, požcžich Khróstej mēsto jeho wobnoscheneje fufnje fwoju njedželsku, pschewodžach jeho hacz nimo b. n. forczmy, dach jemu schtyri flēborny na pucz, so móžese febi w „mēcže“ něschto k jědži kupicz, a prajach, jeli w „mēcže“ njemōže psches nōz wostacz, so by safo ke mni won pschischoł. Al nětko jemu dach fhamemu hieč.

Wjeczor Khróst njepschindze; njedželu tež žly džen hladam; Khróst njepschindze; pónželu wokoło jidnacžich fšoncžnje pschindze. Wón fo sđasche jara wjeřely bycź, pschinjeje mi moje schtyri flēborny safo a dari mi jako snamjo fwojeje džakownosče pol punta fhoseja. Sa woboje pschijach a dach jemu hnydom do W. hieč.

Wón je na to knjesa W.-owe džěczi fwēru roswuczowal, tež fo stajnje stróšby džeržal, a wobaj, knjes a knjeni, bēchtaj i nim spokojom a wón bu wobhladany jako staw fwójbny. Schkoda, so tuto mērne a sbožowne žiwjenje dołho njetrajesche. Nafymu schri knjes W. nahle na tyfus a sa džewjecz dnjow bē morny. We fwojej fhorosči njechadžischo wón k wothladanju nitoho drugeho wokoło febjje mēcz, hacz jeno Khrósta, tak wulle domērjenje bē wón na njeho stajil. Pschi tutej fhorosči bē knjeni jeneho lēfarija i „mēsta“ wobstaraka, kiž pak žana prawy k lēfowanju njemējese. Khróst pak radžesche knjesej, so bychu po jeneho praweho lēfarija pōřłali. To fo sta a tamny bu wucziščezany. Dokelž pak knjes wumrje, dha mēnjese knjeni, so je Khróst se fwojim lēfarijom na tym wina. Wona teho dla po knjesowej fmjerczi Khrósta wjazy snjecz abo widžecz njemōžese, a Khróst tam teho dla tež wjazy dlěje wostacz njechasche. Prjedy, hacz bēchu fo schtyri njedžele minyle, cžehnjese Khróst sa domjazeho wuczerja do G. G., hdžez bē jemu lēfak Dr. G. mēsto wobstaral.

Khróst je potom hišcže na nětotrych mēstach pobyl, hdžez je i wuczerjom byl, hacz je na posledk w lēcže 1867 po dlějškej fhorosči w mēschezanskej hoječni w B. wumrjel, jědnacze lēt posdžischo, hacz prjedy mēnjese, so je jemu wotbudžene.

Nětk, hdžz je San Khróst k fwojim wótzam fhromadženy a knjes W. a jeho mandželska tež wjazy pschi žiwjenju njeistaj, njemōžach febi wosjewjenje teho sapowjedžic, schtož je něhdy hluboki sacziščcz do mojeje wutroby scžinilo, a ja sawostajam cžitarjej, lotre wuczby chze cžerpacz i tuteho wērneho podawka.

Wschelake i bliska a i daloka.

— Lecžaze łopjeno snutskowneho miřionstwa sa kollektu fo tež jafo w ferbiskej rěči rosdželi. Lubi Šserbja chžyli tole łopjeno, lotrež nam wažnoscz snutskowneho miřionstwa rošfajni, fedžbliwje cžitacz a pokutny džen se sahorjenej wutrobu fwój dar woprowacz, sa fwjaty skutk snutskowneho miřionstwa.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw spróeny
Napos móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew éel

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy kobotu w Smolerjez knihicizšcžetni w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Reminiszere.

Čil. 2, 12—13.

(2. text ja 1. pokutny džěń.)

Sswjaty japoschtol je Filippiskich šwěru napominał k pschistojnemu kłodženju po ewangeliju Khrystušowym, k wobstajnej wěrje, k jednocze, k poniznoscezi a k luboscezi, pšchi čimž je na krašne wopisno knješa Jesuša pokazowal. Pšches ponizenje k powyschenju — to je Jesušowy pucž. To dyrbi tež kšhesčizianowy pucž byčž. Kónž dokonjenja dyrbja Filippizy, dyrbja wschizy kšhesčizienjo we woczomaj mječž. Tehodla to napominanje: čzińcže, so byšcže sbóžni byli k bojosčžu a se rženjom!

1. Kajki wy šoki kónž so nam s tym pokazje.

Sbóžnosčž je dospolne derjehicže a derjehycže, je nješkazena sbóžownosčž, njesachodne wješele, měr a šwjata čizichina. Tajke šbože jenož w towarštwje s Bohom namakafch. Šrěch je sbóžnosčž škafyl a šamun žaloscž do šwěta pschinyešl. Šolna sbóžnosčž je jeno tam, hdžež žadyn hrěch njeje. Na šemi móžemy sbóžnosčž we wěštych hodžinach abo wokomiknjenjach šacžucž, ale žyle wobšadžicž ju njemóžemy. Šrěch tu hišcže knjezi; bjes žaloscže a bjes próžy nihtó na šemi žiwy njeje. Šolna sbóžnosčž je pak kónž, kotryž dyrbimy se wschej možu dozpicž pytačž. To je woprawdže bėdženja hódne.

Wschizy čzłowjetojo dyrbjeli wutrobne žedženje po sbóžnosčži mječž, tak by kóždy rjeł. Ale jich wjele so wo to nještara. Šastnikowe praschenje: šhto mam čzinicž, so

bych sbóžny byl? njeje wschudžom šlyšcžež. Šich wjele šebi myšli, so šo šamo wot šo rošymi, so budža sbóžni. Někotryžkuli njespomina s žyla na kónž sbóžnosčže. Šich myšle šu jeno na šemške wěžy wobrocžene. Dobre dny, šabawa, pjenjesy a kubla, čžesčž a dobre mjeno psched šwětom, to je šhtož maja jenicžy ja wažne. Na šwoju dušchu njespominaju. Šěžmy a pijmy, pschetož jutsje šmy morwi — to je jich hešlo — ale jich šwědomnje jim tola žaneho měra njewostaja.

Njedajmy šo wot tajšeho wopacžneho waschija šakšepicž, wjele bóle čzinmy, šhtož šwjaty japoschtol radži, a mějmy we woczomaj jako kónž wěčnu sbóžnosčž a hoimny ša tutym kónžom šwěru. Šak šhude, šak prošne, šak knicžomne je tuto žiwjenje bjes tuteje nadžije! Wono je próža a kšiwoda, hdžž je krašne bylo; ša jich wjele je jenož šama nuša, žaloscž, hubjenstwo bjes kónža. Šhto ma jich wjele wot tuteho žiwjenja? Wšmicže jim hišcže nadžiju na sbóžnosčž a woni šu najhubjenschi. Njebudželi žana wěčna sbóžnosčž, žane wurunanje po prawdosčži junu we wěčnosčži, dha njemóžemy šo džiwacž temu žadanju, so bychu tu na šwěcže hižom wurunanje namakali ša to, šhtož šu tu dolho parowali. A šhto rubi ludžom nadžiju na sbóžnosčž? Čži pschede wschēm, kotřiz jich pšches šwoju njewěru šawjedu! Šhto čžyl bjes nadžije na wěčne, lěpsche žiwjenje na šwěcže byčž? Tajka nadžija nam troscht w nušy, pošyljenje a šhrobloscž w bėdženju tuteho žiwjenja, měr we wurucžžu a pšchi rowach dawa. Bjes tajšeho nadžije by tuto žiwjenje

nješhudane hudanczko woštało. Něk pať je to šamo pschihotowanje na węcžnosć, khodženje do domišny. Woprawdže njeje to sbóžny kónz, ša kotrymž šměmy honicz? Derje temu, kiž ma jón we woczomaj!

2. Šhto pať móžemy czinicž, šo bychmy sbóžni byli?

Hrěch je měr š Bohom škafnył, sbóžnosć přjecž wšak. Hrěch a sbóžnosć šo mjes šobu wušamknjetej. Šdžež to jene je, tam njemóže to druge bycz. Šhtož chze czinicž, šo by sbóžny byl, tón ma czinicž, šo by hrěch wotbył. Nichtig to njemóže se šwojeje mozy. My njemóžemy psches dobre skutki tón kónz dozpicž; to šebi Farisejšy myšlachy, kotřiž šebi njebeša jako prawo, jako mšdu žadachu. Womyšlišch ty šebi, šo mohł šebi psches dobre skutki sbóžnosć šašlužicz? Šhto šy ty czinił? Ty šy šnadž jałmožiny dawal, šprawne žiwjenje wjedł psched woczomaj człowjekow, njejšy runje kranyl, mordowal a t. r. — To pať je našcha winowatosć. Pšchelicžišch-li dobre skutki, kotrychž by šo khwalicz mohł, dha budžesch šo štrožicz psched tej šnadnej licžbu. A njesapomni to napscheczimne šlicžbowanje czinicž: kať wjele šleho šy czinił, kať wjele dobrego šy šo wostajil! Dha špóšnajesch: na tym pucžu šo nje-hodži: chzemy-li psches šwoje dobre skutki sbóžni bycz, dha to nihdy njebudžemy.

Šswjaty japoschtoł naš na hinajšchi pucz pokazje. Na to praschenje: šhto mam czinicž, šo bych sbóžny byl? ma druge wotmolwjenje: Wěr do teho Šnješa Jesom Šhryšta, dha budžesch ty a twój dom sbóžny! kať džesch wón š temu jašnišej w Šilippje. Tole wotmolwjenje tež nam płaczi. A wopraschesch-li šo: kať pschindu š tajšej wěrje? dha je to wotmolwjenje: Bóh je, kiž wam móžnje dawa to, šo chzeczje a to, šo czinicžje, po tym dobrym špodobanju! Tón Šnjes pať to wuškutkuje psches pomozne wězy hnady, psches šłowo a šakramentaj. Šaj, šnutškwone škutkowanje to je. Našch šutk pschi tym je to, šo šłowo Bože a šakrament šwjateho wóštarja našožujemy a Duchej Božemu, kiž tam škutkuje, napscheczimo nještupamy, ale šutkowacz dawamy. Bóh tón Šnjes nje-nušuje naš š sbóžnosći, tež niz š wěrje, wón jenož poškicža a pscheczelnje wodži. Duž to roššbudženje škónčnje w našej ruzy leži; wot teho wotwišuje, hacž my temu Šnjesej napscheczimo štupamy abo jeho šutkowanje pschijimamy.

Šich wjele je, kotřiž wo tutón pucz njerodža. To je wěšte, šo je to pucz poniženja. Na Bože šłowopošłuchacz, to šo jim njeľubi. Šbóžnosć jako dar Božeje hnady pschijecz, to njechadža w šwojej hordosći. Woni czinja radšcho po šwojej šamšnej wutrobje. Wo Božim šłowje ničjo wjedžicz njechadža. Šhtož pať chze po japoschtołowym napominanju czinicž, tón dyrbi šwěrnny bycz w našowowanju pomoznych wězow hnady — to je našche czinjenje; tón Šnjes potom móžnje dawa to, šo chzemy, a to, šo czinimy po tym dobrym špodobanju. — „Š bojošču a se rženjom dyrbinmy“ czinicž. Wo něšchto wulke, wo najwjetšche šo jedna: wo sbóžnosć našchich dušchow a wo dolhu, dolhu węcžnosć. Pať sbóžny pať šatamany — šhto chzesch šebi wušwolicz? Njerži twója wutroba? Duž dha:

Czincze, czincze, człowske džeczi,
So wy sbóžne budžeczje.
Njetwarčje, kaž drušy w šwěczi,
Na to, šhtož je šachodne.
Šladajczje na njebeša,

Wojuczje tych šamnych dla;
Wo njebešte njech šo jara
Štajnje wafcha dušcha štara!
Šamjen.

R. w B.

Na pokutnym dnju.

(Lut. 18, 13.)

Ša, šwjaty Božo na njeby,
Kaž žlonik šteju š dala;
Šso tebi bližicz njewěrju,
Mje moje hrěchi pala;
Na wutrobu, na hrěchow žro,
Ša kačapołny dyr šo:
Mi hrěšniškej budž hnadny!

Ššym połny brudow, masany,
Mje trundle hrěcha křija;
Tež šhorš šym a wušadny,
Mi štyški w dušchi ryja;
Šsej woczš sběhnycz njeswažu,
Ša š Bohu jeno šdychuju:
Mi hrěšniškej budž hnadny!

Dre hódny njejšym hrěchow dla,
Šo mje tu šemja nošy;
Ša wěm pať, šo Bóh hnadu ma
Ša hrěšnika, kiž prošy
We wěrje, prawej pošuczje,
Šso džeržo Šhryšta prawdosćje:
Mi hrěšniškej budž hnadny!

Šaj, wuczšcz mje psches Šhryšta krej,
D Božo mišosćimny!
Ša dowěrjam šo Šbóžniškej,
Šo psches njeho šym žimny.
Duž w žiwjenju a wumrjecžu
Ša we nim š tebi šdychuju:
Mi hrěšniškej budž hnadny!

K. A. Fiedler.

Katechismus na bitwiščžu.

Na bitwiščžu pola Sedana wjele mrějaznych ležeschje. Mjes nimi běšche š gardy tež offizěr, psches kulku do žiwota czežko šranjeny. Tola we šwojich wullich bolosćach wón mjekele wěru-wušnacze wotpołožš. Na powjescž wo jeho štrašnym šranjenju běšche tež jeho bratr šhwatajšy pschišchot, w kotrehož pschitomnosći wón šwjate wotšasanje wužiwasche. Škuboko hnujazy bē pschi tym tón wóšomik, jako wón š jašnym hłošom wušnawasche: „Ša wěrju, šo Jesuš Šhryštuš, wěrnny Bóh, wot Wótza we węcžnosći porodženy, a tež wěrnny człowjek, wot šnježny Marje narodženy, je mój Šnjes, kiž mje šhubjeneho a šatamaneho człowjeka je wumohł, warbowal a dobył wot wšchitkich hrěchow, wot šmjercze a czertowšteje mozy, niz se šlotom abo se šlēborom, ale se šwojej šwjatej a drohej křiju, a se šwojim njesawinowatym czeršpenjom a wumrjecžom atd“. Tak wón žyly druhi artikel wušpěwa a potom rjekny, šo chze na tole wušnacze wumrjecž; pschetož w nim měješche našdžiju węcžneje sbóžnosćje. Dwaš dnjej pošdžišcho wón w rušomaj šwojeho bratra a pod modlenjom pschitomnych czíšche wušny. Tónle offizěr běšche šyn pošneho marschalla š Šoon.

Bóh špožcz, šo mohł kóždy, kiž tole wušnacze pschi šwojej šonfirmaciji wotpołožš, š nim junu tež kať štrošchtnje šwojej woczš šandželicž!

F.

Sbudjenje k pokucze

ſ dobrym pschetozkom stareho khërłuscha:

O müster Sünder, denkst du nicht ec.

Hłóh: Tam pschi tuch rëtach Babylon —

O pusty, khrobly cžłowjecze,

Šhto tola myšlišch žebi?

Ša twoje skutki poklate

Šso srudnje poidže tebi!

Glaj, Božoh' hnëma wótrny prut

Še hotowy na hrëschny lud!

Šdyž w šamej nješmanošči

Šo waschnju šwëta žitwy šy,

Dha šurowje b'džësch šchwifany

We helškej hlubošči.

Šy sabyl ty te pšomjenja,

Do kotrychž smëjšech panyčž,

Šdyž budžësch dyrbjecz hrëchom dla

Do cžwile t cžertam cžahnyčž?

Tam twoje cžëlo khostane

B'dže t wohenjom; tam njebudže

Šso wjazy horde pšychicz;

A twojoh' ducha khrobłëho,

Kiž jow we lóšchtach paše šo,

B'dže wëczne bëda tysčicz.

Duž šmil šo wschat šam na žebi,

Šad šwojej dušchu šhudej,

Šo njebył daty po šmjercži

Tam nješmilnemu šhudej!

Špomi tola, hrëchom wotrocžto:

Šasch Bóh, tón Šnjes, je prawy Bóh

A widži twoje šłóšče.

Ach, stawaj a šo nakasaj,

Wšchë hrëschne šyčže roštorhaj

A šmiń šo kniczomnošče.

Šso hrosnych wëzow hanibuj

A wuidž je šwëtnej' hary;

Šo lóšchtach wjazy nješdychuj

A lubuj wëczne dary.

Ach, do šo dži bjes jebanja

A pytaj dušche šëlarja

Šo Božej šwjatej wucžbje.

Šaj, wrócž šo šłóžbnje žarujo,

Šjecz šylšow rëki lija šo

We plódney Božej šrudžbje.

Dženš hiščeže wotewrjene šu

Še durje Božej' hnady;

Dženš hiščeže cžini nadžiju

Čži šłowo dobrej' rady.

Dha štań, nëtk je tón prawy cžaf,

A hotuj šo na Boži kwap;

Čži hiščeže šłóncžto šwëcži.

Šščińdž žëlnje placžo psched Boha

A wëricž wul' do Šhryštuša;

Budž towaršch Božich džëcži.

Šraj wščitkim hrëcham: Wotëńdžče!

Wy šče mje wurubite.

A budžiščeže do hele mje

Ma wëczne podnórite.

We mojej dušchi t wješelom

Šso nëtko twari Boži dom;

Duž, pscheradnizy, džicže!

Ša nëtko cžëkam psched wami

Do škalobow, do šhowanki,

Tam tam mje njetyščicže.

Ty, Šesu, ty naž šastupišch,

We tebi šo ja šhowam;

Ty dušchow rany šahojišch,

Duž šbity tebje wołam.

Ty šhwatašch t šrudnym hrëšnikam

A pschińdžësch bóršy t trošchtom t nam,

Ty šlyšišch šdychowanje;

Duž wëm, šo twoja wutroba

Ščž ša mnje hiščeže šbytkne ma

To hnadne pohladanje.

O Šesu, morjo dobroty,

Nječ na mnje twoja hnada

We tutym kraju žufoby

Kaž rëka žolmjo pada.

Tu šteju šhudy, šhubjeny,

Ši šwoju luboščž wotewé ty

A daj mi šmilnoščž dostacž.

Ščž wódž psches šwojoh' Duča mje,

Šo bych ja nëtko na wëczne

Šohl nješmasany wostacž.

Ššchel. Šan Šilian,

we šwojim cžaku šarať w Škotežach,

† 1886 jako duchowny šerbškeje kolonije
w Šexafu.

Š Šhryštufom abo bjes Šhryštuša.

Młody kandidat duchownstwa, kotryž bëšče po šwojim šdacžu rjane přëdowanje džeržak, šo jara nad tym špodžiwasche, šo wobštarny duchowny, kiž bë jeho přëdowanje šlyšchal, tošamo šubjene mjenowasche.

„Ale, ja Waš prošču, šhto dha šo Šam na nim lubiko njeje?“

„Šesuš Šhryštuf w nim njebë.“

„Wo Šesušu Šhryštufu ničžo w tekščze nješëjšëche; cžłowjet tola njemóže pschëzo wo Šesušu přëdowacž; my mamy wo tym přëdowacž, šchtož w tekščze šteji.“

„Młody pschëčželo“, štarý duchowny rjefny, „njewëšče dha Šy, šo ma w našchim wótznyh kraju kóžde město a kóžda wješta pucž, kotryž do hlowneho města wjedže?“

„To šo wë“, tamny wotmolwi.

„Derje, tak je tež we šwjatym pišmje wot kóždeho tekšta pucž, kiž t hlownemu městu Božëho šłowa wjedže, šchtož je Šesuš. Šdyž macže, luby pschëčželo, tekšt psched šobu, je tehodla to přënje, šchtož dyrbicže cžinicž, šo šo prašchëčže: kotry pucž wjedže wot jow ke Šhryštufëj? a to druhe, šo přëdowanje džeržicže, kotrež po tym pucžu do hlowneho města šwjateho pišma wjedže. Šchtož mje nastupa, dha hiščeže ženje tekšta njenamafach, wot kotrehož njeby pucža t Šesušëj bylo; přëdowanje pať njemóže ničžo pomhacž, njeje-li Šesuš w nim.“

Bóh je hišće žiwj!

Rhudy rjemješnik hižom dolho we wulkich starošćach wo swoje žiwjenje hlownu powišešće. Wschitte žonine próstwy a napominanja, so by swjatemu pišmej wěrił, běchu podarmo. Duž widžešće muž swoju žonu jene ranje runje tať srudnu, a so ju woprašča, sčto ju tyšči. Wona wotmolwi: „Sšym w nozhy šly šón měla; Bóh luby Snjes bě wumrjel, pschewodžachu jeho ł rowu a swjeczi jandželjo džěchu šobu. Duž šo muž sa dolhi čaš přeni ras šašo šmješće a džěšće: „Šłupa žona, tón njewumrje, njecziti šebi žaných myšlow wo to.“ A wona wotmolwi: „Hdyž je wón po tajkim žiwj, dha móžěš tež ty swoju starošć a srudobu wostajicž, pschetož wón šo sa naš stara.“ A tón muž pschemyšli to, a wješele šo šašo do jeho wutroby a doma wróćzi.

Wobšadjenje fary w Merseburgu.

Šowjedaničžo se starých čašom.

W ščěhowazym podawamy. čšesčěnym čžitarjam pěnu mału powjescž se žiwjenja stareho wójwodny Moriza Wylema w Saksio-Merseburgskej, kiž je tam wot 1712—1731 knježil a to — š hušlemi. Š hušlemi? — Nó haj, lubi čžitarjo, hdyž hinať hycž njemóže, hacž šo dyrbja ludžo rejwacž, kaž šo jim wot horka hudži, dha wščať na jene pschińdže, hacž rejwaju, kaž šo jim piška abo kož šo hušluje. A na hušlowanje wusteješće šo stary wójwoda štoro runje tať derje, kaž na picže, jeno š tym rošdžělom, šo š hušlowanjom nikomu žaneho wužitka njepščinješe, a š picžom nikomu njepšchodži, šhiba šebi šamemu; a to hišće niz; pschetož š žyła šta šo to š měru. Bóh wě, sčto běchu te dudlawe deski Šeho Šašnosćzi nacžinile; pschetož přecž šo njeda, dobre hušle šebi wón wšchšcho wažješće, dhyžli knjeni konsistorialnu radžicželowu, a hdyž běchu tajke hušle dostacž, kiž šo psches starobu, wulkoscž abo rjany šwuť wufnamjenjachu, dyrbješće wón je tež męcž. We wótzow šali, hdyž maju hewaf druhy wjerčhojo abo šemjenjo wobrašy šwojich wótzow š najštaršich čžašom šem, njeběchu žane wobrašy šworzlowymy šabatami a blyšotazymy šobufami abo š wobrucžatymy šufknjemi a machadłami, ale hušle šoždeje družiny wot najwjetšich kontrabaš-hušli abo dundrow hacž ł najmjeńšim hušlicžkam w dolhich rynchach napowěšchane. Tež w jeho pišarńi mješće měšto hoberšich jelenjazych rohišnow, měšto mjecžow a hońtwowych róžłow a druhich podobnych wěžow, š kotrymiž hewaf wyšozu knježa šwoje štwy debja, šame hušle; a sčtož wón čžinjješće, wšchudže dyrbjachu hušle pódla hycž. A hušle šu tola tež špodobnišće ł towarštwěj, dhyžli šlapotaza žona; pschetož teje huša w jenym dže, a tehdy najšepje, hdyž by najradšcho mjelčženje měl; hušle pať jeno rěčža, hdyž šu psches šmyť prašchane.

Sšydnj šo Šeho Šašnosć sa blido, pschinješe jemu šomornit hnydom blidowe hušle a štaji jemu tešame mješ nošy; wone mějachu žyle wošebity šchepjetazy, šchwórcžaty, štoro šatšahowazhy šwuť, kotryž, šoldť kaž tež appetit a — lačnosć šbudžowasčće. Někotre šylne šmyti na tychle hušlach, a jědž hišće ras tať derje šłodžješće, a nětko hacłe burgundar, kotryž hižom hješ hušli njemało lohzy běžešće! Šchedšydwowasčće najjašnišchi krajny wótz w kollegiju potajneje rady, buchju jemu potajnoradne hušle we wulkosczi mješ dundyrami a cellom, podate; a hdyž hycchu potom čži knježa potajni radžicželjo něšchto prawje dobre sa wjerčha a sa lud wulahnjli, šmytnj wón někotre rasy, ł šnamjenju, šo šo jemu lubi, se šmytom psches truny.

Džješće wón še mšchi, hlej — jeho šemšchaze hušle běchu tež tu, pschetož wone sa wšcho we wójwodškej dwórskej loži štejachu, a někotre šylne přědowanje stareho dwórskeho předarja a někotre

rjane jadriwe bibliške hróncžto bu š dwórskeje lože se šylnymi šmytami psches hušle, kotrež jako „rumbš, rumbš, rumbš“ šlinčachu, pschewodžene, na čžož wyšokodostojny duchowny njefabu, šoždy ras ł najpoddanišchemu džakej sa wopofašanu špokojnosć šwoju čžornu šomocžanu čžaptu na šlětzj šejmacž a pschecžimo dwórskej loži šti šróćž šo poklonicž. Mjelčžachu pať hušle pschi přědowanju, dha bě to šnamjo, šo šo Šeho Šašnosćzi prawje špodobalo njeje. Šeho dla bě tež najpřenje prašchenje knjenje dwórskeje předarjoweje na šwojeho mandželskeho, hdyž šo š žyrkwoje wróćzi, to: „Šelko mašch džęša šmytom, mužiko?“ a lohko šo njesta, šo by ł najmjeńšchemu prašicž njemohł: „„Džęša mam jeno jedyn šmyť, ale to štruty.““ Čžim wjazy šmytom, čžim šepje. Čžeho dla? Nó, ta wěž mješće šo žyle jednorje. Ššchi šamých šmytach wščať njewosta, hdyž bě stary dwórski předar šwojemu wójwodže tať prawje š Šeho najjašniščeje wutroby won abo do najjašniščeje wutroby nuts přědowal. Šelkož šmytom psches hušle mješ přědowanjom š dwórskeje lože šaklinčža, šelko šleschom stareho dobreho wina došta wón po přědowanju š wójwodškej dwórskej pinzy do domu póbšlaných. Wójwodski pinčnik mješće sa wšcho pschitafeni, wšchě mješ přědowanjom š dwórskeje lože šlinčžaze šmyti licžicž a runje šelko šleschom wina na dwórskeho předarja wobštaracž. Ale dwórski pinčnik bě šchibať, a dofelž šo šta, šo bě jedyn abo druhi šmyť njelicženy wostajil, wjedžešće Šeho Wyšoka Dostojnosć, stary dwórski předar, nad nim šontrolu, a ščžini mješ přědowanjom pschi šoždym šmytu ššradžu šlenk do běleho šhornarcžka; a pschińdže potom dom, licžješće knjeni dwórska předarjowa šlenki, a šelkož bě šlenkow w šhornarcžku, šelko wina šebi žabasčće. Šamafa šo potom něšajka šifferenza mješ šlenkami a pschipóbšlanymi šleschemi, rjekny wona, na mužowy šhornarcžk pofašuju: „Šudy šo po šmytach njelicži, ale po šlenkach!“

Nó, luby čžitarjo, stary, bohacže se šmytami a šlenkami žohnowany dwórski předar šamkny šwojej woczi a wopofaša tym na jeho š dobrými došhodami žohnowane měštno čžakazym aspirantom tu luboscž, šo jej wjazy njewotewri, ale hubjenu čžaknosć žohnowasčće a š nješškim wješelom šaměni. Šajlich aspirantom bě w merseburgškim krajiku wulka šyła. Šschetož wino š wójwodškej pinzy bě tola pschezo witana šcidenza. Š teho tež pschińdže, šo bóršy po šmjerczi doštojneho dwórskeho předarja pschezo wjazy šamolwjenjow wo wupróšdnjenu šaru pola wójwodny šo wotedawachu. Štary wóšny póst dyrbješće šchtyri njedžele dołho pschiwóš šobu bracž, šo mohł wšchitte te šlisty, šamolwjjenja, testimonia morum et diligentiae, porucžjenja atd., kiž běchu do Merseburga adrešowane, wobštaracž. Najwjetšchi džěl tychle pišmow bě na najwšchšchu wošobu Serenissimi šamu wotpóbšlaných, druhe na wyšokich šastojnikow, šščža rjadownja na dwórskich šlužobnikow nižšcheho rjada, šotšiz mějachu pať horkach wažny wliw.

(Šschichodnje dale.)

Wšhelake š bliska a š daloka.

— Šandidatske pruhowanje je našchemu šerbškemu ludej š šerbškich šandidatow duchownštwu pschinješło. Šoni šu šwoje pruhowanje š dobrej šhwalbu wobštali a budža našchemu ludej wot Šoha žohnowani duchowpastyrjo. Šaschi š šerbšžy nomi šandidatojo duchownštwu šu: ł. Šožidať Šapleť š Šudyščina, ł. Šurt Šandrik š Šudeje a ł. Šusta Šrawž š Šukošny.

— Šruski šminister je w šejmje šdžělit, šo maja šo jednanja dla položjenja jutrow na wěštu njedželu, je pať tež pschitajil, šo je hacž doťal malo nadžije, šo šmēja tež wušpěch.

Dalšče dobrowólne dary š wošhe armeniške šyroty:

Šošposhy w Šomorowje . . . . . 2 hr. 10 ny.

W mjenje wošohich šyrotow wutrobny džaf.

Šólč, redaktor.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Šwěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođu ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Sserbske njedźelske łopjeno. ↳

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjez knižničisheczejni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Okuli.

Jana 11, 1—16.

1. Čezka starosć w Bethaniji knježi w tym domje, kotrehož wobndlerjow Jesuř lubowasche: Lazaruř na šmjercž khorj ležesche. Jesuřowa lubosć po tajkim jich psched tyšnosćezu wobarała njeje. To pak je hižom wulki trošcht ja nich był, šo šu šebi prajicž mohli: runjež je tuto domapytanje jara bolostne, wot lubosćez nascheho najlěpscheho, najšwěrnisheho pschecžela nař wotdželicž njemóže. Tež móžeschtej šo tej šotšje Marja a Martha na njeho wobrocžicž a jemu šwoju nusu wufkoržicž. To wonej tež činjeschtej a daschtej jemu powjedžicž: Knježe, hlaj, kotrehož ty lubo masch, tón leži khorj. Šak lubostnje a zunje to klineži! Próštwja je a tola njeje žana próštwja, powjesć jeno je. Tej šotšje šebi pomyšlischtej, šo je ša teho Knjesa jeno tuta powjesć trěbna, šo by hnydom žadanje jeju wutrobom spóšnal. Tehodla žane druge šlowo wjazny njepschisťajischtej we wěštej nadžiji, šo jeju wufšlyšči. Na čo šo pak tuta nadžija šaloži? Jenicžy na njeho šameho! Wonej njedaschtej jemu powjedžicž: tón, kiž tebje lubuje, ale: kotrehož ty lubo masch. Šcho tež je nascha šhuda, šłaba, njeměsta a njeczista lubosć, šo by wona teho Knjesa pohnuła, šo by wón nam pomhał! Njebudžesche-li wón nař bóle lubo měł, hacž my jeho, šawěšće, my dyrbjeli we wšchej starosći a nusu žyle šadwělowacž. To wšchak je wěšte, šo dyrbimy tež wjedžicž a wěricž, šo ma nař Jesuř lubo.

Šdy bychmy my nětk na khoroložo pschischi, mohli našchi lubi temu Knjesej Jesuřej powjedžicž: Knježe, hlaj, kotrehož lubo masch, tón leži khorj? Derje nam, hdy bychy to prajicž mohli. Pschetož hdyž je něchtó khorj, kotrehož ma Jesuř lubo, potom žana nusa njeje, potom móžemy tež wšcho dalšche štrošchnje temu Knjesej pschewostajicž, šebi teho wěšći, šo budže kónz, kajtkžkuli tež budže, šbóžny. A kaž w khorosćach, tak tež w kóždej drugej nusu a starosći. Šajke krašne šamóženje je Jesuřowa lubosć: psched nusu a starosćezu drje nař njewobara, ale nam w nej trošcht a měr dawa. —

2. Šak běšchtej Marja a Martha šwoje doměrenje na Jesuřa šajilej, šajke tež běšche jeho wotmolwjenje: tuta khorosć njeje k šmjercži, ale k česći Božej, šo by Boži Šsyn psches nju česćezny był. Šako šo pak pšobol š tutym wotmolwjenjom wróczi, běšche Lazaruř hižom wumrjel. Šcho dyrbjeschtej šebi nětk tej šotšje wo tutym wotmolwjenju myšlicž? Šeju powjesć na Jesuřa, tak šo jimaj šda, njeje nicžo pomhała. A k temu šo tón Knjes hišćez kómdži. Tola škónćnje šo na pucž poda š tym pschedewšacžom: ja tam du, šo bych jeho še španja šbudžil.

Tak drje dwaj dnjej pošdžišcho do Bethanije pschiđuze, hacž štej šebi tej šotšje žadalej, ale šo by jimaj čim wjetšchu dobrotu wopokasak, hacž štej šebi wuprošylej.

Podobne móže tež dženknišchi džek kóždy wěrjazny kšesćezan šhonicž. Našchich šemrjetnych wšchak tón Knjes tak k žiwjenju njebudžuje, kaž tam Lazara; ša nich šmemy šo pak pschichodneho horjestawanja na tamnym wulkim

jutrownym dnju trošchtowac; w nadziji na tuto horje-
stawanje swojich semrjetnych do kłina semje khowamy; smjercz
je so spanje scziniła a nad rowami semrjetnych kłinczi: tak
czijše woni spja, wschitzy czi sbóžni! Na wuŕnjenje tudy
wotuczenje w njebjeskej domišnje plėduje. Jesuŕ, fershta
žiwjenja, wuŕnjenych k nowemu, sbóžnemu žiwjenju sbudži,
hdyž so we wěrje do njeho živi byli a wumrjeli. Tak
wón tola pomha, hdyž tež haŕle na poslednim kónzu
wschitkich wězow. We wjele druhich padach wón to wjele
prjedy cžini, hdyž tež niz tak rucze, kaž my to ŕebi
žadachmy. Jeno so my móžemy cžafacz a prawje kėdžbu
mėcz na te pucze, po kotrychž wón s nami khodži, dha
potom spósnajemy, so je pomoz jeno wotstorcził hacž
k swojemu cžafej, kiž je stajnje prawy cžaf. Haj, hdyž
wón se swojej pomozu pschikhadža, huŕto wjele wyschše
kubło wobradža, hacž wo kotrež smy jeho proŕyli, a cžini
nad nimi wjazy hacž proŕymy a myŕlimy.

3. A hišcže wjazy: Jesuŕowa lubošcz ma s naschey
kłabošczu sczerpnošč a chze naschu kłabu wėru poŕylnicž.
Jako wón swojim wuczobnikam sjewi, so chze sašo do
Židowškej cžahnyč, pytachu czi jeho wróczo dzeržecž a
džachu k njemu: Mišchtrje, njedawno chzychu cze Židzi
kamjenjowacz a ty chzešch tam sašo cžahnyč? Pšichi tym
mėjachu drje kamych so we woczomaj. Pichetož s Jesu-
ŕowym žiwjenjom bėšche tež jich žiwjenje wobhrožene.
Wėšo bėšche jim tež wo swojeho Knjesa cžinicž. Ale bėchu
dha woni ludžo k temu, so bychu so sa Jesuŕa starali?
Njedyrbjesche dha Jesuŕ wjele lėpje wjedžicž, dnyli woni,
po kotrym pucžu mėjesche wón hič? To bėšche po tajkim
kłabošcz jich wėry, so ŕebi myŕlachu, so dyrbja so sa
Jesuŕa staracz. Wón pak jich teho dla njenaŕwari; wón
jim drje safaša, so njebychu do jeho wotmyŕlenjow rėczeli,
s najwjėškej lubošcziwošczu: njeje sa džen dwanacze
schundow? tak džesche; schtóż wodnjo khodži, tón so nje-
storczi; pschetož wón widži ŕwėtko tuteho ŕwėta; schtóż
pak w nozy khodži, tón so storczi; pschetož žane ŕwėtko
njeje w nim. S tym chze prajicž: cžaf žiwjenja je krótki,
schtóż jón ŕwėru wufupuje po Božim spodobanju, tón pschi
tajkim skutkowanju pod woŕebitym schkitom Božim steji;
jeno schtóż w nozy a cžėmnosčzi hrėcha khodži, tón do
skaženja pónđe. — Nėtk Jesuŕ praji: Lazaruŕ, nasch
pschecžel, spi; ale ja du, so bych jeho se spanja sbudžil.
To kłowczko „spi“ dyrbjachu wuczobnizy wo smjerczi
roŕymicž. Woni pak na wopravdžite spanje myŕlachu.
To bėšche njerosom. Pichetož hižom wo Žairuŕowej džowczicžy
bėšche Jesuŕ prajił: ta holecžka spi. A hdy budžišche
Lazaruŕ wopravdže jeno spał, kajka hlupošč by byla,
dwaj dnjej daloko pucžowacz a jeho s tuteho wofschewjazeho
spanja wubudžicž, na cžož wuczobnizy kamii potaŕaju:
Knježe, spi-li wón, dha budže lėpje s nim. Tež žane
ŕwarjenje s Knjesoweho rta njeŕlyŕchimy, ale wón jim
jeno njerosymjenu rėcz pscheloži: Lazaruŕ je wumrjel.
Cžim kłabŕchi pak wuczobnizy bėchu we swojej wěrje, cžim
bóle dyrbjachu so w nej poŕylnicž. A to chzysche tež
tón Knjes, jako wotmyŕlenje teho wulkeho džiwja, kotryž
budže cžinicž, pschipowjedajo džesche: so byšcže wėrili.
Runje pod kšchizom dyrbi so nascha wėra poŕylnicž, nascha
lubošcz so sahoricž, nascha nadzija so powjetšicž. Tak
spósnajemy, schto to na ŕebi ma, jako tón Knjes džesche:
Ja so swjėbelu wasche dla, so tam njeŕym byl. A hlaj,
hižom je wón na pucžu, k njemu cžahnyč. Kónz Božich
pucžow je wumoženje, je horjestawanje a žiwjenje, je psche-

winjenje wschitkeje niŕy. Njech Thomaŕch w naschey wu-
trobje rjeknje: Cžėhımy tež ŕobu, so bychmy s nim wu-
mrjeli, s nim kónz wŕali — wėra w naŕ wyska: Cžėhımy
tež ŕobu, so bychmy s nim živi byli!

S Jesuŕom psches žiwjenje
Njech mi stupa moja noha!
Hdyž mi Jesuŕ w přėdku dže,
Dha je dobra moja droha;
A mój Sbóžnik — tón chze mje
Wjescz psches žyłe žiwjenje.

Hamjen.

R. w B.

Cžėhımy s Jesuŕom!

(Sana 11, 16.)

Šlós: Jesuŕa ja njepuŕšču —

Cžėhımy ŕobu s Jesuŕom,
Wón nam ŕwjaty pschiklad dawa
A naŕ wjedže k Wótzej dom,
Cžėr dže w cžernjach, je pak prawa.
Jesu, džı ty we přėdku,
Hlej, my džemy sa tobu.

Cžėrpmıy ŕobu s Jesuŕom,
Njech naŕ jeho boloscz rudži;
Se klyŕami, cžėrpijom
Njebjo junu radošč sbudži.
Schtóż s nim tudy cžėrpijesche,
Pónđe tam do kraŕnosčze.

Mřejmy ŕobu s Jesuŕom,
So smjercž wėcznu njewoptamy,
Ale s cžėlnym wumrjecžom
Žiwjenje tam w njebjı mamı.
Mřecz nam, Jesu, tudy daj,
Dha nam kiwa Boži raj.

Budžmy živi s Jesuŕom,
Kotryž kraŕny s rowa stany;
Swdėczmy s nowym žiwjenjom,
So nasch hrėch je pohrjebany.
Smy-li živi, Jesu, cži,
Dha smy wėcznje pschi tebi!

K. A. Fiedler.

Dobre wuŕnacze.

W Schottiškej je waschnje, so kóždy, kotryž k Božemu bliđu
dže, so najprjedy wot duchowneho we měrje a pokutnosčzi wu-
woprascha. Nas jednora holza pschindže, kotrež duchowny něotre
praschenja pschepołoži, ale podarmo, wona na žane njewotmolwi.
Wón bė teho dla nusowany, ju wotpoŕafacz, dokelž so idasche, so
je jejne mjelėzenje saŕaklojcz abo jejna wutroba njepschihotowana.
Pšichi wonhicžu młoda kšchescžijanta hórke klyŕy plakasche. Duchowny
to wuhladaŕski ju k ŕebi sawoła a pschecželnıwje proŕeschesche, so
chzyla jemu tola prajicž, cžeho dla na jeho praschenja njeje wot-
molwila, cžeho dla wo swojim Sbóžniku, kotrehož, kaž so ida,
lubuje, ŕwėdczenja njewotpołoži. „Ach“, wona placžizy džesche,
„wo nim rėczecž ja njemóžu, ale sa njeho wumrjecž bych rada
chzyla!“ Tuto wotmolwenje bėšche jemu došč; wón móžesche
jej nětko s dobrım ŕwėdomnjom domolicž, k Božemu bliđu pschi-
stupicž.

Wopomı: Někotryžkuliz, kotryž njemóže wo swojej wěrje
wjele kłowow cžinicž, ma tola horzu lubošcz k swojemu Sbóžnikej
we swojej wutrobje.

Jesufowa luboscź.

Sana 11, 3.

Głóh: Kat kraŕne samoženje mój Jesuf sa mnje je —.

D kaŕ mje tón troscht hrěje,
So Khrysta luboscź mam!
Mi wěczna strowoscź kězjeje,
Se wón mój lékaŕ sam.
Krej, prawdoscź, Khrystuŕowa
Budź moje lékaŕstwo;
Mam to, je duscha strowa
A sbóžnje wumrje ŕo.

Hdyž wutrobu ŕmjercź jima
A woczi blufnjetej,
Dha Ebóžnik sa mnu pschima,
Mje barbi jeho krej.
Sklub ŕo mnu, hnadu ŕwoju
Wón ženje njelamje;
Mě, sbóžnoscź swěczi moju,
Mje ŕ Bohom sjednau je.

A jeli hiŕcycze jeno
Tu czežy sduchuju,
Dha wschaŕ na moje mjeno
Wón myŕli ŕ luboscźu;
Pšched Wótzom fastupuje
Mje jeho saklužba,
Ta Božu prawdoscź hnuje,
So duscha sbóžnoscź ma.

Duž, luboscź, plomjo ŕwjate,
Njech tebe džeržu ŕo;
A je tež czeło sŕkate
Mi w rowje sprochnyło —
Sa tola wubudženy
Pšches tebe postanu
A rjenje pschekraŕnjeny
Du ŕ tobu ŕ Salemu.

Snym takle lubowany
Tu hižom na semi,
Schto halle pschebnyŕ rjany
Mi sjewi w kraŕnosczi!
Tam klineži hymna nowa
Pšches palmy sbóžnoscze,
So luboscź Jesufowa
Ma wěczne wobstacze!

K. A. Fiedleŕ.

Luboscź to ŕwoje njepnta.

Njedželu rano džěŕche w Zendželstej mloda schwalcža do města, klobuŕ po nowej módze na hłowje; wona chzysche ŕo w tym nowym klobuku pokafacź. Na puczu pschindže nimo zyrkwje a dofelž dlějšchi czaŕ do Božeho doma pschischla njebě, myŕlesche ŕebi: ja chzu nutš hieč — a wona fastupi. Duž ŕlšchesche mózne předomanje wo 2 Kor. 5, 11.

Sejna wutroba běŕche tak móznje sapschimnjena wot žakbowanych ŕłowow předarja, ŕo ŕo wona, město teho ŕo by do města schla, saŕo do ŕwojeje wŕy wróczi. Zyle lěto běŕche cziŕche žiwa a džělasche wot ranja hač do wječora. Pšchi ŕwojim džěle ŕebi huŕto na ŕwoju pobožnu wowku pomyŕli, kotraž běŕche bohoboajnje

žiwa byla, a pschezo žiwische bě w njej žadanje, ŕo chze tež tak žiwa bycź a khodžicź.

Na druhe lěto džěŕche saŕo do města; wona ŕo njehaŕche wjazh w nowym klobuku pokafacź; w saŕu mějesche nowy testament, ŕ kotrehož chzysche khude džěczi w njedželstej schuli wucžicź!

Khwilu běŕche tak na džěczech džělaŕa, jalo jedyn džěŕ jene ŕ nich proŕchesche, ŕo by jejnu na ŕmjercź khoru macź wopntacź pschischla. To běŕche jejny přeni wopnt w khudowni. Wona pschindže huscziŕcho a czi drusy wobydlerjo doma proŕchachu: „Pšchindžcze tola tež ŕ nam!“ Na ŕwojich puczech ŕ khudym a khorym wona widžesche, kaž bu jena, kotraž bě ŕwoje džěczo morila, do jastwa wotwjedžena. Słuboko hnuta wona wyschnoscź wo dowolnoscź proŕchesche, ŕo mohla tu hrěŕchnizu wopntacź. Sej ŕo dowolnoscź dosta — a bórny běŕche wona pschecželniza wschitkich jatych.

To nowe džělo bu jej žórlo wjele wjeŕela. Dofelž paŕ mějesche tež sa ŕwoje žiwjenje džělacź, móžesche to jeno cžinicź, hdyž mějesche ŕwobodny czaŕ, ale dofelž tón njedobaharŕche, wona w nozy džělasche a sa pječ dnjow telko hotoweho sčžini, kaž předy ŕa schěcź. Ssamo najsaŕakliŕchich jatych wona pomaku ŕ dobremu domjedže. Tak je 25 lět we wulkim žohnowanju ŕutkowala, ale zyle w cžichim, ŕo ŕwět halle po jejnej ŕmjerczi wo tym ŕhoni. Halle hdyž bě ŕwojej woczi sa te žiwjenje sandželika, ŕo jejne mjeno wosjewi: Sarah Martinez. Sejna woprowaza luboscź bu wulzy khwalena.

To běŕche luboscź, kiž to ŕwoje njepnta.

Wobŕadženje fary w Merseburgu.

Wojedaničko se starych czaŕow.

(Wofracžowanie.)

Nichtó w merseburgskim kraju pschi teje sŕkladnosczi ŕ horzyschej žedžiwoscźu na kónčne fastaranje ŕ faru njemyŕlesche, hač kandidat theologie Bohuwěr Sešora, hačrunje ŕnadž žadyn mjenje wuhlada ŕ temu njemějesche džiŕli wón. Wón bě ŕyn khudeho kantora a wucžerja. Hižom wot mlodoscze sjewi wjele luboscze ŕ wědomoscžam, wofebje ŕ Božemu ŕłowu, a sbudži psches to pola ŕwojeho nana wodojomnu, hdyž tež ŕ jeho ŕnadnymi ŕrědkami lědy wuwjedžomnu myŕlicžku, jeho ŕ duchomnemu knjesej sčžinicź. Tež ŕ hudžbje, w kotrejž bě stary kantor derje ŕhonjeny a swucženy, pokafa tón hólz hižom wot mlodoscze wulku poŕhilnoscź a talent a nawukny pola ŕwojeho nana bórny na huŕle hracź. Ach! tele huŕle wucžinjachu w hewaŕ khudobnym žiwjenju stareho wucžerja wulke bohatŕtwo a wjeŕele. Wone běchu kremonŕke a psches někaŕke wotkafanje jemu pschipadnyŕe, woprawdže něŕchto kraŕne w nastupanju cžisteho, njebjeskeho swuka. Hač do pol nozow móžesche tón stary se sbóžnym satorhnjenjom na ŕwojeho ŕyna poŕluchacź, hdyž tón, mjes tym ŕo jaŕny měŕacź psches hačožki jeneje jablonje do khudže wudebjeneje stwy ŕwěcžesche, lubosne pēŕnje ŕ luda, kóždu sa poeŕtu a hudžbu dostupnu cžłowŕku wutrobu ŕ cžichim žohnowanjom derje cžinjazeho ŕpokojenja pjelnjaze, hrajesche; a hdyž 14-lětny Bohuwěr ŕ zyrkwintym khěrluŕchom wot Sigismunda Weingaertnera: „W wschej nuŕy na Boha tu zyle twarju ja etc.“, kotryž bě nanowy najlubŕchi khěrluŕch, sŕkónči, tehdy ronjachu ŕo lubemu staremu stajnje ŕ hnu- cžom, troschtom a wjeŕelom jaŕne ŕylŕy po lizomaj, a Wóh wě, nad cžim ŕo wón najbóle swjeŕeli, nad ŕpodžiwnyŕm swukom a wutrobudobnywazym hłowom ŕwojich huŕlow, abo nad zunim, nutrnym hracžom a wschědnym wofracžowanjom ŕwojeho Bohuwěra, abo nad troschtym wopŕchijecžom kraŕneho khěrluŕcha.

Wjeŕny knjes duchomny wucžesche nascheho Bohuwěra w lacžanŕŕkej a grichisŕkej rěczi, tak ŕo móžesche we ŕwojim pjatnatym lěcže wucženu schulu w Merseburgu wopntacź. Tež jow bě wón jedyn

f najpilnišchich; ale njesbožowny podawł, kotryž jemu tu swadzi, schłodžesche jemu sa zply jeho pschichod. S wjazorymi druhimi schulerjemi bě něhdže wołoko hōb na smytkanje wuschol na wulki hat pola Merseburga. Woni hrjachu, kaž i wjetšcha, „rubježnižy a žandarmojy“ na swojich smytkawčkach a lětachu jako runje telko spuschczanych młodych czertow i wlošhšchepjerjazej spěšchnosczu we wšchellich wuschifnych a straschnych šeklach a wiwach po hladkim lodže, rubježnižy czělajo, žandarmojy i šhwalobnym šhwatkom, jako by wulkim statnym wotpohladanjam placziło, jachlo sa nimi. Nasch Bohuwěr bě mjes rubježnikami, a dofelž bě wón jedyn tych najmłōdschich a najmenje na smytkanje šo wustejazyh, bēchu knježo žandarmojy najbōle na njeho wotmērili. Wón czēla pak tu, pak tam, ale žandarmojy šu jemu pšchezo sa pjatami. Nētš pschindže šhētro do wuškosczy, wuwiny pak šo tola hišchēze ras a leczi nētš se šatraschnym šhwatkom runje na hromadu, šrijedža na lodže stejazyh knjesow a knjenjow, kiž bēchu šem pschifchli, wołomik džēcza-zemu šwaziwemu hraczu pschihladowacz. Nasch Bohuwěr drje czrjōdu ludži widžesche; wón czynšche blisko pschi tejkamej šo pschepunycz, potom nahle šo na boš winycz, czrjōdu šesady woblecžecz a knjesam žandarmam šo wušmjecz. To bē derje wumyšlena wōjnsta lešč. Ale jedyn tych knjesow, kiž na najšwontownišchim kōnzu czrjōdy stejesche, šo najšferscho bojesch, tōn šwaziw hōlž jeho njewidži, abo leczi šlepje runje na njeho, štupi teho dla někotre kroczele i bofa, a bu w tym wołomiku wot nascheho Bohuwēra, kiž na tajke zple njenadžite pšchemēnjenje pomyšlik njebē, poraženy a pardawz! ležeschtaj wobaj na lodže a jēdžeschtaj pšches šylnoscz štorfa drje hišchēze 15 hacž 20 kroczelow daloko po tym džēle czēla, na kotrymž pschitoda šanki pschicžinicž je pošabyla. Wōrny bē wołanza štyšchecz: „Mōj Božo! Šeho Šašnoscz! Šeho Šašnoscz!“ a wšchitzy bēžachu na pomoz. Šeho Šašnoscz, pschetož tōn potorchnyeny njebē ničtō drugi, hacž wōjwoda Moriz Wylem, bē pak hižom šam najpschihodnišchi šrēdš sa tōnle njepšchedwidženy pad šapšchimnył. Še šwojej šchpanškej, kotruz Šeho Šašnoscz w ruzny mējesche, wob-džēlasche šhribjet nascheho Bohuwēra i tymi šłowami: „Čžakaj, infamški rapako wot hōlža!“ a to i tajkim plōdom, šo tōn ničō šhwatnišche czinicž njemējesche, hacž poštocžicž a ryhale, jako myšlicžka, pšches naštrōžanu czrjōdu do najdalšcheho luczika hata czelnycz, tam šwoje smytkaczki šwotpinacz a dom bēžecz. Pschetož wołanza: „Šeho Šašnoscz!“ bējche jeho nawabila, i nim po lodže šo šwazemu do woczow pohladnycz, a teho wulki czērwnjeny nōš jeho bjes dwēla wostaji, šo ničoho druheho potorchnył njebē, hacž šwojeho krajneho wōtza, pschetož porunj ocžērwnjeny nōš w zplym kraju wjazy njebē.

Wohlušchenty pšches tōnle traschny podawł šedžeschy we šwojej štwje a rospominasche se šylšami šwōj dōnt. Š jeho šbožu w najprēnišchim czāšu ničō šle njeschēhomasche, kaž bē šo wón bojał. Šeho Šašnoscz czujeschy drje pšches někotre dny na tymle džēle najjašnišcheho czēla, na kotrymž bē šo tak njewōlnje jako na šankach pschewjēka, šhētru hōl, bēšche pak hewal njeranjena a dofelž bē dobrocziwny wōjwoda drje šhētro nahly, na žane waschnje pak dołho hnēw-noschazy charakter njemējesche, wostaji wšcho dalšche šhōstanje wboheho hōlža. Niž tak pak šchulski rektor. Wbohi Bohuwēr dyrbjeschy tōnle mjersazy podawł wotpošuczecz, tak dołho hacž bē na šchuli a hišchēze pošdžišcho dołho a wšchello do jeho fatalnych šczēhow šawadžowacz.

Sako bē šo Bohuwēr na Lipsčžansku universitu pschepšhdil, dyrbjeschy jeho nan kremonške hušle pschedacz, šo by šrēdki i šchtu-dowanju šehnal. Š horzými šylšami, a jako bē hušle što krocž i roszohnowanju šochil a i wutrobje škōčžil, došonja tule tak wulzy czēžtu krocžel. Wone pschindžechu sa 150 tolerjow do rukow

wōjwody, kiž bēšche hižom dawno šwōj šhad na nje mēł. Pschetož wōn šnajeschy kōžde dobre hušle w kraju.

(Pschichodnje dale.)

Wschelake i bliska a i daloka.

— Na Budyškim gymnasiju šu wšchitzy 22 abiturientojo šwoje wotšhadne pruhowanje wobštali. Š nich chzedža 4 duchownštwō, 5 lēkarštwō, 6 prawišništwō študowacz, 2 chzetaj do wōjšta šastupicz. Šserbja šu mjes nimi: f. Wesar i Barta, f. Šsmola i Budestez, f. Šjelka i Katež a f. Šaraž i Šornjeje Šiny.

— Na krajnostawškim šeminaru w Budyšchinje šu 28 młōdženzow šwoje 1. wučerške pruhowanje wobštali. Mjes nimi je 5 Šserbow, a to ff.: Šolan i Šanež, Šausendorf i Mērkowa, Šozor i Budyšchina, šyn njebo Šodžiššeho šantorā, Šeich i Budyšchina a Urban i Budyšchina.

— Na pschihotowarņi sa šeminar (prāparandže) we Šojerezach mējesche šo pschijimanške pruhowanje do šeminarā, na kotrež maja młōdženzōjo 3 lēta šhodžicž, šašdženu pōndželu a wutoru. Wšchitzy 17, kotriž šo na pruhowanju wobdžēlichu, tež pruhowanje wobštachu. Mjes nimi je wulka licžba Šserbow, tak šo je nadžija, šo tež nasche pruske šchule šerbškich wučerjow doštanu. Wly lubnyh Šserbow, kotriž maja wobdarjennyh šynow, hišchēze juntrōcz na tule pschihotowarņju dopominamy a pschispominamy, šo je hišchēze czāš, šwojich šynow lētkā i jutram šamolwicž.

Š Draždžan. Šašo šo nam šerbške šemšchenje bliži. Pschichodnu njedželu Šātare, 26. mērza, chzemny šo, da-li Wōh, pošonjo 1/2 12 hōdž. w šchiznej zyrkwi šeicž a to niz jenož Šserbjo i Draždžan, ale tež i dalšchēje wołoliny. Njeje hižom to wješele, šašo wohladacz tak někotre lube, šnate, pscheczēlne, šerbške woblicžo, ruku šebi šficžicž a šawdacž i tym abo i tamnym, kiž je nam pscheczēl i czāšow džēcžastwa šem? Š kotrej rēczi pak wošebje by Wōže šłowo tak wutrobu šapšchimnył, tak na jeje najškubšchich trunach wotšlōš namakale, tak se šhonjenja žiwjenja nam rēcžane bylo, kaž w drohej macžernej rēczi? Šehodla, hdyž sa tydžēn šwony šchizneje zyrkwe pošonjo nam Šserbam šwonja a naš te mšchi wołaju, šlyšchmy jich hōš, pschindžmy i bliska a i daloka, wotštrošmy wšchē šadžēwki, pschewinimy je i krutej wolu, šešdžmy šo niz jenož czi šwērni štari pscheczēljo Wōžeho šłowa, ale tež nasch młody lud! Wopyt na naschich šemšchenjach njepšmē wotebjeracz, ale dyrbi pschibieracz! Šušujmy šwkoscz! Pscheproschujmy šdalennyh! Šytajmy šamotnyh! Šwōczmy šludžazyh, kiž šwojej wērje šo wotrjēlujā a šwojeje macžernej rēcze šo hanibujā!

Šōštny czāš šwječimy nētš. Šdyž hišchēze domach bēchmy, njedachmy tutemu najšwječišchemu czāšej lēta nimo hicž bjes teho, šo bychmy i šwōjatej špowjedži a i Wōžemu šlidu pošyli. Čžimny tu tež tak! Njedželu Šātare je w šchiznej zyrkwi sa naš Šserbow šlido Wōžeho wotšasanja kryte. Šchēicž šhelichow tam šteji. Mjes nimi tež tōn, kiž šerbške wošady šchiznej zyrkwi darichu. Šserbške je napišmo. Šserbam budže wón nētš šašo šficženy. Š šo nihdže žadny Šserb šo namakal njeby, ani doma, ani tu w zusbje, kiž šhryšta proštwu i pošlednjese nožy: „To czūicže i mojemu wopmnjenju!“ šazpiva! Nasch lud budž a šawostān lud wērny a šwērny, kiž twari na šwojeho Wōha a lubuje rēcž a narodnoscz, kiž je nam wōn dał.

„Šombaj Wōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchēch pschedawarņjach „Šerb. Šowin“ na wšach a w Budyšchinje doštacž. Na šchtwōrcž lēta placzi wōn 40 np., jenotliwe czišla šo sa 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihczišczeretni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedpłatu 40 np. dostacž.

Łátare.

Jana 11, 32—46.

Šsrijedž póštneho czaša, najšhutnišeho czaša zylého zyrkwineho lěta, ma ššchesczijanska zyrkej jemu njedželu, kotrejež mjeno wo wješelú rěczi, haj š wješelenu napomina. To je njedžela Łátare, to rěka „wješel šo!“ Je ša wješelemi a rošpróščenjemi honjazy šwět šo do našeho najšwjeczíšeho łamał? Dawa njedžela Łátare tym prawo, kotrymž je póštnj czaš njelube pšchetorhjenje pšches zylé lěto pytanych wješelow? Albo płaczi tež w Božim kraleštwje, šštož je wašnje daloko a ššeroko: we wješelach šrudobu a štarosće šatepicž a šamo duzy wot pohrjeba šo hnydom do doma wješela podacž? Ně, tu je hinasche wješele, niz tajke, š kotrymž by šo na šrudobu š lohkej myšlu šapomniło, ale tajke, kotrež nastawa, dokelž je šrudoba, haj šama šmjercž dohyczeržy pšchewinjena. Šdyž tehodla w pošće wšcho wojowanje, wšcha bolosć, wšchón krawawny pót, wšcha cžemnosć njewinowateje šmjercze šo w nutrnjch wutrobach wopomina, hdyž šo wo „hlówje krawawnje šbitej“ spěwa, tola jene wješele wyštanje pšcheklinczi: „šmjercž je póžrjeta do dohycža.“ Tak njedžela Łátare njeje jeno móžna w póštnj czašu, ale wona do njeho šluscha.

Šesuf pola Lazaroweho rowa šaplakny. Wón běšche hotowy, šwoje žiwjenje wostajicž, ale wón we šwojej bójškej lubosći wšchu wulku bolosć šobuczujesche, hdyž Marja a Martha šwojeho bratra woplakowaschtej. Kiž

běšche š šětrej prajil, šo je bójške, žiwjenje woprowacž, a cžłowjeczne, jo šakowacž, tón tola džěl šjerjesche na šrudobje, a cžłowške šylšy w jeho wóczku pokasowachu, šštož tež jemu pšches wutrobu rěcžesche. Haj wón šo roššłobi pšchecžiwu tamnej mozy, kotrejež ruka je nade wšchitkimi šmjertnyimi, pšchecžiwu šmjerczi. Wón běšche w Bethaniji pšchebhywał a tam w domje Lazarowym a jeho šotrow šbožowne dny wužiwal. Šdyž běšche zylš Jerusalem pokny pšchescžeharjom, w Bethaniji běšche Šesuf w lubym domje měrnje šedžal a džakownosć, lubosć, wššchewjenje namakał. Nětko běšche Lazaruš morny. Wón njestejesche w durjach, šo by Šesufa wital, a wopušcženaj běšchtaj dwór a dom; žana mužška ruka tam wjazy njestutkowasche. Šesuf běšche Marthu trošchtował, hdyž bě wona jemu napšchecžo šhwatala, a bě wo šemrjetjch to krašne šłowo prajil: „Šštož do mnje wěri, budže živy, hacž wón runje wumrje; a šštož je živy a wěri do mnje, tón nihdy njebudže wumrjecž.“ Šakle hdyž wón do Bethanije pšchińdže, tež jeho wutrobu ból a horjo jimašchtej. Duž wón pola rowa šwojej wóczy š wěcznemu Bohu a Wótzej pošběhny: „Wótče, ja šo džakuju tebi, šo ty mje wuššlyšchal šy. Ša šawěšče wěm, šo ty mje pšchecžo wuššlyšchisch.“ Tak šo wón modli. A dale wón prošy: „Teho luda dla, kiž tudy wokoló šteji, rěcžu ja to šame, šo bychu woni wěriłi, šo ty mje pošškal šy.“ Šštož by w našim rěze rěkało Boha špytowacž, to Bóh na Šesufowe šdychowanje wuššlyšchi, a Šesuf trjeba jeno Lazara š rowa wołacž. Šwjatany na nohomaj a rukomaj,

Zazaruſ tola ſ rowa wuńdže. Koſom to ženje njeſapſchim-
nje, ale wěra ſwjaski ſmjertnoſcže roſwjajuje a kamjeń
wot rowa wotwala. To je naſche Łätare nad kſheſczi-
janſkimi rowami. To ſu jutry, kotrychž ſwitanje je
w poſtnym czaſu widomne.

Budž kſwalba rowa pſchelamarjej!
Hamjeń.

T. w B.

Dróha czerpjenja.

(G. Braſe.)

Głóſ: Jeſuſa ja njepuſcžu —
Nětk je ſwjaty poſtny czaſ!
Duž ſaſ' wopomń Jeſuſowu
ſtyſknoſcž, kiž je mēl ſa naſ,
Wobhladaſ Joh' krawnu głowu.
Kamjeńta bjeſ ſacžucža
Njeſmje bycž cži wutroba.

Głaj, tam je Bethania,
Woſrjedž ſchtomow woliowych,
Gdžež twój Ebóžnik wopyta
Khežku ſwěrných pſheczelowych. —
Žakbuj Joh', kaž cžinjſche
Marja ſ nardu luboſcže.

Gładaſch ſ hory wol'jowej'
Na Seruſalem, o duſcha,
Knjeſowu dai ſrudžbu ſej
A wutrobje hič, kaž ſo ſluſcha.
Huſto podarmo wſchał tu
Se cže wabił ſ miłoſcžu.

Wſchi Knjeſowej wjecžeri:
A Seho noham ſhń ſo radu,
So by w khlěbje, we wini
Dal ſo tebi doſtač ſ hnady.
Tak b'džeſch hrěchow ſwobodny,
Kraſnje wobohacženy.

W ſahrodže Gethſemaney,
Głaj, kał tam Knjeſ ſdychowafche,
S pucža hič chze khelichej, —
Wótzej pał ſo pſchepodaſche.
Ach, wuł' teho runjecža
Bohu mjelcžecž, wutroba!

Gładajo na Judafcha,
Strachuj ſo pſched mſhlu ſwojej,
So cže njeby njeſwěra
Wujebała w ſłóſcži twojej,
A tał k padu domjedła,
Gdyž je duſcha ſaſparna.

Kaſfaſkome ſwarjenje
Eſkſch, kał Knjeſej pſchitaſaſche,
So by wuſnał, ſchtó wón je. —
Brajmy wuſnacže tež naſche:
„Wěſcže wěrju, wěſcže wēm,
Jeſuſ Khryst je Ebóžnik wſchēm“.

Na Joh' pucžu njeħnuje
Tebje žónſkich žarowanje?
Joh' kſchiž ſo cži njeſcže

Sa Schimana noħycž kſmanje?
Ach, ſo bych ja džakniſchi
Był hacž tamni njeđuſchni!

Golgatha nětk — Gulgatha!
Kał ta hórka duſchu ħnuje!
Gdyž ju wofo wohlada,
Eſwoju ſłóſcž tež kħutnje cžuje
Wutroba ta kamjeńta —
Nětk pał žyle roſmlěta.

Huſto kħodž na Gulgatha,
Eſhń ſo pod kſchiž Jeſuſowu;
Tam budž duſcha domjoza,
Wopomń wopor Eſrědnikowu,
Kał je czerpil ſtyſkniwje
Eſwoju martru ſa tebe.

Ežiniſch to, dħa wěr ty mi,
Budžeſch doħycže tež doſtač:
Ejednocženy w ſbóžnoſcži
Budžeſch pſchi tym Knjeſu woſtač.
Tak b'dže twoje žedjenje
Spokojene nawěcžnje.

Jurij Bróſt.

Kak luboſne ſu twoje wobydlenja, knježe Bebaoth.

Mała Leńka bē jenicžke džěcžo jara kħudeju, ale bohobojaſneju
ſtarſcheju. Nan žiwjeſche ſo jako džělacžer na ſarje jeneje wħy
pola Draždžan. Wón mējeſche drje ſam ſwoju kħěžku, ale ničžo
w nej, hacž ſchtož jeho ruzy džěń wote dnja ſaſlužeſchtej. To pał
jeno tał někał k jedži a braſcže ſa njeho a ſa jeho ſwójbu doħa-
haſche. Ale jeho pilnej ruzy njebeſchtej jeno džělacž nawułkej, ale
tež radu k modlitwje ſo ſtykowacž. Wón modleſche ſo huſto a
ſ ħluboſcže wutrobny ſ tymi ſwojimi, pſchetož wón bē bohobojaſny.
Tuton dobry nan bē ħałle 30 lět ſary, jako jeho Bóħ na kħoro-
ložo položi, ſ kotrehož wjazny njeſtany. Kħoroſcž trajſche nělotre
njedžele. Duchowny G. a jeho ſhń wopytowafſchaj jeho cžaſto
w jeho poſlednich dnjach, ſo byſchaj jeho troſchtowałoj. Semu
ſamemu njebē troſcht tał jara nuſny, kaž jeho wobohej mandželſkej;
pſchetož wón bē ſ mērom a Bohu poddaty, jeho mandželſka pał
dħrbjeſche ſo wot ſwojeho lubeho ſaſtararja džělicž, a njebechu
ani pjenjeſy, ani khlěb w domje, hacž jeno to, ſchtož ſobuželniwe
duſche jej darjachu. W czaſu ſtyſknoſcže bē džowcžicžka tamneho
džělacžerja, tehdy něhdže 10 lět, ſtara wbohimaſ ſtarſchimaj k wułkemu
troſchtej. Gdyž duchowny woteńdže, woſta džěcžo pola nanoweħo
loža ſedžo, ſpěwafche jemu kħerluſche a bibliſke ħrónčka, kiž bē
wot duchowneho kħyſchala abo w ſchuli nawułka.

Nan wumrije. Wudowa žarowafche wo ſwojeho pobožneho,
pilneho muža, a pkaſaſche jara a wjele. Tehdy troſchtowafche
ħolcžka pſchezo macžerku, ħdyž ju pkačadž widžeſche, ſ rjanymi
ħrónčkami ſ Božeho ſłowa, kiž bē w ſchuli kħyſchala, abo ſe
ſchtucžkami ſ kſheſcžijanſkich kħerluſchow, na pſchillad ſ kħerluſcha:
„Ežeho dla ſo dħrbjał rudžicž“ tu ſchtucžku: „Na tebe, mój
Knježe, ħladam, ſ luboſcžu, ſ wutrobu tebe ſebi žadam. Daj mi
twoju ſbóžnoſcž doſtač, tam ty mój, ja pał twój budu wěcžnje
woſtač.“ Abo wona džěſche k ſtarazej ſo macžeri: „Luba macžerka,
njeplakaj, mój chžemoj ſo modlicž a džělacž; ħdyž ja ſe ſchule
pſchidnu, chžu pilnje ſłomjane klobuti pleſcž; luby Bóħ naju
njewopuſcžži.“

Tał ſańdže ſloro lěto po nanowej ſmjercži. Ta wudowa ſe
ſwojim jenicžkim džěſcžom džeržeſche wſchitko jara ħromadu, a wo-
bej njemējeſchtej pſcheſ Bože žohnowanje žaneje nuſy. ħolcžatko
kħodžeſche pilnje do ſchule a plečžeſche po ſchuli tež tał pilnje

klomjane klobuki; jejne jeniczke wjebele bě jena kofosch, kotruž bě hebi ta mała khyrota woczahnyła a s wusbytkowanymi drjebjenczkami pizowala. Jedyn džeń, bě wožni, džěšche macz k jenemu burej do drugeje wšy, so by wows hrabacz pomhala, holczka pať džěšche, kaž kóždy džeń, do schule, a kyny so, hdyž dom pschińdže, psched kžězu a plecžesche klomjane klobuki. Duž pschińdže kušodowa džowka, něhdže 12 lět stara, džěczo jara džiwjeho waschnja, a chyzsche Bentu nušowacz, s nej wokolo skafacz a njeľasanstwo czěricz. Ale mała pobožna khyrota to njechasje. Psches to jara rosľobjena, czisny khlischa kušodowa holza to džěczo k semi a klecžesche jemu na czěle, so to wbohe džěczo wóťsie wolašche. Šako wječor macz s džěla domoj pschińdže, škoržesche jej ta mała, šcho to bě so jej štafo. Macz pať mēnjesche, so drje so jej wulka šchoda štafa njeje, a lehnj so s nej spacz. Masajtra pať škoržesche to džěczo jara na brjuchbolenje, njemóžesche tež wjazy stanycz, a hacž runje ľekar šem pschińdže, nješhubichu so bolosče, ale buchju pschezowjetšche. Ša holczka prošesche šwoju macžerku, so by wšchal po knjesa duchowneho šchla, so by tón so s nej modlił, kaž s jejnym nanom, dofelž ma wona wumrjecz. Macz wotmolwi: „Moje lube džěczo! koho bych potom mēla? Ty by hišchže mój trošcht. Ty tola wumrjecz njebudžesch chyzcz!“ Šo džěczo wotmolwi: „Šuba, macžerka, Šoh dhybi bycz wasch trošcht, doměrcze so jemu. Dajče jeno knjesej duchownemu še mni pschińcz.“ Macz ščini džěšču wolu; duchowny pschińdže. Šboha khyrotka mējesche wulke wjebele nad duchownym, modlesche so wutrobnje, a da duchownemu špōnacž, so ma wulke žedženje po njebju. Duž woprašča so macz šašo: „Šube džěczo, čžeho dla dha chžesch tať rade wumrjecz? ty by wšchal hišchže tať mlode“. Džěczo wotmolwi: „Š njebjesch je tola wjele rjeńšcho; tam pschińdu k šwojemu Knjesej Šesufej, a wy pschińdžecze tež junu še mni. Šam budu s njeboczicžkim nanom lubeho Šoha šhwalicz a tež Knjesa Šesufa. Njeplakajče jeno psche mnje, šuba macžerka.“

Šhoroscz trajesche hacž do džewjateho dnja. Duchowny Š. a jeho šyn wopytowaschtať w tutym čašu husto to šbožowne džěczo. Šaj šawěščze, šbōžne hižom na ložu bolosčow. Šichetož wonaj namaschtať to šamo pschezow so modlo a šwoju macžer w nadžiji pokhlnuju a trošchtuju, pschi tym bě špokojne a s mērom, kaž jehniatko.

Džeń psched šmjercžu džesche pobožne džěczo k macžeri: „Knjes duchowny je mje tať husto wopytował a šo še mnu modlił, a wy nimacže ničžo, so byšchže jemu dacž mohli. Ach dařče jemu moju kofosch, hdyž budu morma, a ja dam jeho prošycz, so by s tym ša lubo wšal.“

Ša džewjaty a pošlednim dnju pschińdžechu šchescžanške kušodžiny k tej holczzy. Šona prošesche še šame, so bychu jej šhěrlusch: „Šak rjenje šwěczi šernicžka“, špěwali. Šrijedy pať, hacž bě šhěrlusch škōncženy, to džěczo czishe wušny.

Ty šbōžne džěczo, so by wšchal tež moja wutroba taťka byla, kaž tvoja wutroba, tať czista, šwěrna a hješ šalscha; ach, so by tež mój kōnz był, kaž twój kōnz! — Šaj, wo taťkich dušchach řěla: „Šute šu knježny a džejja ša tym Šehnjecžom, hdyž wono džě!“

Golgatha.

Njech mnohoscz horow jima
Šow wōczko człowjeka,
Šu wažnoscz žana nima
Šaž hora Golgatha.

Šdže hora je, kiž bliži
Šam taťke njebjesa?
Šcho Šožu miłoscz niži
Š nam tať kaž Golgatha?

B.

Šso s šchiza wužorluje
Š nam s kraja do kraja
Š nasch hrěch wuczisčujuje
Šrej šwjata s Golgatha.

Šnyť wšchschich haršow brinczi
Šam šbōžne glorijsa,
Š wěczna šhwalba šlinczi
Ša Šehnjo s Golgatha.

Šam nastaj cziche šhody,
Š dušcha wěřjaza!
Šlož hrěch a wšchitke šchody
Šod šchiz na Golgatha.

Šha šbōžni w njebju praša:
Šak derje šo čzi šta!
Šucz do Šožeho raja
Šón džě psches Golgatha!

K. A. Fiedler.

Bóh šaplaczi.

Millionar Širard w Šilabelšiji junu šobotu wječor pschifasa, so maja jeho ludžo njedželu rano na pschifštatwe bycz, dofelž kōž pschijědže. Šmērom jedyn s mlodych ludži praša: „Knjes Širardo, to je mi njemóžno, to je pschecžimo mojemu šwědomnju, njedželu džělacž.“

„Šak to? Njesnajecže nasch porjad?“

„Šo šo wě! Šam tež šlaru macž šejwicz; ale njemóžu a njekmēm njedželu džělacž.“

„Šerje! mój šmój hromadže hotowaj. Džicže k poškadnišej a dajče šebi mšdu wuplacžicž!“

Šsi njedžele šo minychu. Š džěla pušchčeny drugeho džěla njenamala a do wulkeje czěšnosče pschińdže. Duž k Širardej bankěr pschińdže a šo jeho prošesche, hacž něšoho šhmaneho njewě, šotrehož mohł ša poškadniša do banki wšacz. Šnydom jemu Širard mjeno še šlužby pušchčeneho muža praša.

„Šeho pať šče tola Šy še šlužby pušchčili?“

„Šo je wěrnno, šym jeho še šlužby pušchčil, dofelž njedželu džělacž njechasche. Šola muž, kiž je hotowy, s pošlušnosczu napšchecžow šwojemu šwědomnju šwoje džělo woprowacz, šo mi šhmany šda, poškadniš bycz, šotremuž mōže šo dowěrenjenje špožčicž.“

Šlody muž to šastojńštwo došta.

Wobšadženje šary w Šerseburgu.

Šowjedańczko še šarych čašow.
(Šotraczowanje.)

Šoršy po wřocženju nascheho Šohuwěra s uniwěrsity šemrje jeho nan a njesawoštať jemu dale ničžo, hacž džěczazu pschifšlušnoscz, štaru macžer šastaracz a šejwicz. Šón to po mōžnoscz šwěru czinjesche, wuczšesche burškich šynow, a tať šašlužene šlēborne runje došahachu, šam šo a šwoju macž hubjenje došč psched šahłōdnjenjom šahowacz. Ššchal mējesche nadžiju, po něť derje wobštatych examinach na šastaranje s šaru. Šle s tym bě šo šhětro mylił. Šjersaza šistoria na łōdže, kotruž dawno šabytu myšlesche, štejesche jaťo murja mješ nim a mješ šarami. Šať husto, hacž šo pschi něšajšej wafanzy šamolwjesche, řělasche w konsistoriju: „Šaj, luby pschecželo, Šy wěščze, so s Šami derje mēnimy. Šle wopomńče, šajš poštorš bychmy s tym pschi dworje dali. Njech šo hišchže něšotre ľěťka minu, potom budu ša wěž šōle šabyta, ale

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoću ty.

Z njebies mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

— Sserbske njedźelske łopjeno. —

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihciziscežerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Judika.

Jana 11, 47—57.

Tyžazy našchich paczěrskich džěczi pšched woltarjom šedža, šo bychu šwědcenje wo tym wotpoložile, šchto je jich nadžija ša žiwjenje, šchto maja ša trěbne a nušne k šwojemu šbožu. Wone wjedža, šchto k žiwnosći a potrjebnosći cžěła a žiwjenja šlušcha. Ale šchto k dušche žiwjenju šlušcha, to je šo nětotre mu cžěžto wotkryło. Bóh šwjaty Duch cžył je wo tym roššwětlíč. A kětko jažnosće je nam wšchěm trjeba! Hlaj, kak tam židowšta rada, š najwšebnišchich, najmudrišchich haj najpobožnišchich luda wobštejaza, radži wo Ješušu, kak šašlepjena, bješ bójškeho šwětla, šo jeho k šmjerczi šašudža. To je šhutne póštně šłowo k dopomnjenju tež ša našch žyly lud. Tak pšchiwola Judika:

Šswjaty póšt dopomnjeć, šo bychmy niz po cžłowškim, ale po bójškim šudžili.

Šswjaty póšt wo Anješa Ješušowym wukhodže še šwěta rěczi. Čzi šhromadženi židowškeje rady šo prašcheja: „Šchto cžinimy? Wostajimy-li jeho tak, dha budža wšchitzy do njeho wěricž.“ Kajzy wobšboženi běchu, kiž běchu k Ješušej pšchisšli, šebi jemu wo njebieskim Wótzu, wo dušchi a Božim kraleštwje šwědcžicž dacz. „Tak nihdy nihtó rěcžal njeje.“ Boži měr a trošcht do wutrobow š jeho šłowa a wot jeho žylyje wškobny bježšche! To njebiesche jedny, kiž by na njeměr, šwadu a štaženje myššlił. Wšchšchi luda šo boja, šo mohł šo šběžł ša njeho šběhnyč

a kraj a lud do štaženja šapadnyč! Njebiesche pak wina pšchi tymle jich mēnjenju jich cžłowjeczna wopacžna wutroba? Woni cžylychu ludowe wotěšcki džeržecž, ludej radšcho dacz kšhodžicž kaž šadlej bješ paštyrja! Tak bješche tyžaz lět pošdžišcho, jako wodžerjo kšchescžijanškeho luda šwojeho knježenja a cžakšneho lěpšcheho hladachu, šabnyšchi Ješuša a fromnych dušchow. Kóždemu duchownemu je na wutrobu šwjafane, šo by, šo wotrjeknyšchi šwojemu šamš-nemu wužitkej, šo ša to horil, šo bychu dušche wěrike a wušnale: To jene je nušne, to Ješuš je šam!

Kětko bychu hišcže wo kšchescžijanštwje pak tež dženska najradšcho rjelli: Wěra je še šchłodu ša kraj a lud! Kětko bychu radžili, Ješuša na štronu pšchinyšcž. Wón jich cžłowjecznemu požadanju, jich šeniškim intereškam nješluži. Duž přecž š nim! Mój ludo! Šdyž byl wón a jeho žohnowanje, kšchescžijanštwó přecž, potom byl tež kčžew luda wotpadnył. Hlej, kak pošlecže nad židowškim narodom wot šacžikšnjenja teho praweho cžěžto leži. Šběžki našawaja, hacž Rómšzy šapalž do šwjateho měšta cžižnu a wošmu nješmērne tyžazy do zušeho kraja přecž. Džerž, mlódy šyno a džowka, džerž, nano a macžer, wótzow šwjate herbštwó! Šsudž šobu niz po cžłowjeczny, ale bójškim!

Kajšak, tón, kiž ma šo ša najmudrišcheho mješ radnikami, rjekny: „Wš nicžo njewěšcže, tež nicžo njeroš-pomnicže. Lěpje, šo by jedny cžłowjek wumrjel ša lud, džyžli šo by žyly lud šahinył.“ Haj, wojak ma šwoje cžělo a kraj ša žyly lud a wótžny kraj ša wopor dacz —

tola žadny dobry do šmjercze storcženy bycz, dokelž šo to
zplemu ludej lubi! Jesuŝ běšche lěpšchi wšchěch Farisejskich
a Židow! Njeběšche tak někotry profeta hižom šo sa-
storcžil, dokelž běšche ludej se šwojim jašnym a kaž nahi
mjecz wótrym šłowom njespodobny šo scžinik?

Nawukń, mój póstny hoščo, tu: My mamy po
bójškim, niz po cžłowškim šudžicž. A my dyrbymy druhdy,
hdyž šo wo wěrnosč a jejne šastupjenje jedna, šami štejecž!
Wulke wjetšchiny njewucžinja. Stej ty kručze a njebojašnje
w ludowej šyle, kiž na lěwym bofu steji a chze šchěroki
pucž město wušteho. Žane ludowe, žane wucžerške majoritety
šame na šebi njeplacža — ale mój Bóh a Šbóžnik,
šotremuž moja dušcha a šwědomnje šluscha.

Mój mlody šchescžijano, njeběž tu a tam šobu,
dokelž jich wjele tam běži:

„Njech šwětny lud šo šměje mi,
Ja šawošanu pšchi tebi;
Njech drušy hrěchi lubuju,
Ja, luby Jesu, š tobu du.“

Tak ty šwjaty póst po bójškim waschuju šwjecžišch, hdyž
šo ša Boha a Šsyna Božeho roššudžišch, hdyž ty, město
jeho š nowa šchizowacz, se šlym šam radšcho šchiz na šo
wošmjesch!

Na wulkej parnej lóžzi, šotraž pšches morjo jědžesche,
buchu pucžowarjo w nozy šbudženi: „Woheń, woheń!“
Šchtož nětak dóndže, do cžołmow šestaka, kiž šo do morja
w štoku špušchězachu. Žena macž š džešacžlětnym šynkom
pšchindže pšchepošdže. Jedny móžesche šo š nusy hišchže
šobu wšacz. Duž wona šynka hišchže raš na wutrobu
tlóčiwšchi a wokošhawšchi na cžołm pušchži: „Dži božemje,
tón šnješ šwarnuj cže na wšchěch twojich pucžach!“ Šotom
šebi šylšy šetrjemšchi šo džělesche! Šólž je wotroštk, ale
ženje njesabyl, šajku lubošč je macž jemu wopokasała,
žiwjenje ša njeho wostajo! Na to šebi myšlimy, hdyž
šwjaty Šan praji: „Jesuŝ dyrbjesche wumrjecž ša lud,
a šo by džěcži Bože šhromadžil na jene. To běšche Boža
wola, njech běšche tež šajšajšowa cžłowška hinaš myšlika!
Bóh wjedže — my chzemy šo wješč dacž. Šschizowany
Jesuŝ š wulkej lubošču naš wumože, kaž tamna macž
šwojeho šyna. Wón hromadži Bože džěcži. Wón wabi
š šwojemu paštyrštemu šiej našchich mlodych a šarych;
my chzemy hicž a pošluchacz.“

Šutry běchu blisko. Šutry šu pšched durjemi. Šswjaty
cžaš nětkle je š dopomnjeryjom, šo bychmy niz po cžłowje-
škim, ale bójškim šudžili. Šnježe, wupšchescžeraj jašnosč
do našcheho luda, šnježe, šlamaj a wodž moju cžłowjecžnu
wolu š šebi cžescži. Šamjen. M. w M.

Golgatha.

(Šerof.)

Šana 19, 17.

Šches wšchěke města, kraje
Ššym hižom pucžowal,
Wot wjele horow, šlakow
Do dolow šhladowal:
Šaš wjšche wšchitkich horow,
Niž wóčžko wohlada,
Ššej wažu šórkcu cžichu,
Tu šórkcu Golgatha.

Do mróčel njedošaha
Drje š cžołom lodowym,
Tež nješbėha do lošta
Ššo š lizom šlónčitym;
Tak šemi wotewšaty,
Tak bliski š njeby ja
Šaš ženje nješšym šupil,
Šak tam na Golgatha.

Tam hordych lěšow kóny
Wjerschk nahi njenješe,
Niž dubow krašne wjerschi,
Niž drjeto zedrowe;
Wšchě kralowške paš zedry
Š tej' horu Šermona
Wšched šchizom ššhila kóny
Na horje Golgatha.

Drje njewohladajch uhdže
Tam šwěta krašnosče,
Niž mlóbdne, rjane šuki,
Niž rěki šlěborne;
Šchto paš je wšchitka krašnosč,
Šdyž widžu se šchizja
To woblicžo mi drohe
Na horje Golgatha.

Tež nježórli šo rěčka
Tam žana se šakly,
A rěki njewaleju
Ššo š njej' do doliny;
Tu běži š dónka šchizja
Šaš šudžen žiwjenja
Do najdalšchich krajow:
To krej je š Golgatha.

Tu šórkcu njerošajšnja
Tež šlota milina,
Ně, štajnje nad nej steja
Tam cžorne njewjedra;
Šod najmódrishim nješjom
Šaš dušcha pntala
Še cžiche, šwjate mroki
Na horje Golgatha.

Tam šyri hordy pohan
Na šwoju wutrobu,
A šrudny šchachaš nańdže
Tam radošč nješješku;
Tam šrincža šwjate haršy
Šam šbóžne glorijs,
Špěw wěcžnosč šanošchuje
Wo horje Golgatha.

Tam dži, mój pucžowarjo,
Tam dušchi pokoj daj,
Tam hrěchow-wodawarjej
Ššwój hrěch cžiči š nohomaj;
Dži šotom, šbóžna dušcha,
Šhwal, šchtož šy došala:
Šucž wjedže š šaradišej
Ššches horu Golgatha.

Šurij Bróšl.

Boži mēr.

Mŕy ſmy w tu ſhwilu w njeměrnym czaſu žiwu, w kotrymž wſchelake duchowne mozy ſe ſobu wojuja. Podobne czaſy ſu hižom ſwjeczi japoſchtoljo pſchežiwili, a tola ſo nad nimi Jeſuſowe ſłowo dopjelni: „Sswój mēr wam woſtaju.“ Mēr je herbſtowo Božich džeczi tež ſa czaſ njeměra a pſcheſcžehanja. To paſ njeje mēr ſwěta, tole nimolecžaze pſchijomne lyncze, kotrež móže ſo nahle ſnicžicž a wutrobu próſdnu woſtaja. Ně, mēr Božich džeczi je njeſranjomny, pſchetož wón wotpoczjuje na wěcžnje płačaznym wujednanju wumoženeje duſche ſ Bohom pſches ſkhrjſtuſowu krej. Tehodla tón Knjes praji: „Sswój mēr wam dawam.“ S tymle měrom we wutrobje naſ bėdženje ſwěta, do kotrehož ſmy poſtajeni, njewuſtróža, tež czeſpjenjom, nam ſ teho wuſhadžaznych, ſo njebojomy; wjele bóle jich nuſnoſcž ſa cžicženje ſwojeje duſche pójnawamy.

W měrje wumrjecž ſmėdžicž n. pſch. tež hrabja M. L. ſ Binzenborf, ſnaty ſałožer bratrowskeje gmejny. Pſched ſwojeje ſmjerczu, kotraž džen 9. meje 1760 pſchindže, wón džeſche: „Sa nětko ſ ſwojemu Sbwóznikej pójdu. Sa ſym hotomy a do wole ſwojeho Knjeſa zyle podaty, a wón je ſo mnu ſpokojom. Močze mje wón dlěje tudy trjebacž, dha ſym zyle hotomy, ſ njemu hič, pſchetož mi ničžo wjazny na pucžu njeje.“ Pod Maronitiſkim žohnowanjom, wot ſwojeho pſchichodneho ſyna S. ſ Wattewille jemu wudžělenym, wón poſledni wudych ſčini.

Duſcha, hdže chzeſch pytacž ſebi měra,
Hdyž džeſch ſ poſlednjemu bėdženju,
Hdyž ſo wócžto cžmi, ſmjercž bliži jěra,
Se rta jeno czežke dychi du?

Chzeſch na ſamſne ſkutki nadžej ſtajičž?
Njecžin to! Tón pucž je wopacžny.
Chzeſch ty ſ cžlowſkej pomozu ſo ſhajicž?
Božedla! Ty w ſtraſchnym bėdže ſy.

Wuſhowanje w hodžinach, hdyž mrějeſch,
Wotpocžinſ po bėdže we ſmjerczi
Seno w ſkhrjſta krwi a ranach ſmėjeſch,
To da mēr a ſbwónoſcž w wěcžnoſcži!

K. A. Fiedler.

Bjes Sbwóznika ničžo — ſ nim wſchitko!

„Sa ſym pſchichoſ, ſo bychu žiwjenje a wſcheho doſcž mēli“, tak praji (Zana 10, 11.) naſch dobry paſtyr, naſch ſwěrnny Sbwóznik, kiž je ſwój njebjeski trón wopuschcžil, ſo by wſchě ſawutlene a ſa bėdžene wozny ſhromadžil a wofſchewil. Žiwjenje a wſcheho doſcž! Žiwjenje, w kotrehož mozy ſpróžna duſcha laž ſ lichidłami horje ſleczi; žiwjenje, kotrež tež w ſmjerczi njewumrje, a pſchi tym wſcheho doſcž, wopravdžite, wěrne ſpokojenje, — ach, kak nětotryžkuli po tym žedži, kak nětotryžkuli jo w ſwěcže tu a tam podarmo pyta w ſamſnym hanjenju a bėhanju! A hlaj, pola njeho móžeſch jo namacž. Tykazy a ſaſotykozny ſu to ſhonili: „S tym žiwjenje ja ſapoczach, hdyž ſ wutrobu cže lubowach“, a: „Hdyž ja jeno tebe mam, dha ja ničžo njerodžu wo njebeſa a wo ſemju!“ Duž dha wěr to: Jeſuſ je tež ſa tebe pſchichoſ; tež ty móžeſch dženka a wſchitke dny ſ jeho poknoſcže bracz, ſchtož potrebaſch: žiwjenje a wſcheho doſcž. Tež ty dyrbiſch ſe ſamſneho ſhonjenja ſhwalicž ſmėcž: „Tón Knjes je mój paſtyr, na ničim ja nuſu njeměju“.

Božim džecžom wſchitko pobrachuje, wobhladujeſch-li je, kajkež ſame na ſebi ſu. Potom wone ſ zyla ničžo nimaju a ſu zyle ſhude a hubjene. Ale je tež něſchto, ſchtož wone we ſwojim njebjeskim Knjeſu mēle njebudžichu? Pobrachuje jim něſchto, hdyž maju Jeſuſa? Paruju ja wodacža hrěchow, hdyž mje ſkhrjſta

krej wobtrjepjuje? Nimap ja prawdoſcže, hdyž je wón moja prawdoſcž? Wubywa mi něſchto, ſchtož je ſ mojej ſbwónoſcži nuſne, hdyž je wón mój Bóh a Knjes? Ně, ta wěz wjele bóle takle ſteji: Nimapſch-li žaneho Sbwóznika, dha ničžo nimajſch, runjež by wſchitko mēl; je paſ Jeſuſ twój paſtyr, dha cži ničžo njepobrachuje, runjež by ničžo njemēl.

F.

O Žehnjo Bože ſwjate.

W naſymje 1864 Dr. Theodor Fliedner, wobnowjer diaconiſkeho ſaſtojaſtwa w ewangeliſkej zyrkwi a ſałožer wuſtawow w Kaiſerſwerthu, na ſmjertnym ložu ležeſche. Čžim bliže wón ſwój tónž pſchicž widžeſche, cžim bóle je wón, ſbaleny wot wſcheje ſamoprawdoſcže, ſo poſhynjowal ſ wěru do Božeje hnady a ſmilnoſcže, ſ pohladom na Jeſuſowu wujednaſku krej, bjeſ kotrejež dyrbjeli my ſadwėlowacž. S wótžowſkim požohnowanjom ſo wón wot tych ſwojich džeſche. Saſo wón nětko w cžěmnyh dole khodžicž pocža, wokoſtejazny thėrluſch: „O Žehnjo Bože ſwjate“ ſpėwachu, padžechu potom na ſwoje kolena a proſchachu ſa njeho wo ſbwóne ſlōncženje. Wjazny krócž mrějazny ſwoje pſchichlowanje ſpójnawacž dawawſche a ſhwataſche na to, bjeſ teho ſo budžicž hórkoſcž ſmjercze ſlōdžicž mēl, 4. oktobra 1864 do raja wěcžneho měra. Wuſpėwany thėrluſch, kotryž jemu ſ woſebitemu wofſchewjenju ſkžujeſche a jeho mrěcže polóžeſche, rěka takle:

O Žehnjo Bože ſwjate,
Na ſchizu ſarėſane,
A tej ſmjerczi ſa naſ date,
Naſ ſhoja twoje rany;
Wſchón hrěch ſy wot naſ wſaſo,
To žiwjenje nam daſo.
Ssmil ſo nad nami, o Jeſu!

Čži ſ wutrobu džak damy,
So ſy pſches ſmjercž taſ ſwěru
Naſ wumohl ſ cžerta thlamy;
Ach, daj nam žiwu wěru,
So ſ cžeſczi twojoh' ſmėcha
Mŕy hladamy ſo hrěcha.
Ssmil ſo nad nami, o Jeſu!

Ach, ſdzerž naſ, Jeſu, ſwěru
Pſchi ſwojeje krwi a ſmjerczi,
A poſhyni naſchu wěru,
Hdyž na naſ chzedža cžerczi;
Daj, hdyž ſe ſwěta džemy,
So twój raj herbujemy.
Daj nam ſwój mēr, o Jeſu!

F.

Knjeſowa kſchizna ból.

Młody cžlowjek bėſche ſwojeje mrějazej maczeri ſlubil, ſo chze junu pobožny muž byč. Lěta ſandžechu, a młodženž ſo ſlubi. Njewjeſta ſ tajkim ſkluſcheſche, koſiž ſo wo Knjeſa Jeſu ſa maſo ſtaraju. Naſ wona ſwojeho nawoženju narēcža, ſo we ſwjatym pójtnym czaſu ſobu do wjebeleho piwneho towaſtwa džeſche. Tam nětko ſedžachu a puncž pijachu, a nawoženja bėſche ſwoje „woboſy“, kaž to njewjeſta mjenowawſche, ſabył. Njejabžy paſ jeho wocži na wobras ſchizowaneho na ſčženje padnyſchtej. A jemu bė, jako byſchtej wocži Sbwóznika taſ ſrudnje na njeho hladatej, a jako by ſklyſchal, ſwoju njebohu macž ſo jaſo modlicž, kaž bėſche wón to ſa czaſ ſwojeje młodoſcže taſ huſto ſklyſchal: „Wſchitko, Knježe, chzu ja ſabyč, ženje twoju ſchiznu ból!“ Wón wjazny

ani brinkot schklenzow, ani wyskanje a wołanje rošwjekeleneho to-
warstwa nješkylšesche; jemu jeno we wuschomaj klincžesche: „Wschitko,
Anježe, chzu ja sabycž, ženje twoju kšchižnu ból!“

Tak tu wón bedžesche, cžishe do šo ponórjenty a se kšlami
we woczomaj. Duž jedyn s jeho šušodow do njeho storcži a
džesche: „„Nó, šhto dha ty kšfalzo jašo rypasch?““ A njewólnje
šo jeho hubomaj wušuže: „Wschitko, Anježe, chzu ja sabycž, ženje
twoju kšchižnu ból!“ Wón šo stróži, jako bě to šlowo wuprajik.
Někotři pospytowachu žortowacz; ale s wjebelom běšche kónz, jedyn
po druhim šo wotšali; a jako wón se šwojej njewjesta domoj
džesche, bě tež wona cžicha a niz šlowa njerjefny. Wón šaczu-
wasche, šo je wona gromotna; ale jako běšchtaj kšěžne durje doz-
pižoj, jemu wona ruku šawda a džesche: „Šano, wschitko chzu
rad sabycž, ženje jeho kšchižnu ból! Ša šo cži džakuju ša tole
šlowo“.

Mój luby šerbšti cžitarjo! W tu kšwilu šwjecži kšhesčijanska
žyrkej šašo šwjaty pštny cžaš. Šak jón ty šwjecžišch? D šo by
w tymle cžašu tež twoje hešło bylo a wostało:

„Wschitko, Anježe, chzu ja sabycž,
Ženje twoju kšchižnu ból!“

F.

Šhto je wěra?

Běšche nan, kotryž raš š wojej džowcžicžy rjetny: „Šdyž
budžesch wjetšcha, chzu tebi prajicž, šhto je wěra.“

Šeta šo minychu, tola džěcžo njeběšche sabhlo, šhtož bě jemu
nan něhdy prajik. Duž jene ranje š njemu stupi, prajizy:

„Šano, ja drje šym nětko wulka došč, šo mohł mi prajicž,
šhto je wěra.“

Nan na to holecžku pšhija, pošběže ju horje na šamor, šhili
šo a, šwojej ruzy wupšchestrěwšchi, džesche:

„Štocz nětko dele do mojeju rukow!“

Džěcžo na to kuf do přědka stupi a nana wuhlada; tola šo
štrachowawšchi, šo mohło padnyč, šašo wróczo stupi.

Duž nan š džowcžicžy rjetny: „To njeběšche žana wěra; štocz
dele do mojeju rukow!“

Šišchže raš džěcžo do přědka stupi a nětko widžesche, šak nan
šwojej ruzy wupšchestrjenej džerži, šo by jo pšchi delestocženju
popadnył; duž džěcžo, šišchže krocžel dale do přědka stupiwšchi, šo
štrachtnje do nanoweju rukow dele puščęzi.

„To běšche wěra!“ nan na to, š wojej džowcžicžy prajizy,
ju šebi hnuty š wutrobje kšočesche.

Cžinišch ty we šwojej hrěšchnej nusy tež tak, luby cžitarjo!

F.

Wobšadjenje fary w Merseburgu.

Powjedańcžto se starych cžašow.

(Wotractžowanje.)

Ach! šak jeho wutroba š radosčzu poškatowasche, jako tu šwěrnju
lubu towaršchku šwojeje mlodoščę šašo widžesche! Wón te hušle
derje šnajesche; mješ tyžaz podobnymi budžišche je wumášal. Šajku
šhlu dopomnjecžow wobudžichu wone w nim! Šak hušto bě doma
w malej štwicžy štejal a hrał, mješ tym šo dobra macžerka hižom
špasche, dobry šary nan paš š pšchetršnjonym wócžtom pódla
šedžesche a šo nad hracžom a nad jašnym šwuřom hušlow wu-
trobne šradowasche. Šhle te pošlednje 10 šrudne lěta, kotrež bě
jemu jeno lubošč Šeřti jako jenicžka jašna šwěza rošjašniša, běchu
na wokomiš sabyte; jeho žhla mlodošč, tón rjany šwěřly, škoto-
wobrubjenty, nalěcžojašny cžaš jeho mlodych lět se šwojimi lubo-

šnymi wobjazyšmi šwuřami ležesche pšhed nim. Šacž-tež-to maju
šišchže šwój šary, dobry, jašny šwuř, tele hušle? Ach! šmět
wšchaf je do rukow wšacž a jim jeno jedyn jenicžki šwuř wotwabicž,
jeno jedyn jenicžki! Ale mohło dha to něšhto šchodžecž? We woko-
miku běchu wšchaf šašo na šwoje měšto powišnjene! Šědy bě tak po-
myšlił, dha tež mějesche hušle a šmyř w rukomaj a šmyřny cži-
šchinto a štrachocžiwje pšhes truny. Ach! tónle šwuř, tónle krašny
šwuř, tónle 18 lět wjazy nješkylšchany šwuř; šak jemu pšhes wu-
trobja a pšhes dušču džesche; šak cžišchinto škoržo, šak bolostnje, šak
něžnje porokuju ržesche wón kaž hšuboke šdychnjenje š dušche lubo-
wanych hušlow, jako chžhly prajicž: „Čžeho dla seže mje šastorcžili,
šiz ja wšchēm wšchim wutrobam tak blisško štejach, šastorcžili š ma-
šeho, lubeho domika do tuteho šymneho pušteho šwěta, hšžež je mi
wšcho žuse, hšžež ničtó se mnu njerěcži, ničtó mi te lube male,
nješapomnite pšnje špěwacz njeda, kotrež Šam tak hušto a tak
rady přjodł špěwacz.“ Ach haj! tele lube male pšnje, wone
běchu nješapomnite! štejachu w tutym wokomiku šašo se wšchēm
šwojim kuškom pšhed dušču našeho Bohuwěra. Šjeswólnje
kšočesche wón šwoje lube hušle pod brodu a na šwoju hrudž
(Brust), jako by jim pošafacz chžyl, šo ma je šišchže lubo, a šjes
teho, šo to po prawym chžhlych, cžehnjeshche jeho rufa šašo se šmyřom
pšhes truny; ach! to klincžesche tak hnujazy džakownje, kaž šlowo
šhubjeneho a šašo namakaneho džěšča na macžerinej wutrobje, tak
proščo, jim šišchže raš šwoje wucho špožčicž, šo ma tak wjele
prajicž a škoržicž, prošpęč a šo džakowacz, šak hnujazy, šak š hšu-
boša prošchachu te stare hušle, šo by pšchęzo jeno dale hrał! D
to tež šo šta, a předy hacž wón myšlesche a chžhlych, sežehowasche
jedyn šmyř ša druhim. Šemu bě štoro, jako by jedyn žhle drugi
hrał, jako by wón šam jeno pódla štal a pšchipošłuchaf, tak ša-
torhjeny bě pšhes tute šwuř, šiz šo jemu jako přerchotaze, šbőžne
šony š wutrobje kšočachu.

Wón raš njepštny, šo šary, kšětro tołšty muž pobocžne durje
woczini, šwoprědka wčipnje š hšowu nuts pošlada a potom
cžišchinto do šale stupi, a lědom džěšacz krocželow sešady njeho
štejo, š pšchęzo bóle pšchibjerazym špodžiwanjom jeho hracžu pšchi-
pošłuchasche. A tole špodžiwanje nješateho pošłucharja pšche-
wobrocži šo bóršy do žiwje interesty nad hracžom; šbőžny nowy
hšobš pšchewodžesche šary šjes š wurašom najwjetšeho špodobanja
je šwojej ruku, jako by takš bił. A jako nětk našch Bohuwěr po
pšchitwocženju se štareho cžaša š wobšamknjenju žunjošwjatocžny
hšobš najlubšcheho šhěrlušcha šwojeho njebocžicžkeho nana: „W wšchej
nusy na Boha atd.“ se šhlyšmi šmyřami hracž šapocža, a pšchi
tym mašym hušlam pošne šwuř hšrglow wotwabicž rošmjesche,
njemóžesche šo šary šjes wjazy šđeržecž, pšchimny jeho njejabžy
ša ruku a rjetny: „Pocžafaj Wón wokomiš, ja chzu Šeho pšche-
wodžecž!“ Bohuwěr, šiz wójwodu bóršy pošna, šo tak štróži, šo
štoro hušle na šemju puščęzi, a šapocža šchepjetajo dla šwojeje
šhrobłošče wo wodacže prošpęč. Tola šary šjes, temu wobarajo,
šedžesche hižom ša celłom a džesche: „Nětk wot nowa a tak džeržany!
šlyšchi Wón?“ Moje dla! myšli Bohuwěr Šššora a šapocža;
šhutny mužški hšobš cella šjednocži šo š žunim hšočazym hšobšom
jeho hušlow š hnujazemu a žimazemu hracžu, a jako bě šchucžka
došbocžena a Bohuwěr šo hotowasche, šo by hušle š rukow pošžil,
šawola šary šjes hšrliwje a na poš njewólny: „Tón šhěrlušch
džě ma šchěšč šchucžkow! duž dale!“ A tak dha hraješchtaj tež
šišchže te pječ šchucžkow; a š šbőždej nowej šchucžku šlijeshchtaj a
šjednocžeshchtaj šo wobaj hudžbnitaj a jeju šstrumentaj pšchęzo bóle
a bóle, a jeju dušchi pošběhnyšchtej šo nad tym š šwjatocžnej
nutroščęzi.

(Pšchichodnje dale.)

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoću ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njeđželske łopjeno.

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Ssmolerjež knihicziščyčezni w Budyščinje a je tam ƙa šchwórtlětnu pschedylatu 40 np. dostacž.

Palmarum.

Marka 11, 1—10.

Najšwjeczišche póstneho čyža ƙo s džěbnishej nje-
dželu psched nami wotewrja. Sawěšć ƙo rostorhnje a
my ƙwojeho wyschšeho měšćnika wohladamy, kotryž ƙo
ƙam sa naš sa wopor pschinješe. My stejimy pschi
spocžatku martrowneho tydženja. Šchtož je ƙo w tutym
tydženju stało, je žro a jadro našcheje wěry. Čhzemý my
džakowni najwyschšche šjewjenja Božeje hnady wuprajicž,
dha my čyži pjatł a jutry mjenujemy. Pšchetož do tuteju
dnjow je našche wumoženje wobsamknjene. Šchtož je ƙo
w žylym žiwjenju Jesuřowym pschihotowało, je w tutym
posłednim wulkim šwjatym tydženju dokonjane. D witajmy
se šwěrnej wutrobu ƙwojeho dnjesa, kotryž psches palmowe
halošy a wupšestrjene drašty do Jerusalema čehnje, so
by ƙo woporne jehno scžinil sa hrěchi šwěta. „Njeh
wutroba czy kčžje a ƙo czy džakuje, hdyž ju ta lubosć
šhřeje, dha wona čžesczi čže.“ —

Na ƙwoje pacžerške džeczi my špominamy, kotrež džěnša
psched Boži woltař štapaju. Tež nad nimi ƙo našche
scženje dopjelnja. Jesuř čehnje nuts. Žich wěruwusnacze
jich hořanna; jich šlubjenje šwěrnosće ƙaž wotewrijene
durje sa Šbóžnika. Ale ƙaž mało jich džerži, šchtož ƙu
šlubike. Kaž w Jerusaleme běšche, taž tež jow. Žich
hořanna wuklincža, a hdyž tež woni runje „šchizuj,
šchizuj“ ƙobu njewolaju, dha ƙu tola ƙwojemu najlěpschemu
pschecželej napschecziwo liwzy, šymni, nješwěrnj.

Runje martrowny tydžeń naš ł nowej šwěrnosćzi woła.
Bože jehno na pucžu ł wopornej šmjerczi šmě šebi žadacž,
so my do šwojeho hořanna šwoju žyłu wutrobu položimy.
Duž

Dušcha hořanna spěwaj jehnjecžu Božemu.

1. Spěwaj wo jeho pucžu ł wopornej šmjerczi.
2. Polož do šwojeho šhěrlušča šwoju žyłu wutrobu.

1. Jako kral Jesuř do Jerusalema čehnje. Wyškaze
šyly luda jeho wobdawaju a jeho škutki šhwala; jedny
druheho w šahorjenju ƙobu štorhnje; s wješelej nadžiju
woni do pschichoda hladaja: čžaš je pschichoł, so ƙo Bože
kraleštwó s mozu a krašnosćžu postaja. Šswoje drašty
na pucž pschescžerajo a palmowe halošy scželo woni hołdujo
wołaja: Hořanna temu šynu Dawitowemu, Hořanna we
wyschšeczi! A Jesuř to čžerpi, haj, šamo pschihotuje a
naprawi? Je dha ƙo nětk tež won sa šony šwojich
wucžobnikow wot šemšteje kralowskeje krašnosće dobyčž
dal? — Ach, wobhladaš šebi tola tuteho krala! Na
požčenym wóšlatku won šedži a jeho ludžo ƙu šhudži
rybazy a žlonizy s Galilejskeje. Hdže ƙu jeho šonje a
wošy, s kotrymiž je won bitwy dobył, nješchecželow psche-
winyl a šebi mjes ludami wulke mjeno scžinil? A hdže
wón čehnje? Njeje to tamne Jerusalema, kotrež mori
prošetow a šamjenjuje, kotřiz ƙu ł njemu pošłani? Nještu
pschi pucžu rowny prošetow? Haj, taž je. A šmjerczi
wón do Jerusalema čehnje. Ja šebi myšlach, so je to
pucž ł trónej a nětk je to pucž ł šchizej, kotryž won džę,

po Bożej dżiwnej radze. Hżom dawno wón wë, kajtemu dóntej napscheczimo dze. Jako wón ł Janowej kschćenizy pschindze, bësche jemu to kschćeniza ł kmjerczi; jako wón w pusczinje spytowarja wotpokasa, wjedzische wón, so bësche febi ł tym kschiz wuswolil. Jako wón Galilejstu wopuschcziwski so do Zidowsteje nastaji, pocza wón swojim wuczobnikam wo swojej kmjerczi rëczëcz. Jako wón swojeho pscheczëla Lazara wot morynych wubudzi, jemu samajeho kmjercz psched duschu stupi. A na tutón kónz swojeho žiwjenja wón tež spomina, jako tam po wolijowej horje dele czehnje. Ssrjedza we wystanju luda jemu hrëch Jerusalema a jeho šud psched woczë stupi. Wón na to mësro pohlada a plakasche na njo. Tak Jësuš ł polnym wjedženjom swojej kmjerczi napscheczimo dżësche.

Wón budzische so teho smincz mohł, kaž bësche so hacž sem stajnje swojich njepscheczëlow sminył. Tam w Jerusalemie, jako bësche teho khoreho pschi hacze Bethesda wustrowil, tam w Nazarecze, jako bësche se swojim prëdowanjom huëw swojich krajanow wubudzil, a sašo tam w Jerusalemie na fermuschnym dnju, jako sa wschitku swoju luboscz jeno hidjenje žnëjesche — wschudzom rëka: wón dżësche šrjedza psches nich prjecz. Tak budzische wón jow tež cżinicž mohł. Ale në, jeho wola je ł radu jeho njebieskeho Wótza psches jene: wón sam chze bycz Bože jehnjö. Teho dla je wón w šahrodze Gethsemane Pëtröwö mjecz wotpokasal a njeje wo pomoz Božich šwjatnych jandželow prošyl. Tajka dobrowólnošč ł jeho woporej šluschesche. Šichetöž niz w jeho kmjerczi jako tajkej, ale w jeho swólniwej pošluschnosczë, ł kotrejž wón swoje czerpjenje na so wsa, leži möz jeho kmjercze. Niz nusa abo šakon stej jeho tutón pucz wjedłöj, tež niz žadanje po cžesczi pola Boha abo po khwalbje pola cżłowjekow — jenicžy jeho wëczne šmilenje a jeho swólniwa luboscz stej jeho kroczele wodžilej. Luboscz bësche duscha jeho žiwjenja, luboscz tež duscha jeho czerpjenja. Haj, šhto luboscz je, to šmy halle na Jësušu nawulki. Šhto chze ju wumëricž? Kaž daloko wot njebieskeje krašnosczë je hacž ł hanibnej kmjerczi šłöstnika, wot khwalby Božich jandželow hacž ł wušmëchowanju hrëšnikow, wot Božeho tróna hacž dele do rowa — tak wulka je jeho luboscz. A komu ju wón wopokaže? Cżłowjekam, kiž nicžo wo tym njeröšmjachy, kiž nicžo wo tym wjedzicž njechachy. Dokelž my Boži wotrocžy bycz njechachmy, je so wón wotrocžt šcžinil, so bychmy Bože dżëczë byli. Dokelž bëchmy njebjö šhubili, je wón jo wopuschczil a do hlubiny našcheje kmjercze stupil, so by naš pytal a namakal a dom domjedł. Na to naš ł nowa martrowny tydžen dopomnja. Drje po cžichim pjatku šu jutry pschischle a Bože špëcze a šwjatki. Sady jeho czerpjenja stej jeho krašnoscz. Ale tón pucz do tuteje krašnosczë wjedze tola psches Golgatha. To chzemy ł nowa wopomnicž a hosianna špëmacž Božemu jehnjëczu. To jehnjö, kiž je šabite, je dostojne wšacz möz a bohatštwö a mudrosč a šylnosč a cžescž a krašnosč a khwalbu.

2. Položmy pak tež do swojeho šherluscha šwoju žyłu wutrobu.

To bësche jena ł najšwjatocžnišchich hodžinow cżłowještwa, wo kotrejž našche šczenje powjeda. Tak drje budža junu cži dokonjeni wšlacž, hdyž jich šböžnosč nastawa. A to wschitko njeje hołe šdacze; wutroby luda šu wopravdze šapschimnjene a ł Bohu pošbëhnjene. Šdy by tuta myšl žiwa wostala a žyly židowski lud šapschimnył, dha by wón Boži lud wostal a Jerusalem hlöwne mësro Božeho

wëczneho kraleštwa. Dha bychu te ludy po šłowach profetow do Ziona puczowale a bychu tam Božemu žalbowanemu cžescž a khwalbu a modlenje pschinješle. Šinał je pschischlo. Mało dnjow pošdžischö — a tón lud šo hanjo a wušmëchujö wošölo kschiza cžischëzi a wöla: Jeho krej pschindž na naš a na našche dżëczë! Našwilne šahorjenje tu bësche, ale forjenja we wutrobje wone nje-mëjesche. To je ta škalöjta rola, wo kotrejž Šböžnik w pschirunanju rëczë: na njej tón šywo rucze šesthadža, ale bóršy šwjadnje.

Cżłowška wutroba je we wschëch cžasach ta šama, a tajka škalöjta rola šo we wschitkich wošbadach namaka. A našcha wina je psches mëru wjëscha, dnyli ta wina tamneho luda. Šhto dha tón wo Božej radze ł našchemu wu-moženju rošymjesche! Š prawom möžesche Anješöwö japoschtoł wo nich prajicž, šo šu ł njewëdomnosczu cžinili, šhtož šu cžinili — a šak pošutni šo woni wupokasachu, jako jim japoschtoł Pëtr na prënich šwjatkach prëdowasche. Tehdy tyšazy ł nich šwojemu njebieskemu kralej wërne hosianna šanješechu. My kschëscžijenjo pak kschćenizy a wödacze pschiwosmjemy kaž šwucžene wëzy. Tu krej, kotruž je wón ša naš pschelał, a teho Duchy, kotrehož je nam pošlak, my dostawamy a tola löšymni temu napscheczimo wostawamy, kotruž je šo ša naš woprowal! Šak wjele hubjenschi my šmy hacž tamni mëšcženjo Jerusalema. „Šchimanje Jonašöwö, lubujesč ty mje?“ Še šo to nëtk pola tebjë pošna wërnošč šcžinila, šhtož ty tehdy mënesche: „Niz nosy šamej“ — šy ty nëtk žyly möj we wëcznej, hacž do kmjercze šwërnej lubosczë? Šched tutu pruhu je tón horjestanjeny šwojeho wuczobnika štajil. A jeho wotmolwjenje: „Anješö, ty wësch wschitke wëzy, ty wësch, šo ja tebjë lubuju“ — to je to wërne hosianna ł hlöbokeje wutroby.

Šotom šmy swólniwi, šwoje žyly žiwjenje do jeho šlužby štajicž. W našchim šczenju jemu wschitzy šlužy: tamnaj wuczobnikaj, kotrajž po tu wöšlyzu džetaj, jeje wobšëdžer, kotruž ju jimaj wostaji, tón lud, kotruž drašty wupšhesčëra a palmy na pucz šczele. A my jemu njecha-li šlužicž? Šiškëze pschëzo wón jako kral psches šwoje wošady czehnje a šo wo löždy dom šlapa. Anješicž wón chze a našche dusche wobšëdžëcz. Ale žyly šyly luda pscheczimo njemu postawaju; hordži cżłowjeköjö jeho šlöwo njepschiwosmu; šwëtnë dżëczë po šwojich löšchtach khodža a ša jeho štopami nješlëdža. Kaž wjele pak je w nim šwojeho Šböžnika pošnałö, cži jemu swólniwje wschitko dadža: cžëłö a žiwjenje, šublö a kraj. Wopomü: tón, kotruž tam do prëdka wë, šo wón tu wöšlyzu dostanje, tón se šwojim wöczkom tež do twojeje wutroby hlada; tón, kotruž tamnymaj wuczobnikomaj to šlöwo šöbu da: tón Anješö ju potřeba, tón tež wot tebjë wschitko žada, šhtož twoje je. Njesapowjedž šo jemu. Šhtož wón tebi wošmje, to puschëcz; njepschëcziw šo jemu, hdyž wón tebi tón abo tamón wopor napöloža. A šhtož wón tebi da, to waž šebi drohe jako jeho dar. Wješel šö, hdyž möžesč nëšhto jemu še khwalbje a cžesczi dokonjecž. Twoju wutrobu, daj ju jemu, twöj jashł, džëcz jón we wusdže jeho dla, škutł twojeju rukow, dokonjej jón jako jeho šlužbu. Šhryštuš je šö ł temu narodžil a do šwëta pschischöł a šwoje žiwjenje ša wopor podal, šo bychmy šö jemu podali a cžëłö a duschu jemu ša wopor pschinješli. W tajkej myšli špëwaj hosianna Božemu jehnjëczu ł žyly wutrobu.

Sa czihi pjatk.

Stóš: Ach, poruč Bohu swěru —

Džeň hylow duscha wita,
Hdžež kónu černjowu
Čzi, hloma krawonje sbita,
Sa wuřměch stajichu;
Hdžež tebe křizowachu
Na horje Golgatha,
Čze hrósbnje moricž dachu,
So hela sawyřta.

Mje njemolče, wy drusy,
Niž macže lubo swět
A kotrymž Sbožnik zusy
Ze hižom wjele lět;
Njech w czihej samotnosći
Ssmój styš dženš wustoržu
A placžu w džakownosći
Wřchu lubosć j lubosću.

Tu czišče pľakam, kľecžu,
Ból jeho sacžuwam;
Hdže widžu nusu wjetřchu,
Niž czerpi Sbožnik tam?
Wón sczerpnje polny řměcha
Se řmjercžu bėdži řo
A nima tola hrěcha
To Bože jehnjatko.

Schtóš bjes hylow mohł stupicž
Sso pod křiz Sbožnika
A jeho widžecž wupicž
Křelch hórki wot Wótza?
Ssyn Boži lubowany,
Niž řama lubosć je,
Tón njeře nasche rany
A nasche pokľecže!

Hdyž řmjercž řo hižom mēri
Na tebe, Sbožniko,
Čze hiščeže lubosć czeri,
A nam řkožicž woblicžo:
Čhzeřch priedy hacž tu hařnje
Čzi wócžto we řmjercži,
So wofřchewil by czařnje
Nař troscht twój njebjeski.

Duž, řhryřčez, řecž ř tym řwojim,
Řót řwjaty wotewř ty;
Hlej, tu pod křizom twojim
Wy pľacžo řtejimy.
Njech pořlednje te řłowa,
Niž řjekny řřched řmjercžu,
Nam se řwětneho doła
Řucž ř paradisej řu!

K. A. Fiedler.

Hubjenn cžitar biblije.

Ruski řhěžor Alexander I. ras řřches gouvernement Sela-
terinofław jėdžesche, posasta na jenej pōřřkej staziji a da řebi cžaj
přichotowacž.

Na jenym pōlcze pŕtny wón nowy testament, a řo řřched-

řtejiczerja stazije woprašča: „Čžitasch ty wjele w tutej kniřy, mój
řhmo?“

„Řoždy džėn w njej cžitam, Majestosć!“

„To je prawje wot tebe, — hdže dha w tu řhwilu řtejicř?“

„W řczenju řwjateho Mateja.“

„Řó, dha cžitaj prawje pilnje — řchtóž řbože řwojeje dusche
pŕta, tež řwoje czařne řubło namaka.“

Sako řřchedřtejiczer se jřtny řtupi, řhěžor mjelcžo pjecž řto-
rublowřřich bankowřow mjes pořlednje řtawy řwj. Mateja poloři.
Řěřchto czařa po tym řo řhěžor na tymřamym pucžu wrócži.
Sako wón na tamnej staziji posasta a řo řřchedřtejiczerja stazije
woprašča, řař daloko je we řwojim bibliskim cžitanju řřchřřchoł.

„Řacž do řczenja řwjateho Łukascha,“ řekasche wotmolwa.

„Řó, wohľadajmy, podaj mi tu kniřu!“

Ze pjecž bankowři hiřčez njeđotnjene na tymřamym mēř-
nje ležachu, na kotrež bēřche je řhěžor polořił.

„Čža je wulki hrěch, mój luby,“ řhěžor řřchedřtejiczerjej řjekny,
řiž budžiřche řo řahańbjenja a posřřbjenja dla najradřcho do řemje
přchepadnył. „Ty Bože kraleřtvo njeřřy pŕtal, nětko dŕrbřřch tež
řemřke mŕto parowacž. Daj řebi to ř wucžbje řkľužicž!“

Ze pjecž řtow rublow buchů mjes tamniřřich řhudyř roř-
dželene.

F.

Wobřadjenje řary w Alerseburgu.

Řowjedancžto se řtarych czařow.

(Řofracžowanje.)

Sako bē pořledni řwul řzejo wullincžak, džesche řtary wójwoda,
se řpodobanjom řej ruzy řchurujō, řaž hdyž řo jemu přchijomne
přchewřacže řař prawje poradži: „Derje řcžinjene, mój luby cžorno-
řufnjako!“ Ale, řwoje cello na doł řtajo, napjaty pokřocži: „Nětko
řtup wřchaf Wón ras bliže a praj mi, řchtó Wón po prawym na
řwēcze je, řchto Wón tudy cžini a řař je Wón přchi wřchěch czer-
tach jowle nuts přchřřchoł, he?“

Řascheho Bohuwěra řľaby boř bē hižom huřto w řiwjenju
był, wutrobu přchezo na jashku mēč a runje won wuprajicž, řchtož
drusy jeno mŕřľachů. To tež řo nětko řařo řta. „Řj! njeřnaje
dha mje Wařcha řařnosć wjazy?“ přařchesche řo wón, mēřto řo
by wotmolwil.

„So byř njewjedžak!“ řnapřchecžiwı wójwoda řpodřiwany.

„Řa pař Wařchu řařnosć hiřčez jara derje řnaju,“ po-
řracži Bohuwěr žŕle wutrobnıwje.

„To tež je řeho přchřřľušchnosć,“ mēnjeshche wójwoda,
ř hľořom řo řmējo, „řo Wón řwojeho řrajneho wótza řnaje; ale
řař dha móžu ja řeho řnacž?“

„Řj, řařnosć! mój řmój řo wobaj ras w řromadže na
řankach wjesľoj,“ džeshche Bohuwěr.

„Na řankach řo wjesľoj? ja ř řim abo Wón se mnu?“ wob-
honjowasche řo wójwoda; teho řo dopomnicž njemōžu!“

„A tola! mój řmój řo na řankach wjesľoj!“ wobřrucži
Bohuwěr horľiwje; „njewē dha to Wařcha řařnosć wjazy? ja
bēř wřchaf tón njekničomny hólz, řiž mējeshche to njeřbože, Wařchu
řařnosć přched 18 ľetami na ľodže potorhnyč.“

„Čař? tón Wón je?“ přařchesche řo řtary wójwoda řmējo,
jeho wot hľowy ř nohomaj wobhľadujō, a pomařa řej přchi tym
žŕle bjeswōlnje na řadny džěl řwojeho cžėka; „řó! to ničō nje-
řchľodži!“ řjekny potom řwējo, „Wón je tež tehdy řwoje mŕto řa
to dořtał,“ a bjeswōlnje pomařa nětko Bohuwěr na řwój řhribjet
a řcžahowasche ř ramjenjomaj. „Řaj, a řeho njeřchonowach,“
řařmja řo wójwoda ř hľořom, toľ pohibanje řandibata pŕtnyřřchř;

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čel!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihicizščezěni w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Jutry.

Matth. 28, 1—10.

Jutrowna powjesč jandželow:

Njebojće so!

1. Njebojće so smjercze! Wón njeje tudy, wón je horjestanył.

2. Njebojće so žiwjenja! Wón předy waš pónđe a wy budzecz jeho widzecz!

1. Njebojće so! tak běsche nusne wuczobnikam prajicž. Woni běchu žaložnu móž smjercze nashonili. Morwy je tón, kiž je prajil: „Ja bym tón pucž a ta wěrnoscž a to žiwjenje“, kiž je flubil: „Ja bym to horjestawanje a to žiwjenje.“ Kamjen běsche waleny psched rowowe durje — a wón ležěsche jako kamjen staroscze na wutrobach. A na kamjen běchu sygl sežinili a wajhtarjo wobwachowachu row. Woni widžachu samu smjercž. A tola, kajki džiw to! Kamjen běsche wotwaleny, sygl flamany, město wajhtarjom smjercze — pólili žiwjenja: „Njebojće so!“ A jako to wěricž njemoža, wobkruczi tón žiwjy Sbožnik: Njebojće so!

Njetriebamy tež my tule powjesč? Žaložna je smjercž. Morwe, schtož běsche krotko předy žiwjenje. Dube džěczo so tebi wošnje. Mandželska so torhne wot boła mandželskeho. Wulke polo morwých widžimy na bitwiščezach. A pomysl bebi: tež tebi spěwaja juntrócž smjertne kherlusche.

Smjercž praji: Bój so! Ale jutry tebi pschi-

powjedaju: Njeboj so! „Hlaj to město, hdžež so jeho položili. Bohanjio tam steja bjes nadžije. Tebi pak je to město mēra: „Ja ležu a spju zyle smērom“, rola Boža: „Byte budže sachodne a horjestanyč budže njesachodne.“ Wón je horjestanył. Jesuž mój Anjes žiwjy je a ja budu s nim sobu žiwjy. A njechal-li ty jandželam wěricž, tón Anjes jo sam wobkruczi: „Njebojće so!“ Wón stupi k rowam kaž k Lazarukowemu rowej. Wón ma flowa wěczneho žiwjenja. Kamjen je wotwaleny: „Smjercž, hdže je tvoje žahadlo? Hdže je, hela, tvoje dobycz? „Bohu budž džak, kiž nam to dobycz dawa psches nascheho Anjesa Jesom Khrysta,“

2. Njebojće so žiwjenja, pschetož wón předy waš pónđe. „Njeje-li Khrystuž horjestanył, dha je wascha wēra podarmo a wy seče hiščez we flwojich hrěchach“. Wón předy naš džē! Za jandželska powjesč pokasuje do žiwjenja. Hōrsche hacž smjercž je žiwjenje bjes njeho. Ale či wuczobnicy so jeho widželi, teho horjestanjeneho. Hdže je wón wšchudžom schol s maleje hrōdže w Bethlehemje a s rowoweje komorki, hlaj, ja bym pola waš wšchitte dny hacž do skōnczenja flwēta. Woni so jeho widželi: Pawol psched městom Damastonom, Schčezčan tež njebjeka wotewrjene widžěsche. Wšchitzu či so jeho widželi, kiž běchu pobožni, bohabožasni a sbōžni, dokelž do njeho wěryachu, wšchitzu či, kotrychž žiwjenje bu pschekrafljene psches njebjeske flwētlo, wšchitzu, kiž mrějo njebjeski powětr dychachu — hacž běsche jich žiwjenje lohke abo czežke, woni so jeho widželi a dokelž so jeho namačali, móžachu

wjeßeli bycz! Kaž Luther w czaßach styšnosće na blido napißa: „Wón je žiwý“, tak je to móž a trošcht našeho žiwjenja.

A njejšy ty jeho widžil czaß žiwjenja? Wón pschińdže pschi šwjatej kšćenizy, pschi wěrowanju, wón je blisko w domach, w srudobje, wschudžom se šwojim słowom. A hdyž je tež šnano twoje žiwjenje nětko srudne, „njeboj šo žiwjenja! Čžerpjenja tuteho czaßa njejšu hódne teje krašnosće, kotraž šo nad nami šjewicž budže. Jesuř setka šwojich wuczobnikow a džešče: „Šomhaj Bóh wam!“ Šo hebrejškej rěči to słowo rěka: „Wjeßelcže šo!“ Našcha jutrowna powješč: „njebojčže šo, hlaj, ja pschpowjedam wam wulke wjeße. Njebojčže šo, ale wjeßelcže šo!“

Šamjeń.

Ma pohrjebniščžu.

Lubi čžitarjo, ja šo nadžijam, šo wy š czaßami, wošebje jutrowne ranje, tak radži na pohrjebniščžu šhodžicže kaž ja a šo w duchu š tymi rošřčžujecže, kiž šu hižom š šwojemu měrej šašchli. Tam woni wschitžy leža a špja, čžakajo na tón džeń, na kotrymž hlóš horjestanjeneho šřschty žiwjenja šaštyšcha, kotryž je něhdy wołał: *L a z a r j e , p ó j w o n !* Tón hlóš, kotryž wschaf budže junu psches žyly šwět šlincžecž, je w czašu, hdyž hladamy psches šchpibel w potajnym šlowje, najjašnišcho šřšchecž na tym měščže, na kotrymž je šebi pošledni nješchecžel, šmjercž, šwoje lěhwo ščžiniška. Ša šo šždy šřčž, na pohrjebniščžu štejo, š tymi wjeßelu, kiž tudy špja, šo je tutemu nješchecželej móž wšata!

Tak šym husto won šhodžil na našche pohrjebniščžu a šym šebi rowy wobhladował. Tam wschaf jich wjele njeleži, na kotrychž rowach wulke šamjentne pomniki šteja se škotymi pišmikami, kotrež šu daloko widžecž; tam leži wjele šhudych, nišch, kotřiž w žiwjenju wjele njeplacžachu a šu dawno šabycži. Kaš wjele čžělneho hubjenštwja, kaš wjele šeiššteje srudoby a ušy je šahřebane pod tymi rowowymy hórkami! Ale hdyž tež woni ničšo wulke njebeču, nje-móža woni šnano na dnju horjestacžža poštanecž pschecžiwu tebi, kiž šo ty wulki a mudry čžujecž, a prajicž: „Ša njejšym ničšo byl — ani wulki ani wučženy ani mudry; šwět wo mni ničšo wjedžal njeje; ja šym šhorý a hubjený byl; ale ja šym teho šnješa Jesuřa lubował, šym šebi žadał, šo bych pola njeho domach byl a šym wumřjel, na jeho šaštyžbu šo šaložuju.“ Duž šebi husto pschaju, šo bych mały a niški a bješ wulkeho mjena byl, kaž woni, šo paš bych tež, kaž woni, teho šnješa Jesuřa lubował hačž do šmjercže. Šdyž paš čžyli mi šamjeń na row šajicž, je moje žadanje, šo mi njebychu ničšo druge na njón napišali, hačž te šłowa, kotrež čžyšče pobožny šeša něhdy na šwój šamjeń napišane měčž: „Ša wěrju wodawanje hřčhow, horjestawanje čžěka a wěčžne žiwjenje. Šamjeń.“

To je njebohi profěšor Šilmar pišal, kotryž je w lěcže 1668 wumřjel. Tón bohacže wobdarjený, wučženy a psches Božu hnadu roššwětleny muž špi na pohrjebniščžu w Marburgu a jeho pschecželjo šu jemu na jeho pomnik napišacž dali: „Ša šym wěrli wodawanje hřčhow, horjestawanje čžěka a wěčžne žiwjenje. Šamjeń.“

Džiwna wěž paš je, šo tajžy wušwoleni mužojo Boži, kotřiž šu Bohu šlužili a Jesuřowe šłowa wobarnowali, šami wo šebi tak niško šudža a wschu šhwalbu a nadžiju w tym pytaja, šo wěrja wodacže hřčhow a wěčžne žiwjenje. Ša bych čžyli, šo ty, luby čžitarjo, a ja bychmoj temu šnješej šamemu žiwaj bylož a njewjedžaloj wo žanej wjetšej šhwalbje, šhiba tej: Ša wěrju wodacže hřčhow.

Jutrowny khěrlušč.

(Matthias Klaudius.)

Šłóš: Dženš šhwalče Boha, kšććenjo —

Row prošny je, haj prošny je!
Našch rycžet njebejški
Nětk š kralom je a žiwjenje
Še dobył šwětewi.

Ach, móžni próžowachu šo
Še šwojej mudročži,
Na šnješowy row šedžbujo
Šón šrucže šawřechu.

Šich próža paš je pobarmo;
Šim šluži š hanibje,
Šdyž Boža mudročž šjewi šo
Nětk krašna na šwěcže.

Šucž Boži njeoššawachu,
Tón krašny, špodžiwny,
Kiž š wodžerjom bě š žiwjenju
Ššes šmjercž, šhóš čžernjowy.

Bóh je dał šwětej šlubjenje
Šno w paradisu tam;
Šoh' šłowo hnadu ššicžesče
Tež dale čžlowjekam.

A jašo czaß šo dopjelni,
Ššo njeboj wotankny,
A šnježna Šarja porodži
Šam šynka we nožy.

To bě našch Šbóžnik š mišošču,
Kiž bóšštwja pošny je,
Wón š wotročžkowskej podobu
Wšchu krašnosčž šjewujuje.

Wón šazpieny a šudženy
Šu martrowany tam,
A ššoncžnje na ššičž pschibity,
Kaž bě to wěšččžil šam.

Šu pohřebany, želeny,
Kaž drušy po šmjercži;
Nětk je paš horjestanjený
Bóh wěrný w krašnosčži.

Šaleluja, row prošny je;
Ššwět wumóženje ma;
Wón š šnješom dže do žiwjenja,
Šom' wěčžnu šhwalbu da!

Šurij Šróšł.

Šamjeń.

Bě šobotu do jutrow. Šluko šwěcžesče šo lampa w šhubobnej štwicžy, kotraž bě hačž dotal jenož šbože a špošojnosčž widžala, nětk paš bě pošna čžěžteje srudoby. Dwaj čžlowjekaj, kotrajž w njej bydleščaj a po Božej woli hromadu šłušcheschčaj, běščaj šo runje w hněwje a nješchecželštwje džěližoj, a nětk šludžesče muž něhdy wonkach wošolo a njechascže šašo dom, a žona šedžesče, šrudnje pschad šo hladajo, ša šlidom a měješče tam po štarym

ſwuczeńtm waſchnju ſwoju bibliju ležo. Chyżſche, kaſz hewaf pſchezo, ſtaw, ſa tón dżeń poſtajent, czytac. „Schtó nam kamjeń wot rowowych durjow wotwali?“ Hacz t tutemu praſchenju bę pſchichła a nětko njemóžeſche dale, pſchetož wona dhrbjefche ſebi pſchezo ſažo na ſwoje kamſne ſrudne wobſtejnoſcze myſlicž. Tež na jejnej wutrobje ležeſche kamjeń — a czežko ſidychujo ſo ſana bjeſ pſcheſtacža praſcheſche: „Schtó jón wotwali?“ Bě mała wěž byla, kotrejež dla bęſchtaj ſo ſwadžiłoj, ale ſ wjele wuręczowanjom bę pſchefora pſchezo bóle roſtła. Žanemu ſo njefdaſche móžno bycz, druhemu woadcz, byrnjež drje wjedžeſchtaj, ſo by jenicžke ſłowo wſcho ſažo dobre ſcziniło. Nětk ležeſche wina kaſz czežki kamjeń na žoninej wutrobje. Naſajtra rano, jako ſo ke mſchi ſwonjeſche, wleczeſche ſo žona do Božeho domu. Haj, wona ſo wleczeſche, pſchetož kamjeń hiſchcže pſchezo na nej ležeſche. Tež na mužowej wutrobje ležeſche kamjeń. Wón bę poſdže dom pſchichol, njebē ſłowczko rēczał a njepſcheczeliſtwo mjeſ mandželſtimaj trajeſche dale.

Žako ſo jutrowna pomjeſcz wot wołtarja pſchipojedafche, njemóžeſche žona nimale ſwojim ſylſam domobaracz. Dženſ paſ dhrbjefche hiſtoriju hacž do kónza ſylſchecz a njepmędžeſche pſchi praſchenju wobeju Marjow a Salomy ſtejo woſtacž. „A jako tam pohladachu, pytnychu wone, ſo bę tón kamjeń wotwalent, pſchetož wón bę jara wulki“, klinejeſche jej do duſche a wjeſele naſtróžena pohlada žona horje.

By dha móžno bylo, ſo by kamjeń ſo wotwalit bjeſ teho, ſo by wona to njepytnyła? Bě ſwože, ſo žona žorło ſnajefche a tež pucz tam, ſ wotfelž móžeſche jej jenicžy pomoz pſchicž. Wſchaf bęchu tež jutry a wona ſedžeſche w kempſchach a ſylſchefche ſłowa wo luboſcži a ſjednanju, wo wumoženjju wot wſcheje winy, a wo pokornym wuſnacžu teje ſameje!

Wjeczor ſo lampa ſažo jaſnje a pſcheczelnimje w ſtwicžy ſjednaneju mandželſteju ſwęczeſche a roſſwětleſche ſbožownej woblicži. Kaž kón ſo wobemaj ſdaſche, ſo bę czežki kamjeń wot jeju wutrobom wotwalent a ſtara luboſcž ſažo ſtanyla. Boža ſmilnoſcž bę to cžiniła — we wſchej cžichinje.

Powitanje jutrownicžki.

D najſwječžiſcha jutrownicžka,
We blyſchcžu ſelentym, nalětnim,
Budž nam ſwjatocžnje powitana
We templu Knjeſowym, wyſoim!

Swjate pſcheńdže wutrobny cžucže,
Njemuprajne hiba ſo hnucže,
Hdyž twoje ſwony nam klineža
A tpoje kherluſche ſyncža:
Haleluja dobyczeliſke!

Handrij Zejler.

Dobre pókelſtwo.

To bęſche dżeń 14. dezembra 1873, popołdnju w tjoch hodžinach, jako prufka kralowa Hilžbjeta ſwoju dwórſku knjeni, hrabinu Edithu Hade, t ſwojemu ložu pſchicž da a žadaſche, ſo by jej dženſki ſchpruch biblijſkeho puczniſa, Pſalm 147, 11, czytała. Mjeſ tym bu tež dwórſki předař Neym t Potsdama ſem ſawołant. Tón wokoło ſchęcž hodžinow t tymi ſłowami ſaſtupi: „Sa ſym pſchichol, Majeſtoſcž, ſo kych Wam dobre pókelſtwo pſchinjeſt, mjenujy to ſłowo t Knjeſoweho erta: Njeboj ſo, pſchetož ja ſym cže wumohl; ja ſym cže t twojim mjenom wołal; ty ſy mój.“ Wona mjelcžeſche a mjelcžeſche tež mjeſ modlitwu, kotraž ſo t temu pſchifaſantny. Hake po tejkamej wona cžiſche rjekny: „Ach, bęſche

to rjenje! Nětko hiſchcže požohnowanje!“ To bęchu jejne poſlednje ſłowa na ſemi.

F.

Jutrowne jeja.

Waſchnje, ſo jutrowny ſwjedžen t jejemi wobdarjecž, je jara ſtare a pola pohaniſkich ludow a ſchecžijanow nadeńcž. Bohanam płaczja jeja jako ſnamjo radoſcže, mjeſ tym ſo ſu wone Židam ſymbol žarowanja. Pola poſledniſchich ſo želazym jeja jako jędž poſticžowachu a pódla jutrowneho jehnjecža, kotrež t dopomnjecžu na wuczah t Egiptowſkeje jutry na bliđe wěrimeho Žida ſteji, njepmędža jeja pobrachowacz.

Wſchecžijanam płaczja jejo ſa wobraſ horjeſtacža. Kaž t njehibiteho jeja žitwy ptaczł wukhadža, twjerdu ſchtorpawu pſchekama a ſo na ſwojimaj ſchidleſchtomaj do powětra ſbēha, taſ je Khrystuſ w pſchekraſnjenej podobje ſe ſamknjeneho rowa poſtanył; taſ dhrbimy tež my junu t rowow ſeſtawacz, hdyž ſo wone kaž jejaže ſchtorpiny roſlemja a my na Ebóžnikowych pokim ſo jemu napſcheczimwo poſbēnjemy.

W žanym kraju njeje waſchnje wobdarjowanja t jejemi taſ roſſchěrjene kaž w Ruſkej, hdyž kóždy domjazy, haj kóždy wojaſ jejo w někajlejkuli podobje doſtawa — nihdže njefalincžuje pſchitym paſ tež luboſniſchi poſtrow dylit tón, kotryž tam jutrownicžku ſe wſchěch hubow klyſchich: „Tón Knjeſ je ſtanył!“ jedyn druhemu pſchimoła, a ženje njepobrachuje wotmolwjenje: „Wón je woprawdže ſtanył!“

F.

Wón je žitwy! —

Hdyž bęſche D. Luther t ſhwilemi ſtruchly a ſrudny, ſo wón kóždy cžaf t tym ſłowom troſchtowaſche a woſchemjeſche: „Wón je žitwy!“ — Čaſto wón tute ſłowa t křydu pſched ſo na blido napriſa: haj, na wſchě durje a ſcžěny wón piſaſche: Wón je žitwy! Wón je žitwy!“ — Žako bu raſ praſchany, ſchto cže t tym prajicž, wón wotmolwi: Jeſuſ je žitwy, a njeby-li wón žitwy byl, njebych ſej žaneje hodžinki žitwy bycz žadał. Ženo dofelž je wón žitwy, budžemy tež my pſches njeho žiwi, kaž wón ſam praji: „Sa ſym žitwy a wy budžecže tež žiwi!“ —

— n.

Proſch w Jeſuſowym mjenje!

Naſch njebieſki Wóczež je tyſaz křocz ſwólniſchi dawacz hacž my bracz, hotowiſchi wuſtlyſchecz hacž my proſycž. Wón žyly džen hlada a poſlucha, hacž my ſwojej ruzy njefthkujemy, jej t njemu njewupſchestrjemy a ſwoje ſdychnjenje t njemu njepóſcželemy. Žeho wótzowſka wutroba ſo ſe žedženjom pali, ſo mohla ſo wotewricž wſchěm, koſiž ſo t njemu wołaju. — Wěrnio wſchaf je, nělotry proſby a ničzo njedozpije. Tola ſchtóž w Jeſuſowym mjenje njeproſy, t. r. w jeho ſmyſle, po myſlach ſwjateho Wótčzenaſcha, ſchtóž ſo pſchede wſchěm do Jeſuſoweje křwě a prawdoſcže ſawali, tón móže wěſty bycz, ſo Wóh jeho wuſtlyſchi. Pſchetož wón ſwój lud njefatorcži a ſwoje herbſtwo njewopuſchcži. — W ſtarej Gricchiſkej bęſche něhdy ſlawny wójniſki wodžet, t mjenom Themistoſleſ, žitwy. Tón ſamy bu paſ wot ſwojich ſawiſtanych krajanow do nuſy a hubjenſtwa ſahnaty a njewjedžeſche, hdyž dhrbi ſo wobrocžicž, hacž jeno t kralej Admeteje w Perſiſkej. Dofelž paſ bęſche tutón kral jeho wuprajeny njepſcheczł a wón dhrbjefche to najhórſche wot njeho wocžakowacz, wón na dworje kralowſkeho ſynka ſhrabny, jeho na ſwojej ruzy wſa, t nim t temu kralej džeſche a džeſche: „Kralo Admecže, w mjenje tuteho džeſcža, kotrež ty taſ jara lubujeſch, ja wo twoju hnadu proſchu. Tuteho twojeho ſynka

swuczenym waschnju swoju bibliju ležo. Chytsche, kaž hewaf pschezo, staw, sa tón džen postajeny, czitacz. „Schto nam kamien wot rowomych durjom wotwali?“ Hacz t tutemu prafchenju bę pschischla a nětko njemóžesche dale, pschetož wona dyrbjesche bebi pschezo sažo na swoje kamfne srudne wobstejnoscze myšlicz. Tež na jejnej wutrobje ležesche kamien — a czežko sdychnujo so kama bjes pschestacza prafchesche: „Schto jón wotwali?“ Bě mała wěz byla, kotrejež dla bęschtaj so swadzičoj, ale s wjele wuręczowanjom bę pschekora pschezo bóle rostla. Žanemu so njesdajesche móžno bycz, druhemu woadacz, byrnjež drje wjedzeschtaj, so by jenicže słowo wscho sažo dobre scžinilo. Nětk ležesche wina kaž czežki kamien na žoninej wutrobje. Nasajtra rano, jako so te mišči swonjesche wlecžesche so žona do Božeho domu. Haj, wona so wlecžesche, pschetož kamien hišče pschezo na nej ležesche. Tež na mužowej wutrobje ležesche kamien. Wón bę posdže dom pschischol, njebē słowczko rěčal a njepscheczelstwo mjes mandželskimaj traješche dale.

Sako so jutrowna powjescz wot woltarja pschipowjedasche, njemóžesche žona nimale swojim bylsam dowobaracz. Dženš pať dyrbjesche historiju hacz do kónza blyšecz a njemědžesche pschi prafchenju wobeju Marjom a Salomy stejo wostacz. „A jako tam pohladachu, pytnychu wone, so bę tón kamien wotwaleny, pschetož wón bę jara wulki“, klicžesche jej do dusche a wjebele nastróžena pohlada žona horje.

By dha móžno bylo, so by kamien so wotwalil bjes teho, so by wona to njepytnyła? Bě sbože, so žona žórlo snajesche a tež pucz tam, s wotkelž móžesche jej jenicžy pomoz pschińcz. Wschaf bęchu tež jutry a wona bedžesche w kemschach a blyšesche słowa wo lubosczu a sjednanju, wo wumóženju wot wscheje winy, a wo pokornym wusnaczu teje šameje!

Wjeczor so lampa sažo jažnje a pscheczelniwje w stwicžy sjednaneju mandželsteju šwěcžesche a rosšwětlesche sbožownej wobliczi. Kaž šón so wobemaj sdasche, so bę czežki kamien wot jeju wutrobow wotwaleny a stara luboscz sažo stanyla. Boža šmilnoscz bę to cžinila — we wschej cžischinje.

Powitanje jutrowniczki.

O najšwjecžišča jutrowniczka,
We blyšecžu selenym, nalėtnim,
Budž nam šwjatocžnje powitana
We templu Anjesowym, wyšofim!

Sswjate pschenidže wutrobny czucze,
Njemuprajne hiba so hucze,
Sdyž twoje šwony nam klicža
A troje šherlusche šyncža:
Šaleluja dobyczerske!

Handrij Zejleř.

Dobre pšelstwo.

To bęsche džen 14. dezembra 1873, popoldnju w tšoch hodžinach, jako pruska kralowa Šilžbjeta swoju dwórsku knjeni, hrabinu Edithu Sacke, t swojemu ložu pschińcz da a žadasche, so by jej dženški šchprucz biblijškeho puczniča, Psalm 147, 11, cžitata. Mjes tym bu tež dwórski předař Šehm s Potsdama šem šawolany. Tón wokolo šchěscz hodžinow s tymi słowami šastupi: „Ša šym pschischol, Majestoscž, so tych Šam dobre pšelstwo pschinješl, mjenujžy to słowo s Anjesoweho erta: Njeboj so, pschetož ja šym cze wumohl; ja šym cze s twojim mjenom wołal; ty šy mój.“ Wona mjelcžesche a mjelcžesche tež mjes modlitwu, kotraž so t temu pschisamny. Šakle po tejšamej wona cžišche rjekny: „Ach, bęsche

to rjenje! Nětko hiščeže požohnowanje!“ To bęchu jejne poslednje słowa na semi.

F.

Jutrowne jeja.

Waschnje, so jutrowny šwjedžen s jejemi wobdarjecz, je jara stare a pola pohanskich ludow a kšesčizjanow nadeńcz. Šohanam placza jeja jako šnamjo radosče, mjes tym so šu wone Židam šymbol žarowanja. Šola poslednišchich so želazym jeja jako jědž posfcizowachu a pšbla jutrowneho jehnjecza, kotrež t dopomnjeczu na wuczah s Egiptowškeje jutry na blidže wěriwego Žida steji, njemědža jeja pobrachowacz.

Kšesčizjanam placz jejo sa wobras horjestacza. Kaž s njehibiteho jeja živy ptacz wutwadža, twjerdu šchorpawu pschekama a so na šwojimaj kšhidleschkomaj do powětra sběha, tak je Šhrystuš w pschekrašnjenej podobje se šamknjeneho rowa postanył; tak dyrbinu tež my junu s rowow šestawacz, hdyž so wone kaž jejaže šchorpiny roslemja a my na Šbóžnikowu pokiw so jemu napšchecžiwu posbėhnjemy.

W žanym kraju njeje waschnje wobdarjowanja s jejemi tak rosšchěrjene kaž w Ruskej, hdyž kóždy domjazny, haj kóždy wojal jejo w někajšejškuli podobje dostawa — nihdže njesaklicžuje pschi tym pať tež lubosnišchi postrow dnyli tón, kotryž tam jutrowniczku je wschěch hubow blyšichich: „Tón Anjes je štanyl!“ jedyn druhemu pschimoła, a ženje njepobrachuje wotmolwjenje: „Wón je wopravdže štanyl!“

F.

Wón je živy! —

Sdyž bęsche D. Luther s šwilemi štruchly a srudny, so wón kóždy cžas s tym słowom trojštowasche a wolschewjesche: „Wón je živy!“ — Čžasto wón tute słowa s křydu psched so na blido napiša: haj, na wschě durje a scženy wón pišasche: Wón je živy! Wón je živy!“ — Šako bu ras prafchany, šchto čže s tym prajicz, wón wotmolwi: Šesuf je živy, a njeby-li wón živy był, njebych šej žaneje hodžinki živy bycz žadał. Šeno dokelž je wón živy, budžemy tež my psches njeho živi, kaž wón šam praji: „Ša šym živy a wy budžecze tež živi!“ —

— n.

Prosch w Šesufowym mjenje!

Šasch njebjeski Šócžez je tyšaz křocz šwólnišchi dawacz hacz my bracz, hotowišchi wušklyšecz hacz my prošecz. Wón žyly džen hlada a pošlucha, hacz my swojej ruzy nještřujemy, jej t njemu njewupschestrjemy a swoje sdychnjenje t njemu njepšcželemy. Šeho wótzowiška wutroba so se žedženjom pali, so mohla so wotewricz wšchēm, kotřiz so t njemu wołaju. — Wěrnoschaf je, někotry prošy a ničšo njedozpije. Šola šchtož w Šesufowym mjenje njeprošy, t. r. w jeho šmyšle, po myšlach šwjateho Šócženascha, šchtož so pschede wšchēm do Šesufoweje křwě a prawdosče šawali, tón móže wěšty bycz, so Šoh jeho wušklyšchi. Pschetož wón šwój lud njesastoreži a swoje herbštwow njewopuschcži. — W starej Šrichiškej bęsche něhdy šlawny wójniški wodžer, s mjenom Šhemistokles, živy. Tón šamy bu pať wot šwojich šawištnych krajanow do nušy a hubjenštwu šahnaty a njewjedžesche, hdyž dyrbi so wobrocžicz, hacz jeno t kralej Admetej w Šeršiškej. Dokelž pať bęsche tutón kral jeho wuprajeny njepscheczel a wón dyrbjesche to najhórsche wot njeho woczafowacz, wón na dworje kralowškeho šynka šhrabny, jeho na swojej ruzy wša, s nim t temu kralej džesche a džesche: „Kralo Admecze, w mjenje tuteho džesčza, kotrež ty tať jara lubujesch, ja wo twoju hnadu prošcu. Tuteho twojeho šynka

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščežerni w Budyschinje a je tam sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Quasimodogeniti.

Jana 20, 19—23.

Sady naš leži jutrowny šwjedžen se wschěm šwojim bohatstwom, a je šo šwjeczil, kaž kóžde lěto, a je pschijněšł wjele sa jich wjele. Ššlónčnje dny wabichu won do štwórbny, a šchtóž wjedzišche prawje kězbowacž, mješesche šwoje wješele nad rošwivanjom na šchtomje a kětku, kať wscho pokasuje na nowe, rjane žiwjenje. Jutrowny cžak pschede wschěm nam pokasa, šo to žiwjenje šo njeda potkóčicž. Sa ššesčizijana pať je jutrowny cžak šwědčjenje sa žyle hinasche, dospołnišche žiwjenje, a šchtóž je rošymil prawje wužiwacž tajki cžak, temu je sašo i nowa šo šjewiło, šo je šmjercž póžrjeta do dobycž, temu bu to wješela powjescž, šchtóž bu tam wot jandželow wěrijazym mlodeje wošady pschivolane: „Tón šnjesh je stanył; wón je žiwy!“ Temu bu powjescž wo horjestawanju k šasglowanju ššryštufoweho šłowa: „Ja šym žiwy; a wy budžecze tež žiwi.“ Pschetož šchtóž je tam šo štało na přenim jutrownym ranju, to dobycže žiwjenja psches tu šmjercž, to je šo štało nasche dla; pschetož k temu je tón šnjesh pschishol, k temu je wón cžerpil a wumrjel, k temu je wón šwój škutk kónowal i horjestacžom, šo bychmy my měr měli. A kaž horjestanjeny tam k Marji praji: „Šónšta, šhto pláčješ“, kaž čže i tym prajicž: šhto šy ty tať šrudna? šhto pytaš mje pola mornych? hlaj, ja šym žiwy, šym šam to žiwjenje; njeplataj, ale wješel šo, tať wón štupi šrijedža mješ tych wuczobnikow i tym

wješelým postrowom: „Měr budž i wami.“ Dwójžy sa šobu ššinczi tutón postrow wuczobnikam napschecžiwu! My wěmy, šo pschindže sa wuczobnikow cžak, kiž nješ podobny na měr; to bu wjele bóle wojowanje, štajne do přědka kroczenie, mózne wobaranje pschecžiwu šyle njepschecželow, kiž pschecžiwu nim wustupichu na wschěch štronach, jedyn cžak, kiž nimale wschitkich wuczobnikow ššlónčnje wjedžesche do martrašsteje šmjercže. A tola wěmy, šo je nad nimi tuto šłowo wo měrje šo bohacže dopjelniło. W nich ššesche tón šnutškný měr, dokelž šo psches jene wjedžachu i šnjeshom měra, i tym, kiž ššesche na šo wsal jich hřech, a šamo w cžezkej šmjertnej hodžinje ššesche w nich wješelý měr, dokelž wěrijachu a wjedžachu, šo šmjercž bě sa nich šastup k wěcznemu měrej.

Šdyž my pať dženska nuts hladamy do cžłowštwu, hdyž widžimy njeměr w domje a šwójšje, we wošadže a w štače, dha čžyli šadwělowacž, dha šo prašchamy, hacž ma tamny postrow měra tež hišcže dženska tu šamšnu móž, kaž tam sa wěrijazych přenjeho cžaka. A tola, njeh je wulki tón wschelaki njeměr, wono woštanje tola pschitým, w nim, tym horjestanjeny a psches njeho tež hišcže dženska šo šobudželi to žohnowanje měra wschitkim tym, kotsiž čžedža jeho pytač, kotsiž šwoje wutrobny njeshamšnu pschecžiwu njemu. My tu ššlyšchimy, šo cži wuczobnižy šo šwješelichu, šo teho šnjesa widžachu. To je to wažne, teho šnjesa widžecž, jeho póšnacž, i nim jene bęč. Šotom tež pschindže žyle šam wot šo tón měr. Drje to budže najprijedy šnutškný měr; ale šchtóž ma měr we wutrobje,

tón tež bórsy pschindže k měrej se śwětom. Hdžež nam tón Anjes napscheczo stupi, hdžež jeho prawje horjewosmjemy, tam budže psches njeho sanicžene wscho dwělowanje. Dwělowanje wubudzi njeměr, czini njewěstych! A nasch czaš je czaš dwělowanja wošebje w nabožinskih wězach. Ach, so bychmy to pólnacze mjenje pytali šami w šebi, ale so bychmy dali k nam rěczecž temu horjestanjenemu, so bychmy jeho pólnali jako teho, kiž czini kónž wschej njewěstoczi. Jeho słowo je šo jako wěrnoscž wopokasało psches te lěttšazy, a wscho prózowanie njewěry a dwělowanja je šo hacž dotal pschecziwo njemu šlabe pokasało. Jeho skutk je šo i najmjensich, najšlabschich šapoczatkow rošwił i mozy, kotraž je pschewinŕla hacž dotal wscho hroženje šwěta. Jeho wošoba steji hišcže a knježi tež w tutym šwěcže. Šchtóž jemu šo podawa, tón namaka pola njeho wopravdže měr šwojeje dušce.

Abó hdže dnrbjeli my měr namakacž, hdyž šrudoba k nam nuts cžehnje, hdy bychmy jeho njeměli, teho horjestanjeneho? Mny bychmy šo šhubili w šadwělowanju a w štyšnosczji. Ale wón je žimy tež hišcže dženska se šwojim šłowom: „Šójcže šem ke mni wschitzy, kiž wy špróžni a wobcžezeni šcže, ja cžzu waš wošchewicž!“ Štunje w tajkich hodžinach pólnawamy hagle prawje, so šwět, kiž by jeho nam tak radu wsat, njemóže nicžo na jeho město štajicž, šchtóž mohło nam dacž měr wutroby, kaž jón tak bohacže pola njeho namakamy.

A hdže cžyli šo wobrocžicž, hdyž je nascha wutroba njeměrna dla naschich hrěchow, hdyž njewěmy, hdže nuts a won. Dha stupi wón nam napscheczo, kiž je na šchizju wumrjet ša nasche hrěchi, a pošticža nam šwój bohaty měr we wodacžu naschich hrěchow. To je měr, kiž ma wobštacže tež ša pošlenju hodžinu nascheho žiwjenja; pschetož w tajkim měrje šo šmjercže njebojimy, dofelž wěmy, so šmějemy potom psches horjestanjeneho šastup k wěcznemu měrej. Tehodla cžemy horjestanjeneho radu horjewšacž, so by tež pschi naš šo dopjelnił tón rjany Anjesowy poštrow: „Měr budž i wami!“ Šamjen.

W. we W.

Bjesbóžni nimaju žaneho měra.

Sa šbožom wschón šwět woła a honi, jako by to najwyschšchi nadawoł žiwjenja był. A hdyž šo to ludžom po jich žadanju njeradži, dha woni i mjeršanjom a se šawišcžu na tajkich hladaju, kotřiž šu w tym nastupanju šbožownišchi, a hóršcha šo na tajke, po šwojim šdacžu njeprawe rošdželenje cžahnych kublow. Šdnyž to tež Bože džěczi njecžinja, dha wschał njemoža druhdy cžiche šdychnjenje nad tajkej njewopšchijomnosczju cžłowskeho dónta žyle potajicž. Ale hdy by tež wschitla šwětna krašnoscz bjesbóžnym pschipadnyla — jene jim pobrachuje: woni nimaju žaneho měra a teho dha žane wopravdžite šbože. Pschetož žane šbože njeje bjes šnutsłowneho měra, a tón dnrbi wuproscheny bycž. Šchtóž pak je měr pola Šesufa namakal, tón móže wscho druge parowacž a njeje w žanym poděndženju žiwjenja bjestroschtny, ale w kóždy czaš džakowny. Duž pytaj jeno Šesufa, wscho druge nicžo njepomha.

Šedny wěrimy powjeda: W lěcže 1874 wopytach w Šondonje šnateho afriskeho pučowarja, i kotrymž běch šo we šwojim cžaku we wječžornej Šfrizy šesnał. Ša jeho w pošlednim štadiju šuchocžiny nadešdžech a mějach ša pschisprawne, jemu něšcto wo Šbóžniku prajicž. Wón mi šlědowaze šnapschecžimi: „Njerěcžcže w tym, ja wscho wěm; ja šym šchescžanszy wocžehnjeny a mohł přědowanie wudželacž, kotrež mohli Wy džeržecž; ale ja i žyla nicžo wjazy njewěrju. Šswoju pošlednju knihu, kotruž wudach,

špišach pschecžimo Božemu bycžu, a ja wumru i filosofiskim měrom.“ — Šo tajkiche šłowach njemóžach wjele wjazy prajicž; ja pošnje wopšchijach, tak radu by muž, kiž šebi moralnosczje dla žaneho šwědomnja njecžini, Šoha a wěcznoscz je šwojich myšlow pschecžil; ale — wón to cžinicž njemóžešche a to wón mi pscheb naju džělenjom se šwojimi šamšnyimi šłowami wobšwědcži. Wón džěšche: „Mějčže šo derje! ja Waš ženje šašo njewohladam; njeje-li žadny Šóh, dha je šašowidženje njemóžne: je-li pak tola Šóh, dha Waš tež šašo njewidžu, pschetož Wy pólnđžecže na druge město, jako ja.“ Šele šłowa mi to šwěrnoscžuja, so tež bohaprějer žaneho měra nima, dofelž ma tež wón wutrobu, kotraž je ša Šoha a wěcznoscz štworjena a jeno měra namaka, hdyž je jón w Šosy namakala.

F.

Malětui czaš.

Móz Boža nam nětk i noweho
To rjane krašne nalěcžo
Šo šymštim cžaku dawa,
Šdžež šemja, kiž bě šmjeršnjena,
Šso šašo rjenje wupyšcha
A wschudžom roscže trawa.

Nětk šašo šchtowroncžk wješele
Šso k njeby horje šnoschuje
A rjany šhěrlušch špěwa;
Nětk burški cžłowjet i noweho
Dže šwješeleny na polo
A k nowym šywam džěla.

Wšchě šchtomy, kiž we šymje tu
Šaž wušthnjene bjes šiscža šu,
Nětk šelenja šo rjenje;
Nětk šašo kóžda šahroda
Še kaž najrjenšcha šilija
Wšches mnohich šchtomow šcženje.

Nětk Šóh tón Anjes psches šrimanje
Šež šemju šašo roššchafje,
Šo plódnišcha by była,
Šu i cžopšym dešcžom wošchewi
A i mišym šlónžom šwješeli,
Šo dobry plód by měla.

Nětk w žiwym cžaku nalěcža
Šež kóžda wacžka wješela
Šo šwojim wušchnju džěla;
Šaj, žyle dny šo prózuje,
Šo pak, hdyž šyma nastanje,
Wy jědž a bydlo měla.

Duž prózuj šo tež, cžłowjecže,
Špomni, šo to rjane nalěcže
A lěcže šašdže rucže:
Šak šo mašch potom najěscž šo
A šwoje cžopke bydlenjo,
Šdnyž šyma pschidžje kručže.

Šaj džělaj, luby cžłowjecže,
Ša šwoje rjane nalěcže,
Šak dolho hacž šy mlody;
Šchtóž ša mlodošcž je džělawy,
Šla, hdyž je šary, hubjenty,
Wšchał džěla krašne plody.

A pschi tym pak tež pomhł fej,
 Hdyž na semi tu sachodnej
 Ze wscho tak krašne, rjane:
 Rač tola wjele krašnišče
 Ze njebjo — Bože bydlenje,
 Wot Boha šhotowane.

Tež našch duch junu sawěšče,
 Hdyž derje našch čas wuschot je,
 Tam wěčnje bydlicž budže.
 Duž, sprawna duscha, wješel so,
 Budž sczerpliw a pschecerp wscho,
 Hdyž kichž cze trjechi wschudže.

Haj, šraduj tež a wješel so,
 Ty spróznivy šchiznoscherjo,
 Tež sa tebje wscho kčěje;
 A hladaj k njebju i wješelom,
 Tam je našch wótzny kraj — našch dom,
 Tam našch duch sbóžnosč směje.

Pětr Mlónk.

Mlóz pscheczelniweho słowa.

Bóršy po swojej konfirmaciji poda so holeczka i džělaczerščeje
 šwójby do wulkeho města, hdžež we wjele wopytowanym hosčenzu
 jako pinczniza do šlužby stupi. Šswojeje rjanosče dla běšče
 wona wot hosčzi rada widžana. Tola tam tež wjele mlódzencow
 pschitkhadžesche, kotřiž i nej rjenje činjachu a so jej i liščečerstimi
 lubjenjemi bližowachu. Š woprědka jich wona kručže wotpošaso-
 wasche; škóncnje pak bě tola hižom tak daloko, so jim pschi šamym
 do šyče džěšče, po čimž by i nej wěšče wot šhodženka k šho-
 džěnk do hlubiny škaženja šchlo. Duž ras džowka nahladneje
 šwójby se šwojimaj staršchimaj, kotrajž běšchtaj i nej na wjetšchim
 wulěče, do špomnjeneho hosčenza šastupi. A jako pinczniza tymle
 nowym hosčam žadany napoj pschinješe, ta mlóda knježna i psche-
 čelnym hlošom k nej rjekny: „Nješnajesč mje wjazn? Mlój šmój
 džě hromadže konfirměrowanej!“ Zele pscheczelnive šłowa pak
 šamochu, tamnu holeczku psched škaženjom wobarnowacž. Šbožowne
 hodžiny džěčatštw, paczeršta wučžba a konfirmacija i rjanymi, na-
 twarjazymi napominanjemi jej šažo žiwje psched duschu štipichu.
 A dokelž so wona i tymile pscheczelniwymi šłowami wošebneje
 knježny posběhnjena čujesche, běšče jej njecžistosč a nješchwarnosč,
 do kotrejež čžyšče so ščajhnyč dacž, čžim wobidnišča. Š Božej
 pomozu je wona tež na wuškim pucžu žiwjenja wostala.

Wopomń, luby čžitarjo, kač mačo druhdy k temu šluscha,
 čžlowštu duschu psched hrěščnym škaženjom wobarnowacž. Čžasto so
 to i jednorym pscheczelniwym šłowom dozpije, položi-li Bóh na
 tajke šłowo šwoju požohnowazu mlóz.

F.

Plód šwěrneho wužiwanja biblije.

W nalěczu lěta 1781 awstriški kžězor Šosef II. pod mjenom
 „hrabja Falkenstein“ psches Čžěštu pucžowasche a pschindže jedyn
 džěń popoždny do města Šakenstein w čžěšlich rudnych horach.
 Wěššit a desččž jemu dale njedaschtaj; duž wón se šwojim psche-
 wodženštwom w jenym hosčenzu nozowasche, hdžež so wjeczor tež
 burjo šhadžowachu. Čži i hosčenzarjom wo kžěžny psched měštom
 rěčachu a jemu powjedachu, so w nej čžorni se šwězami w ruzny
 wokoło šhodža. Woni šebi myšlachu, so je tamny dom štrasčne
 šušanske šhdto a so i njeho hišče wjele nješboža na město
 pschindže. Kžězor Šranž rjekny: „Tam dyrbju dónčž a so wo
 tym pschepokasacž“. Šdyž běchu jemu wšchitžy k temu šbože pscheli,
 so wón na pucž poda. Šeho ludžo kžěžu wobštipichu; wón pak

wo durje škapasche. Wobšedžet Šeniž wuštipiwšči so woprascha:
 „Šchtó mēr šprawneho muža tak posdže wjeczor šasny?“ Šosef
 wotmolwi: „„Šče-li šprawny muž, dha žiwny wostanjecže; nješče-li
 pak to, dyrbicže hišče w tu nóz wumrjecž!“ Šeniž wotewri a
 Šosef šastupi. Wó jštwje blido štejesche a na nim wulke knihi
 ležachu; to běšče biblija a ša blidom 12 muži šedžesche. Šeniž
 dyrbjesche dale rěčecž a kžězor so na šhachlowu šawku šhže. Wón
 čžitasche Šana 3, 16: Tak je Bóh šwět lubowal c. Šosefej so
 šhlyšy po šizomaj ronjachu, a wón wuwola: „„We šwojim žiwjenju
 ja přeni kročž šhonju, so šu hišče ludžo, kiž bibliju čžitaju!““
 Wón temu mužej pschitasa, do Šina pschincž a so w kžězorškim
 hrodže ša hrabju Šalkensteinom praschecž; tón ša njeho wěšče pola
 kžězora dobre šłowo šapoloži. Šeniž je tam na to se šwojim
 šynom pobyl, hdžež w hrabi Šalkensteinu kžězora šameho špóšna.
 Tón jeho i woběmaj rukomaj wobja a jemu wušas pschepoda,
 i kotrymž bu ewangelskim šwoboda wěry data. Tež 500 šchěšnakow
 bě pschipožonych ša twar modlerškeho doma w Šakensteinje.
 Še šwěrnym wužiwanjom biblije šu potajkim ewangelsžy w Awstri-
 škej šebi šwobodu wěry dobyli.

F.

Wobšadženje fary w Šeršeburgu.

Šowjedaničžo se štarých čžasow.

(Šofracžowanje.)

Tola wróčny so šažo k našchemu Šohuwěrej. Šako wón na
 dostate pišmo do wójwodškeho hrodu pschindže, bu wot šlužobnika
 do wulkeje štwy wjedženy a myšlesche nětko, kóždy wokomil wój-
 wodu šastupicž widžecž. Město njeho šjewi so pak bóršy druhi
 čžornošutnjaš, kiž i runej nadžiju šastupiwšči nad pschitomnosčju
 našcheho Šohuwěra so runje tak džiwasche, kaž tutón nad šjewje-
 njom jeneho druheho. Bóršy ša tym šastupi i pruhami nadžije na
 woblicžu ščeczi a džiwasche so njemalo, dweju hižom pschitommeju
 nadeńčž. Šemu šlědowasche šchtwórtly, pjaty; potom pschindžechu
 hnydom tšjo na ras, potom šchescžo, a tak dale, hacž jich wjazny a
 mjenje njebě dnyli 17 mužow. Najpošledni mješ nimi, jako tu
 wulku licžbu šastojáššich bratrow hižom šhromadženu namaša, bješ-
 wólne šawola: „Ššydomnacže aspirantow a jeno jena walanža! To
 je hubjena čžanca!“ Ša to džesche jedyn druhi žortujšo: „Moji
 knježa, ja štajam namjet, so wo tu šaru lošujem!“ Ššmjecže, kotrež
 tutemu namjetej ščěhowasche, bu pschetorhjene psches šjewjenje
 wójwodškeho šomornika, kiž jich namłowi, jemu do jeneje pódlan-
 šteje štwy šlědowacž. Šich woblicža so pschekrašnichu, jako w šali,
 do kotrejež běchu wjedženi, šryte blido se wšchelašimi šhłóščžimi
 šmnyšmi jědžemi a winami namašachu. Bóršy po tym šastupi
 wójwoda. „Dobre ranje, wyškolodostojni knježa!“ šawolachu Šeho
 Šašnosčž, ššchitniwje šebi ruzny šchurujšo. „Ššym wyšoko šwjeke-
 leny, so mi tu čžescž wopokazecže. Šešhdajcže so ša blido a
 hladajcže čžěla, kaž šwjaty Šawol praji, tola tak, so šamopasčne
 njebudže“. Wón šam wša město wošredž blida a hnydom buchu
 jemu blidowe hušle mješ najjašniškej nošy štajene. Najštaršči
 mješ knješami duchownymi wušpěwa kótku blidowu modlitwu a
 wójwoda pschewesche wšchěm dobry appetit. Šb, jeho pschecže so
 bohacže dopjelni a Šeho Šašnosčž njetrjebasche hišče juntróčž
 k jědži napominacž. Tež wino podarmo na blidže njestejesche;
 šdasche so, so čžyšče nělotry mješ pschitommymi se šameje šwórl-
 wošče šebi podobnu čžerwjenosčž na nóbš napicž, šajkuš najjašnišči
 krajny wótz mješesche. „Wšy wěšče“, džesche wójwoda, jako přenje
 šibanje appetita pola jeho hosčow so špokojene šdasche, „so šče
 so wšchitžy wo dwórsku šaru šamłowili. Dokelž pak Wšaj jeno
 mačo šnaju, dha njech mi nětko jedyn po druhim kótko wšchilum
 abo curriculum vitae, tak drje někaš rěka, da. Šiž mi k prawizny
 šedži, móže šapocžatł ščžinicž.“ Šta so, kaž bě wójwoda pschitasaš.

By pať tudy pschedalofo wjedlo, něfotre raritáty tutyčh curriculum bohubželič. We wščech bėchu šhromadne elementy: dotalne šwěrne dželanje w knjesowej winizy, bohate žohnowanje ſ džěčimi a šfóržby na šhude dołhody a škalofrute pschedewšacze, eventualiter jako pschichodny dwórski předať wščednje horze dobropróštwy ſa duchowne a čžělne derjehičze najjašnišcheho frajneho wótza ſ trónej Šehovy horje šlacž. Seno curriculum vitae našcheho Bohuwěra njebě tať počne frašow a próšdných rěčow; wón wupowjeda ſe šwojeho žiwjenja ſ prostymi šlowami tať wščelake, ſčtož my hižom wěmy a ſčtož šo w jeho jednorým a ſ wutrobny wutħadžazy mje- pschetwornym powjedanju ſ lubošnej idylli šrijadowašche. Mjes druhim špomni tež na lohtomyšlly podawť na lodže, „ſa čžož ma wón tež hižom šwoje puťi, rumbš, rumbš, rumbš! „pschetorhny jeho loštriny wójwoda, tšičež psches bórcžate hušle šmyšllywšči; — potom šwoje dołhe čžakanje a šo nadžijenje a šfóncžnje šwoje horze pschecze, hdyž šnadž jedyn tyčh štaršich a doštojnišich knjesow dwórštu faru doštanje, ſo by wón potom na teho šameho wupróšdnjene měšto pschicž mohť.

Mjes tym bě šnědanje šfóncžene. Wójwoda tašlu horje šbėhny a kašacše tym knjesam, po wukloščiči do počkruha wokolo njeho šo šestupacž. Wón šam wa šwoje hušle mjes nošy a šny šo na štol, wučžahny maťe knižki, Lutherowy maľny katechismuš, a džěšche: „Njedžiwajcze šo nětko, moji knježa, hdyž wam nětko raš šam na duchowny šub pomášam; ja dyrbju dwóršcheho předa- rja měčž, kiž šwoju wěž ſ fundamenta rošymi!“ — Wěšo bėchu nětko šame špodžitwane woblicža widžecž. Někotšiči bėchu žhle na- štróženi a myšlachu: „Seno ſo by naš tola ſ hebrejščezinu na počoj wotšajľ, pschetož hewať šmy šhubjeni!“ Drušy pať, žalofšnje wučžene hłowny, pohladowachu ſ wyšoka dele a myšlachu: „Nětko je měštno našche, pschetož my jich wščech ſ pola wubijemy!“ — „Nětko njech Wón raš šapocžnje,“ wobrocži šo wójwoda, šwoje knižki wocžiniwšči, na duchowneho, jemu napschecžo šedžazeho; „kať rěkaťu pjecž hłowne džělby ščheščžanščeje wěny?“ Tón du- chowny bě tute pjecž hłowne džělby wěšcze wjele tyžaz křocz šwo- jich konfirmandow pschěšlyšchowať, pschi tym pať pschegh, kať nětko Šeho Šafnoščž, katechismuš ſ wupomhanju w ruzy džeržal. Š hofot- tanjom wón šapocža a bě šbožownje hačž ſ druhemu artiklej dru- heje džělby pschicžol; duž počža šo jemu šapjeracž; wón wuwotšaji ſa šlowami: „Ša wěrju do Šesom Šhryšta, Božeho jeničžkeho na- rodženeho Ššyna“ te šlowa: „našcheho Šknjesa.“ Wójwoda, kiž bě pschezo ſ porštom a ſ wocžomaj w katechismje šlowo ſa šlowom šlědowať, pschicžaji: „našcheho Šknjesa.“ Psches to troču šamyleny, wuwotšaji duchowny šašo te šlowa: „ſ heli dele štipik.“ Duž džěšche wójwoda: „To njeňdže, to nješchwórcžiči!“ „Wafcha Šafnoščž móže ſ knihami w ruzy derje pschěšlyšchowacž!“ rjekny duchowny, psches wupite wohniwe wino šhrobly ščžinjeny, „to žadyn šhumšcht njeje; ale budžcze tať hnadny a dajcze namaj raš roli pscheměnicž, dajcze mi knižku a prajcze Wy horje!“ „Šaj prošit! ja čžu šo paščž!“ rjekny wójwoda, ſ hlošom šo šmějo, „ja tež šo nješšym wo dwórštu faru šamłowil, kať Wón. Ša to mam ja druge kať- loščcze. Sequens, šlědowazy!“ Tež tón šwój nadawť bješ poštorka njedošfóncžiči a šašo rěkašche: „To nješchwórcžiči, sequens, šlědowazy!“ a tať po rhyku dale džěšche. Mjes tymi šhdomnacžimi bėchu jeno tšjo, kotšiči móžachu wščě pjecž džělby bėžnje a bješ poštorka, bješ wuwotšajenja a bješ pschicžajenja, horje prajcž, a mjes tuty m tšjomi bě tež našch Bohuwěr. Šako bě wón ſ horjeprajenjom hotowy, šmyšlly wójwoda tšičež psches hušle a rjekny: „Nó, to jeno tať šchwórcžiči! Ša widžu, ſo Wón rošomnu radu horjebjerje.“ Š tym buču čžiči knježa hačž na dalšche domoj pušchčženi.

Něhdyž ſa dwě njedželi džěchu šamorucžne pišma Šeho Šafno- šcže na tyčh tšjoch šamłowjerjow, kotšiči bėchu examen wobštali

ſ tym namłowjenjom, na poštajenej njedželi w hrodowej žyrťwi w Meršeburgu po pschedpišany m tečcze přědowacž. Přěni došta text: Šruchi wot Šštherowhych knihow, 4, 9. „Štuť šem.“ Drušiči Šščišłowa Šalomonowe 30, 2. „Ša šym tón najšhupiščiči, a čžłowšči rošom njeje pschi mni.“ Našch Bohuwěr pať: Šof. 4, 11. „Šurwařštwu, wino a mošcht podušcha rošom.“ Pschedpišanemu textej bě wjšche teho hišcžcze to žadanje pschicžajene, pschi šonžu přědowanja křótkle načženje na najjašnišcheho wójwodu ščžinicž.

Přěni, kiž měješche přědowacž, bėšche wukrajan, wjščičiči kaplan ſ Altenburga, maľny horbaty mužik ſ mudrymaj, blyšfotazy mawocžo- maj a ſ tajkej hibicžiwocžču a ſ tajkim njeměrom na křěžy, ſo šožby bješwólnje myšlešche, tón mužik ma žiwe šlěboro w šwojich štawach a gumijowe pódušche pod nohomaj. Wón wopravdže tať na křěžy škaťacše a šwoje woblicžo tať ščžahowašche, ſo dyrbješche mnohi wocžiči šacžinicž, dofelž šo teje myšle wobrucž njemóžješche, wón mohť pschi tajkim tam a šem škaťanju ſ křětki šlecžecž. Dwě žonje tež pschi šamym pohladanju na njeho do derjeczinižajeje njemozh padnyšcťej. Žyrťej bėšche ſ ludžimi napjeljena. W žhlym měšcze a jeho wokološčiči bě šo mjenužy powješcž wo džiwnyčh textach rošščěřila, a wšcho bě na njedželu do hrodoweje žyrťwje šhwataťo, něšcťo wurjadne šlyšcťecž. Docžatanje počšlucharjow njebu tež šjebane, pschetož maľny mužik šwoju wěž jara derje wuwjedže. Šeho thema bě: „Štuť šem! to woľanje Bože na čžłowjekow“, a wu- wjedže potom jenotliwe džěle něhdyž tať:

1. „Štuť šem!“ pschicžwoľa Wóh štworicžel atomej, hišcžcze w univeršu pľumazemu, a štwori jón ſ žiwemu wobduščenemu bčžču. Wón wotewrja jemu wrota šenje a šwěťka a rjeknje ſ njemu: „Štuť šem!“ a čžłowjek je štworjeny. Ale ſ tym šo Boža wótžowšta dobrota njemobmjěšuje, wón wotewrja jemu tež

2. wrota žyrťwje, wot šwojeho Ššyna šačženeje, a pschi- woľa jemu to hnadne šlowo: „Štuť šem! ty wboha čžłowšta dušcha, ſo twój Šbóžnik čže wumože wot wšcheho hřěčha!“

3. A hdyž je čžłowjek šwój šemiški bėh škonjať, wotewrja jemu Wóh šašo njebjěške wrota a pschicžwoľa jemu: „Štuť šem, ty šwěrnny wotročžko, ty šy nad maľnym šwěrnny byl, ja čžu čže nad wjele poštajicž; džiči nuts ſ šwojeho Šknjesa wješelosčiči.“

Šať daloko wščať jara derje džěšche. Ale nětko pschicžndže naloženje na najjašnišcheho wójwodu, a na to bě šožby najbóle wčžipny. Tola tež to šo jemu radžiči. Wón wobšamšny mjenužy šwoje přědowanje ſe ščžehowazy m šlowami: „Wóh ma na šemi šwojich naměštnikow a šašojnikow šwojeje hnady a šwojeje mozy. Šo šu kralojo a wjerčhojo tuteho šwěta. Š tuty m kraju je to Šeho Šafnoščž, tón wot Boha poštajeny wjerčh a krajny knjes. Nětko je na nim, po Božim pschicžladže čžinicž a wščěm ludžom a wošebje mi pschicžwoľacž: „Štuť šem!“ Duž dha jeho proščchu na tuty m šwajatym měšcze a nadžijam šo, ſo tež pschicžomna ščhe- ščžžianšta wošada šo mojim próštwam pschicžamšnje, ſo najjašnišči wójwoda jako naměštnik našcheho Boha a patron tuteje žyrťwje te mni praji, dyrje tuteje křětki wotewrjo: „Štuť šem! ja šym čže wušwolik!“ Šamjen.

(Pschichodnje dale.)

Wščelake ſ bliška a ſ daloka.

We šwojim wotkafanju na šwojich Ššerbow a na škutki ščheščžžianščeje lubošcže je šo dopomniła Šerta šwud. Wicžafowa w Šanežach. Wona je wotkafala: 1. 600 hr. ſa towarštwu ſ po- mozy študowazyčh Ššerbow; 2. 600 hr. ſa Macžiču Ššerbišku; 3. 1200 hr ſa žyrťej w Šodžiču, ſa šhorhchhladanje a wošadnu diafoniju; 4. 900 hr. Šodžičškej žyrťwi ſa žyrťwinške debjenje; 5. 300 hr. ſa špomozetški dom w Šodžiču; 6. ſa lutherške knihowne towarštwu 300 hr.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Sserbske njeđzělske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Šmolerjež knihicziščezěni w Budyščinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Misericordias Domini.

Jan. 21, 1—14.

Hiščeže šu jutrowne dny. Na zhlým časju mjes jutrami a šwjatkami pruhi pschekrašnjeneho šwěta leža. Tež š našeho šłowa Božeho šo nam kaž šwětlo pschekrašnjena napscheczivo šwěczi.

Tych šamnych lubnych čłowjekow, kotrychž my wot přěnjeho wustupjenja Jesušoweho šem šnajemy, my jow šažo šjednoczenych namašamy: Šchimana Pětra, Šana, Nathanaela, ale nětk šhromadzenych wokolo horještanjeneho Šbóžnika, šwojeho pschekrašnjeneho pscheczela. To je tašama štara šemja pschi jěšorje Genezareth, tón brjoh, pschi kotrymž Jesuž něhdy lud wučěšče, pschi kotrymž čzi wučobnizy šwoje łódže, šwoje šyčze, nana a macžer wopuščezichu a ša šwojim lubowanym Šnješom džěchu. Tónšamy jěšor, tónšamy brjoh, — ale nětk tón Horještanjeny pschi nim šteji a š nimi rěczi a jedna, jako bychu hžom šesthadžane byle tamne šbóžne dny, wo kotrychž pišane šteji: „Šlaj, ja čzinju wscho nowe!“

Šchtó móže wážnosč šjewjenjow Horještanjeneho w šřjedzišnje jeho wučobnikow wuměricž? Šjednašče šo tola wo to: jich še šrudoby a bojoscze, do kotrejež běchu š Jesušowej šmjerczu šapadnyli, šažo posběhnyčž; w nich wjěšele doměrenje wubudžicž: Jesuž, našch Šbóžnik, je žiwný a je do krašnosče šwojeho Wótza šašchol a je tola pola naš se šwojej pomozu wschitke dny hacž do škónčzenja šwěta; do jich wutrobow tamnu šbóžnu nadžiju

plodžicž, šo jich Šnješ a mišchtr, hdyž budža šwoje šemšte džělo dokonjane měčž, jich dom šawola š šbóžnej hosczišnje w njeju. Š šbóžne hnadypolne jutrowne dny! Š šajka radoščž, tež ša naš š tamneho bohateho blida šřjódki padaja; tež nam š troščtej šo powjeda:

Našch horještanjeny Šbóžnik tych šwojich
pyta a hlada.

1. Wón jich nusu šnaje.
2. Wón jim na pomoz šhwata.
3. Wón jich se šwojim žohnowanjom křonuje.

1. Ša šrudne wutrobny je našče ščjenje napišane. Troščt, wjěšele, wošchemjenje, žohnowanje je jeho wopšchijecze. Tón Horještanjeny, to nam wono přěduje, tych šwojich šnaje, njeje wot nich šdaleny, widži jich nusu, wě, šo woni bjes njeho ničžo nješamóža, šo šo jich wutrobam po nim štyščeže. Š šajke jich hubjenstwo a žadanje jeho š nim čžejuje. Šeho dla jim šdaleny wostacž njemóže. Krašny troščt wšchitkich wěřaznych: woni nješbu šami wostajeni; tón Šnješ je pola nich wšchitke dny.

Š šajkimaj woczomaj je šapošchol Šan šjewjenje šwojeho Šbóžnika wobhladował. Še wjěškej štarobje je wón šwoje ščjenje pišal — ale kaž žiwnje jemu hiščeže wšchitko psched woczomaj šteji! Wón wě, šelko rybow šu tehdy našjili: 153 a tak wulke, šo móžachu napjel-njenu šyčž šedom docžahnyčž. Šřjedny běchu šo podarmo přozowali a nětk běchu tak bohate žohnowanje dobyli. Šha bu jim wěšče: tón Horještanjeny šo po tych šwojich

horjebjerje; wón jich nusu snaje, njech je to na kraju abo na morju, njech je to wo polnozy abo pschi fwitanju czicheho ranja.

Teho chzemy so troschtowacz; my tutón troscht wschitzu trjebamy. Nasch Ebóžnik je prajit: Rbudnyh macze wy kóždy czaš pola waš, a tuto słowo je so psches wschitke lěstotetki wěrne wupokasało. Kunje tať móže so i polnym prawom prajic: Tajkich, kotřiž bebi po troschcze žadaja, macze wy kóždy czaš pola waš. Niz jako dyrbiato to wschitkim na wobliczu napisaane stacz. Ně, někotry dze, kaž so sda, i wješelej myšlu psches fwět, a ma tola we swojim domje město, hdžež je kschiz postajeny, knano prawje czemny, czežki kschiz, a hdžž jeho wóczko na njón padnje, dha so jemu wschitke wješele hórke scžini. A druhí sašo, swontownje wješele, ma we swojej wutrobje žahadlo, tať wótre, so wón frjedža we wyškanju satšepjeze, ma tam nutštach ranu, kotraž sažicž njecha, a je frjedž wscheho wješela tola prawje khudy, khory, bjestroschtny człowjek. Jim wschitkim ta powjesčž placzi: tež waschu nusu widži wóczko polne miłoscze, tež wasche hubjenstwo snaje wutroba polna kmilenja. Ebóžny tež pod boloscžu je tola tón, kotryž do teho Horjestanje-neho, wěcznje pschitomneho Ebóžnika, wěri a wě, wón naschu nusu snaje a nasche sdychowanje jemu potajene njeje.

2. Ale Jesuš njewidži jeno naschu nusu, wón nam tež na pomoc khwata. Scženik Jan nam žitwje a lubosnje wopisuje, tať so czi wuczobnizy wonkach na morju zylizku nóz podarmo prózowali, a tať dyrbja nětk, jako ranje fwita, i prósdnyimi lóždami a prósdnyimi bncžemi k brjohej so wrózcicž. Tež to je wažne. Czi rybazy na morju dyrbja so rybazy człowjekom scžinicž a dyrbja jow šonicž, tať wschitkón skutk człowskich rukow bjes teho Knjesa žaneho žohnowanja nima. Dha tón Knjes pschi brjosy steji. Czi wuczobnizy jeho widža, ale jeho nje-špósnaja. A tola je to wón kam, wón jim na pomoc khwata, wón jim jich khudobu pokáže a jim se swojim słowom swoje bohatstwo šobudželi. Woni jeho słowu pošluchaja, swoje bncže na prawy boť wuczisnu a i nimi wjele rybow wobšamnu. To bēšche předomanje sa jich žitwjenje, sa jich zylje japoschtolke skutkowanje a to je předomanje tež sa naš.

To pať ma nam wono prajicž: Bjes teho Knjesa njeje žane žohnowanje. Hdžež pať bebi po nim žadamy, tam so wón namacaz da, hdžež bebi jeho pomoc wuprošymy, tam wón na pomoc khwata. Žane sdychowanje wutrobny po nim njedyrbi njedopjeljene wostacz. Nam drje tón Knjes tež czašacz dawa, kaž je tam swojim wuczobnikam zylu nóz czašacz dať. Ale

Je czaš prawy, je plód srały

Botom khwata pomoc snata

A nam, haj, pomoc njebjeska.

Duž kmny troschtni.

Hacz by so dliko do nozy

A do fwětkeho ranja,

Dha wschať na Božej pomozny

Ja nimam dwělowanja.

Hdžž ranje fwita, dha tu wón je, dha wón pschi brjosy steji, k pomozny hotowy, najprjedy niz pošnaty, ale pschezo jasnishči so nam jeho wobras scžini a jeho psche-czelny hlóš: „Lube džeczatka!“ nam do wutrobny klineži.

3. Tón Knjes nam na pomoc khwata a tych swojich se swojim žohnowanjom kónuje. To je najwažnišche

w naschim scženju a jeho wotryknjeny kónz. „Džeczatka, nimacze nicžo jěscž?“ tať so jich Jesuš prascha. A czemu? Je wón tón hlóduy, kotryž bebi po jědži žada, abo chze wón jich nakncicž? My to na kónzu widžimy: „Duž pschińdže Jesuš a wša tón khlěb a da jón jim, teho runja tež ryby.“ Wón je tón hospodar, wón chze jim hosczinu pschihotowacz, wažnu sa jich zylje pschichod; wón dyrbi jim pokasacz, so wón tych swojich se žohnowanjom kónuje.

Trojake, chze so mi sdač, nam tuta hosczina psched woczki staja. Nasch skutk, nam wona najprjedy praji, njedyrbi podarmo bncž; wón dyrbi swoj plód a swoje wješele mēcz. Knjesowi japoschtoli dyrbiachu do czežkeho džela wuncž; woni so žnježny scžinili, kotřiž mējachu pod wulkej horzotu a wjele potom swoje žně domoj khowacz, ale to bēchu rjane a wulke žně. Pschi wjele džele a próžny bu Knjesowym japoschtolam tež wulke wješele wobradžene. „Ja so džakuju swojemu Bohu“, tať Pawoł na Filippiskich psche, „tať husto jako na waš špominam, kotrež ja pschezo cžinju w kóždej swojej próstwjje sa waš wschitkich, a cžinju tu próstwu i wješe- lom“, a dale wón psche: „Teho dla, moji lubi a požadani bratsja, moja wješełoscž a moja kóna, wobštejczje tať w tym Knjesu, wy lubi.“ Tute šlubjenje tež nam placzi. My ženje we swojim powołanju prajicž nje- dyrbimy: nasche dželanje je podarmo, my žane plody swojeje próžny njewidžimy. Ně, tón Ebóžnik chze tež nam tajku hosczinu wješela pschihotowacz, kaž tam swojim japoschtolam. — Dale naš tuta hosczina na tamne šbóžne wješele pokasuje, kotrež na naš czaša, hdžž tutu semju wopušcžimy. Nasche žitwjenje je jěšba na njeměrnym morju, nasche wumrjecze domdojědženje k brjohej šbóžneje wěcznosczje. Žitwjenje najwazy kschescžijanow je próžny- polna jěšba po morju, mjes wjele štrachnyimi štalami, psches někotry czežki wichor. A druhdy ma człowjek hišcže czežku bncž k temu cžahncž a wutroba je jemu štaroscžiwja, hacž so tola rostorchncž njebudže. Kať husto potom ruzny wospróžnitej a pót so i cžola lije. A nětk dže k brjohej, k wulkemu, cžichemu, rjanemu brjohej šbóž- neje wěcznosczje. Tam steji tón Knjes; wón na naš czaša. Wóczko pucžowarja, na cžemnoscz tuteho fwěta šwucžene, jeho lědom špósnaje, ale dušcha jo wě: to je tón Knjes! Wón hižom na naš czaša; wón je nam hižom njebjesku hosczinu pschihotowak. — A napošledk my w tutej hosczinje tež pokasanje na wěczne žitwjenje nama- lamy. Tam czi šbóžni wot swojich skutkow wotpoczujaj, w towarštwje šesom Khrysta. Tam so dopjelni:

Nasche dželo je so štalo, nětk so šabat šapocžnje.

Šehnjo je wscho dokonjało, wscho je sa naš scžinjene.

Tam nam tón Knjes hosczinu wěczneho wješela pschi- hotuje. W naschim scženju reka: „Jako pať na semju bēchu wustupili, widžichu woni wuhlo kladžene a ryby na nje položene a khlěb.“ Ale tež czi wěrjazy kmēdža wot tych rybow, kotrež so nalojili, k tej hosczinje šobu pschi- njescž. Tež wone so wschať jeno Knjesowe žohnowanje, dar jeho hnady. To je nasche dželo, w Bosy cžinjene, to so nasche skutki, kotrež sa nami džejaj. Šrašny wuhlad do wěczneho žitwjenja! O so by tež sa naš wschitkich tuta šbóžna hosczina w njebjju pschihotowana byla! Jan we swojim šjewjenju šwēdcži: Pišch, šbóžni so, kotřiž ke kwapnej wjecžeri Šehnjecža so powołani; a wón džeschje ke mni: To so wěrne šłowa Bože. Šamjeń.

Łubosć k Jezuſkej.

Jezu, duſche horza Źadoſć,
Ty wěſch, ſo cze lubo mam;
BoŹi měr a ſbóŹnu radoſć,
Mam-li tebje, ſaczuwam.
Sa ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcznje, Jezu, ſwojej ſmój!

Twoja miłoſć je mje ſnała,
Prjedy hać ſwět wuhladač;
Ta mje na ſwój klin je wſała,
Hdyž cze hiſchće njeſnajach.
Sa ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcznje, Jezu, ſwojej ſmój!

Sako dźećzo ſy mje wodźił,
Sandžel twój mje ktaſche;
Wěrnoſć ſy ty do mnje płodźił,
Twój Duch da mi poſnacze.
Sa ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcznje, Jezu, ſwojej ſmój!

Ach, kaſ ſy mje wobarnował
W ſtraſchnych lětach mlodoſće,
So ſym ſwoju wěr u ſchowal,
Wostał w BoŹim kraleſtwje!
Sa ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcznje, Jezu, ſwojej ſmój!

Ty mje pytaſch, hdyž ja błudžu,
S padow mje ſaſ poſbėhaſch;
S troſchtom ſhwataſch, hdyž ſo rudžu,
Wuſtawam, mi ſylnoſć daſch.
Sa ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcznje, Jezu, ſwojej ſmój!

Njech ſym Źiwj, njech ja mrėju,
Tebi ſo ja poruczam;
KbóŹdy czaſ cze w duſchi ſmėju,
Twoje rany wokoſcham.
Sa ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcznje, Jezu, ſwojej ſmój!

Hdyž mi widjenje ſo minje,
Wjazh rėczecź njemóžu,
Cžėlo ſlabnje, wſcha mój hinje,
Dha njech hiſchće ſdychuju:
Sa ſym twój, a ty ſy mój;
Wěcznje, Jezu, ſwojej ſmój!

K. A. Fiedler.

Pſchińdź, KnjeŹe Jezu, budź naſch hōſcź!

S wutrobj poboŹny wjeſnjann w jenym jutrownym předo-
wanju tu ewangeliſku podawisnu Jana 21, 5—14 cžitacź ſlyſchjeſche.
Wón bėſche taſ hnutj, ſo ſo poſwōtſje, ſwojemu ſuſpodej ſlyſchom-
nje, taſle modleſche: „Mój najluſbſchi KnjeŹe Jezu, ja ſebi tu
hnadu wuproſcham, pſchińdź a jeſ bliŹiſchu njedŹelu ſo mnu a mojimi
dźećzimi. Sa wſchaf ſym jednory muž, ale ty ſy taſ huſto ſ niſkimi
ludŹimi jėdł a pił, ty teŹ pola mje ſa lubo woſmjjeſch.“ Wón
ſwoju modlitwu kōŹdy ſlėdowazy dŹeń woſpjetowaſche. Szobotu,
ſahe rano, wón k ſwojej Źonje dŹeſche: „Moje dźećzo, ſarėſaj naju
najlėpſchu koſoſch; jutje mamoi hoſcŹa, wulŹy lubeho a woſėbneho
hoſcŹa; ſwobleſaj dźećzi rōdnje; poſtaraj ſo ju wo to, ſo by wſcho

prawje cŹiſte bylo.“ Podarmo ſo macŹ a dźećzi ſa mjenom a wo-
ſobu hoſcŹa praſchachu. Tola Źona wſchitko hać nanajlėpje wu-
ſonja. MuŹ poſtajenu njedŹelu wote mſchė domoj pſchińdŹe;
dwanata hodŹina bje; bliſdo je kryte a jėdŹe ſu pſchihotowane.
WſchitŹy hoſcŹa wocŹakujaj, Źona ſtrachocŹiwje, muž mėrnje a radoſt-
nje. „Ach, wón drje njepſchińdŹe!“ Źona rjeſny. „Wón ſ wėſto-
ſcŹu pſchińdŹe a to bōrſy,“ muž ſnapſchecŹiwj.

Hiſchće nėſchto cŹaſa ſo wocŹaka. Dźećzi ſu hlōdne; dobra
Źona ma ſtrach, jėdŹe mohle ſo pſchi wohnju ſkaſcŹ. MuŹ, ſwo-
jeje wėŹy wėſty, ſkōncŹnje na bliſdo noſcŹy da. „Wōjce, dźećzi,“
wón dŹeſche, „my chŹemy ſo modlicŹ. Naſch hōſcŹ tu bōrſy
budŹe.“ Wón ſo modli wōtſje a nutrnje: „Wōj, KnjeŹe Jezu,
budŹ naſch hōſcŹ, a Źohnuj, ſchtoŹ ſy nam wobradŹil!“ DuŹ ſo
ſaklapa. Źona dŹe a durje wotewri: ſchėdŹiwj, wuhlōdnjenj ſtarz
proſŹy ſchryſta dla wo kuſt hlėba. MuŹ jemu napſchecŹiwu ſhwata
a jeho ſa bliſdo domjedŹe. „BudŹ nam witany, ty luby hoſcŹo,“
wón rjeſny, „jowle bė ſa tebje hiŹom mėſtno poſtajene. Hlej,
macŹe, ja bėch Knjeſa Jezuſka k bliſdu pſcheproſŹyl; ja wjedŹach, ſo
ſo wón njepowjedŹi. Towle je wón we ſwojim khudym bratſje.“

Tale podawisna wuſkladuje Knjeſowe ſłowo: „SchtoŹ wy
cŹinili ſcŹe jenemu mjeſ mojimi najmjeſchimi bratrami,
to ſcŹe wy mi cŹinili.“ (Matth. 25, 40, 45.)

F.

Wobſadjenje ſary w Merſeburgu.

Wōwjedaničto ſe ſtarjch cŹaſow.

(WōtracŹowanje.)

Wōjwoda, cŹepl wė, kaſ to pſchińdŹe, bė podobnje wjeſchijnje
druhich bōrſy pſchi ſpocŹatku wocŹi ſandŹelil. WſchetoŹ teŹ wón nje-
mōŹeſche to ſakhadjenje na klėtŹy widŹecŹ, doſelŹ ſo jemu hlōwa
wjercŹecŹ počŹa, a taſ ſo ſta, ſo Źyle wuſny a ſa Źyle přėdowanje
ſo ſwojich huſlow njedōtſny. — Tola ſpomnjeny přėdar doſta
hiſchće w draſtkomorje hnadne pſcheproſchenje k wobjedu na hrōd,
a to bė wėſcŹe dobre ſnamjo, kotreŹ jeho nadŹiju ſylnjeſche. Haj,
hiſchće wjazh. Wōd talerjom namala ſaſtojniske piſmo w naj-
wjieſchim formacŹe, kotreŹ bė na njeho adreſowane a ſ wulkim
wōjwodſkim pičŹatom debjene. Naſchemu małemu muŹikej wutroba
pukotaſche. To tola dale ničŹo bycŹ njemōŹeſche hać jeho wofaŹia.
DŹakownje ſhladowaſche na wōjwodu, kiŹ je ſchibaſnym poſmėwanjom
jemu napſchecŹiwu ſedŹeſche, a chŹyſche runje piſmo wocŹinicŹ, jaſo
wōjwoda jemu pſchiwoła: „Womału, luby muŹo! tudj ſo je a pije,
ale ſo njecŹita! Hdyž Wón domoj pſchińdŹe, budŹe hiſchće cŹaſ
k temu.“ Ach, to bė cŹeŹka pruha ſcŹerpnocŹe ſa njeho. DuŹ dŹy-
bjjeſche ſwoju wczipnoſć ſmėrowacŹ a dale jeſcŹ a pičŹ. Saſo bė
ſo po wobjedŹe wōjwodŹe porucŹil, jemu mōŹno njebė, blėje cŹakač.
Hiſchće na hrodowym ſhodŹe wocŹini liſt, přjedy jōn koſchiwſchi,
njenamala paſ dale ničŹo napſkane, hać:

„Jeſuſ Sirach, 11, 35.“

Moriz Wylem, wōjwoda ſakſonſki.

Nėtko bė runje taſ mudry kaŹ přjedy; wón dŹyrbjeſche teho dla
hiſchće taſ doſho ſcŹerpliwocŹ mėcŹ, hać do hoſcŹenza pſchińdŹe.
Tam paſ ſebi hnydom bibliju wuproſŹy, pytaſche ſchepjetajo wo-
ſnamjenjenu ſchtucŹku wjedŹeſche nėtko ſ raſom, na cŹim bė. Wón
poſkocŹi, niŹ ſ radoſcŹu, ale jaſo by jeho ſchtorpion kłol; pſchetoŹ
ta ſchtucŹka rėkaſche: „Woſmjjeſch ty zuſeho cŹłowjeka do ſwojeho
domu, dha cŹi wjele woſtudy nacŹini.“ — Cžitač drje runje taſ
lohko ſhuda, jaſo mały kaplan, ſchto chŹyſche najjaſniſchi wōjwoda
ſ tutej ſchtucŹku wuprajicŹ.

Nėtko bė po tajkim druhi ſamłowječ na rjedŹe, ſwoje přėdo-
wanje dŹerŹecŹ. Tutōn, po Źhljym kraju dla jemu wobrachowazeſho
ſtroweho cŹłowſkeho roſoma ſnaty, mėjeſche, kaŹ hiŹom přjedy
prajachmy, tōn text: „Sa ſym tōn najhlupſchi, a cŹłowſki roſom

njeje pschi mní.“ Tola tón bě mudry dosč, w prawym čaŕu wróczy stupicž a předomanja ſo wſdacž.

Tak dha pschiúdze našch Bohuwěr tydžei přjedy, hačž bě po prawym postajene, t ſwojemu předomanju. Na to ſbože bě wón hižom dawno t nim hotowy, a wot žohnowanja ſwojeje stareje maczerje a wot Leſki pschewodžany, pučzowaſche wón we ſwojej nowej drajče do Merſeburga. Tcho text bě: „Kurwařtwa, wopikřtwa a móřcht poduřcha rořom“, a wón předomawaſche po nawjedowanju teho ſameho 1. wo njebožčiwosčzi a 2. wo wopikřtwe.

W přenim dželu wopiřa je ſylhny ſłowami hubjenřtwa a ſrudne ſčžehi njebožčiwosče a kurwařtwa. Potom pschi naloženju na wójwodu na lónzu přenjeho džela prajesche něhdže ſčžehowaze: „A nětko prajče ras, kiž wy tajke hrořnosče čžerice, t čžim chzeczje ſo ſamolwicž? Wy ſnadž prajče: „Čžeho dla je Wóh žónřte tať rjane ſtworiť, a mužam tať horze lóřchtu do wutrobny ſařchčžepiť?“ Haj, to drje macže prawo, a ja hiřchže wjazy praju, žadyn kraj njeje, hđžež bychu rjeňřche žony ſo nadeřchle, hačž w žohnowanym kraju nařcheho wójwody a knjeřa. Pohladajče wřchať na nařchu najjařniřchu wójwodžinu! Njeje wona pycha nařchich žonow? (Rumbš, rumbš, rumbš! klincžesche t dwóřřesche lože.) Haj, to wona je! A wjele žonow tuteho měřta a kraja je jej podobnych. Ale hdy bychu tež wřchě jej rune byle, dha wař to tola njeřamolwi. Pohladajče wřchať t dohom tež na nařcheho najjařniřscheho wójwodu, kiž je wam pschikřad řchesčžianřesje čžiřtořče a póžčiwosče (a w tym wón pschewjele njeprajesche). Wón tón pořkad we wyřokej čžesčzi džerži, kotryž je jemu Wóh w jeho mandželřkej dať; wón po žanej drugej róži nježada, hačž po ſwojej róži t řericha. A dofelž je Wam Wóh we Wařchim Řnjeřu a krajnym wjeřchu tajki rjany pschikřad w tym nařtupanju dať, wy ludžo, dha džicže a čžiuče teho runja.“

Potom w druhim dželu řeczesche wo wopikřtwe a hrimařche t žylej mozu ſwojeho ſylneho hlořa na wopikřow. Tež naloženje na najjařniřscheho wójwodu, na kotrež wřchitžy pschipořlučharjo napjeczi čžafachu, wón njeřabu. „A nětko prajče“, tať wón wobřamřny, „Wy, kiž Wy hrořnosčzi wopikřtwa hoľdujecže, prajče, řchto Wy t ſwojemu ſamolwjenju wěřče? Móžeczje Wy, kaž čži njebožčiwí w přenim dželu, prajicž: Wóh je wino w tutym kraju tať řlódke, tať krařne ſtworiť a jemu ludžom t wjeřelu narosčž dať? Ně! žadyn hubjenřchi a njeřnicžomniřchi napoj na žyřym řwěczje njeje, hačž wino, kiž jowle w kraju wořolo Naumburga a nad Salu a Unřtutu rořče. Po tajkim tež to Wař ſamolwicž nje móže. Ale, budžeczje Wy prajicž: Nařch najjařniřchi wójwoda džě tež pije! Haj, to je žyľe něřchto druge. Tón ma! Temu řlódži! Wóh žohnuj jemu! Ğamjeň!“ Rumbš! rumbš! rumbš! klincžesche t wójwodřesche lože.

Po předomanju bu wón t wójwodřtemu blidu řkařany. Po řróťkej blidowej modlitwe džesche wójwoda: „A nětko, moji knježa, njech řebi řlódžy řlódžicž da!“ Wřchitžy ſo nětko řehydachu, a jaťo nařch Bohuwěr ſwoju řerwiettu do ruři wřa, wupadny t njeje wulke, t wójwodřkim woponom řapjecžatowane piřmo na klin a bohuzel wot tam pod blido. Wójwoda to wiđžo, rjekny: „Pořběhř řebi Wón to řhroble! to je pořběhřenja hódne!“ To tež nařch Bohuwěr hnydom čžinjesche a ponóri pschi tym hłowu žyľe pod blido; pschetož bohuzel bě mřoda jandželřjana dwóřřka knjeřna řnjeni wójwodžineje, kotraž jemu po boľu ředžesche, bjeř teho řo to wjedžesche a myřlesche, ſwoju něžnu nóřtu na nje řtajiľa. řchto dhyřbjesche wón nětko řapoczecz? Wón tola nje móžesche tať pod blido řtuleny, nobu ſwojeje řuřodniřy na boľ řunycž abo piřmo t mozu wutorhnyčž. A hinať wřchať je njeby dořtať. „řa mam řa to, tón muž čžita moje piřmo pod blidom!“ řawoľa wójwoda, t hlořom řo řmějo, a nařch Bohuwěr řčžahny wřchón wohaňbjeny

a je řačžerwjeny m woblicžom řwoju hłowu řařo wot řpody horje „Nó? hđže dha ma Wón to piřmo?“ řawoľa wójwoda. „Moja rjana řuřodniřa“, wotmolwi Bohuwěr řmějo, tepžy řłowo mojeho řnjeřa t nobomaj!“ Na tele řłowo řčžahny mřoda dama řwoju nóřtu ručže nařpiet; hiřchče junřrócž ponóri řo nařch rjek pod blido a pschinjeře nětko t blyřchčžazym woblicžom to piřmo a chžyřche jo do ſwojeho řrafa tyřnyčž. „Aj, pschezo čžitaj Wón, řchto w tym piřmie řteji! rjekny wójwoda. Nařchemu rjekej ničžo druge wřřche njewořta, hačž pořlučacz a t řchepjetazymaj ruřomaj woczini liřt. Wobřah liřta bě řróťki, mjenujžy řčžehowazy:

„Seremias 15, 19.

W Merſeburgu, na njedželi 20. juliya 1704.

Moriž Wylem, wójwoda řařbonřti.“

Wěřo bě nětko dobra rada droha. Woczí wřchěch pschitomnych wczipnje na Bohuwěra hladachu. „Nó, mužo Boži!“ džesche wójwoda, „řchto Seremias na tutym měřče praji? řak! Wón to njewě? Aj, aj! ja měňju, duchowny jaťo Wón, móže žyľe řwjate piřmo t hłowu prajicž, řo jeno tať řchwórcži? Řruřiuřo!“ wobroczi řo na ſwojeho řomorniřa, „pschinjeř Wón ras bibliju.“ řadobny wjeřch poda pschinjeřenu bibliju potom řam nařchemu Bohuwěrej a tón čžitařche t řchepjetazym hlořom te řłowa: „řeho dla praji tón Řnjeř tať: Budžesč-li řo te mni wobrocžicž, čžu ja řo t tebi wobrocžicž, a budžesč mój předať, a budžesč-li dobornych wucžicž, řo řlych wostajicž, dha budžesč mój wucžet. řerje dhyřba řo t tebi wobrocžicž, hačž řo by řo ty t nim wobrocžil.“

To bě tola jařnje dosčž wuprajene, a budžische řo drje hodbřko, řo by nařch Bohuwěr řa to hnadne powoľanje hnadnemu wójwodže hnydom řwój džaf wuprajil. Ale jeho hľoř jemu žyľe řapraji ře řamym hnučžom. řeho wóčžto pať hladajche tať doľho a tať poľne wutrobneje džafownosče na wójwodu a wón poľoži řwoju pravu ruľu na wutrobu, jaťo by chžyl prajicž: „Haj, ja čžu řo t ſwojemu knjeřej džeržecz.“ Wobomil řo wójwoda t hladajžym hnučžom nad něnym řpodžiwanjom ſwojeho wuřwoleneho pařesche, potom pať pschiúdze jemu t pomozy a pořtanymřchi a řwoju napjelnjenu řchleňžu řapřchimnywřchi, rjekny: „řuba Eleonora, ja Čže prořchu a wřchěch druhich hořčžow řa blidom, ře mnu na řtajne derjehicže mojeho wuřwoleneho dwóřřeho předarja, knjeřa Bohuwěra! řěřory, řabrinřnyčž. řón ma, temu řlódži“, řawoľa wón řmějo, jaťo ře ſwojej mandželřkej řabrinřny, a psches řrincženje řchleňžow běchu řłowa noweho dwóřřeho předarja řlyřchecz: „Wóh žohnuj jemu! Ğamjeň!“

Po řamych žortnych řeczach wójwody, pschi čžimž dhyřbjesche tež nařch Bohuwěr t wjeřelu žyľeho blidoweho towarřtwa nam řnaty podawř na lodže wupowjedacz, řkónčnje wot blida řtanřchu. Nařch rjek řo t druhimi hořčžemi pola najjařniřscheho wójwody a jeho wřřokeje mandželřesje poruczí a bu wot wójwody t tymi hnadnymí řłowami puřchčženy: „na bóřřowne řařowidženje, luby dwóřřki předarjo, a wjele dobreho řeho řeňžy, pschichodneř knjeni dwóřřkej předarjowej. „Wote mnje tež“, wójwodžina pscheczelnje pschitaji.

(Pschich. řkónčenje.)

Wřchlake t bliřka a t daloka.

— Řnjeř řuperintendent Řólcž pschi řchiznej žyřtwi w Draždžanach bu řaňženu njedželu psches řnjeřa wřřchřcheho dwóřřeho předarja a naměřtneho přařidentu řonřřtorřtwa do ſwojeho noweho řařtojnřtwa řapokřany. řlamy nadžiju, řo budže tež tajki pscheczelnny řpěchowať nařchich řerbfřch Draždžanřřch řemřchenjom, kaž jeho přjedowniř, něťčžischi t wřřchřchi dwóřřki předať Dibeliuř.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Šserbske njedžělske łopjeno.

Wubawa ƙo łóždu ƙobotu w Šsmolerjez knihicziščežerni w Budyšchinje a je tam ƙa šchtwórtlětni pšchedplatu 40 np. dostacž.

Jubilate:

Jana 21, 18—23.

Ƙaž Bóh mje wjedže, tak chzu hiež.

1. Tón Ƙnješ wjedže mje — to je jeho wěz.
2. Ja ƙa nim du — to je moja pšchisłušnosć.

1. Pětrej ƙo jeho pšchichod šjewi. Bjes pšchecziwjenja wón Ƙnješowe ƙłowo pšchiwosmje. Šsamowólny wuczobnik je nětko poddany. Ale jako tón Ƙnješ woteńdže a jemu ƙasa ƙobu hiež a Jan ƙo bjes napominanja pšchisamknje, bratrowske džěłbracže Pětra ł temu prašchenju pšchinuczi, kotrež ma Jan ƙam na wutrobje, ale njewupraji: „Šchto budže jeho pšchichod?“ To njeje wězownosć abo hordosć. Tón Ƙnješ pak jeho wotpoƙaže: „Njestaraj ƙo wo druhich pšchichod. Moja wola tež jeho žiwjenje postaji.“ To je dojež, ƙo by wjedzał, tón pucž budže prawny. Wón budže tež po ƙwojim pucžu nam ƙłuzicž a Boha ƙhwalicž.

Ƙnješowa wola postaji nasche žiwjenje. Tež tam, hdžež jo my abo drusy po šdacžu postaja, wón tu łóžicžku wódži po ƙwojej radže. Duž je nušne, najprjedy wuknyčž a ƙo do tych pucžow namacž a ł temu rošƙudženju ƙo pšchedobycž: „Ƙaž Bóh mje wjedže, tak chzu hiež.“ Čzim bóle my ł temu pšchindžemy, čzim łóžšchi budže pucž žiwjenja ƙa naš. Šsamostarosć jeno čzwiluje. Njespotojnosć a pšchecziwjenje jeno čzwilu čzinitej. Pšchecziwo temu pšchecziwjenje twojeje wole pšchecziwo jeho woli pomha ƙame pšoddacže. Šchtož ƙo podda, móže ł měrom a čzišche hiež. Wón trošchtuje ƙo najłěpšeho wódžerja.

„Njeh wón ƙam ƙnještwo wódži,
Wón mudry šěrschta je,
Wón ƙnježi, ƙaž ƙo hodži,
Ƙral wěczny wostanje.“

Womyšł ƙebi tež na to, hdyž mašch ƙo wo pšchichod tych staracž, kotřiž tebi blisťo steja, twojich džěczi a druhich tebi porucženych. Njenusuj jich ł rošƙudam, kotrež ƙu pšchecziwo jašnym pofasam Bóžim.

„Wjedž naš ƙam ƙwój pucž,
Jesu, ty naš wucž!“

2. Něšchto druge pak dyrbi twoja starosć hiež: „Bój ƙa mnu! Najprjedy to rěła, ƙo dyrbi ł nim ƙobu hiež, ƙo by dalšche ƙłyšchał. Ale to ma tež hiščeže druhu myšł. Wón dyrbi ƙa nim hiež w ƙwojim žyłym žiwjenju. Po tym ƙo šłož, mój ƙšchecziwano, hdžež ƙo wo twoje ƙhodjenje jedna, w žiwjenju a čžerpjenju ƙa Jesušowymi stopami ƙłědžicž. Hdžež budžešch wjedženy, hdžež budžešch stajeny, wopofaž, ƙo ƙu wuczobnik Jesušowy. W twojim powołanju, w twojim wšchědnym ƙhodženju, w twojim šadžerženju pšchecziwo bližšchemu ƙhodž po jeho pšchisładže a po jeho ƙłowje. Tak ty wěšče štuƙašch a wobłhowašch dobre ƙwědomnje. Tak wopofašujesch twoje šjednocženštwo ł tym Ƙnješom a budžešch w nim wobtwjerženy a móžešch ƙo jeho hnady hagle prawje wješelicž. Tak tež pšchego bóle šaczuješch, ƙał derje wón tych ƙwojich wódži. Jeno ta wowa, kotraž ƙa paštyřjom dže, čzuje jeho šastaranje a ƙwěrnosć. Potom šaczuješch: Wón paše mje na šelenej ƙuzy. „Bój ƙa mnu!“ ƙlaczi tež wošebje, hdyž dyrbimy

czerpieć, hdyż dyrbi my tam hieć, hdyż ńo nam njecha. Eswětne dźećzi ńo wobaraja. Wone ńo w czerńjach pschi puczu waleja, město teho, ńo bychu psches nje schli, a tak ńwoju nusu czim wjetřchu cžinja. Ty pak do předka wěšch: Schtož chze sa nim hieć, dyrbi ńwój křichž na ńo wsacz. Czim swólniwišcho ty to cžinišch, czim bóle po jeho pschi-kladže czerpišch, czim bóle nawuknješch tež sa njeho czerpieć, czim bóle twoje czerpienje ńwoje žahadło šhubi, czim bóle pokaže ńo plód žohnowanja.

Skóncžnje pohladaj na kónž! Czežki pucz leži psched Pětrom. Ale na kónžu steji ta krašnosć. Kiž jeho napomina sa nim hieć, je wot ńmjercze horjestantě. Je-li ńo ńobu czerpimy, budžemy tež ńobu kņežicž, je-li ńo ńobu wumrjemy, budžemy tež ńobu živi. Tónle wuhlad dawa křoblošč a móž a trošcht a radošč. Janowe žiwjenje ma hinašchi běh. Schtož tón Kņies naspomni, ńo stanje: „Wón dyrbi cžafacz a wostacz, hacž budže wotwołany. To ma tež ńwoju wobčežnosć. Cžłowjeł móže lohko wustacz. Jan njewustanje. To, wo cžimž ma ńwědcžicž, je sa njeho najlěpschi trošcht a podpjera: Jeho Kņies sažo pschiindže, ńo by wschitko w krašnosći dokonjał. Ke krašnosći budže ńwojeho ńlužobnika posběhnyč. Tónle kónž psched woczomaj, móže wutracž a wješeły wostacz. Tak móže njespróžny wójowacz, jeho je to dobyče. Na kónž woczji wobrocženej, wy wójowarjo Křystužowi! Kónž je krašny. „Budž ńwěrnny hacž do ńmjercze, dha chzu tebi kónnu žiwjenja dacž!“ Hamjeń.

Bóh mój wodžer.

Esym-li hnadu namatak
Psched tobu, o Božo mójny,
Ach, dha spožcz, ńo samostat
Mi by dale wodžer wóžny;
Nječ mje wjedže ruka twoja,
So je jašna ščežka moja.

Njesboža ńo njeboju,
Ty ńy pschi mni a mje kņješch;
Sdobom mi tež ń lubošču
Žohnowanje na pucz ńhješch;
Dušchu ń trošchtom, měrom kšewišch,
Eswójmu milošč ńschědnje šjewišch.

Hdyž ńym spróžny, wotpjaty
Wot ńwojeho drohowanja,
Dha ty ń mozu pschi mni ńy
Wot wječžora a wot ranja;
Křichž a horjo wěšch ty wužicž,
So ma dušchi ń ńbožu ńlužicž.

Ebóžnik schol je do přjedy
Czežku drohu wumožanja,
S křichžom, ńmjercžu pschedoby
Wón ńo na trón pschekrašnja;
Duž nječ sa nim noha kroczi
Hacz tam, hdyž ńo kóna kłoczi.

Ty pak ńhšch, o wodžerjo,
Moju próštwu w Křysta mjenje:
Spožcz mi wěru, dobre wscho,
Njemopuszcz mje w ńwěče ženje;
Twoja ruka nječ mje wodži,
Hacz tam dušcha ńbóžnosć ńłodži!

K. A. Fiedler.

Krocjenje sa Jesuřom.

Hłóh: Jesuřa ja njepuschču —
Sa Jesuřom krocžicž chzu,
Horzo žadam pschi nim wostacz;
Wschaf pschi ńwěta Ebóžniku
Radošč, měr a trošcht je dostacz;
Wschitko, schtož mje wobšboža,
Seho milošč wobradža.

Sa ńym jeho, wón je mój,
Lubošč naju towarščuje;
Sa cžaf, wěčnosć ńwojej ńmój,
O to dušchu bohaczuje!
Pšchetož jeho sašlužba
Njebješa mi wotanka.

Eswět by mi byl bjes njeho
Seno hela, cžemna jama;
Hdyž pak ń nim tu wodžu ńo,
Schto mje potom tšch, tama?
Sa mam njebo na semi,
Křodžu w ńamej ńwětkošči.

Kóždy křichž ńo pomjeńšcha,
Wón jón ńobu na ńo kladže;
Duž ńo džeržu wodžerja,
Tón mje wjedž po ńwojej radže;
S doměru ja sa nim du
A rjenišchemu pschěbhtu.

Bucze du psches žiwjenje
W jašnych honach, w cžemnym dole;
Wěm-li pak: wón ńo mnu dže,
Stajam wscho do jeho wole;
To je moja nadžija:
Wón mje wjedže do njebja!

K. A. Fiedler.

Wohladajcze lilije na polu, kak wone rostu!

Matth. 6, 28.

Haj, „woptajče a hladajče, fak dobročiniwy tón Kņies je!“ Hdyž wóčžo hlada w tymle lubym nalětnym cžafu, tam je róst a kčěw a czerštwe žiwjenje. Semja steji w psche ńwojeho womkó-dženja, schtomny debi jich najkrašnišchi schaf, ptaczki spěwaju pod hałosami, wschitke stworjenja raduja ńo w ńwětle miłych ńlónčnych pruhom a jich džatny wopor stupa ń kóždym ranjom ń njebješej módrinje.

Duž nochzu tež ja němny wostacz; mój rót dyrbi Božu křwalbu spěwacz, jeho milošč a dobročiwosć ńkawicž a jeho wschěhomóž posběhowacz, kotraž tak wulke skutki a krašne džiwny cžini. Cžłowjełam je džě Bóh tón dar spožčil, ńo móža jeho njeskóncžnu móž a wěčne bójstwo sačuwacz a spóšuwacz. Našcha pschikšuchnosć a radošč tehodla je, ń sakladnikej wschěho dobreho ńwojeho ducha posběhowacz a wo wulkosći jeho možy a luboščje ń wješekej wutrobu a křwaložym ertom ńwědcžicž.

Spožcz nam našch ńwěrnny Bóh a Wóčez, ńo naž tež pohladowanje na jeho krašne wschěhomóžne skutki a widomne šnamjenja jeho miloščje w stwórbje pošylujuje w doměru ń njemu a jeho šchědrivej starosćiwosći. Tón kiž kwětki na polu tak wobleta, ńo žana kralowšta pscha krašnišcha njeje džžli jena tšch ńamnych, tón kiž ptaki pod njebješami živi, tón nochze a njebudže tež naž sakomdžecž. Wón je našch Bóh a my ńmy jeho lud a wozny jeho pastwy.

„Ach, ale tak sachodna je wscha pycha widomneho šwěta! Trama šwjadnje, šwětka wotpadnje. Zenička nózna pomjerslina móže wschitku krašnosć kčžejazych sčtomow sničić. Njewjedro móže pschicžahnyć a wschu krajnu rjanosć s naschimi nadžijemi šahubicž. Duž chzemy wufnyć měčž jako bychmy njeměli, wješeli byćž jako bychmy šo njewješeli, kupowacž jako bychmy njewobšedžili a šwět wužiwacž jako bylo to s njewužitkom, pschetož byće tuteho šwěta šaidže. Chzemy šo wjele bóle šwucžowacž, ša tamnej krašnosćju hladacž, kotraž je njesachodna, a šwoju nadžiju na tamne wobhdlenja w nascheho Šótza domje škožowacž, wo kotrychž Šesub w ewangeliju k šwojim wučobnikam rěči, tak šo šo nascha wutroba nad pscheměnitosćju sachodneho wjazy njetrašchi, ale šo njesachodneho we wěrje troschtuje. Šaj, my chzemy šo wješelicž na to wulke nalětne ranje, hdyž krašnosć Šótza mormych šbudži a nowe njebješa a nowu šemju štwori, hdyž budže tón Šnjes šam se šlónzom wěčžuje.

F.

Staroba a šmjercž.

Džed běšče 85 lět s čješču dozpił. Wón we šwojim džedowškim štolžu šedžesche a njewidžesche ani běty džei ani šlónzo wjazy, kotrež jeho psches wotewrjene wofno se šwojimi mišymi pruhami wohrjewasche; pschetož jeho wocži běšchtej wofšepikej. Tola wón bē ščerpliwy a myšlesche we šwojej wutrobje: „Wóršy mi nowy džei šahwěči, džei mojeho wumožnja! Ša šlónzo šašo wohladam!“

Běšče w časju nalěčža. Duž pschidže s hólčatom jedyn, jeho wnuč, s pola domoj a šhwalesche jemu plódnosć lěta a nadžiju wufnywow. Šchědžiwž šo woprašča: „Mašu dha tež sčtomu hižom kčženje a šopjena?“ Hólčez šo špodžiwasche a džesche: „„Dw haj, hižom dawno, džedo! Njewěšch dha to? Šsym džē či wčžera kčžewnu hakožku pschinješł a přenju rōžu se šahrody!““

Duž šo šary muž pošmewny a rjetny: „Moj lube džěčžo, twoje wčžera a twoje dženša ša mnje wjazy njeje. Tež twoje šwětli šu ša mnje šwoju wón šhubike.“

Šo šhwili šo wón šašo woprašča: „Špewaju dha ščkowrončžki a šokobiki?“ — A hólčez šo k njemu pošhili, pschetož wón čžežko šhyschese, — a džesche: „„Šaj, džedo! to je radošč, je šhyschecž. Šeli chžesch, dha čže won do šahrody dowjedu.““

A šašo pošmewny šo šchědžiwž a rjetny: „Šaj, hdy by mi ty tež šwoje šhyschenje poščičž mohł! Šchto chžu wonka?“

Ma to wón džesche: „Dži ty jeno šašo won, mój šyno! ty mašch wonka čžinicž. Ale poščel mi šwoju mašu šotru, lubu Mašku, šo by něchtó pschi mni byl w mojej čžemnej komorje.“ — Duž hólčez s bolosčiwym hšošom rjetny: „„Ach, džedo! maša šotra džē wjazy doma njeje!““

„Niz wjazy doma? Šdže dha je, to lube dobre džěčžo?“ šo šchědžiwž praschesche, a hólčez se šhšnym hšošom wuwola: „„Wona džē je psched tšjomi njedželemi hižom pohrjebana!““

Duž šmēškotasche šo šchědžiwž a s došom plakasche, prajizy: „Ach haj, ale tak džē je wona tola doma, a je čas, šo ša nej du!“

Šjes tym bēšče hólčezowa macž čžische šastupila, a jako tole šhyschese, padže wona wofšepjenemu naney wšolo šchije, a jejne šhšny macžachu jeho lizy. Tež hólčez plakasche a šapschija džedowu ruku.

Duž pošbēže šo šchědžiwž na jene došo kaž pschekrašnjeny a džesche: „Džěči, džěči! šchto šo rudžicže? Njedajcže šo s tym mylicž, šo je mi šwět šaschol a čas šo mi pominył! Šak dyrbjało to hinač byćž? Ša šteju na prošy wšotneho domu; moja škaba štaroba je džěčžatštwo horjestacža a wěčžneho žiwjenja!“

Nětko bēšče šo džei nakšili; šahadžaze šlónzo pošwětlesche šchědžiwzowe miše, pschecželniwe čžahi a barbjesche je s čžerstwej žiwjenskej čžermjeninu. Wón šbasche šo drēmáč. — Ale wón nje drēmasche; wón špasche, šo by ša hwešdami se šwětškom nowych ranišchich šerow šašo wotučil!

F.

Domjazy kščiž.

Wěšče do šožbeho šchješčijanskeho doma dyš a dyš horjo abo šchizž šastupuje. Ale runje w domjazym šchizžu dyrbja mandželšy we wěrje a lubosći twjerdže hromadu džeržecž, šo šnapšchecžnje pošbēhowacž a troschtowacž. Tak nješmēšch čžinicž, kaž Šiobowa žona čžinjese, kotraž k šwojemu čžežko a dołho šhoremu mužej rjetny: „Džeržišch ty hišchče twjerdže šwoju šwěrnosć? Šožohnuj Šoha a wumě!“

Šak ma šo wot muža a žony šchizž, jimaj wot Šoha napošženy, nješč, to pošasuje nam na rjane waschne pobožna pruska kralowa Šouisa, kotraž we dnjach čžežkeho njesboža šwojemu naney pišasche: „Šady budžecže, mój luby nano, šhyschecž, šo šo njesbože, kotrež je naju potrjehilo, do naju mandželšeho a domjazeho žiwjenja šacžišchčžalo njeje, ale je tošamo čžim bóle wobtwjerdžilo a namaj hišchče lubšche ščžinišo. Mój mandželšči je mišosčžiwišchi a lubosčžiwišchi dylži hdy. Wčžera wón rjetny tak s niša přecž a jednorje se šwojimaj šwěrnymaj wščžkomaj na mnje hladajy: „„Ty luba Šouisa, šy šo mi w njesbožu hišchče drōžšcha a lubšcha ščžiniša. Nětko se šhonijsa wēm, šchto na Šebi mam. Njeh wonkach wšchor hšwri, hdyž jeno w naju mandželštwje dobre wjedro wobšhowamoj.““

Tak bē prawje. Njesbože luda, kotrež džē bēšče kralowšeho doma šamšne njesbože, šwjasa krala a kralowu jeno hišchče twjeršcho hromadu. Tež Dr. Šuther, kotrehož je džē Šoh do jara wjele domjazeho šchizža wōdžil, mōžesche wo šwojej mandželškej prajicž: „Ša mam pobožnu, šwěrnju žonu, na kotruž šmē šo mužowa wutroba špuschčžecž.“

F.

Džakownosć.

Nowomobročženy pohan ležesche na šmjertnym šožu. Šako mišjonar jeho wopšta, wón džesche: „Ša nětko bōšy s tuteho šwěta poščahnu; hdyž potom do njebja pschidnu, pošndu k šwojemu Šnjesej Šhryštuskej a budu šo jemu ša jeho wulku lubosć džakowacž; na to šo šašo k nješškim durjam wšočžu.“

„„Ale šchto dha chžesch pschi durjach?““ šo mišjonar praschesche, „„wschaf džē šmēšch pschi Šbōžnikowym trōnje wštacž.““

„Šam chžu ja“, wotmolwi mrējazy, „na tebe čžafacž; a hdyž ty pschidžesch, powjedu čže k lubemu Šnjesej Šesubej a rjetnu k njemu: Šnježe Šesu, hlej, tole je tón muž, wot kotrehož najprjedy twoje šlōdke šbōžne mjeno šhyschach; o žohnuj, žohnuj jeho!“ —

Šo bychmy tež my psches šwoju lubosć, šwoje modlitwy a šwoje wopory tajžy pošohnowani čžlowjekojo byli!

F.

Wobšadženje šary w Šerseburgu.

Šowjedancžto je šarych časow.

(Šlōncženje.)

Nětko šhwatasche nasch Šohuwēr do šwojeho hšščenja. Ale jow dołho njewosła. Šychle naja šebi pola hšščenzarja wš; pschetož wón žedžesche se šwojej pošnej, pschepošnej wutrobu poš

šwojej maczeri a po šwojej Leńzy, jimaj šwoje sbože pschypowjedacz. Bórsh bě wós sapschehnjenty a wón wotjédže. Ale po lédh schěšczdžefacz kroczelach saklincza sady njeho wołanje: „Šnjes dwórski předarjo!“ Wón šo wohlada a pschifasa pohonczej, so by jastał. Někajti dwórski šlužobnik běžefše jachlo sa nim. „Božo!“ myšleše nasch Bohuwěr, „je šnadž wójwoda šebi s tobu hacž dotal jeno šurowy žort šezinił a chze či nětko hagle šwoju woprampdžitu wolu šobu na dompuč dacž? To by bylo žalostnje!“ Ale jeho wo-bojenje bě podarmo. „Šnjes dwórski předarjo!“ štonaše šlužobnik, kiž ničtó druhi njebě, hacž wójwodski pincžnik, „najjašnišči wójwoda mje šezele, so bych Waschej Wyšokodostojnosći po tudomnym waschnju přeni dar na winje sa džensnišche předowanje pschepodał. Wóškomnacze šmyšow wuczinja wóškomnacze bleschow, jeli šym prawje licžik. Wy šeze tola ke kontroli šlenki do šhornarcžka šeziniłi? Niž? Nó, Wy móžecze šo šhroble na mnje špuschžecž. Še wofomiku budže wino tudy.“

Al bórsh po tym dwaj šlužobnikaj jachlo 18 bleschow wina w korbje pschinješestaj. Šjatnacze s nich běchu s čerwjonym wóškom šalěpjenyh, te tši druge pač mějachu někajtu blachowu šhapu na hłowje. Žane wobaranje tu njepomhaše. Šchěšcz bleschow a mjes nimi tež te tši s blyščežazymi šhapami buchju do wosoweho šachčžifa tylnjenyh. Te druge dwanacze šlubi pincžnik na šhwilu šašo do pinžy štajicž. Nasch Bohuwěr da wójwodže psches pincžnika sa tole šnamjo najwyššičeje mišosče šwój najwutrobnišči džak wuprajicž, a jédžefše nětko bjes šadžewanja s počnej wutrobu a s počnym wosowym šachčžikom k šwojej lubej wješzy. Šagle pošdže wječzor ju doščahny. Ale bě tu wyškanje domach! „Božo! hdy budžifše to njebočžicžki nan hiščeže dožiwik!“ wołafše s wješšlym płacžom macž na jeho wutrobje, jako bě jeho wulke sbože šhoniła. Tež šnjeni hajnikowa bu šawołana a Leńka pschidže njewołana. O ta radošč! tole sbože měješe lědom rum we wuštej štwicžzy wucžerki. Šnanje šašwita, přjedy hacž šo te sbožowne ludžicžka džělichu, so bychju jandželej španja šo do rukow lehnyli.

Ma druhi wječzor bě pola šwudowjeneje hajnikoweje wješela bješada. Tam běchu mjenujzy wješny šarať se šwojej mandželštej a se šwojimi šydom nadžijepočnymi, ale hiščeže njesaštarany mi džowkami, potom wješny šchrybať se šwojej žonu wot našeho noweho dwóršeho předarja pscheproscheni, so bychju pschi wješelej wječzeri šwójbiny šwjedžen šwjecžicž pomhali. Bě tež jédž, we wschej špěšchnosći wobitarana, jara jednora a frugalna, dha bě sa to wino, kotrež nasch Bohuwěr na blido štaji, čžim šěpsche a šlodžefše wubjernje. Najpředy buchju tši blesche s čerwjonym šěpnom na šatycžku pschinješene a wupite. Ale šajfej wocži wschitzy čžinjachju, jako Leńka nětko tši džiwne, tolstobrjuchate blesche na blido štaji, kotrež mějachu, kaž šchizni rycžerjo, šhapu wot blyščežazeho blacha na hłowje. Ale šnjes šarať hnydom radu wjedžefše. „To budže wěščze šajke wino, kotrež champagner reka“, mēnjefše wón. „Sa šym wo nim čžitał a šlyšchal, wono pjecža jara lubošnje šlodži, ale tež šhětro do hłowy štupa. Nó, my chžemy hnydom wohladacz!“ Al wón počža s rucže pschinješeny mi klěščežemi grót wotwivacz, kotryž bě wokoło blachoweje šhapy šwity. Šo wjele próžy šo jemu tole džělo radži, a wón džeržefše bleschu šobu w ruzy, jako nahly, tať šylny šwuf psche jštwu šaklincza, so wofna šchžercžachju a wschitzy naštróženi se šwojich štołow šestakachju, šchrybať pač se štoła padnywšči wołafše: „Wšchehomóžny Božo! ja šym psches hłowu ššěleny!“ Wschitzy jemu k pomozhy šhwatachju, jeno šarať měješe s tej čžertowskej bleschu na došč čžinicž. Šsche-tož po tutym šylnym wuššělenju bě wona, podobnje napjelnjenej rafecze, šajki hokk, šajke šyčzenje nacžinila a pschi tym duchownemu šnjesej tať do woczow našyła, so w šwojej štrašchnej nušy šebi

žaneje rady njewjedžefše, a na žane waschnje njedoknja, rošnjem drjenu bleschu k mjelčženju a k rošomej pschinješč. Wón s njej jako wobšhnjenty po jštwje wokoło běhaše. Šeho mandželšta chžyšche jemu k pomozhy pschicž a došta sa to pruhu šlodžefše brěčžki do naštróžaneho woblicža, so jej widženje a šlyšchenje šašdže. Na-pošledku šebi tón wobohi muž hinašefše pomozhy njewjedžifše, hacž so šbntkej blesche do poliwkoweho nopa wuběžecž da. „To dha je čžertowski napoj!“ šawoła nětko, ruzy a šhornarcžk šebi trějo, a šhwatašche potom tež k šchrybarjej, kotryž bě mjes tym wot šwojeho naštróženja šašo trochu k šebi pschicž. Š wschitkich wješelu šo počasa, so wuššěl s nabiteje ššěly pschicžoł njebě, kaž šchrybať s woprědka žyle wěščze wěrjefše, ale s teje čžertowskeje blesche, a so wón s kulku ranjenty njebě, ale jeno se šatycžkom do čžoka trječeny. Šo dołhim čžakanju a jako běchu žyly podawť se šmjeczom rošpomnjeli, tu s drugej bleschu špytane, ale tón krocž dohladnišcho a s šěpschim wušpěchom; a bórsh tam šedžachju a šřebachju to nješnate wino. Šarať wunješe šlawu na wójwodu a šchrybať jemu na noweho dwóršeho předarja, kotrež wschitzy wutrobnje pschihłowachju a na kotryž Leńka šwoju počnu šchleńžu wupróšni.

S tym je našche pomjedaščžo ščoncžene. Šeno to hiščeže njech je špomnjene, so hižom pschichodnu nježelu nowy dwórski předat šylnje předowanje w dwórškej žyckwi w Meršeburgu džeržefše a tši šmyki došta. Šacz tež wóu pincžnika s tym kontrolowaše, so pschi kóždym šmyku Šeho Šašnosče šlenk do šhornarcžka ščini, nješšym pschi wschěm wobhonjowanju šhonicž mohł. Šeno to móžu s wěštosčžu pračicž, so wójwoda hacž do šwojeho šónza žadny wofomik wobžarował njeje, so je našeho Bohuwěra sa šwojeho dwóršeho předarja šezinił.

W—o.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Towarštwowe dny šnutsčowneho mišionštwu mějachju šo přenje dny meje w Draždžanach. Wóšebje jednašche šo wo šaštaranju a wobarnowanju mlodosče. Ša noweho duchowneho šnutsčowneho mišionštwu bu šnjes duchowny Wendelin šapokajany. Šoštutna šollekta, kotrež jenotliwe rošdžělenje sa wschelake wuštwany šnutsčowneho mišionštwu šo wobšamfny, je šěšča wunješla 23,700 hr.

— Wóšly do šakifeje šynody šmēja šo šřjedu 10. meje.

— Šako radžicžel do ev.-lutherskeho šakifeho šonšistorštwu je šo pomjenował dotalny hamški hejtman w Šlawchawje, šnjes s Welč.

— Raž šlyšchimy, budže kral Šjedrič August w bližšchym čžafu krajne pučžowanje čžinicž psches Łužžju. Nadžijamy šo, so budžemy našeho lubowaneho krala tež w našej šerbškej Łužžju poštrowicž móž.

Dališche dobrowólne dary sa wbohe armeniške šyroty:

Šnjesej šararjej Wicžafej w Šošaczžizach:

M. N.	. . . . .	2 hr. 40 np.
M. N.	. . . . .	2 „ 60 „

Šromadže: 5 hr. — np.

W mjenje wobohich šyrotow wutrobnny džak.

Šólcž, redaktor.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola šnjesow duchownych, ale tež we wschěch pschewawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje doštašč. Ma šchtwórcž šěta płacži wón 40 np., jenotliwe čžišla šo sa 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedzelske lopjeno.

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Cantate.

Matth. 28, 18—20.

Tón zylý czaš, kotryž je horjestanjeny Sbožnik hišče na semi pschebnywał, je był bohacze zohnowany czaš wošebje ja jeho wuczobnikow. Wty wěmy, kač bu jich wěra khablata, hdyž widžachu teho Knjesa w najhlubšim ponižowanju na křiži, hdyž mějesche šmjercz čerpjeć tón, wo kotrymž mēnjachu, so je wón to žiwjenje. Ššes sšewjenje horjestanjeneho bu mózne jich pōsnacze jeho bōšstwa, kač to Tomáš wupraja: „Mój Knjeze a mój Božo!“ A nusne bē, so woni, či wuczobnicy, w polnym doměrjenju, w móznej, njelhablazej wěrje k temu Knjesej stejachu, so bychu hotowi byli, činicž po šlowje teho Knjesa, wuwjesč jeho wolu, jemu pošlušni byč hacž do šmjercze. Ššetož tón Knjes je šwoju wěz do jich rukow položil, na jeho měšče dyrbja woni šo prōzowacž, so by jeho kralestwo dobyło! A temu ščele wón šwojich wuczobnikow won š tym šlowom, š kotrymž wón do šwojeho do-njebješ-spěča šo š nimi roz-zohnuje: „Mi je data wščitka mōz w njebjěšach a na semi; teho dla džicze a wuččze wšchitkich pohanow a ššezicze jich w mjenje Wótza a Ššyna a šwjateho Ducha.“

W tutym Knjesowym šlowje je wuprajene, so je to wola teho Knjesa, we šwojej wučbje, we šwojim kralestwje ššoncžnje zylč čłowštwu na semi wopšhijecž; haj, kač wón po šwojim bōštwje knježi w njebjěšach, tač chze wón knježicž tež na semi. Ale hinasche je tuto jeho knježštwu, hacž žane šemške. Šemške knježštwu šo šaložuje na šemšku

mōz. Tón Knjes pak chze knježicž psches lubosčž, kotruž je wón do teho šwěta pschinjekł. Tehodla wón tych šwojich won njesczele, so bychu jemu šemju š njecžom dobyli, ale wuččicž dyrbja woni pohanow, jim předomacž wo jeho lubosčzi, š kotrejž chze wón ššubjennyč pytačž, wofššewicž ššpōžnyč a wobčezennyč; předomacž dyrbja, kač chze wón hrěščnyč čłowjekow šašo wrōczō wjesč k Wótzej, š nim jich wujednacž, tač so by šašo tón rjany mēr we wutrobach knježil, kiž je tam namacž, hdyž čłowjek šo wē a čuje jač džecžō Bože. A wuččicž dyrbja wuczobnicy pohanow, šštož je wón jim pschikašal. Woni šnajachu jeho wolu a šu woprawdže činili po tutym jeho šlowje. A šu w tutym šwojim čezkim ššutku móžnyč pomoznikow namacali, powołanyč wot Boha, wuhotowanyč š jeho šwjatym Duchom, kač tam Pawola, kiž bē předy Saulus. A šu wjele dokonjeli w tamnym mišionškim ššutkowanju přenjeho czaša.

Ale tuta Knjesowa pschikašnja wobšteji hišče dženska, a to ša wšchitkich, kiž šu bohastwo Božeje lubosčze šami na šebi šhōnili. A k temu je tač wjele ššladnosčze w domje a šwojbe, w džele a powołanju, še šlowom a ššutkom, še žiwjenjom a pschedsnamjom, tač so móžemy tež my kōždy šobu pomhacž, so by Knjesowa wučba pschezo móžnišha byla tež w ššesčžijanstwje šamym. A tam wōnkach w pohanškich krajach czača hišče na 1000 milionow pohanow, so by šo tež jim jich čžemnosčž, w kotrejž kōdža, pschewobročžila do rjaneho ššōžneho šwětkla. Wošebje našč czaš je mišionški czaš; psches

pohanste kraje dže mózne hibanje, a wutrobny so wotew-
rjeja ewangelijonej, a njeje tola došč dželaczerjom do
wulkič Knjesowych žnjow. Tu reka sa kóždeho, šobu
pomhacž, šej wedomny bycz wulkeje pschibslušnosće, kotruž
wšchitzy mamy, so by šłowo teho Knjesa stajnje dale
šlincžalo. A to móže kóždy, tež tón, kiž njemóže jako
mišionar šobu won czahnyč, i tym, so wón štuť
mišionstwa i modlitwu a i woporom podpjera. Štuť
mišionstwa je i wjetšcha potašany na pomoc bratrowskeje
lubosće, a hdyž do přédka njeńdže, kaž mohlo a kaž
dyrbjało, dha leži na tym, so na šředkach pobrachuje.
Tak pak njedyrbi bycz! Budžmy šebi wedomni wulkeho
powołanja, kotrež tež my jako šchešczijenjo mamy! Do
předka, so bychmy tež my šobu pomhali, so by byl jedyn
pastyr a jene šadło! A w tajkim dže štejmy šhroble,
pschetož my wěmy, so budže dohcze ščónčnje tola naše,
niž psches našču móž, ale psches móž teho, kiž tu praji:
„A hlaj, ja šym pola waš wšchitke dny hacž do ščónčjenja
šwěta!“ Šdyž tež šo wjele temu kraleštwu Božemu
napschecžimo staja, dha je šo tola Šhryštušowa móž do-
hczerška potašala nad štuťkom šchešczijanstwa hacž do
tuteho čaša. Jeho móž njeje wošlabnyla. Wón je
wopravdže kral wšchěch kralow, kral wšcheje mozy. Duž
budžmy tež my jeho šwěrní poddanjo, kiž jeho wolu
radny wuwjeduju, so by jeho kraleštwu pschezo dospolnišče
było na šemi a jeho mjeno šo šhwalilo po wšchěm ludu.
Šamjeń. W. we W.

Dobre' wam je!

Sana 16, 7.

(R. Gerol.)

Wam dobre je, so ja tam woteńdu,
Hacž runje šrudni šeže dla mojob' šłowa;
Wy šmějeczje pak šbože sa šrudžbu,
A sa šmjercž ššhadža žiwjenje wam i nowa.
Wšchal pschelata krej moja sa waš je:
Wam dobre je.

Wam dobre je; wy nješejnajeczje
Mje w duchu, dokełž šym šcheže w prošchym rubje;
Še šorno štkalo, dha kóš šrawjuje;
Šicž roštočžena dawa wino hubje.
Wy i njebjesh i Duchom šchczeni budžeczje:
Wam dobre je.

Wam dobre je; ach nóžzy trjebuje
Tu džeczjo, kiž je macž džě woštajila.
Tón, komuž kóž hdy šlamala šo je,
Ma pluwacz, so šo dušcha šhowa čžila;
Wšchal i šedženja myšł šhrobła wurošče:
Wam dobre je.

Wam dobre je; mje nješošymicže,
Šdyž nětko wóčžlo wam wšchal w šylšach plowa;
Pať junu w šwětle widžicž budžeczje
Tam kónu, kaž wam šlubja wěry šłowa.
Duž wěčže, njech je wam tež bolosne:
Wam dobre je.

Šurij Bróšł.

Nalětny wukhód.

Njedželu popoždny je; — powětr je miłny, njebjeha šu jašne,
wšchitko šo šeleni a kčžje. Šój, šuby čžitarjo, wukhódžmoj šo
šhwilu. Šdže pónđžemoj? Won do Božeje rjaneje štwórbny; na
polu a w haju je rjenje. Tola mój mamoj nimo čžicheho po-
hřebniščeža hieč — a hlej, wrota šu wotewrjene; duž dha na
šhwilku šastušmoj, ja tak radny do tuteje Božeje šahrody šhodžu.

Šladaj, tamle pschi žyrłwi jednorý kamjeńtny šchiz šteji; je
škotymí pišmikami je na nim napišane: „Wěra, lubosć,
nadžija“. Ach, i temule šchizej a rowej mje pschezo šašo
čžehnje. Šěta šu šo minyše, běšče tež tajke rjane popoždnye
w nalěčžu kaž džeha, dha šwony šrudne šynki šwonjachu a tule
šo pschi wotewrenym rowje wjele šylšow platašče. Nětko je šo
na rowje šaseleniko a wjele druhich rowow pódla wuryčo, tola na
tamnu hodžinu pschezo šašo myšlu a napišmo tuteho šchiza je mi
šhubofo do wutrobny šarhte. Šaj, ja šym ju derje šnač, kotraž
tudny w čžichej komorzy wěčžnemu nalětnemu ranju napschecžimo
hlada, kotrež žyle žiwjenje běšče wěra, lubosć a nadžija byla.
Duchowny měješče prawo, jako wón tehdy w čžělnym přédowanju
rjekny: „Šemrjeta bu na šwěčže jara lubowana, tehodla šo tež
tak jara wopłakuje.“ Wona njeběšče žana wyšoka wošoba, ně,
jeno jednora burška žona, ale tak pobožna, šwěrna dušcha, šajtuž
na žylym pucžu šwojeho dotalnego žiwjenja hiščeže njenamašach.
Wona běšče jena „i tyč čžichich w kraju“, kotraž, njevidžena
wot šwěta, šwoju pschibslušnosć šwěrnje dopjelnejšče a tajke
bohate našonjenje duchowneho žiwjenja we šhubinje šwojeje dušče
nješesče, so hiščeže džeha i lubosću na nju špominamy. Ššwo-
jemu njebjeshemu pastyrjej běšče wona jako ponižna wowžka derje
šnata; jemu wona po čžěžkim špróžniwym žiwjenju a po wužicžu
Božeho wotkašanja jako pošyljenje sa pošlednje pucžowanje malo
hodžinom do šwojeje šmjercže i jašnym šloškom napschecžimo
špěwašče:

„Kaž dwaj, kiž šo lubo mataj,
Tak ty i nawoženi šhwataj!“

Wy i wulkej šrudobu wofoło jejneho šmjertneho kóža štejach-
my, na kotrymž wona ščetpliwje a pošna nadžije Knjesowe pschib-
dženje woczakowašče. Ma jene dobo wona džesče: Čžitajče mi
12. šlaw i profety Šesajaha a wušpěwajče mi potom hiščeže mój
lubowany šhěrlušch: „Mój je wšchón tón šchizowany, moja lubosć
Šesuš je“. Ma to wona se šlabym šloškom powjedawšče, kať je šo
něhdy w čžahu čžěžkeje tyšchnosće prašchala: „Ach, Knježe, čžeho-
dla tak dolho?“ na čžož je kaž wo šnje te šłowa šašlyšchala:
„Šytaj šebi w bibliji 12. šlaw Šesajaha!“ Wona wušna, kať je
jej tónle přjedy nješnaty šlaw potom pschezo i móžnym trošchtom
był. Ščónčnje wona i šloškom, kiž bu i kóždej mješščinu šlabšchi,
tu šchtucžku špěwašče: „Mam junu wotšal čžahnyč, šo njedžěl
wote mnje“ atd.

Šórsny na to wona čžišče wušny kaž džeczjo w macžernymaj
rukomaj. Wona nětko jako wobydleška njebjeshého Žiona šrael-
škeho Ššwjateho šhwali, kotryž bě w žiwjenju wulki pola njeje. Ma
šemi wona wjazny njeje, kiž bě mi tola tak wjele; jejny row pať
je mi šwjate měštno, wot kotrehož šo ženje bjes duchowneho žohno-
wanja domoj njewróčžam.

Šuby čžitarjo, mój čžzemoj nětko šašo domoj hieč. Šdyž tež
daloko njeponychmoj, Šóh móže tola namaj tón wukhód žohnowacz.
Domach pať čžzemoj bibliju wšacz a i wěryžej wutrobu šebi
12. šlaw Šesajaha pschecžitacz.

F.

Džeczaze wječorne Snychnjeńčko.

S njebjeh dele skote hwěčki
Hladaja do kóžka mi.
Luby Božo we njebjehach,
Dobru nóz daj nětko mi!

Szwěćće mi, wy lube hwězdky,
Hacž mje błónczko wubudži.
Luby Božo, hladaj na mnje,
Dobru, błódku nóz daj mi!

Pósczel jandželka mi hwěrnob',
So by pschi mni šydał tu;
Daj tež mojim lubyh starschim
Dobru nóz a šchemjazu.

Hladaj tež wschě sprózne džěczi,
Wsmi je hwěru na ledžbu,
Wobradž, Anježe Božo, wschitkim
Dobru nóz a czíščinu.

Błyschćće ho, wy skote hwědy,
Cžěmnošč sahnacž macže nóz;
Sdrěmnyčž rady chzu a wuřnyčž,
Nětk tež wam dam dobru nóz.

Surij Bróšk.

Dobre wusnacze.

Sklawny šwedski kanzler hrabja Axel i Oxenstierna, kotryž běšče ho sa čaš tizyczilětnje wójny wo evangelsku zyrtej wulzy sažluzbnj scžinil, ho w poslednich lětach swojeho žiwjenja do šamoty wróćo scžeže. Jako jeho tam ras jendželski póbłanz wopyta, wón k temu pschi džělenju błědowaze pomnjeczahódne błowa rěčesche:

„Sa šym wjele w hwěće nashonil a tak někotru radoščiwu hodžinu pschěžiwil. Ale tón kšumscht, prawje wjekeky a sbožowny žiwj byčž, šym halle nětko namulnyk. Sa ho swojemu Bohu džakuju, so mi wón čaža dawa, jeho a šebje šameho prawje pónawacž wulnyčž. Šeniczka radoščž, kotruž mam a pytam, a kotraž mi wjazh dawa džyli wscho, šchtož móže hwět dacz, je pónacže Božeje lubošče w mojej wutrobje a cžitanje tuteje krašneje knihi (pschi tyčle błowach počožil kanzler prawu ruku na bibliju). Wy, mój knježe, scže nětkle w najrješchim kčěwje šwojich lět, stejicže we wyškofej hnadže pola kralow a wječchow, scže k najwážušchim nadawkam trjebany a dopjelnjujeće tešame hiščče pschi počnej štrowošči a najwjetškej cžikošči. Ale to wschitko Was ras wopušćeži. Šotom moje błowa lěpje frošymicže a wobtwjerdžene namakacže. Šotom pónajecže, so je wjazh mudrosče, troščta, wěrnosče a radoščže w cžichim, Bohu šwjecženym žiwjenju a w cžitanju jeho błowa nadeńčž, džyli na wschěch dworach a pschi wschěch hnadnych wopofasmach wječchow.“

F.

Šchto i kšchescžijanstwom šhubišč.

W Něhdžezach ho ras cžriódka ludži wo wěrje rošrěčowasche a pschi tym na kšchescžijanstwo šwarjesche, prajizh, so wono ludži pjecža hlupych cžini. Temu tež jedyn džělacžet pschipošluchasche, kotryž šlónčnje rjekny: „Haj, haj, šchtož ho kšchescžijansteje wěry džeržil, tón wjele šhubi. Sa prjedy palenz lubowach, tón pał šym i kšchescžijanstwom šhubil. Šwoju roštorhanu šuknuju, šwój šedrijeny klobuk teho runja i kšchescžijanstwom šhubich. Šwoju hanibu, šwoje šte šwědomnje, fiž mje cžišćesche, šym i kšchescžij-

janstwom šhubil. Šelu, kotruž mējach w domje, hnydom i kšchescžijanstwom šhubich. Lubi towarščojo, šchtož ma mješ wami tež něšchto podobneho šhubicž, tón dyrbi ho kšchescžijanstwa džeržecž.“

F.

Jantar.

Šo žylych hodžinach kšhodžachmy na pobryšy narańšeho morja a pschepytowachmy pschi tym hromady šwucžiskaneje móřsteje trawy, pschezo i napjatosčzu sa tym hladajo, hacž ho nam sažo kusćicžk jantaria (Bernstein) njepokaže. Wuhladachmy jón, hwěćesche a błyschćesche ho nam wón mješ cžěmnyhmi wušhnyenyhmi móřskimi rostlinami napšchecžiwu, dha jón šběhnychmy jako wulki počkad.

Temu runaju ho cžiche hodžiny, w kotrychž na pobryšy šwojeho žiwjenja pučžujemy a wušhnyene łopjena šwojich dnjow, wot wichora a žolmow šwucžiskane, roššchěrjamy. Tež pschi tym ho nam na mnohich mēšnach ta wušchewjaza myšl radoštnje i nich hwěczi: Tón knjes je wschitko derje cžinil; jeho šmilenje hiščče žaneho kónza nima, a jeho hwěrnosč je wulka!

F.

Cžerpjenja wjedu k Bohu.

Šopledni džěni lěta 18** bě šašwital. Šklónzo šhadžesche je špodžiwnej cžěrwjenosčju na jašnym rańšchim njebyu a roššchěrjesche šlěbrojašnosč na běku plachtu semje. Šěš je šwojimi jědlemi a šchmrěkami, hewak cžornoseleny a cžmowy, bě počny zošoro-weje pychi kaž hodowne šchtomiki, a tuta běta pycha běšče tak cžežka, so halošy dele cžišćesche. Wščelaki bě napohlad, kotryž kěcžiny pošćicžowachu, tola kóždy bě rjany a krašny. Šednore wotlišćene šchtomny dawachu bělej krajinye wščelakošč a wotmēnjenje, kotrež wošo šwjekebi. Džěni prjedy běšče ho błónczko počpołdnju kšětro cžople na halošy šložowalo a šněh, na nich wišazy, tu roštaty a někotry do dyma pschewobrocženy. Wječorna a nózna šyma pał bě jón sažo dele scžišćezala a roštaty šněh bu k halošam pschilěpjenty, tak so běchu šchtomny i błyschćatej štoru wuděbjene, kotraž pschi najmješchim šašchajšnenju i džiwnyh šchčertotom pišotalšče. Dótkny ho něchto i kšjom tutyh wobščlěncženych halošow, padachu šybolate křystalowe křuščki na šemju a namakachu šwój row w mjehkim šněšy. Šchtomny budžichu radšcho w přěńškej šelenej naturškej draščje štale, kotruž bě jim njebjeski Wótž k wódžecžu dał, hacž w tej, kotraž ho jeno křótki čaš błyschćesche a wotpada. Šžopla šlónčzna pruha, dujazh wětr, šlecžazy ptacžk, šchibały cžłowjeł roštorha jich njedželšlu draštu, šchtož ho pola přěńščeje tak lohko nješta. Tola namakachu ho w tutyh rajju tež tajz, kotrymž ho šybolaty błyschćž, runjež šachodny, lěpje špodobasche, džyli wopravdžity a trajazy.

Šěš, wo kotrymž je tudy rěčž, ležesche na horje, 400 lohcžow wyškofej. Šlódne štrony k počnozy křnjachu pola a kufi. Š wječoru ležesche wješka, psches kotruž ho šlěborna rěčzka cžehnjesche. Š ranju křnjesche dlějšchu horu dołhi a šchěroki cžorny lěš. Šale hora wišasche i druhej, runje tak wyškofej, w hromadže, a wobej běšchtej špocžatk retomaša horinom. Ššchi štopje špomnjeneje hory k počdnju ležesche wješ, kotraž mješesche něhdže što kšěžow, w kotrychž šrijedžinye zyrtej, fara, wucžěnja a rycžěške šublo i hrodom ho wušnamjenjowachu a napohlad žyšeje wšy porješšachu. Wschitko počašowasche na to, so w tutej wšy ratarštwo a rjemješništwo kčějetej a tyjetej, pschetož derjehicže ho w žykej wokolnošči tuteje wšy wotšnamjenjowasche a pschecželne woblicžo tutyh kšěžow pschikwasche pučžowarjej lubošne witanje. Šžim bóle ho ta šama hordžesche, cžim ponižnišcho ležesche na wječornym bofu hory wješka Šěšowž. Šeje žyly napohlad počašowasche na to, so tudy jenož „mali ludžo“ bhdlachu, kofičž mējachu wošoło šwojich niški-

domow, je hlomu křtych, i wjetřcha jahrodku, te kotrejž so něhdže kórž abo nětotre kóržy polow pschisamknychu. Nětotři mějachu lědy pol kórža, a drusy jeno hołu křěžku. W lěczu ležesche wjeska w krašnej wokolnosći a wuhlad na wokolnu krajinu běšche wulžy jara swjebelazy. Křěžki běchu i wjetřcha wščitke wot štomow pschikryte a jahrodny derje wobhadžane.

Njemušnamjenjesche so tež Děkow psches hwoje rjane a wulke twardjenja, běšche tola we dalisčej wokolnosći snata wjeska. Dwe žónstkej běšchtej, kotrejž tutej wjelžy mjeno dajchtej, kiž bě daloko a šchěroko snate. Wobej wuwikowaschtej čłowsku pschitwěru i hamowužitnym wotpohladanjam, a to so wobemaj derje radži. Sena, kotraž běšche w mlodych lětach hwoj křěb i lěnjosću jědla a šebi jón psches prošchěrstwo nahromadžiła, žiwjesche so na stare dny wot wěščezjenja a šhartykładjenja. Dofelž běšche pschi prošchěrstwje wjele ludži a jich wobštejensstwa, wobobnosće, njehmanosće a t. d. snacž nawukla a to we šchěrokim wokrěžu, njebe žana czeža, hdyž jim wo šaridženych czařach a pobeńdženjach rěčesche, kotrež so wopradowže tak mějachu a na čimž so wopytowarjo wulžyšchnje džiwachu. Běšche pať wona šaridženosć tak derje wotkryła, dyrbjesche tež, kaž mēnjachu, do pschichodnych czařow pohladacž mōž. Mnosy wěrjachu do jeje wuprajenjow a džeržachu jeje hlowo wysche hacž ewangelion hamy. Mudra dosć pať wona bě, so hwoje hlowa štajnje tak škoži, so so to a tamne trjehicž dyrbjesche, dofelž dwójake wukładowanje wotpuschězi. Bě so to a tamne trjehiło, namakachu so pschezo wjazny wěrjaznych abo lěpje pschitwěrných duchow, kotrež šebi pschichodnosć, wšchitkim šmjertnym šakřtu, wotkryč dacž chžychu. Na njedželskich dnjach pucžowachu šny mlodych ludži i mēsta a se wšow i tutej Sibylli 19. lěštotka. Wona běšche psches wšchelaki hokuspotus hwojemu masanemu wobhđenju waznišchi a potajnosny wuhot dala, a psches to so jeje pschipad powjetřesche. Šakšepjenje a potajnistwo njeje tež hišchěže w něřišchim lěštotetku hwoju mōž šhubiło, hacž runje so nasch czař šžělany a wucženy mjenuje. A tajžy, kotřiž šebi w žyrkwi najwōšebnišche křuchi přědowanja njeměrkowachu, mōžachu to hlowo wot hlowa i hlowny, šchtož běšche jim wěščezěřka jało wazne pschipowjedala.

We wěřnych czařach, kotrež pschitwěrní sa wazne džerža a na šony bóle dnyli hewal fedžbujaj, mējesche wěščezěrniza, kotraž tež šony wukładowasche, žalošny pschipad. Na pschikład běchu to dny po Šandriju, Tomášču, po patoržizy a t. d., dofelž w nožach tutnych dnjow ludžo wšchelake pschitwěřki cžerjachu. Tak so wołoj šchtrějesche a lijesche, šupnicžki so mjetachu, plót so řchajesche, pod wołnami šušodow so pošluchasche a t. d. Potom chžyšche kōždy nasajtra wukładowanje hwojich cžintow mēčž a pschidže teho dla i tutej kuřarniczi w nowym Šendorje.

We wšy řěčachu jej „čorna Šana“ a kōždy so jeje bojesche, dofelž jejny řy jashl jara husto njeměr a šwadu mjes šušodami šhotowa.

Najbóle pať mējesche jejna najbližšcha šušodžina cžerpicž. Šenoschōřna křěža „čorneje Šany“ mējesche pschibocžny pschitwart, w kotrymž běšche štwicžka i řijomi wołnjeschłami a w kotrejž nětotre lěta šem wudowa Šahrodnikowa i džowczicžku bydlesche.

Šahrodnikowa ředžesche mjes dwēmaj řymaj šušodžinomaj a běšche hižom wjele horja řnjescž dyrbjała. Pschetož jeje druha šušodžina běšche rošwěrowana žona a wobředžěřka hwojeho wobhđenja, kotrež bě lědom 20 krocželow wot Šahrodnikowej řbalene a hdyž dyrbjesche nimo, hdyž chžyšche do wšy. Čžěřka Wjell bě křóřki czař jeje muž pobyl, ale wona bě so w tym křóřkim mandželstwje hōřšcha dnyli wjell wopokasala. Wjell pať wša šebi „Wowczerež řiku“, dofelž mējesche wona křěžu a něšchto šamoženja, kotrež běšche wot nana namřěla. Šón šamny bě we hwojim czařu mēšchěr na jenym řnježim dworje pobyl. Šot njeho nawuřny wona wšchelake

řela řejnawacž. Wšchako šu wowczerejo sa hwoje šadko najbóle šami řěčarjo, haj cžasto řěřuja tež ludži a řlót. Řež jeje nan bě řary řlótny řěčar byl a jeho wjedženje a řhonjenje njebe řazpicž. Šako šo nan miny, pschipadže „Řizy“ křěžka, pschipōđlanřka jahrodka a křuch pola.

Wona wobdžěřasche hwoje pola, phtasche a řuschesche řela, warjesche wšchelake picže a řupasche do řtopow nana, tola i mjenisčej wuřtojnosću a wobřladnimosću. Pschetož wona njestarasche so wo řbože bližšehoho, ale rořčjenje řamřneje mōřchnje a řubla bě jej naležaze. Řeho dla wona bóle ludži dnyli řlót řěřowasche. Tola pschi řhorosčach řlotu so ju tež husto wo radu praschachu, a to najbóle tehdy, hdyž šebi pschitwěrní myřlachu — a tajřich je hišchěže dosć na řwěcže — so ma jich řlót nacžinjene abo so je wobkuřlowany. W tajřich padach wuřasa wona řpodžiwne wěžy. Šať dyrbjachu ludžo n. psch. řhore řkocžo kōždy džēř pschi řakřadženju řlōncžka řrbžy wołolo domu abo žyřeho dwora hñacž a pschi tym wēřte řchucžki bōřbotacž, kotrež mējachu wotkuřlowanje dořonjecž; tež dyrbjesche řhore řkocžo je řelowej juřchu so myčž.

Druhdy pomhasche tuto wotkuřłanje, najbóle pať njehasche řhorosčž twochnyčž. Šotom so něšchto druhe wuřasa a jeli dobra natura řkocžecža řhorosčž pschewiny — řchtož so husto pschi wšchēm njerořomnym řěřowanju řta — rořčesche řhwalba řěčarřki.

Čžim wjazny pjenes jej jeje řěřowanje pschinjese, čžim řkupischa bu jeje wutroba. A tuta řtupořčž nacžini najwjetřchu njejednotu w mandželstwje a to tajku, kotraž hacž i puřam a sa nětotre lěta i rořwřajanju mandželřtwa wjedžesche. Šo tymřamym bu řika njejnjeřliwřcha a hōřřcha.

Wudowa Šahrodnikowa mējesche tule njehmanosć najbóle řacžucž, pschetož jeje wōřomlětna džowczicžka njehmēdžesche so won hibnyčž a njemōžesche jej nihdže prawje řtupacž. Tudy běšche so řchto ma dōřknyła, tam bě najmjenřšchu křěřku wuřchčipnyła, řašo bě šebi jabluřo řbēhnyła, řašo padže na jeje řahrodže a něšchto trawy so řkōcži; wšchitko, wšchitko ju jara rořhñewa a pschinjese wbohemu džěřčju žalořny řwar a wjele njehorných řłowow, haj řamo druhdy puři. Řajřu bolosćž tajka njehornosćž macžeri nacžini, mōže šebi kōždy řam myřlicž, a tola njemōžesche wona lube džěčžo dosć řakitowacž.

Wjellowa hidžesche Šahrodnikowu a jeje džěčžo hižom nětotry czař řem hacž na najhōřje. Pschicžina i temu ležesche w něřajřim wuprajenju Šahrodnikoweje pschecžimo Wjelloweje hojenju žuřeho, i widlischčžemi čžwilowaneho džěřcža, kotrež běšche Wjellowa řašo řhonika.

(Pschichodnje dale.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Š radosću mōžemy řjewicž, so mamny řašo řerbřkeho duchowneho w krajnej řnodže w Šařřej. W Lubijřřim wokrěřu je so řnjes řarať Wřōřař w Šrodžisčěžu i 69 hlořami pschecžimo 17 hlořam wuřwolil. W Budyřto-Řamjenřřim wokrěřu wuřwoli so řnjes řarať Lange i řuzkowow.

— W Njeřwacžidle so w bližřchim czařu 4. wucžerřte mēřto řaloži. Do Šarēcža je pschēd křóřkim 2. wucžer pschischol.

— Řnjes řarať Řicžka w Šalschřrowje, rođženy Šerb i Řinarařřejje wōřady, kotryž běšche we hwojim czařu řerbřři duchowny w Řamjenřřu, so 1. julija na wotpocžinř poda.

„Bombaj Bōh“ njeje jenož pola řnjesow duchowných, ale tež we wšchěch pschēdawarňjach „Šerb. Řowin“ na wřach a w Budyřchinje dořacž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će!

F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščeženi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Rogate.

Mat. 6, 9—13.

„Šwjaty Wótczenašch“ stupa nam na džěńšniškej njeđželi Rogate zylje wošebje napschecziwo. Je nam šwěrnj pscheczel š naschich mlódnjch lětow šem, kiž chze naš pschewóđžecž psches našche zylje žiwjenje hacž š naschemu rowej. Šižo přeni džěń twojeho žiwjenja šu lubi šarschi ša tebję tutu modlitwu spěwali, šwjaty Wótczenašch šu tež šmóťija pschi šwjatej ššcheczenizy něhđy ša tebję šo modlili! A tak hušto šy tutu modlitwu potom šam spěwał! Domach š lubej maczerju, w šchuli, pschi šonfirmaziji, pschi wěrowanju, pschi špowjedzi, w kóždej Božej šlužbje. Šaj, je pschezo šašo šwjatocžny wošomiš, hđyž w Božej šlužbje žyła wošada šwojej ruzy štyknje a jenohłóšnje špěwa: „Wótcze našch“! A wěšch ty tež, šchto budže to pošledne, to pošledne, šchtož žyrkej tebi pschitwola? Ty njebudžesh drje ničžo wjazy šlyšhecž, ale duchowny a twoji lubi budža do rowa dele a horje š njebjekim wyšokosčam šo modlicž šwjaty Wótczenašch. A tutu modlitwu chzemy nětko hromadže rošpomnicž a š njeje wuwšacž myšle ša šwoje modlekške žiwjenje. My šo prašchamy po šakladže šwjateho Wótczenašcha:

W kotrym duchu a w kotrej myšli dyrbimy šo modlicž?

A my prajimy: I. Jako Bože džěczi, II. jako pucžowarjo na šemi, III. jako ššchescžijanszy bratšja.

I. Tón šnjes šapocžnje: Wótcze našch! Šchto to tola rěka? Tón, kiž ma lubeho, šwěrneho nana, kiž šo ša šwoje džěczi w lubosčzi woprowa, kiž šo ša nje štara a pschezo to najlěpsche šwojich džěczi chze, tón rošmi, šchto to rěka, hđyž tón šnjes praji: Wótcze našch! My mamy w njebjekach wutrobu, kiž w lubosčzi ša naš bje, w njebjekach je jedyn, kiž pschezo na naš hlada, kiž wachuje, kiž našche proštwy wušlyšcha, jedyn, kiž chze nam we wšchěch hodžinach jeno to najlěpsche dacž, jedyn, kiž njecha ničžo druhe hacž šbóžnosč našcheje dušche. Ale šměmy tež my tuteho wulkeho Boha tak mjenowacž, kaž je to šesuš šchryštuš, Boži šsyn, čžiniš? Šchto dha šmy my tola, my šhudži, hubjeni hřěšchizy, a šchto je wón, tón wšchomóžny šwjaty Bóh w njebjekach! Šaj, to je wěšte, hđyž chzemy šo tak š Bohom pschirunacž, dha běda nam, hđyž chzemy prajicž: Wótcze našch! Ale hlaj, tehodla je tola šesuš šchryštuš, tón jenicžki narodženy šsyn Boži š šemi dele pschishoč, šo by naš š Bohom šjednocžil. Wón je ša našche hřěchi na šchizju na šolgacze wumrjel a wón je prajiš, mojedla, Wótcze, mojedla wodaj čžłowjekam, mojedla wšmi čžłowjekow šašo jako šwoje džěczi horje! šesom šchryšta dla šměmy Boha w njebjekach šašo šwojeho Wóťza mjenowacž. Šapšchimš jeno šwojeho šbóžnika we wěře prawje twjerdže, potom štejšch tež š Bohom Wóťzom w najšnutšknishim šjednocženštwje. Mjenuj we wěře šchryštuša šwojeho bratra, potom móžesh tež Boha šwojeho Wóťza mjenowacž. A hđyž šy tak jako Bože džěcžo šapocžal špěwacž Wótczenašch, potom dyrbišch dale šo

modlicz jako Bože džeczo: šwjeczene budz twoje mjeno, pschindz k nam twoje kralestwo, twoja wola šo stan. Na tym wschitko lezi, šo my Bože naležnosće k šwojemu činimy. Kač husto Bože šwjate mjeno w tutym šwěće njewužitnje wužiwaju, kač husto stupa čłowške mjeno na město Božeho mjena! To njemóžemy jako Bože džeczi šnješč, tehodla prošmy, pomhaj, Šnježe Božo, šo je twoje mjeno přenje a najwšchšche mjes wschitkimi mjenami, haj, šwjeczene budz twoje mjeno. Abo my widžimy, kač ludžo kralestwo šerschtu tuteho šwěta šwoje žyłe žiwjenje wopruja, kač jemu štajnje šluža, a móže to šo šdac, kaž by kralestwo šatanaša móžnišche bylo, dnyžli kralestwo našeho Boha. To naš w našej wutrobje boli, a jako Bože džeczi dyrbymy šo modlicz: Šnježe Božo, pomhaj, šo twoje kralestwo pschezo móžnišche budze tu na šemi, haj, pschindz k nam twoje kralestwo. Ale tež Boža wola šo na šemi nještanye. Čzi jeni nochzedža po Božich kašnyach čzinicz, lóšcht tuteho šwěta jich pschējara wabi a tehodla dobywa jich wola we wschěch hrěchach, abo tam ma jednu šchiz na šo wsacz, a wón mórczi pschecziwo Božej woli, dofelz šo jemu šda, kaž by šchiz pscheczežki byl. Šdyž to šlyšchimy, dha jako Bože džeczi hinač njemóžemy, hacž šo šo pschezo šašo modlimy: Šnježe Božo, njebjeski Wótcze, pomhaj, šo šo twoja šwjata wola pschezo bóle pschipošnawa, haj twoja wola šo stan kaž na njebju, tak tež na šemi. Šdyž šo tak po Božej šwjatej woli pschezo modlimy, dha budžemy šo modlicz w duchu šwjateho Wótczenašcha, budžemy šo modlicz jako Bože džeczi. Ale to hišchče došč njeje, ně, my dyrbymy šo II. tež modlicz jako pučowarjo tu na šemi! My dyrbymy pschezo šašo w žiwjenju špošnacž, šo šmy tu na šemi jenož zušomnižy, šo nimamy tu žane wobštajne město. Našcha domišna je horjekach, tam, hdžež Šhryštuš je, kiž šedzi na prawizy Božej. A tola jako pučowarjo tu na šemi, kiž pučowacz dyrbja, tak dołho hacž Bóh tón Šnješ jim žiwjenje a hnadny čzaš dari, trjebamy tež ša šwoje čželo, ša hětu dušche, jědž a picže, šhěžu atd. Kaž wukładowanje přenjeho artifla to wupraja, a wo wschitko to prošmy še šchtwórtěj proštwu: našch wschědny šhlěb daj nam dženska! Šako pučowarjo tu na šemi, kiž psches tak nětotru puščzinu pučuju, njemóžemy tež wulke brēmjenja šobu bracz, hewač doprědka njepschindžemy. Ale na naš lezi čžežke brēmjo, to je wina. Wšchudžom, hdžež hladamy, widžimy w žyłym žiwjenju hrěchi, a našcha wina bywa dženi wote dnja pschezo wjetšcha. Kač móžachmy dha wješeli šwój puč dale hicž; to móžno njeje! Tehodla čžemy šo wschědnje modlicz: a wodaj nam našche winy, wšmi wot naš přjecž wšcho brēmjo hrěchow a winy. Šako pučowarjo w puščzinje žiwjenja trjebamy tež šchit pschecziwo štracham, a najwjetšchi štrach je tu štrach ša našchu dušchu. Wšchudžom čžaka špytowanje kaž law na pučzu a čže naš k padu pschinješcz, njech je w hodžinach šboža abo nješboža, njech je w mlodych abo štarych lětach. Kač nusno je tehodla, šo šo pschezo šašo modlimy: a njewjedž naš do špytowanja! A hdžž naš našche čželo, tutón šwět špytuje, dha prošmy teho Šnješa, šo by nam móž dač k dobyčzam w špytowanjach, šo nam pschepomha k měrej dušche! A junu pschindže pošledna hodžina našeho pučowanja tu na šemi. Š kač šbožna ta hodžina, hdžež budžemy wumóženi še wschěje štyšnosće, wot wschitkich čžerpjenjow tuteho čžela a tuteho šwěta. Šotom nimamy žanu winu wjažy, pschetož my móžemy špěwacz: ta krej a prawdošč Šhryštuša je moja drašta

pschistojna; potom Bóh tón Šnješ šetřeje wschitke šyly š naschju woczow, potom mamy mēr, wješele a šbožnosć. Tehodla našcha proštwu pschi kónzu šwjateho Wótczenašcha: a wumož naš wot teho šleho. Haj, mój Božo, daj psches Šhryšta krej, šo w šmjerczi šo mnu derje štej. Ale šwjaty Wótczenašch naš hišchče něščto šecze wuczi, my dyrbymy šo modlicz jako šchescžijanšy bratsja. III. To šłowo naš, kiž šo psches žyly šwjaty Wótczenašch čžehnje, poškasuje na to, šo dyrbymy šo modlicz w šjednocženštwje žyłego šchescžijanštwu. Tuto šłowo praji, šo je tón, kiž šo šo mnu w mjenje Šesom Šhryšta šwjaty Wótczenašch modli, mój bratr abo moja šotra. Ale my nječamy tež šwjaty Wótczenašch šo jenož modlicz w šjednocženštwje še šwojimi bratrami, ale kóždy prošy š došom tež šobu ša bratra, a psches to dyrbja šo wutrobny pschezo bóle šjednocžecž. Šdyž šo ša jeneho čłowjeka modlu, dha njemóžu jeho wjažy šabycz abo hidžicz, dha njemóže mi wjažy wšcho jene bycz, ně, psches kóžde dobroproščenje šo mi pschezo bóle bliži, psches kóžde dobroproščenje jeho pschezo bóle lubuju. A tak čžemy nětko našch luby šwjaty Wótczenašch rano a wječor, wschědny dženi a njedželu, na šhornych a štrownych dnjach, w mlodych a w štarych lětach šo modlicz jako Bože džeczi, kiž wjedža, šo maja hnadneho Wótza w njebjeschach, jako pučowarjo tu na šemi, kiž šu šebi teho wěščzi, našcha domišna je horjekach we wěčnym šwětle, a škóncžnje jako šchescžijanšy bratsja, kiž njemóža jeno na šo šamych myšlicž, ale kiž dyrbja tež šwojich bratrow a šwoje šotry šamknyčž do šwjateje modlitwy. Šotom móžemy tež pschezo šašo šwój luby šwjaty Wótczenašch wješeli wobšamknyčž š wutrobny džakom k Bohu, š šhwalbu a čžescžu Božej, hdžž prajimy: pschetož twoje je to kralestwo, a ta móž a ta čžescž hacž do wěčnosće.

Šamjen.

B. w B.

Šwjaty Wótczenašch.

(We wjašanej rěčzi.)

Wótcze našch — psches Šhryšta jeno —
 W njebju šlyšch naš modlicz šo:
 Ššwjeczene budz Twoje mjeno;
 Š nam pschindz Twoje kralestwo.
 Kaž šo štawa Twoja wola
 W njebju, tak tež na šemi;
 Twoja mišošcz špožcz, šo rola
 Wschědny šhlěb nam wobradži.
 Našche winny tež nam wodaj,
 Kaž my šwojim winnikam;
 Šchit paš Twój, to hnadnje dodaj,
 Njedaj špytowanju k nam.
 Škóncžnje nješapomá wšchaf teho:
 Wumož naš wot wšcheho šleho.
 Š kraleštwom njech Twoja je
 Móž a čžescž do wěčnosće!

Šamjen.

K. A. Fiedler.

Budžče wobštajni w modlitwje.

Romsf. 12, 12.

Šchtož je wodych ša čłowjeka, to je modlitwa ša šchescžijana. Njeby to špodžitwne bylo, hdž by džeczo tu potrebnosć njemělo, še šwojim nanom rěčecž? Modlitwa je roščřowanje wutrobny š Bohom, w kotrymž jeho šhwalimy a čžescžimy, šo jemu ša jeho

dobrotu dżakujemy a kłebi jeho darty wuproschujemy. Duż dyrbi kłhećkijanowe žiwjenje modleńske žiwjenje a jeho dom Bethel być i njebieskim rěbłom, kiż wot semje do njebieš wjedze. Nimamy ko my wšchitzy poniżowacz nad mnohimi skombami w tymle nastupanju? Proschmy teho Knjesa wo prawu kłwěru a wobronjenje i Duchom modlitwy! Tónle Duch wodži do Sesufkowneje schule, a jeno pola Sesufa nawuknjescy ko prawje modlicy. D berje tebi, kly-li to nawuknył, potom masch móž, so samožescy njepršheczeła pschewinyčy, potom smějescy klucy k njebieskim pokladnizam. Ale budy wobstajny w modlitwy. Njebytaj njesčerplivy, dyrbiš-li tey kłwilu čakačy. Wšchindze prawa hodžina, dha Bóh i nusy wupomha.

F.

Wschědnje saspěwacz.

(M. Klaudius.)

So wschědnje Bohu dżakuju,
So dżeczo wobhnadžene
Mam rjanu pychu čłowjecznu.
— D kajke swošebnjenje!

So widžu kłónczko kłoczane
A Božej' stwórbny krašnoscy,
So wječor i měšaczkom tu mje
Tež swjěbli hwěsdow jašnoscy.

A so mi pschi tym pschezo je
Kaž dżeczatkam na hodny,
Sdžež wužiwachu radošnje
Wšchěch wobradženjom kłodny.

Budy Bohu dżak, so njejšym ja
Tež kral tu narodženy;
Drje bych měł wulke čješčenja,
Ssnadž pak byl samjedženy.

Tež kłwalu Boha i wutrobu,
So njejšym tu na semi
Ssnadž bohacž i wulkej móšchniczku,
Nječ njebudu to ženje.

Čješcy bohatstwa wšchak naduwa,
Ta k spytowanjam wodži
A husto teho pschewróčza,
Kiž w Bože pucze kłodži.

Drje kłbla wšchě a pjenjesh
Mam wjele wobradžuja;
Pak čještwie, šradne wutrobny
A špane nješćizuja.

Te pak ku mšda mi wopradowže
A wěrne žohnowanje;
Schto dha wo kłbla kničomne
Tak tyšchne postaranje?

To jeno čyž Bóh wschědnje mi,
Schtož trjebam, wobradžowacz;
Schtož wrolej dawa na tješči,
Tež mi čyze pschihotowacz.

Jurij Brósl.

Čžerpjenja wjedu k Bohu.

(Pofracžowanje.)

Ty hodžiny wot Rěšowza bydlaža macy sebra junu na šymnym, wětrojnym našymskim dnju kłwoje kłore dżeczo, so by je wot Wjelkowneje hojicy dala. Dofelž pak pola teje kłameje hižom tójšchto čłowjekow čakasche, šastupi žusa žona pola Sahrodnikowneje do jstwy, dofelž kłama čyujesche, so je ranjšchi wětr sa to wbohe kurjatkto schłodny. Pschi tym woprascha ko Sahrodnikowa, kajku kłoroscy dżeczo ma a hacž hišchěže pomoz pola wopradowžiteho kłearja pytała njeje. Wona šhoni, so je jeno pola Wjelkowneje pomoz pytała a to hižom pschod schtwórtlětom, jako ko kłoroscy špocza; so pak njeje ko ničzo polěpschiko — haj, škeršcho pohórschiko, hacž runje ku wšchitko činili, schtož bě jim Wjelkowa wufasala.

„A schto je wam moja kłubodžina wufasala?“ praschjesche ko Sahrodnikowa.

„Wona prajesche, so dyrbi dżeczo w selowej juščy wot 9 wšchelakich selow, kotrež mi kłobu da, kupacz, so dyrbi je i jentym a tymšamym trjenjom wutřecz a potom pschi wotebjerazym měšaczkto tuto trjenje pod bošowy kěl šaryčy. Wona mēnjescche tey: tak rucze hacž počina tuto trjenje hnicy, schtož ko hižom sa nětotre njeđzele stanje, wotebjera kłoroscy a dyrbi sa 2 abo 3 měšazy žyle šańcy. Šo jeju mēnjenju je ko dżeczo pschod konjom, pšom a čžornej kłošchju nastročžalo.“

Sako bě tuta žona wobschěrnje a i mnohimi kłowami kłwoju rēcž kłónczika, džesche Sahrodnikowa k nej:

„Žuba žona, wěrčize wy wopradowže tajkele blady? Kłola mojeje kłubodžiny ma kłžda kłoroscy kłwój samyšl a špocžatk w trojich štróželach. To je kłmēschne. Tež njechodži ko kłžda kłoroscy i jentym a tymšamym kłrědkom hojicy. Wy widžicze jo kłama na kłwojim džěšču. Ša nočzu jeje šela šazpicy, tola husto wone wjazy schłodža hacž pomhaju. Čžeho dla nje wopraschecze ko kłearja wo radu a pschihladujecze schtwórtlěto, kak to wbohe kurjatkto bjes polóžnoscy kłwojeje čžwile wostanje? Š temu je dženka tak hruby a šymny džen, so móže džěšču kłmjercy pschijnjescy.“

Žona ko na wšchelake waschne samolwjescche, tola wopradowže rošomny šačož k porjěščenju jeje žyłego šadžerženja nje móžesche dacž. Haj, wona bě šašlepjena došcy, so Wjelkowneje wupowjeda, schtož bě jej prajene.

Sako běchu ludžo wotešchli, pschilecži Wjelkowa k Sahrodnikowneje a počza ju žačošnje hanicy a šelesche šatraschne na nju. Wona porokowasche jej wězy, kotrež dyrbičachu, bychu-li wěrne byle, Sahrodnikowu do kłostatnje pschijnjescy.

Wot tamneho čžaka šapschija Wjelkowa kłždu škladnoscy i radošcy, pschi kotrež móžesche Sahrodnikowu hanicy a jej schłodžicž.

Wjele tyšaz kłylow je Sahrodnikowa wot teho čžaka wuplakala, hdyž bě kłebi nješnadu Wjelkowneje pschicžahnyla. Tež čžorna šana čžwilowasche ju psches wšchelake wumjetowanja wot teho čžaka, hacž bēšche Sahrodnikowneje prjedawšche poděńđenja šhoniła a to najbóle tešdom, hdyž področnišku dań na postajentym dnju nje wotwjedže. W přěnich lětach bēšche ko to štajnje w prawym čžaku štalo, ale posdžišcho, hdyž mējescche jeje holeczka schulu wopytowacz a wjazy drasčenja trjebasche, šašlužba pak ko pschezo bóle pomjěšchowasche, dofelž psches šnutštownu kłoroscy jeje mozy wotebjerachu, nje bē jej kłždny ras móžno, pjenjesh w prawym čžaku pokožicž. A to potwjěšchji jeje šrudobu a jeje čžerpjenja.

„Ale čžeho dla wosta wona w tutej kłěži? Njebēšche we wšy žane wobhđenje sa nju? kłylschu čžitarja ko praschecž.“

Běchu drje hišchěže nětotre wobhđjenja we wšy, tola kłudoba nucžesche Sahrodnikowu, so dyrbišesche w hubjenej štwje, kotraž jej a jeje džowčicžy kłobu sa komoru kłujesche, wostacz. W lěče čžwilowasche ju horzota, w šymje šyma. Šdyž wětr jeno trochu dujesche, kłopotasche kłwěza na blidže tam a kłem. Šhachle, šastar-

skeje módy a seleneje barby, mējachu dokojte kachlizy a dawachu dobru czoplotu, hdyž so drjewa dosć do nich natyka. Ale khuba nuczesche tež pschi tepjenju k lutowanju. Často tschepotajchtej macz a džěczo symy dla a mōžeschtej so psched symu hyschče najlěpje psches sažne lehnyczhicze wobarnowacz. A sbožu mējeschtej rjane czopke ložo a pošleschczo. Pošlednišche bě lěpsche, hacz wšchitke druhe wězy we jstwie. Wonu bēsche powostanka s tamnych čašow, w kotrychž bēchu lěpsche dny pola Sahrodnikoweje s knjesom a khudoba a tradanje hyschče do jeje domu saczahnytej njebēschtej. Došamo pak bēsche tež jenicžke, schtož bě s někotrej draštu s tamnych čašow sbytkne wostało a schtož wona psched dlěje dhyžli pjeczimi lětami, jako do tuteho wobhydlenja sacžezje, sobu pschinješe.

Stare njebarbjene blido, dwaj drjewjanaj stolaj, na kotrymajž mōžesche so prjedawšcha barba lědom spōsnacz, a kachlaza lawka bēchu zyła nadoba jeje stwicžki.

Sahrodnikowa bēžesche na stōlzu, s woblicžom kachlam wobrocžena. Wona bēsche lohcž na khablate blido a hłowu na ruku seprjela. Psched nej ležesche list, kotryž na khlrow macz pokazowasche, pschetož jažne krepki, čyistym pacžerkam so runaze, ronja chu so s jeje blědeju wōczkow, s teju wōczkow, s kotrymajž bēsche junu tak khroble a lubosnje do kwěta hladaka. Džowczicžka bě s hornym woteschyla, so by po wodu schla, a teho dla macz swojim khlam njewobarasche. Sdyž bēsche Gaňžka pōdla, sawrje Sahrodnikowa tak derje, hacz to džěsche, swoju tšchnosć a srudžbu hłubo do wutrobny, tola so jej to stajnje njeporadži.

List, psched nej ležazy, bēsche jej wutrobu s nowa sranil, jej pak tež wumōženje khlubik s kruha dweja surijow, kotrejž ju stajnje čzwilowaschtej. List mējesche so tak:

Luba kswakowa!

Sa nejšym Tebi na Dwoje listy wotmolwjenje dał, dokelž pschecžimo woli kwojeje žony skutkowacz njemōžach a nochzych. Za kama pak mējesche, so by swoju khudobu kama saklužila a na kmjercži jeje bratra wina a so nochze Čže we swojej wokolnosći mēcz a widžecz. Hacž kym jej runje často Dwoje srudne žiwjenje psched wocži stajał, kaž bēch to wot Lěšowskeho rychtarja shonil, kotryž bě Dwoje kamžne skōžby we wšchěch kruhach wobkručil; dha njemōžach tola jeje wutrobu hnucz a jeje twjerdu myšl wobrocžicz. Nēt pak je srudny podawł moju žonu hnul. Psched schtyrjomi nježelemita nam Bōh naschu lubu Gmku po krotkej khorosći psches kmjercž. Wona bēsche něhdže tak stara, kaž Dwoja Gaňžka. Sunu bēschtej tej holczzy khětro kēbi podobnej. Eso na to dopomnitšchi, chze moja žona Gaňžki dla sańženojč sapomnicž a Tebje pola naž horjewasč. A nowemu lētu nasch podrožnil s nascheho domu pocžehnje a Ty mōžesch jeho stwicžku wobczahnyč. Pschindž teho dla bōrny po nowym lěczje k nam. Dwoje wězy pschepodaj rychtarjej. Esnadž mōžemy je se skladnosću k nam pschijowjescž dacž.

Tebje a Gaňžku docžaluje s wutrobnym postrowjenjom
Twbj

W Brěšowzu,

20. dezembra 18**.

kswak

Bjedrich Njadka.

„Kaj, ja chzu do Brěšowza, chzu tam kwojeho džěscža dla; pschetož schto by so po nim horje brał, hdyž kym so minyla, a moje dny so wotlicžene — kaschel budže mje skōžowacz — a mozy kōždy džěń bōle wotebjeraju. Se tež kotra mojego njebočžicžkeho mandželskeho hyschče twjerda pschecžimo mi, ja kym jo saklužila — budže so tola nad mojim džěscžom kmilicž — Bōh kam je ju k kmilnosći a milosći nucžil — psches kmjercž jenicžkeho džěscža“ — tak rěczesche bōrbotajo, tola sroshmlitwe, hacž runje bu jeje rěcz často wot kaschela satorhnjena.

Sahrodnikowa bēsche něhdže 40 lět stara a khorosć, starosćje, srudžba a khudoba njebēchu jeje prjedawšchu rjanosć zyle wuhafnyč mohle. Sejne drascženja, hacž runje staroby dla khětro wotnoschene, pscheradžichu, so je junu w hinajšchim rjedže žiwjenja staka, hacž bě po nětcžičim wobhydlenju widžecz.

„Schto to bē? Njebē to hłōk mojego džěscža?“ džesche wona poškuchajo a s khwatom khlly setrějo.

Žakosčazy skōžbny hłōk saklincža a wōtry placz sehna nastrožanu macžer tak rucze k durjam, hacž jej to jejne mozy dowolichu. Lědom pak bēsche durje wotewrika, skocži Gaňžka s khwatom nuts a skhowa so sady macžerje. Sa nej so Wjeltowa kaž nahrabny kraholž do jstwy wali, w ruzy kuchi prut džeržo, s kotrymž sa Gaňžku pjerische. Sahrodnikowa saptupi jej pucz a džesche:

„Schto ma tutōn hōk na kēbi? Schto je wam holczjo čžinilo, so so tak sa nej walicze? Sa to njeczērpju a —“.

„Kaj haj, pomhaječe kwojej njerodnizy. Njeknicžomne holczjiko je sažo ras kwoju skōscž na mnje skōžilo a je se starym hornym pinčne wokno rosbiko! Wy tej holzy wšchitko pschidacze, wona mōže wam na hłowje rejwacz a druhim ludžom schtodu čžinicž, kaž chze! Wy so wo to nještaracze. Proschēski lapaty lud njemōže schtodu sarunacz! Tola hdyž wy tutej njeknicžomnosći njewotpomhacze, kēbi kama mēr shotuju; ja budu teho njedocžinka bicž, dōž wjazh jachlicž njebudže — —.“

Tute a hyschče wjele hōršche kłowa wuhypa jeje hibicžimy jasył tak khwatnje, so nastrožana Sahrodnikowa k wotmolwjenju pschincž njemōžesche. Wboha Gaňžka džesche s placzom:

„Ach, luba macži, njebudž kła, ja kym so na hladkej schčezžy wobkrunyla a padnyla, hornyč je mi wuleczal a do wokna slecžal a je so sobu rošrašyl. Nētko nimamy žaneho pschisprawneho hornyka, s kotrymž mohla po wodu khodžicz.“

„Smērui so, lube džěczo, tudy njebudžemy wjazh hornyka trjebacz. Hyschče dženska chžemoj so na pucz do Brěšowza podacz — a so srunawšchi wobrocži so k Wjeltowej a jej pjenjes podawšchi džesche: — „tudy so moje pošlednje schtyri klēborny, wšmicže je a s tym drje budže wascha rosbita schkleńza saplaczena. Bōh njebudže naju na puczju wopuschczicz a budže mje a moje džěczo wobarnowacz psched hrubosću a satraschnym sakhadženjom. — Nētko pak wopuschczēje moje wobhydlenje na mēscže, hewak waž wobskoržu a potom mohlo so lohko tež wo wězach rěczecz, kotrejž wam lubo njebudža a mohle wam wēscže čžezke khostanje pschinjescž.“

Sdyž bē hyschče Wjeltowa najhōršche lestromanje, macžer a džowku nastupaze, schtrēlajo a wołajo wuhypala, čžibny macžeri pjenjesh pod nohi a saprašny durje s tajnim wotmachom, so so zyła khěža satschahny.

(Pschichodnje dale.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Sańženy schtwōrtk mējesche wotriješna duchownsta konfereca Budyškeho wotriješna kwoje nalētne pošedjenje w mlodženskim domje. Knjes farar Domaschka pschednoschomasche wo nabožinskej wuczboje w potracžowanškej schuli. Knjes farar Neil dawasche rošprawu wo kwojim puczowanju do khlubjeneho kraja.

Dalische dobrowolne dary sa wbohe armeniske kuroty:

Na klēbornym kswazu w Kh. psches knjesa
fararja Waktarja . . . . . 6 hr.
W njenje wbohich kurotow wutrobnny džal.

Gōlcž, redaktor.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw ćel

F.

↳ Sserbske njedžělske lopjeno. ↳

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Smolerjez knihicziŝczětni w Budyšcinje a je tam ƙa ŝchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Exaudi.

Jap. št. 1, 15—26.

Njelicžomne kwětki ŝakcžěja nalěto a ŝažo ŝańdu, bjes teho, ƙo by ŝchto na nje pohladal abo wone někomu ł wjekeleu pobnyłe. Tak někotražkuli cžłowŝka kwětki ŝeńdže, ƙo by hnydom na to ŝaŝchła: pomyšlny na džěczatka, kiž se ƙylami hodžinu, džěń, tydžěń, měŝaz ŝtare ŝažo ŝemrěja. Dže na ƙwěcže jeno po ƙlepym njenadžuizny? Pohladajmy do žiwjenja: jedyn, kiž je na rjanym měscze ŝtejal, wot njeho wotŝtupi, a druzi na nje pšchidže. Synny dóńt! Tola naŝche dny njeŝku tajke něŝchto ƙlepe a ŝymne — tak wěrnó hacž naŝcheho Šbóžnikowe tež njeŝku byle, hdyž rěka wo nim: Ahrystuŝ dyrbjeŝche cžěrpicz. W naŝchim teŝicže ŝteji Pětr wofřjedž wulkeje ƙyly Jeŝuŝowych pšcheczelow, kiž na dar ƙwjateho Ducha cžakaja a chzedza měŝto pšcheradnika Judascha druheho ƙa japoŝchtoła wuŝwolicz. Duž tu cžitamy wo Judaschu: Piŝmo dyrbjeŝche dopjelnjene bycž a ŝažo: Wono ƙo ƙluŝcha, ƙo by jedyn wuŝwoleny byl. Šchto wuczi naŝ tole ƙłowo, ƙaŝ bu

Judasch ŝacžiznjeny — Matthiaŝ wuŝwoleny?

Judaschowy ŝrudny woŝud je ŝ warnowanjom ƙa wŝchitkich, kiž ƙu Bože dobroty ŝhonili. Pětr praji: „Wón je mjeŝ naŝ rachnowany, a je ƙwój hamť ŝ nami dostał. Tež Judasch běŝche něhdy ƙlyŝchal to rjane: Wój ƙa mnu! Wón běŝche ŝ Jeŝuŝom cžahnycž ƙměl do ŝana na ƙwaŝ, ŝaŝtupicz do Bethanije ŝ jeho pobožnymi, do Zachauŝoweho doma ŝ jeho přědowanjom: „Cžłowjeťa Šsyn je pšchichol

pytacž a ŝbóžne cžinicž, ŝchtož ŝhubjene je.“ Kětko ŝbóžnych wucžbow ŝ Jeŝuŝoweho erta je ƙobu ƙlyŝchal! A wŝchal je, ƙaž Pětr praji, „rolu warbowal ƙa njeprawu mŝdu a je ƙo wobwěŝnył“. To běŝche jeho ŝkaženje, ƙo ƙa njeprawej mŝdu, ƙa pjenjeŝami ƙlědžěŝche a Jeŝuŝa a Boha ŝ nimi wotŝtaji. Šrudny kónz wobwěŝnjenja! Kětko džěnzniŝchi džěń njepoŝlučajaja ƙwědomnija, wobŝchudžeja, jebaja, doměrijene pjenjeŝy pšchekŝiwja! Štoro kóždy džěń ƙo mjeŝ ŝchěŝezijanami wo tym ƙlyŝchi! Šłaj, mŝda njewuŝtoŝanje! ƙaŝ ŝaŝlepjeni wjele do ƙwojeho ŝkaženja běža! — Mój luby! Daj ƙo kóždy wucžicz! Dobre wucžby, dobri ŝchěŝezijanŝy ŝarŝchi pať njewucžinja: Na nami leži ŝamolwjenje! Njedajmy ƙo něczemu ŝawjeŝcz do njeprawnoŝcže, hanibneho ŝadžerženja, njekŝchěŝezijanŝeho žiwjenja! Wucžobnik běŝche Judasch a bu pšcheradnik, „kiž tnych wjedžěŝche, kotřiz Jeŝuŝa jimachu“. My jeho widžimy ŝ cžriódu njepšcheczelow ŝ jich mordaŝkim gratom. Šdalujmy ƙo njekŝchěŝezijanow! Budžmy w cžakbu pšcheradženja a njepšchecželŝtwa mlóđzi, ŝtari ƙwěrní naŝchemu lubowanemu, ƙwěrnemu Šbóžnikěj. Tež Pětr je cžěžto padnył, ale ŝažo ŝtanył a džěnzka jako ŝkala pšched nami ŝteji. Budž ŝ Božej pomožu, kotruž maŝch pytacž, ŝ cžakom runy ŝtale.

Šdyž jich wjele ŝhubjenych džě, Boža wola to byla njeje. Bóh chze, ƙo by wŝchitkim pomhane bylo. ƙaŝ je Judasch hacž do hodžiny pšcheradženja warnowany byl! Wón je „na ƙwoje měŝto ŝchol“, kiž běŝche ƙebi ŝaŝlužil. Pytaj, ƙo by tebi loŝ padnył na wjekele měŝto, ƙaž pŝalmiŝta

šebi to chwali. Nichtó drje šebi šbožne město nješašluzi. Tola reka tež: „Šchtož cžlowješ šhje, to budže wón tež žnjecz.“ Bóh, kiž do wutrobow hlada, na kónzu šaplaczi šjawnje, šchtož je dobre, šwjate a prawe widžil. Šbožni šu cži wušwoleni.

Matthiaš bu wušwoleny. — „Woni poštajichu dweju, Jošefa i mjenom Baršabaša a Matthiaša!“ Wobaj bēšchtaj Ješufa widžiloj, a runja Judaschej něotre jeho šlowow šlyšchaloj a něotry džiwi widžaloj! A wjazy — wonaj bēšchtaj šo tež i njemu pšchisamkloj a tež na kónzu wudžeržaloj a šwēdkaj Šnješoweho horještacza šo ščiniłoj. Dobre šadžerženje, dowěra tych jēdnacze japošchtolow a wšchěch bratrow jeju pšchewodžesche. Za šhromadžišna wušwoli — wjele bóle da Božej woli wušwolicž: „Woni lošowachu nad nimaj, a loš padže na Matthiaša.“ Šsmēdža tež cžlowješko do Božej wole pšchimacz a ju šhonicž chžycž? Šsmēny my loš mjetacz? To bēšche w išraelškej šhromadžišnje hušczišcho nastupjeny pucz, to pravo wušlędžicz. A tak japošchtoljo jón tu i pohladowanjom na teho Šnješa, kiž wutrobny šnaje, tež wušwolichu. W šwjatej šhromadžišnje, w Božej naležnosczzi to cžinjachu. A tak šu to kšchesczijenjo šašo a šašo cžinili, hdyž chžychu něotro wupóšlacž do daloka. A to bēšche wēšče tež prawe a dobre. Tehdy nješpytajmy jo, hdyž nam Bože šlowo abo wutroba hižom pucz prjódkišche. To by rekało Boha špytowacz: Šelko šleho je šo pola pohanow a tež kšchesczijanow i dawanjom jēda, i nałożenjom wohenja a podobneho i wušlędženju prawdy škucžilo! A kóždy dyrbjal šo tu raš prašhecž, kaš daloko šmē w lošowanju a tež w hracžu hič, a šebi rošjašnicž: Še to prawda? Še to kšchesczijanške, bójške a dobre? Šako chžyšche špytowaš Ješufa nawabicž, i wjercha templa dele škocžicz, tutón šnapšhecžiw: Šišane šteji, ty njedyrbišch Boha, šwojeho Šnješa, špytowač — to reka i šhroblošču na pruhu štajicz.

Šašch lubowany kral, kiž nětkle šwój narodny džen šwjeczēsche, bēšche prjedy raš i wojerškim hejtmanom a mužštwam šwojeje kompanije šwój wobraš da a jim praji, šo maja šo, hdyž jeho raš trjebaja, na njeho wobrocžicz. To pryznawa lubošč a dobročiwošč domoli. My mamy wjetšeho, kiž je nam we šwojim Ššynu šwój wobraš podal, a naš wabi, šo dyrbimy šo we wšchěj nušy a naležnosczzi na njeho wobrocžicz. Šraudi reka: wušlyšch! Wón chže naš wumóž. Ščehūmy i japošchtolami, Šētrom, Šanom, Šakubom, Matthiašom Božu Ješufowu drohu a wołajmy šo temu, kiž je prawych wulka mšda.

M. w M.

Bedženje po njebjeskej domišnje.

Šlób: Ach, wostaš pšchi naš i hnadu —

Ach, šo bych horkach hižom,
Mój Šbožniko, ja byl,
Kiž jow šo nošču i kšchizom,
Kaš bych cži špēwacz chžyl!

Šdžež tebe wohladamy,
Tam žadošč moja dže;
Tam wēčne hēty mamy,
Tam derje bydlicž je.

Tam halle budže šjawna
Mi rada wótzowšta
A twoja šmjercž, ta krawna,
A šchtož twój Duch mi da.

Tam twoji wumóženi,
Te šlyš, chwala cže
A šwjeczša dokonjeni
To lēto šwjatocžne.

Tam hlošy bójške, rjane
Šso žolmja bješ kónza;
Tam nješku hrēchi žane,
Tam wyškaz chžu tež ja.

Ša šlyš budžešch radošč
Mi dawacz, Ješu mój;
Ach, špokoj moju žadošč
A škoro po mnje pój!

Šan Šilian.

Pšches kšchiz do krašnosczje.

„My mamy pšches wjele štyšnosczow nuts hič do Božeho kraleštw“.

Šop. šl. 14, 22.

Šswój kšchiz wšmi na šo, kšchescžano,
Škrocž ša Ješufom šwēru;
Nječ wētry howrja, mrocž i šo,
Pšches tyšchnoscz pōndžesch i mēru.
Kaž Bóh cže wjedže, dži,
Wšcho i jeho ruki wšmi
A wješel šo na tamny cžaf,
Šdžež šhadža dušcham wēčny kwaš.

Šchtož kšchesczijan nješč šamóže,
To šnaje miłošč Boža;
Duž pšches mōž brēmjo njepōndže,
Kiž Bóh cži napoloža.
Šchtož kladže na ramjo,
Bješ i džakom, podwol šo;
Za wēštoscz šmēruj, trošchtuj cže:
Šchtož cžini Bóh, wšcho dobre je!

Ššam Šhryštuš pšches kšchiz, cžērpjenje
Še njebjša krašnoscz dobył;
Duž cžlowješ žadacz njemóže,
Šo by tu w rōžach pobyl.
Šlej, krašnoscz njebjška
Za i cžernjom šakčēwa;
Šchtož nješke kšchiz ša Ješufom,
Šso woblecže tam i purpurom.

Nječ Šbožnik šchit a šlōnzo je
Wam wērijnym na šemi;
Šso jeho kšchizša trošchtujcže,
Kiž možy hrēcha lemi.
Šchtož cžēpi i Ješufom,
Š nim pōndže junu dom,
Šdžež palmy wēja Šalemške
A kiwa krašne dobycže.

Duž bēžmy šo a ščērpilwje
Kšchiz nječmy w horju šwēta;
Wšchal Boža lubošč dala je
Šón nam ša cžafne lēta.
Šad kšchizom na šemi
Šso kōna šybol;
Ty šmēješch, dušcha, šraduj šo,
Šo šlyšach Bože kraleštw!

K. A. Fiedloš.

Tež hwěsdy k njebju wodža.

Ma njebjestej módrinje hwěsdy sžadžeju a sžadžeju po wěcnych sakonjach, jim wot wschahomózneho stworiczela postajenyh. Sako bychu psches swjast najšwěrnischjeje luboscze se řobu stowaršene byte, tam hwěsdy po njebju czahaju a shladuja řmějotajo dele na nař sachodnych człowjekow. Bjeswólne řlođuja wone woczi a wutrobu horje te kralej mēra a řu nam tať wodžeťki ř wěcznej domowinje. Slej, tam horka widziřki řobu w pschekrařnjazym blyřkyčzu, jako bychu czi prajicz řazyte, řo teđ ty něhdy pschekrařnjem budžeřki; tam blyřkyčzi řo řrona — teđ ty budžeřki junu řronu nořnyč, hdyž řy řwěrnny byť hacž do řmjercze; řnjeřna czi řiwa, řo mařki řebi njewinosč a cziřtu wutrobu wobarnowacž jako najdrůžiču pnyču; tamle dopomnijuje cze waha na prawdosč teho řameho, kotryž je teđ řa tebje řwoje njebjęřa stworiť. — S shladuj ř hwěsdyhorje a řpóřnawaj w milionach blyřkyčzatyh czeleřkow wschahomóz Wěczneho, kotrehož mózne wořo nad nimi na tebje ředžbuje. Shladuj horje ř miķej hwěsdyhorje, hdyž řyřly rořkywmařki w nožy řwojeho horja, hdyž tvoja duřka bješ cžlowřkeho a bóřřkeho trořčta řrudnje wořořo blyřki; hlej, hwěsdy řo czi jako póřli mēra řjemja a budža tvoju wutrobu ř trořčtapořnyimi nadžijemi napjel-njomacž. Póřladuj ř hwěsdyhorje, kotrađ řo nad rowami twojich řemřjetnyh lubnyh wupřchescžera, hdyž ře řtyřřnej řrudobu na nič řpominařki — njewěřki, řo řu tam horkach wobhdylenja, kotređ je twój řbóžniť pschihotowať? njewěřki, řo czi, kotřiž tebi w řym řnjesu wumřjechu, ř tamnyh řtronow na tebje dele pohladuja a cze řobnuja? Sładaj, tať tam czeřnjaja, wobrašy wěcznej luboscze! ř řaiķej njepřobřnimosčzu řlónzo wobřruřeja, wot njeho řwěťlinu dořtawaja, řo bychu nam cžemnu nóž rořkywěťlale! Wjedž! tať mařki teđ ty njepřchescžajnje po Bóžich pucžach řhodžicz, řa řwojim wuřwjećemjom honicž a, wobdaty ř jařnosčzu bóřřkeje mudrořcze, druhič řobu rořkywěťlecž. — Slej, taťle móđa teđ hwěsdy ř njebju wodžicz!

F.

Cžerpjenja wjedu k Bohu.

(Póřtracžowanje.)

Řaž řanicžena padže řahrodnikowa na řožo; řłowa řuřbodžiny bęchu ju pschemohķe. Wona bęřke ju mjes druhim teđ mordarķu mandželřkeho mjenowala, a to w pschitomnosčzi njewinowateho džeřčza.

Řłakajjo padže řanžka na macžer, mařlasķe jej wobłėdnjenej řizy, řošķesķe blėdej hubje a džeržesķe ju twjerdže wopřchijatu.

Řėdom řcheptajjo wupraji macžerka tute řłowa:

„Řanžka, wostaj mje, ja cžzu pól řodžinki wotpocžnyč a jeli móžno podrėmacž — wėť mi, džeřčzo, tvoja macž je wjele řhřęřčıla, ale mordarķstwo jeje wutrobu njetyřķi“; — a bóřly řandželi wóčžzy a řapadže do řpanja, mnohe řodžiny trajazeho.

Řanžka wobředžbowasķe řtyřřnimje drėmanje macžerje, řbėže řchtyři řlėborny ře řemje a řnyřny něřķto droba a něķotre řchčępi do řhachłow.

Čzasto postřoži řo macžerka w řpanju a hrabasķe ř rukomaj do powėtra, řaž by něřķto řopadnyč řhřyla. Řeje mjeswocžo řo pschemėnjowasķe, řaž pola džeřčza, kotređ je wot řchřerjedžizow ako widliřkyčřow řapřchijate. Řotom pschidžze cžički mēr na nju a miķe pōřmėwřowanje pofasowasķe řo na twjerdže řamřnjenej hubje.

Řanžka cžitasķe řhwilu we řwojich řchulřřich řuihach, potom pať řařo postany a hladařke řa drėmatej macžerķu.

Řařo pschidžze bolosny řařchel na nju a řahna na řhwilu cžičke drėmanje. Řanžka řtyřny řucžzy a bōřbotasķe cžišķe, tola řrořymliwje:

„A luby Bóžo, pōmhaj mojej řhorej macžerzy! Pōmhaj jej, řo móžemoj ř tuteje wřky wucžahnyč, hdyž ju řli řlůžo pschescžę-haju. Wodaj řķej Wjelkowe jeje hřęchi.“

Č pōřłednič řłowow jeje modlitwy řpóřnawamy, řo bė wodawaža řbňřka wutroba na mjehķej džeřčazej duřki ř dořnyčom džeřława. Řusto, hdyž bęřke Wjelkowa macžer a džeřčzo hacž na najhōřřcho řestrowala a řanžka hōřke řłowa řęcęcž pōčza, pofasa ju macž na nasķeho lubeho řbóžnika, kotryž njepwarjesķe, hdyž řwarjenty řu, teđ njeħanjesķe, hdyž jeħo ģanjachu a kotryž řamo pīchi najhōřřčim cžerpjenju na řchizy řa řwojich njepřchecželow njebjestķeho Wótza wo wodačže pofchescķe.

* * *

Ma jařnym řłóncžnym pōpōřdnju pōřłednjeho dezembrā 18** bė ģajniť řažniť řwoju dwořnu řřělbu na ramjo wřal, pař a wacžof na řhřibjet pōřbnyť a řo ře řwojim dořnym ģonjekřřim přom wot doma wotřalil, řo by řwój wotřjęř pschethodžit. Řeho wobhdylenje řežesķe w Morawzu pīchi kromje wjetřķeho řēřa. Řyħma bęřke řhėtro wulka a řněř pilotařķe a řwicžesķe pōd řtopu jeħo muřřķeje nohi, bęřke pať tať twjerdy, řo móžesķe teđ najcžęřřķeho cžłowjeka njescž.

Sako řažniť ř wjeřelej a loķkej wutrobu dale řrocžesķe a ře řwojeje řróťkeje trubki mózne a řhřlyne mřóčzele ř njebju řčęleřķe, cžahachy jednore mřóčzařki nimo řłónza a naktachu jemu řchlewjet, kotryž pať řo bōřly řařo rořtorže a woblicžo řaloweje na njebju řařo jařniřķe a řjeńřķe wotřny. Čola ģuřčęřķo a ģuřčęřķo wotmėnjowasķtaj řo řwěťlo a řčęřen, hacž bė na pōřłedku řyķe njebjo ř toľřřym řchlewjeryom řakryte, tať řo řana řłóncžna pūřħa hacž ř bēķej řemřķej plachčze pschedręcž njemóžesķe. Wōřly padachy pluwina dele, tať loķke a řahodne řaž mořchť a pōřřicžowachy pucžowarjei řładnosč, řo móžesķe řkřřtalisaziju řněřa wobředžbowacž.

Teđ našķ ģajniť bė dořny wobředžbowar řtwōřny. Žane pschemėnjjenje njewořtaji wón njewobředžbowane a jeħo wōtre wořo pnyřny teđ to najmjėńřķe. Ředžbowasķe wón w nalėczu, w řęcžzu a w našymje na rořřliny a řwėřjata, řta řo to w řymje ř řym, řchtož pōwėtr, woda a řěř w pschemėnjenju pofasowachy. A wřchubže řpóřna wón we řtwōřbje wulřotnosč, mudrořč, wschahomóz a dořrocžimosč najmiľosčęřmiřķeho Wótza w njebjeřach, kotryž teđ řemi řněř ř plachčze řčęle, řo bychu wřchelake rořřliny cžoplu řymřku drařtu dořłale, kotryž nuřnje řřjebachy. Wón wjeřeleřķe řo, na řutōn pad řněřa hładajjo, kotryž řo ř řóždej řchtwōřthodžinu pōwjetřesķe. Mařpřęńřķe padaze řněřinky pōpadže wón na řwoje ruřawy a widžeřķe, řať řo řenotliwe cžęńķe řłōpiki ř řjanyř pōřjadnyř hwěřkam řjednocžowachy. A wřchelakosč řutyř hwěřřkow bęřke ř řpōdžiwanyju wulka. Čute ř řutyř řchěřčřħranitnyř hwěřřkow wobřtejaze řněřinky bęchu ř wopřėďka řara wulke, dořelž bė řyħma řočhu pōpūřķčzıla; jako pať řo řyħma řařo pōwjetřķi, buřhu řněřinky pschezo mjeńřķe, tola wone řo woprawdže dele řyřpachy. Pīches to řo ģižom wořořo řchtyřřoch řara řacžmi a najlėpřķe pucže bęchu řo řodžiny pōřđžišķo njewidomne řčiniķe. Řajniť pschidžze loķko psches řněř, tať doľho hacž wón řunje dele padasķe. Čola hdyž řo wėtr řbėřny a ře řněřom ģracž řapocza, řo jeħo nořomaj wjetřķe řadžěwřki napschecžiwō řtajachy, a ř řemu řu cžma pschezo cžornišķa, přjedy hacž bė řwój řhōd dořonjať. Čřim wjetřķi řu řněř, cžim mjeńřķe móžesķe řrocžele cžinič a cžim mjenje pschidžze do přėďka. Řacž řunje wřchitķe pucžiki a řchčęřķi derje řnajesķe, bęřķe řo tola něķotry řrocž řabłudžit a pwareħo pucža řmyřliť.

Wjeczor wořořo řchěřčęřch řodžin bęřķe ģajniřowu řewar njepnaty njemēr řapřchijal. Wona bęřasķe řóždy wořomil ř řuryam abo ř wōłnej, řo by pōřřłuchala, hacž pīchči řchčęřowľ abo muřřki řřup řlyřķecž njije. Ale wřchitķo wōřta řmėrom, jenož wėtr řwřřdasķe wořořo wřkōřich řwřřřłow řtareħo ģajniřķeho doma a řerřawa řhōřħoř

frudnje na tšěche stonafche. Pšchezo hórje a hórje hamtowafche kněhowe wjedro a pšchezo spěšchnišcho honjeſche howrijaty wětr wulke hromady kněha t wyškofim ſepjam, a hdžež ſo wone ſaſchodlichu, bē ludžom pšchēstup njemōžny.

Dawno hižom mējeſche Sažnikowa wjeczeť hotowu. Seniczka ſchtyrilětna džowczička, žiwa a čzornowōcžkata toľſta hōlcžka, bē ſo hižom wjazh raſ napraſchowała, hač nan ſtoro domoj njepſchidže, a hač ſo hiſchēze wjeczerjecž njebudže. Macž ju naſchēzi, a dokeľž bēſche mucžna, položi ju do lōžka. Saſo bē ju woľofchala, chžyſche ſo wotžalicž. Duž poſbēhny luboſne džēcžatko, pēna ſhatka, ſwojej rucžžy, ſtſkny teſkamej a džēſche: „Macžetka modlicž!“

W ſtarofčzi wo mandželſkeho, kotryž dſrbjeſche w taľ ſatraſch-nyh wjedrje wonkach pšchēbſwacž, bē wona na modlitwu ſapomnila. Eſo wrōcžiwſchi ſtſkny ružy a ſapocžza modlitwu, kotruž kōždy wjeczor ſ ſhatku ſpēwafche:

„Ach, luby Božo njebjeſti,
Daj pēkne džēcžo bywacž mi.
A njedſrbjala na ſwēcže
Tu ſhodžicž pšchezo pobožnje,
Dha wſmi mje ſ njeho do njebja,
So bych tam jandžel bydlila!“

Šnydom ſpēwafche ſhatka ſama dale a trjebaſche jeno tu a tam podpjeru, dokeľž bē poľ ſpizh. Potom ſandželiſchtej ſo jejnej wōcžžy t čžichemu drēmanju. Sažnikowa ſaſwēczi paľ latarnju, ſo by ſa ſtoto pohladała. Šrōdž bēſche pſchitwark domſkeho a teho dla njetrjebaſche wona won ſtupicž. Dwē krumje a ſwinjo buch derje wobſtarane. Hiſchēze juntrōcž pſchikadže wona drjewa do ſhachlow, pſchihotowa wſchitko nuſne t wjeczeri a ſudže ſo potom do rōžka lēhanki.

„Kaľ ſlē, ſo dſrbi Jan w tajkim mjeczelu wonkach byčž! To je runje taľ ſty džen, kaž tamny bēſche, jaſo buch ja pšchēd 18 lētami ſ hanibu a ſazpita ſ hrodu Dubowcžina wuhnata. Sa budžich tehdy w kněſy kōnž wſacž dſrbjala, njebudžiče-li mi Bōh w podobje nimojēdžazeho bura ſwojeho jandžela pōžlaľ, kotryž mi wmoženje pſchinjeke a mje ſobu t wujej Broniſchej wſa. Kaž mje tehdy Bōh džiwuje ſdžerža, taľ tež wōn wēlcže junu moju njewinoſčž na ſwětlo pſchinjeke.“ Wona ſo do ſwojich myſlow podnōri a wobraſy ſ wjekeleje a ſrudneje ſaſndženoſčže pšchēd jeje duſchu nimo džēchu. Wōſtajmy ju w jejnyh myſlach ſedžo a pohladajmy do ſaſndženoſčže knjeni hajnikoweje.

Selnitež Maruſchka bēſche hač do dwanateho lēta pod nawjedowanjom lubowaneju ſtarſcheju w maľym mēſtačžku bydlila a dobre wocžehenje doſtala. Seje nan ſluſcheſche t tamnym nižſchim ſaſtojniam, koſiž ſ prōžu jeno taľ wjele ſaſluža, kaž t potrebam ſrēnjeje domjaznoſčže doſaha. Tež wōn bēſche wjekeľy, hdžž ſo lētnē ſlicžbowanje taľ wobſamny, ſo doľhody runje t wudawlam doſahachy. Mnohe lēta bē ſo jemu tajke ſlicžbowanje radžilo. Sa ſublanje ſwojeje džowki a ſa prawe powucženje w domje a w ſchuli bē ſo wōn ſ žyľej mozu ſtaraľ, dokeľž derje wjedželſche, ſo jej druhe poklady ſawoſtajičž abo junu ſobu dacž njemōželſche; duž dſrbjeſche ſebi wona, ſ tajkimi darami wuhotowana, poſdžičcho ſwōj khlēb ſama ſaſlužicž. Njebēſche jemu paľ mōžno, ſapocžate ſublanje ſkōncžicž. Hiſchēze njebēſche Maruſchka ſwoje 11. lēto do-koňjala, dha ſthori nan, a hač runje ſo wſcha mōžna domjaza a lēkaſta pomōž naľožowafche, položichu jeha ſa poľ lēta do čžicheje khlōdneje komorki w ſemi. Doľha ſhorofčž bē doľhody pomjenſchila, wulke wopory pšchetrijebała a džowka a macž dſrbjeſchtej potom niſu tradacž. Šrudžba wo ſahe ſemrjeteho mandželſkeho a ſtarofčž wo wſchēdny khlēb a wo Maruſchžny pſchichod pſchinjeke tež ſlabu a hižom dawno wot čžerpjenjow ſapſchijatu macžet na ſhorōložo,

ſ kotrehož wjazh njefstany. Taľ bē Selnitež Maruſchka 12 lētow ſtara hižom ſyrotu, kotraž ani nana ani macžerje njemējeſche. Sej ſawoſta jeno wuj wot macžerneho boľa a jedyn pſchirodny bratr njeboh nana. Bēſche pjedy we wjekeľu a bjeſ ſtarofčže žiwa była a ſbožowne lēta mēla, dha bē poſľednje ¼ lēta ſrudžba t nej pſchitupila a ju poſhynila t njeſenju pſchichodnyh čžēžow.

Pſchi macžernym pohrjebje bēſchtaľ wobaj wujej pſchitomnaj. Wuj Broniſch ſ Morawza, kotryž mējeſche rjanu žiwnoſčž, chžyſche ſyrotu t ſebi wſacž a ſo ſa nju ſtaracž. To ſamo ſlubi wuj po macžernym boľu, kotryž bēſche na knježim dworje a hrodže w Dubowcžinu ſemjaniſki ſchoſať. Duž naſta w tutym naſtupanju kraſne wadženje, ſ kotrehož ſchoſať jaſo dobyčzet wuſtupi. Wōn wſa ſwoju čžetu čžim radſcho do ſwojeho domu, dokeľž mōželſche pſches to ſwojej wobſtarnej hoſpoſy podpjeru dacž.

Hač do ſchtyrnateho lēta džēſche w žiwjenju ſyroty wſchitko jara derje. Wuj ſo ſa nju ſtarafche kaž nan ſa ſwoje džēcžo, a wona doſta wſchitko, ſchtož ſebi žadaſche. Tola ſemſke ſbože je a wōſtanje ſhablate. Šchoſať ſo woženi. W mēžazu juniju ſta ſo wērowanje w prēnej žyrtwi mēſta, hdžež bēſche nēhdy Maruſchka džēcžaze lēta pšchēbyła. Wſchudže bu rjana mlōda ſchoſaťka ſ wjeke- lom powitana a ſ luboſčžu pſchijata; kōždy ſhwaleſche jeje lubo- ſnoſčž a wobſhadnimoſčž. Šchoſať ſhodželſche ſ mlōdej mandželſkej na wopytowanja w žyľej wōkolnoſčži a doſta ſažo wopyty ſ bliſka a ſ daloka, taľ ſo hiſchēze žane prawe domjaze čžiche žiwjenje naſtačž njemōželſche. Pſches to naſta nēkaľki njeporjad t ſchoſarjo- wej piſmowſkej džēlawoſčži. Wōn nēkotre džēle džēlow na boľ po- loži a mēnjeſche, ſo mōže je na hrubiſchich naſymnyh a ſymnyh dnjach wobſtaracž. Teho mandželſka paľ njemōželſche prawje t domjazej džēlawoſčži pſchicž, taľ ſo džēla ſtoro jenicžžy ſa Maruſchku ſawoſtachy, kotraž je tež ſ wulkej ſwōlnimoſčžu a porjad- noſčžu wobſtarowafche. Tola njemōželſche wona wſchitko ſama dokonjecž, ſchtož bēſche w domje, w ſahrodže a pſchi pľokanju wob- ſtaracž. Mlōda knjeni mējeſche w kuchinje a pſchi ſwojim draſčženju doſčž, haj nadoſčž wobſtaracž, chžyſche-li ſo prawje ſdraſčžena pſchi wopytach poľaſacž. Draſčženje paľ wona roſhmjeſche, lēpje hač žana druha. Wona pſchinjeke wjele rjaneho draſčženja a wſchellu pſchu ſobu, ale ſchtož druha ſlubjenu nadobu a potrebu naſtupa, kotruž njewjeſta abo mlōda mandželſka ſ wjeſcha wot doma ſobu doſtawa, na tu čžakaſche ſchoſať džēn wote dnja podarmo. Šyma ſo bližeſche. Šchoſať dſrbjeſche doľho w expediziji ſawoſtačž, ſo by ſaľomdžene džēla ſažo nakhwatal. Knjeni ſchoſaťka powyſchi ſwoju džēlawoſčž pſches to, ſo pšchezo wjazh ludži woľoko ſebje ſjednocžti, koſiž mējachy ſchaty a ſymſke draſčženja wobſtaracž. Wona mējeſche ſama pſchi tym wjele wobſtaracž a ſawoſtaji nētko tež wobſtaranje kuchenje Maruſchžy. Ta paľ njebē ſa taľ mnohe džēla doſčž a jeje wuwjedženja njebēchu pšchezo po woli a myſli knjenje. Teho dla padže čžasto twjerde a njeluboſne ſłowo, kotrež mjehku a čžucžiwu wutrobu mlōdeje towarſchli ſrani a jej ſrudžbu ſhotowa. Pſchi najmjēſchej ſkladnoſčži wopōľaſa ſo knjeni woraľawa a wu- praji ſwōj ſwar huſto na to, ſchtož bēſche džēn prjedy ſama ſa nuſne pſchitaſala a t wuwjedženju porucžila. Pſchi wſchitkim tym wobſtara Maruſchka wſchitko ſwōlnimje a bjeſ morſotanja a hladaſche wſchudže na porjad a čžiſtoſčž, tež hdžž ſo to njekaſaſche.

(Pſchichodnje dale.)

„Bombaj Bōh“ njeje jenož pola knjeſow duchownych, ale tež we wſchēch pſche- dawarňach „Serb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtačž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw ćel

F.

Sserbske njedžělske lopjeno.

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschědplatu 40 np. dostacž.

Sswjatkj.

1. Kor. 2, 6—15.

To je tón džěń, kotryž tón Anjes ćzinił je. Wu-
hotujeće tón rócny čas s mejeji hać do rohow woltarja.
Tón Anjes je Bóh, kotryž nař roškwěćzi. Tak dyrbjeli
tež my wschitzy džěnka spěwacž a wyskacž, hdy bychmy
prawi kšchesczijenjo byli. Wschaf je šwjatkovny šwjedžen
wjěšely šwjedžen kšchesczijansteje zyrkwje, jeiny narodny
džěń, hdyž je so něhdy sałožila a hdyž dyrbja wschitke
jeine džěćzi so sradowacž; ale prawe kšchesczijanste šwjěke-
lenje a sradowanje tak husto pobrachuje na tutych dnjach.
Hdyž so něhdy ludžo na přěnim šwjatkovnym šwjedženju
pohladawšchi na přěnich wuczobnikow, kotřiz buch wschitzy
połni šwjateho Ducha, so prasheli: šchto sechze s teho
być? dha bychmy džěnka pohladajo na te wořady, kiž
šwjateho Ducha nimaju, se srudnosću so prashecž mohli:
šchto sechze s teho być? Styskno a srudno mohło nam
wokoło wutrobje być, hdyž šlyšchimy wo móznym schu-
mjenju a rěčenju s druhimi jasyłami a hdyž widžimy
přěnju šwjatkovnu wořadu, kotraž bě jena wutroba a jena
dušcha, hdyž tak pschirunamy tehdyšche ćzaky s něćzišchim
ćzacom. Haj, mózne schumjenje ćžehnje sašo po šwěćze,
ale žane schumjenje s wyřoka šem, tež wohnjowych pło-
mjenjow je došć, ale tón Anjes je njeje sapalił, tež rěćow
džerzi so došć, ale bjes Božeho Ducha a tež došć wu-
ćzerjow a předarjow ćžěła a šwěta, ale malo tajkich, kiž
so se šwjatym Duchom žalbowani. Jeno se srudnosću

móžemy so dopomnicž na přěnje šwjatki. A tola nje-
dyrbimy dha my nětko žane šwjatki šwjěćicž? Hdyž tež
njejšu nětko šwjatki powšchitkowne wulećze šwjateho Ducha
po zylm šwěćze, dha wschaf móže tola kóždy ćžiche šwjatki
šwjěćicž we šwojim domje, we šwojej wutrobje, kaž něhdy
tamny Kornelijus, tamna Lydija, pschetož šwjatny Duch
pschezo hišćze wukhadža. So wón pak pschezo hišćze
wukhadža, pschezo hišćze skutkuje, to nam tež japoschtoł
Pawol wobšwěćuje s tym, so nam mjenuje te snamjenja,
po kotrychž pōsnajemy, hać šwjateho Ducha mamy abo
niz. Duž rospominajmy šebi to prashenje:

Na ćzim dha pytnjemy, so Božeho Ducha mamy?

Na tym, hdyž to ewangelion Šhrystuřowe mamy
pōsnate:

1. jako Božu mudrosć a
2. jako Božu móž.

Korinthizy běchu to ewangelion Šhrystuřowe šlyšcheli
a pschijeli we wěry, ale někotražkuli strachota w tutym
Korinthiskim měćze ewangelijej pschezo hišćze hrožěšche.
Korinth bě bohate město, hdyž tež wulka šwětna mudrosć
a wuczenosć so namaka a wjele duchapolnych a šdžělaných
ludži bydlešche. Duž móžachu Korinthizy tež tole ewan-
gelion Šhrystuřowe jara ložy mēć sa wuczbu, kotraž
dyrbjesche hišćze s ćžlowškej mudrosću dopokasana być.
Pšchecziwo tajkemu mēnjenju pak japoschtoł Pawol móžnje
rěćzi. Šhrystuřowe ewangelion je wjele bóle wěž, kotraž
je wyřoko pōšběhnjena wysche wschěje ćžlowškej mudrosće

a wysche wscheho rosoma czelneho czlowjeka. Czelnny czlowjek smije tole evangelion pschezo jeno sa blasnoscz a hluposcz, a jeno temu czlowjetej, wot Bozeho Ducha ros-
swetlenemu, je tole evangelion najwyschscha mudroszcz. Na tym pak mozemy tez my pytacz, hacz Bozeho Ducha mamy abo niz. Je nam hiszcze evangelion Khrysturowe, kschiz Khrysturowy, so smy psches Khrysta czerpjenje a wumrjecze wumozeni, je nam tak potajnstwo nascheho wumozenja hiszcze hluposcz a pohorschenje, dha my Bozeho Ducha nimamy; je nam pak wono najwyschscha mudroszcz Boza, dha smemy rzez, so Bozeho Ducha mamy. Tole potajnstwo wumozenja njeje nam czelo a krej sjewila, ale Bozi Duch.

Tuta mudroszcz Boza, kotraz nas psches Khrysta zimjenje, czerpjenje, wumrjecze a horjestacze s hracha wumozni a nas sczini saho Boze dzeczi, je czelnemu czlowjetej potajna, nedorosnyliwa; czelnny czlowjek s zlym swojim rosomom ju sapschijecz njemoze, wona je jemu blasna. Duž tez ton Knjes kam prajesche: Ja cze khwalu, Wotcze, so by tajke potajil tym mudrym a wuczonym. So pak wjele swetamudrych a sdzelanich ludzi so temu evangelijej smije a jo saczišnje, dopokaze nam runje, so je wono Boza mudroszcz. Glejcz, tu myšliczku, so Boh swojeho jeniczkeho narodzeneho Syna da, so bychmy my psches njeho woadcze hrachom, zimjenje a sboznoscz meli, tule myšliczku njemozesche hebi tola zadny czlowjek wumyšlicz, ale to je myšliczka, kotruz žane woczto njeje widzalo a žane wucho njeje klyschalo, ale kotruz mozesche jenož Boh nam czlowjekam sjewicz. Czlowjek se swojim duchom moze jeno rošymicz a posnacž činjenje a waschnje druhich czlowjekow, schtož pak w Bosy je, to nihto njewě khiba Bozi Duch, a komuž chze to Boh sjewicz psches swojeho Ducha. Tež duch sweta njemoze Boha a jeho radu posnacž, dokelž duch sweta nima niczo pschesjene s Božim Duchom a duž tez starschi a wyschschi mechnizy židowskeho luda, napjelneni s duchom sweta, nejšu Jesuša posnali. Duž praschejmy so netko: je nam to potajnstwo wumozenja psches weru do Khrysta Boza mudroszcz, dha je nam to sa snamjo, so Bozeho Ducha mamy.

Tole evangelion dyrbymy pak tez shonjene mecž jako Božu moz. Czeho dla wostawa tole evangelion wjele, wjele kschelczijanam potajna mudroszcz a hluposcz? Niz teho dla, so maja twjerdu hlowu, ale teho dla, so maja twjerdu wutrobu a so njechadza posnacž we swojej samopradosczzi, so wumozenja potreba. Bozi Duch pak dawa nam to evangelion shonicž jako Božu mudroszcz a Božu moz psches to, so czlowisku hordu myšl lamje a ponizuje a czlowjeka pokutneho czini. Schtož chze Božu radu a Božu mudroszcz posnacž, ton dyrbi prjedy hlubinu swojeje samšneje hrěschneje wutroby posnatu mecž. Tehdy jemu sahdze jeho samšna mudroszcz a prawdoszcz a won prascha so: schto dyrbyju czinicž, so sbožny budu? Hdž pak je won halle shonil ponizowazu moz evangelija, dha potom tez shoni jeho pošlynjazu moz psches skutlowanje Bozeho Ducha. Swetna mudroszcz wschať moze nam tez pucz ke krašnym wězam pokasacz, ale nam sprožnym moz dacž, so tez po tajkim puczuhodžimy, to wona njemoze, a nowych czlowjekow nas wona czinicž njemoze, to moze jeno Boza mudroszcz evangelija psches moz swjateho Ducha. To widžimy tez na swjatyh japoschtolach, kotřiz šu wobnowjazu moz evangelija a Bozeho Ducha na hebi shonili a duž bu japoschtol Petr, prjedy tak bojasny a šlabny we

wěrje, po swjatkach mozny a šlyny we wěrje, a Saulus, prjedy njepšhecžel teho Knjesa, potom pshecžel teho Knjesa. Tule mudroszcz Božu w Khrystušu mejachu woni shonjenu a duž mozachu tez sa nju czerpicz a wumrjecz, pschetož wona be jich shonjenje a zimjenje. — Džela dha pak Bozi Duch tez we nas? Smny my snutskownje ponizowani a a dowjedzeni k posnacžu swojich hrachom, pokhostani nascheho stareho, knicžomneho zimjenja dla, ale tez pošlynjeni k nowemu zimjenju psches Ducha mozny? Boh je nam w evangeliju moz k wschemu dobremu, Boh budž nam w nim tez najwyschscha mudroszcz. Samjen.

Wulecze swjateho Ducha.

Scp. st. 2, 1—13.

Šloš: Tat Bozi Syn kam pschilaje —

Džen swjatkow dopjelneny je

A w jenej myšli hromadže

Esu pošli Jesušowi.

D sjednoczuj tez tonle wjas

Nas kschelczijanow kóždy cžab,

Kiž mer a luboscz nomi.

A s njebeš nahle schumjenje

Kaž mozny wět' so posbeže,

S nim dom bu napjelneny.

Tež nam, o Bozi wodnycho,

Daj sacžuwacz tak klynje so,

Nasch duch budž s mozu kschčeny.

A wohenjowe jasyli

Esu rosdželene nad nimi,

Sich zly dom be jashny.

Tež nasche zyrkwe roškwetluj,

Do předarjom swój wohen dui

Sa swjaty wušny cžabny.

A wschitzny pošni Ducha šu.

We druhich rěczach rěczachu,

Kaž Duch da wurjekowacz.

Šjelit nas tez s tymle wohenjom,

Dha s Božim šlomom kóždy dom

Esu budže wobšbožowacz.

Swět pak jich jeno wušmėscha,

Wón njeridži moz s wuškota

A praji: „Či šu pjeni.“

Nas, Knježe, wotšerw po hnadže

S tym prawym winom radosče,

Smny w dušchi wurudženi.

Se swojim šwětłom wuczět ty

Nam, Ducho Bozi, s wutroby

Wschu staru mrošocžinu;

Nječ, schtož nas dželi wot Boha:

Šlud, czelnoscz, šlošč a njewěra

Esu s naschich dušchow minu.

Twój swjaty wohen šahub wscho,

Schtož hrěschne we nas hiba so,

Wón šahot čiste žadny;

Budž dušcha we tym bohata,

So šraduje so šbóžnika

A jeho Ducha hnadny!

Někotre swjatkowne myšle.

(Po Frommelu a Wilsfeldtu.)

Sswjaty Duch, kiž bu swjatkli wulaty, je pschezo a pschezo hiščeže móžny a Khrystuša we słowje pschekraŕnjuje. Dyrbju-li pschirunanje wustwolicež, dha bych prajił: Kaž pschi telegrafu elektriska reka so psches grót dale wodži, tał so na kóždej staziji tu kamšnu depeschu pišče a so móže so depescha wotpišacž, hdyž tu jeno něchtó je, kiž na nju ledžbuje, tał dže wot přenich swjatkow kem reka swjateho Ducha na grocže słowa a sakramenta do wschěch krajow, a hdyžkuli je wutroba, kotraž na to ledžbuje, tam pišče swjaty Duch psches grót biblije, swjateje lšchčenizy, swjateho wotkasanje, psches kóžde předomanje ewangelija tu njebiesku powjesč do wutroby: „Sa šym cze s wěcznej lubosčju lubował teho dla šym cze s lutej dobrotu k šebi czahnył.“

„Woni počachu rěčecž s druhimi jazykami“. Druhe jazyki, druhe rěče. Běchu rěče druhich ludow, ale bě tež hewal žyle hinajšcha rěč. Rasche rěče s Khrystuša nejšku hiščeže nicžo hačž džěczaze bajkanje. Dyrbi nowa twjerda rěč byčž; twjerda pschecžimo jebanju skazeneje wutroby, kotraž Khrystuša a šwět hromadu měšča; twjerda pschecžimo šwětej, hdyž čže naš se šlódkim šłowom sawjesčž abo s hordym wolanjom stróžicž.

Próstwa.

Twój Duch, o Knježe, wodž
Mje pschezo w prawej czěrje,
Wjcho dobre do mnje plodž,
Mje domjedž k žimej wěrje;
Njech wón mje roškwěcži
A wjedže k Šefušej,
Bucž k duchow šbóžnosčji
Džě žadny drugi njej.

Šchtož Tebi hrosnosč je,
Njech w Ducha mozy hidžu,
So plody prawdosčže
Kosčž we žiwjenju widžu;
Niž jeno pošluchač,
Ně, činječ šłowa byčž,
To duchowny je twar,
Kiž dyrbi k šbožu tyečž.

Duž, Knježe, pošhlá mje
Tež činicž, šchtož ja šlyšchu,
A spočž, so we wěrje
Šso s kwapnej draštu psychu;
Twój Duch njech hnadnje da
Mi prawe pošnacže,
Dha směju psches Khrysta
Tam trónu šbóžnosčže!

K. A. Fiedler.

Š swjaty Ducho, pój wschak k nam!

Kjany džěč běšče, czoply a lubosny. Semja běšče so šwoju rjanu draštu woblekta, kiž so we wschěch barbach šwěczěšče — selena a běka, czěrwjena a módra. Wschudžom běšče czicho, kur runje horje czehnješče. Šso šdasche, kaž bychu štworjenja šebi nješwěrike wodnyhnyčž a bychu žedžiwje czakale na šlubjenje šwojeho Štworicžela. Duž na dobo swjatkowne šwonny šawonichu a wolachu s jašnym šyntom psches horn a doły: Šójcže, pójčže, čaš tu je, wschitko je hotowe! Na šarje, kiž w lipach šthowana šteješče, wony šararja s jeho myšlow wubudžichu. Čaš je, wón šam

pschi šebi praji. Hiščeže juntrócž nutrije wo swjatkowneho Ducha ša šwoju wutrobu prošchěšče a potom hiščeže wo to, so čyžł jemu tón Knjes tola jenicžku dušchu džęšča wobradžicž, kotrejž bychu tež woprawdže swjatkli pschisčle, so by napjelnjena była s mozu s wškolosčže! A jako wón šwoju modlitwu wušpěwawšchi postany, běšče jemu, kaž by hlób šašlyšchal: „Tebi šo štań, kaž ty wěriš šy!“ A Šóbh běšče woprawdže jeho nutrnu modlitwu wušlyšchal, niž jenož jena wutroba, ale jedny žyly dom bu roššwětleny a nowe žiwjenje swjatkli do njeho pschinješčchu.

Šynk šwonow běšče k wschěm domam wo wšy klinečal. A durje šo wotewriču a we šwjedženškej draščže cži ludžo czehnješču, šwoje špěwarške w rukomaj, horje k Šožemu domej. Šola Šhěžorež Šurja běchu tež na to šwonjenje czakali; haj woni běchu hižom dołho, wjele dlěje hačž cži drusy wo wšy, czakacž dyrbjeli. Šurjowa mandželška běšče dołho šhóra była. Wjele wschaf běšče ju tež w pošlednim čašju potrjehilo. Šana a macžer a lubošne džěczatko běšče ša krotki čaš psches šmjercž šhubila. Nětko běšče do štaršchisheho doma, wot štaršheju herbowaného, šacžahnyła. Šrijedy bě drje šo jej, hdyž dyrbjješče mjes žušmi ludžimi byčž, husto domoj čyžł a nětko běšče domach a šo tola prawje domjaza czucž njemóžšče. Woni wschaf běchu nětko na jene dobo bohacži buržy ludžo, ale ta šrudoba, kotraž bě ju potrjehila, jej tola pschchluboko do wutroby rěšasče. To drje běšče našchemu Šurjej wulke wiešele, jako Šóbh jemu k jeho přenjonarodženemu šynkej hiščeže lubošnu džowczicžku wobradži. A s žyčej wutrobu šo tola wješelicž njemóžšče. Šón hladašče s wulkej štarosčju na šwoju lubu mandželštu Šeńku a widžješče, kał běšče jejne woblicžo blěde kaž ta běka plachta, na kotrejž ležješče. A wona běšče tał šłaba, šo běšče hižom huščičho šwojim lubym božemje prajiła, duž běšče Šurij pschi jejnym ložu kaž džěczžo plakał a hałle prawje pošnał, kał ju lubuje. A jako žadny čłowjek, jako tež lěkar jemu nadžiju njecžinjješče, dha wón šašo šapocža šo k Šohu wo pomož wołacž. Šón to dołho činik njebě a duž šo to jemu tež s woprědka tał prawje radžicž njechasče. To běšče jeno krotke bėdženje s Šohom. „Wona njekmě wumrjecž, ty mi ju wsacž njekměšch, ja njemóžu bjes njeje byčž!“ Šemu šo šdasche, kaž by jeho modlitwa nochžyla nicžo pomhacž. Šako pak lěkar po dlějšchim čašju špóšna, šo šo s šhorej něšchto malo pošpěšchuje, šo wón džiwasče. Šurij njebě to widžal, ale wón šo teho dla nje-džiwasče. Šón šo dale modlesče. Šhóra šebi šašo noweje šhroblosčže nadoby, miły nalětny powětr jej derje činješče. Šóšy móžšče štanycž. Duž šo nětko wobaj nutrije k šwojemu Šohu modleschtaj, šo mohloj swjatkli šašo hromadže do Šožeho doma hiečž a šwoje džěczatko wušchčicž dacž a šo byšchtaj šo tež na lubym swjatkownym šwjedženju s nowa narodžikoj a nowu wutrobu dostałoj.

A tón Knjes běšče jeju proštwu wušlyšchal. Nětko wołachu šwonny: Šójcže, pójčže, swjatkli tu šy! Duž šstupišchtaj Šurij a Šeńka won s domu, wutrobu pošnu najšlubšcheho džaka napschecžimo temu, kiž šhorých wustrowja a kiž móže naš bohattyč a šhudnyč činicž.

Kaž roška dele pada na šemju, tał to šłowo Šože jimaj wutrobu wušchewi; kaž šucha šemja miły deschčik do šo šrěba, tał wonaj to šłowo pschimisšchtaj, kotrejž profeta Čzechiel s wě częczęškim duchom džiwajo na wulecže swjateho Ducha wuprasi: „Sa čžu wam nowu wutrobu dacž a čžu wam nowocho Ducha do waš dacž, a čžu tu kamjeńtnu wutrobu s wascheho czěta wsacž, a čžu wam mjašnu wutrobu dacž. Ša čžu šwojeho Ducha do waš dacž a čžu ščinicž, šo budžecže w mošich šasnjach šhodžicž a moje prava džercžecž a po nich činicž.“ Šuriej a Šeńzy běšče, kaž by šo to wschitko jeno ša njeju předomalo. Šako šo na to šhěrlušch šaspěwa: Š swjaty Ducho, pój wschaf k nam, — bě jeju

wutroba pschehnuta. Eswjatki bėchu w nimaj. A hdyž potom fwoje dźeczatko f fwojatej fchczeniŝy pschinjeŝchytaj, buch u hiŝcze junu fwojatkı w tej mlodej wutrobje a fwojaty Duch bu do njeje wulaty.

Tak Bóh tón Anjes tu modlitwu tamneho duchowneho wuŝlyŝcha, kiž bėŝche proŝył, ŝo by někoŝo f jeh u poŝlucharjow teŝ wopr awdže wobhnadžił f mozu f wyŝkofŝcže. To powjedańcžo njech naŝ wubudži, kiž my f Boŝej hnadu ŝaŝo fwojatkı fwojeczimy, ŝo ŝo praŝchamy, hacž teŝ ŝu nam hižom duchowne fwojatkı ŝeŝthadźale. My wŝchıtŝy teho fwojateho Ducha potrebamy a žadny njeje, kotryž mohł ŝo ŝbožownje bjes teho njebjeskeho ŝwėtła fwojateho Ducha psches žiwjenje a junu psches ŝmjertny doł namałacž. Wėŝty Hall powjeda, ŝo jemu, hdyž w ŝchwajzatkıŝch horach pucžowaŝche, jeh u w odžet, kotrehož bėŝche ŝebi najal, na jene mėŝto fedžblıweho ŝczını, hdyž bėŝche Hallowy pscheczel psched někotrymi lėtami do njeŝboža pschıŝchoł. „Kał bėŝche to móżno?“ ŝo Hall wopr aŝcha. W odžet wotmolwi: Wón na ŝwojeh u w odžerja poŝluchał njeje; wón ŝtupi na ŝchcžežku, kotruž bėch jemu jał ŝtraŝchnu mjenował.“ Kał pucžowarjo na wyŝkofıŝch horach, tał cžłowjekoj u w odžerja f tuteho do tamneho ŝwėta trjebaja. Whtla leži huŝto wyŝche naŝcheho pucža. ŝo ŝami psched ŝobu ŝamu cžmu wıdžımy. Žadny cžłowjki roŝom tał wótrny njeje, ŝo mohł, prjedny hacž něŝto ŝapocžnje, roŝbudžıcž, kałki wuŝpėch to ŝmėje. Ženo tón wŝchewėdomny Bóh ŝam móże do pschıchoda hladačž. Šchtóž chže prawy pucž namałacž, dyrbi ŝo roŝkwėtlıcž a w odžıcž dacž wot fwojateho Ducha. Tón jemu dawa ŝtajnje tu prawu radu njebjeskeho Wótza, po kotrejž chže wón wŝchıtke ŝwoje dźeczi w odžıcž.

Šbóžny tón ŝchecŝızjan, kiž na ŝwojatkownym ŝwojedzenju f žykej wutrobu f psalmıŝtom prajı: „Štwoř we mni, Božo, cžıŝtu wutrobu a daı mi noweho wėŝteho Ducha; njeŝacžıŝnı mje wot ŝwojeh u w oblıcža a njewŝmi ŝwojeh u fwojateho Ducha wote mnje“; ŝbóžny tón ŝchecŝızjan, kiž na to napominanje ŝwojeh u Anjeŝa: „Daı mi, mój ŝyno, moja džowka, twoju wutrobu!“ w horjazej luboŝczi a f wjeŝekym džakom f ŝwojem u Anjeŝej prajı: „Tu maŝch moju wutrobu!“ To pał je jıch mał u, kiž ŝo žyke ŝwojem u Anjeŝej podadža. Kał wjele je w naŝchım cžaŝu twjerdych wutrokw, kiž ŝroŝymjenja njemaja ŝa Bože ŝłowo, kiž nicžo nje- cžuja wo ŝtutkowanju fwojateho Ducha, kiž wutroby ŝa bratrow njemaja, haı w kotrychž je kóžda ŝdobna myŝl wotemrėla. Kał wjele ŝymnych ŝwėtnych cžłowjekow nadeńdžesč, kiž drje ŝu pschı- ŝtojnje žıwi, ale ŝebi na nicžo wuŝchıŝche njemhtla, ale jeno ŝami na ŝebje. Kał wjele je ŝwėt lubowazych, kiž w ŝwėcže ŝwoje ŝpokojenje pytaja a ŝu ŝebi to ŝłowo ŝa ŝwoje heŝlo wuŝwolılı: My chžemy jėŝcž a picž, pschetož jutŝje móżemy morwi bycž. Kał wjele cžłowjekow ma myŝle na ŝamu ŝemju a na ŝwoje ŝemŝke powoľanje, na kotrychž nicžo njepytnejesč, ŝo pytaja Bože kraleŝtvo a jeh u prawdoŝcž. Kał wjele je ŝwjeŝchnych, pola kotrychž žane dobre pschedewŝacže njetraje, pola kotrychž drje ŝymjo ŝeŝthadža, ale bórŝy ŝaŝo ŝwjadnje, dokelž bė na ŝtałojte padnył u. Kał wjele je ŝnutkownje morwyh, pola kotrychž je wŝcho modlenje a džėlanje, khodjenje ke mŝchı a f Božemu blıdu próŝdne hole waŝhnye. Šim wŝchıtım prajı dženŝa tón Anjes: „Ža chžu wam nowu wutrobu dacž a chžu wam noweho Ducha do waŝ dacž!“ Tón njebjeski Wótž chže naŝchu wutrobu nowu ŝczınıcž psches ŝwojeh u Ducha. Na tyh wucžobnıŝch my wıdžımy, ŝchto je móż fwojateho Ducha w nıch a psches nıch ŝtutkowala. Nowe žıwjenje ŝo w nıch ŝapocža.

Alle je dha wıdžecž mjes nami, ŝo mamy móż noweho žıwjenja? Wŝchudžom hıba ŝo druha móż, móż cžėmnoŝcže a njewėry. A my

f naŝtróženjom ŝebi prajımy, ŝo je njewėra w poŝlednıch lėtach w naŝtróžazej mėrje pschıbjerał u. Alle kał dha je to móżno był u? Ženicžny teho dla, dokelž teı njewėrje mał u žıweje wėry napschecžıwo ŝtupa, dokelž ŝo mał u žıwjenja hıba mjes nami ŝchecŝızjanami, dokelž njemamy w ŝebi žıweje mozy fwojateho Ducha. Šo dyrbımy ŝtanycž f wojowanju pschecžıwo cžėmnoŝczi, — w tym ŝmy wŝchıtŝy psches jene, ale njeŝebajımy wŝchıt ŝo f teı wopacžnej myŝlu, ŝo je pschecžıwo njewėrje něŝto dokonjecž je ŝwonkownymı ŝrėdkami. Ženicžki ŝrėdł je, ŝo ŝo teje mozy džėlomni ŝczınımy, kotraž naŝ poŝlyni f nowemu žıwjenju; ŝo f nowa narodženi w nowym žıwjenju khodžımy a ŝo w odženju fwojateho Ducha pschepodawı. Tón nam da prawu radoŝcž a khrobłoŝcž a nam f dohycžu nad hrėchom dopomha. Eswjatki tu ŝu — o ŝo by tón mıly deŝchėł f njebjes wŝchė ŝuche wutroby wolkewıł, ŝo by luboŝne nalėcžo ŝeŝthadźalo a nowe žıwjenje ŝacžėlo mjes nami!

Wŝchelake f blıŝka a f daloka.

— Šłowna ŝerbıŝka prėdařıŝka konferenza ŝmėje ŝwoju ŝhroma- džıŝnu ŝrjedı po ŝwojatkı, 7. junıa, w 10 hodž. w ŝerbıŝım domje w Budıŝchınje.

Š Bėteje Wody. Naŝcha wotrjeŝna ŝynoda bėŝche ŝańdženu pńdželu a to w Róŝborfu. Tuto mėŝto bu teho dla wuŝwolene, ŝo bychımy pschı teı ŝkladnoŝczi tamne wuŝtawı ŝnutkowneho mıŝı- onŝtwa wohladalı a f žyła raŝ naŝche „wotrjeŝne hłowne mėŝto“ wıdžılı; pschetož tudı je wjele mužow teŝ w ŝaŝtojnıŝtwach, kotŝıž ŝu cžaŝ žıwjenja lėdy jedny raŝ tam bylı. Šynoda ŝo ŝapocža f krotım, ale krotım a kraŝnym prėdowanjom Šŝlepjanŝkeho knjeŝa ŝararja Šandrıka, potom ŝlėdowawŝche pschednoŝchł: „Kał móżemy njekıczomnym pıŝmam a knıham w naŝchıch w oŝadach wobaracž?“ Šŝlyŝchachımy ŝrudne podawlı. W ojuje ŝo wo duŝchu cžłowjeka, hacž dyrbi wona pschı W oŝy w oŝtacž abo do ŝkaženja pschıńcž. Njech ŝo kóždy f dohrym ŝerbıŝım pıŝmam džerži, w tyh nicžo ŝkeho njeje. W owołdnju khodžachımy do tam- nyh wuŝtawow ŝchecŝızjanŝkeje luboŝcže. Šsu to najprjedny wuŝtaw ŝa hłupnyh ludži (idıotow), hdyž ŝo teŝ młodženzoj u w tajkeı ŝlužbje luboŝcže roŝwucžuja, potom khėža ŝa khamornyh a ŝtaryh ludži a khėža ŝa bėdnyh. Kałku žałoŝcž tam wıdžıŝch a kałku luboŝcž, hdyž ŝo próžuja, tajım ŝchıwym, khromym, kłazatım ŝtworjeńcžkam pomhacž, ŝo bychu něŝto nawuklı a džėłalı. Ša- wėcže, ŝchtož je tajku ŝrudobı wıdžal, tón njemóže ŝo W ohu do- džakowacž, ŝo ma ŝtrowe ŝtawy a ŝtrowe džėczi.

Š rospominanju.

Šny-li temu Anjeŝej prawje hłubofo do jeh u pschecželneho wóczka pohladal, dha tebi ŝaŝo pschecželnoŝcž f wóczka hlada.

Dwė ruzı pomhatej f njebjesam: moja ruka wėry a Šeŝuŝowa hnadna ruka. Ža hnadna ruka pał je ŝylıŝcha.

Wjelele a ŝrudoba ŝtaj tajkaj blıŝkaj ŝuŝodaj, kał ŝbože a njewėrje; hdyž je ŝbože w domje, njewėrje hižom w onka psched durjemı kał u.

„W oħaj W óh“ njeje jenož pola knjeŝow duchownych, ale teŝ we wŝchėch psche- dawarńjach „Šerb. Nowın“ na wŝach a w Budıŝchınje doŝtacž. Na ŝchtwórcž lėta pıaczi wón 40 np., jenotlıwe cžıŝta ŝo ŝa 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Nječ ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Nječ čí kbmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždy kobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedpłatu 40 np. dostacž.

Sswjedžen swjateje Trojizy.

1. Jana 4, 12—15.

Sady naš leži sašo přenja položja zyrwineho lěta se swojimi tšjomi wulkimi swjedženjemi. Godny je so nam předomalo wo lubosći Boha Wótza, kiž je s lubosće k nam khudym hrěšnikam swojeho Syna do swěta pošlak; jutry su nam psched woczi stajile kšizowaneho a stanjeneho Sbožnika, kiž bu našich hrěchow dla podaty a našeje prawdosće dla sbudzeny; swjatk je so nam pschpowjedalo wo swjatym Duchu, psches kotrehož njebjeski Wótz naš k Synaj čehnje a bydlicž chze w našej wutrobje a nam ksbudželicž te krašne kubla hnady a sboža, kotrež je Khrystus nam hrěšnikam warbowal; dženska na swjedženju swjateje Trojizy spominamy pař shromadnje na te wulke skutki, kotrež je Trojjenicžki Bóh nam k sbožu dokonjal. Tutón swjedžen potaže naš tař na najhłubšche potajnstwo Božeho šjewjenja, kotrež je wjele kšesčizjanam kamjeń postorka, kotrež pař je wěrzazym różkny kamjeń jich wěry. Zaposchtol Jan rěči dženska wo tym, kař móžemy Trojjenicžkeho Boha pošnacž, a praji nam, so nje móžemy Trojjenicžkeho Boha pošnacž s našchim čłowškim rošomom, ale so móžemy jeho pošnacž jeno s našej wutrobu.

Zaposchtol Jan nam najpředy praji: nihto niħdy njeje Boha widžal. Wón njeměni to. widženje s čělnymaj woczomaj, pschetož Bóh je duch, kiž bydli w swětle, hđžež nihto pschicž njemóže, Bóh je wěčny, kotrehož teř

wšittich njebješow njebješa njemóža swobpschimnyč, tutón Bóh teř wot najlěpscheho čłowškeho wócžka njemóže widžany byč. Teř šchož je Mojsař widžil a Heliar a Jesajař wot Boha, to njeřku woni swontownje, ale snutskownje widželi. Nihto niħdy njeje Boha widžil, tole kłowo placzi pař teř snutskownemu wócžku, to je wócžku čłowškeho rošoma a jeho myšljenju a pytanju. Teř najmudriřchi mjes pohanskimi swětamudrymi njeřku dale pschicšli se wšěm swojim myšljenjom hač jeno k temu srudnemu wušnacžu, so nje wjedža, šcho Bóh je a so, šchož wo nim wjedža, tola prawy Bóh njeje. Zato bě so pař Bóh čłowjekam šjewil psches Khrystusa, dha bu hinař, dha móžesche potom Pawol mudrym w Athenje rjez: ja předuju wam nješnateho Boha, dha pola naš hižom džěčžo wjazy wo Bošy wě, hač tamni swětamudri. Teř nam kšesčizjanam pař placzi to kłowo: nihto niħdy njeje Boha widžal, hižom to jene, so je Bóh wěčny, je nam potajnstwo, wjele bóle je nam pař potajnstwo, hđyž wušnawamy, so je Bóh trojenicžki, tšj paršchony a tola na dobo tón jedny a wěčny Bóh. S tutym wušnacžom šmy drje se wšittiki wěrzazymi kšesčizjanami psches jene, ale my štejmy psched tutym šjewjenjom našeho Boha se swojim rošomom, kař džěčžo psched wulkim morjom, kiž so podarmo prózuje, tole morjo wucžerpacž. A tola myla so jara čzi, kotřž šebi myšla: so je wšitko, šchož dže psches našch rošom, psches našche pošnacže, teř njerosomne, tař so jo njetřebamy wěricž. Wšchař su kšesčizjanřzy mudri hižom dawno pošnali, so móže jeno

Trojjenički Bóh byč žiwy Bóh, kiž ma luboscž a sbóžnosčž w šebi šam, kiž je jako Wótž jedyn se Šsynom psches šwjateho Ducha. Ale tež tam płaczi to šłowo Janowe: ničtó nihdy njeje Boha widzał, pschetož se šwojim rošomom njebudžemy ženje šapschijecž móž teho, kiž praji: š kim wy mje runacže, šo bych ja podobny byl?

Japoschtol Jan pokaže nam pať druhi pucž, po kotrymž móžemy ł pšnacžu Trojjeničkeho Boha dóncž, wón rjeknje: hdyž my šo pať mjes šobu lubujemy, dha woštanje Bóh w naš a jeho luboscž je dopjeljnena w naš. To je džiwne šłowo, ale š nim nam japoschtol pokaže, šo dyrbi šo pšnacže Trojjeničkeho Boha najprjódžy š wutrobu štačž. Japoschtol šnaje jeno jene prawe widženje a pšnacže Boha teho šnješa a tole widženje a pšnacže je jemu š tym žiwjenjom w Bošy jenajše. Duž njemóže jeno mudry Trojjeničkeho Boha pšnacž, ně, tež njemudry, tež džęcžo, kotrež je nawuknyło, w Bošy, psches Šhryštuša a psches Ducha a šłowo šjewjenym, žiwe byčž, je Boha pšnało lěpje hacž najmudrišchi mjes mudrymi. Tajke žiwjenje w Bošy mjenuje pať japoschtol žiwjenje w luboscži a rjeknje: hdyž my šo pať mjes šobu lubujemy, dha woštanje Bóh w naš a jeho luboscž je dopjeljnena w naš. Tehdy mamy tež Boha wopravdže, a ščtóz jeho ma, tón tež jeho šnaje, kaž džęcžo macžer ma w luboscži a ju šnaje. Bóh je šwoju luboscž šjewil psches šwojeho Šsyna a Ducha, a hdžez prawa luboscž šo we wutrobje hori, tam je wona wot Boha šapalena; bjes tajkeje wutrobneje, džělaweje luboscže pať žane žiwjenje w Bošy a žane pšnacže našeho Boha.

Čžělny čłowjek pať tajku luboscž njenawuknje, ale najprjedy dyrbi wutroba wobnowjena byčž psches šwjateho Ducha. Duž tež japoschtol rjeknje: na tym pšnajemy, šo my w nim woštanjemy a wón w naš, šo wón nam wot šwojeho Ducha dał je. To je tón wulki džiwny škut, šo Bóh do tych wutrobow, kiž jeho pytaju, šwojeho Ducha wuljwa a psches njeho wobydjenje w nich čžini. Tajke wutroby šo wobnowja jako šmilne a pscheczłiwe, jako čžiste a póžčiwne a ščerpliwne wutroby, polne mēra, kiž njeje wot šwēta. Mamy-li tuteho Ducha Božeho, dha mamy Boha, dha jeho šnajemy a w nim žiwi šmy, dha šmy Bohu bliže hacž mudri a wučeni je wschej šwojej mudrosčžu, a našcha wutroba, psches hrēch šapuščžena, čžini šo šahroda Boža. Tón pucž ł Bohu je pať wēra do Šesom Šhryšta. Ženo, hdyž do njeho wērimy a psches wēru šebi wodacža hrēchom wēšči šmy a jeho šašo lubujemy po tym, šo je wón naš prjedy lubował, dha je mjes Bohom a mjes nami postajeny njebjesti rēbl, na kotrymž nještupja ł nam jeno Boži jandželjo, ale tež Boži Duch, a tať šmy šebi Božeje hnady tať wēšči, runje jako bychmy jeho nětko hižom widželi w jeho krašnosčži. Šamjen.

Legenda.

Wučžba wo šwjatej Trojžy je ša naš čłowjekow potajništvo, t. r. našch rošom ju wopšchijecž njemóže. Duž někosi njewērimi praji: Ščtóz njewopšchijam, wērnó njeje a tehodla tež njewēriju. Tola čłowjek je šebi šam hudancžko a šo ani šebje šameho wopšchijecž njemóže; tať čžył wón Boha wopšchijecž, kotrehož njebjó a wschēch njebjow njebjeka wobjecž nješambža! W tymle nastupanju mamy wo šwjatym Augustinu rjanu legendu abo praju. Tónšamy ras, wo wučžbje šwjateje Trojžy mēnkłowawšchi, po móřskim brjošy džěšche. Duž wón hólčžez wuhlada, kotryž š jenej ščkorpawu móřsku wodu do maleje jamki čžerpacše.

Ščtó čžezsch ty čžinicž? šo Augustin woprašča. Ša čžy morjo do mojeje jamy pjelnicž, bē wotmolwjenje. D ty blašne džęcžo, džěšche Augustin, tať samóžesch ty wulke, nješčónčžne morjo do šwojeje mólcžkeje jamki wučžerpacž?! Ma to šo tón hólčžez do jandžela pschekrašni a rjekny: Ščtó je wjetšchi blašniš, ja abo ty, kiž ty mēnišch, šo samóžesch nješčónčžneho Boha do šwojeho mašeho rošomčžka šapschijecž? — Š tym šo jandžel šhubi.

F.

Na šwjatu Trojžy.

(Matthias Soriffen.)

Džak temu Štwórzej! Šhwalcže jeho luboscž!
Wótžowšy stara Wón šo ša naš džęcži.
Wyšoko šhwalmy štajnje jeho mjeno!
Džak Tebi, Wótčže!

Džak temu Šsynej! Šhwalcže jeho šmilnosčž!
Bratrowšy stara Wón šo ša wschēch ludži.
Ša nim wy šhodžče! pomhajče tež šhudym!
Šbóžnika čžejčže!

Džak temu Duchej! Šhwalcže jeho šwērnosčž!
Pšcheczelnje paže Wón wschēch wumoženyč.
Šłóš jeho šlyšcže! Wotemrējče hrēchey,
Šwērni we Duchu!

Pšcheložil Šchwjela, f.

Ponižnym dawa Bóh hnadu!

Šladaj šo, šo njebychu horde myšle do twojeje wutroby pschischle a šo tam šakorjenile, šo mašch šo ša lěpšeho, Bohu špodobnišeho, hacž teho abo drugeho. Šordosčž bēšche přeni hrēch a je pschezo hišcže najhóřšchi, pschezo hišcže žórko mjele druhich hrēchom. Bóh šteji napscheczšimo hordym, ale ponižnym dawa wón hnadu. —

Njemyšł šebi, šo šy, dokelž šy šhudy a hubjenty, psched hordosčžu šahowany. Ty móžesch šwotkownje žyly niški byčž a tola šnutškownje hordy. Šotom n. psch. hdyž šebi myšłišch, šo dyrbi tebi Bóh, dokelž mašch tudy telko čžerpicž, junu wošebite čžebne mēšto pschipošacž. Wopomú — šamo Šesufkowi wučžobnizy psched tajkej hordosčžu šahowani njeběchu a šamo niž na pucžu do Šerusalem, hdyž tón šnješ w šwojej wulkej ponižnosčži prjedy nich džěšche a jim praji, šo čžyšche šwoje žiwjenje woštajicž. Rať mohła twoja wutroba psched hordosčžu šahowana byčž!

Wy nješmēmy šo jedyn wysche drugeho postajecž, ale jedyn pod drugeho. Ščtóz čže junu přeni byčž, dyrbi tu pošledni byčž čžyčž. Ššluženje dyrbi nam najwjetšcha čžesčž byčž. Šdyž je nam šluženje najlubšche, hordosčž do wutroby njemóže. Čže dha šo tebi prawje šlužicž? abo čžezsch radšcho šebi šlužicž dacž? Ššamo najnižchemu šlužicž, ł temu nješmēšch šo ša dobreho mēčž. Wobhladaš šebi tola Šbóžnika! Wón džęcžo wološcha. Rať lubo ma šłabe džęcžo — tať lubo, šo čže to, ščtóz něčtó džěščžu ł luboscži ščžini, tať wobhladowacž, kaž by to jemu šamemu čžinił! Njeje šnano w twojej bliškosčži šhude — wopuščžene džęcžo, kotremuž móžesch Šesufa dla w luboscži šlužicž? Pšchemyšł šebi! —

A dale: Ššamo tym dyrbišch šlužicž, kotřiz š tobu ša Šesufkom nješhodža. Ty džě jim do wutroby šladacž njemóžesch, widžecž njemóžesch, hacž Šesufa runje tať lubuja kaž ty, na šóždy pad ma jich Šesuf runje tať lubo kaž tebe, je šo runje tať derje ša nich na ščyž pschibicž dať, kaž ša tebe. Wón čže jich, hdyž ššawnje pscheczšimo njemu nješju, do šwojich pscheczelow licžicž. A ty

chytł prajicę: Shto woni nje staraja? — Szmano su tebe hiżom
f nětotrej khandu wody napowali a tón knjes je to widzał a jim
to saplaczi. D kał tebe do haniby staja — hdy by ty jim služicę
nochytł! Chzešč-li horje, — dyrbišč najprijedy dele!

Kšchesczjanowy kšchiž.

(Filipp Spitta.)

Njad krašny, pycha kšchesczana,
To kšchiž je knjesowy.
Shtóž jeho wažnosť spósnawa,
.: Són nošy sradowny. .:

Wón ponižuje šo pschijecę ma
Sa wusnam wulkotny,
Sso njenošy pał wot wonka,
.: Ně! snutska wutrobny. .:

A hdyž tež boli, czisheći cze.
Slej, wěra njekhabla;
Ta wě, so Bóh jón póbkał je
.: A kajli saměr ma. .:

Tež nošy wón šo krótki czaš
Tu jako samdacze
Na czestny schat sa tamny kwapš
.: We lubej wótczinje. .:

K. A. Fiedleř.

Njestaraj šo!

(Sul. Sturm.)

Duscha, spusheć staranje,
Staranje czěšni cze
A njepomha;
Dowěrjej Bohu šo,
Pomoz njej daloko,
Bóh njedrěma.

Slej jeno lilije,
Shtó f tajkej pychu je
Wusnamjeni?
Bóh je wsche swudebial,
Sswjatoczny schat jim tkał,
Tkał jón tež czi.

Dopomni šo ptaczatkow,
Kał te bjes staroscęow
Sraduja šo;
Bóh wschědnje žimi wsche,
Ty wjazy šy: ty dže
Masch džěczatstwo!

Hdyž f Božim džěscęom šy,
Sslyšč słowa Khrysta ty,
Niž prajesche:
„Duscha, shto starasch šo?
Pytaj ty jeno to,
Shtóž horka je.“

K. A. Fiedleř.

Móže Jesuř tebe sahojicę?

Wón to móže, pschetož jemu je data wschitka móž w njebjesach
a na semi. A tola f jentym wuměnjem. Wón móže to jeno,

hdyž ty do njeho wěriscy a jeho słowo rad pschiwosmjescy. To
czi ludžo w Nazarecę nječinjachu, runjež jeho hiżom dlěje a lěpje
hacę czi drusy snajachu, teho dla jim pschi wschej šwojej dobrej
woli pomhacę njemóžesche. Woni drje jeho lubošne słowa wo
hjadze Božej rad słyschachu, ale słowo wěrnoscę, kotrež icy šwě-
domnje khostasche, běsche jim krute. Tež ty rad słyschiscy, hdyž
wón tebi praji, so chze tebe šbóžneho cžinicę, tebi měr dacę sa
twoju duschu. Chzesch pał tež słyschecę, hdyž wón tebi praji, so
šy khudy hrěšnik, kiž dyrbi bjes njeho šhubjenny bycę abo myšlicy
šebi, so šy pschezo šwěru šwoju pschisłuschnoscę psched Bohom a
cžlowjelami cžinił? Seno potom, hdyž wschitke jeho słowa wěriscy,
móže wón tebe sahojicę.

Cžerpjenja wjedu k Bohu.

(Božracęowanje.)

Knjeni schošarka pał na porjad jara njehladasche. Wona
njebě doma porjad nawuřnyła; pschetož jeje macę sa nju a sa jeje
šotry džělasche, te pał šo wo šwoje drascęenje a pschęenje starachu
a pódla romany cžitachu, so bychu šebi czaš pschikróšchile. Wschelke
žónske džěla wobstarachu jeno teho dla, dofelž to móda žadasche,
niž wužitnoscę dla. Pošlednje lěto psched žěntwu pał běsche
Theresija Domanjez macžeri w kuchinje pomhacę dyrbjala a bě po
tajkim f najmjeńšchemu to nawuřnyła, shtož bě f pschihotowanju
dobreje jědže nusne. Haj, wona njeběsche jeno to nawuřnyła, shtož
žoldł derje nashęęowasche, ale tež pschihot kšlósčęęich a dobrych
kufow. Domanjez šwójša dobre kufy a dobre blida lubowasche
a mējesche kšwalbu, so šo na jashł derje wustěji, shtož pał kšětro
cžęžke pjenježne wopory žadasche.

Tež schošarjez blido a jědž na nim šo bórny pscheměni a
f kšlósčęęenkami nastaja, kotrež schošarjez pocžinachu derje šlodžicę
a jemu cžim lěpje šlodžachu, móžesche-li je f mandželskej šamej
jěscę, shtož pał šo jara porědko sta, dofelž mējachu spochi wopyt.
Tónšamy schošarja husto bóle wobcęęowasche dnyli swjěšeli. Wot
jeho tšoch šwakowow běsche stajuje jena pola nich, druhdy tež
dwě a hišęęe pschichodna macę.

Wodnjo schošar šwoje džěla wobstara a pschindže jeno f jědži
do wobhdlenja šwojeje mandželskeje. Wječor pał budžishe radny
Theresiju widzał, hdy budžishe mohł šam wostacę a šo f njej wo
tym a tamnym rozrěčowacę. Wschal mējesche něšęęožkuliž f njej
porěčecę a wschelke wotrěčecę. Ale pschezo a pschezo šako šandže
pschisprawna škadnoscę, dofelž njewušchni pschipošłucharjo pschi-
stupichu.

W šymje šo w bližichim mēscę swjěšelenja njertwjachu, a mēr-
lubowozy, trochu slegmatiski schošar dyrbjesche šo na nich wobdžělecę,
dofelž mloda mandželska wotměnjena lubowasche a jej žiwjenje
na wšy pschezo kšětro njespodobne wosta, dofelž mējesche pschemało
wotměnjena. Bližichi džěni po tajkim wužitym wjěšelu pschijnješe
potom wschelke cžęže. Šaparnoscę, mucžnoscę, njeluboscę a njelóscht
f džělu pokasowachu šo šylnje na woblicę schošarki. Duchowne
wofłabnjenje trjebasche někajkeho šrědka, kotryž by prjedawšchu nje-
luboscę šahnał; tola njebu ta psches to šahnata, ale jenož do dru-
heje njekšmanoscę pschewjedžena. S wjetšcha dyrbjesche to Ma-
ruschka bycę, na kotruž šo worakarowcę schošarki wuřnyła a trochu
pomjeńšchi. Pschetož směrnny, cžichi a miły schošar njehodžesche šo
tutnych šwojich wofebnoscęow dla derje f njewjedrowemu wotwodej
trjebacę.

Tola tež sa njeho domske njewjedro pschezo njewuwošta.
Wón pał jo f tym šam šawinowa, so junu pschi šamotnym hro-
madžebęcę na to špomni, kał by sa žyly dom nusne było, hdy
bychu šo wudawki a žyly naložowanje cžęša hinał škožile.

„Čuba Theresija, ja šym w přěnim lěcę naju hromadžebęcę

dwě scže tolerjow wjazy wudač, hač moje dohody na zyle lěto wuczinjeja a pschi tym hiščeje njejku te pjenješy šobu licžene, kotrež šym sa pošdžišcho wobstaranu njewjesčinišku nadobu saplacžić měl. Tak njemóžemy dale hospodarčić. Mój dyrbimój šo hinaf škožić."

Tute słowa pschinješechu přeni wichor do mandželskeho žiwjenja, sa kotrymž šo pošdžišcho druhe sběhnychu. Psches to šo njespołojnosć na wobemaj bokomaj powjetschi. Wobrot k lěpšchemu pschińdže do domu, jako jimaž Boža miłosć šynka wobradži, kotryž w šwjatej šchčenizy po nanje mjeno Eduard dosta. Tola tuto pscheměnjenje dołho njetrajesche. Pschetož nětko nastachu runje psches tutón Boži dar wschelake pschefory. Nan, macž a wowka běchu na tym šobu wina. Róždy chyzysche šynka po druhich šašadach šublaneho mječ a kóždy sa šwoje wojowasche. Sa lěto štowaršchi šo k hólčkej hólčce, kotraž mjeno Serja dosta. Wobej džěsčji rosčičstwej po cžele kaž hribaj, tola jeju duchowne dary njedostatku pschi snatej pscheforje praweho nawjedowanja, a psches to nastachu wschelake duchowne njedostatki.

Stajna swada a njeporjad w domje, w kotrymž šchošarka wschitko ležo wostaji a tež najmjějšču naležnosć Maruščy k džělu sawostaji, kotruž budžišche wona lohko duzy nimo šobu scžinič mohła, džěsčomaj šchodžesche. Wobožnosć, napschecžiwosć a spjecžiwosć, šebjelubosć atd. šo hižom sahe jako šamownosće jeju šcharaktera pokazowachu. Mała Serja hižom 4 lěta stara rosčaso- wasche, jako by šnjeni i wšokého hroda była, a to i tajkim njehańbitym a staromudrym waschym, šo šo wschitzy hńěwachu, kiž ju šhšachachu. Šdžež budžišche wo něšcto prošycž dyrbjała, tam šebi jo kašaršchi a hawtujo žadašche, a to tak derje wot macžerje kaž wot druhich wobhydlerjow doma. Tež wot njeje mješesche Maruška wjele šnjescž, kotraž bu nimo teho wot worakaweje šchošarki wschědnje cžwilowana a hiščeje njekničomneho hólčiška dla wot njeje šwarjenja dostawasche.

Šchošarjej šo doma wjazy njelubjesche; jeho wola nicžo njepłacžesche a teho dla pytašche w forczimje a w klamańni, hdžež wino a dwójne piwo pschedawachu, rosčrósčjenja. Pschi karancžku a šhartach wostawasche hač do polnozy šedžo. Jeho derjeměče šo i kóždym lětom pomjenšesche a pjenješne naležnosće šo pschezo bóle a bóle šchuwjachu. Š temu šo cžasto i jeho privatnje pokladnižy na tajne waschne pjenješy šhubjowachu. Naš bě šašo pjećtolerška papjera přecž a tola njeběšche ničtó zusy do domu pschishol. Maruška a šchošarka běšchtej šamej wó štwje pobylej, hdžež šo pokladniža namaka. Šnjeni šchošarka wupraji najprjódzy podhlad pschecžiwu Maruščy a mješesche, šo šo na jeje šwěnosć najškerje špuschčecž njemóže, šchtož pať šchošar njepšchida. Dołho trajesche mješ nimaj tuteje wězy dla swada a napokledku šchošar wobšantny, šo chze jejnu šchinju pschepytacž.

Wowskorženo! Dellach zyle na dnje w małym kašchcziku ležesche do bancžikow šawrjeta šradnjena pjećtolerška papjera. Duž šchošarka wuwola: „Tu mašch nětko njewinowateho, šwěneho hólšika, kotremuž je twoja žona štajnje šchidwučžiniła, hdž je jejne ludaršstwo wopschijamšchi wěrnosć pražila. Ale wěrnosć njekmješch džěnišchi džěni rěčecž. Přecž dyrbi tuta ludarka, přecž w tutej hodžinje; ja ju wjazy wałoko šebje njecžerpju. Še wona tute pjenješy šradnyła, ma tež tamne, kotrež šu předy přecž pschishle. Šdy by po mni šchlo, bě dawno hižom i šhže wupokasana. Ale ty šy šo pschezo po nej horjebrał.“

Maruška, ponižna kčžejata towaršcha, bě psched krotkim šwoje dwazyte lěto dokonjaka. Wona njeměkowasche nicžo wotym njewjedrje, kotrež šo nad nej hromadu scžahowasche a jeje žykemu pschichodnemu žiwjenju hinašchi běh dacž hrozšesche. Njedžiwajzy teho bu psched domški šub, psched šchošarka a šchošarku,

powołana a ji wupad pschepytanja jejneje šchinje wosjewjeny. Wona wobtrucžesche šwoju njewinowosć, škoržesche a pšakasche; ale namakana papjera šwědcžesche pschecžiwu temu. Šačž runje chyzysche šchošar miłosć sa prawo płacžić dacž a jej wobacžje šlubi, jeli šo rosčacžapołna wufna, šchto je i tymi druhimi šradnjeny pjenješami cžiniła, dha to šchošarka njepšchida a to teho dla niž, dokelž Maruška štajnje přejesche, šo je hdž pjenješy brala. Ša šymnym dnju novembra bu wona i małym brēmjeschkom, w kotrymž bě džěl jeje wobšedženštwu šwjasany, i hrodu Dubowczina wuhnata, w kotrehož jenym rózku šo šchošarjowe wobhydlenie namaka. Druhi džěl jeje smachow šchošarka šhowa, dokelž mješesche, šo ma šo psches to jich šchodowanje šarunacž.

(Pschichodnje dale.)

Wschelake i bliska a i daloka.

— Šnjes šuperintendentu Šuring we Wójerezach šo 1. oktobra na wotpočiniť poda. Wobšadženje ma wšchnosć, dokelž šo w šuperintendenturu jedna.

— W Budyšchinje, šrjedu 7. junija. Šob pschedšchodstwom našcheho cžescženeho k. šararja Mrošaka-Šrodžišczanskeho a potom k. šararja Domaschki-Budescžanskeho jako městpschedšchodny šo našlětnja šlowna šonferenza šerbskich duchownych w Šserbskim Domje wotně, pschi kotrežž běchu 27 pschitomni. W nastupanju njedostatka, šo je licžba pschedatych šerbskich biblijow wotebjerala, wobšamknychu pschitomni, šo chzedža se wschey mozu temu napschecžiwu džělacž, šo njeby tak wostało, ale na wurunanje hubjenych biblijow i nowymi nucžić, wěrowańske biblije šwěru pošicžowacž, na to hladacž, šo by kóžde pacžerške džěcžo po možnosći šwoje šwjate pišmo měło, kiž mohł šmótr abo šmótra šwojemu mótej daricž. Wšysche teho pať ma šo šlowne bibliške towaršstwo, kiž je cžisčecž dawa, prošycž, šo by šo płacžijna mješescheje šchulškeje biblije na 1 hr. 50 np. a wjetšesche na 3 hr. ponižila. Šnjes šarat Mikelu pschi tym na bibliški šwjedžen na bližšchu šrjedu popoždny do Mašeschez pscheproschowasche (hl. tež naměschit w Šserb. Now.).

Šdyž běšche šo kolekta Mašeczanskeho šnutškwneho mišionškeho šwjedženja rosčžělika, šo dołho a naležnje wo štaranju žyrtwe sa wotroščozu šonfirmirowanu mlodošć wuradžowasche. Šrachoty, dale bóle sa našču lubu mlodžinu hrozaze psches wotebjeranje šchescžijanstwa w domje a ludu, šo pschidwónachu, a pschitomni šo i cžoplej wutrobu wuprajichu, po potrebnosćach a wobštejnosćach jim napschecžiwu džělacž po duchownym a po cžělnym bofu, a pódla kaž sa natwarjenje tak sa wobstaranje a dobru šabatwu ružy hibacž. Šřebne je, tak šo wuprajichu, žyrtwinske rosčuwčowanje i wjetškej mozu šběhacž, mlodošć do šchescžijanskich towarštwow šhromadžecž, jej nabožnu wučžbu w pokracžowanškej šchuli podawacž, a hdžež je to možno, jej kniži a městno pošicžecž, hdžež mohli pschede wschěm zusy šo domjazy šacžuwacž pod wobženjom a nadležbu. Tež wo tym šo rěčesche, tak by hižom šchulška mlodošć šo k porjadnemu šemšchithodženju pschituwčžila. Šiščeje wschelte, našch lud, šarych a mlodych, nastupaze praschjenja šo rosčpominachu a šhutne šacžucže a wotmyšlenje, jeho derjehicže špěchowacž, psches šhromadženyh džěšche.

Šnjesch i dobrego šłowa tež dołhy, wjelešróčny plób wukhadža, a njech Boži Duch, wo kotrehož pomoz šo prošesche, nad lubym šerbskim ludom a jeho duchownymi rukuje.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola šnjewow duchownych, ale tež we wschěch pschedawarňach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoču ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Sserbske njedzelske łopjeno. ↳

Wudama ło kóždu łobotu w Smolerjez knižicziščezetni w Budnjchinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

1. njedzela po šwjatej Trojizny.

Šap. št. 2, 42—47.

Rjany wobras přenjeje kšchesczijanškeje wošady mamy tu psched łobu. Tón wobhladawšči ło pscheczel Anjesowj swjěkeli a jeho wutroba ło posběhuje a wuwola: „hlaj, hěta Boža pola cžłowjekow!“ Haj wšchaf, „hěta“ jeno, wo smonkownej krašnosći a wulkosći njeje nicžo wohladacž; tu njebě žadny rjany Boži dom, kotryž hižom přenje kšchesczijanške wošady mějachu, ale wona ło w templu se Židami łobu abo tam a šem w domach šhadžowasche, a k temu běšche maleje licžby porno tym tawšyntam, kiž w Jerusaleme bydlachu. A tola „hěta Boža“. Bóh je w njej, jemu wšchitke wutroby w lubosći a šwěrnosći napšchecziwo bijachu; „hlaj, ja šym pola waš wšchitke dny“, tuto šlubjenje šwojeho nětk pschekrašnjeneho Šbóžnika móžachu wšchědnje nashonicž, „Bóh chze naš i Duchom wobdaricž, w tej bitwje pschi naš wostacž“ i wyštanjom spěwacž. Šdže je pak nětko hišcže tajka kšchesczijanška wošada, tajka cžišta Anjesowa njewješta bješ poroka a hrošnosće namałacž? Šow pola naš to wjazny njeje a po žyłym šwěcže by ju podarmo pytał. „Štabod, ta krašnosć je přecž wot Šfraela“, tak dyrbi pscheczel Anjesowj se šrudnej wutrobu prajicž, hdyž nasche wošady pschiruna i tamnej přenjeje. Ale runje tehodla je tajke pschirunanje trěbne, šo bychmy pšnali, šcho k prawej kšchesczijanškeje wošadže šlušcha a šcho my wot teho hišcže mamy a na cžim pobrachuje a šcho cžinicž dyrbimy, šo by tajka

hěta Boža pola cžłowjekow šašo nastala. Tehodla dženska to praschenje:

Kajka dyrbi kšchesczijanška wošada bycž, šo by hěta Boža pola cžłowjekow była?

My wotmolwjamy: wona dyrbi wostacž

1. w Božim šłowje,
2. w bratrowskim towarštwje,
3. we wužitwanju Božeho wotšasanja a
4. w proštwje.

1. „Woni pak wostachu wobštajni we wucžbje japošchtolow“, reka jow wo přenjeje kšchesczijanškeje wošadže. My wěmy, tak je ta nastala. Šětr bē na přenim šwjatcownym šwjedzenju Šesufa, teho kšchizowaneho a horještanjeneho, jako Božeho Šsyna a Šbóžnika hrěšnych cžłowjekow pschpowjedał, a wokolo šjoch tawšynt dušchow wěryachu to a buchu wulšczeni na mjeno Šesom Šchryšta k wodacžu hrěchow. Nětko pak běšche na tym, šo we wěryje, we wucžbje, w pšnacžu wěrnosće hišcže hlubšcho šaložicž, a tak džěň a bóle pšnacž, kotra je šchěrołosć a dolhošć a wyškolosć a hlubokosć lubosće Božej, kotraž je šo w Šesufu Šchryštu šjewila. A k temu wostachu we wucžbje japošchtolow, požadachu dale rošomne cžište mloko šłowa Božeho jako nětk narodžene džěcžatka.

Šlajcže, tutu wucžbu japošchtolow, Bohu budž džaf, tež nětko hišcže mamy cžištu a njepšchitroćženu w bibliji. Tam tuczi Boži mužojo runje tak možnje k nam rěcža kaž tehdy, hdyž Šětr w Jerusaleme postaže, šwój hlóš posběže a rěcžesche: „Wy Židzi, lubi mužojo, to budž wam

„jwemjene“, a Pawoł w Athenje Khrystuša, teho křichizowa-
neho a horještanjeneho, pschipowjedafše, a Jan šhroma-
džišni w Geseju pschwoła: „Džeczatka, lubujće šo mjes
šobu.“ A wošebje našcha droha lutherska zyrkej je na
tutej wučzbje japoschtolow šałożena, kotruž je nam Luther
prawu wobradžil a my ju mamy w naškej lubej
maczernej rěczy. A to móže šo tola hiščeže prajić, tu
pola naš budže tuto Bože šlowo čiste a prawje předo-
wane a wučene. Ale šu tež nětk wšchitzy we wošadže
wobštajni w Božim šlowje? Šak je pola tebe? Šaj
wšchaf, jich wjele tu je, kotrymž je lóšcht a wješele, Bože
šlowo šlyšhecž, a njeje ša nich žana prawa njedžela, hdyž
njejšu w Božim domje pobyli abo š najmjejšcha domach
Bože šlowo čitali. Ale hdyž šu čzi drusy? wošebje tež
čzi mlodži? šchto čzinja woni njedželu? Šsnadž džělaju,
abo šo šwješlja, abo čzitaju jeno nowiny abo druge knihi.
To šebi wšchšcho waža hacž Bože šlowo. Wšchaf, tak
š falschnymi profetami mjenja, je biblija jeno čzłowšta
mudrošč, a žadyn Bóh tu š žyła njeje; a tak wopusščža
Boži dom a Bože šlowo, hdyž tež šwěrní štaršchi a knježa
wutrobnje prošcha a napominaju, tola wostacž w Božim
šlowje, kaž šu to tež něhdy šlubili. Njeje dha tak, šo
čzi, kiž bibliju tak šastorcža, in š žyła ženje njejšu psche-
čitali? a njeleži dha wjele wjazy mudroščje, troščta, možy,
žiwjenja w jenym šchpruchu biblije hacž we wšchelafich
nowinach a druhich knihach? Šaj, dobre knihi a nowiny
w čzeščzi; ale wučba japoschtolow je mohła, šchtož njeje
žana čzłowšta mudrošč šamohła, pschibójštwó šastorcžicž,
šchescžijanštu zyrkej natwaricž, hrěšchnikow wobrocžicž,
šrudnych troščtowacž, mrějazych wobšbožicž. A to budže
wona tež dale čzinicž, hacž to šazpimarjo Božeho šlowa a
šknjesowi nješchecželjo čhzedža abo niz. Čhzemy tehodla
wostacž w Božim šlowje, jo rady šlyšhecž a čzítacž a
tak jeho žohnowanje wužiwacž a šo wopofacž jako hěta
Boža pola čzłowjekow.

2. Š temu pak je tež trěbne, wostacž w bratrowskim
towařštwje. „Woni pak wostachu wobštajni w gmejnstwje“,
rěka jow dale. „Šena wutroba a dušcha“ běchu. Hdyž
tež wšchelafeho štawa a powołanja, wšchelafich lět a
wšchelafeho šamoženja, běchu tola hromadže šwjafani psches
šwjafš lubošče a měra, jako bratsja a šotry w Šesufu,
jako džěczi jeneho Wótza, jako pučowarjo do jeneho nje-
bješkeho wobudjenja. Tak šebi w čželnym a čžašnym
pomhachu. „Wšchitzy pak, kotřiz wěrjachu, běchu šhroma-
dženi a mējachu wšchitko psches jene. „Wšchitzy pak, kotřiz
wěrjachu, běchu šhromadženi a mējachu wšchitko psches jene.
A pschedawachu šwoje kubla a žiwnoščje a džělachu je bje
wšchitkich, ša tym hacž komu potrebne běšche.“ Šchtož je
moje, to je tež tvoje, pschetož wono je teho šknjesa, rě-
šafše pola nich, a tak šebi mjes šobu šlužachu. A to
tež w duchownym; šhornych wopytowachu, šrudnych troščto-
wachu, šyroty a wudowny šastarach, šabłudženyh na-
pominachu. A runje tuto bratrowske towařštwó přenjeje
šchescžijanšteje wošady běšche ša Židow a pohanow š wul-
šim šacžiščjom. „Šlajče, kak šo mjes šobu tak lubo
maju!“ rjeknychu a tak někotry bu runje psches to wabjenty,
š šchescžijanom byčž. „Šón šknjes pak pschida wšchědnje
tej zyrkwi, kotřiz buchu šbóžni.“ A to dnyrimy tola
prajicž, tež nětk je hiščeže tam nanajlubošnišcho, hdyž
šchescžijenjo w lubošči a jednocže hromadže bydla, hdyž
tak je w mandželštwje, šwójbje, gmejnie, haj w žyšym
ludu, tak šo je tež jedyn ša drugeho, jemu pomha, jeho

troščtuje, napomina, warnuje, bjes pohladanja na wošobu.
Škutki šwonkowneho a šnutštowneho mižionštwja, Šustav-
šdolšškeho towařštwja, bibliškeho towařštwja šu tak rjane
róže we wěnzju bratrowskeho towařštwja w šchescžijanštwje.
Ale kak wobdžělisch šo ty pschi tym? Njedyrbi šo hiščeže
wjazy štacž? Njeje štrach, šo šo tuto bratrowske towař-
štwó mjes šchescžijanami šhubi? Šajka njejednota w ludu,
šajke nješchecželštwó mjes wšchělkimi štawami, šajki njedžaf
a šajka nješpokojnošč pschi dostatej lubošči! To wšchaf
je wěrnó, tamne „šo mējachu wšchitko psches jene“, běšche
w přenjeje šchescžijanšteje wošady tež jeno krotki čžaš, a
nětko, hdyž šo šchescžijanštwó po milionach licži, njeje
to wjazy móžno, ale šchtož šo dnyrbi tola dale žadacž a
namafacž, to je lubošč, kotraž šobu na šbože drugeho
džiwa, kiž nješyta jeno to šwoje, šo nješa rošhněwacž a
šo šraduje nad prawdoščju. „Ša tym budža pošnacž, šo
moji wučžobnižy šče, hdyž šo mjes šobu lubujecž“, je
tež Šesuf prajik. Duž dha, šo bychmy prawa šchescžijanšta
wošada byli, wostanmy w bratrowskim towařštwje. A

3. we wužiwanju Božeho wotšafanja. „Woni wo-
štachu wobštajni we šamanju šhlěba“, rěka jow dale. Š tym
je Bože wotšafanje mjenja, kotrež šu wšchědnje pschi
šwojich Božich šlužbach wužiwali. Tak wobnowjachu a
wobkručžachu šwoje towařštwó š Šesufom, šwojim Šbóžni-
škom, jow woptowachu wošebje, šo je wón šřjedža mjes
nimi, jow buchu wodacža šwojich hrěchow wěščzi a na-
pjelnjeni se ščerpliwošču, dowěrjenjom, š nadžiju wěčneho
žiwjenja, šo bychu šo dobre bėdženje bėdžili a wěru
džerželi, hdyž šnadž buchu pschescžehani a na šmjercž
martrowani. Še pak nětko hiščeže Bože wotšafanje w tajšej
čzeščzi? pschitšhadžuju dha, šo bychu žohnowanje teho šameho
wužiwali? pschišdu dostojni a derje pschihotowani? Šaj
wšchaf, tu w našich šerbškich wošadach pija hiščeže rady
tutu žiwu wodu a jėdža tutón šhlěb žiwjenja. Ale tež
jow licžba špowjednyh wotebjera, a kak šrudnje šteji š tym
druhdže! Wot šwojeje škonfirmasi šem njeje tak někotry
wjazy š Božemu blidu pschišchol, a šchtož šnadž ras hiščeže
do Božeho doma džje, dha tola š Božemu blidu nješchidže.
A hušto, šajke njedostojne wužiwanje Božeho wotšafanja!
Šeno šo hiščeže pschidže, ale žane prawe pschihotowanje,
žane šlubjenje š nowemu šwjatemu žiwjenju. Šak móže
Bóh w nich a mjes nimi byčž? Š šchescžijanška wošada,
šo by ty byla hěta Boža pola čzłowjekow, wostan we
wužiwanju Božeho wotšafanja. A

4. tež w proštwje. „Woni wostachu wobštajni
w proštwje“, rěka jow hiščeže, a „šhwalachu Boha“. A to
čzinjachu w templu, w domach, ša blidom, rano a
wjecžor, w šbožu a nušy, š modlenjom džělachu, čzinjachu
džiwny, pschewinychu šwět a džěchu do šmjercže. Přenjeje
šchescžijanšteje wošady brón a šchit běchu te šlyšy a
wošebje modlitwy. A šchto je nětk našim wošadam
modlitwa? Šak někotry dom je, hdyž njeje žaneje modlitwy
ani wot muža, ani wot žony, ani wot džěczi a domjazych,
niz rano, niz ša blidom, niz wjecžor, niz w šbožu abo
w nušy. A kak wjele modlitwow, hdyž jeno rót rěczy,
ale wutroba njeje pódla. Še potom džiwa, hdyž njeje we
wutrobje žadyn měr, w domje žane žohnowanje, pschi
pržowanju žane radjenje, w nušy žana pomoz, w žiwjenju
žana šwjatolicž! Š čhzemy modlerjo byčž a wostacž a
wošada budže, šchtož dnyrbi byčž, hěta Boža pola čzłowjekow.
Nječ š mojej tak je a š tvojej. Šamjen. S. w M.

Jeſuſ, naša pomož.

(Sam. Preiswert, ſcht. 1—2. Fel. Barenta, ſcht. 3.)

Ta wěz, pſchi kotrejž ſtejimy,
D Jeſu, twoja je;
Je twoja pať, dha wěsći hmy,
So lónza njewoſmje.
A tola pſcheńcžne ſornjeſchto,
Njej plódne hiſchcže na ſwětko,
Eso mrějo ſemi do kłina
Najprjedy hwojoh' hycža wſda,
We ſemrjecžu ſo hwojoh' hycža wſda.

Ty džěſche, luby Ebóžniko,
Pſches kſchiž do kraſnoſcže,
A wjedžeſch tón pucž kóždeho,
Kiž wěri do tebję.
Nó, dha naſ wjedž wſchěch na dobo
Pſches czerpjenje a kraleſtwo;
Wjedž naſ pſches hmyercž a cžěmny row
Do tamnych jaſnych bydlenjom,
Do bydlenjom pſches hmyercž a cžěmny row.

Ty wumrjel ſam kaž ſorno hmy
A pſchińdže do rowa;
Duž wožiw, žima ſtudžeń tu,
Eswět, kotryž Bóh cži da.
Eczel póſłow do wſchěch krajinow,
So twoje mjeno tam a jow
Wſchěm ſnate budže k ſbóžnoſcži.
Tež my hmy k ſlužbje hotowi,
We bėdženju a ſlužbje hotowi.

K. A. Fiedleſ.

Prawy rěčnik.

Dr. Auguſt Hermann Franke w jonym hwojich přėdowanjom
wo wobcžeženju wutrobny ſe ſtaroſcžu praji:

W jonym měſcže bėſche wudowa, kotrejež mandželſki bė jej tež
wſchelate liſty a piſma ſawoſtajit. Duž ſo wona hndže, je cžita
a ſebi te wſchelate ſlicžbowanja wobhlada, ale ſo do nich njena-
maka. Ešto tehodla ſčžini? Wona wſchitke piſma woſmje a je
k rěčnikę donjeſe, prajiwſchi: Erijadužcže tole wſcho po hwojim
dobrym hweđomnju; ja ſo do wſcheho namaćacž njemóžu; duž tu
wěz Wam pſchewoſtajam. Wobſtarajcže ju derje!

Tajfile rěčnik chže tež naſch Ebóžnik hycž. Tón widži, ſo
hmy w podobnych wuſtoſcžach a we wſchelatej ſtaroſcži. Duž
dyrbimy tež my liſty hwojich ſtaroſcžow hromadu ſawalicz a je
jemu donjeſcž a pſchepodacž k tym pſchewědčženjom, ſo wón
wſchitko derje wumjedže.

Luby cžitarjo, khwataj k njemu! Twój Ebóžnik je džě twój
najlepſchi ſaſtupnik we wſchěch cžežkotach twojeje wutrobny a twojeho
žiwjenja. Bóla njeho ničžo ſhubjene njeje.

S.

Scžerpliwocž.

(Spitta.)

Rom. 15, 4.

Tu cžeńje jandžel měrný
Pſches ſwěta ſahony,
Soj' póſłal je Bóh hweńny
Nam k troſchtej do nuſny.

Ma wócžto počnej hnady,
A pokoja ma doſcž;
E tym jandželom dži rady,
Wón rěka: ſcžerpliwocž.

Pſche wſchitke ſtyſtne cžaſy
Eže hweńru pſchewodža,
A rěcži pſchezo ſaſny
Wot kraſnoh' žiwjenja;
Wón wjeſ'ku duſchu dawa,
Eſy žyle ſtuženy,
A k pomozny cži ſtawa,
Eđnyž kſchiž maſch pſchenjeſcž ty.

Wón lóžſchu cžini tebi
Tež bolocž najcžežſchu,
A nahlu duſchu ſebi
Wón cžini ſſudženu.
Nóž cžěmnu tebi ſaſo
Po cžaſu roſjaſni,
A kóždu ranu ſaſo
Eži wěſcže ſahoji.

Wón njeſwari tw'u žadoſcž,
Eđnyž ſpokojicž chže cže;
Da cžichu wěrný radoſcž,
Eđnyž tebję ſměruje.
Ma twoje morſotanje
We cžěſnym holku tu
Ma jeno poſaſanje
Tam horje k žiwjenju.

Wón na wſcho wopraſchenje
Wſchal hndom njemłowi,
E tym troſchtuje pať rjenje:
„Twój row nje' dalofi!“
Tak njerěcži wón wjele,
Eđnyž wodži k tobu ſo,
Pſchez' hwoju myſł tam ſcžele
Do raja njebjeſkoh'.

Zurij Bróſt.

Czerpjenja wjedu k Bohu.

(Poćracžowanje.)

Etradžu ſchoſar ſady dwora wuſtupi, hđžež pucž nimo wje-
džiſche, po kotrymž mějeſche Maruſchka cžahnyčž a kotryž do Mo-
rawza k Broniſchej wjedžeſche. Wón jej wołmjane wodžecže a
toleť pjenjeſ poſticži a nuſowaſche ju, ſo to wſa, tež wobkrućži jej,
ſo je žyle wo jejnej njewinoſcži pſchewědčženy. Wótſje plaťajo
Maruſchka wujej wołoko ſchije padže a chžyche ſo jemu džałowacž;
tola rěcž jej ſapowjedži, ſo njemóžeſche ani ſłowcžka prajicž.
Eđma bė něotre hodžiny po hwojej droſny cžahnyčž, naſta žaloſne
hnehowe njewjedro a ſatraſchny mjecžel a wějenza, tak ſo budžiſche
lónž wſacž dyrbjaka, njebudžiſche tamny bur k Morawza pſchijěl a
ju ſtrowu k jeje wujej pſchijewjeſ.

W domje ſchoſarja pať pſchibnywaſchtej njeměr a ſwada džęń
mote dnja. Džěſcži roſcžiſchtej, ale niž k wjeſeluw ſtarſcheju, pſchetož
jeju njepočžinki naney wjele ſtaroſcže nacžiničju a macžeri ſo Serja
je ſłowami pſchecžiwjeſche a ju pſches njepoſluſchnocž hnewaſche.
Teje kłóſcže nuſchlowanje pſchinjeke jej bolocnu hmyercž. Wona
bė derje ſawaleny bėly proch wuſlėdžika, ſa drobný zołor mēla a
tójſchto wot njeho ſjėđka. To pať bė jėđ był. Pomoz njebė

móžna a tak Serja 10 lět stara wumrje. Šyna, 12 lět stareho, pòškla nan na gymnasij do bližšeho města. W prěnich wjětšich próšdninach drugeho lěta pschińdže wón, kaž hewak husto, domoj. Wo čašu pak so šubi a njepschińdže wjazn domoj; njebu tež w měsće namakany. Šlowna pokladnica bě wotewriena a psches 200 toleť i njeje wumřaty.

Dwě lěcže psched tym frudnym podawkom bě Wóh staršchimaj jašo holeczku wobradzil a sdašce so, so hnadny Wótz psches tuto džěcžo wobeju na lěpschi pucž pschijedže. Tola rozpad jeju šboža bě psched durjemi. Wot lěta k lětu bě so dołh pschisporjal; a dołžnizy schošarja džěń wote dnja nadděhowachu.

Hischcže njebě džowczička 3 lěta stara, pschińdže na jene dobo powjesč: schošar je so w rězn, poł hodžiny wot Dubowczina běžazej, šatepil. Na brjosh pschi jara hlubokim kótlischcžu namakachu jeho čapku, dnyšacžne knižki a dwójnu maču pistolu. Šena rokka bě hishcže natykana, druga pak wutšělena. Wschitzy měnjachu, so je so wón na nahly brjosh šupil a i pistolu šatšělił — a je potom do rěki padnyčž dyrbjal. Runjež pak tež jeho wšchudže pytaču, njebu jeho čžěko tola namakane.

We jemjanskej pokladnicy pobrachowasche wjele pjenes a schošaržny wšachu dołžnizy šwjětšcha wšchitke jeje wobšedžěństwo. Kaž štejesche a džěšche a šchtož móžesche w korbje na šhribjecže dale njesč, to jej wosta, jako hród Dubowczin i šilětnej džowczičku wopušcžzi. Šdže dyrbjesche nětk šwoju nohu nastajicž? Šan, macž a jena šotra běchu wumrjeli a pošlednej šotije běšchtej w šhudobje žimej; tež běchu dawno hižom pschekory mies šotrami nastake, šotrež je džělachy. Šhwilu rěczesche so wo Dubowczinu a wokolnosčzi wo schošarjowej šwójbje a jeje podeńdženjach. Wo krotkim čašu bě wšcho šabhte a něchtó njestarasche so wjazn wo macžer a džěcžo. — — —

Wróczmy so jašo k Selnitz Marušchž do Morawza. Wona bu wot wuja Bronišcha luboščiwje pschijata; wón wobkrucženju jeje njewinosčže wěrsesche. Dołho njetrajesche, bě so Marušcha do burštwia škožila a džělasche w domje, šahrodže a na polu tak pilnje a špěšnje, kaž pilna Martha w bibliji, runasche so pak w druhim wotpohladanju pobožnej Marji, šotraž husto pak w žyrkwi, pak w čžichej šomoržn k nohomaj Šbóžnita šedžo šlódkemu ewangeliju šwoje wucho špožčzi. Wo něotrych lětach pak wona pobožneho, šprawného a šwěrneho mandželskeho namaka, hajnika Šažnita, šotryž jeje wošebnosčže, jeje pokornosčž a šwěrnú džělawosčž wošoko wažesche, a šotryž i njej w jenym duchu jenicžke džěcžo — dwě běšchtej wumrjetej — w pobožnosčzi a čžestnosčzi šublasche. — —

Šedyn wječžor po 8 hodžinach poča so rječšanił w dworje hibacž a šchčowlasche něotre rasy. Šasdała wušššcha hajnikowa šchčowlanje pša, po krotkim wuhlada blyšcž latarnjow. Tež wšchelake hlošny rěczachu psched durjemi. Š šhwatom hajnikowa k durjam škoczi. Šižom pschińdže jej Šažnik napschecžo, wopšhija a wokolšcha ju šhwatnje a džesche: „Dubowana Marušcha, ja wjedu wopnt dweju hoščow, wo šotrymajž pak njewěm, hacž štaj žiwaj abo morwaj. Čžesč ty wothladanje dweju w šněny namakaneju šchšesčžijankow na so wšacž, dam šmjeršnjeneju do pschipóblanskeje štwy donjesč. Šeli pak nochžesč, dyrbju jeju do wšny donjesčž dacž. Tola twoja luboščž mi praji, so čžesč. Šudny mašch moju tišěbu, powiškni ju na prawe měštno, ja pak čžžu pomhaznym wješnym pschitšacž, šchto maju čžinicz!“

„Džak budž Bohu, so šh dom. Ša šhm so wjele wo tebe štarala. Š pomozny šhm šwólniwa a šotowa. Šajkej njelšožownej šh namakal?“

„Šhudže šdrasčženu žóniku a male holecžo — tola ja čži pošdžišcho wšcho wobšchěrnje powjedam. Nětk dyrbi so na měsčže

pomoz podacž. Šerje je, so mamy w póblanskej štwje dwě loži štejo. Wobštaraj něotre i horzej wodu napjelnjene blesche, so šo loži wumohrjewatej, tola šedžbu na to, so pschekhorze nješšbu, ložo šmē jeno šrěńjo čžopke bncž. Šeli namakanej do žiwjenja pschijesemny, dyrbitej hnydom do wuhrešeho loža!“

Dwaj šylnaj mužej njepšchitaj na nošydlach šmjeršnjenej, na šotrež běchu pšaschcže nakkadli, a dwaj druhaj džěšchitaj póbla. Ššchi tym hlubokim šněny njebě dalekšód šhwatnje šchol. Šchtyrjo noscheryjo, bližšchi šuškodža hajnika, dyrbjachu husto wotpočžowacž a so wotmēnjecž. Šošydlka psched durjemi šahodnje štajichy. Šotom mužojjo wulku hromadu šněha do jštwy nanošychy, do šotrež dyrbjachu šmjeršnjenej pschijesčž. Šajnik něotre šawki na šchpundowanje šwóčzi, tak so wobmješowany rum nasto, do šotrehož šněh našypachu. Ša njón žonu a džěcžo položichy a wobeju je šněhom šakrychu, jeno nók a hubje wostachu nješakypane. Šěhdže hodžinu běšchtej tak ležakej, dha lěkar pschińdže a wšcho ša dobre špóšna, šchtož běšche so hacž dotal štalo, pschitasa tež hishcže wjazn šněha na njeju našypacž. Ša poł hodžiny pošasowasche so šašo žiwjenje w holecžu. Šnydom lěkar pschitasa, so bnychu holecžu derje wutřeli, ju do loža položili a prawje i wólmanymy lopami ryhowali. Šwón šam jej něotre rasy bleschku je šalmiakowym špiritušom pod nók džeržesche. Ššches to so pscheco wjazn wopokajšmow žiwjenja widžecž dachu. Ša pschitšnju lěkarja hajnikowa šylny čžorny šhofej nawari. Šys a dšs jej kžizu šhofeja do rta šinychu, psches čžož so možny jeje žiwjenja pscheco bóle powyšchachu a napošledku so tež rošom namaka.

„Ša šhm tak hlódna, macži, hđže šh ty? Šdže šhm ja?“ —

„Šmērom, šmērom, džěcžo“, wotmolwi lěkar, „šh šh pola dobrych ludži a macžerka njeje daloko.“

Džěcžo došta šchalku dobreje mjašoweje jušhti, šotruž bē hajnikowa krotko přjedy na čžopko šajika. Š šhwatom wona tuššamu wuhreša a šapadny potom šašo do hlubokého, ale čžicheho španja. Šóšny poča so počžicž a tak bē žyle je šmjertneje nuššwutorhjena.

(Ššchichodnje dale.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

Ššerbškim duchownym naležnu proštwu, so čžyli jutšje bližšche šerbške Draždžanške šemschenje, kiž maju so 25. junija dopol. 1/2 12 hodž. w šchžžnej žyrkwi, wošadnym wosjewicz a wšchčh štaršchich nutrne napominacž, so bnychu šwoje džěcži a šnatych w Draždžanach a wokolinje k wopntej pohonjeli a napominali.

Š Wochos. Š noweje drasčže pošasuje so našcha lubošna žyrkwičžka. Ša wobšamknjenje žyrkwineje rady buschtej žyrkej a wěža wot wonka wonowjenej. Džěko wuwjedžeshtaj mišchtr Šlemmer i Šuczja a Šahle i Šěkeje Wody. Šehorunja bu šтары šechow wokoło žyrkwi šrunany a i rjany mi šchtomikami wobšadžany. Šchtomiki je našch patron, knjes hrabja i Šrnim mišosčžiwje darik. Šjech tuto džěko, šotrež je wošada i radoščžu wuwjedka, tež Šoži dom a Šože škowo wošadže lube čžini, so pošne šemsche wostanu a Šoži Duch we wšny knježi.

„Šombaj Wóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchčh pschedawarňjach „Ššerb. Šowin“ na wšach a w Šudyschinje dostacž. Ša šchtwórcž lěta pšaczi wón 40 np., jenotliwe čžiška šo ša 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Npoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščzećni w Budyšćinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

2. njedžela po šwj. Trojizny. Šap. štutki 3, 1—10.

Dutje našch lubowany kral našchu šerbštu Łužizu wopyta. Wšchitzy šo wješeliny, šo šměmy jeho do naš witacž a šřjedža mjes nami widzecž, njeh tež jeno na krotki czaš. Hiščezje wjele bóle móža šo kšchesczijenje wješelicž, šo maja, niž jeno krotki džeń, ale wšchědnje teho krala šřjedža mjes šobu, kiž je jim šlubil: „Da šym pola waš wšchitke dny hacž do šćonczenja šwěta“, šo šo jim kóžde ranje š nowa jeho miłe woblicžo šwěczi, šo šmědža kóždu hodžinu se šwojim naleženjom pšched njeho šćupicž a šo we wšchěj nusy jeho krašnjeje pomozny trošćtowacž. Se wšchelkej nusu a hubjenštwom šmy tu wobczěženi na cžěle a na dušchi, ale my nješšmy wopušćčzeni, tón šćnješ je bliško pola naš a pomha hubjenym krašnje. To wobšwědczi nam našch džěnkšišći njedželski tekšt.

Tón šćnješ pomha hubjenym krašnje.

1. Pšchindž jeno se šwojim hubjenštwom pšched prawe durje.
2. Žadaj šebi jeno ja šwoje hubjenštwo prawu pomoz.
3. Wopruj jeno po šwojim hubjenštwje prawy džak.

1. Muž běšče, šćromy wot macžerneho žiwota šem, a da šo nošćez, kotrehož šadžachu wšchědnje pšched templowe durje, kotrymž rěčachu te rjane, šo by prošyl šmilne dary wot tych, kotřiz do templa šćodžachu. Tu je nam wulke hubjenštwo š mało šłowami wopišane. Tež džěnkša hiščezje — tak wjele hubjenštw na wšchěch šćronach! Jeno

tajkich wobohich bėdných cžłowjekow, kaž tutón šćromy jow, je w našchim němšćim kšěžorštwje na 50000. Ale nima tež hewak kóždu šwoje brěmjo a wobczěžnosć, njeh tež pšchezo tak šćawnje na woczi njestupa, šćorošć abo šćarošć abo wšchelku druhu nusu a žalosć w domje? A hdy by ty tež nicžo wo tym hacž šem nješćonił, nješšmy my wšchitzy š pšćirodženja na tamneho šćromeho prošćerja podobni? Pšćetoz šćtož je wot cžěla šo narodžilo, to je cžělo, a kaž dołho šo nješšy š nowa narodžil a nowy cžłowjek šo šćinił w šćřřstufu šćelufu, tak dołho šy a wošćanjesh tež šćromy wot macžerneho žiwota šem, dušćownje šćromy a nješćmany šćodžicž po Wožich pšćikafšćnjach, tak dołho wošćanjesh tež šćudny prošćer, šćudny na tej prawdošćci, kotraž pšched Bohom placzi, šćudny na trošćczje, měrije a nadžiji, šćudny na lubosćci š Bohu a cžłowjekam, šćudny na prawym wješćelu a wofšćewjenju, š jěnym šłowom: hubjeny cžłowjek. Derje tebi hiščezje, hdyž tajke šwoje hubjenštwo cžujesh; pšćetoz dha wšćak budžesh šebi potom tež pomoz pšćacž. Ale hdyž ju pšćašć, pšćaj ju jeno tež na prawym měšćze, pšćindž se šwojim hubjenštwom pšched prawe durje.

Pšched templowym durjemi, kotrež rěčachu rjane, hdyž najwjažny ludzi won a nuts šćodžeshče, běšče šebi tón prošćer šwoje měšćo wušćolił. Džemy tež my se šwojej nusu kóždu czaš pšched prawe durje? Šćtož je šćromy, pšća šebi lěkaršćku pomoz a wón na tym derje cžini; ale, ty šćromy, nješćanjesh tež hiščezje druge durje, hacž durje cžłowšćeho lěkarja, durje, pšched kotrež mašć naj-

prjedy pschincz? Gdn byschtej Marja a Martha w Bethaniji pschi khorosczi swojeho bratra psched tele durje nepschischlej, wonej njebyschtej tu krafnoscž Božu wobladalej. Schtož je khudy a we wulkej nusy, proshy swojich sobuczlowjekow wo pomoz, a schto chzyn jeha teho dla kwaricz? Ale, ty khudy, njesnajesch tež hischcže druhe durje, wo kotrež mašč so klapacz we swojej nusy? Gdn by khudy Lazarušč žane druhe durje njesnal, hacž durje bohateho muža, psched kotrymž wón wschędnje leželche, wón by tola prawje wopuschczeny byl. A schtož we swojim swędomnju žaneho pokoja a mēra nima, došelž swoje hrēchi czuje a pyta swoju smutskownu nusu psches wschelke swētne rosprōschjenja sabycž abo chze žebi žam se swojej mozu wupomhacz se swojeho duchowneho hubjensstwa, tōn je psched žyly njeprawe durje pschischol. Ani swēt ani ty žam nje mōžesch swōj wumōžnišč byčž. — Kotre dha žu te prawe durje, psched kotrež mamy pschincž se swojim hubjensstwom, czēlnym a duchownym? „Sa žym te durje“, praji Jezušč Khrystušč. Haj, wón je te prawe durje; te rjane durje, pschetož schto je kajkiž ty, Jezu, lubošny? a te jenicžke durje sa wschittich, kiž žebi pomoz wot Boha žadaja, pschetož ničto nje pschindže k Wōtzei, khibe psches njeho. D wy sprōžni a wobczēženi, hōže khwatacže wy se swojim brēmjenjom, se swojej nusu a se swojim hubjensstwom? Žow žu te prawe durje, jow bydli tōn prawy lēkar, jow czahajcže swōncžk, hacž wón žlyšchi a wam wotewri a žo wašč prascha: Schto chžesch, so bych tebi czinišč?

2. A potom žadajcže žebi tež tu prawu pomoz. Schto proshesch tōn khromy wot Pētra a Žana, jako nimo njeho do templa džēschtaj? Scherpatku jeno, khudu scherpatku, kajkuž bē hižom tašč husto wot ludži dostašč. Ale schto by ta jemu wjele pomhala? Wōn by tola hubjeny wostašč, kaž prjedy. A kajku pomoz žada žebi najwjažy ludži dženža hischcže? Swōnkownu pomoz. Haj wschaf, tōn Knjes chze tež swōnkownje pomhacz, ale najprjedy tola a pschede wschēm smutskownje. Wōn chze prawje, wōn chze na duschi pomhacz. Tehodla rjeknje Pētr k njemu: „Wohladaž na naju! Sslēboro a šloto ja nimam, schtož pašč mam, to cži dam: w mjenje Jesom Khrysta poštašč a khodž!“ A sapschijawšchi jeha sa ruku, posbēže jeha a hnydom buchhu jeha nohi koscže wobtwjerdžene. Tu widžisch, kotry je tōn strowy balsam sa te khore štawy a sa tu hrēschnu duschu, sa tu srudnu wutrobu a sa to nje poškojne swędomnje, ta prawa pomoz we wschēj nusy: to nje šloto a šlēboro, sa kotrymž swēt loži a kotrež hischcže ženje žanu duschu prawje naščycžilo a spoškojilo njeje, nē, to je Jezuščowe drohe, wyškožo khwalene mjeno a wschitko, schtož je w tutym mjenje sa našč wopschijate, ta žyła pošnosčž jeha hnady a šmilnosčže. A schtož tu nētk wēri do tuteho mjena, tōn šhoni na žebi jeha spodžiwnu mōž, tōn štanje a khodži. Ssh-li žo swojich hrēchow dohladašč a kajesch žo jich i wutrobu a sapschimnjesch we wērije mjeno teho, kiž je nam wot Boha šczinjeny k mudrosčži a k prawdosčži, k swjeczēnju a k wumōžēnju — ty jeha mōž na žebi šhonišč, ty wot hrēchow štanjesch a budžesch w nowym žiwjenju khodžicž, kaž tamny Zachäušč, kaž tamna Marja Madlena. A wy sprōžni a wobczēženi, kiž wy šdychujecže pod wschelakim kschizom, o budžecže-li wy jeno i žyly wutrobu k tutemu mjenu žo wołacz, dha budžecže i troschtom wōschewjēni a i nowej mozu napjelnjēni, so budžecže šlawacz se swojich šylšow a i troschtnej nadžiju hładacz na to

herbstwo, kiž je wam pschihotowane w njebjeschach. Š krotka: „Tam žana hōrka boloscž njei, hōžež jeha šlōdke mjeno štej.“ Tehodla dyrbi tež kōždy cžadž pola našč rēkacz: „Jezušč, Jezušč je to mjeno, kiž mam w swojej wutrobje, Jezušč je tōn Šbōžnišč jeno, kiž tu duschu wōschewi. Na Jezušču pohladam, hdyž ja troschta potriebam.“ — Haj, pytaj žebi sa swoju nusu tu prawu pomoz. Duscha, pytaj Jezušču, wschitko druhe nje pomha. —

3. A sa tu dostatu pomoz woprui temu Knjesi tōn prawy džak. „A poschōcziwšchi wōn štanj a khodžesch a džesch i nimaj do templa, khodžesch a škafesch a khwalesch Boha.“ Doščž šlowow swjaty Lukašč jowle nje mōže nabracž, so by nam džakowne wješele tuteho człowjeka wopiščal. Wōn khodžesch a džesch — haj, hōžeha dha? Wōn džesch i nimaj do templa, a myšlicž žebi mōžemy, schto je tam czinišč: Wōn je Bohu tam swōj ponižny, horžy džak woprowal. Wōn khodžesch a škafesch i wješelošču, wōn khwalesch Boha: Budž khwalba Bohu žamemu a džak sa jeha hnadu. Dopjelniko bēsch žo na nim tamne Jēšajašowe wēschcženje: „Tehdy budža khromi škafacz a nēmych jašč budže khwalbu špēwacz.“ A wēicže njeje wōn jeno tamny džen a tamnu hōžimu Boha khwalil, nē, jeha žyly žiwjenje je wot nētk štajna khwalba Boha byla. Pschetož, kaž je nam potom hischcže dale powjedane, wōn džeržesch žo k Pētrei a Žanej, wōn da žo wot njeju dale wješcž w hnadže a pošnacžu Jesom Khrysta.

Tōn Knjes pomha hubjenym krafnje. Gdyž žmy tež my jeha pomoz šhoni, hdyž je tōn Knjes tež nam sažo na nosy pomhal i czēlneje abo i duchowneje nusy, schto mamy potom czinišč? Wōšhlycže sažo te wustate kolena a czinčže rune stopy se swojimaj nohomaj; hōicže sa swjeczēnjom, bješ kotrehož ničto teho Knjesa nje wohlada. Haj, w jeha mjenje chžemy khodžicž, w jeha mjenje žo modlicž, w jeha mjenje swoje džēlo czinišč, w jeha mjenje cžerpicž, w jeha mjenje wumrjecž. Tašč chžemy žo jemu džakowacz psches swoje žyly žiwjenje, hacž budžemy jemu tam horjekach wēczny džak a khwalbu sa to špēwacz, so wōn nam pomhal je se swojim woblicžom. Šamjen.

K. w P.

Na prēnim lēcznym ranju.

Khwal teho Knjesa, moja duscha, a schtož we mni je, jeha swjate mjeno; posbēhšč žo k njemu a wupschestrēi swojej ruzy k temu, kotryž tvoje žiwjenje wot škazenja wumōže; kotryž tebe kōnuje i hnadu a se šmilnosčžu. Šwojemu swētku dawa wōn wokoło šemje bēhacz; i dalokcho ranja swojemu šlōncžnemu blyščcžej k nam pschilhadžecž, so czopky a miły k naščimaj nohomaj dele pada. Rjeknje wōn k swojemu šlōnžu, dha wono nje škhadža; sašgluje wōn hwešdy, dha wone nješwēcža. Wōn pschēšadža hory prjedy hacž to šhoni, hdyž je we swojim hnēmje pschewobrocži. Wōn šhiba šemju, so jeje štokpy šarža; so žo hōrki šwōcža kaž proch, a morja we swojich hłubinach rža. Tola hlej, cžicho je wscho kōtomokoło — po wyškošim njebjū šlōnžo w pokoju cžehnje — na horach, w mōdrej dalinje štejažnych, wono šwēcži, nad trawu, kwētkami a lēžom wono swoje pruhi rosšchēria, do murjom, w kotrychž bydlijch, žo jeha pscheczelnime jašne swētko dohnywa. W žohnowanju tōn Knjes k swojim człowškim džēcžom pschilhadža. Šeho dobrota došaha tašč daloko, hacž njebjēša žu, a jeha miłosčž tebe nje wopuschcži.

Khwal teho Knjesa, moja duscha! K swojej podobnosčži wōn tebe štwori; k podobnosčži swojeho Duchu, so by w swjatosčži psched nim khodžil wschitke dny, i kotrychž tvoje žiwjenje wobsteji.

Psched tobu dže Człowski Szyn, so by wón twoje błudźate kroczęle modźik. Jeho śwětło do twojeje dusche śwęczi, so by ty skutki częmuoscze wotpołożik; so ty wěsch, sčto ńo w njebieskej tajnej radže nad tobu wobstantuje; so ńy ńebi teho wěstny, sčtož we ńmjerczi na tebe czała. Wotńyczeny kaž srale stwjelza wot łońy ńnjenzarja, i kotrychž na roli žane sbytkne njewostawa; wottorńjenny wot semje a pschepadżeny budžesč junu do njebieskeho duchowstwa, hdyž czi ńmjercz twoje czańne žiwjenje wosmje. Ale ty móžesč směrom pschihadowacz, kaž cze semja nětko sašo na to dopomina. Sa ńym horjestawanje a žiwjenje, twój Wumožnik praji.

Rhwal teho ńnješa, moja duscha! Wopruj jemu dźak, kiž tał derje i tobu měni. W jeho ńkuzbje wužiway te hodžiny, kotrež czi wón wobradža, wot saźneho ranja ńem. Semu ńwjecz ńwoje myśle, wšchě ńłowa, kotrež rěczisč, kóžde hibanje, nětko sašo w twojej wutrobje ńo posběhowaze. Wopruj jemu dźak, kaž dźęczo, kotrež pschi ranšchim postrowje w lubosčiwym wóczku ńwojeho nana teho wolu cziła a nětko ničzo czińicz nochze, sčtož jeho tysi abo wurudža. Woko njebieskeho Wótza nad tobu wotewriene stej, a tajki dźak wjele psched nim placzi.

Boža schčedriwość.

(Matth. Klaudius.)

Solo. My ńymjo wuńywamy
Na rolu sworanu,
Erošt pał a tycze mamy
Psches miłosć njebiesku;
Wóh tajnje i czičim wěczom
Nam hona žohnuje
A dawa i kóždym lěczom
Sim tycze, frosčjenje.

Chor. Wschitke dobre dary
Te pschińdu wot Boha;
Duž jemu dźak, duž jemu dźak
A nadžija.

Solo. Wón rońu, desčczik sczele
A ńłoncžnu jańnotu,
S tym žohnowanja wjele
Nam czeče na rolu
A pschenosča jo duzy
Nam i pola do khlěba;
Tón dže psches nasčej ruzy,
Se dar pał wot Boha.

Chor. Wschitke dobre dary
Te pschińdu wot Boha;
Duž jemu dźak, duž jemu dźak
A nadžija.

Solo. Nječ i bliska je, nječ i dala,
Wot Boha wschitko je:
Toh' stwjelza, hwěsny khwala,
Pěst, morja schumjenje;
Kerf, lisče, ńad a žita
To jeho dary ńu,
Wón i nalěczom nań wita,
Se ńněhom, njehodu.

Chor. Wschitke dobre dary
Te pschińdu wot Boha;
Duž jemu dźak, duž jemu dźak
A nadžija.

Solo. Wón ńłonzu sčhadžecž dawa,
Wěh staja měřazej,
Wěcz wětram pschikasawa,
Czež i mroczna desčczikej.
Wón radošč wobradžuje,
Tež czerstwošč, strowošč nam,
Stót i pastwu nańyczuje,
Khlěb dawa cžłowjekam.

Chor. Wschitke dobre dary
Te pschińdu wot Boha,
Duž jemu dźak, duž jemu dźak
A nadžija.

K. A. Fiedler.

Boži Duch.

Wot pohanstwa wobroczeny sčhesčijan, i mjenom Taroniara, jedny džen k ńwojemu biskopej pschińdže a ńo prasčesche:

„Biskopje, kał to pschińdže, so nětko myšlu, sčtož ńebi prjedy ženje myšlik njeńym? Ty wěsch, ja buch k wufńjenju swólnitny, ale we hluboch myšlach wokoło kłodžach. Tola pał mi nětko wěr, so ńebi ženje wjazny ničzo myšlicž njebudu, hacž jeno na Bože ńłowo posłuchacz. Sa ńo wot nětko žyle hinajšchi cžuju; ja lubuju a žadam ńebi wězy, wo kotrež ńo prjedy ženje starał njeńym. Pschi tym pał ńo nětko wjazny wo tajke wězy nještaram, kotrež prjedy lubowach a sa kotrež kěch žitny. Kał to pschińdže?“

Biskop wotmolwi: „Sčto ńebi ty wo tym myšlisč?“

Taroniara snapsčeczimi: „Sa ńebi myšlu, so je Boži Duch w mojej wutrobje.“

Kał jednorje je tole prajene a kał hlubočo je naduwanje a skutkowanje ńwjateho Ducha sapsčimnjene! — Hinał myšlicž, hinał lubowacz, ńo wo hinajšche wězy staracz hacž prjedy, to skutkuje Boži Duch, kotrehož nam Sbdžnik i njebies dele sczele.

Czěrpjenja wjednu k Bohu.

(Wotrəcəwanje.)

Tał rucze njeporadži pał ńo prózowanju lěkarja, hajnika, hajnikoweje a nělotrym ńubodžinam — mužojo běchu woteschli — pschi smjersnjenej žonje. Dolho sčasche ńo jich prózowanje žyle podarmo byčž. Naposledku pał widžachu hibanje, a žiwjenje do njeje pschińdže. Žyła nóz sańdže, prjedy hacž móžesche ńo prajicž, so wopravdže wožimi a žitwa wostanje. Sněh bu wunosčeny a wo jstwyje hajnikowa satepi. Tež durbjesche pschezo tał wjele pschipołožowacz, so cžoplota stwy jenajke gradny wobkhowa.

Sato bě žona k žitwenju pschinjeńena, běschtaj sa nju spał a pót najnusniškej. Ale wobaj wuwostasčtaj. Rhuda žona popadowasche wjele ras sa wutrobu a sty kaschel ju cžasto jara cžiwlowasche. Satschajowata sýma, porstanje, krotki dych, haj sadusčjenje a ńylne sahorjenje połasowasche ńo jara ńylnje, tał so běšche sahorjenje pluzow wopravdže pschistupilo.

Lěkar sapocža tutej khorosčzi napsčeczimo džěracž a da khorrej najprjódžny mały pólverk, kotryž se ńwojeje dubsacžneje hartyki wsa. Hajnik wupraji nad tym ńwoje spodžiwanje, so lěkar nochžysche tutej khorrej žiłu rubacz, sčtož bu tola hewal pschi tutej khorosčzi sa dobre khwalene a i wjetšcha nałožowane.

„Luby pscheczelo, chynł ja tutej žonje pschi jeje cželnej ńłaboščzi žiłu rubacz a jej krej wotewsacz, by to wopravdžite mordatstwo było. Mutspjeljenje krowě by jej trěbnišche było. Njeměrna sahorjena krej durbji ńo psches hinajšche kředki směrowacz. Sa ńym homöopathiski lěkar a i khorcho žyle ženje krej njepuschczam.“

Wot hodžiny k hodžinje pať so sahorjenje powyschowasche a to tak jara, so khora zyle bładnje rěczesche: „Bože dla — lubowantny nano, čzafaj, ja njecham — njetšelej — njeskocz do wody — hlaj, tajku wulku rybu — Sańžka, wuczěr ju prjecz, wona hewať twojeho nana sezerje — džěczo, wodzej so — ja njemóžu, Wjelkowa cze bicz nješmė — čzorna Hana je popleschězo sřhowala a my dhrbimny sřmu nrěcz, — wšmi mi pjenjeshy prjecz, wone mje na wutrobje pala — Maruščka, pój sašo k nam — njesatamaj mje — wumož moje džěczo — nětko, o Božo — wono pada, Božo w njebjěkach, pomhaj jemu — mój sřyn je morwy — morwy, ja dhrbju k njemu, njedžerzěze mje, ja dhrbju, dhrbju.“ — —

Ma dobo so wona we ložu pošyže a do rózka stwy pokasowasche, do kotrehož projěze hladasche. Potom pokasowasche s porstom na semju, hdžež bě wotnoschenty kněh motry blať sawostajit, a wolasche potom s wótrym křichom: „Tudy leži mój sřyn we sřwojej kwi, morwy, — morwy je a ja sřym w jastwje — a njemóžu k njemu.“ — Potom kamasche ruzh a so k lěkarjei wobrocziwšchi džesche: „Buschězěze mje won, ja dam wam džěšacž tyšaz tolerjom.“

Prěni džen noweho lěta wosta pschězo we wulkim njeměrje. Pať sandželi wócžh k njeměrnemu drėmanju, pať wotuczi se sřlnym hawtowanjom, plakasche a proschěsche žałošnje a sřudnje. Lěkar na někotre hodžiny hajnikowy dom wopuschězi; pschińdže pať potom sašo, so by khorosč wobkědžbowal a hajnikej a hajnikowej k radže a k pomozhy byl. Někotři tych mužow, kotřiž běchu džen přjedy pomhali, pschińdžechu, so bychu so woprascheli, kak s tej žonu steji. Sako jedyn s nich sřlyšchěsche, kak bładnje žona rěczy, mēnjeshche, so dhrbja jej lób na hłowu klasč. Tola hajnik njetwochny wot teho, sřchtož bě jemu lěkar pschikasal, hacž runje njeběšche we wschitkim jeho mēnjenja a s nim psches jene. Žilurubanje a lób na hłowu sřasche so tež jemu to najsprawnishe byč, haj wón mējeshche to sa jenicžke sřědki, psches kotrež móžeshche so khora pschi žiwjenju sřžerzěcz.

Mała Sahrodnikěz Sańžka — pschetož wona to běšche — bě zyle čžila a čzerstwa. Wona hrajesche wo jstwyje s lubošnej džowčicžku hajnika a pschistupi husto k ložu jara khoreje waczerje. Husto so k nej pohili a wokošchi ju na palatej hubje a sacžerwjennenej lizy. Husto rěczesche w němej modlitwje se sřwojim njebjeskim Wótžom a proschěsche wo wotkhorjenje lubowaneje macžerki. Wóh na tuto džěczo hnadnje pohlada a jeho nutrnu modlitwu wušlyšcha.

Ma wječor khora něfajku drobnu wumpjeru dosta, nób počza jej krawicž a potom sřlny pót wudry. Sako bě pót kwi:lu wudryit, so spanje namaka a wona počza drėmacž a potom wjele hodžinow pospochi spasche.

„Njepschida-li so nicžo druhe“, lěkar džesche, „je džak budž Bohu! kmjertny strach nimo. Najwyschšchi lěkar je sřwojej najlěpschěj lěkarstwje, wotšchwjaze a pohylnjaze spanje a krašny pót, póbžal a s tymaj wona wotkhoru. Wy pať, luby knjes hajniko, budžecze dhrbjecž, chžecze-li sřwój krašny sřutk woprawdže křonowacz, tutu žonu hišchěze tójšcho njedželow, haj knadž mēšazow, we domje wobkřowacz. Kaž sřym wot jeje holčžki sřlyšchal, je ta wboha žona hižom dołho čžerpjaza byla a jeje pluzza nejšbu najlěpsche byle. Šhóđ na patoržizu a tamne pschewulke pschemartrowanje bě sa nju pschewjele. Dženka budže najšferscho zřku nób spacz. Něchtó budže pschi nej wostacz dhrbjecž, so so njewotkryje. Sa chzu sa nju hišchěze jedyn pólberť do wody rosmucžicž, wot kotrehož móžecze jej kóždu 4. abo 5. hodžiny křizu dacž. Wschitko druhe wy a wascha knjeni snajecze. Sa halle jutšje popokřdu sašo pschińdu, křiba so by so khorosč pohórschila, sřchtož chžyl Wóh wotwobrocžicž. By-li so to stalo, póbčelcěze hnydom po mnje.“

Sa někotre njedžele bě ta žona zyle strowa, jeno sřlabosč w jeje stawach sawosta, kotraž pať so džen wote dnja bóle sřubjowasche, tak so počza na dalehiczě do Brěšowza myšlicž a husto wotym rěczesche. Sažnikěz pať do teho njeswolichu. Mała Šhatka mējeshche Sańžku tak lubo, so chžyšche stajnje jeno pola njeje byč, a bě polna njeměra, hdžž wona druhdy sřchwórcž hodžiny dleje w sřhuli wosta. Tež „čžetu“ — tak mjenowasche Šhatka Sahrodnikowu — lubowasche wona jara a wopokasowasche jej wulku pschiwisřliwosč, dofelž jej a Sańžžy pschězo něšcho rjane powjedasche. Sahrodnikowa wschelke wobstaranja we domje na so wsa a to njebě pschi woczehnjenu makeje Šhatki bjes wužitka. Teho dla njejedžesche wona sřwój křlěb pola Sažnikěz s hřěchom, kaž husto mēnjeshche.

W Brěšowzu njemējeshche tež sřama sřwój křlěb a dhrbjeshche wot hnady pschěczelstwa žiwa byč, haj wona tež njewjedžishe, hacž budže jej rady daty. Tudy pať běšche hižom tak wjele wopokasow lubosčěze a dobrocžiwosčěze dostała, so móžeshche sřawnje widžecž, so njeje wobczězna. Hdžž pať bě Sahrodnikowa sřama, pschěczězechu jej wschelke myšle hłowu a wutrobu. Sřudna sřoži hłowu na ruku a jejnej woczki napjelnišchtej so se sřylsami. W tajkich wofomiknjenjach wona wschitko wokoło sřebje saby a njewjehelshche so nad tym, so wschědnje jeje strowosč pschibjerasche. W takama bu woprawdže džen wote dnja lěpscha, haj sřamo jeje přjedawšcha khorosč na wutrobnje so sřhubi, a jako nalězo we sřwojej najrjeišchěj pschě pschińdže, móžeshche Sahrodnikowa w sahodže, na polach a na křach sřobu pomhacz, jako by přjedy ženje khora njebyla. Hdžž mējeshche tak prawje nusne a mała Šhatka wokoło njeje sřakasche, so stajnje wo to abo tamne praschějo, wona sřwoju snutskownu sřudžbu saby.

Lubošny nalětni njedželski wječor kwětkojtu semju křjeshche. W sahodnej křlódnižy Sahrodnikowa sřudna a samyšlena sředžeshche. Sapoczata nohajza na klinje ležeshche. Čžishe so hajnikowa pschibliša a sřlyšowate woko widžeshche.

(Pschichodnje dale.)

Wschelake s bliska a s daloka.

So dołhim wuradžowanju je nětko k temu dóšchlo, so so w zřřtwi we Wojerezach tepjenje natwari. S twarjenjom je so hižom sapoczalo.

— Wojowanje je nětko wo železnizu, kotraž ma so wot Budyško-Rateczanskeje železnizy do Kamjeńza natwaricž. Město Budyšchin by najradšcho chžylo, so by železniza wot Ratarjez do Kamjeńza sřkla. Najpschihodnishe pať tola je, so by tež polnóžna krajina sřwój wužitk mēla, so so Wóšporsto-Radworsta železniza wot Radworja do Kamjeńza dale twari. Tak je tež stejisčězo wyschnosčěze hižom 1899 bylo. Duž je so nětko wubjerť sałožil, kotryž chže sa twar tejele železnizy po tymle puczju do Kamjeńza sřstupicž.

Šwitowanje.

Ma křawu w Mošacziskej wošadže je so 10 hr. sa mižionstwo nasšberalo.

Wicžas, farať.

„Bombaj Wóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschědawarňjach „Serb. Nowin“ na wřach a w Budyšchinje dostacz. Ma sřchwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe čžišla so sa 4 np. pschědawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebies man a,
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudara šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišcežerni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

3. njeđžela po šwj. Trojizny.

Šap. štutki 4, 8—22.

Šwjedžen Marje domapytanja padnje na džěńšnišcu njeđželu a dopomina naš na Marijny wopyt pola Šilže a na to šlowo, š kotrymž Šilža tu požohnowanu mjes tymi žónštimi powita: „Š wotkal mi to, š macž mojego šnješa ke mni pschidže?“ — Šišceže krašnišceho wopyta šměmy my šo šhwalicž. My nješhodžimy wjazy w rańšich šměrkach noweho cžaša, ale w poknym šwětle ššhadžaneho Božeho šlónčžka, š nam je to ššhadženje š wyškosceže šame pohladalo, my prajimy nětko: Š wotkal nam to, š je wón šam š nam pschischoł, tón drohi Boži a Marijny šyn, š nam do cžěła a š nam w duchu, wón — š nam, štworicžel š šwojemu štworjenju, kuzes š šwojim wotrocžkam, šwjaty ke šhudym hřešnikam? Haj, š wotkal nam to? A my dyrbinmy prajicž: To je ta wulka, wěcžna hnada, kiž š wumyšlenju nihdy nješ. Pschetož hdy by wón nješpschischoł, ššto chžyli my šapocžecž? Wšchak „njeje w žanym druhim ta šbóžnosč, tež njeje žane druge mjeno pod nješjom date tym cžłowjekam, w kotrymž my mohli šbóžni byčž.“ To je, šštož našce džěńšnišce Bože šlowo naš wucži.

W žanym druhim njeje ta šbóžnosč.

1. Bóh je to wobšwědcžik;
2. šwět to rad nješšlyšchi;
3. wucžobnizy wo tym njemóža mjelcžecž.

1. Pětr a Jan štejitaj psched wyškokej radu, šo byšchtaj šo šamolwiloj teje dobroty dla, na tym šhromym prošcherju cžinjenej. Runje běšce wyškoča rada jeju šo prašchala: „Š kasteje možy abo w kotrym mjenje štaj wój to cžiniłoj?“ Duž wotmolwi Pětr: „W mjenje Šejom Šhryšta, kotrehož wy šce ššchizowali, kotrehož je Bóh wot morwých šbudžil, šteji tón psched wami štrowy. Tón je tón kamjen, wot waš cžěšlow šacžišnjeny, kotryž je różkny kamjen šcžinjeny. A njeje w žanym druhim ta šbóžnosč, tež njeje žane druge mjeno pod nješjom date tym cžłowjekam, w kotrymž my mohli šbóžni byčž.“ Bóh šam je to wobšwědcžik. Wón je teho, kotrehož běchu israelszy wyschšchi šacžišli a ššchizowali, š rowa šbudžil a na nim jako na różkny kamjenju šwoju zyrkej šaložil. A wot teho cžaša je Bóh pschezo š nowa šašo do šwěta šawołał: Wón šam je tón prawy różkny kamjen a bješ njeho a š wonka njeho njeje žana šbóžnosč. Šak běšce w cžašu reformazije? Cžěšlojo, duchowna wyschnosč, šamžoj a bištopoj, běchu tón różkny kamjen do kuta cžišnyli a njechachu na žane wašchne pschidacž, šo by šo šašo na nim twariło. Š wohenjom a mjecžom a wuhonjenjom š kraja pytachu šadžewacž, šo by šo Šhryštus šašo předowal jako jenicžki šřednik mjes Bohom a cžłowjekami. Šle podarmo! Wěrnosč dobu, Bóh šawoła šašo do šwojeho ššchescžijanštwu: Wono njeje w žanym druhim ta šbóžnosč. A šak běšce psched poldra šta a hišceže psched što lětami, jako běšce duch bohapřejštwu š Franzowšceže šo tež š nam docžišcežal a šak mjenowane šwětlerštwu daloko a ššeroško knježesce a wšchitkich

szpitiwasche a wuśmėchomasche, kiż hiścėze do Ahrystuśa jako swojeho Sboźnika i wutrobu wėrjachu? Njeje Bóh tehdy temu narodej, kiż so swojeho Sboźnika hanibomasche, w dołhich wójniskich nufach a domapyntanjach sašo do wutroby piśał: Wono njeje w žanym druhim ta sbóžnosć? A sašo je wotpad wulki w našchich dnjach; ale we wschėm hubjenstwie, człėnym a duchownym, kiż i tajkeho wotpada wuśhadža a nětk wschudžom pschėzo sjawniścho na woczi stupa w ludowym žiwjenju, blyśchimy Boži hłóś, jeho warnowanje a śwėdczenje: žane sakonje, žane wužitne wunamańanja a naprawjenja w swonkownych wėzach njemóža pomhacź bjes Ahrystuśa; wono njeje w žanym druhim ta sbóžnosć.

A śchtož wot zyleho luda płaczi, to płaczi wot kóždeho wośebje: teź sa tebe njeje w žanym druhim ta sbóžnosć. Słowo móžnych a mjeno wyśokich na semi samóže wjele a móže wschėlke samkujene durje wotewricź, ale durje njebieskeho paradisa njemóže czi žaneho człowjeka móž, mjeno a bohatstwo wotewricź. Teź niż twoja kamšna duśchnosć a prawdosć; nihto njemóže kam swoj Sboźnik bjeź. Ale hdžež rostaty zlonit na swoju wutrobu duri: „Božo, budź mi hrėśchnikej hnadny — Ahrystuśa dla!“ Hdžež wėrjazy śchachať so na teho śchizowaneho wobroczi: „Anježe, spomni na mnje, hdnyž do swojeho kralestwa pschindžesć“, tam so psched tajkej duśchu wrota žiwjenja śchėroko wotewrja. Tawšynty a sašo tawšynty so na tuto mjeno swoju nadžiju stajili a so w nim mėr a pokoj sa swoju duśchu namakali a sbóžnje wotśal cžahnyli. O pój teź ty, mój bratsje, moja šotra, twať swoju sbóžnosć na tuton wuśwolony róžkny kamjeń: wono njeje w žanym druhim ta sbóžnosć. Bóh je to wobśwėdcził!

2. Ale haj wschať, śwėt to rad njeślyśchi. Tamni židowszy wyschśchi móž wėrnosće derje cžujachu, ale nochznychu so jej podcziśnyć. Woni pohladachu na Pėtra a Jana khrobłosć a wjedzichu, so staj njewuczenaj człowjekaj; duź so dżiwachu; pschetož woni jeju derje snajachu, so staj pschi Jesuśu byłaj. Teho człowjeka pať teź widžachu pschi nimaj stejo, kotryž bėśche wuśtrowjeny, a njemėjachu ničo pschėcziwo rėczecź. „Śchto chzemy“, tať praja napośledk mjes šobu, „śchto chzemy tymaj człowjekomaj cžinicź? Jeju dżiw je wschitkim wobydlerjam w Jerusaleme snajomny a my to njemóžemy saprėcź.“ Prėcź njemóža, ale wėricź teź njechadža; so jako khudzi hrėśchnizy psched Jesuśom śhibowacź a jenicžy w nim žiwjenje a sbóžnosć pytać, to je pschėcziwo jich hordosći. A tať samknu swoju wutrobu lėpschemu pschėśwėdczenju. Ale so by so Jesuśowe mjeno i ludoweho pomjatka wutupiło, duź jimaj šurowje sakasuja, so byśhtaj niťomu wjazny wo tutym mjenje njeprajiloj.

Tať je pschėzo hiścėze. Njewėrjazy, hordy śwėt wo tutym mjenje rad njeślyśchi. Woni drje njemóža prėcź, so Jesuśowe mjeno, Jesuśowe słowo a ewangelijon nowych człowjekow cžini, śwėrných, pośluschných, ponižnych, śczerpliwých, mėrných, sbóžnych człowjekow; ale runje tole nowe, psches Jesuśoweho Duścha we wutrobach płodžene žiwjenje, hdžežkuli na sjawne stupa — a wone wschať hinať njemóže, hacź na sjawne stupacź — je śwėtnym ludžom czerń we woczomaj a stajny poroť, dokelž pschėcziwo jich śkutkam śwėdczi. Žena dżowka bu wėrjaza a wobroczi so i Jesuśej; jejna macź wuśna: Haj, wėrno je: hewať bėśche ty njepośluschna, kamomudra, spjecziwa, nětko šy pośluschna, pschistojna a polna lubosće pschėcziwo mi; ale to ja njemóžu cžėpicź, so by ty mi wo Jesuśu rėczala a i ludžimi

wobśhad mėla, kiż do njeho wėrja. — A temu pschindže hordosć cžłowśkeje wutroby, kiż njemóže snjesć, so žadny drugi pucź do njebies njewjedze, hacź tón psches Jesuśa nam wotewrjeny. Nė, śwėt to rad njeślyśchi, so njeje w žanym druhim ta sbóžnosć, a by-li wón móž mėl w rukomaj, dha by najradścho Jesuśowe mjeno wutupił a pschėscžėhať jeho pośnajerjom. A my wėmy, tajke cžasny junu sašo pschindu a njeśku šnadź wjazny daloko. Ale durbjeli my nětko mjelcžecź a swoju wėru psched śwėtom saprėwacź? To Bóh njedaj!

3. Wucžobnizy wo tym mjelcžecź njemóža. „Śsudžcze wy šami, hacź je psched Bohom prawje, so bychmoj mój waś bóle pośluchałoj, dnyžli Boha? Mój wschať so teho njemóžemoj wostajicź, so bychmoj njerėczaloj, śchtož šmój widžaloj a blyśchaloj.“ S tym powołataj so Pėtr a Jan na śwėdomnje swojich šudnikow a poľasataj jim: Šowle je mjesa; w tym wam njemóžemoj wjazny i woli bjeź. Hdnyž Bóh we swojim słowje pschitaze: cžini to! dha žana cžłowśka móž njemóže sakasacź: to nje-šmėśch cžinicź. Śchtož je nam wucžinjena šwjata wėrnosć, tať mohli my to i bojosću samjelcžecź? My wėrimy, tehodla my rėczimy; my so teho njemóžemy wostajicź.

Hacź-teź-to by tajka rėcz so teź dženša hiśch cze huśto pola naś blyśchala? Hacź bychy wschitzy śchėscžijenjo, hdny by so jim sakasalo, šwjate piśmo cžitacź a swoje śchėscžijanśke śhromadžisny wopytowacź a po swojej wėrje žiwi bjeź, hacź teź bychy woni tu kamšnu šwjatu khrobłosć mėli a psched śwėtom wuśnali: „My so teho njemóžemy wostajicź, so njebychmy pośluchali na to, śchtož ma tón Anjes nam prajicź, so njebychmy rėczeli wo tym, śchtož šmy wot njeho blyścheli?“ Džakujmy so Bohu, so nam to sakasane njeje; ale njedyrbjeli my tehodla teź cžim śwėrnischo a wjeśelscho śwėdczicź wo našchim Anjesu Jesuśu? Niż se słowami jeno, ale se swojim znyłym žiwjenjom a khodženjom, so bychy so teź drusy psches naś i Jesuśej dowjesć dali a i nami wjeśele wuśnali: „Wono njeje w žanym druhim ta sbóžnosć!“

Ach wotzucź, ducho śwėdkow prėnich,
Kiž steja na muri a wachuja;
Šbudź šasparnych, šbudź wschitkich lėnich,
So wodnjo, w nozy nihdy njemjelcža,
A bjes stracha na njepšhecžela du
A blyś ludow i tebi pschiwjedu.

Šamjeń.

K. w P.

Sbožnosć w Jesuśu.

Šap. št. 4, 12.

We žanym druhim sbóžnosć nej,
Teź žane druge mjeno
Njej w śwėcće date człowjetej,
Naś sbóžni Jesuś jeno;
Haj wón, našch Sboźnik jeniczi,
Ze pucź a wodžer i sbóžnosći,
Hdžež mėra palmy wėja.

Naśch dołh dže Jesuś šapłaczi
A wukupi naś i hele,
Hdnyž na śchizju šmjercź pschėcžėpi
A pschėtra martry wjele;
Wón wumó naś se swojej ktwju
A woblecze naś i prawdosću,
S tym wujedna naś i Bohom.

Wón Jěsuš jeno njerěka,
Wón je, šhtož mjeno praji;
Wšach pomož, trošcht wón sa naš ma,
Hdyž hrěcha móž naš daji.
Haj, skutk je s mjenom pschesjene:
Wón pyta, šhtož je šhubjene,
A dusche sbóžne čini.

Njech mjeno Jěsuš w duschi mi
Duch Boži pschekrahnjuje;
Eswět to, šhtož wono snamjeni,
Džě ženje njesaczuje.
Kač mohł tež rosom sapschijecž,
Šhtož bóžski blyšecž ma roškwětlecž?
Ně, sa šwět je to tajnosčž.

Ach, njech šo mjeno Jěsuša
Kaž šlónzo we mni jašni,
Tak šo móž jeho wusnama
Mi we duschi šo krašni;
Dha hašnu hrěcha tyschnosče
A Boži měr mi w duschi kče,
Haj, dha šym junu sbóžny!

K. A. Fiedler.

Pšchiroda dopomina na šmjercž.

Njewošlabjena šdawa šo wošriedž lěta hišcže žiwjeństa móž pšchirodny byčž, njesaracženy čerštny sróšt rostlinow; w rošwólnej počnosčži šo hišcže nalětne žohnowanje psches kraj wuliwa. Wš-šofo šlónzo na njebo postupuje; jeho našymške spadowanje, kaž tež šahonow našymške wotemrěwanje hišcže w dalokej dalinie psched šobu widžimy. Ale bjes teho šo bychmy na to myšlili, je tež w tymle čašbu šmjercž wokoło naš džělawa. Bóřny po nalěta přenim wožiwjenju je wona te šažne kwětli, kotrež pod mjehkim šněhom se semje wurošcžowachu, hižom šašo šahubila. Bžlym šplaham po nimi se šwojimi horjazymy barbami, šwojim korjenitym kčenjom da wona šašo wušknycž. Wny stupamy k jich šmjertnemu kóžu, hdyž je nětkole pytamy — ale my jich měštno wjazny nje-namafamy.

Tak šcžele Boža ruka wšchudže šmjercž mješ žiwjenje, pač čžiche a njeptynjomnje kaž w nalěcžu a lěcžu, pač s počnej šahubu kaž sa našymški a šymški čaš. Wón naš wucži, šo dyrbimy wumrjecž; wón čže naš na tule myšl šwucžicž wošriedž mlodošcže a mozy. Niz jeno tam, hdyž šo čžłowške rowy pošbėhuja a morwych kofcže wokoło leža; niz jeno hdyž šyma žiwjenja šwoje šymne šmjerske tuhi do našchich štatow wuliwa, abo šhore čžělo bliški rošwjas šacžuwa: dyrbimy na šmjercž špominacž. Pšchiroda naš wšchėdnyje na to dopomina. Hišcže we šwojim kwėcžu stejaza a s počnej žiwjeńskej mozu džělawa nam wona wobras šachodnosčže napschecžimo džerži; wospjetuje wona sa naš přėdowanje šwjateho pišma: Wšchitko čžělo je jako trawa, kotraž rano kče a škoru šwjadnje a wušknje.

Čžehodla my tak njerad na to myšlimy — mamy to tak k wėrje njepodobne, šo mohli wumrjecž, přjedy hacž našcha našyma pšchidžje? Dołho přjedy, hacž šu našchi štaršchi a pschecželjo wumrjeli, přjedy hacž šu šo našche nadžije sa tutu semju dopjelniče? Husto s wošriedž šeleneho lišcža šwjadke kópjeno k semi padnje. Šchtó móže Božej mozy wobaracž, šo naš wona se kčžėjazeho kruha wotwoła; šo wona našylnje dny našcheho čžafneho putnikarštwu pšchikróšccha? Šróšbne sa kšhesčžijana wumrjecže njeje; w Božim kralestwje je šmjercž dohycže. Ale myšlicž dyrbimy na šwoje

wumrjecže, tež hdyž šo nam wono hišcže jara šdalene byčž šda. Šotom pschewobrocžitej šo našcha hordoba a rošwólnošcž do poněžnosčže psched Bohom; my bywamy luboščžimi a čžicheje myšle napschecžimo šwojim bratram; my mamy kėžžbu na šwoju wutrobu; my šo do špėcha damy, šo bychmy něšcšto dobre wumjedli, přjedy hacž kónž pšchidžje.

F.

Špač a šmjercž.

Šara husto šo špač a šmjercž dwójnikaj mjenujetaj. Dwójnikaj pač štaj s wjetšcha tač wulkeje podobnosčže, šo móžecž jeju na přėni pohlad lohko došcž se šobu pschemėnicž. Tež špač runa šo šmjercži w mnohim nastupanju. Wobaj štaj nješchemėnitwy pšchirodny šakoń. Špač pšchitkhadža po wotpjatocžži mozow psches špróžniwe džělo, šlónčžiwšchi džėn a jeho škutkowanje; — šmjercž jima čžłowjeka po došpołnym pschetrebanju mozow a došlónčžuje žiwjenje s jeho nadawkom.

Do woprawdžiteho španja počasuje šo šasparnošcž; škutkowanje šmyšłow sa šwonkownošcž šo pomaku pošhubja a pschekhadža šlónčžuje do počneje bjeswėdomitošcže. — Tak je tež, hdyž šo šmjercž bliži. Džělbracže sa naležnosčže wšchėdneho žiwjenja wotėjera, počhilnošcž sa rošpróšcženja a šwėtne šwjėšelenja šo pominuje.

Špjazy leži bjesšibicže wupšchestrjeny se šandželenymaj wocžomaj; wšchitke šmyšly šu kaž šputane a nječžinja žaneje šlužby. — Tež morwy tu šprostnjeny leži. Wocži a wušchi ničžo njewidžitej a nješlyšchitej wo pšchitomnošcži druhich. Šmyšly na pschego šwjecža. Šana pruha šwětla, žadny šynk, žana wón, ničžo, ničžo šo wotemrjeteho čžěla wjazny njeđótka.

Špač počicža wotpocžink wot špróžneho džěla a mnohich wobcžėžnosčžow minjeneho dnja, a je-li wón čžichi a štowny, wotpocžuje tež duch, kotrehož puta, jeho na čžělo wjasaze, šo rošwjasane byčž šdawaju; — šmjercž wobradža wotpocžink wot próžny a štarosčžow žiwjenja; ani šrudoba a wješele, ani štarosčž a tyschnosčže, šhorosčže a bolosčže šo morweho wjazny njejimaju a jeho wotpocžink njekaža.

Šod žėdženjom wocžakuje šo čžaf španja po šwėrnje dopjelnjenej pšchikšluschnosčži, a je wono potom škóđke a měrne, mješ tym šo je nješmėrne, čžini-li šwėdomnje poroki. — Tak ma šo tež se šmjercžu pobožneho a bjesbóžneho. Pšchetož šwjate pišmo praji: „Čži, kofšiz bjes poroka prawje šhodžili šu, pšchidnu k měrej a wotpocžuja we šwojich komorkach“ (Šef. 57, 2); „ale čži bjesbóžni, praji tón šnjes, nimaju žaneho měra“ (Šef. 48, 22).

Wofni duscha w španju dale škutkuje — Wny šo teho tež wot šmjercže nadžijamy.

Šeno někotre hodžiny špač nóžneho drėmarja we šwojimaj rukomaj džerži; na ranje šlėduje jemu wotucženje k nowemu dnju. — Tež nóž šmjercže njeje žana wėčžna; pšchetož my wocžakujemy po šmjercži wotucženje k nowemu žiwjenju. Šemja wšchak to wróčžo doštawa, šcžtož je šachodne, a šhumšchtny twar čžěla do pročha a popjeka rošpadnje; ale dušej, kotrež je s Woha, je našch Šbóžnik měšto pšchihotowal, hdyž žana šmjercž wjazny njeje.

Špač dawa nowe mozy ša džělo šcžėhowazeho dnja. — Tež po šmjercži wocžakujemy horjestacže s nowymi duchownymi mozami k nowemu rjenišchemu žiwjenju.

Špač a šmjercž wšchėch runataj. W španju je wucženy runje tak daloko wróčžo, kaž njewucženy; šhudny špi na šwojim šlómniku runje tak derje, haj husto hišcže lėpje, dnyli bohatty na šwojim mošchlowym lėhwje. — W šmjercži nješchituje žana wšchokosčž psched čžėtwjemi, kotrež čžělo w rowje pschetocžuja.

Bo dokonjanym sparju bo rano sažo s tymi postrowjanym, kotrychž našcha wutroba lubuje. — Teho nadžijamy bo tež po šmjerczi, hdyž nam psches Božu hnadu ranje noweho žiwjenja seřhadža!

F.

Czěpjenja wjedu k Bohu.

(Potracžowanje.)

„Čehodla spochi tutu srudžbu, luba maczi? Wšchať scže tudy pola šwojich. Mimaju waš wšchitzy lubo? Njeje mój muž dobry napschecžimo wam? Šchto čžeri waš přjecž? Čžehodla čžecže k ludžom, wo kotrychž njewěscže, hacž směja waš lubo? Macže nusu pola naš? Njeje nam Bóh semšte kubla bohacže wobradžil?“

„„Ta wulka luboscž a dobrocžiwoscž, kotraž mje tudy wšchudže wobdawa, mje srudži. Wšchě dostate dobroty šu žehliwe wuhle, kotrež na mojej njedostojnej hłowje nješmilnje šmudža a pala. Ša, kotraž šym tebi, luba Mařka, junu tať wjele šchidny čžinika, nješšym hódna kusčicžka khlěba, kotryž dostawam. Njebnych-li Šaňžku měta, bych šo dawno na pucž podała.““

„Šchtož je šaňžene, je dawno šabnte; wšchať bě to Bože mudre wodženje, šo wšchitko pschidže, kaž je pschidžko. Š šwojemu šbožu dyrbjach Dubowčzin wopuschčicž. Bjes tamneho srudneho poroša — Bóh je mój šwěđt, šo šym bjes winy — njebudžich do Morawza a k tutej domowšnje a k prawej šbožownoscži pschidžila. Miłoscžiwny Bóh štaji mje šam na tuto město mi a wam k šbožu. Albo njeměnicže, šo bě to Boža wola, hdyž wón waš tehdy s Šaňžku prawy pucž šhubicž a w prawym čžahu wot mojeho Šana a našcheho šwěrneho pša namačacž da? Tež to njebě šlepa pschidžoscž, šo wón wot wotšynjeného pucža šo šabludži a runje k tej stronje lěša pschidžže, hdyž wny a Šaňžka ležěšchtej. Šalle džitwne čžiniki pša pokajachu a wjedžechu jeho na prawe měštno. Bjes pša budžišche wón dale šchol a scžežka by waš šchto druhi namačacž, tať dołho hacž běšche hišchče pomož móžna.“

„„Šaj, haj, Boža wola je mje wjedla, šo dyrbjach tudy nješajšlužene dobroty dostacž, dobroty wodawazeje luboscže; ale njeby ty šwoju ruku wote mnje wotčžahnyla a mje tamala, by-li žyłu wulkosčž mojeje tehdomnišcheye žadlawoscže a ščoscže šhonila? Šola ty dyrbišch wšchitko wjedžicž, ja dyrbju wěštosčž měčž — tutón štajnje točžazy čžeriw we wutrobje mje šaniczi. Ša běch ta, kotraž šym w Dubowčzinu mojemu njebočžicžkemu mužej pjenješy šradnyla a šo bych winu wot šo wotwobrocžila a na tebje pschidžěšla, šym tamnu nješbožownu papjeru do twojich wěžow ššowala. Bóh je mje twjerdže ša to domapštal a khostač; — ty wěšch něť wšchitko a njebudžěšch a njemóžěšch mi wodacž.““ —

„Al tola, njeje mój Šbóžnik hišchče wjazny wodač? Al tať mohla ja hewať s čžescžu šchescžijanka rečacž? Wny wostanjecže pola naš. Šaňženosčž je Bóh šam k lěpschemu wobrocžil, wón šam je mi waš pschidžěšla, a pola mje dyrbicže wostacž. Šan je do Břěšowza pišať a wašch šwať je s tym špokojom, šo pola naš wostanjecže. Ščžera wječzor je tež list s Ščžowza wot ryčhtarja pschidžchol, s kotrehož je widžecž, šo je pschi wšchitim waš potřecženym nješbožu waš Boža miła ruka psched wjetšchim nješbožom šakitowala a šo pod jeho mudrym wodženjom šteješchče. Šascheye pošlednje w Ščžowzu šawostajene wobšedžěštno, wašche pošleschče, je šo patoržizu w nožy šobu špaliko; pschetož tehdy šu šo tam šti kžěje wotpaliko. Šdyž Šan domoj pschidžže, njech wam tutón list k čžitanju da.“

Wona powjedacše jej něť wobšchěrnisho, šchto w lišče šteješche, a čžitarjo dyrbja to šamo tež šhonicž.

Patoržizu bě w domje Wjelkoweje woheň wudyril. Na fajke

wašchnje? Njebě snate. Wšchi tutym wohenju bě šo Wjelkowa šobu špalila. Najšerscho bě wona we šwojej pschidžerje tulojte žalby warila, kotoť je drje šo šahorik, drařtu je plomjo šapopadnylo, a tať je wona šonz wšala a woheň najšerscho je tať nastal. Šamařana bu potom jara wopalena a s džěla špalena na šemi ležo. Šódla njeje šteješche ššoporowy kotoť na želešnym ššinohacžu.

Šodobne šrudne poděšdženje budžišche „čžornu Šanu“ třecžicž mohlo. Šako wotuczi, palešche šo jeje pschidžwart wot wšchitkich šobow, a móžno njebě, šo budžišche šo jeje wobnydenje plomjenju wudobnyčž mohlo. Al tola štaji wona dowěrenje na šwoju wšchidnosčž, psches kotruž čžyšche woheň šažohnowacž; teho dla wostaji wšchitke šwoje šmachy w domje. Šo by šo woheň wot njeje wobrocžil, napřka na wšchitke durje wo kžěži s krydu šti šchizže a špodny nich šti šłowa: „Šifia, Šofia, Šathasius“.

Šotom k šušodej ššocžiwšchi teho runja čžinješche. Šo jeje ššupym wotnyšlenju dyrbješche to pomhacž, a jeje wobnydenje kaž šušodowe dyrbješche woheň pschepuschčicž. Wschidwart bě wot wohenja šapschijaty, přjedny hacž bě wona k žohnowanju pschidž mohla, teho dla bě ššubjenty. Šola jeje wobnydenje — šteješche w najšajnišchim plomjenju, hdyž šo wot šušoda wróczi. Něť ššoczi nuts, šo by plomjenju wutorhnyla, šchtož přjedny ša nusne džeržaka njebě. Něšajki njewušchny čžapor wohnju wutorhny, wšcho druhe šo šobu špali. Wšchi pošlednim šastupje do palazeje kžěže jej šapalena deřta na hłowu padže, ju porašy a kžětro štraschnje šrani. Njebudžišche-li ju ryčhtar plomjenjam wutorhnyť, budžišche šrudny šonz měta. Tež pola šušodoweje kžěže njebě šažohnomanje wohnja pomhala, pschetož wona šo žyly wotpali. W tych tjoch wotpalenych kžěžach šo s wjetšcha wšchitko šobu špali, dokelž bě jenož malo čžłowjekow na pomož pschidžko. Ščžowčženjo mějachu we šwojich domach čžinicž, dokelž šo šapalena bojachu, a kotsiž móžachu woteńčž, běchu pschěšłabi pschecžimo ššynnemu plomjenju.

Šdyž bě hajnikowa šwoje powjedanje ššoncžika, džěšche Šahrodnikowa ruzy ššynnyšchi a k njebju pohladujo:

„Bože pucže šu džiwne! Šako bě Wjelkowa tehdy moju Šaňžku nabila, mje tuta žadlawoscž nawabi, šo šo hnydom na pucž do Břěšowza podach. Njebudžišche šo to štaťo — čžyč šo šakle w přěnich dnjach noweho lěta na pucž podacž — wšachmoj wobej šonz. Wjelkowa bě šwěđt w Božej ruzy; wěscže budžišche hewať mje a Šaňžku plomjo póžřjelo. Ty njebudžěšch mje wjazny šrudnu a woczi ššyšujo widžecž. Něť wostanu rada pschi tebi; pschetož ja šym pschěšwědcžena, njebjeski Wótž šam je mje k tebi wjedť a mje do twojeho domu štajiť. Tebje a twój dom čžyť wón žohnowacž. Wny scže njedostojnu žonu horje wšali, ja čžzu šo přbozowacž, šo bych hódny šlaw twojeho doma byla.“

Ruku w ruzy džěšchtej hromadže do dumu a džěscži jimaj wješelej napschecžimo pschidžěšchtej.

(Wšchidhodnje dale.)

Wšchelake s bliska a s daloka.

— Šakřta krajna šynoda šo w šeptembrje w Dražžžanach šeńdže. Šo čžim směje wuradžecž, hišchče snate njeje. Šaj-wažnišche wuradženje pať směje šo najšerje wo nabožinje w šchuli.

— Dražžžanski hłowne Šustav-Šdolšste towarštno směje šwój lětušchi šwjedžěň wot 3. hacž do 5. julija w Šamjeňžu. Šłowna ššromadžiřna směje šo wutoru dopoľdnja w 9 hodž. Džěčžaze šwjedžěňšte šemšchjenje šo šřjeddu dopoľdnja w 8 hodž. psches knjesa šararja Mařa s Šilšny wotměje, šwjedžěňšta Boža šlužba pať šon šamny džěň dopoľdnja w 10 hodž., w kotrež budže knjes šarar Truol s Šorneje Wiesy přědomacž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée
F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjež knižicziščežetni w Budnjichinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

4. njedžela po šwjatej Trojizy.

Jap. št. 4, 23-31.

Powjeda šo nam wo mnohich wodžerjach wulkich wójskow, šo šu, přjedy hač do bitwy czahnychu, se šwojim wójskom na kolenach Boha wjeršneho wo dobyče prošyli a tehorunja na kolenach šo jemu ša dobyče džatowali. Tajkich ludži widzimy tež w džěnsnich tekščě, křoblych rjekow, kotřiž šu na šwojich njepšecželach wulkotnje dobyli a nětko se šwojimi šwjatocnje sanješu: Čže, Božo, křwalimy, š dobom pak wo nowu pomoz š nowemu bėdženju a do- bywanju proscha. Tuczi rjekajo šu Anjesowi japoschtoljo, wošebje Pětr a Jan, psched wyschšimi a starschimi staj staloj, woni jimaj „hrozachu a pushezichu jeju, a nje- namakachu nicžo, kaš bychu jeju czwilowali, luda dla, pschetož wschitzy křwalachu Boha ša to, šchtož šo bėšche stalo“. Nětko pschindžeschtaj wonaj š tym šwojim a pschi- powjedaschtaj jim, šchtož jimaj čzi wyschšichi mēšchizy a starschi bėchu prajili. To šhoniwšchi, padžechu wschitzy w jenej myšli na kolena a modlachu šo: „Anježe, ty šy tón Bóh, kiž čzinił šy njebjó a semju a morjo a wschitko, šchtož w nich je“, ty šy nam tež pomhał, naš wutorhnył š ruki njepšecželow, chzedža woni džatnje prajicž, š dobom pak nutrnje prošycž: Anježe, pohladaj na jich hrozěnja a daj šwojim šlužobnikam, šo bychu se wschěj křoblošču tвое šłowo rěczeli, to rěča: Anježe, pomhaj dale! Tak tež dyrbi byčž: křchesczianszy bėdžerjo šu stajnje šwěrní modlerjo, pschetož w Anjesowym mjenje je našcha šylnosčž,

kaž Mójsaš hižo junu šaspěwa: tón Anjes je tón prawy wojak, Anjes je jeho mjeno.

Křchesczianszy bėdžerjo šu stajnje šwěrní modlerjo.

1. Tón Anjes je tón prawy wojak, to woni wjedža.
2. Anjes je jeho mjeno, po tym woni čzinja.

1. Japoschtolaj Pětr a Jan staj psched šudom staloj wustrowjenja křomeho dla. Šslěboro a šłoto nimam, bė jemu Pětr prajil, šchtož pak mam, to čzi dam: w mjenje šesom Křhrysta, postai a křodž. Šajka dobrotu bė šo tola křoremu wbohému mužej stala, a kaž jara starschich a wyschšich mjeršasche: přecž šo njehodžesche: šahorjenosčž ša japoschtolow bė wulka. Šswobodnaj šo japoschtolaj do šřjedžisny šwojich wróczišchtaj. Móžemy šebi myšlicž, kaš wutrobnje a š kasej radošču šu jeju witali. Tola niž jeju šu woni křwalili, šo staj šwoju wěž tak derje wu- wjedłoj, ale Bohu šo ša pomoz džatowali: Anježe, twój škutł je, šo japoschtolow šroweju šašo mamy, ty šwojich ženje njewopushezisch. Tak je pschězo bylo: tón Anjes je bliško pola naš, wón šwojich derje šnaje; wón wostanje tež kóždy čzaš tak dolho hač šwět traje, tych šwojich šbože, mēr a troscht, kaž macž tych džěczi křašny lóšcht. Čžesčž Bohu Anjesej dajcže! A we wěrjazyh wutrobach přěnich křchesczianow wozuczi dopomnjecže na Davitowy psalm: „Čžehodla šłobja šo pohanjó a ludžo wumyšla šebi prošdne rěcže? Šralojó šemje pschistupja a knježa škladuja hromadže radu pschecziwo temu Anjesej a jeho Křhrystušu.“ Šchtož je Davit na bėdženjach našhonił a

pschëtrał, to widža nëtto dopjelnjene na Jesuŝu a jeho ŝwërných: „Sawërnje, haj, woni ŝu ŝo ŝhromadzili w tutym mëŝcze na twoje ŝwjate dżëczô Jesuŝa, kotrehož ŝy žalbowal, Herodasz a Pontius Pilatus i pohanami a israelskim ludom.“ Prëni ŝchëŝczijenjo paŝ wëŝcze nejŝu jeno chzyli i tym ŝkorzicz, ale ŝu tež na hnadnu ŝnjeŝowu pomoz ŝpominali, kotruž je Davit ŝhonil, kotrejež je ŝo woŝebje ŝmël luby ŝnjeŝ Jesuŝ troŝchtowacz, ŝlë ŝu cżlowjekojo i nim mënili, ale Bôh je wŝchitko derje cżinił. S tym ŝu ŝo ŝami troŝchtowali a poŝylnili: Je Bôh i nami, ŝchtô môže pschëczïwo nam bycz!

Ach, lubi ŝchëŝczijenjo, ŝo bychmy tež my bóle ŝo teho dżerželi! Prënje cżëžke cżafy ŝchëŝczïjanŝtwa ŝu dawno nimo, i maleho žonopoweho ŝorna je narostł wulki ŝchtom, pod kotrymž wŝchitzy ŝmërom ŝëdžimy, jeho ŝhlôdka ŝo wjeŝelo. Štoro je paŝ tež kaž w horzym lëczu, hđžež łopjena kaž wot ŝlônza pražene dele wiŝaja, mlôdne nalëtne žiwjenje je pschëŝtało, chze ŝo nam po wožiwjazy wëtŝiku. Wojowanja a bëdženja je tež dženŝniŝchi džen ŝa ŝchëŝczïjanow doŝcz a nadoŝcz, pohanjo ŝo ŝlobja a ludžo wumyŝla ŝebi prôŝdne rëczje pschëczïwo temu ŝnjeŝej a jeho wërcjazy. Ale domërlenje na ŝnjeŝowu pomoz je woŝlabnyło, domërlenje na teho, kiž wŝchitko derje wobŝtara a wŝchitko w ŝwojej mozy ma. Tón ŝnjeŝ je Bôh, tón ŝnjeŝ je Bôh, cżëŝcz Bohu ŝnjeŝej dajcze, hđže ŝtupi tajki nutrny ŝpëw dżaka ŝa Božu pomoz do njebjeŝ horje? Haj, wołaj ŝo te mni w cżafu nuŝy, dha chzu ja cze wumôž, to drje nëchtôžkuli hiŝcze wë, ale: a ty dyrbiŝch mje ŝhwalicz, to nimale kôždy ŝabudze. Je tola wŝchitko wot Boha nam date, a ŝmy my to dobre doŝtali, njedyrbjeli to ŝle tež pschijecz? Šlŝyŝchicze tam pola prënich ŝchëŝczïjanow tajŝeho morŝotanja kaž pola naŝ, macze tam telko ŝmorŝczënych woblicžow, telko njeŝpokojoŝcze kaž pola naŝ dženŝa? Naŝche cżafy wëŝcze nejŝu cżëžŝche dżyli tamne, pola naŝ jeno pobrachuje to radoŝtne pschëŝwëdčëjenje: naŝcha pomoz ŝteji w mjenje teho ŝnjeŝa, pola naŝ je wŝchitko pschëpad, ŝlepy woŝud, ale žadny žiwny a hnadny Bôh, w kotrehož mozy a ruzy ŝteji. Muž prawy ŝa naŝ wojuje, wo tym nochze niçto niçto wjazy wjedzecz, my ŝo wŝchaf ŝami tał ŝylni cżujemy w naŝchej hordoŝczi, ŝo temu njedamy wjazy placzicz: Môž naŝcha dobycz nje-môže. Kał ŝo tola ŝjebamy wŝchëdnje, kał ŝo wo najlëpŝchi troŝcht pschënjëŝemny w nuŝach a ŝtyŝnosczach, kał ŝadwëlujemy a hlôwy powŝchamy, Boha wjazy njeŝnajemy, jeho njeprytamy, duž tež jeho njenamaŝamy. Prawy wodžer wôjŝka wŝchitko pschëwidži, ŝo tež ŝa najnižŝcheho wojaka ŝtara, niçto njemôžne ŝebi wot njeho nježada, ŝranjenny wón troŝchtuje, ŝprôžnych pohnuwa a napomina. Šlejczë, tajki je waŝch Bôh, wón tón prawy wojak! Ach, ŝchëŝczïjanŝki ludo, njeŝabudž to, wjele bóle: domët ŝo, luba duŝcha, ŝo ŝpuŝczej na Boha!

2. ŝnjeŝ je jeho mjeno, prawy ŝchëŝczïjanŝzy bëdžerjo jało ŝwërnny modlerjo po tym cżinja. Šso modlo japoŝhtoljo i tymi ŝwojimi ŝwoje kolena ŝhibuja: ŝnježe, daj ŝwojim ŝlужobnikam, ŝo bychy ŝe wŝchej ŝhrobłôŝczu twoje ŝłowo rëczeli a wupŝchëŝtrëj ŝwoju ruku, ŝo bychy wuŝtrowjenja a zejchi a dżiwny ŝo ŝtale pschëŝ to mjeno twojeho ŝwjateho dżëŝcza Jesuŝa. To bëŝche hiŝcze nalëtny cżaf we wërje a žiwjenju. Ša prënich ŝchëŝczïjanow ŝo ŝamo roŝnymjeŝche, ŝo ŝo modlachy, a dženŝa ŝo ŝa jich wjele ŝamo roŝnymi, ŝo ŝo njemodla. A cži, kotŝiž jo cżinja, jo huŝto ŝe ŝwucženôŝcze cżinja, we wëŝtych hodžinach a

i wëŝtymi pschëzo ŝamŝnyimi ŝłowami, ŝhiba ŝo nëkaŝta cżëža abo njeŝbožo jim i ŝlabemu ŝdychowanju ert wotewri. Wutrobne a wobŝtajne žiwe wobŝhadjenje ŝe ŝwojim Bohom tola njeŝnaja. Kał nëkotry mohł kraŝne plody pschënjëŝcz, na Boŝy wëŝcze njeleži, i roŝu a deŝchëžom a ŝlôncznym wjedrom w ŝwojim cżafu je Bôh jeho wobhnadžil, ale rola wutrobny je woŝtala ŝucha, twjerda. ŝchëdla modlitwy mamy, ale je njetrjebamy, laŝnymy radŝcho na ŝemi ŝprôžni a ŝłabi. Dokelž prëni ŝchëŝczïjenjo ŝchëdla modlitwy trjebachy wopravdže, kaž i dženŝniŝcheho tekŝta widžimy, dokelž jich modlenie njebë kaž jenotliwe kapki, ale kaž rjana rëczka, tehodla bëchu tež tał wërnwjeŝeli. Tehdyŝche cżafy wëŝcze njebëchu lohke, ŝtary hlôŝ: ŝchëžuj, ŝchëžuj jeho, njebë hiŝcze wonëmil, wuŝchŝchi a niŝzy wotpadowachy wot ewangelija, njewëra bë i ŝnjeŝom, ŝjawne bë pschëczïwjenje pschëczïwo ŝwjatemu Jesuŝej, ŝraelski lud, wuŝwolenny lud Boži, ŝo i pohanami ŝtowaŝchi i ŝhromadnemu wojowanju pschëczïwo Božemu žalbowanemu. Ale modlitwa wuczeŝche tamnych prënich ŝchëŝczïjanow, wŝchitko w hinaŝchim ŝwëtłe wobhladowacz, pschëtož pschëd modlerŝkim wôczkom ŝo tež ŝle jało pschëkraŝnjenje Božeje, huŝto drje dżiwneje, tola pał ŝtajnje ŝbožneje rady poŝafuje. Tež w njewjedrach ŝnjeŝowe ŝtadleŝchto njepowalne ŝteji. Wichor, kiž wjetŝch a hałôŝy ŝchtoma krucze pschëma, i tym jeno doŝonja, ŝo ŝo forjenje cżim hlubŝcho do ŝemje dobywaju. Tał tež tam, ŝhromadne bëdjenje cżinjëŝche jich we wërje ŝylniŝchich a w modlitwy žiwŝchich. Njewidžŝch, kał ruzy ŝtykuj, a njeŝlyŝchŝch, kał proŝcha: Daj ŝwojim ŝlужobnikam ŝe wŝchej ŝhrobłôŝczu twoje ŝłowo rëczecz? Njeŝlinczi hiŝcze wot ŝandženeje njedzele ŝem: Njemôžemy ŝo wŝchaf teho wotŝajicz, ŝo bychmy rëczeli, ŝchtož ŝmy widželi a ŝlyŝcheli?

Hđže pał widžŝch dženŝa tajkule ŝhrobłôŝcz, tajke wuŝtupowanje a wjeŝele ŝwëdčëjenje, ŝo njedžiwajo na pschëczëlow a njepŝchëczëlow pschë tym krucze ŝteji: njeje w druhim ta ŝbožnoŝcz, tež njeje druge mjeno, w kotrymž mohli ŝbožni bycz, ŝhiba mjeno Jesuŝ? Kał ŝhudži ŝmy pschë žylm bohatŝtwe, kał ŝłabi pschë žylej ŝtrowoŝczi, kał njemërnny ŝnutŝkach pschë wŝchëm ŝwonkownym mërje, hđže ŝu cži, kotŝiž jedny drugeho na modlerŝkimaj rukomaj noŝcha? Njedžiwajmy ŝo tola, ŝo dženŝniŝchi džen w ŝwojim tał mjenowanym ŝchëŝczïjanŝtwe žanych wulkiŝ ŝkutkow wjazy nimamy. Tehdy bëŝche hinał: Hdny bëchu ŝo modlili, ŝarža to mëŝto, na kotrymž bëchu ŝhromadženi, a buchy wŝchitzy napjelnjeni ŝe ŝwjatym Duchom a rëczachy Bože ŝłowo i ŝhrobłôŝczu. Haj, pschë tym woŝtanje: Modlitwa, je-li ŝpravna, wjele ŝamôže. Teho ŝo dżeržmy tež w naŝchich cżëžach a nuŝach, jało ŝchëŝczïjanŝzy bëdžerjo budžmy ŝwërnny modlerjo. Wotom tež ŝhonimy: Bôh je i nami, wjedže naŝ, prawiza ŝnjeŝowa dobywa!

Šamjen.

M. w B.

Dobry ŝôn.

Tëdyn muž mëjeŝche to waŝchnje, jo kôždu njedželu rano, hđny ŝwony do Božeho domu wołachy, i ŝwojej žonje dżëŝche: „Dži ŝemŝchi a proŝch ŝa naju wobeju!“

Žona to njedželu wot njedzele, lëto wot lëta ŝwërnje cżinjëŝche. Duž ŝo jejnemu mužej ras w nozy dżijëŝche, ŝo bëŝchaj wón a jeho žona ra dobo wumrjëłoj a nëtto wobaj pschëd njebjeŝtimi durjemi ŝtejeŝchaj, wo ŝaŝtup proŝchŝchi. Tola jało ŝwjaty Pëtr pschëndže a durje wotantny, wón jeno žonu nuts puŝcžë, prajizy: „Ty ŝmëŝch ŝa waju wobeju nuts ŝaŝcz“, na cžož wón durje ŝaŝo

(Poftracžowanje.)

lamfny. Muž dyrbjesche wonkach wostacž, runjež bješche jemu to wulzy njespodobne.

Blizšču njedželu, jako jeho žona sažo po swučžentym waschnju temščazu ščežezku nastupi, jejny muž šobu džesche a to potom dale porjadnje činjesche. Spomnjentj šón bješche k temu dopomhał.

F.

Schtó s knjesom je?

(Wer ist ein Mann? Der beten kann.)

Schtó s knjesom je? Schtóž samóže
Eso modlicž k Wótžewi.
Njech spada wscho, šwět straschi šo;
:: Wón pať šo njeboji. ::

Schtó s knjesom je? Schtóž samóže
Tež wěricž křobliwje.
Brón wěry ta wschať njesšeba,
:: Šu ničtó njeslamje. ::

Schtó s knjesom je? Schtóž lubuje
A wschēm rad poškuži.
Tón ducha ma, kiž jahorja
:: A ruzj pošplni. ::

Tón s knjesom je, kiž wojuje
Kaž ryczet sa šwój dom.
Bjes lubosče to njemóže,
:: Wón padnje s wěšikom.

Tón s knjesom je, kiž wumrěje
Sa prawo, sa prawdu;
Šdž wěru ma, šo jemu šda,
:: So wscho je k lěpschemu. ::

Haj, s knjesom je, kiž wumrěje
Sa Boha, wótžny kraj.
Wón njesšesta hačž do šónza
:: Šsam džělacž s rukomaj. ::

Dha křobliwje a šwobodnje
Něť s Bohom do bitwy.
Wóh jenicžki tež pomha či,
:: Š nim šmješech šbože ty. ::

Jurij Bróšť.

Pošlednje trjebanje rukow.

(Š Miš. Šóšla.)

Šslawny lěkar pšched khoroložo křudeho džělaczerja štupi, kotrehož běchu dla šajědojčženja křwě do khorownje dowjěli. Wón k njemu džesche: „Sa hodžinu dyrbjš Wam pravu ruku wotewšacž, hewať šče šhubjentj. Šelijo macže hiščeže něščto wažne s njej čžinicž, dha to bjes šombženja ščžincže, přjedy hačž šče ju na pščežo šhubili!“

Duž křory wotmolwi: „Ša nimam ničšo wjazy čžinicž, tež njetrjebam nikomu wjazy pišacž; tola pať čžu hiščeže pošledni křócž šwojej ruzj štyknyčž a šo Bohu sa wschē wužite dary džalowacž a jemu wschu čžesčž dacž.“

Lěkar šo džiwajžj woteńdže; tajšeho wotmolwjentja njebě wocžakał.

Šječž lět pošdžiščo štupny do pšcheměrnje wulkeho rušowskeho kraja, kotrehož ašiske a europiske ležomnosče wot Štańšcheho Morja hačž k Wulkemu Morju došahaju a kotryž je štoro dwójžj tať wulki, kaž žyła Šuropa. My podamy šo na pučž s ruškim wyščšchim nadšedžbowarjom abo inspektarjom wjěčha Š., kotryž ma tójščto wjěščich kubkow tuteho bohateho wjěčha pod šobu. Ššwoje pučžowanje nastupimj w Šětrohrodže, kotryž Šětr Wulki w lěče 1703 pšchi režj Něwje šakožicž da a hdžez tehdy a pošdžiščo pałaz pšchi pałazu nasta, tať šo je Šětrohrod jene s najrješšich a najwjščich městow Šuropj.

Štašch pučž šapocža šo čžoply džěň julija a teho dla naš proch jara čžwilowasche. Šako mėjachmž pšches 186 wjerštow pučža sa šobu, pščinđžechmž do wuwolaneho města Šowgoroda. Šrajina wokolo Šowgoroda je hōkrojta a jara plōdna. Štašch wyščšchi inspektar mėjesche něšotre škaty a šólome žōrka we wokolnosčži Wokšowa šobu wobšedžbowacž a dyrbjesche šo tam podacž; ša druhich pať bē wokolnosčž morja Šlmena jara šajimawa a ša wjěšelaza.

Potom podachu šo našchi pučžowarjo (to rěka či, šotšičž wyščšcheho inspektarja pšchemodžachu a s kotrymž mž w duchu šobu pučžujemj) na pučž k jěšorej Šeligera a k žōrkam Šolgi. Tudy je jara šo wotmēnjaza krajina a to hačž k wuštupej ščumjateje Šwanoweje rěčžki. Šola teješameje ma Šaldajške horišččžo najbōle nahle ščžěny, a na něšotrych wjěščšklach je krašny wuhlād. Šola mž njemōžemj šo tu dlěje šadžeržecž a šo w krašnosčži krajiny kupacž; mž dyrbimj dale do Štašchowa pšchi jěšorje Šeligera, hdžez našče woto wschudže wobrosčžene hōrki, rjane šahrody a šhlōdne haje wuhlada. Šemjanške kubla a hrody leža rošprōšchene šokolowoko a dawaju šwědčženje wo tym, šo jich wobhōlerjo rjanosčž roššudžicž wjedža, a krajina pšches nje napohlād wulkeho bohastwa dostawa.

My pučžowachmž potom do Ššchewa a pšchi Šolšy hačž do Štarizy a pščinđžechmž napošledku hačž do města Šwera, hdžez šo štoro po žylm šwěče šuate wodowody šapocžnu, kotrež Šaltište Šorjo s Šaspiskim šwjajaju.

Šwer leži tež w dobrej krajiny a žyła twarba města je tajka, šajkuž pola wschitkich ruškich městow teje šameje wulkosče namatašch. Šono ma murjowane, s wulkeho džěla pať jeno drjēwjane šhēže a něhdže 23,000 wobhōlerjom. My šo tudy jeno křōtki čžas šadžeržimj, šo byčmž čžim rucžiščo do Šostwy pšchišchli. Šwaj dnjej trjebamj wot Šwera hačž do Šostwy.

W Šostwje bydli w šwojim krašnje wuhotowanym pałazu wjěčh Š. Šewať je tež wěšty čžas w Šětrohrodže s bydlom. Šažo pšchēbnwa pať w tu šhwilu w tym a tamnym hrodže na šwojich wobšedžēštwach a pučžuje tež čžasto dolhe čžasjy we wukraju.

Wyščšchi inspektor je muž, něhdže 50 lět štarj, je šhētro tołšty, ma čžetwjene bješwocžo a jara wulku brodu. Šeho woto hlada křucže a wōtrje wokoło šo, a tola je čžasto šamrōčžene, jako by wutrobu něščto čžezžito, tať šo pravje njewěšch, hačž je to šrudoba a hrěščna tyšchnosčž. Wón je šhētro mjelcžazy a rěčži jeno tehdy šhwatnje, hdyž lěšy, pola a šuki widži, kotrež šo derje wušnamjenjuja.

Šo čžasju šhonimj, šo je tuto wobšchērne šastojšstwo halle pšched pjecžimi lětami dostal a šo ma lētne dołhody, kotrež šu wjěščhe, dnyžli te woješškeho generala pola Šēmžow. Šola nješku hiščeže te dołhody šobu ličžene, kotrež jemu kublo pščinješe, kotrehož wužitk tať dołho čžehnje, hačž ma šwoje šastojšstwo. Šuto kublo leži njedaloko Šowgoroda. Šudawki, kotrež jemu pšches pučžowanja šastojšstwa dla nastawaju, dostawa hiščeže wyšče teho ša-

runane. Wjeterch G., kotryž je wyškoli kšyžorski sastojuńnik, je pať tež jedyn i najbohatschich semjanow Rušowsteje a ma kubła, kotrychž schěr je pola někotrych hyschcze njesnata. Tola je našch inspektar wšchitkón pschihot k temu sczinił, so by so to stało. Sa někotre lěta budža wšchě wuměrjene. Sene i najrjeńschich wobšedžeństwom pschi jěsorje Słmenu su psched krótkim wuměrili a wšchschchi inspektar chze swojemu knjesej tehodla rosprawy dacž wo swojim skutkowanju. Potom ma tež w bliskosčzi Moskwy jene kublo wuměrjeć, cžehož dla šebi myšli, so budže dlějšchi cžas w „šwjatej Moskwy“, kotraž ma 30 pschedměštom, wostacž dyrbjeć.

Psches 10 lět hižom je w Rušowstej a je Rušowsta nětk jeho domowina. Tola cžasto sapopaduje jeho žadosč po němškim wótznytm kraju, hdžezž běšche něhdn swój statok měk; jeho wutroba žedži sa horami a dołami stareje domowiny. Zako bě do Rušowsteje pschischol, bě i wučerjom pola k. hrabje T., kiž w Rušowstwie pola wjetercha G. njedaloko Nowgoroda bydlesche. Wón mějesche 12lětneho šyna a 11lětnu dźowtku hrabje T. wučjeć. Sa to dosta lětnje 800 šlěbornych rublow, móžesche šebi konja džeržecž a šmėdžišche se šwójbu swojeho hrabje wobkhadžecž, jako by k nej šluschał. Pschińdže wopyt abo šwjecžesche so někajki šwjedžeń w domje, njebu němški professar — tak jeho najbóle njenje wachu — ženje wusamknjeny a wón šmėdžesche so tež pschi šabawje wobdžělicž. Šsłowo, w prawym cžasfu a na prawym měšcze rěčane, pschihotowa jemu pucž k temu šthodžeńku, na kotryž bu posdžišcho stajeny. Zako junu wjeterch G. wo tym rěčesche, so so rušowste wulke kubła a lěšy jara hubjenje wothladuja a njemōža teho dla prawy wužitk pschinjesč, professar swoje mējenje i tak wobšchěrnym a wustojnym waschnjom wupraji, so jeho wjeterch G. wot teho cžasfa i woczow nješhubi, ale jemu sastojuństwo pschepoda, kotrež wón i wješelosčzu pschija. Hrabja T. jeho pušchczi, hacž runje mějesche po kontracze hyschcze lěto pola njeho wostacž, a cžinjeschche to cžim radšcho, dofelž běšchtej jeho džěščzi psches dwělětnu wučžbu pola profesora wšchelake wėdomosčze derje nawuťnykej. Zara wučženy a mudry wjeterch G. špōšna hižom po přėnim lěcže wšchelaku wėdomosčž a wustojnosčž swojeho noweho sastojuńika a pntny, so wjedžišche wón tež te šame derje nalozicž. Wón widžesche, so dyrbja so jeho dothodny pschi nowym hospodārštwje a wothladanju jeho kublow a lěšow wo džěšacž krócž pomyšchicž. Teho dla staji wón zuseho wučžerja, kotrehož šańdženosčž bě jemu štoro žyle njesnata, na měšto, kotrež najlěpsche dothodny pschinješe a kotrež žadny privatny sastojuńnik wyškoleho rušeho knjesa wjeterche njemėjesche. Teho wšchschchi inspektar dopielni pať tež na najrjeńšcho na njeho stajenu domėru a njeje tušamu ženje njewužitnje wužiwat. Hacž runje bě tehdom pschelschuwjenje w Ruškej kšetro rosšchěrjene a so tón a tamny psches pjenješy šakšapnyčž da; dha wón tola ženje pjenješy abo dary brať njeje, kotrež na to džěchu, so by so jeho skutkowanje po tym pschemėniť. Teho bohatsťwo pať rosčesche lěto wot lěta. Hacž runje tak rucze bohatsťwa nadobny, njebē tola šbožowny, pschetož wón štejesche bjes džěščzi a šwójby we šwěcže, a w jeho wutrobje tečesche hološny kłof, šchtož so jeno tehdom na jeho woblicžu wosnamjenjowasche, hdnyž bě wón se šwojimi myšlemi a šacžucžemi šam.

W augusčze bě krašne wjedro a pucžowanje wšchschcheho inspektarja so te kōnzej bližeschche. Pschezo bliže a bliže pschińdže k Moskwy, w žylym šwěcže wuwolanej, kotraž ma šlawnu historiju a podacžow polnu šańdženosčž. W lěcže 1148 ju wulkowjeterch Jurij Włodomirowicž šaloži, a Danilo Alexandrowicž posbēže ju w lěcže 1300 k hłownemu měštu a w nim tež na hōrkōjtm posbėhnjenju šlawny Kreml natwari. Šhdnyž wšchschchi inspektar hacž k přėnim, k měštu šluschazym kšěžam pschińdže, so měšto pomatku do wjecžornych šmėrkow potaji a jeno tu a tam bluschcžachu so

šlocžane wēže žyrkwjom w pošlednich pruhach. Šolo šwokoło wšcho woczichny, ale potom šapocža so krašne šwonjenje, šajlež hewat nihdže na šemi njenamatasch. Tuto šwonjenje šapschija wutrobu wšchschcheho inspektarja tak šylnje, kaž hyschcže nihdy přjedny. Wón pschikasa pohonczej, so dyrbi pomalscho jěcž, so by tak prawje polne wužiwanje tutchy krašnych šynkow mēčž mohł. Teho wostaji napohlad rjanych šahrodow šymneho, teho runja tež mjeńšche a wjeterche palazy a twarjenja, runjež krašne w mrošcže psched nim ležachu. Wučžny pschińdže do poštajeneho hoscženza w šwjedžnym džěle Moskwy, kotryž „Kitajgorod“ rěka. Teho šobupucžowarjo bēchu w pschedmēščze wostali. Wón poda so šaje k mērej. Šašajtra džěšche k swojemu knjesej, so by jemu šlubjenu rosprawy dał. Potom pať pschińdžechu nowe pišma, kotrež bēchu podkōžł pschichodnjeje džěšawosčze. Nětk šacžezže do palaza wjetercha G., dosta šwoje štwy a šwojich šlužobnikow a šmėdžišche šebi konje žadacž, hdnyž chžysche. Šas šwjesheli jeho wjeterch psches wulke pišmo, w kotrymž bu jemu kublo pola Nowgoroda k wěcžnemu wobšedžeńštwu šapišane. To bě tošamo kublo, wot kotrehož bēšche hižom hacž dotal dothodny cžahnył.

(Pschichodnje dale.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

Š Drazdžan. Šjedželu tydženja tu Šserbjo i Drazdžan a wokoliny šako šwoje šemschenje w lubej macžernej rěczi šwjecžachu. Šnjes šarar Domaschka i Budestez bē špowjednu wučžbu, šnjes šarar Matek i Barta přėdowanje pschedewšat. Šahladna wošada bē so šeschla, tón krócž pať niz na šwucženym mēščze w šchiznej žyrkwj, ale w šwjatocžnje wudėbjenej rumnej šali tuteje wošady, kiž portalej šchizneje žyrkwje runje napschecžiwio leži. Šlowy Drazdžanski šuperintendent, k. Dr. Škōšsch, bē na wodžerja šerbskich Šožich šlužbow tu proštwu štajił, so by so šchizna žyrkwj tón krócž wurjadnje ša mišionštu džěcžazu Šožu šlužbu pschewostajika, pschetož we wšchěch žyrkwjach w Drazdžanach mēšachu šańdženu njedželu mišionarowo k džěcžom rěčecž. Šo proštwje je so stało, niz wšchaf runje i lohkej wutrobu. Šserbjo su wšchaf i šchiznej žyrkwju nětk hižo psches 60 lět psches šwoje šemschenje šjednocženi. Woni su na někotrym šwjedženju i tutej wošadu so wješelili a Šoha šhwalili, woni su i nej plakali, jako to krašne měšto šchizneje žyrkwje ša někotre hodžiny psches plomjenja so šapuscži a w rosšadankach ležeschche. Šoža šlužba pať bē widomnje žohnowana, jenož škoržicž ma so pschezo i nowa na to, so licžba špowjednych wotebjera. Špowjednych bēšche 110 wošobow. Šón Šnjes šcžiń naš šwėrnych a twar šebi šwoje kralesťwo a pschisporjeje je w lubej domišnje, ale tež pola naš tu w žušbje!

K rospominanju.

Ma n d ž e l s k i c h h e š l o m a b y c ž :

Tvoja šrudoba, moja šrudoba;

Moje wješele, tvoje wješele;

Tvoja nusa, moja nusa;

Mój šhlėb, twój šhlėb.

* * *

Ščičha myšl runa so wulkej štale w morju; na nej so, runjež je šama šmėrna, tola wšchě dživje žołmy šamaju.

* * *

Šchtož i druhimi na pschemoh bēži, štejo njewostawa a so njewohladuje, so by widžal, šak daloko je hižom bēžal a wo šajki škruch pucža su cži drusy hyschcže šady njeho; ale wón bjes pschestacža bēži, doniž wotthknjeny kōnž dozpiť njeje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Šsmolerjez kniħiczišcžećni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedpłatu 40 np. dostacž.

5. njedžela po šwjatej Trojizny.

Šap. št. 5, 34—42.

O hdy by šymny abo čzopłny był, steji raš w šjewjenju šwj. Jana, a Šhryštus šam něhdy džěšče: Šchtóž njeje ja mnje, tón je pšhecziwo mi. Šloty šřjedžny pucž potajkim njeje, po kotrymž čzedža džěńšnišči džěń šcžešczijenjo tał radži šhodžicž, položju šwojeje wutrobny jeno temu Šnjejeje podacž, š drugej pał šwětej pšchisłushecž, to šda šo jim došahaze a tež móžne, runjež Šesuf šam rjeknje: Ničtó njemóže dwěmaj knjesomaj šlužicž. Tajki muž steji tež w džěńšnišchim tekšče pšched nami, Šamaliel, šlawny wucžer Šauluša; wulke šłowo šłyschich š jeho erta wuńcž, ščłoda jeno, šo na pucžu štejo wošta a ł prawemu kónzej njedóndže, a pšches to je jeho š džěła wěšče dobra a prawa rada š džěła tež wopacžna. A hdyž njemóžemy to jemu, kiž hišcže žyle na šarisejškim štejšcžžu šteješče, tał jara ša šło wšacž, šo šo hišcže njehašče ša Šesufa a jeho japosčtołow roššudžicž, čžim bóle mamy my, kotšiz šmy w šcžešcžijanštwje rošwucženi, wot šcžešcžijanškich štaršchich a wucžerjom wocžehnjeni, šo pruhowacž, tał š nami šteji, hacž je woprawdže tał kaž dyrbi bycž: Šesu, ja šym žyle twój. Duž wopomńmy Šamalielowu radu: 1. Boži škutł njemóžecže škašecž, w tym je wona prawa, ale 2. dajcže tym ludžom, Šnješowym japosčtołam, pokoj a pušcžecže jich, w tym je wona wopacžna.

1. Wyšoka rada je šašo raš hromadu šstupila. Šchto

čžinimny? to praschenje je wščem wjele mjeršanja a šłowu-šłamanja nacžinilo. Widžachu wšcał, tał mějachu japošchtoljo džěń wote dnja wjazny pšchiwiska, tał tucži mužoj šo ani hroženja ani druhich pšcžešcžehanjow njebojachu, wjele bóle šjawnje předomachu: Njeje w druhim šbožnosčž. Š wulkimi nadžijemi hladachu tehodla wščitke šobustawy rady na Šamaliela, pišmanuwčženeho a wyšozny waženeho pšched wščitkim ludom, a š napjatosčžu šedžbowachu wščitžny na jeho šłowa. Wón połasa jich na dweju šběžkarjom, Šheudaša a Šudašcha, kotraž běščaj pał bóršny niž runje šhwalobny kónž wšaloj, a mēnjěšče šnadž w potajnym, šo šo japosčtołam tež tał póndže. Wěšty pał šebi njebē. Duž radžěšče: Wocžakajcže, tał šo ta wěž rošwije, je-li wot Boha, njebudžecže to móž škašecž, je-li pał wot čžłowjekow, dha šahinje. Wudra rada bješ dwěla: Šamaliel bē wucženy došcž, šo wjedžěšče: Wščitko druge šahinje, Boži škutł pał woštanje. Wón njebē podarmo štary šatón ščtudował, hdyž je wo šachodnosčži wšcžeho šemškeho hušto rēcžane a špěwane, wón mējěšcže wotewřenej wocži ša wšcžedne šhonjenje: Wšcho čžěto je jało trawa a wščitka čžłowjecžna krašnosčž je jało kwětkla na polu, wón šnajěšcže hódnosčž čžłowškeho naroda: Šara hubjena wěž je wšcžech ludži žiwjenje, wón wjedžěšče še štawinow: Móžni budža bješ možny přecž wšacži.

A my mohli jo tehorunja tež derje došcž wjedžecž: Boži škutł njehodži šo škašecž, haj, my mohli jo wjele šepje wjedžecž byžli Šamaliel. Šchto šmy tola wščitko namułli wot jeho čžaka šem, pšchibjerali w pšnacžu

wščitkich wězow, kóžde džěcžo džěnsnišchi džěń wě, so cžłowiska móz žama wjele njedokónja, wě wošebje, so cžłowjekow hordosć dolho njetraje a so, šchtóž chyzšche prawje wyšoko horje, cžim hłubšcho padnje. My džěnska wošebje tež wjele lěpje snajemy stawisnu šchěscžijanstwa a šchěscžijansteje zyrkwe, wěmy, so semja a njebjo šandžetej, ale šnjeseowe šłowo do wěcžnosće wostanje, so šnjeseowa zyrkej kaž škała kručze a njepowalnje šteji, kaž dolho šo wot njeje a w njej Bože šłowo prawje a cžisće wuczi. Wulke wichory je wona hižo pšchětrala, duž budže tute šnadnišche wěšiti džěnska tež pšchětracž. Kada Jerusalemska žama njesteji se šwojim njerosomnym hawtowanjom pšchecžimo Bohu a jeho žalbowanemu, móžnišchi džžli wona šu šo špjecžowali pšchecžimo Božemu škutkej, a tola je štajnje rěkało: Dha šy tola dobył, Žesufšo Galilejski! Něchtóžkuli je chyzł šwojeho Boha mišctrowacž a jo džěnska hišcže chze, a na kónzu je tola tak było, kaž Žesajaf rjeknje: Wěda temu, kiž se šwojim štworicželom prawuje, to je, hornž i horncžerjom hliny. Něchtóžkuli njeje chyzł šrosymicž, šo šu Bože myšle a pucze hinašche a wyschšche džžli našche, njeje šo chyzł šhibowacž, duž je Bóh jeho šlemił.

Ach, šo bychmy tehodla bóle na Gamalielowu radu pošluchali: Boži škutk njehodži šo škasycž! Tuta rada je wošebje tež tehodla wulkotna, dokelž i teho pošnacža wukhadža: Bóh je prawy a šwěrnny. Haj, tak je, kaž šhěr-
lusch spěwa: Šchtož Bóh tón šnjēs tu štworit je, to je tež šdžeržecž šlubit. Ach, šo bychmy njepšchecželjo teho šnjēša pošnali, šo Bóh dawno hišcže njepšchēstawa bycž a škutkowacž, hdyž jeho bycže pšcheja, a šo ma wón móz, wšchěch njepšchecželow pobicž, kaž je to husto hižo cžinił. Ach, šo bychmy tež my Boži pšchecželjo tutu radu pšchijeli a bóle po tym cžinili: Dowěr šo, luba dušcha, šo špuschcžej na Boha! Wšchetož: Boži škutk njehodži šo škasycž, w tym ma Gamaliel prawje.

2. Ale w tym: Dajcže pokoj tym ludžom a pušcžcže jich, w tym wón derje njeradži. Čžehodla pak niž? Njeje dha to dobra myšlicžka: pšchihladujcže, šchto i teho budže? Wocžakajcže a potom šbudžcže? Haj, w šemškich, wot cžłowjekow šarjadowaných wězach drje je husto žyle prawje, šo wocžakujemy, ale šchtóž wot Boha pšchidže, chze mēcž šwólniwých a hotowných cžinjerjom. A šo japoschtołjo šami wot šo njerēcžachu, se šwojeje mozy tajke škutki njedokónjachu, to dyrbješche Gamaliel tola pošnacž. Duchowne wězy chzedža štajnje duchownje wobhladowane bycž, a to je tamny mudry pišmawucženy šabyl. Tež w tym je šo mylił, hdyž mēnjēšche, šo je wušpěch jeneje wězy abo myšle hódnošcže prawa mēra. Někotražkuli šla wěz abo myšl ma druhdy wulke wušpěchi, Theudaš a Žudašch štaj we šwojim cžaku wjele pšchiwišowarjom mēloj, šchto je na pšchiklad Napoleon dokónjał, kaž je ludži křjudował, kaž džěnska njewěrjazy wuštupuja, mnošy jim hóldujo pšchipaduja, ale šchto chyzł prajicž, šo šu tajke wušpěchi dopočasmo teho, šo je ta wěz žama dobra? A šchto chyzł, je-li rošomny, Boha a Žesufa a jeho šwjatu zyrkej wopušcžicž, dokelž njeje i jich šwontownymi wušpěchami tak, kaž by rady widžal? Wo šnutškomnu hódnošcž a wot-
tyknjeny kónž šo jedna, niž wo šwontowny wušpěch. A dokelž Boža wěz, Boži škutk štajnje i dobremu kónzej wjedže, dyrbišch hinaš cžinicž džžli Gamaliel, niž pšchihladowacž, ale radošnje šo Božemu škutkej pšchisamknyčž, jón šrosymicž špytacž, niž liwfi, ale cžoply bycž. Žimy

Žesuf, a teho dyrbješche Gamaliel šnacž, tež žime, niž morwe, niž pšchihladowaze dušche trjeba, ale tajke, kotřž jeho i wjēšlom witaja: Čžehi nuts do šwojeho hrodu! Ach, kaž žyle hinaš móžēšche tehdy bycž, Gamaliel dyrbješche prajicž: Boži škutk njehodži šo škasycž, a tu tola widžicže, šo je Bóh i Žesufom a i jeho japoschtołami, duž pošcže, pšchisamkny šo jim, ja šym přēni, kiž to cžini. Njedyrbješche šebi Gamaliel dale prajicž, šo, hdyž šebi něšchto jeno našdala wobhladašch, ženje jo prawje šesnacž a pšchede wšchēm lubowacž njemóžēšch?

Tak je šraelski lud dale pšchihladował, njeje žimje džěl brał na šbožu, kotřž šo jemu pošcžowasche, a duž je šo škasyl. Ach, šo šo njeby nam tak šeschlo! Na pucžu i temu woprawdže šforo šmy. Šak wjele hinašche a lěpšche cžakšy bychmy mēli, hdyž bychmy šo kručzišcho i temu šnjesej džerželi, niž njedželu jeno, ale wšchitke dny jeho mjeno cžēscžili, jemu šlužili, i jeho nohomaj šedžo jeho rēczi pošluchali, niž wobēmaj, Bohu a šwētej šlužicž chyzli, a tak na šwojej dušchi šchłodowali, pšchetož šchtóž njeje ša mnje, žyle ša mnje, je pšchecžimo mi, praji šnjēs Žesuf. A kaž žyle hinaš a lěpje by było, hdyž bychmy wodžerjo našcheho luda tak našdala njestali, wošebje šchtož nabožinu a nabožinske žiwjenje nastupa, njebychu myšlili a tež ša tym šo šadžerželi: ach, tajke wězy šu jeno ša niški, prošty lud, my to wjazy njetrjebamy.

Wobhladajmy šebi japoschtołow: Šunjež buchu šchwifani a bu jim šakasane, šo bychmy njerēcželi w Žesufowym mjenje, woni tola i wjēšeloscžu wot woblicža rady wotehdžechu, šo bēchu doštojni byli, jeho mjena dla hanibu cžerpicž. Wobhladajmy šebi jich šhroblošcž a cžimny po tym: Ša šo njehanibuju ewangelija wot šhryštuša, šo by nam tež kaž japoschtołam šnjeseoweho mjena dla hanibu a hanjenje cžerpjazym junu to: „Šbóžni šcže my!“ napšchecžo škincžalo.

Duž pak njech je to našche najšwěrnishe přjódškasčže: šnježe Žesu, ja chzu bycž a wostacž žyle twój!

Šamjeń.

M. w B.

Bohnowanje mēra a jednoty.

(F. G. Wežel.)

Šak rjenje je na šemi,
Hdyž w šwěrje, jednocže
Šsu bratšja i pšchecželemi
We mērje hromadže!

Šak Žožim horam cžecže
Šam roša i šermona,
Šso žohnowanje plecže
Do šwěry bratrowštwā.

Š tym junu nowi rjenje
Šso hēta žionska,
Wšcho i njewólništwa cžehnje
A dušche cžiste ma.

Tak ludy wušwjećene
Do šwětka šastupja;
Šlej, potom štablo jene
Ma jenoh' paštyrja!

K. A. Fiedler.

Khrystuf nascha pomoz.

(San Falf.)

Ach, tak w njemdrym njewjedrje
 Żołmy smustupuja;
 Nihdže brjoh a wukhow je,
 Kiž kódz wobarnuja.
 Zedyn s nami w nusy je,
 Zedyn, kiž naš schtituje.
 O Khryščezje, tu
 Ty khodžiš na morju!

Raf psched naschim bjeswoczom
 Hwěšdow hwětko hinje!
 Roslemi ho kódzny shtom, —
 Nadžija ho minje.
 Luby Rnjes pał wupomha,
 Nam je hwěšda ranischa.
 O Khryščezje, tu
 Eso sjeń nam na morju!

Bo njewjedrje radošni
 Dom ho sawróczamy
 A nětk, Stworiczelo, či
 Džafny wopor damy.
 Se rtom, s žylej wutrobu
 Saspěwajezje k čezeczi mu:
 O Khryščezje, tu
 Esy s Rnjesom na morju!

Zunu w nusy pošlednej
 Njedaj ho mi nóricz!
 Chzedža žołmy we šmjertnej
 Strachosčzi mje moricz,
 Dha ty pošlicz ruku mi,
 Rnježe, w swojej šmilnosčzi.
 O Khryščezje, tu
 Pščińdž k nam ty na morju!

Surij Bróšf.

Čterpjenja wjedu k Bohu.

(Bofracžowanie.)

Hacž runje wšchšchi inspektar swoje pšchislušnosčje šwěru
 dopjelniwosche, wosta jemu tola někotra hodžinka, w kotrejž móže-
 sche ho w měscze pšchekhodžowacz a roshladowacz. Sara rad wo-
 pytowasche jendželske šahrody, kotrejž běchu pšchi swonknej muri
 Kremla se starych bahniščežojtych pšchěrowow nastale a kotrejž
 mějachu mjeno Alexandrowske. Pjatnateho augusta chžyšche ho
 tam tež podacz a pšchěndže runje šchěrofu hašu Kitajgoroda. Pšchi
 woknje šlótніка stejo wosta a wobhladowasche šebi te rjane,
 w šchleńčanjach šachčžikach sawrjene krašne pšerščezjenje, wuščne
 ryncžki, rjecžasny atd. Na jene dobo šebi woczki wutře, jako by chžył
 jašnišcho widžecz. Teho woło šloži ho na wulki pječžatny pšerščezěń,
 do kotrehož bě drohi a wulki šmaragd šahadženy a na nim s wul-
 kej wušchitnosčju semjanski wopon wurěšany.

„Šhto? Njejšym ja pšched lětami podobny, haj tón šamy
 pšerščezěń wobšedžil?“ — a šhwatnje wón do jstwy šlótніка
 šastupi.

„S čim móžu či šlužicž, nanko?“ ho šlótnik jeho po
 rušowsku praschesche. Wšchšchi inspektar bě ruski derje nawuknył,
 teho dla jemu w tutej rěčzi, na pšerščezěń pošawšchi, wotmolwi:

„Nanko, pšchedaj mi tutón pšerščezěń; je tola šame twoje
 džěko?“

„Ně, nanko, ja šym jón pšched něhdže dwěmaj lětomaj starej
 macžeržy wotkupil, kotraž jón tehdy šahadži. Wona mēnjescche, so
 budže šo ja lěto šašo wukupicz. Młody Nēmz, kotryž žanych
 pienjes njemējescche a pola njeje šhory ležescche, bě jej tón šamy
 pšchepodał. Dokelž pał, runjež stej škoro dwě lěcže šachlej, hiščezje
 wukupjeny njeje, šym jón wčžera wupožžil, so bych jón pšchedał.
 Móžescch jón tunjo dostacz; 100 rublow njeje pšchewjele.“

„Dyrbišch je dostacz, haj hiščezje wjazny, jeliso mje k macžeržy
 dowjedžescch, wot kotrejž šy pšerščezěń dostał.“

„To chžu rady; wona bydli w tamnej přecznej hašy w malej
 šhěžy, kotraž tał struchla mjes dwěmaj pałazomaj steji, so šjawnje
 šhudobu na čžole nošy.“

Wostajmy wšchšcheho inspektarja w towarštwje pšcheczelného,
 dobrocziwého a k šlužbje šwólniwego Rušy a wrócžmy šo něhdže
 tšči lěta do šady.

W špoczatku septembra počinaju rušowsžy semjenjo šwoje
 šyđla na kraju wopušchczecz a podawaju šo do městow, hdžez maju
 w šymje wjazny rošpročšenjom. Tehdy čžehnjesche tež šyła šeklerjom
 do Moskwy. W Nēmzach bě we šwojim čžazu tuto towarštwo
 šeklerjom rady widžene a běšche šebi dobry pšchypad tež we wšch-
 lich rušowskich městach nadobyło. Šeho direktar bě šebi wotmyšlit,
 šhwilu w Moskwe wostacz a bě tam bydlo w Kitajgorodže
 namakał.

Róždy krócž, hdžž šo hrajesche, mējesche wón wulku šyču
 pšchihladowarjom a dokhody běchu dobre. Teho dla móžescche tež
 šwojich ludži derje placžicz. Wón mējesche mjes nimi wjele na-
 dobnych a šprawnych ludži, tola pał tež někotrych šlěpžow a nje-
 docžinkow, kotšiz běchu se šwojim přjedawšchim powošanjom nje-
 špokojni a njemērne, wokoło čžahate žiwjenje bóle lubowachu, džžli
 porjadnu džělamosčž. Haj, běchu to tajžy, kotšiz ša malo hodžinom
 to pšchecziniču, šchtož běchu ša žyly tndžěń šašlužili. Šchtyrjo
 mužžy tutych šeklerjom běchu w tutym nastupanju pšches jene.
 Najšóršchi mjes nimi pał bě młody, něhdže 20 lět starý, šylny
 rjany młodženz, kotryž pšchi šwojim šeklerštwje wulku móž, wušchit-
 nosčž a wěštosčž pošawosche a šebi tež teho dla wulku šhwalbu
 nadoby. Šeho dokhody njeběchu male, tola došahachu lědom
 k picžu a hracžu. Šo žylych nožach wón w šorcžmach šydasche
 a wšchitko s runje šmyšlentym: towaršchemi pšcheczinišesche. Pšchi
 tym wón žadławje šelesche, ani do Boha ani do Šbóžnika nje-
 wērjesche a šhodžescche jeno teho dla do žyrtwe, so by jejnu
 rjanu twarbu a šnutškný wutwar wohladał.

Husto bě direktar jeho tajkeho hrěšchneho žiwjenja dla našwarit
 a jemu prajil, šo šebi na tajke waschnje šbože a Božu hnadu
 nješašluži, ale šo je runy pucz k čžagnemu a wěcznemu štaženju
 wušwolil. Tola šwary, warnowanja a powučženja běchu podarmo;
 direktar bu wušmēšcheny a wot njeho „modleški bratr“ mjeno-
 wany. Husto wón tał hróšbne šłowa rěčescche, šo šo kóždy čžu-
 čžimw čžłowjek se šrudžbu wot njeho wotwobročži; haj šamo jeho
 njeduščni towaršchojo druhdy mēnjachu, šo dyrbi mjelczecz. Š lětow
 młodosčžje hiščezje čžasto šłowo w jich wutrobach šašyncža, kotrejž
 šcheptajo džescche: „Njemolczje šo, Bóh šo njeda ša šmēch mēcz!“

Franž Trawnik, tał našch młodženz rělasche, bě šo žyle wot
 Boha wjeršchneho wotwobročžil, tał dolho hacž bě šekler. Runjež
 džěń wote dnja do hrěšchneho žiwjenja šapadowasche, šdasche šo
 tola, jako by wšchhomóžny Rnjes na njeho nješedžbowal; štrowosčž,
 derjehicze, wješelosčž a radoščž dny jeho tudyhycža porjēšchachu.

Na krašnym šlōncžnym popoždnyju septembra běšche šo wjele
 tyšžaz pšchihladowarjom šhromadžilo, šo bychu šeklerške šhumschty
 widželi, kotrejž mējachu šo wšchche nich w powěšje na powjasach
 wuwješčž. Na dwěmaj powjasomaj rejwaschtej porno šebi lubošnej
 džowžy direktarja, rjenje wudraščženej a wupyšchenej, s tajkej wuštoj-
 nosčžju a wěštosčžju, jako bychu lohke nohi nješhablazju semju pod

Bobu mēle a ja to jimaŭ wulka bŭla pŭchipadne bŭlawa pŭchi-
wŭŭfowafche.

Wulki powjaŭ bē pŭŭŭes twar, t temu ŭhotowanŭ, ŭŭechnjenŭ
a na jenŭm bobu 45, na druhim 50 ŭtopow wot ŭemje pŭŭiwjaŭŭantŭ.
Na tōn najprjedŭ direktar ŭam poŭtupi a pŭŭeindŭe jōn tam a ŭem;
potom ŭiwnŭ a Franz pŭŭiindŭe jemu napŭŭeŭŭiwo. Wobŭrjedŭa ŭo
ŭetkaŭŭhtaj. Franz lehnŭ ŭo na powjaŭ a direktar pŭŭeŭ njeŭo
pŭŭeŭŭocŭi, potom dŭŭeŭŭe lōŭdnŭ t druhemu lōnzej dale. ŭŭiŭŭina
ŭnjeŭeŭŭe, jaŭo by ŭŭla bŭla morwa byla. Tola na jene dobo
ŭta ŭo naŭtrōŭliwnŭ ŭaŭŭŭit, ŭa kotrymŭŭ paŭ hnydom juŭtate wjeŭeŭe
ŭlōdowafche. Franz bē mjenujŭy krōtko pŭŭeŭ doŭonjenjom puŭŭa
po ŭdacŭu wopacŭŭŭy ŭtup ŭeŭiniŭ a bē t padej pŭŭiŭŭŭol. Tola wōŭta
ŭ ŭŭiwnŭej prawej nohu na powjaŭu wiŭajō a taŭ wiŭajō ŭ hlōwu
a ŭ ruŭtomaj wŭŭelake ŭmēŭŭeŭne pŭŭŭŭe eŭinjeŭe. Sa ŭhwilu po-
ŭtannŭ, wrōcŭi ŭo a dŭŭeŭŭe na powjaŭu dele, kaŭ by po runŭm
ŭŭpundowanju bēŭal. Tute powōtrowŭŭe ŭhumsŭŭŭŭ ŭtachu ŭo wŭŭiŭte
bjeŭ poroŭka, a teŭ pŭŭiŭ tŭŭŭ, w kotrychŭŭ ŭo najbōle bŭlnoŭŭ a
mōŭ poŭaŭowafche, bē Franz ŭ miŭŭtrom. ŭeŭo eŭēlo ŭdaŭŭe ŭo
ŭeŭeŭne byeŭ, hdyŭŭ wōn wulke ŭeŭeŭne kule kaŭ lohke kulŭŭicŭi wy-
ŭoŭo do powōtra mjetaŭŭe a je potom ŭebi na ŭhribjet abo na
ruŭy padacŭŭ dawaŭŭe.

Nēkotre hodŭiny tuta hra trajeŭŭe, a wŭŭelke wōŭobŭy
ŭ mjēŭŭŭim abo wjeŭŭŭim pŭŭhipadom wuŭtupowachu. Najwjeŭŭŭŭ
ŭhwalbu ŭebi Franz doby a ŭ hordej wjeŭeŭloŭŭu wōn na powjaŭ
ŭtupi, kotryŭŭ bē 8 lohŭŭow wot ŭemje pŭŭiŭeŭinjenŭ. Wōn pŭŭiwnjaŭa
druhi krōtki powjaŭ wōŭoŭo prawej nohi wŭŭŭe kulow, hdyŭŭ bē
prjedŭ nohu derje ŭawobalil, ŭo powjaŭ do nohi rēŭacŭŭ njemōŭeŭŭe;
potom pŭŭiwnjaŭa jōn t napinanemu powjaŭu. Teŭ wōŭoŭo ŭiwota
ŭwjaŭa ŭebi powjaŭ a puŭŭeŭŭi ŭo potom, ŭ hlōwu t ŭemi wiŭajō,
dele. Nētko podawachu jemu nēkotre wōŭne ŭoŭa a te pŭŭhipowēŭŭa
ŭebi na powjaŭ wōŭoŭo ŭiwota. Potom wŭa do lōŭdeje ruŭi eŭeŭŭu
ŭeŭeŭne eŭeŭŭu a puŭŭa ŭo tam a ŭem eŭumpacŭŭ. Dŭa na jene dobo
pŭŭiŭhladowarjō ŭnŭŭ ŭaŭŭŭŭŭachu, kotryŭŭ mējeŭŭe podobnoŭŭŭ t tŭm,
hdyŭŭ ŭo nēŭŭto roŭdrēje abo roŭtorhnje. Franz torhnŭ ŭ lēwej
nohu a chŭŭŭŭe ju na napinanŭy powjaŭ tyŭŭŭŭ, ale to bē pŭŭe-
poŭŭe; — powjaŭ, na kotrymŭŭ wiŭaŭŭe, ŭo roŭtorhnŭ a wōn
padŭe na ŭamjenje dele. ŭŭŭazkrōcŭŭŭy ŭrudnŭ ŭaŭŭŭit ŭarŭa a
ŭ nim ŭmēŭŭa ŭo Franzowe ŭadŭawe ŭakrowanje, kotremuŭŭ paŭ
potom jehō bolōŭna ŭalōŭŭe ŭeŭehowafche. Womozne ruŭi wote-
wŭŭachu jemu ŭoŭa a chŭŭŭŭe jehō na noŭy ŭajicŭŭ, ale lēwa bē pŭŭeŭ
jene ŭoŭo roŭraŭena. Prawa ruŭa bē wjaŭy krōcŭŭ ŭlemjena a
ŭ prawŭm bokom hlōwnŭ bē taŭ njeŭŭoŭowŭje na ŭeŭeŭne eŭeŭŭu
padnŭŭ, ŭo mējeŭŭe ŭŭŭy bok a prawe wōŭo jara ŭranjene. ŭalōŭna
mēŭŭŭenŭa naŭta. Hra bu ŭlōnŭeŭna.

Wjeŭ pŭŭiŭhladowarjemī bēŭŭhtaj dwaj wōjeŭŭŭŭŭŭ lēkarjej, jedŭn
Nēmŭ, druhi Ruŭŭ, kotrajŭŭ t pomozŭy pŭŭiŭtupiŭŭhtaj. Najprjōdŭy
chŭŭŭŭŭhtaj jehō do jehō wobŭydenja donjeŭŭeŭŭe dacŭŭ, doŭelŭŭ paŭ bēŭŭe
to ŭamo ŭhētro ŭdalene, wŭa jehō wudowa Maruŭŭŭka Moŭdrowa,
ŭhuda pŭŭoŭarŭicŭŭa, do ŭwojeje maleje ŭhēŭŭi. Wōn bu t nej dō-
njeŭŭenŭy a pomoz ŭo jemu poŭŭicŭi. Doŭho wōjowafŭeŭŭe ŭmjercŭŭ a
ŭiwjenje wō njeŭo, a ŭahorjenje ranow jehō mōŭŭje ŭaŭŭŭŭŭa.
Direktar pōda wudowje nēkotre rube, kotreŭŭ mējeŭŭe Franz hiŭŭeŭe
doŭtacŭŭ, pŭŭiindŭe lōŭdnŭ tydŭeŭŭ junkrōcŭŭ, ŭo by ŭo ŭa nim napraŭŭo-
waŭ, a dari ŭa Franza nēŭŭto pjenjeŭ, ŭo mohŭla wudowa naj-
nuŭniŭŭe ŭa njeŭo wōbŭtaracŭŭ. ŭeŭo wopyt ŭta ŭo pŭŭeŭo porēdŭŭo
a napōŭledŭu ŭŭle wuwōŭta. Sa nēkotre mēŭŭaŭy Moŭŭŭu wō-
puŭŭeŭŭi a na Franza wjaŭy njeŭpomni.

W mēŭŭeŭe powjedaŭŭe ŭo nēkotre dnŭy w tŭŭŭ ŭwōŭŭbach,
ŭ kotrychŭŭ bēŭŭu ŭwēdŭoŭo pŭŭiŭ tŭtŭm njeŭŭoŭŭu pōdla byli, wō nje-
ŭŭoŭŭu ŭekŭerja, potom bu ŭabytŭ. ŭenoŭŭ lēkarjej jehō njewopuŭŭeŭŭi-

ŭhtaj, teŭŭ teŭdom niŭ, hdyŭŭ wjedŭŭiŭŭhtaj, ŭo ŭanŭŭŭ pjenjeŭ wjaŭy
nima.

ŭalle ŭa poŭ lēta bē Franz ŭahōjenŭ. Ruŭa bē derje, noha
paŭ proŭta ŭahōjena. Prawe wōcŭŭŭo bē ŭŭle ŭhubil. Wōhu a
lēkarjomaj mējeŭŭe ŭo dŭŭaŭowacŭŭ, ŭo njebē teŭŭ druhe ŭhubil. —
Tola teŭŭ ŭtara Maruŭŭŭka njebudŭŭ ŭabyta, pŭŭeŭtoŭŭ wōna wŭŭiŭto,
ŭŭtoŭŭ lēkarjej wuŭaŭaŭŭhtaj, haŭŭ na najlēpje wōbŭtara. ŭunkrōcŭŭ
bē ŭahorjenje lēweho wōŭa taŭ wulke, ŭo ŭo wō to ŭamo bojeŭŭhtaj
a wōŭlepjenje Franza ŭa wēŭte dŭerŭeŭŭhtaj. Tola jeju prōŭzowanje
njebē ŭ Wōŭej pomozu podarmo.

Franzej bēŭŭu wot Wōha eŭeŭpjenja napōŭŭeŭne, kotreŭŭ prjedŭ
nihdŭy ŭeŭnaŭ njebē. Ruŭa paŭ wucŭi ŭo modlicŭŭ — a eŭeŭpjenja
wjedu t Wōhu. Franz mējeŭŭe na ŭwojim bolōŭŭŭm lēhwje eŭaŭa
doŭŭe, na to ŭpominacŭŭ, ŭŭto je w ŭaŭdnŭenŭm ŭiwjenju eŭiniŭ, a
wērne ŭelbŭŭeŭe do jehō wutrobŭy ŭacŭeŭe. Wōn bēŭŭe modlenje
ŭabyŭ, ale dŭrbjeŭŭe jo ŭaŭo nawuŭŭŭeŭŭ. Najprjedŭ jeno krōtkē
ŭdŭŭŭnjenja ŭ wutrobŭy wuŭtupowachu. Potom proŭŭeŭŭe Maruŭŭŭu,
ŭo by jemu ruŭŭu modlitwu prjōdŭeŭŭitaŭa. Tola wōna njebē ŭŭulu
mēŭa, teŭo dla njemōŭeŭŭe eŭitacŭŭ, bēŭŭe paŭ wjeŭe modlitwōw
ŭ hlōwnŭ nawuŭŭŭla. Teŭame wōna Franzej prjōdŭŭpēwafche,
hdyŭŭ tōn na ŭwojim bolōŭŭŭm lēhwje ŭdŭŭowafche. ŭaŭto teŭŭ
nēŭŭto w jehō duŭŭŭi wō tŭm wotucŭi, ŭŭtoŭŭ bē ŭo jemu w ŭŭul-
ŭŭŭ lētach do njeje ŭacŭiŭŭeŭŭaŭo. ŭ wopredŭa tu a tam nēŭŭto
pōbrachowafche; tola huŭŭŭŭŭŭe pŭŭeŭŭŭlowanje po eŭaŭu wŭŭo
hromadu pŭŭinjeŭe, taŭ jo ŭlōnŭeŭŭe ŭŭlu ŭŭtucŭŭu namafa.

ŭdŭŭŭujō ŭpominafche na rōŭŭŭŭtŭ mlōdōŭŭeŭŭ, na ŭwoju lohŭo-
ŭmŭŭŭliwoŭŭeŭŭ a wulku njeŭŭaŭownoŭŭeŭŭ, kotruŭŭ bē pŭŭeŭŭiwo ŭarŭŭŭi-
maj wopōŭaŭowal. ŭe ŭedŭenjom mŭŭŭeŭŭe na domowinu, hdyŭŭ
jemu macŭeŭna lubōŭŭeŭŭ wŭŭŭu wōlu wōŭtajeŭŭe. W Maruŭŭŭŭy bē
druhu macŭeŭŭ namafaŭ, kotraŭŭ ŭo ŭ wulkej wopornōŭŭeŭŭu a ŭe ŭnatej
ruŭŭej hōŭŭŭliwoŭŭeŭŭu ŭa njeŭo ŭtarafche. Wjeŭ pŭŭtanja ŭamŭneho
wŭŭŭŭta teŭŭ wōbaj lēkarjej ŭtŭŭowafŭhtaj.

W hapŭŭŭlu pŭŭiindŭe ruŭŭi lēkar t njemu, ŭo by jemu boŭemje
prajil; pŭŭeŭtoŭŭ wōn bē t druhemu, daloŭo we ŭewjernŭm mēŭŭeŭe
lēŭazemu regimentej pŭŭeŭadŭenŭy. Franz pōda jemu kraŭŭny ŭlōty
pjerŭŭeŭŭeŭŭ ŭ rjanŭm ŭmaragdōm t ŭarunanju jehō prōŭy. Tŭtōn
pjerŭŭeŭŭeŭŭ kaŭaŭŭe pŭŭeŭdacŭŭ a mēnjeŭŭe, ŭo dŭrbitaŭ ŭo lēkarjej do
doŭtatŭŭ pjenjeŭ dŭŭelicŭŭ. Wōn paŭ jōn njewŭa. Tōnŭamŭ dŭeŭŭ
chŭŭŭŭŭe jōn Franz nētk nēmŭŭemū lēkarjej daricŭŭ, ale tōn dŭeŭŭe,
ŭo jōn ruŭŭi lēkar ŭterŭŭŭo ŭaŭŭŭŭi, doŭelŭŭ je tamnŭ huŭŭŭŭŭŭo pōla
Franza pobŭŭ a wjaŭy ŭa jehō wuŭtrowjenje ŭtŭŭowal, dŭŭli wōn.
Franz prajeŭŭe, ŭo je ŭo to ŭtaŭo a ŭŭto je tamnŭ mēmil. „Dŭa
njeŭam ja ŭo wot Ruŭŭy pŭŭeŭtreŭeŭŭicŭŭe dacŭŭ. ŭŭtoŭŭ wōn mōŭe,
to chŭu ja teŭŭ!” nēmŭŭi lēkar wotmolwi. Tola pjerŭŭeŭŭeŭŭ dŭrbjeŭŭe
ŭo po krōtkim t ŭlōtnikej donjeŭŭeŭŭ, pŭŭeŭtoŭŭ jaŭo bu na dobo nēmŭŭi
lēkar do ŭētrohrodu pŭŭeŭadŭenŭy, wuwōŭta podpjeranje teŭŭ wot tu-
teho bōka, a Franz njemōŭeŭŭe ŭebi ŭwoju potŭreŭbu hiŭŭeŭe ŭam
ŭaŭŭŭŭicŭŭ. Maruŭŭŭŭŭna ŭaŭŭŭŭŭba njeŭaŭŭe paŭ na dlēŭŭŭi eŭaŭ ŭa
wōbeju doŭŭaŭacŭŭ.

(ŭŭŭŭŭ. ŭlōnŭeŭenje.)

Wŭŭelake ŭ bliŭka a ŭ daloka.

— Kaŭ je ŭŭŭŭeŭŭ, budŭe wŭŭŭnoŭŭeŭŭ ŭnjeŭa wŭŭŭŭŭeŭo ŭararja
Dalmana w Ruŭlandŭe ŭa ŭuperintendentu we Wōjerezach poŭtaŭicŭŭ.

— ŭaŭŭe miniŭterŭtŭwo je ŭo w dlēŭŭŭim roŭpominanju pŭŭe-
eŭiwo wopytanju ŭoŭialdemōkratiŭŭŭŭ ŭhromadŭŭiŭŭow wot wucŭerjom
wuprajila.

— W Amerizŭy je wulka horzota, kotraŭŭ nētko t nam do
naŭŭeŭe krajinŭy pŭŭiindŭe. Duŭŭ ŭmējemŭ horze dnŭy wocŭaŭowacŭŭ a
bohŭŭel ŭuchōtu, kotraŭŭ nadŭŭiju na poradŭenje bērnōw pŭŭeŭo bōle
bjerje. W Amerizŭy ŭu ŭta ludŭi na wulku horzōtu ŭŭhorili.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočů ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

6. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Šop. št. 6, 1—7.

Pschescžehanja, kotrež běšche přenja kšhescžijanška wošada wot šwjatej nješpěcželow měla pschecžerpicz, běchu jeno k rošpschescžeranju kšhescžijanškeje zyrkwe šlužile, jeje wěru pošyluie a wěrnosčž evangelija po šwěcže rošnješle. Tola tež šnutstwonje dyrbjesche kšhescžijanška zyrkej so roššlynicž a prawje wutworicz jako Bože wobydjenje w duchu a jako hrodžišcžež mēra wošwedž njemēra tuteho šwěta. Čžežki strach jej mjenujzy psches šnutstwonnu roštoru hrožesche. Čži bohatschi wschał běchu šamowólne w přenjej kšhescžijanškeje gmejnje šwoje wobšedženstwo pschedali a wunoscht japoschtolam pschinješli, so by so na kšudnych rošdžělil. Tajke rošdželenje darow a dobrotow na kšudnych so stawasche w přenim čžašu psches japoschtolow šamnych, tola pschi rošcžazej wošadže bu to š čžašom wulzy čžežka wěž. Mōrczenje nasto wot Gricchow pschecžiwu Židam, t. r. mjes kšhescžijanami, kiž běchu hižom předy jako Židža abo Židow towaršchojo grichiske waschnja a grichišku rēcž pschiswali, nasto mōrczenje pschecžiwu tym kšhescžijanam, kiž běchu židowšte waschnja a židowšku rēcž wobkhowali. Čži Gricchojo škoržachu, so so jich wudowny pschi wudželenju dobrotow husto pošabymaju. Šsnano tajka škoržba njeje bjese wscheje pschicžiny byla. Łohko wschał je šrošmliw, so běchu grichišzy kšhescžijenjo, kiž běchu husto doščž šwonka Žerusalem a abo w dalokim šwěcže šwoje žiwjenje mjedli, wudželazym japoschtolam bóle nje-

šnaczi, hacž židowšzy kšhescžijenjo. Nětko dyrbjesche so roššudžicz, hacž běchu přeni kšhescžijenjo w lubosčži šylni doščž, so mohli tajkule šwadu šbožownje škōncžicz, to šdobne a špomožne trjechicz a wošadu po potrebnosčžach čžaša šnutstwonje prawje wutwaricz. Tež tu so wupokasa, so woni so dachu šwólnoje wot Šhryštufoweho Ducha wōdžicz; bōrny so šaloži přenje wošadne šajtojštwo, wotšladowarštwo kšudnych a šarjadništwo wošadnych naležnosčžow.

Šreni wošadni pomoznižy (pschiklad ja našchich zyrkwinych přjōdkšerjow).

1. Ša wošadu běchu trēbni, 2. psches wošadu buchu postajeni, 3. na wošadže buchu žohnowani.

1. Šrenja kšhescžijanška wošada je po pschikladže šwojeho šnješa a mištra nanajpilnišcho tež w lubosčži škutkowala a so prózowala, tež čželnej nusy wotpomhacž. Wošebje so horje bjerjesche po kšudnych a tyschenych. Šwona bu bōrny jich štarosčžima macžet, kiž w šwojej šmilnosčži a šnaczu ludži jich nusy šrošymjesche. Šeje mištr běšche wschał jej tež štarosčž wo wschēch potrebnych na wutrobu šwjasał š tymi šlowami: „Šchtož wy čžinili šče jenemu mjes tymi najmješchimi mojimi bratrami, to šče wy mi čžinili.“ Duž běšche so hižom přenja kšhescžijanška wošada ša potrebnych štarala psches to, so jim wschēdnje šmilne dary pošicžesche abo jim blido pschikrywasche; a to wscho je šredkow, kotrež čži šamožicžišchi lubosčžiwje woprowachu. Japoschtoljo jako wōdžerjo wošady tele dary wudželowachu a štarosčž ša kšudnych nawjedowachu, kaž wschał woni wschitke wošadne maležnosčže šami wuwjedžechu. Š to běšche

dlějšchi czař wšchitko derje schlo, haj, jap. skutki nam powjedaju: „Teje šhromadžisny tych wěrjazych běšche jena wutroba a duscha (4,32)“. „W tych šamnych dnjach pať, jako wuczobnizy pschiběrachu, sta šo mórčenje wot Grichifkich napschecziwo židam, šo jich wudowy we wšchědnej šlužbje šapomnjene buch.“ To je čzišče tež po dženšnišchim nashonjenju: Šdžez šo šmilne dary wudželujaj, tam šo hušto tež nješpokojnošč a morkotanje pokasujetej. W tutej naležnoščzi pať šo nětko tež žyła ponižnošč, mudrošč a nadobnošč žapoštolow wopokasa. Woni šo njepokasujaj franjeni abo rošhorjeni, šo je jich próza tať malo pschipošnacža namakala, ale pytaju šami se wšchej lubošču a šhutnoščzu tón pobrach wotštronicz. Haj, woni běchu špósnali, šo woni pschi tajkim pschisporjenju wošady nješmóža wšchitke naležnoščze wošady šami wobštaracz, hdyž nješmė jich najprějšche a najwadžnišche šastojništvo pod tym čzerpicž, mjenujzjy ewangelij pschipowjedacz a tuto nješbješke šublo po Anješowej pschikafni čžlowjekam pošficžecz. Woni běchu šo pschekšwědcžili, šo, jeli šo woni šwoje mozy a šwój czař dale tať w starošči ša šhudnyh, we wopokasanju čželnyh dobrotow a we wobštaranju šwonkownyh naležnoščzow wošady pschetriebaju, by jich dušchowpastyrške dželo pod tym čzerpilo. „Duž šawołachu čzi dwanacžo tu šhromadžisnu tych wuczobnikow a džachu: To šo nješbluša, šo bychmy my šo šłowa Božeho wostajili a šlužili š blidam.“ To nješje žane šłowo hokeje hordošče, ale dopokas šwěrnošče napschecžo pschikafni jich mištra: „Džicže po wšchem šwěcže a předuježe to ewangelijon wšchitkem štworjenju.“ Woni derje wjedžachu, šo šchescžijanska gmejna ženje nješmė ewangelij podtlóčžicz; pschetož móž Boža je, kotraž šbóžnyh čžini wšchitkich, kiž do nješho wěrja. A tež našch czař šebi nješmė myšlicž, šo šmė wón šebi Bože šłowo šlutowacz psches nēšajše druge wužitne powucženja a šabawjenja a špomožne wuwjedženja. Bože šłowo haťle tež wšchej woporniwej šlužbje prawu móž dawa a ju w štrownych kolijach šdžerži. Na drugej štronje pať žapoštoljo tež nješchachu starošč ša šhudnyh a hajenje šwonkowneho wošadneho lěpscheho šanjerodžicz; pschegara nufa bėdnyh jim na wutrobje ležesche, a ewangelij dyrbješche tež tudy šwoje šbóžne plody pokasacz. Wjšche teho tež žapoštoljo jako mudri wodžerjo derje wjedžachu, šelko žohnowanja tež šwonkowny porjad a šrute šarjadowanje wšchěh naležnoščzow ša šchescžijansku wošadu šobu pschinješke. Tehodla dyrbjachu woni wošadu tež w tej myšli wutwaricz a wšcho jeje škutkowanje derje šarjadowacz: wulku potrebnošč běchu woni w prawym czařu špósnali a čžychu jej wotpomhacz. Woni šami radžachu: „Lubi bratšja, rošhladaježe šo po šydom mužach mješ wami, kotřiž dobru šhwalbu maja, a šu polni šwjateho Duchu a mudroščze, kotrymž tu prózu bychmy poručžili. My pať čžemy pschi modlitwje a pschi tej šlužbje teho šłowa wostacz.“ Tať nasta přenje wošadne šastojništvo, š wošebitym počahowanjom na wošadnu šhudobu. Tež my mamy dženša w našchich wošadach podobne šastojništvo, šastojništvo žyrkwinyh přjódštejerjow, kotřiž maju šo š duchownym šastojništwom šobu ša porjad wošadneho a šemschěrškeho žiwjenja postaracz a wšchelake wošadne potrebnošče špokojicz, a tež na šwojim džele pomozni bycz, šbožo wošady twaricz.

2. Wubjerna běšche ta rada žapoštolow a šo žylej šhromadžisnje špodobasche. Čži žapoštoljo nočžychu tutnyh pomoznikow šami pomjenowacz. Čžile dyrbjachu mužojo

bycz, kotrychž dowěrjenje wošady pschewodžesche, a duž dyrbjachu šo wot wošady šameje wušwolicz. Tať tež šo našchi žyrkwini přjódštejerjo dženša hiščeže wušwola psches tyh wólbyšhmanych mužow (wolerjow) wošady; wošada dyrbi tehodla tež jich se šwojim dowěrjenjom pschewodžecz, tehodla pať tež š woprědka na to hladacz, šebi tyh šhmanych a pschihódnych mužow wušwolicz. Šo šajkich mužach šo přenja wošada rošhladowasche? Šiž mējachu dobru šhwalbu a běchu polni šwjateho Duchu a mudroščze. Dobra šhwalba běšche třebna, šo móžachu wošadni hižom po tym šebi dobre wuplody jich škutkowanja lubicz. Ale kóždy čžlowjek, kiž čže w Božim šraleštwje nēšchto wulke a špomožne wuškutkowacz, dyrbi šnutškwonje wot šwjateho Duchu čžerjeny bycz. Duch Boži jeho napjelni se žiwej wěru, dawa jemu móž š pschewinjenju wšcheho šleho a wšchěh šadžewštow a jemu wutrobu š lubošču šhřeje ša wšchěh wošadnyh, wošebje ša tyh najpotřebnišchich po čžele a po duschi. Haj, šwjaty Duch jeho šameho tež wušwječzi, šo wón w živym šchescžijansštwje štejo a w šchescžijansšich počžinkach šo prózujš wošadže š dobrym pschikladom šluži, šo šo š Božemu šłowu džerži, šwjaty dženš prawje šwječzi a pschede wšchem šhryštuša a jeho žyrkej lubuje. Ale škóncžnje dyrbjachu čžile mužojo tež pravu mudrošč mēcž, kotraž njedawa bješ rošmyšlenja, ale tyh potrebnych wunamako, a šo hlada, šo nješbychu te rjane dary nēšajšemu lěnjemu abo nješhódnemu jeno š škazenju šlužike. Šobu džak, tež dženša šo tam a šem hiščeže tajzjy wuštojni, šwěrní a hódni šlužobnizy wošadow namakaju, kotrymž je pschi šwojim wšchědnym džele najrjenišcha a najlubišcha mšda, šo šmėdža š lubošču, prawdoščzu a se šwojim nashonjenjom šjawnje šobuškutkowacz na šchescžijansškej wošadže. — Tať nasta w starej žyrkwi šastojništvo diaškonow, t. r. šlužobnikow, kotřiž čžychu wošadže w lubošči šlužicz, wošebje jeje šhudym a bėdnyh. Dženša pať mamy š wjetšcha w šrėnich a wjetšchich mēštach wošebje wuwucženych pomoznikow wošadneho žiwjenja, kiž šu šebi jako powołanje šwojeho žiwjenja wušwolili, w nēšajšej šchescžijansškej wošadže tajku špomožeršku šlužbu dokonjecž. Woni šo, na pschiklad, w bratrowškim wuššawje w Morizburgu wuwucža, a potom šlužbu doštanu w šchescžijansšich wošadach (jako wodžerjo towaršštwow mlodoščze, jako wodžerjo šchescžijansšich šhromadžisnow, wošebje pať jako pomoznizy abo hospodarjo we wšchelakich wuššawach šnutškwowneho mišionšštwu). Šdžez čže žadny ša šwojeho šbóžnika a šwojich hubjennyh šobučžlowjekow šahorjeny mlodženz ša šwoje žiwjenje prawje špokojaze a wulzy hódne dželo mēcž, nješ šebi pschemyšli a šo da wuwucžicz w hižom špomnjenyh wuššawje. Ale tež diaškonizy dženša we wjetšchich šchescžijansšich wošadach namakamy, žóšške pomoznizy, kotrež wošebje šhornyh wotšhladaju, ale tež hewať we wšchelakich wuššawach škutkujaj. Wone šo wuwucža w diaškonizyššich wuššawach, na pschiklad w Draždžanach, a w našchim šraju je wulke žadanje po nich. Mēšotrejžkuli mlodej holzy šo tu nadobne a wutrobu špokojaze polo škutkowanja wotewri. — My widžimy pať: Mješ je šo našche žyrkwinske a wošadne žiwjenje w bėhu czařa tež wulzy rošmiko a do wšchěh šokow wutwarilo, wone tola wobšteji na starožyrkwinsšich šakladach, po žapoštolšškim pschikladže. Tón Anješ pať čžyž nam tež žapoštolšškeho ducha dacz! — Šdyž běšche šo 7 pomoznikow wušwolilo, dha woni jich psched žapoštolow postajichu, kotřiž šo modlachu a škladžechu ruzy na nich. Tež našchi žyrkwini přjódštejerjo šo pod

modlenjom a dobroproščenjom do jich rjaneho sastojuštwja sapokasaju.

3. Bórny šo na Jerusalemskej wošadže pokasa, šo bu tole sastojuštwjo ša zyrkej š wulkim žohnowanjom: „To šlowo Bože roščješče, a tych wučžobnikow w Jerusalemskej bu bórny jara wjele. Tež wjele wot tych mješnikow buchu tej wěrje pošlušni.“ Bože šlowo wščať móžješče šo bjese wšchěch sadžewkow w mozy a wješkešćzi předomacž, kaž běchu šebi to japošchtoljo pošcheli; to je tola tón najwážnišči šredť, našchemu hrěščenemu a hubjenemu čłowjěštwu pomhacž, a tež ša našch nowšchi čaš Bože šlowo hišchěže njeje nicžo wot šwojeje stareje wupruhowaneje mozy šhubiko. Wšchitke jeno čělne wobštaranje čłowjěka š sbožu njemocžehnje a jeho žadanja njespočoji; tež porjadne jačmožiny njemóža nusy wotpomhacž a čłowjěka wobšbožič; hdy by zyrkej jeno šemške dary wudžělala, kajtež by někotryžfuli rad wot njeje žadať, wona njeby nikomu š sbožu dopomhala; tole móže wona jeno dokonjecž pošchěš tu bójšku móž ewangelija a modlitwy. — Ale tež škutki lubošćže móžachu nětko haťle tať prawje we wošadže šačžěčž, hdyž běchu wošebje šarjadowane. Šrěnja šchěšćizianšta wošada je ša wulžy wážnu a nusnu wěž džeržješče, a šmilne dary po šymnym mechaniškim waschnju bješ čzopleje wutroby a bjese wšcheho pošchemyšlenja njewudžělešče, ale pošchi wšchěch škutkach lubošćže šebi na to myšlešče, hubjeneho čłowjěka tež woczahnyčž a wumóž š jeho hubjenštwja a jeho pošcheměničž do hódneho a šbožowneho štawa Božeho kraleštwja: Šajka žywa jačmožina! Šdyž tež je w našchim čašju šemške kraleštwjo, wot šchěšćizianšeho ducha pošchemyšate, štarošćž ša šhudnych a š wulkeho džěla tež bėdných na šo wšalo, dyrbi tola zyrkej ta žywa dušcha wšcheje štarošćže ša šhudnych a bėdných wostacž a woczi ša bližšich nusy wotewrjecž a wutroby šhrěčž; wona dyrbi šama š dobrým pošchiladom do přědka hicž we wumóžazej, mobarnowazej a šdžeržazej lubošćzi, kaž to wošebje w šnutštownym mišionštwje widžišch. Ale zyrkej dyrbi tež wšchitkón škutť lubošćže w štrownych a dobrých kolijach wješčž, a to wona šamóže pošchěš Bože šlowo. — Tať běšche Jerusalemska wošada šbožownje sastojuštwjo we wošadže poštajila, kotrež jej najwjetišče žohnowanje pošchinješče. Šusy bu wotpomhanej, jednota a měr šašo šačžahnyšchtej do wošady, kotraž widomnje pošchibymašče. Šyrkej pať móžješče nětko jako štarošćžima macž wšchěch šhudnych, hubjených a bėdných še wšchěj mudrošćžu, wobhladnimošćžu a špróžnimošćžu šbože a derjehičže pošchšporjecž a tež tať dušche wotewrjecž ša njebjěške šbože a kubla. To pať dyrbi džemša hišchěže kóžda wošada tať wjele, hacž w jeje mozach leži, tať, šo móže wona, kaž něhdy w štarým čašju, tež na šwojich šhudnych, šchromých, bėdných, šanjerodžených pokasowacž jako na šwoje škoto, šlěbro, šamóženje a bohatštwja, kotrež jej jako dať džak čłowjěštwja a Bože špodobanje pošchinješču. —

Nječ šo Božemu šlowu a modlitwje w našchich wošadach nihdže njesadžěwa, ale nječ šo ewangelij wo šhryštušžu wšchudžom š wješkešćžu a horliwošćžu pošchipo-wjeda a šlušchi; ale nječ tež wšchě škutki lubošćže kčžěja. Nječ wšchitžy zyrkwini přjódšštejerjo a wošadni pomoznižy wšchě dobre škutki špěchujaja a podpjeraja a še wšchěj lubošćžu na wošadnym lěpšchim šobuškutkujaja, haj, nječ kóždy šlaw zyrkwje je šebi wědomny teje lubošćže, kotruž je wón šwojemu bližšchemu a šwojej zyrkwi winojty. Bóh pať žohnuj kóždy škutť, kotruž šluži š rozšchěrjenju jeho kraleštwja! Šamjeň.

K. w K.

W žnješkim čašju.

Štób: Šchtož Bohu wjetščenemu šo podda —

Čješčž přěnja, Šnježe, tebi šlušcha,
Džak, šhwalba š čžichej modlitwu!
To šu te dary, kotrež dušcha
Čži hnuta nješče š woporu,
Šo šy naš šchčedrije žohnowacž
A rjane žně nam š nowa dať.

Šwój mišy beshčž je š njebjaja padacž
Na našchu rolu wobšhtu;
A je šej wušht škónžo žadať,
Šón čzople pruhi hrějachu.
Ty špožčži šhtwam šroščženje,
A tvoja móž je kitalšče.

Tať je, šchtož š nadžiju bu šhte,
Ššo wšchitko derje radžilo;
Něť wošpjet Bože blišo křyte
Mašch pošchěš šobu, mój šchěšćžano!
Duž ša to Božu mišoščž šhwal
A Bohu džakny wopor pal!

K. A. Fiedler.

Ja mru wšchědnje.

1. Kor. 15, 31.

Šchtož šo narodži, šmjercž šobu na šwět pošchinješče a ju pošchězo w šebi nošy. Tež pola najštrwošcheho a w najrješšchim kčžěwje štejazeho čłowjěka wona w potčjnym kucžiku šedži a šaka, doniž nahle njewudry, jeho škónčžnje pošchemozuššchi. „Šchto wě mój kónž? wón šnadž je bliško; čaš minje šo, šmjercž pošchihadža“. Duž čžu ja wšchitke dny a hodžiny na šwoje wumrjecče špominacž. Wotěbjera džě kóždy džěň, kotryž dožitwjam, džěl mi pošchiměreného čašja, a šchtož wot mozy šlawow a šmyškwow pošchetřebuju, to šo škónčžnje mojemu žiwjenju wotčžahuje. Tať ja wšchědnje mru, hdyž to prawje wobhladuju. Š tať je mi to nusne, šo šo wšchědnje na wumrjecče pošchihotuju! Wěžny a krotki je mój čaš, ja nješmēm jemu njewužitemu twochnyčž dacž. Bóh šbudžuj mje š šwěrnošćži; wón wučž mje wopomnicž, šo dyrbju wumrjecč, tať šo bych mudry byl, šwój čaš derje wukupowacž a šo wšchitke dny wo dohčče tajkich poškadow próžowacž, kiž mi wěčžnje wostanu, hdyž ja w šmjercži wobšědnju.

Šaj, ja mru wšchědnje. Šdyž je čaš čłowškeho žiwjenja pošlojžu pošchetročžil, dha počžinaju šmyšky a šlawy čžiche šnenahla džěto šmjercče na šmjertnym čžěle šačžuwacž, a bórny šo podobajloni a š šemi potula, wot kotrež je wšata. Šad tym šo nočžu štróžičž, hdyž je to nětko na mni, ale čžu čžim naležnišcho to žiwjenje phtacž, kotrež njeje wot delka, ale je wot horka a nad kotrymž šmjercž žaneje mozy nima.

Wšchědnje móžu w tym šwoje wumrjecče šačžuwacž, hdyž widžu, tať mi šwět njepšchecželnihy bywa a na wšchelatore waschnje čžucž dawa, šo mje šańčž nima. Šola tež nad tym šo nočžu šrudžičž, ale čžu šebi to wjele bóle ša šnamjo šlužičž dacž, tať je ša mje wulki čaš, šo šhutnje šapocžinam, šwětej wotemrěwacž a na jeho luboščž abo njeluboščž nježžiwacž, ale jenicžžy na šwojeho šnješa hladacž; pošchetož wón je, kotryž mje šudži, a mam-li jeho, dha nicžo njerodžu wo njebjěša a šemju. Dobre šwědomnje pošchěš nim, to budž mój trošcht a moja podpjera, hdyž šo wšchitke čžagne šepjery počžinaju šamacž. Bóh je šnješ mojeho žiwjenja; jemu šo porucžam; wón wšmi mje do šwojeho wobarnowanja a špožčž, šo ja pošchi wšchěm wšchědnym mřěčžu tola wšchědnje roštu w tym

žiwjenju, kotrež njemumrje a sa kotrež je mje wón pomokał psches Sefom Khrysta.

F.

Dopomnjeński wěnz.

W hrodze Hohenpieriž so w smjertnej stwoje kraloweje Luisy wěnz khowa. Dawno swjadnjene so jeho kopjena a róže, ale sčtož ma wón wošebiteho na šebi, dopokaže, so pod schlenzu runje na tym městnje leži, na kotrymž je njesapomnita kralowa něhdy wudychala. A wopradowe je tón wěnz winojty, so by so khował a jako snamjo lubosče hiščeje k posdžičim narodam rěčal. Pšchetož tón njeběšče na jejnym smjertnym dnju žadnu druhi wil, hač prynz Wylem, posdžiči klawny kžor Wylem I. Jako běšče jeho macž na pschezo woczi samknyła, bě wón do hrodoweje sahrody khował, pod khlami róže a kwětki hromadu nošyl a tón wěnz sam wil. Tón pak so kralowej šobu do rowa njepołoži. Prynzowy džed, wójwoda Korla, běšče šebi jón wot šwojeho pschichodneho šyna, wot krala, wróćo wuprošyl, so by jón jako rjanu dopomnjeńku na šwěrnju džěščowu lubosčž šwojeho wnuka na šwojim hrodze Hohenpieriž khował. Tam je dženska hiščeje, a kóždy zusy šebi jón hluboko-hnuty wobhlada jako dopomnjeńku na teju dweju njesapomniteju — na šwěrnju kralowstu macž a jejneho wulkeho šyna.

Czěpjenja wjedu k Bohu.

(Potracžowanje.)

Jako bu sa pierschčeń dostaty pjenjes pschetriebany, pschińdže husto tradanje a jeno male kuczički móžachu so žoldkej podawacž; Maruschyžnych dobrotow pak njechajše Franz dlěje wužimacž. Na semi Maruschyžneje stwy šedžesche tehodla Franz, wot šeběraných lapow wobdaty, a je wubjerasche, so by je na pschedań pschihotował. Dha bližeschtaj so spěšnje dwaj mužej: Masch inspektor a škótnik šastupischtaj. Krótke postrowjenje, džak a počas pierschčeńja bě džělo wotomitnjenja. Franz pósna pierschčeń sa šwoje wobšedženstwo a jako běšče to wuprajil, džesche wyschšči inspektor:

„Wot toho macže tutón pierschčeń?“

„Sa šym jón šwojemu nanej kradnył, krótko prjedy hač ja njedžatowny s domu čžetnych a mjes šeklerjom běžach!“

„Mój šyno, tak šym tebje namakał a mam čže šašo; Božo, budž wěčnje šhwaleny! Šój na moju wutrobu, šhubjenty a tola mi drohi šyno!“

Sčto so nětko sta, hodži so lóžo šacžucž, hač wopišacž. Šan a šyn ležeschtaj šebi na wutrobje a plakašchtaj kaž džěščži, a tež woczi škótnika pjelnjeschtej so se šylami šacžucžiweho džěšbracža.

Kak džiwajše so Maruschka, hdyž dom pschińdže a njenadžite pschemějenje šwojeho Franza šhoni. Tež wona so šadowajše nad wješelom šadowščených.

* * *

Kalěćo se šwojim mišym wodychom, se šwojim šlónčnym mejškim woblicžom, se wschěni šwojimi wješekymi špěwarjemi powětra bě šašo pschisčto a wokolnosčž Morawža a wobhdlenje hajnika Šažnika pschekrašni.

We tutym domje bě někotre lěta lubošne čžiche žiwjenje knježilo, a pschi wschitkej porjadnej džělawosčži a pschi wschitkim pilnym škutkowanju njebě so ničžo špomnjenja hódne štało. Wobej džěščži buschtej kaž šotije wocžehnjenej, pschibjeraschtej na štarobje kaž na mudrosčži a wjedženju, a Boža hnada wopokasa so šjawnje nad nimaj a ššjomi wocžehnjerymi. Wudowa Šahrod-

nikowa bě domowinu namakała, a hajnik a jeho mandželska čžesčeschtaj ju kaž macžer a so tež tak pschecžimo nej šadžeržeschtaj.

Šo poslednich hodach bě džiwna hibicžiwosčž k Šažnikž nanej a macžeri pschisčła. Wisty buchu pschinjekene, listy buchu wot-póšłane. Wot tych pschinjekených listow běchu mnohe s 5 šnglemi šamknjene. Wot tym, sčtož w nich štejesche, šchošarka Šahrodnikowa — kaž ju ludžo šašo mjenowachu — ničžo nješhoni. Šrijedy bě hinał bylo; psched nej njeběšchtej Šažnikž mandželskaj ničžo potajiloj. Bě-li hajnikowa hewał šłowo jendželskeho domlubowarja: „My house is my castle!“ (to rěka: Mój dom je mój hrod!) — jako tak prawje sa nju placžaze wopokasała, šdasche so, so je so jeje žyle wajšnje pschemróćilo; pschetož wona pschemodžesche husto šwojeho mandželskeho, hdyž wón prjecž džěšče abo jědžiče. Druhdy jenož poš dnja, někotry krócž pak wjožy dnjow prjecžkach wosta.

W Dubowčžinje šebi ludžo powjedachu, so je šchošarka Šahrodnikowa wjele pjenjes namrjela, dokelž bě wona wschitkón dołh njeboćičkeho šchošarja šaplacžič dala, so by wopomnienie šchošarja šašo k čžesčži pschinjekła. Hajnik Šažnik pntasche a šlědžesche sa tajkimi dołžnikami a šaplacži jich. Ludžo s wěštosčžu wjedžiču, tak wulki pjenjes bě namrjela a wot toho bě tuto wobšchěrne herbštwo dostala. Šeno Šahrodnikowa njemjedžesche ničžo wo wulkim jej pschipadnjentym šbožu.

Šši hodžiny wot Morawža šdalene ležesche krašne rycžerške abo šemjanške kubło, s rjanymi a wobšchěrnymi twarjenjemi. Bě to šamo wot wulkeho parka wobdate a k pošnožy ležesche šhětro wulki hat. Něhdže psched lětom běšče wobšedžer tuteho kubła wumrjel a jeho šawostajeni čžychu kubło dla lóžičkeho džělenja herbštwu pschedacž.

Bohaty Ruša, kaž rěkasche hrabja abo wjerč, bě tuto kubło kupil. Šsobotu psched šwjatkami pschińdže nowy knjes a do šwojeho noweho wobšedženštwu šacžže. Bě to wošebnje wudraščeny knjes, kotrehož přědł ruski rjad debjesche. Š nim běšče mlody knjes šobu pschischoł, kotryž mješesche jeno jene wošo a na jenu nohu klazasche. Tež pschicžže s nimaj štara macžerka, kotraž bě po ruskim wudraščena. Wschitžy šlužobni w dworje štejachu, so bychu noweho knjesa powitali. Šutzšhód pschi hrodze bě rjenje wudebjeny.

Tam powita jich jedyn hajnik a wjedžiče jich do hrodu, hdyž bě wschitka pschiprawa k wobhdlenju wobštarana. Tutón hajnik běšče našč Šažnik, pschetož wón bě listnje porucžnosčž ke kupjenju tuteho hrodu a wscheho, sčtož k njemu škuschesche, dostal a kup tež sa noweho knjesa wuwjedł.

(Pschich. šlónčjenje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Šarške město we Łucžu je so wupišalo a maja so šamolmjenja po móžnosčži bóršy na k. šararja Šurka w Delnim Wuješdže, jako šastupjerja knjesa šollatora rycžeršublerja Šröhliča nad Łucžom pošlacž. Še jara pschecž, so by so na to šarške město šerbški kandidat šamolwil, dokelž ma pruska wyschnosčž wotpošlad, tole šarške město šbėhnyčž a s Delnim Wuješdom šjednocičž. Šdyž so nitko ničto nješamolwi, wyschnosčž šwój wotpošlad šlónčnje dozpije a šerbške šarške město, kotrež je lěštotetki wobštało, so šhubi.

— W Mühlheimje je so na želesnižy šrudobne nješbože štało. Čžah, kiž pschepšěšnje jědžesche, psches kolije, hdyž džěšlacžerjo porjedžachu, wustlocži. 15 čžłowjekow je wo žiwjenje pschisčto, čžěžto šranjentych je 7, lohko šranjentych 24.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyšćinje a je tam ja šćtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

7. njedžela po šwjatej Trojizy. Zap. št. 6, 8—15 a 7, 55—59.

Je-li ta rada abo tón skutk wot čłowjekow, dha budže šahinje; je-li pak wot Boha, njebudžeće wy to móž šćahje. Tak běšće Gamaliel Jerusalemskej radže w nastupanju šo roščěrjazeho kšćesćizianstwa radžil; a tak prawje běšće wón šudžil! Bóh šo widomnje pošnawasće k wošadže wuczobnikow, a š kajskej kšrobkej a dobyčerskej mozu wón šwojich šwědkow wuhotowasće! Šćezěpan bu přeni martrać kšćesćizianstwa, t. r. šwědk, kiž je šwoju kšćesćiziansku wěru se šwojej šmjerczu wobkrućil. Šaj, niž jeno šazpiwani, hanjeni, šćiwikani a do jastwow čiztani buch u přeni kšćesćizienjo, ale tež wěry dla morjeni. Na tym dyrbjesće šo wšćat tež žyła wěrnosć a móž kšćesćizianstwa wupruhowacž. Wšćetoz kajske pšćesćizienje a kajske móž k temu šćuscha, šwoje žiwjenje woprowacž ša šwoju wěru! Wšćetoz tamnym martrarjam njemóžemy džakowni došč bjež, šo šu woni tež k našćemu lěpšćemu kajske čezje pruhowanja wobšćali. Wšćetoz w napohladže wěšće šmjercze tola ništo njeby ša njewěrnju wěž abo něšćto šnadne a šćodne wustupil. Jenoz ša wěrnosć, nadobny skutk abo njebjesće bohastwo móže čłowjek šwoje žiwjenje šćadzić. Wšćes šwoju dobyčersku šmjercz šu čzi martrarjo tež wobdžiwjenje pola Židow a pohanow namakali a šprawnosć šwojeje wěry wopokasali. Krej martrarjow bu šymjo ša wupšćesćizianje kšćesćiziansteje žyrkwje. Duž njeh nam dženska žiwje do wutrobny rěči

Šćezěpan,

přeni martrać kšćesćiziansteje žyrkwje;

1. jeho šwědčenje wo Kšćistušu,
2. jeho čerpenje Kšćistuša dla,
3. jeho wumrjecze š Kšćistušom.

Uč, wotuč Ducho přenich šwědkow,
Kiž šwěru žyrkej šćazuja
U, wobdaczi wot čłowšćich šćosćow,
Ššo ani šmjercze njeboja;
Wšćes bójšku wěrnosć wucza hrěšćny lud,
Wšćes šwětko šćerja wšćon šćazny blud!

1. Šo běšće kšćesćizianska wošada w Jerusalemskej prawny mužow, pošny šwjateho Ducha a mudrosće, ša šwojich wošadnych pomocnikow šebi wušwolila, hnydom na Šćezěpanje widimj: Kajske žohnowanje je wot njeho ša Jerusalemsku wošadu a žyke kšćesćizianstwo wukhadžalo! „Šćezěpan pak, pošny wěry a mozy, čzinjesće džiwj a wulke zejchi mjes ludom.“ Šdnyž tež wón njeběšće žadny žapostol, ale jeno pomocnik wošady, wón tola tež tole šwoje šastojństwo w šwjatym Duchu wjedžesće, a kelto žohnowanja móžesće teho dla tež pšćes njeho pšćinjesć! Kelto prawje šćilnosće, pošnylnjenja a wěrypšćesćizienja je wot njeho wušćlo! Šaj, džiwj a wulke zejchi wón čzinjesće. Někotryžćuli, kiž ma jeno niške šastojństwo abo pomoćanje, móže wjele žohnowanja roščěrjecž, hdyž wón jeno šwoje šastojństwo w duchu a w prawdže wjedže. Někotre rjane šwědčenje drje je Šćezěpan wo Kšćistušu

wotpołożił. „Duž stanychu někotři s teje šhule, kotraž budže mjenowana tych Libertinskich a Cirenskich a Alexandrinskich a tych, kiž s Ciliciskeje a Afiskeje běchu, wopraschowachu šo se Schčžěpanom. A woni njemóžachu napschecziwo štačž tej mudrosčzi a duchu, s kotrymž wón rěčesche.“ Wšcha falschna šrěčžniwosčž abo čžłowšta mudrosčž dyrbjesche šo rošrašncž na wěrnosčži. Wo čžim pak je Schčžěpan šwědcžil? To móžemy šebi s wopacžneho šwědcžjenja najatych šwědkow někať wušlědžicž: Najškerje wo dopjel-njenju Młóššafoweho šakonja w Šhryštušbu, wo tej doko-njanisčej prawdosčži, kotruž je Šhryštuš pschinesł, wo wutupjenju, s kotrymž je tón Šnješ njewěražemu měštu Jerusalemej hrosyl, jeli šo pokutu njecžini. Tucž šastupjerjo wučženyh šchulow dyrbjachu špóšnacž, šo tajkemu jednoremu ale wěrnemu duchej, kaž Schčžěpanowemu, njemóžachu na-pschecziwo štačž. Nad tym rošhnewani woni šebi s hrožē-njom, šemi a možu pytaju pomhacž, kaž wšchať to ludžo, wobžaromnje, tež w našchim čžasju čžinja, hdyž njechadža wěrnosčž šlyšchecž a čžzedža tola psched ludžimi kaž do-byčžerjo s rošrěčžowanja wuicž.

2. Tak dyrbjesche Schčžěpan prawdosčže dla hižom wjele čžerpicž. Kaž běchu woni něhdy pschecziwo Šhryštušej šahadželi, tak woni tež s nim wobšhadžēja. „Woni narěčžachu někotryh mužškich, čži džachu: My šmy jeho šlyšcheli leštraške šłowa rěčžo pschecziwo Młóššafej a pschecziwo Bohu.“ Š temu woni nawabichu šhablažy lud a jón rošhorichu pschecziwo Schčžěpanej, štoržechu jeho šobu a wjedžechu jeho psched radu. Na měšto mērneho šudžjenja a rošrěčžowanja pak štupi tu wołanza a šlepe hidženje. Škóncžnje postajichu falschnych šwědkow, kotřiž Schčžěpanowe wěrne šłowa pschewobrocžichu a jeho lubosčže-pólne napominanja ša leštrowanje wušladowachu. Šchto pak je Schčžěpan pschi tajkim wopacžnym šwědcženju pschi šebi myšłil? Wón je šo trošchtował s Šhryštušowymi šlubjenjami a šłowami, šnano s tajkimi kaž: „Šbóžni šu čži, kiž prawdosčže dla pschesčžehani budža, pschetož jich je to nješeske kraleštwo. Šbóžni šče wy, hdyž waš ludžo mojedla hanja a pschesčžehaju a rěčža wšcho šle na waš, hdyž na tym šžu. Budžče wješeli a šradujče šo, pschetož to budže wam w nješesach derje šaplacžene. Pschetož tak šu pschesčžehali tych profetow, kiž priedy waš byli šu.“ Pschecziwo wšchitkim pschišłodženjam wón wostanje mērny a dobyčžerški. Šako woni wšchitžy, kiž w radže šedžachu, na jeho pohladnychu, kažki wuras jeho woblicžo pod tajkimi ščórbami pschiwosmje, hacž je šnano blěde s bojosčžu abo čžerwjene s rošhorženjom, dha woni jeho woblicžo widža jako jandželške woblicžo, tak mērne, šwjate a lubosčžiwne. To běšche nješeske šlyšchēženje, wotšlyšchēž wot woblicža teho, kotrehož wón s wóčžkom wěry widžesche a kotrehož wón ščžehowasche. Tajki bóšski mēr a tajke psche-šrašnje woblicža jemu špožčži jeho wěra, kotraž jeho namolwjesche: Še Wóš ša naš, šchto móže pschecziwo nam byčž? a jeho dowěrliwe pschewědcženje: Ša mam ša to, šo něčžiškeho čžasja čžerpienje hódne njeje teje pschichodneje šrašnosčže, kotraž šo nad wami šjewicž budže. Tak tež móžemy my s wješelým woblicžom w pschesčžehanju psche-tracž a we wšchědnym horju Boha šhwalicž, jeli šo mamy wěru do Šhryštuša.

3. Tola hišchče wjažy dyrbjesche Schčžěpan tym wokołosčejazym předomacž, mjenujžy: Ššmjercž je póžrieta do dobyčža. Šdže je, šmjercž, tvoje žahadło? Šdže je, hela, tvoje dobyčže? Čžim bóle jeho njepschecželjo šwoju

dušchu w čžělnym hidženju a šurowjenju rošhorichu, čžim bóle běšche wón pschewšaty wot šwjateho Ducha. Nješladajo na njepschecželškich čžłowjekow, kiž bychu mohli s roščazej hidu jeho dušchu se štyšknivej bojosčžu napjelnicž abo jeho tež š šurowjenju abo š rošhnewanju šobu štorhncž, wón šwojej wóčži pošbēhnje horje š nješesam, do leššcheho šwěta; haj, wón wušlada tu šrašnosčž Bohu, kotraž je jako šróna dobyčža tež jemu šlubjena, jeli šo šwěru wojuje, a Šesuša štejo na prawizy Božej, jako teho dobyčžerja nad čžłowškej šłosčžu, kiž běšche tež jeho wumožniť a mó-žesche tež jemu dospólne wěčžne dobyčže dacž. To jeho natwari a pošhlni. A nješacžuje dženska šprawy s mřejazym wóčžkom husto doščž w duchu nješesku šrašnosčž a wješele doprědka, hdyž teho bjesbóžneho bojosčž nadpadnje a jemu hišchče dopoša wšchelatu njeprawdu, wo kotrejž šo priedy njeje čžył pschewědcžicž? — Tola wo ššchžžowanym a horještanjenym Šhryštušbu Židža nočžychu ničžo wjedžecž, šo jich šwědomjo njeby na jich njeprawdu dopomnilo. Duž woni wołachu s wuškim hawtowanjom, šatyšachu šwojej wušchi a walichu šo jene dobo na njeho a wuštorčachu jeho s města, šo bychu jeho hnydom morili. Ani šhwile jemu njepoššechajachu, šo mohł šo rošžohnowacž s tymi šwojimi abo hewať šwoje šemške wěžy šarjadowacž. Šeho dušcha pak běšche štajnje hotowa. Čži šwědkojo, kiž dyrbjachu po židowškim šakonju přeni šamjen na njeho čžišncž, wotpoložichu šwoju draštu š nohomaj jeneho młodženza, temu rěčachu Saul; potom tež čži drusy jeho šamjenowachu. Š wbohi Schčžěpano, kiž bu prawdy dla ššóžowaný! Schčžěpan pak šo modlesche: „Šnježe Šesušo, wšmi mojego ducha horje!“ To běšche pošledni dopošaš jeho wěry, kotraž tež w šmjercži nješhablasche, ale na wěčžnym šažžku štejesche. „Wón pak šo pošlakny dele a šawola s wuškim hłoškom: Šnježe, nješdžerž jim tón hřech!“ Šchto běšche wón wšchitko wot šwojeho Šnješa a mišchtra nawušnył! Tež wěrnju lubosčž, kotraž wodawa, haj nje-pschecželšku lubosčž. Wón njecha, šo bychu jeho njepsche-čželjo jeho dla šhubjeni byli. A kažte nješbože abo hubjenštwo druhdy tón abo tamny mješ nami šwojemu njepschecželej pscheje, dokelž šo s nim nješnješe! Šo tajkich šłowach wěry a lubosčže Schčžěpan wušny. Wón wušny, haj, tajka s Bohom šjednana a še šwjatym Duchom na-pjelnjena dušcha njemóže w šmjercži wostacž, ale dyrbi š šbóžnemu žiwjenju wotucžicž. Šajka šbóžna šmjercž a kažte dobyčže! Šdyž hejšlerjo w nusy a štyšknosčži šapřē-waju, pscheradža, šadwěluja a šo roššlobja, na Schčžěpanje widžimy wobštajnosčž, nadobnosčž a dokonjenje. Šow šo pošasuje nanajrješšcho, kaž běšche jeho dušcha doštrawila pod Božej hnadu.

Šo dyrbi něchtó w našchim čžasju šwojeje wěry dla šwoje žiwjenje šhubicž, šo lědma štanje. Ale my dyrbimy še šłowom a ššutkom wo našchim Šbóžniku Šhryštušbu šwědcžicž a ša njeho wuššupicž, hdyž jeho mjeno šo hani a jeho šasnje šo s nohomaj teptaja. Šóžde žiwe ššchescžž-ianštwo a šwědcženje wo Šhryštušbu je tež s došom plódnym wušnyw ša Bože kraleštwo. Schčžěpanowa maršraška šmjercž běšche Šawola šbudžila: Tajki šacžišchēž běšche nje-bojašne šwědcženje a dobyčžerška šmjercž Schčžěpana we wutrobje šarješškeho młodženza Šaula šawošajila, še kotrehož nohomaj čži falschni šwědkojo šwoju draštu wotpoložichu. Njech tež našche wutrobny psches Schčžěpanowy pschitšlad šo šbudža s hřecha čžemnosčže a šłosčže niškosčže š nadobnosčži, rjanosčži a mērej, kiž tež w šmjercži šo njeminje, šo bychmy pschistup měli š šbóžnosčži Božej. Šamjen. K. w K.

Sbóžny domkhód.

Ějw. Jana 3, 5.

Hlós: Ěesuš, moja nadžija —.

Ach, so junu pschewinu,
 Spožč mi Bóh psches Ěhrysta rany!
 Dha ja sbóžnje domoj du,
 Ědyž mój běh je dołonjany
 A ho čažna bėdžetza
 Sa duschu je sfónčžila.

Ěe-li moje bitwiščezó
 S Ěhrysta krowu tu wobarbje,
 S kotrejž wón mi doby wšcho,
 S čimž buch džěczó wobhnadžene —
 Dha mi junu krowa
 W njebjú palmy dobyčza.

S bėlej draštu woblecže
 Mje mój Sbóžnik w Božim raju,
 Ědžež wón wščitkich powjedže,
 Kotsiž tu s nim dobywaju;
 Tam we bydlach žiwjenja
 Bėdžerjow wón wofschewja.

Haj, hđžež w sbóžnym Salemje
 Nješmjertnosče dychi wěja
 A po šylsnyh wušhwje
 Nóže radosče ho žněja —
 Nam po čažnej čěmnoščzi
 Wěczne šwětko šašwěczzi.

So tež moje mjeno je
 W tymle njebjú šapšane,
 A so wono njebudže
 S knihow Božich wumasane —
 Kajki trošcht to sa duschu!
 S tym ho šmjercže nještróžu.

So čže Sbóžnik pšnacž mje
 Psched Wótzom a jandželemi,
 Pschewinu-li bėdženje
 W žiwej wěrije tu na semi —
 Kač to sbóžni wutrobu,
 S Božim měrom pjelnjenu!

Duž ja wo šwět njerodžu,
 Ěeho šboža njepožadám;
 A njebjú woczzi škožuju
 A sa domom dusche hladám,
 Ědžež ho kóna šybolí
 W njewuprajnej sbóžnosčzi!

K. A. Fiedler.

Radošny pschijěšd.

Šchtóž frudny wuczahny a ho potom s radosčzu domoj wita,
 tón ho nad tym wěšče wutrobnje wješeli. To pač je ho Sakskenu
 kurwječkej Janej Bjedrichkej Wulfomyšlnemu stało. Jako tónšamy
 mjenujžy w lěče 1552 po pjeczłětnej frutej jatbje, kotruž bėšche
 wón ewangelskeje wuczby dla počzeipicz dyrbjal, šašo do Ěoburga
 pschijědže, jeho žyke město s horliwym wyštanjom witašche. Ěorno
 rjenje pschewnym hólčzatam stejachu knježny s ruczanyhmi wěnzami
 we wlošach a počzachu s hlošom špěwacz: „Čže, Božo, šhwalimy!“

Ěobožny kurwječny njemóžesche ho, jako to wščitko widžesche a
 šylschesche, šylsow šdžeržecž a džesche s ewangelskemu biskopej
 Miklawškej s Ěmsdorfej, kotruž s nim we wošu šedžesche: „Šchtó
 šym ja šmjertny a hrěšny čłowječ, so ho mi tajkale čžesč dostawa?“
 Ěmsdorf wotmolwi, so je to jeno špoczatk a so budže wón junu
 mjele lěpje a krašnišcho witanj jako bėdžer Ěhrystušowj, kotruž
 je we wulkim horju dobyč a pschewinyč.

F.

Nižosemska džakna modlitwa.

(Po wubjernym hlošu.)

Štož noha
 Psched Boha
 Nětk s modlenju šhody;
 Wón šudži
 — Naš ludži
 Wšchěch prawdosčžiwje.
 S nim dobry ma hrody,
 So njewosmje šchody;
 Duž Bohu dajmy čžesč, so naš wón šchituje.

We šwadže
 Nam s hnadže
 Bóh pschimny do bėdy;
 Wšchač widži
 A hidži
 Wón njeprawdosče.
 Šso šapoczja lėdy,
 Bě kónž hižom bėdy;
 Bóh s nami bė, duž dobyče tež jeho je!

Nětk dawa
 Šso škawa
 Čži, wójwoda móžny!
 Sa wěru
 Spožč šwěru,
 Budž dale našch Ěy.
 Ššy Ěy nam šchit wótžny,
 Tež njepšhecžel nóžny
 Naš njesatrašči, Ěnježe, duž :: njech s nami šy! ::

Přel. K. A. Fiedler.

B u ě.

Še šačuczom radosče widžesche mudry wucžer Janušch ša
 čžaš žnjow šnatu wješeli hibanžu a nusnotu, pilne šhčenje a hro-
 madženje na žohnowanjch šahonach a potom takle s šwojim wuczom-
 zam rěčesche:

Žně runaja ho šwjedžeńskej hoščinje, kotruž hospodač šwojim
 džěczom wuhotowa. A šwjedžeński džěč dawasche wón nělotrym
 šwojich džěczzi wšchelafore dary, a dawasche jim tak bohacže, tak
 pscheczelniwje a lubosčiwje, so jim šylsa džaka a radosče do
 woczow stupi. A něotre mjes nimi wón bjes wobdarjenja wot
 šebje puščezzi. Duž wbohe wrěczó stupichu, a s jich woczka wu-
 žórlí ho tež šylsa, tola to njebėšche šylsa wješela, ale ta, kotruž
 bolosčž wuronja.

S wutrobnym hnuczom to čži šbožownišči bratsja widžachu a
 kač s jentym rtom džachu: Ně, to njemóže wola našcheho dobreho
 nana hčž, so dyrbjeli ho wy rudžicž, mjes tym so ho my jeho
 dobročiwosče wješelimy; a tak mohli my šami ho wješelicž, tak
 dołho hacž waš frudnych widžimy! Ně, pójče a wšmicže tež wy
 šwój džěl wot teho žohnowanja, s kotrymž je dobry nan naš wob-
 darič! — Tak woni džachu a dawachu s miłosčiwěj ruku; a jašne

bu wobliczo tych, kotřiž bjerichu, hišćeže jašnišče paš wobliczo tamnych, kiž běchu dawali; pschetož sbožowniščo je dacž, dhyžli bracz.

Duž nan je spodzimanjom na nich wschěch pohladomasche a džesche: „Budžće mi žohnowane, moje džěczi! Wy scže moju myšl šhudale a po mojej wutrobje činile. Žaneho mjes wami njeběch šabyl, kaš mohł ja to? Wy džě scže wschitzy moje džěczi! Ale š wotpohladom rosdžěluju ja šwoje dary taš, šo šo šwjašš bratrowškeje lubošće š dawanjom a branjom mjes wami twjerbscho šwježe, a šo jedyn š miłoszczu, druhi š džatownošču šnadobni. Wy scže moju myšl šhudale a mojej wutrobje derje činile; duž budžće mi požohnowane, moje džěczi!

F.

Czerpjenja wjedu k Bohu.

(Stónčenje.)

Prěni džěń šwjatow wokoło 12 hodžin pschijědže wosncžł š dwěmaj konjomaj do dwora psched hród Bohatopól a š njeho wustakachu 5 wosobow se snateje Morawškeje hajniškeje kžěže, šo bychu šebi hród wokhladali. Stara maczerka, kotraž ničtó druhi njebě hacž Maruščka — a ščtó by w tym nowym knjesu a jeho towaršchu wšchšcheho inspektarja a jeho šyna njespóšnał?! — pschidže wustupjenym napšchecžiwu a nušowasche jich w žalobnej rěczi š bližšchemu pschistupei. Wona pschewjedže jich psches wschelake štwy a šawostaji jich potom w jenej, kotraž běšče po šnutškwonym wuhocže druhim žyle njeruna. Na jenej scžěnje wišachu 3 wobrašy: muž, žona a tři džěczi. Wobraš žony mějesche wulku podobnošč š wudowu Sahrodnikowej.

„Mój Božo“, — džesche ta šama naštróžana, „to je žyle našče stare wobhdjenje Dubowczina, a tute wobrašy!? D mój Eduardo, hdy by ty hišćeže žiwu byl a mój mojej džěczi. Šlaj, moja Šaňžka, tajki běšče mój nan, tajki twój šhubjeny bratr, a tajka twoja šemrjeta šotra, a to šy ty, šajkaž maš džěcžo běšče — šym wo šnje abo poš w španju, kaš pschidžu tute wobrašy do tuteho hrodu?“

„Nowy wobšedžer je te šame kupicž daš a čže wam je daricž, jeli šo čžecže te šame wot njeho wsacz; haj, wy móžecže tutu štwu, tutón žyly hród, jeho šameho a jeho namakaneho šyna dostacz.“ — džesche hajnik š posběhnjenym hłošom. We wschěm tym rěčesche wotkach mužiki derje klincžazy ert š Maruščku. Sahrodnikowej počachy šo šylšy po lizomaj ronicz a wona dhyrbjesche šo na šedžidlo šnyčž. Tola na měšče šašo poštanj a šawola š mlodoštnej wješkoszczu:

„To bě Eduardowa rěcž; wón je žiwu, wón je tudy — mój Božo, mój Božo!“ —

„Haj wón šam je wobšedžer tuteho hrodu, a čže waš we šwojim a waschim domje powitacz, jeli šo nadžijecž šmě, šo scže jemu wodal, šo je waš junu wopušczil. Tež šyn čžaka nješczěplivy na wšomiknjenje, w kotrymž mohł na wutrobje maczerje pošezecž.“

Š nětk bu šašowidjenje šwjecžene, šajkež je scžěžka hdy jedno-rej šwójbje pschihotowane. Šandželjo Boži w njebjěšach mějachu wješele nad tymi wobšoženyymi šmjertnymi, kotřiž šbože šašowidjenja po dolhim džělenju woptachu. To bě wjele napraščowanja wot wobeju štronow a jara šo Boža wulka hnada šhwalesche, kotraž bě pošedžjenja wschitkich hacž na najšepje wodžila. Šichi tutych powjedanjach šabu šo na pschihotowanu hoščinu, pschetož radoscz jich šyčesche.

Na hrodže Bohatopól šaščž žohnowanja-pošne šwójbne žiwje-

nje, wschako běchu čžerpjenja wschitke štwy wučžisčike. Wschitzy džeržachu šwětno šublo ša dar a punt, š kotrymž ma šo š žohnowanju a š wosšožanju čžlowjestwa wšowacz.

Šusto bě wopnt š hrodu w hajniškej kžěži w Morawzu, šusto paš w hrodže š teje šameje, a mēr a pschewenošč knježitej hišćeže džensša we wobemaj.

Šched króšim čžakom je mlody knjes Sahrodnik 18lětnu šczějatu Šhatku Šažnikč na pschezo do hrodu pschiwjedł. Šaňžka paš, jeho šotra, je šbožowna a wobšožaza mandželšta šudnišeho šastojnika w bližšchim měšče.

Maruščka je jeno tři lěta w džatownej Sahrodnikč šwójbje žiwa była a wužiwa nětko w tamnym lěpschim šwěcže šbožnošč šchczedriwego Šoha.

Šišćče na jene praschenje njech šo pschi šonzu tuteho powjedaničška wotmolwjenje da. Šak je tón ša morwego džeržany šchošar do Šušowskeje pschiščol?

Š tym wšomiknjenju, w kotrymž čžyšče š. Sahrodnik pschi rěžy pistoliju na šo wuššelicž, pytny jeho pučžowazy hrabja Š. Wón bě šwoje wješto našdala šejo wostajil, bě š njeho wustupil, šo by šebi nětkore rjane městna pschi rěžy, kotrež bě našdala pytnyl, lěpje wobhladał. Wón šawola na Sahrodnika a poškozil š njemu. Wuššěl šo šta, ale kulka džesche š boka praweho wucha nimo. Sahrodnik špóšna, šo je jemu Šoh tón knjes jandžela a wumožnika poškal, šjewi jemu teho dla šwoju nušu a šwój šyšt. Šrabja Š. wša jeho šobu, šo by jeho šyna a džowku w němškej rěczi wuwuczil. Šak je potom š wječhej Š. pschiščol, je snate.

Šdyž bě šwojeho šyna namakal, pscheda š wulkim wužitkom šwoje rušowske wobšedžěštwu, šlužesche hišćeže nětkore čžak wječhej Š., kotremuž kaž tež rušowskemu krajej a knježěštwu wopravdžity, wostawazy wužitk šhotowa, čžehož dla tež na namjet wječha Š. rušowske čžěšne wušnamjenjenje abo rjad dosta.

Ššes šwojeho prjedawšcheho knjesa, wobšedžerja Dubowczina, napraščowasche šo listnje wo bydle šwojeje mandželškeje a šhoni, šo je wona hišćeže žiwa a hdyž bydl. Šajnik Šažnik a jeho luba mandželšta čžinjěščaj wschitko, šo byščaj šjednocženje dołho džělenych čžim rucžišcho dokonjalej.

Šhubjeny šyn Eduard bě šo we měšče, hdyž na wuššokaj šchuli pschewwasche, š nětkrymi šellerjemi štowarščil a bě šo wot nich š šobuhicžu narěczecž daš. Dofelž mějesche malo lóščta š wušnjenju, pošczža š direktarjom. Wón wša šebi pjenješy š noweweje pošladnižy a poda šo š prječž čžehnjazyymi šellerjemi poš žušym mjenom „Šranž Šrawnik“ šobu do žušby. Wón wopnta š šellerškim towarštwom šloro wschitke wjetsche města Šuropy.

Wón powjedasche pošdžišcho šusto a rady wo šwojim pučžowanju w kraju a wukraju, najradšcho paš pschewwasche w duchu w šwjatej Moskwe, hdyž běšče šwojeho njebjěškeho Šóžza a šwojeho nana šašo namakal.

M.

Wschelake š bliska a š daloka.

— Šnjes šarar Šapler we Šupoji je šo ša šararja do Šalšchtrowa jenohłóšnje wušwolil. Wěšo wobžarujemy, šo šo šerbišta šara wušpóšni. Šschewemy paš jemu tež š wutrobu Šože žohnowanje na nowe pošo jeho škutkowanja. Wón hižom 6. augusta šwoje nowe šastojništvo nastupi.

— Ššadžowanika šerbskeje študowazeje mlodoščže budže 5. a 6. augusta w Šulowje. Šserbja š wokoliny čžyli šo w bohatej licžbje tam šeščž. Šóndželu 7. augusta budže wulčt do Šatež.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Ožěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Šserbske njedźelske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Šsmolerjez knihcizšcžeńni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

8. njedźela po šwjatej Trojizny.

Šap. št. 8, 26—39.

Prěni pohan budže tu š kšhesćizjanom, komornik š Muristeje. A džěń a bóle šo dopjelnja, šchtož je hodowny jandžel prajil: „Ša pschipowjedam wam wulke wješele, kotrež šo wšchemu ludu doštanje; pschetož wam je šo džěnša tón Šbóžnik narodžil.“ Šaj, Šesuf tón Šbóžnik niz jeno ša jedyn lud, ale ša wšcittke ludny, niz jeno ša židow, ale tež ša pohanow. „Bóh chže, šo by wšcittkim čłowjekam pomhane było.“ A tak je licžba kšhesćizjanow w lěštotetkach rostła, woni šu pschischli se židow a pohanow, šo bychu šwoje kolena šhibowali psched tym Knjesom a wu-šnawali, šo je Šesuf Šhryštuš tón Knjes š čžešći njebjeskeho Wótza. Tak bu tež ty š kšhesćizjanom. Ale šy to woprawdže? Šsy ty Šesufa namałal, šo je wón twój Knjes a Šbóžnik? Dha wšcalk dyrbiš kaž tón komornik Šesufa pytacž a po šwojej dróšy š wješełoscžu čžahnyčž.

Duž pruhuj šo džěnša:

Šsym ja Šesufa namałal, šo je wón mój Knjes a Šbóžnik?

1. Šsym jeho šwěru pytał?

2. Čžahnu š wješełoscžu po šwojej dróšy?

1. Šak je tola komornik š Muristeje Šesufa ša šwojeho Knjesa a Šbóžnika namałal, hdžež je jeho šwěru pytał! Šchto tutón komornik běšče? „Móžny kraloweje Šandazeš w Muristej, kotryž běšče na wšcittke jeje šchazy poštajeny.“

Šotajkim bohaty, wošebny knjes wón běšče, kiž měješče wulku čžešć pola čłowjekow. Ale njebě dha to došć š jeho šbožu? Wty tola wěmy, kał jich nětko wjele šwoje žyłe šbože jeno w tym pytaju. Šrawje wjele šemškich kubłow wobšedžečž, tudy mjes čłowjekami móžni a čžešćeni byčž, na to jeno myšla, wo to šo próžuja. A tak šo wo duchowne, njebjeske wěžy, ša šbóžnosć šwojeje dušče, šo bychu bohaczi byli w Bosy, dale nještaraju. Š wy ša-šlepjeni, šawjedženi čłowjekajo, kiž macže kamjenje ša šhlěb, kiž šo se šlodžišnami šemje špokojecže, hdžež móžecže nje-šbjeske, nješachodne kubla wužiwacž! „Šytaj jeno Šesufa, ničšo druge njepomha.“ Komornik je to čžinił, wón chžyšče pschi šwojim šemškim bohatswoje tež bohaty byčž w Bosy. Tak běšče do Šerufalema pschischol, šo by šo š Bohu modlił. Šchto je jeho runje do tuteho města pošafal? jeho š žyła š temu wabił, po Bosy šebi žadacž? Bóh šam, kiž ma čłowške wutrobny w šwojej možy. Šon, kiž chže, šo by wšcittkim čłowjekam pomhane było, njeje jim jeno w šwojim Ššynu pomožnika wobradžil, ale jich nětko tež š njemu woła. A šchtož čłowjek čžinicž dyrbi, na tutón Boži hlóš pošluchacž, to je komornik čžinił. A tak je wón w Šerufalemje wjele rjaneho, wutrobu natwa-šrijazeho widžil a šlyšcal. A ta lubošć š Bohu, to pošnacže Šesom Šhryšta bě w jeho wutrobje rostko. Šeho dla bě šebi tež profetu Šesajafa kupil a w nim čžitasche. A Bóh pošla jemu šwojeho wučžobnika Šilipa, tón jemu wšcittko, šchtož njemóžesche šrošymicž, wuloži a předomasche jemu ewangelion wot Šesufa. A žohnowanje tuteho rošwucžo-

wanja? Komornik dżesche: „Ja wěrju, so Jesuś Ahrystuś je Boži Ssyn.“ A wón da so wufschćizic a bu s fšchesczijanom. Haj, pytajće jeno, a wy namafacze. Sprawnemu dawta Bóh radzenje. D zohnowany džen w žiwjenju komornika, hdžež bē Jesuśa namafal! Masch tež ty jeho hižom, so je wón twój Anjes a Sbožnik? Ssyn ty jeho pytal? O, wołal a prošyl je huſto tež tebe twój Bóh. Twój luby starschiski dom, hdžež je so pobožna macz s tobu modliła a śwěrnny nan cze napominal, hdžež šy jeju wohladal so k Bohu modlicz a k Jesuśej we wěrje so dżerzecz a w nadžiji k njemu wumrjecz, kať bēšche sa tebe Boži hłóš: myšl tež na njebeške, pytaj to, šchtož je horfach! A twój wuczer w šchuli, kiž je tebe se wšchej śwěrnoscju we wěrje rošwuczował, twój duchowny w pačérškej wuczbje, kiž je tebi Jesuśa jako Božeho Ssyna, twojeho Anjesa a Sbožnika pšched woczi stajal, kať staj chynłoj bycz twój Filip! A pšches swony twojeho Božeho doma, kať je cze chynł twój Bóh wołacz do Jerusalema, so by so tam k Bohu modlił a pšches wěru pšchezo hlubšcho w Jesuśu šakorjenil! Ssyn ty šlyšchal, masch Jesuśa? Njeje czi huſto tež potafal, kať šachodne je wšchitko šešške, kať njewěšte a njedošahaze k prawemu sbožu, so by to polne sbože w Jesuśu pytal? Ssyn to cžinil? Je tež twoje wufnacze: Ja wěrju, so Jesuś Ahrystuś je Boži Ssyn? Ašchcženy šy ty, šy pať tež wěrjazny? Bože šłowo masch ty, a to w lubej maczernej rēczi, ša tunje pjenješy móžješ šebi bibliju kupicz. D kajta Boža dobrot! Wužiwašch ju? Masch šwoju šerbšku bibliju jako śwěrnny podpjeru a cžitašch se šwojimi džeczimi w njej, hdžež Jesuś šam praji: „Wobhończe so w pišmje, to šame je, kiž wo mni šwědczi.“ Cžim bóle šy w bibliji šałoženy, cžim wjetšcha budže twoja wěra. Šlaj tola, lube džeczjo, list šwojeho lubeho nana, šwojeje lubeje maczerje, kať rade, kať huſto jón cžitašch, hdžž šy w zušbje! Tak dyrbjeli tež my jako Bože džeczji bibliju, tutón list našcheho Wótza s njebeškeje domišny, radny, nutrnje, pod modlitwu cžitacz, s tym žadanjom, šlyšhecž, šchto tón Anjes praji, a tať jeho pšchezo lěpje šefnacž a bóle lubowacz k šwojemu měrej a sbožu. Cžinimy to? Pytamy tať teho Anjesa, hdžež Bóh naš cžehnje a prošy a woła? Wušupujemy tať šwój hnadny cžaf, kiž so rucze minje, k šwojemu sbožu? D kajta je to šrudoba, šchtož nima žaneho Sbožnika, hdžž hjes pšchihota na šwěcze so jemu šmjertna nóz pšchibliži. Ale šbožowny tón, kiž je Jesuśa namafal, so ma jeho ša šwojeho Anjesa a Sbožnika, tón cžehnje s wješkeloscju po šwojej drošy.

2. Tak bē pola komornika, kať našch tekst praji. Pšches šesom Ahrysta, kotrehož bē namafal, měješche něť měř s Bohom, bēšche šebi wodacža šwojich hrěchow wěšty, a tajka wěštoscz cžini cžłowjeka wješkeho. Něť měješche tež w Jesuśu šawdawť Božeje luboscze, so móžješche so teje šameje štajnje trošchtowacz w tym pšchewědcženju, wón so mnu derje měni we wšchěm, šchtož cžini, a to tola jara šwješela a šmėruje pšchi wšchitkej šhorosczi, nušy, šrudobje a štarosczi. Něť měješche w Jesuśu, kiž bē po-šlyšchny byl hacž do šmjercze a w lubosczi k Bohu a k cžłowjekam šwoje žiwjenje wjedł, krašne šnamjo praweho žiwjenja, to šame něť tež wješcz w šwjatosczji a prawdosczji druhim k wužitku a zohnowanju, a tajke žiwjenje šbudži tola špokojnu a wješkelu myšl. Něť měješche w Jesuśu, kiž je wot šmjercze štanyl a je žiwny, tu wěštoscz wěczneho žiwjenja, so tež jeho pučž horje dže do njebeš k wěcznej

šbožnosczji a krašnosczji, a tajka wěštoscz tola jara šwješela pšchi wumrjeczu a šmjerczi lubnych cžłowjekow. Haj, tať šu wěrjazny fšchesczijenjo štajnje wješeli cžłowjekojo, hdžž tež je jich wješkeloscž druha hacž ta pola džeczji šwěta. We šebi maju měř s Bohom, kotryž šwět ani dacž ani wšacz njemóže, wšche so lubeho šwěrneho Wótza, kiž jich mudrije a hnadnje wodži, jich šchituje a šastara, wołoko so lubeho Sbožnika, kiž jich šastupuje a k wšchemu šwjatemu a dobremu šahorja, pšched šobu rjanu njebešku domišnu, kotrejž napschecziwo krocža pšches dobre a cžezke dny tuteho šnadneho šešškeho žiwjenja. Kať krašnje je, bycz wozza Ahrystuśowa a na paštwu šwěrneho paštryja hič; tu namafa te najrješšche luři a pije se žórka žiwjenja, ma měř, trošcht a džeczatštwjo s jeho ruři, so dary tamneho šwěta woptawa: Haj, tu ma tajke žiwjenje, kiž je polne wješela a wobštajnje traje. Cžehnješch tež ty tať s wješkeloscju po šwojej drošy, dofelž masch Jesuśa? Ach, so by tať bylo! Tón Anjes cžin naš wšchitkich wješkelnych wěrjaznych podrožnikow tudy a junu šbožnych njebeškich wobydlerjow! Šamjen.

S. w M.

Njedzeli wječor.

Dobru nóz, o njedzela,
Ty mi šame sbožo da:
Napoš s Božej študnicžki,
Božu hnadu ša hrěchi!

Witlošč, šmilnoscz njebeška
Nječ mi nětko pšchewod da,
So ja s Božej pomozu
Tydžen štrony wobšanknu.

Džak czi, Anježe, šanoscha
Dušcha ša šhlěb žiwjenja,
Kotryž dženša bohacze
Mi mój Sbožnik šamať je.

So pať ja tež žiwny šum
Šo tym šłowje šlyšchany, š
Boži Duch nječ šylni mje,
Špožcz mi jašne pošnacze.

Dobru nóz měj, njedzela,
Moja dušcha pošoj ma;
Wuklinčate šwony šu,
Ššmėrki k šemi padaju.

Šunu šwjedžen rješšchi
Ššwjeczu w tamnej krašnosczji,
Šdžež mi šbožna njedzela
Š Božej hnadu šašwita!

K. A. Fiedler.

Sbožne domojhicze Bosczina Bacha.

Š „Wiš. Šóšla“ lubym cžitarjam k natwarjenju podal F.

Ša šantora pšchi Tomášchowej žyrkwi w Šipšku mėjachu we šwojim cžafu wulžy šlawjeneho muža: bēšche to Bosczin Bach, kiž najkrašnišcho na pišchczelach hraješche a kiž na štare dny wo-šlepi. Š temu pšchindže 1. januara 1750 jeho šary pšcheczal, duchowny D. Deylink. Šako šo tón štareho Bacha woprašcha:

„Kaha so wam wjedze, luby pscheczelo? Kaha scze nowe leto nastupit?“ wotmolwi tuton:

„„Zyle derje i Bozej hnadnej pomozu. Tola so mi praji, so budze tuto leto moje poslednje.““

„Kaf?“ duchowny praji, „je so wam wostudziło abo je was dowerenje wopuschcziło, so taf rēcziče?“

„„D luby pscheczelo, kaf mōžecze febi wo starym Bachu tajke myhlicz? Mi dnyrbjalo so wostudzič, hdyž hym taf wjele hnadny wot Boha shonit? Kaf njednyrbjal tež tón khelich picz, kotryž je mi jeho mudrosč nalala, a so Bozej fwernoščzi njedowericz? To stareho Bacha hubjenje snajecze. Kaf mohł so njedowericz, so tón kiž je dotal pomhal, budze mi tež dale pomhacž a mi tež mōž dawacž, njecž, schtož je mi pschihotowal.““

„Haj, haj, to febi wschaf myhlich, mōj wutrobny pscheczelo“, duchowny wotmolwi; „ale prajcze mi tola, kaha wy na to pschidžecze, so budze tuto leto poslednje wascheho žiwjenja?“

„„To chzu wam prajicž,““ stary Bach džesche; „„jako tuto ranje se fwojej fwōjbu saspewach: Nēt f Boha saspewajmy, cžesč temu Knjesej dajmy — a f tej schtucžy pschidžecmy: Eso dopomni wopuschcženych! dha so mi w mojej duschi prajesche: to bōrsy twoje džeczi tež budza. Duž njemōžach dale spewacž; spochi mi w duschi kincžesche: Eso dopomni wopuschcženych!““

„Ale njeje werno“, duchowny rjekny, „wy febi teho dla žaneje starosče njecžinicze?“

„„D kaf mohł to?““ Bach wotmolwi; „„wschaf wēm, so fmy stajnje w Bozej ruzy, a tym, kiž jeho lubuja, dnyrbja wschitke wēzy f lēpschemu klužicž. Wēm a čuju, so budze wōn wōtz mojich džeczi a tež satarat mojeje žony. Njednyrbju wericz, so starsch:ch žohnowanje nad džecžimi wotpocžuje? Sa njepraju to sam wo febi, to by khroblosč byla; ja to praju f pohladom na fwojeho njebočicžkeho nana, kiž je mje wschēdnje f bohabojoščzi wōdžit. Rōžde ranje, hdyž na fwojim stole febzesche, dnyrbjach so mjes jeho koleni stupicž a so modlicž a na naschu njebočicžku macž spominacž. Duž wostanu tež dženska pschi tym: Tōn Knjes je mōj pastyr, na ničim ja nush njemēju.““

Nēt duchowny jemu do rēcze padnywschi praji: „Slyschcze, luby pscheczelo, kaf, hdy by wam knadz tola tōn hnadny Knjes widjenje sašo spōžcicž chzyl, njebyschcze so nad tym wjefelil?“

„„Ach, wēscze bych jeho khwalil a so jeho fwjatemu mjenu džakowal. Ale kaf dnyrbjalo to mōžno byč?““

„W naschim Lipsku“, duchowny džesche, „je w tu khwilu wuwołany woczazy lēkar f Londona. Wschitzy waschi pscheczeljso fu jeho nadbēhowali, fwoju wustojnosč nad wami spytacž, a wōn je hotowy, to činicž. Chzecze jemu dacž spytacž?“

„„W Božim mjenje!““ stary Bach stroschtuje džesche.

Tōn wažny džen pschidžze. Wjele pscheczelow so na fantornju shromadži. Ale operazija so njeradži. Zako lēkar po schtyrojch dohlich dnjach sawjas wot woczow wsja a so džeczi lubeho nana wopraschachu: Mōžesch naž widžecž? dnyrbjachu to žalofne kłowo klyschecž: „„Knjesowa wola so stañ! Nicžo njemōžu widžecž.““ Hyschcze druha operazija so tež lēpje njeradži, wjele bōle nētko počne wōhlepjenje pschidžze. Zako wschitzy wokoło-stejazy teho dla plafachu a chzychu staremu Bachej wutrobu cžezku činicž, wōn praji: „„Saspewajcze mi radicho mōj najlubšchi khērlusch: Schtož mōj Bōh chze, to dobre je, dha stañ so jeho wola!““

Mad jeho woczomaj nētko čēmna nōž ležesche. Ale čim bōle so wot wonka čmische, čim bōle so we nim fwētlesche. Mad wōčžtom jeho wērny so njebjo fwēcžesche a tam horje jeho nētko se wschej mozu cžehnjesche. Sšylne styštanje jeho sapopadže, widžecž, schtož wērjesche.

Sunu frjedž mēhaza julija 1750 bēsche hižom nēscho čaža na fwojim stole febzjo ruzy styšnywschi fwojej njewidžazej wōčžy

horje wobrocžil. Duž fwojemu fnynej Wjedrichej pschifafa, so by napišal, schtož budze jemu do pjera prajicž. Lēdom bē tuton nēotre noty napišnyl, duž f nanej rjekny: „Kaf, wōšomhēšna motetta?“

„„Ach, mōj fnyno, džitwasch so nad tym? S tawšynt hēšami chzyl ja spewacž, schtož pschefe mnje dže. Bōj, podaj mi ruku a domjedž mje fe klavērej!““

Sšyn to scžini, a schēdžiwz, we fwojej wutrobje sbōžny, nētko, hdyž tež f tschepjetatej ruku, hrajesche, schtož bē fnynej do pjera prajicž chzyl. „„Haj, macž,““ wōn potom f fwojej pōbla febzazej mandželskej džesche: „„Moje dny fu wotmērijene. Sa čuju, so so moje stōncženje pschibližuje. Ale mi so njesthčcze. Mojej woczzi Sbōžnika widžitej, njednyrbjal rad čahnyč, so bych pschi khrystufu byl?““ —

„D njerēcž taf, luby Bosčino“, jeho mandželska hnuta sarēcža. „Schto dnyrbjeli my činicž, hdyž tebe wjazy mēli njebychmy?“

„„Tōn Knjes je wōtz wschitkich wudowow a fytow. Wōn was njewopuschczi, ani njestombži. Sa pak chzu temu Knjesej nowe haleluja spewacž. Fuschcze mje, puschcze mje do kraja mojeho žadanja, hdyž so mojej woczzi sašo woczimatej, so byschtej jeho widžitej w jeho krafnosčzi. Wostaj fwoje rudjenje a spewaj so mnu: Bōj, Jesu, pōj, wēsč, so fym wustal, so wotebjera moja mōž.““

Zako tu schtucžku dale hromadže spewaschtaj a wōn f temu hrajesche, sarēcža Bach f jentym dobom f wjefelym hēšom: „„Schtoha to je?““

Duž so jeho khētije wopraschachu: „Schtoha čzi je, nanfo?“

„„D ja mōžu sašo widžecž! Wulki hnadny Wōtčze, ja njejšym dostojny, so by ty pod moju tēchu schol! Widžu was sašo, moji lubi! Kajku hnadu chze mi tōn Knjes psched mojim kōnzom hyschcze wopofasacž! Džicze, sawoļajcze mi wschitke naju džeczi, so mohł so na jich wōhlabanju hyschcze junu napasč!““

Bōrsy bēchu džeczi hromadu a stejachu počne radoščze wokoło nona. „„D moje lube džeczi! Wy to woprawdže scze, kajkež fym was psched čašami widžal. Bōjčze, pomhajcze mi Božu dobrotu khwalicž, kiž je mi staremu klabemu mužej hyschcze junu fwoju wulku mōž sjewicž chzyl. Ach, hdyž je wōn nēt moju modlitwu wuflyšchal, mohł ja hyschcze njewēstny byč, so mje wōn bōrsy f febi wōsmje do wēcžnych hētow?““

To bēchu drje njenadžite, sbōžne hodžiny, žyke woblicžo bē rosjašnjenje, lubosč wulata f njebjeskim blyschčžom; ale tuto spōdžiwajomne wjefele bē jeno kaž sašwēcženje hwēsdy, kotraž jemu čēmnu nōž rosšwētli. Boža rucžka jeho saja, čžishe wōn fwojej woczzi sandželi f poslednjeje nozy wjecžor 28. julija 1750.

Sawostajeństwo pobožneho nana.

Luby fnyno, džen so bliži, so tōn pucž nastupju, f kotrehož so ničto njewrōczi. Ty so mnu hič njemōžesch a wostanjesch na fwēcze, hdyž dobru radu trjebasch. Nichtō wot naroda mudry njeje, čaš a shonjenje matej naž rosčwicž a čžiscžitej huno. Wschitko, schtož so blyschczi, stoto njeje, a ja fym widžal, so je nēotra hwēsda f njebja padnyła a so je so taf nēotry kij, na kotryž so nēotryžkuli sepjerasche, rosčamał. Teho dla chzu tebi prajicž, schtož fym namafal a schtož stej mje čaš a shonjenje nawucžitoj! Nicžo wulke njeje, schtož dobre njeje, a ničō wērne njeje, schtož njewobsteji.

Čžlowjek tudy domach njeje, wōn a wschitko, schtož je f nim na fwēcze, je zusej woli a mōžnemu knjesej podčžijnjenje. Njedaj so narēcžez, jako by febi sam radžicž mohł a sam najlēpje tōn prawy pucž snal. Njepojischej wutrobu na sachodnu wēz, džerž so sa Bože džecžo, so njeby ničō fkeho wobeschol!

Prawda ho sa nami njeprasha, my mamy ho sa njej prashecj. Sčtož mōžesč widžecj, to hebi wobhladaŭ a nakož swojeŭ woczŭ; we tym, sčtož ho widžicj njehodži, dđerž ho Božeho słowa. Wostan swěrnny we wěrje swojich wōtżow a hīdž jeje dla wschitku swadu. Wōh budže twoju wutrobu wōdžicj. — Njeboj ho psched nikim taŭ jara, kaž psched ho bu samym. Pschetož nutskach w tebi bydli kudnik, kiž tebe njesjeba a jeho hłōb dyrbi tebi wažnišči bycz, dnyžli khwalba zplcho swěta a mudrosčj wschitkich starich ludow. We wschēm, sčtož hebi pomysłich a prjōdliwošmjesch, praschej ho najprjedy snutskowneho kudnika wo radu. Wōn pschi prědku kaž njewinowate džeczo rēczi, ale hdyž jeho prawje čžescjisch, tebe jeho hłōb dale bōle rosmucži.

Wufn rady wot druhich a hdyž ho wo mudrosčzi a čžlowiskim sbožu, wo bohabojošczi a pobožnošczi rēczi, tam rady pschipošluchaj; tola njewěr wschitko, sčtož drush praja, pschetož wschitke mrōczalki wodu nimaja. Čžlowjetojo hebi husto myšla, so nēsčto samoža, hdyž mudrje rēcza. Temu paŭ njeje taŭ, mōj hyno; słowa hu słowa a hdyž ho se rta spēschnje wufuluja, tehdy wsmi ho na kēdžbu, pschetož tonje, kotrež wōs ŭ čžěžkim žitom čžahnu, pomału džeja. — Hdyž čže tebe sčto mudrosčj wuczicj, dha pohladaj jemu do woczow. Jeli so ho jemu sda, so nēsčto wē, a njech je tež jara mudry a pschistojny, dha wostaj ho jeho. Sčtož jedyn sam nima, to druhim dacj njemōže. A tōn mudry a swobodny njeje, sčtož ho ŭ tym wudawa, so mōže čžinicj, sčtož čže; ale tōn je mudry a swobodny, kiž to čže, sčtož čžinicj dyrbi. Tōn nihdy mudry njeje, komuž ho sda, so wschitko wē, ale tōn, kiž je swoju hordosčj wotpołożit a je ponižny. Hdyž je tebi wo mudrosčj čžinicj, dha pytaj jenicžy ju a niž to swoje; slamaj swoju wolu a čžataj ŭ mērom, sčto potom budže.

Pschemyšl hebi wschitko, sčtož je swjate, a budž wěrjazy. Njesazpi žanu wēru a njemēj žadyn smēch ŭ Bohom. Loško je, mōj hyno, nēsčto sazpicj, ale čžežko je, wschitko derje sroschmicj. — Njewuczj druhich prjedy, hacj sam nawuknył njesjy. Čžin dobre, dofelj je dobre, a njestaraj ho wo to, sčtož ŭ teho budže. Swoju wolu slož na jene a to samo a to ŭ zplchj wutrobu.

Staraj ho sa swoje čželo, niž paŭ, jako by to twoja duscha byla. Budž sworny pschecziwo wschitkim čžlowjekom, ale swoje sraduj swēru. Njerēcj nikomu po hubje, a njepschidaj, so bychu ho drush tebi pschimowjeli. Čžescj kōždeho po jeho stawje a njech ho wōn hanibuje, hdyž to njesapluži. Njebudž nikomu ničzo winojty, ale sadžerž ho pschecziwo wschitkim, jako bychu twoji wēricželjo byli. Njeczitn, jako by dobročžitny byl, ale budž pschezo sdbony a swornny. Pomhaj a daruj radny, ale njebudž teho dla hordy. Njepraj wschitko, sčtož wēsč, ale wjedž kōždy čžas, sčtož prajisch. Njemēj towarštwo ŭ tymi, kotřiz hu wulžy a wošebni knjež. Njehyn ho, hdyž wušmēwžy kydaja, pschetož woni hu narihubjenschi mjes wschitkimi stworjenjemi. Njemēj ničzo čžinicj ŭ tymi, kotřiz hu po sbačzu bohobojasni, ale ŭ tymi wo prawdže pobožnyimi duchemi dđerž dobre towarštwo. Čžlowjek, kiž ma wēru pobožnošcju we wutrobje, runa ho klōnzu, kotrež swēczi a hrēje, hacj runje klōncžko njerēczi. Čžin, sčtož je saplaczenja hōdne, ale njžadaj hebi žanu msdu. Hdyž masch nusu, wustorž ju hebi, niž paŭ druhim. Mēj pschezo dobre w myšlach.

Hdyž hyn wumrjel, dha wopomn, so hyn do lēpschego kraja dōschol. Stej swojeŭ macžeri ŭ pomozny; čžescj ju taŭ doško hacj je živa, a pohrjebaj ju pschi mni. Dopominaj ho wschēdnje na smjercj a wēcžne žiwjenje a budž dobreje nadžije! Njekhodž se swěta, khiba ho hu swoju lubosčj ŭ Jesušeŭ psches nēlajki plōb žiwje wērny wobswēdczil. — Twōj swērnny nan.

Čsi pohladny.

Nas bu pobožny muž praschany, kaŭ to pschindže, so mōže hebi pschi wschēm žiwjenskim horju tola tajku smērniwosčj wobarnowacz. Wōn wotmolwi: „To ŭ teho wukhadža, so swojeŭ woczŭ derje na kēdžbu bjeru; pschetož wschitko ho psches smyšla ŭ wutrobje dobywa, ale tež to dobre.“

Na dalschu prascheŭ, kaŭ to čžini, wōn džesche: „Kōžde ranje, prjedy hacj na swoje dželo a mjes ludži du, swojeŭ woczŭ rospomnicže na tji wēžy složam: Najprjedy jej ŭ njeju posbēhuju a ho dopomnjam, so je moje hłowne dželo a samēr mojeho žiwjenja a skutkowanja tam horjeŭ. Potom nakhilam jej ŭ semi a wopomnjam, kaŭ maŭ mēstna trjebam, so bych junu w njej swōj row namataŭ. Skōncžnje wokoło hebe pohladuju a hynu tych wobkēdžuju, kotrymž ho hyschče hubjenscho wjedže dnyžli mi. Na tole waschnje troschtuju ho wscheho horja a hyn se swētom a čžlowjetami spokojnje w Bosy žiwny.“

F.

Njewjesčinska pomoz.

Psched jara wjele lētami kschescžijanszy domorōdni na rjanej kupje Ceylon žaneho dostojneho mēstna sa swoje Bože služby njewobšedžachu, ale po jenym tajkim žedžiwje žadachu.

Duž wobsantnychu, hebi zyrkej natwaricj, a se wschēch stronow ho tež horliwosčj sa spomozowanje tuteho rjaneho wotpohlada potasowasche. A najwjesčjemu spodžiwanju wobhderjow kupy paŭ jena wopuschčžena hrota, Marja ŭ mjenom, kiž bēsche w jenej schuli mēstna Doboville darmo rosmucžowanje dostawala, pschindže a proschese, so čžyli twaršku mēstnosčj wot njeje pschijecj, nahladny kruč kraja w jejnej domowinje.

Bēsche to wscho, sčtož wona na swēcze wobšedžesche; ŭ temu bē to jeina njewjesčinska pomoz, a kōždy domorōdny wjedžische, so ho wona, jeli ju prjecj da, ŭ tym teho loša wsdawasche, kotryž pola jejneho luda jako tōn sa holčžata jenicžy dozpicža-hōdny pčacžesche.

Tehodla ju namokwajachu, so by tōnle sa nju taŭ njesbožowny wotpohlad spuschčžika — haj, wscho mōžne dorčžowanje bu naložowane, so by wona swoje słowo saho wrōczzo wšala, a jako to ničzo njepomhalsche, džechu samo taŭ daloko, ju ŭ bludom woben-dženu wuprajicj. Ale ŭ čžicheŭ radoščju Marja rjelny: „Sa hyn swoje maŭ wobšedžestwo Njesej Jesušeŭ dala, a je wōn tošamo pschijaŭ, dha dyrbicže wy jo tež pschijecj!“

A taŭ bu prēnja kschescžijanska zyrkej na kupje Ceylon na tym mēstnje natwarjena, kotrež bēsche ta khuda hrota darila.

Swērnje tež jena Marja, kiž swoje najlēsčhe da, a kotrež narda je hjesdwēlnje krašna byla we woczomaj jejneho Sbdžnika, kotrehož wona lubowasche, a kotrehož čžyšche se wschēm, sčtož mējesche, pschekrašnicj!

F.

R rospominanju.

Wschēdnje ho pschepytuj, pschetož kōždy džen mōže posledni twojeho žiwjenja bycz.

* * *

Jeli so ho modlicj pschestawasch, sapočžina njepschecžel pschewinjecj a ho wješelecj.

* * *

D njeswat saš, hdyž drugi swari čže,

Ssej wušwol sčžerpnosčj, ta twōj schlit njech je.

* * *

Žōrla radoščje a sradoby nošhny w jenej wutrobje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerjez knihiczišcžećni w Budyšinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

9. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Šap. št. 9, 1—9.

Šawoł rěczy husto w šwojich listach wo wulkej hnadže Božej. „Š Božeje hnadny šym ja, šchtož ja šym.“ Tyle hnadu je se Šaula Šawoła ščiniła. My šlyšchimy, kaš je Boža hnadu se Šaula Šawoła ščiniła.

1. Kaš Šawoł šakšlepjeny čžeňjesche do Šamastkona.
2. Kaš bu wón pschewinjeny psched Šamastkonom.
3. Kaš wón š šwojemu wumóženju nutsch čžeňjesche.

1. Šaul běšche šakšlepjeny a štwjerdnjeny. „Šaul naduwasche šo š hroženjom a š mordowanjom pschecziwo pošklam teho Šnješa.“ Wón čže š tym Bohu šlužicž, wěšo š njerosomom po waschnju jeho šo mylaznych wótzow. Wón šamowólne njepostupuje, wón ma šamo listy wot wyschšeho měšchnika. Šon pucž pak, kiž wón dže, wjedže š šamoprawdosći a niz š hnadže. W jeho wutrobje težesche něšchto wot šarifejškeje šamoprawdosće. Šo wopokasuje tež jeho šakšlepjenje, šo šebi wón myšli, šo wón do wojowanja dže, kotrejž wuhlada na wuspěch nima. Wón tola wjedžesche, šo wšchitke šredki, kotrejž běchu šo hač dotal š podežišcžowanju japoschtołow naložowale, ničšo pomhaše njeběchu; w jaštwe woni Boha šhwalachu, šo běchu dostojni namašani, Šnješoweho mjena dla hanibu čžerpicž; a krej Šchčžepana š temu šlužesche, šo šo šo šlo wo wot šchiza čžim bóle roššchěri. Bože pucže a Šesušowu šrašnosć šon šakšlepjeny njepošna.

2. Šdnž je Šaul hižom blisko města Šamastkona, wobšwěczy jeho nahle š njebjes šwětko a hlóš š njemu rjekny: „Šaule, Šaule, šchto pschescžehasch ty mje?“ Šobry paštyr dže ša šwojej wozu. Šucže šu wšchelake, kotrejž šon Šnješ šhodži, wutrobje wobrocžicž a dobyčž, ale wone wšchitke wjedu š tym jenym šurjam, wysche kotrychž šo šlo wo „hnadu“ napikane šteji. Šajke šodžiny kaž Šawoł drje jich malo nashoni; ale wołanje Šbožnika šmy my wšchitzy hižom šlyšcheli. Ššnano we wotomikunjenju, hđžež šebi na njeho njemyšlachmy, da nam wón pruhu šwětko do dušche padnyčž a š nam w šralowškej majestosći praji: „Ša šym Šesuš, kotrehož ty pschescžehasch.“

Šak wón na dobo š potajnosće wuštupi a psched šwojim njepšcheczelom šteji w šlyšcžazej šrašnosći. Šonle wotomik japoschtoł ženje šabyl njeje. Šehdom bu po šakonju prawy psched šud šrojzy šwjateho wołany; wón šlyšchi šwój šud a šo podežišnje. Wón šabudže šwoju šamoprawdosć a pohlada hnadu pytajo š temu Šnješej a prascha šo: „Šnježe, šchto čžesch, šo bych čžinił?“ Šbožna šo šodžina, w kotrejž šo wutroba wottanšnje ša Šesušowu wolu, w kotrejž my ničšo druhe njepytamy, šhiba jeho hnadne pohladanje.

3. Šajki wón nutsch čžeňje š šwojemu wumóženju. „Šaul šberasche šo šorje wot šemje.“ Wón štany jako nowy čžłowjek a štany š nowemu žiwjenju. „Wón nje-widžesche nikoho“, niz Šesuša, š kotrymž běšche rěčžal, niz šwojich towaršchow, kiž běchu wokoło njeho. Šnjejške šwětko je jeho pošlepiko, šwonšowne šwětko šwěta je jemu

haßlo a wón njedyrbi nicžo wjazy widžecz, hačž jemu snutskowne śwětlo polnje sthadžalo njeje.

„Woni wsachu jeho a wjedžechu jeho.“ Raž džecžo dyrbi šo wjesč dacz psches měščezanske wrota, psches kotrež běšche czahnyč chzyl jako ryczer. Jako Anjesomy jaty pschińdže do města. „A wón sa tši dny njewidžesche a njejdžishe a njepiresche nicžo.“ To běšche čaš snutskowneho shromadženja w czichej komorzy. To bu stary człowjek pohrjebany w posćenju a modlenju a stary Saul wumrje a nowy Pawol horje stany, šo móžesche wysstajo prajicž: Stare je šaschlo, hlaj wschitko je šo nowe scziniło. Tak wopokasuje pomyscheny Khrystuš šwoju dohyczerštu krašnosč we wschem šwěcže t czešči šwojeho mjena.

Wschitkich swjastkow pschelamarjo
 Jesu, kiž šy pschi naš tu;
 Šwojich džecži lubowarjo,
 Kotrež w wschellej nusy šu:
 Połaž na tym šwoje šudy,
 Šchtož tu we naš Hadam je,
 Hačž twój šwěrnny Duch naš tudy
 Š teho jastwa wuwjedže.

Šamjeń.

Tabor.

(Gerol.)

Mat. 17, 1—9.

Šlób: Jerusalem, ty město wyškole —.

Na Taborje, o kajka jašnosč tu
 Mje wschudžom wobšwěcži!
 Šlej, scžen a mhla ta krywa dolinu,
 Šso hora čerwjeni;
 Šsu serja wječorowe,
 Na njeju blyščate?
 Šsu róže Edenowe,
 Tak krašnje kčejate? —

A Anježe mój, tak w šwětle jašniš šo:
 Tak njewjedžach šchže cze!
 Raž kněh je drašta, šlonzo woblicžo,
 Mi wotpuščež klonjenje!
 Psches njebješa wschě šynczi
 Raž zunje hrimanje,
 Mi we wutrobje klineži:
 „Mój luby Šsyn to je!“

A šwědkaj wošobnaj staj po boku,
 Šlej, š bójšch' naroda!
 Šliaš jow ma šufnju šwěczatu,
 Tam widžu Mójšafa!
 Ša š njebja džiwne šłowa
 Raž wo šnje šašyšchu
 A nješmjertnych š jich rowa
 Šlej, stanycz wohladnu.

Ty wutroba, wot hrěchow pscheczežta,
 Rač lohko šdychujesch!
 Raž worjol, tak tež w morju powětra
 Ty šchidka posběhnješch.
 Šsyn dha žno wotpoložil
 Wschě šcniške drasczenja?
 Šsyn ducha dha žno šložil
 Tam horje do doma?

Rač hluboko dol leži spody mje,
 Wšcho daloko je mi:
 Šolk šwěta, šemje čwila — wješele,
 Raž šón wscho šda šo mi!
 Ach, šchowaj starosč tvojou,
 Ach, šchowaj twój lóšcht šam,
 Š šwěcže, radosč moju
 Ššchi Šosy namašam.

Tu je wschaf derje byčž, tu twaricž chzu,
 A ženje t šwětej wjaz!
 Š šbóžne šbože, w štajnym pokoju
 Mój widžiczi šwój šchaz!
 Šchto by mohł šwětej czešnyč
 A widžicž š bratrami
 Tak Anjesa, tón mohł rjeknyčž:
 Raž w njebješach je mi.

Ach, běda mi, se šona wozucžo
 Tu ležu na šemi;
 Wětr šchumi nózny, wječor bliži šo,
 Šso šłoncžko potaji.
 Šdže duchoyo šu krašni?
 Šdže jašnosč wosta wscha? —
 Šso jedyn hiščže jašni:
 Mój Šesuš šawosta.

Šsyn pschi mni ty, a widžu tebe ja,
 Mój Anježe, dha mam dosčž!
 Mětk ruku t džělu šložu wutroba,
 Tu mam šchže pschišlušchnosčž.
 We dusche hlubokosčži
 Šsej šbože wobtwjerdžu
 A myšlu we tychnosčži
 Na jašnosč taborštu.

Mětk š horu! człowšta nusa woła mje,
 Mam šo šchže prózowacž
 A honicž a šo bėdžicž ščerpliwje,
 To budže pokoj dacz.
 Šried' š horu pschekrašnjenja
 Dži ty t Gethsemanej,
 Dha jandželjo cze šběhnja
 Tam t horje taborštej.

Šurij Šróšf.

Šchto je bohaty?

Šo horžym lěcznym dnju běšche wošchewjazny wječor pschischol. Šwony mašeje wješneje žyrkicžki bėchu dawno ludži š jich ššaleho džěla na polu t derje šašluženemu wotpocžinku wołake. Mětk stejachu abo šedžachu woni po šłoncženej wječeri w czrijódkach psched domami a wješelachu šo nad hrajemi džecži a šušobnej rošmlowu. To běšche ta hodžina, w kotrež duchowny w Měhdžezach najradšcho se šwojimi burami wobšhadžesche. Ššchi tym wón w pschiležnostnym rošrěčžowanju stawy jemu dowěrjeneje gmejny šesnawasche, na jich šrudobje a wješelu wutrobnje džěl bjeriwšchi, a tak něotre dobre šłowo t trošchtej a warnowanju hodžesche šo pschi tym šobu šaplesčž. Tak wón tež dženša šašo po wješnej dróšy dele krocžesche, na prawizu a na lėwizu postrowjejo a paš tu paš tam w pschecželniwej rošmlowje stejou wostawšchi.

Psched mašej šbėžtu, žyle blisko šastupa do šnježeho parka, stejesch džělacžer Šunza, wulki, šplnych stawow muž, š mosłojtmaj rukomaj a wušmahnjentym woblicžom. Wotewrjene durje dachu jeho žonu widžecz, kotraž mějesche š najšarschej džowku š wotrumo-

wanjom hudoobja činič, mjes tym so dwaj čerwjenošćkatakaj kšlopzaj wyškaj a hmejizy wokolo nana hrateshtaj. Ale mužowe wobliczo mějesche poshmurny a njespokojny wuras.

„Nó, kaš khodži, Kunza?“ woprašča so duchowny, bliže stupiwšchi a jemu s pscheczelnym postrowom ruku poskicziwšchi.

„Kaš ma hieč, knjes duchowny?“ — bė kšmurna wotmołwa. „Nasch jedyn čwiluje a drėje so zplički džen a se wschej čwilu potom runje taš wjele sažluži, so móže se hwojei hwojbu t nusy živy byč. Se to hubjena wěz s čłowškim žiwjenjom, hdyž je čłowjek khudy! Njebjo wě, knjes duchowny, ja hewaš žodyn hubjeny kšesczijan nješym, ale to ja njewopschijam, so luby Bóh hwoje dary a kubla taš wšchelako wudželuje, tudy je jenemu do klina hupa, so so wón w tutej pscheměrje storo saduhy a nascheho jeneho pschi tym žyle sabywa.“

„Potajkim Wy mēnicze, so scze pschetrótko pschischol a chzuli so radny ras s jnym bohatym mēnjecž? Tu hladajcze ras!“ A s tym wón teho njespokojneho sa ruku pschimny a jeho psched lěpnyzu parka sczeže, pschi kotrejž bu runje khorj ryczetublet we hwojim róškim stole wot hwojeho hlužobnika nimo wjeseny. Estaby, bolosčizny poshměw hushčny sa wokomik nimale duchojcze psches blėde spadnjene čaži čerwjazeho, jako wón pokorny postrow duchowneho snapschecziwi. Potom so stary, čezkomyšny wuras wróczi, a hłowa so spróznje na wutrobno poshili.

„Tu macze jeneho bohateho,“ duchowny džesche, sa nim hladawšchi. Wón je tole wulle, krašne kublo bjes dołha wot hwojeho nana herbowaš a je junu powjetschene a hiečcze w lěpschich wobstejenjach samostaji, hdyž jeho Bóh domoj wotwoła. Ale komu? Jeho džeczi wotpoczujaja dawno po hofu hwojeje maczerje na pohrjebniščju. Wón ma wulki, rjony hród, ale wobndli jón sam s zushy, kotřiz jeho sa pjenjesh wothladujaja, a to nětko hižom wot pjecz lėt hem, hdžež jemu Bóh wužiwanje stawow wša. Jeho so wschě smahowaze žitne hona wonkach, ale wón je njewidži; sa njeho kčžja a wonjeju tudy najdrohotnišche kwětki, wón móže so jeno pod bolosčemi nad nimi sadowacž. Wón ma pjenjes a kublow došč, so mohł hēbi kóžde požadanje popschecž, ale jemu ničžo wjazny wjekele njecžini; wón je lšmanosč wješelenja shubik, a wscho jeho samoženje njedobaha t wufupjenju jeneje jenicžteje stroweje, sbožowneje hodžiny. A tola je wón najbohatschi muž daloko a schěroko. Kunza, by-li w tymle wokomiku nětk nasch luby Bóh psched Waš stupil a rjeknył: „Nó derje, ty njespokojny čłowjecze, ja hym twojeho morfotanja hty a chzu či tvojw wolu činič, mēnjey so se hwojim ryczetubletškim knjesom!“

„Bože dla! knjes duchowny,“ pschetorže jeho Kunza s postroženjom, „s tym hubjnym bėdnikom, kotřiz dyrbi so nohycž a sběhacž dacž kaž maše džecž? Ně, ja so džakuju, to stej mi mojej strowej ruzy a nošy tola lubšchej.“

„A Wašche lube, duschne džeczi, kotřez je Wam Bóh hiečcze wschě wostajil, a Wašcha dobra, pilna mandželika, njesapomācze to!“ džesche duchowny. „Wěcze mi, tón khudy, bohaty muž tam nutška njebny hēbi žodyn wokomik rospomnjaj, so s Wami mēnjecž. Nó, derje, scze Wy pschezo hiečcze teje myšle, so je luby Bóh taš žyle hubjenje s Wami mēnil?“

Tón dželacžer hłowu poshili a po khwilny sahanbjeny rjekny: „Wy macze prawje, knjes duchowny, ja nohzu wjazny taš njespokojny byč. Luby Bóh dyrbi džē tola wscho najlěpje wjedžecž.“ —

Wot teho čaša je so taš nětkre lėto pominyło. Jeho duchowneho je Bóh na druge sastojniše polo dowjedł; wo tym dželacžerju paš njewēm, hacž je hēbi wón tule lēziju t wutrobje wšal a so potom lubemu Bohu woprawdže džakowny wopofasowal sa wschě jeho dobroty. My chzemy so teho nadžijecž! Ale

taš mnošy so, kotřiz hiečcze w tejškamšnej njespokojnosčji tčža, a sa tych hym ja tule mašu wěrnju podawisnu powjedal.

F.

Lubosč k Jesušeji.

Jesu, mam-li jeno tebe,
Dha wo ničžo njerodžu.
D taš wobohacžam hēbje,
Hdyž so tebe mozuju!
Schto mi njebjo, semja chzetej,
Paruje cze wutroba?
Čžeko, duscha sahinjetej
Bjes hwojeho Šbóžnika.

Njech mje horjo kwěta tjšchi,
Jesuš je troscht wutrobny;
Šsym-li w nusy, wón mje hlyšchi,
Nješym žadny pomozny.
Wokhudnjam a čerwjju schłodu,
Jesuš mój džel wostawa;
Zacžnotu wón kšewi s wodu,
Hłód paš s khlėbom s wyšoka.

Hdy w čžemnym dole khodžu,
Jesuš moje hłonzjo je;
Žerj kšelich kšchiza hłodžu
Zako hame hłódkosčje;
Čžernje, wóšty byč so šadža
Nóžow kwět mi njebjeski;
Radosč w krašnych pruhach kšhadža,
S mrofohy so sholi.

Haj, mój Jesu mišosčizny,
Mój ty wěcžnje wostanjesch;
Tebi jeno chzu byč živy,
Ty mje t njebju powjedžesch.
Njech tež twoja lubosč kčžje,
Jesu, mi tu na semi,
So tam duscha křonu smēje
Zunu w šbóžnej wěcžnosčji!

K. A. Fiedlof.

Hilža a Miklawš.

Njane plózne dohy a wyšoke hory ma Šchlesynsta tam, hdžež wona s Čžeskej mjesuje. Hory so s čžornoselenymi schmrėkami kryte; jim t noham paš bóle jasnoselene lufti a pola leža. Strowa a dobra je woda, kotraž so s horow žórlu a sahonny powodža, taš so na kufach najrjenišcha trawa roščje; tež pola so plózne, so na nich žito dobre žně dawa. Wobhđlerjo maja so derje a je tam wjele buršich kublow po dole rospřschenyh, hdžež buram žana nusa njeje. Woni s Čžechami dobre hufodstwo džerža a je jich wjele čžeskeje narodnosčje, duž taš derje němizny kaž čžesny rěčja.

Ma burškim kuble, kotřez we plódnym dole njedaloko Wadowa leži, bē hlužobna holza s mjenom Hilža Miknarjež. Hacž je to jejne prawe mjeno bylo abo niž, to ničtó njemóže prajicž. Wona bē džitna holza a ničtó njewjedžišche, s wotkal je. Wē to w nalēčju 1860 bylo, so tam něčtó wo durje šakapny, hdyž tam wschizny sa blidom hēdžachu a wjecžerjachu. Bur s wotnom won pohladnywšchi, widžesche holzu wonka stejjo, kotraž mějesche brēmjeschto pod pažu a so prashelche, hacž njemohla pola nich psches nóž wostacž. Se wschał to stare waschne w Šchlesynstkej taš derje kaž w Šatškej a druhdže, so pucžowarjo, kotřiz wjele pjenjes nimaja a

tehodla rady w koczmyje njenuzujaj, so na burow wobroczuja a wot nich nbznu hospodu w czoplej hrodzi abo hewal nehbdze do-
stawaju, k temu tež wjeczor neschto k jedzi abo rano schalku koseja
a druhdy nekajki pjenjez na pucz. Pshistojne waschnje je to po
Bozim slowje, kotrej pshikaze: „hospodujcye rady“, a ja snaju
burow w herbskim kraju, kotrij tajku hospodliwosc hichcye dzenfniichi
dzen wopofasuja, runje kaz so to w ranskich krajach Arabsteje a
Sudisteje, Rusowssteje a Bolssteje stawa.

Sawshnikoz Michal, kiz be tu holzu psched wofnami a durjemi
stejo woblada, na jejnu prorstwu wotmolwi: „Bój nuts!“ a hdyz
wona nuts pschiudze, jej kasasche, so dhrbi so sobu sa blido fhynyc
a sobu wjeczerjecz. Burowka kiwny holzam, so dhrbja so trochu
hromadu fhynyc, a tak so ta zusa holza na to najnizsche mesto
fhje.

Wschitzy dale wjeczerjachu, ale wjele njereczachu, dokelz dhr-
bjachu na tu zusu holzu pohladowacz. Wona be wulka, srstna
a rjana mjes woczomaj, mjesche mału hubu, beke rjane suby,
brunej woczy a nekajke dziwne waschnje na bebi, so so czi sa bli-
dom na nej doscz nahladacz njembzachu. Neschto tajke kaz semjan-
ske be na nej, jako by wona rosfasowacz a niz poskuchacz a fluzicz
mela. Wschitzy so teho dla jara spodziwachu, jako wona na pra-
schenje bura, i wotkal je a hdyz chze, wotmolwi, so je khuda holza,
so staj jejnaj starschej njebohaj, a so pyta, hdyz by so pschistajicz
mohla. Wjele so bur jeje hichcye prascheseche, a na wscho wona
se wschej poniznosczu wotmolwjesche a jako won bble klubu praji:
ty mbozesch pola nas wostacz my runje fluzobnu trjebamy, wona
rjelny: to by mi lubo bylo, dha njetriebata dale wokolw behacz a
bebi fluzbu pytacz. S woprredka to czi drusy czeladnizy njechachu
wericz, so mohlo to werno bycz, dokelz wona po swojim napohladze
a waschnju so jim njesdasche sa to narodzena bycz, so by dhrbjaka
fluzicz. Duž chzu na mescze prajicz, schto wona be.

Silza Mitnarjez, kaz so wona fama mjenowasche, be dzowka
bohateho mlynka. Haj, bohaty muž be jejny nan, kotremuz beschtaj
nan a macz wulke samozenje sawostajiloj. Won be wot njeju telko
pjenjes a kulow herbował, so možno njebe, to hromadu slichicz.
Tuton mamon be jeho hlowu i hordosczu sašlepil a won nawukny
se swojimi pjenjesami wulzy czinicz. Nizom jako mladhy hólz, hdyz
be pola wojakow, be won pschecziniaty. Sako so wozeni, njewje-
dzesche, tak by swoje pjenjesy rosmjetał. S wulzyczinjenjom,
i piczom a hraczom won swoje tolekti rosfalesche. W koczmyje
won wschitkim, kotrij tam bechu, dawasche i piwom, i palenzom a
winom poskuzowacz, abo won sapocza haru, a bijesche so se wschitkimi
a rosbi wscho, czohoz so dotkn, so dhrbjesche to na druhi dzen
i rjanymi pjenjesami sarunacz. Sdyz na wiki do mesta jedzischche,
dha popoldnju tehele kulesche a wjeczor tharty hrajesche, hacz so
naposled w nozy i prisdnej moshniczku domoj wróczi. Sdyz jemu
to do myšlow pschiudze, dha won wjele dnjom sa sobu w koczmyje
bedzesche, a kóždy, kiz tam nuts saudze, dhrbjesche so k njemu
fhynyc a i nim jescz a picz. S tajkim žiwjenjom so tež jama, a
hdy by polna skothch byla, wuprosdni, a mlynk dale bole wofudny,
hacz runje jeho žona bebi wschitku možnu prózu hjerjesche, hroz-
zemu njesbožu wobaracz. Wona drje hižom dawno wjedzischche, kajki
kónz to wosmie, ale haniby dla wschitko psched ludzimi sašrycz
pytasche. Napscheczimo woli swojeju starscheju a pscheczelow be
bebi mlynka wšaka, w nadzi, so so polšpschi; nek pať, hdyz i nim
dale hbrje stejesche, so hanibowasche skorzicz a nekomu neschto
prajicz abo posasacz, so bohastwo wotebjera, a pschi tym so tak
hnewasche a tyschesche, so sthori a wumrje. Wot teho czaša kem
pať so to žyle hubienstwo mlynka na jene dobo wotkry. Sdyz
sczerb je, tam so rapaki shromadzuja. Wericzeljo pschiudzechu, sa
tym swojim hladacz; mlynk bu swojeho dolha dla wobskorzent,

jeho mlyn pschedaty a won be proscheť. Smejna dhrbjesche jeho
sežiwicz. Won mjesesche jeniczku dzowku a ta be niz jeno naj-
rjenischa, ale tež najhordzischha holza. W prjedawshich letach, hdyz
pola mlynkez wschitko derje dzesche, by so wona wjele kocz ženicz
mohla. Pschetoz jejneho bohastwa dla so wjele mladych hólzow
sa nej prascheseche. Ale jej so žadyn njelubjesche a teho dla bu
wona po žytnm kraju jako horda wumolana. Horda wona tež be,
ale to dhrbjesche so prajicz, žaneho džela so wona njehanibowasche.
Wot mladosche kem wona sahe stawasche, sa hospodastwom fhweru
hladasche a sa wschitko so se wschej wustojnosczu starasche. Sako
be macz wumrjeła, so wona hichcye khwilu prózowasche, so by to
njesbože wot nanoweho doma wotwobrocziła, ale podarmo. Mlyn
se wschitkimi ležomnosczemi bu pschedaty. Wona njepkafasche ani
nježalosczesche, ale wona be, jako by wonemila a ludzo so wo nju
bojachu, pschetoz wona stejesche husto w czežkich myšlach pschi rězy,
jako by so w nej tepicz chzyla. Žaneho slowczka wona wjazy
njereczesche, tež na nana wona njewwarjesche, ale jene ranje be
wona prjecz a nischto njewjedzischche, hdyz be wostala. Ske huby
wješnych ludzi wo tym rěczachu, so je do woby skoczila. Duž
sa nej we wschěch rěkach a hatach wokolnoscze pytachu, sa wschěmi
schmrěkami na horach a w kělach hladachu, hacz njekychu jejne
morwe cželo namakali. Silza pať nihdyz njebe namakacz, a duž
czi jeni prajachu, so wschať hordoscz psched padom pschiudze, czi
drusy pať mēnjachu, so je jedyn, kiz horde holzy najradšcho po-
tajnje do swojeho kralestwa wotwjeduje, mjenujzy cžert kam.

Tak slē drje so Silzi njebe sescho, kaz bebi to ludzo myšlachu;
ale wo prawdže se myšle bechu so w nej hibake. Sej be wutroba
cžežka, jako by mlynki kamjeń na nej ležak; hnewanje a hanibo-
wanje beschtej so w nej horikej, wofebje hdyz widzesche, so ludzo
jej wofudzenje pschjachu a so jej kmējachu. Sdy by tež wschitke
pjenjesy na fhěcze dostała, dha njebh tola žane dobre abo psche-
czelne slowo prajicz mohla. Tajka hordoscz w nej tejesche — a
tola, i kajkej poniznosczu so wona w swojej nusy k Bohu temu
Knjesej modlesche! Wopuschczena wot cžlowjekow a wot nich wu-
kměschena wona swoje žyke domerjenje na teho Knjesa staji.
W dzěczazym rosčezowanju i nim doby wona prawu radu, schto
by czinila. Žiwjenje bebi wsacz, to wona sa wulki hrěch spōsna a
teho dla wofsanny, daloko prjecz cžahnycz, nehdyz so pschistajicz a
we fhěrnosczzi a poniznosczzi žytnm ludzom fluzicz. Dolho so
wona njekomdžesche, ale so w bližschej nozy na pucz da. Sschtož
drasty trjebasche, besche bebi do brēmjeschta sawalika. Nikomu nje-
be žane slowczko wo tym prajila a be do horow schka, so by bebi
fluzbu pytała. Tam w tym rjanym dole, hdyz Sawshnikoz
Michal swoje burste hospodastwo wjedzesche, be ju wona na-
makala.

(Pshichodnje dale.)

Wschelake i bliska a i daloka.

Knjes farať Kapleť, kiz je so se swojeju Kupjanskej wofadu
njedželu tydzenja rosžohnowak, bu saudženu njedželu do swojeho
noweho sastojnistwa jako farať w Šalichtrowje psches knjesa wšch-
scheho žyrtwinsteho radziczela Rosentranza fhwedžesizy sapofasany.

„Bombaj Bób“ njeje jenož pola knjesow
duchownych, ale tež we wschěch psche-
dawarnjach „Serb. Nowin“ na wšach
a w Budyschinje dostacz. Na schtworcž
lěta placzi won 40 np., jenotliwe cžibla
so sa 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

↳ Sserbske njedźelske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy łobotu w Smolerjez knihiczišcežerńi w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

10. njedźela po swjatej Trojizny.

Šap. št. 9, 10—22.

Hdyž bě nam tekst sańdženeje njedzele Saula najprjedy w jeho starym šaklepjenym žiwjenju pokasał (šcht. 1—2), na to Anjesowy dobyčerski pschitad k jeho wobroczenju wopisał (šcht. 3—5) a skónčnje jeho napscheczopschińdzenje pschedstajil (šcht. 6—9), dha rěči tekst dženšnišceje njedzele nětko dale wo Saulowym pschijeczu do šhromadžisny wěrjaznych psches kšchčenizy (šcht. 10—19) a pokasuje na popledk, kať wón wot nětka psches Božu hnadu jako Pawoł w nowym žiwjenju khodži (šcht. 20—22).

Saul, do Damaskona pschischedschi, bě so najprjedy do čzišchiny wróczo sezahnył: tam wón modlo rozpominašce, šchtož běšce runje dožiwił; kaž něhdy Jakub, so wón modlo s Bohom bėdžesche, so chzynł jeho žohnowacž; so modliwšchi, wón wschitke mosty wotłama, kotřez mohle jeho šašo k staremu žiwjenju wróczo wjesčž, a bė rošbudženy, wot nětka tón pucž nastupicž, kotřž jemu Bóh pokaze. Jeho modlitwy njewužlyšchane njewostachu. Tón Anjes so Ananiašej, kiž bė s wuczobnikom w Damaskonje, we widženju šjewi a jemu porucži: „Dži k Saulej Tarsenskemu a kładž ruku na njeho, so by šašo widzil; pschetož hlaj, wón so modli!“ S tymle słowom tón Anjes Ananiašej, kiž so k snatemu pschescžeharjej kšchescžianow hieč strachomasche, wutrobotosčž činjesche k wumjedženju dateho nadawka. Pschetož wot muža, kiž so modli, njeje nicžeho šleho woczakowacž. Kaž něhdy Mójšaš, Ananiaš wot-

powjeduje wotmolwi. Tola tón Anjes s nowa džesche: „Dži tam; pschetož tón je mi jedyn wuřwoleny grat (po prawym řudobje, w kotřymž so něšchto nješe), so budže moje mjeno prjódnišesčž pohanam a kralam a israelskim džěczom“ (t. r. so budže jim pschpowjedacž: Jeho mjeno rěka Jesuř). Nětko Ananiaš džesche, položi k snamjenju řdželenja darow řwjateho Duchu ruzy na njeho a džesche: „Luby bratsje Saule, Anjes Jesuř je mje pobjkał, so by ty šašo widzil a se řwjatym Duchom napjelnjeny byl.“

Hlej tuteju wuczobnikow: Tu Ananiaš, tón runje hišchje s čžeknyimi myřlemi tyřcheny, nětko pať w mozy jemu dateho nadawka wutrobity, kať wón ruzy na Saula položa a jemu pschpowjeda: Bóh je čze wuhotował, so by ty wohladał teho praweho řc. (pschir. ř. št. 22, 14—16). Tam Pawoł, tón runje hišchje pschemózný a pschethrobly řarisej, nětko pať psches teho Anjesa řtuženy, kať wón ruzy Ananiaša jako žehliwe wuhle na řwojej hłowje a teho słowo: „Luby bratsje Saule“ jako mjecž we řwojej řaschi řaczuwa. Wot žaneho boka napschecziwjenje. Ananiaš porucža: Stań a daj so kšchecžicž; Saulus řtaže a dawa so kšchecžicž. Tak bu wotmnyty jeho hřech a wón pschijaty do šhromadžisny wěrjaznych, kotřychž bė wón hacž dotal pschescžehal. Wo dolhim pytanju sa řałožkom sboža móžesche wón nětko wysčacž: „Ša řym psches řhryřta řrwamne rany tón prawy řałožk namakał!“

W řwojim liřče na Řomřkich japoschtoł Pawoł w 3. a 4. šcht. 6. řtawa wo řebi a wschěch wěrjaznych

praji: „Niewiście, so wschitzu, kosiž bmy na Khrysta Jesuša kschčeni, czi bmy na jeho kmjercž kschčeni? Ssmy tehodla s nim pohrjebani psches kschčenižu do kmjercže, so, runie jako Khrystuž wot mornych sbudženy je psches krafnoscž Wótza, tak tež dyrbinu my w nowym žiwjenju khdžicž.“
 Rač wón sam wot nětka w nowym žiwjenju khdžesche, so nam na pošledku powjeda: „A hnydom předomasche wón Khrystuša w schulach, so tón je Ssyn Boži.“
 Rač mózne jeho słowo bě, widžimy se satorhnenja tych, kiž jo kšychachu (sch. 21). Na tu prascheń, tak je Pawol k siewjenjam wo Khrystužu pschischol, wón sam wotmolwja, hdyž praji, so wón wot druhich wučeny njeje, swój ewangelij wot žaneho cžlowjeka ani psches cžlowjeka nima, ale so je jón psches siewjenje Jesom Khrysta sameho dostał (Gal. 1, 1. 12).

Jeho khdženje w nowym žiwjenju my dale s teho pošnawamy, so bu wón dale a bóle móznišči, t. r. so bóle a bóle kšynjšche, kaž wotkhorjał pschibywašche, niz na cželných mozach, ale na duchowných darach. Wón stejesche nětka, po tym so bě wot Khrystuša sapschijaty, w stawje šwjeczenja a myšlesche tu: „Niz jako bych tošame hižom sapschijał abo hižom dofonjany byl; ja honju pať sa tym, hacž bych jo sapschijał, jako tež ja wot Khrystuša Jesuša sapschijaty bmy.“ — Jeho s nowa dozpita móznoscž so tež w tym pokazowašche, so wón Židow, w Damaskonje bydlazych, sahanibjesche, t. r. k mjelcženju pschinješe, kaž Schčžepan.

Stónčnje dowjedowašche wón to, so Jesuž je tón Khrystuž. To je pruha kžděho praweho kschescžijanskeho žiwjenja. Tole dowjedowanje pať so wufonja s jeneje strony s wufnacžom: Sa wěrju do Jesom Khrysta zc. (2. artikel), s drugeje strony se snješenjom špytowanja (Zak. 1, 12).

Duž wsmi šebi šwj. japoschtoła Pawola sa pschiklad, luby cžitarjo, a džerž, schtož ty mašch, so by ničto njewšał twoju křonu! Haj wopomń, so Bóh šwěru hacž do kmjercže žada a so czi jeho hnada w Khrystužu potom křonu wěcžneho žiwjenja spožcži!

F.

Schto mašch w Khrystužu?

Duška, kotraž je Khrystuša namačala a w nim šwojeje wutroby troscht a najlěpšči džěl wobšedži, je a wostawa w šebi samej polna nutrnoscže we wschěch rospróschenjach šwonkowneho žiwjenja; wona wostawa we šwojej hlubinje měrna pod wschitkim ju wobdawazym šwětnym njeměrom; wona nješe šwjedžišcžžo šwojeho žiwjenja w šebi a nješmje jo wjazh podarmo pytač w jebatym šwěcže. Duška, kotraž je Khrystuša namačala, ta ma tón poklad, kotryž žane mole nješkaža, žani padušchi nješradnu, žadny jandžel ani cžert wuwjesčž njemóže; ta ma to herbstwo, kotrež jej wěcže wostanje, dokełž je s wěcžnym testamentom sarucžene, mješ tym so sa žane cžafne herbstwo, sa žane wobšedženišwo, sa žanu nadžiju wěstoscže nimašch. Duška, kotraž je Khrystuša namačala, ta ma to wopravdžite a so njewobšchudža, hdyž so mydlišnowe pucherje šemškeje krafnoscže pułaju, hdyž kšynnosčž cželneje ruki wothromja, hdyž barby šwětnje rjanoscže blědnu a najwěšcžišcha licženza so stónčnje s bankrottom wobšantuje. Duška, kotraž je Khrystuša namačala, ta je to wěcžne wufwolila; wona drje křotku žaloscž a lóžke horjo cžafnosčže snaje, ale wě wo wěcžnej a psches měru wulkej a wažnej krafnoscži, kotraž so junu psches Božu hnadu nad nej dofonja.

F.

Boža luboscž — mój troscht.

Je sa mnje Bóh, schto bojecž čžu
 Eso njepšhecželstwa šwěta?
 Wšchal ruku džerži nade mnu
 Wón hižom dołhe lěta.
 Bóh so mnu je a wodži mje!
 Hdže rjeńšči troscht je na šwěcže?
 S nim minu so wschě strachi.

Bóh je mój Wócžez psches Khrysta,
 Kiž sa naš je so podał;
 S nim wón mi wschitko hnadnje da,
 Je kždě hrěch mi wodał.
 Ssyn Bože džěcžo psches wěru!
 Schto nětka traschi wutrobu?
 S křwě Khrysta měr mi kčžěje.

Schto čžyl mje nětka wobšoržicž?
 Sa psched Bohom bmy prawy;
 Schto k heli mje čže satorcžicž?
 Mój schit džě kschž je křwawy,
 Na kotrymž Khrystuž wumrjel je
 A psches njón džěšche se kmjercže,
 Bycž šrednił pola Wótza.

Dy wulka luboscž nješješka,
 Schto twoje plomjo hašnje?
 Štył, horjo, staroscž, kšudoba
 A schtož naš tyšchi cžafnje —
 To wot tebe mje njedželi,
 Hacž junu pótdu k šbóžnosčži,
 Hdžež tebe wěcžnje šlodžu.

D šbóžna wěstoscž s wyšoka,
 Dy do mnje radoscž lijesch;
 Mi s tobu wška wutroba,
 Dy moje rany žijesch.
 Duž ničžo džělicž njemože
 Mje wot Božeje luboscže,
 Kiž je we Jesom Khrystu!

K. A. Fiedler.

Sa žnjeńskim wosom.

Šurk: „Nanu, ja bych tola rad wjedžał, hacž maja czi ludžo wopravdže prawje, kiž jeno do pschirodny wěrja?“

Nan: „„Schto dha cžile ludžo šu?““

Šurk: „Nó, to džě ja pschezo tak kšychu, hdyž ras do šwěta won pschińdu. Tam šebi lubeho Boha s žyła wjazh do huby wšacž nješwěrlich, to džě so jenemu hnydom wufmēja.“

Nan: „„Dawaj so šměrom wufměwacž; nještaraj so wo to, schtož ludžo rěča.““

Šurk: „Haj, jeneho pať tola hrjebje, hdyž czi tak po porstach šem licža, so so pječa wšcho w šwěcže tak žyle wot šebje sameho wjercži, a so je to pschezo tak byko, a so my žaneho Boha njetriebamy, so šu cžlowjekojo mudri doščž, so šamych wodžicž a šebi žiwjenje rjane cžinicž. Hdž tam potom tak štejšch a ničžo prajicž njemóžesch, — ja njewěm, dha so jedny tak hlupy byčž šda, čžyl rady nješcho prajicž a tola njemóže.“

Nan: „„Njetriebašch tež ničžo prajicž.““

Šurk: „Haj, hdy bychu ludžo nětka wopravdže prawje měli?“

Nan: „„Šańbuj so, tajke nješcho prajicž! Š temu hišcže tudy, sa žnjeńskim wosom.““

Surk: „Nó, šhto dha ma žnjeński wós s tym čžinicž?“

Nan: „„Šhto ma tón s tym čžinicž? to čžu cži prajicž, Surko! Wěsch hiščęze, kať kmoj šandženu našymu hromadže na polo won jěloj? macž khoru doma ležęše a žadyn čžłowjeť nje-myšlesche, so wona šašo wotkhoru. Wěsch hiščęze, šhto ja tehdy prajach, hdyž mój hromadže ša pkuhom džęchmoj? Ša prajach: Surko! čžim hčubšcho pkuh w semi dže, čžim rjeńšči je plód. Tať je tež s našęej wutrobu. Čžim hčubšcho Wóh tón šnješ se šwojim horjom do njeje rje, čžim rjeńšči je plód našęeho džaka, hdyž je horjo nimo. Wěsch hiščęze, hdyž potom domoj pščińdžęchmoj a khorosčž čžyšęe macž štoro ščónzowacž? Tehdy nješkmóji šo t pščiřodže modliťoj, kotraž šo pšęęę wokoło šebje wjerčži, ale kmoj šo t našęemu Bohu wołaloj, kmoj pšęęę Šbóžnikom na tolena padnyťoj, kotryž khoręch wušrowja. Wěsch to hiščęze, Surko?““

Surk: „Šaj, nano, ja to hiščęze wěm.“

Nan: „„Nó, kať dha je to dženša? Šdyž domoj pščińdžęmóji, ma macž khoręej hotowy a butra šteji na blidže pódla lubeho Božęeho khlěba. A khoręej je wona šama warika, butru šama džękaťa a khlěb šama pjekťa. Šdyž na to špominam, kaťka wona pošlednu našymu bę, t wuhafņjenju, a kaťka dženša je, čžika a čžerstwa, dha mi je, kať by moja wutroba žnjeński wós byťa a kóždy kņop na nim džak ša hnadu lubeho njebješęeho Wótza. Njeje tebi tež tať, Surko?““

Surk: „Šaj, nano!“

Nan: „„Duž daj ludžom rěčęęčž, ščtož čžędžę.““

Spokoj šo!

(Spitta.)

Psalm 42, 6.

D kať hušto je mi štworit
Našę šnješ khwilki špodobne;
Kať je hušto, hdyž bęch škhorit,
Kany šhojil bolosne!

D kať hušto je naš kichewil,
Wěšęe tužny tu našę khd;
Kať je pomozny šo šjewil,
Šetręwšči nam s čžola pót!

A kať dolho dha wšęať traje,
Duž je dokonjany čžakš;
Šdyž Wóh šprawnu žadosčž šnaje,
Š hnadu t šebi wosmje naš.

Nam'kamy šo w kraju wótžnym,
Niz wjaz' w šukni dróharsęej;
Ně, po pucžowanju špróžnym
W krašnej drasęęe njebješęej.

Njedyrbjaťo dušęi ščodžicž,
Šdyž šo čžišęe, šwólniwje
Da wot ruki Wótza wodžicž,
Kať to jęho hnadu čžę?

Šęy šo, wutroba, jom' daťa,
Wšęitko t šbožu tebi je;
Čžakaj, khwilka je wšęať maťa,
Čžakaj, kať Wóh wuwjedže.

A tvojęej šbóžnosčži čži ščluzi
Tež to hórke, najčęęjšęe;
Nješęy přeni, kiž tu wuži,
Šo kšęiž žohnowanje je.

Hušto nahle, džiwne pucęe
Wěrijazym šo pošęęa;
Njem'žęsch hičž je, dha čži rucęe
Šnješ šam pšęęš nje pšęępomha.

Čžęhń wšęať šwěru pucęe tvojęe
Tam do kraja wótžneho;
Pšęęęo šbęhaj wóčžto šwojęe
A horam hnadu wysęe šo.

Wješ štracha a bješ bojoscęe
Dale dži pšęęš puscžinu;
Wěsch, šo wrota lubosnosčęe
Pšęęęo wotanknjene šu.

Surij Bróš.

Šilža a Miklawš.

(Šofracžowanje.)

Š wopřędka Šawšęnikęž Šańža, burowa mandžęlška, s tym špokojom njebę, šo bę jejny muž tutu žusu holžu pšęištať. Wona jęho wušwari, šo bę jej tajku horđu a po šdacžu njeńni-čžomnu džowku na ščiju pójšnył. Tež čži drušę čželadnižy hrosnje na nju hladachu a šo kať kury šadžeržachu, hdyž někaťki žusy pťať do jich dwora pšęilecži.

Wóršy pať Šawšęnikęž Šańža s wješęosčęu špóšna, kaťka wošębna a dobra džowka Šilža je. Ša wšęitko, ščtož męješęe čžinicž a džęlacž, s wubjernej wuštojnoscęu a wuščitnosčęu wuwjedže, rada bje-wšęęeho kašanja ša wšęitkim hladasęe a s čžęchym ponižnym wušęnjom wšęitko džęlo wobštara. Šo pať je kóždej burowžy jara witane a lubo, hdyž šama wšęo wopomnicž a ša wšęęm hladacž njetrjeba, dokelž dže žana lohžy tajku holžu, wošębje w něčžiščim čžakš, njedostanje, na kotruž by šo špuščęęčę mohťa. Šilža pať bę jena tajka, kotraž po ščtwóřtej kašni rada ščluzęšęe a męješęe hušto wšęitko hižom dohotowane, přędy hacž bę jeje kņeni něšęto wo tym prajika. A temu wona wot wjęle rěčžow njebę a s niķim žane towarštwu njedžeržęšęe. Tež se šwojimi šobucželadnikami wona wjęle čžinicž njemęješęe. Wóšęch wotrocžkow, hdyž s njej někať žortowacž špřtačęu, wona tať wotpošęa, šo šebi žadyn wjazę njęšwěri, šo jej bližicž; a holžam bę wona we wšęęm ščluzobna a jim pšęi džęle pomhašęe, haj hušto to a druhe, ščtož bęčęu šabęle, ša nje se šwólniwoscęu ščžini, tať šo bęčęu jej wšęitžy dobri.

Šo tym, ščtož šmy wo Šilži a jeje pšęištojnym šadžerženju tudę prajili, šo džiwacž njemóžęmy, šo šebi wona pošęe dowę-rjenje šwojęeję hospošy nadobu. Ša ju we šwojim domje ša přęnju džowku poštaťi a jej wšęitko džęlo, kotrež šo jej šamej wobštarcž njęčęasęe, pšęęwostaji, a hdyž bę jej wutroba ras čžęžka, jej wšęitko pšęęčęelniwje wuščorži. Šeno teho dla šo wona na nju hnęwšęe, šo dowęrjenje s dowęrjenjom njęšaplacži. Burowa bę wšęať jara rada wjedžika, ščto Šilža je. Duž šo ju napošledk šjawnje wo-prašęa, s wotkal je a to, kať žony wušęnje maja, pať s pšęęčęelnyimi pať tež se šwarjazymy ščłowami. Šilža pať na to ženje ničę njęwotmolwi, ale s někaťkim šdęęowancžkom do boťa džęšęe. Šola naš by wšęať wona wotmolwjenje dacž abo šwoję domšęe wo-pišęmo abo šwoju ščluzbnu kņižku pošęacž dyrbjaťa; pošęaj by šo bóršy do teho tyťať a njeby šo jęmu ničę šamjelicžęčę mohťo. W ščlesęńščich horach pať a na čžęščich njęšach njeje to tať šč, kať pola naš. Šdyž šo něčęto s męrom a pšęištojnje šadžerži, dha šo žana dušęa wo to njęštara.

Šunjež šo hospoša hnęwšęe, šo to, ščtož by rad wjedžika, wot Šilže njęšoni, dha tola wjęle do njeje džeržęšęe. Šdyž na witi, hđžež žony kóždu šobotu khdžę, njemóžęšęe abo njęčęasęe,

dha pólka Hilžu, so by tam butru a jejta abo twaroh pschedała a, sčtož so do doma trjebasche, jako kfofej a zokor a teho runja, kupika. Hilža wschał tež wschitko nanajlěpje wobstara a w prawym čaŕu domoj pschińdže. Wona so nihdže njesadźeržowasche a ženje do žaneje korečny njeńdžesche. Tež na pschaju ani na reje, hdžež febi mlodži ludžo kwoje swjehelenje pytaja, wona njełhodžesche, kaž wjele ju tež hólzy a holzy k temu nusowarž a narěčecž spytachu. Pschi sapočatku febi cži myšlachu, so drje so wona jeno klubu wobara, ale hdž widžachu, so so wona tola na žane waschnje narěčecž njeda, ju na pokoj wostajichu. Psches to wschitko febi Hilža mjes ludžimi dobru khwalbu pōzcziwosče dobu. Běchu pał tam wo wšy a we wokolnosči mlodži hólzy, kofsiž sa rjanej a dobrej njewjestu pytachu. Někotři drje pschi tym na samoženje a kruč pjenjes hladachu a chžychu, kaž so to pola naš hiščyže dženš-nišchi džen stawa, wscho na dobo mēčž: rjanosčž, dobrocziwosčž a bohatstwo. Tola snate je, so tajzy nawoženjo jeneje myšle nje-wostawaju a so so jich wutroba pschi tym, hdž na ženitwu khodža, pschemenja kaž schleńza, kotraž na wjedro pokasuje. Tak tež Hilža, hacž runje bē khuda a mjeswoczi rjana a we wjedženju hospodař-twa derje wulhwalena, došč lubowarjow namaka, kofsiž so sa njej praschachu, sa njej khodžachu, so i njej do rēčow dawachu pał na kemschazym pucžu abo hdž na wiki džešche abo hdž mōžachu ju hewał nadeńcž. Hilža pał wo žaneho njerodžesche; wona kōždeho i pscheczelnym słowom wotpokasa abo jecho, hdž ju na pokoj nje-wostaji, i kručym słowom wottraschi.

Mjes tymi, kofsiž dobru a rjanu njewjestu pytachu, bē tež mlodhy bur tamneje wokolnosče, kiž na wulke samoženje njełhadasche a hladacž njetrjebasche. Wón bē sam došč bohaty a mējesche wot kwojeje maczerje schwarne burste kublo. Pschi tym bē rjany a strowy, k temu pilny a dželawy. Tón domjazu hospoju hižom dawno trjebasche a bē tež jow a tam pobyl, ale njebē žanu namakał, kotraž by so jemu lubika. Wón holzam njewerjesche, so ku kwerne a pōzcziwe a bē wo nich tak wjele šeho klyščał, so wón, hdž tež so jena jemu sdašche, jako by kwerne byla, ju na mēšče sažo wopuschczi, tak rucže hacž wona i druhim pacholom pscheczelne kłowo porēča. S nēkajkej klužobnej so wón njeby rad wōdžik, tola Hilža so jemu wubjernje lubjesche. Wona mējesche nēšcto na febi, kaž by mloda knježna byla. To jenicžke bē, so ničto wu-hudacž njemōžesche, i wotkal je a sčto wona je. Žadny dživ njebē, so wješne žony a holzy, kotrež bēchu na nju sawistne, kaž je to wschudžom waschnje, wschelle wo njej wjedžichu. Někotre prajachu, so je wona nēkajki wulki hrēch wobeschła a kwoje nje-mandželste džečžo skōzowala, druhe, so je wona mloda žona, kotraž je wot kwojeho hrosneho muža cžefnyła, abo so je burška holza, kotruž so starišchi k ženitwje, do kotrejež njeje swolicž chžyła, nusowacž chžyli, a sčtož bēchu febi žony hewał we kwojim lōštwje wumyšlile. Dofelž pał Hilža jenał pōzcziwa, ponižna a cžicheje myšle wosta, bēchu jej i wjetšcha wschitzy dobri, tež mlodži wješni hólzy a mjes nimi najbōle mlodhy bur Miklawšy. Šeho ležom-nosče mjesowachu i Sawšchnikež kublom a hdž chžysche te mišchi abo do wšy hič, durbjesche pola Sawšchnikež nimo, hdžež Hilža klužesche. Wōh wē, kał to pschińdže, so mējesche wón runje w tym čaŕu, hdž bē Hilžu sesnał, wo wšy wjele wobstaracž a so, sčtož bē so prjedy porēdto stalo, tam husto po schcžezzy khodžesche, hdžež wona njedaloko psched posleńzu fedžesche, bēny krajo abo schaty pfołajo. S wopredla jej wón jenož „pomhaj Wōh“ prajiwšchi nimo khwatasche, ale sa nēkotry čaŕ stejo wosta a so i njej do rēčow da. Šejne pōzcziwe a ponižne waschnje so jemu dale bōle lubjesche, so bē febi na posled wēšty, pschistojnišchu a lēpschu hospoju njemōžesch dostacž, hacž tu. Tež Hilži so Miklawšy sdašche sprawnje smyšlenny a pēny cžłowjeł byčž, a to jej jara

derje cžinjeschje, so runje tón ju njesazpi. Wōdžecž bē, so bēschtaj wōhaj febi dobraj, ale dale wonaj njepschinđeschtaj.

Miklawšy febi wschitku mōžnu prózu dawasche, Hilžu narēčecž, so by i nim na piwo abo na schleńczku cžišeho abo na reje do korečny schła. Wona pał jemu to twjedže | sapowjedzi — a to jecho mjeršasche. Semu so sdašche, jako by so wona jecho hanibow-wala, a wón bē tola cžefny bur, i kotrymž so wōdžicž by kōžda burška holza sa wulku cžescž džeržala. Wón jej wo ženitwje rēče-sche a so chže febi ju bracž, so trjeba jeno haj prajicž — ale wona se klyšojthmaj wocžomaj na njeho pohladajo jemu žane słowcžko njewotmolwi. Psches to wschitko bu Miklawšy hnēny a kly, so febi pschedemsa, so so njecha wjazy sa njej praschecž, a tola sažo sa nēkotre dny jecho lubosčž k njej jemu žaneho mēra nje-wostaji, so i nowa pschikhadžowasche, so by i njej porēčał. Sawšch-nikež Sańža kama, jejna hospoša, ju kwarjesche, so so tak klyšje ladžerži, a ju narēčecž, pytasche, so by Miklawšcha wšala a jecho njewotpokasala. Hilža pał tež tej ničžo na to njewotmolwi. Šej bē wutroba cžefka. Někotru hōrku klyšy wona mjelcžo w kwojej komorzy wupłafa, nēkotru nutru modlitwu w cžichej nozy k Bohu pōšla. Wona bē Miklawšej wot wutrobhy dobra a hdž by so i nim klybila, dha wschał by sažo k sbožu pschischła. Šow bē wona jeno klužobna holza a psches Miklawšcha by cžefna burška hospoša byčž mohla. A tola, hdž by so to stacž durbjalo, dha by wona prajicž durbjalo, sčto wona a sčto jeje nan je. Šo pał febi rjež njewerjesche, dofelž bē febi wēsta, so Miklawšy, hdž by to šonił, wo nju njeby rodžik. Wona febi myšlesche, so budže so Miklawšy jeje hanibowacž, hdž klyšchi, so je jeje nan wopily proschei, kotre-hož gmejna žimi. Někotra khuda holza so wješeli, hdž bohateho muža dostanje, dofelž so nadžija, so budže kwojich khudych staršich podpjeracž a jim na stare dny dobrotu cžinicž mōž, ale džečžo nje-rodnych staršich durbji so bojecž, so tej nowe klužobje, do kotrejež stupi, hanibu njesčini. Hilža febi prajesche, so kwojemu naney, hdž by so tudy ženika, na žane waschnje njeby mohla pomhacž. A febi wona jecho njeby wsacž mohla, dofelž by wón jej a jejnemu mužej k wobcžeznosčzi a k hanibje byl, a pjenjesh jemu njeby daricž mohla, dofelž by wschitko pschecžinił a pschepil. Šlaj! to je to poklecže, kiž nješnicžomnych a njerodnych staršich trjechi, so woni niz jeno kamnych so do hubjenstwa a nješboža nješu, ale tež kwoje džečzi nješbožowne cžinja. Ach, Hilža bē jara nješbožowna. Wona by kwoju klužbu rad wopuschcžila a so druhdže pschistajila, hdž by so bojecž njedurbjalo, so budža ludžo wschitko šle wo njej rēčecž. Nikoho wona njemējesche, kotremuž by kwoju frudobu a kwoje po-tajne myšle domēricž mohla. Wschitzy ju sa hordu dušchu džeržachu a sa jara wobožnu holzu, kotraž njewē, sčto chže, a jejna hospoša jej druhdy riefny, so febi myšli, so je nēkajki jara hrosny a hrēšchny skutk wobeschła, kotrehož dla wona kwoje mjeno samjelcži.

(Pschichodnje dale.)

Wschelake i bliska a i daloka.

— Wješela powjescž je k nam do Kalez sańdženy tydžen pschischła. Hdž mējesche nascha schula nētko thoch nēmskich a jeneho kerskeho wučerja, je so skōncžnje prōzowanjam poradžiko, so je wschnosčž postajila, so so nēčzišchi nēmski pomozny wučer Schiffner 1. oktobra i Kalez do Gotmarsdorfa pschepadzi a na jecho mēsto tam pschewwazy kerski pomozny wučer Hocker so do Kalez psche-padzi. Wōžarowacž je, so so kersky wučerjo i zyła do nēmskich schulow scželu, hdž je pola naš Šerbow tajka wulka potřeba.

Cžischczerški smył: W khērluschu, na 131. stronje tydžen-scheho cžyžta wocžischcžanym, ma 1. ryncž 3. schucžki takle rēlacž: Hdž we cžēmnyh dōle khodžu, atd. F.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Serbske njeđzelske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihičičkežetni w Budyščinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

11. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Šap. št. 10, 25—33.

Jako mějachu kšesćizjanske šhromadžisny po Pawołowym wobroczenju pokoj a so twarjachu, pokhodži japoschtol Pětr nowosaložene gmejny, so by je widžal a pošlyjowal. Na tutym šwojim wšitaziskim pučowanju bu wón mjes druhim tež wot Božeho Ducha k wobroczenju romskeho hejtmana Korneliuša do Zesarije wolany, kotryž jeho tam se šwojimi pschuwusnymi a pscheczelemi wocžakowasche. Pětr, do jeho domu sastupiwšči, hnydom prawe słowo namaka sa wschě tudy šhromadžene dušche, kotrež běchu polne wutrobneho žedzenja po kšesćizjanskim šbožu. O to běšche wulzy požohnowana domjaza Boža služba! Wotwišowasche tole žohnowanje jeno wot předarja, kiž tam wustupi? Wot jeho pošlyšnosće napschecziwo Božej pschikafni (šcht. 29), wot ponižnosće, i kotrež so wón pocžesćowanja, jemu wopokafaneho, wšdawasche (šcht. 26), a wot jeho šchěroko-wutrobiteje milosće, kotruž wón k wurasej pschinješe (šcht. 28)? Ach, to wschitko budžišche bjesplódné bylo pschi pobrachowanju praweje pschijimnosće na štronje pošlycharjom, njebudžichu woni sa wěrnosću žedžili a hotomi byli, so temu, šchtož Pětr pschinješe, žyłe klonjecž. Daj šebi to k temu sa pokas služicž, kał móža twoje Bože služby so k požohnowanym šczinicž. Kunje tał wjele, kaž wot předarja, pschi tym tež wot tebe wotwišuje.

Korneliuš běšche se šwojim žylym domom bohabojašny profelst, kotryž so, kaž to w 2. šchtucžy nascheho štawa

reko, „štajnje k Bohu modlesche“. Šlowne wopšhijecže jeho modlitwowo bě wěšće to, so chžyl Bóh jeho roššwěćicž a jemu polnu wěrnosć špóšnacž dacž. Š dobom so wón prózowasche, niz jeno pschikšlyšnosće šwojeho powołanja šwěru dopjelujowacž, ale tež hewal dobroty čžinicž a šmilne dary wudžělecž. Tehodla Bóh psches jeneho jandžela, kiž jemu pschipowjedasche, so šu jeho modlitwy wušlyšchane a jeho jałmožiny w Božim pomjatkú, jemu porucži, so by k Pětrej do Joppy pošlył a jeho k šebi dał pschińcž, wot kotrehož dalšche rošwucžowanje dostanje. Korneliuš běšche tule porucžnosć bjes komdženja wumjedł. Někto tu čžajš bě, so móžesche Pětr k njemu dóńcž. Š kajkej napjatosću Korneliuš Anjesowemu pošlykej napschecziwo hladašche! Jeho radosć nad tym, so šmėje wón někto bóršy polne šwětlo, běšche tał wulka, so wón šwoje pschuwusnistwo a pschecželstwo k šebi pscheprošy; wón šebi pschewesche, so by so wono teje hnady, kotruž wón sa šebje wocžakowasche, tež džělomne šcziniło. — Njebychu nasche Bože služby wjele plódnishe byle, bychuli wschitzy, kiž so na nich wobdžěluja, w tym šamym šnutšlownym poštajanju byli kaž Korneliuš? Ale kał mnošy do žyrtwje pschikhadžaju, kotšiz na domjazú modlitwu šabywaju, kotrymž wo pošnacže wěrnosće i žyła šhutinje čžinicž njeje, a kotšiz šakomdžuju, so we šwojej bibliji wobhonjecž! To žadny džiw njeje, hdyž tajzy w Božim domje šymni wostawaju a prošdni i njeho šhodža. Pschetož Bože šlowo žada pschede wschěm pschijimnu wutrobu. Šdžez tajke wutroby šu, kotrež wopravdže po Božej hnadže žedža, tam

budže hospodať, kaž Korneliuŝ, tych ŝwójich wŝchědnje woŝoło Božeho ŝłowa ŝhromadźowacź a ŝo na njeźzelu jako ŝładnoŝeć k hlubŝchemu ŝałoženju do wěrnosće wjeŝelicź, a potom njebudže přědowanje wěŝeje bjeŝ płoda, ale budže wěru, lubosć a nadźiju we wutrobach mnoźicź.

Jako Pětr pŝchińdže, jemu Korneliuŝ k nohomaj padže — niź, ŝo by ŝo k njemu modlit, pŝchetož ŝo cźłowjeŝej žana bójjka czeŝeć njeŝłuscha, bě jemu dawno jaŝne; tola pať wón w Pětru Božeho pópła widžeŝche a mēnjēŝche teho dla, jemu woŝebite poczeŝezowanje winojty bycź. Pŝchetož bě teź tať hiŝeje ŝtrach ŝa njeho, ŝo wón nad cźłowjeŝkom teho, kiź bēŝche jeho pópłať, wróczo ŝtaji. Teho dla dyrbjeŝche jemu Pětr wobaracź. S tym pať, ŝchtož Korneliuŝ dale prajeŝche, bēŝche japoŝchtow žyle pŝchēŝ jene. Pŝchetož lēpŝchu ŝmyŝlenoŝeć dnźli tu, kotruź Korneliuŝ k tymi ŝłowami woŝjewi: „Něť ŝmy my wŝchitzy tudy pŝched Božim woblicžom, ŝo bychmy ŝlyŝcheli wŝchitko, ŝchtož tebi je wot Boha roŝkaŝane“, njemōžeŝche ŝebi wón ŝa ŝwoje pópelŝtwo pŝchecź; a my mōžemy temu jeno pŝchihłōŝowacź, hdyž je něčtō wo tychle ŝłowach prajiť, ŝo dyrbjaje ŝo wone na wŝchě žyrkwine durje a kletki poŝhnycź, ŝo ludžo ŝabyli njebychu, czechodla ŝu w Božim domje. Derje tebi, pŝchihadžeŝch-li ty do žyrkwie, ŝo by k Božim ŝłowom žyrbu ŝa ŝwojeho ŝnutŝkowneho cźłowjeŝka doŝtawaj, kotruź je ŝa wěcžnoŝeć ŝtworjeny a pod wŝchelakimi ŝpytowanjami tuteho žiwjenja w ŝtraŝche, ŝo ŝtracacź a ŝwōj ŝamēr njodozpicź.

Dyrbi tebi twoje kēŝchihodženje ŝe žohnowanjom bycź, dha wŝcho pŝchijimaj, ŝchtož ŝo czi w Božim mjēnje přěduje. Korneliuŝ bē wot wŝcheho ŝpocžatka roŝbudženy, wŝcho pŝchijecź, ŝchtož Pětr jako Boži pópōl pŝchijēŝe. Njemyŝl tať, kaž to bohuzel mnoŝy cžinja: haj, na te žiwjenŝke prawidła, kotrež w žyrkwie doŝtawam, chzu ja kēdžbowacź, ale ŝchtož tam wo Božich potajniŝtwach ŝlyŝchu, to mje mało ŝtara; jako najŝnamjeniteho mjēŝe wŝchēmi cźłowjeŝkami chzu ŝebi Jeŝuŝa rad přědowacź dacź, tola hacź je wón, kaž praja, Boži ŝsyn, to jako njedopokaŝane woŝtajam, kaž ŝžyla wŝcho, ŝchtož ŝo k mojim roŝomem njēnjēŝe — ně: ŝchtož je w přědowanju cźłowŝke ŝłowo, to k mēŝch drje wot-pokaŝowacź a roŝbudžecź, tola pŝched tym, ŝchtož je w ŝwjatym piŝmje ŝałožene, dyrbiŝch ŝo klonjecź a njēŝmēŝch na tym mudrowacź. Tu placzi, ŝo tōn, kotruź wŝchitko nočze, ničō njedoŝtanje. Pŝtaŝch ty pať teho Knjeŝa k žylej wutrobu a ŝe ŝprawnej pokornoŝeću, dha czi wón teź nje-požohnowanemu wot ŝwojeho woblicža hič njeda.

F.

Rak bu žyrkej polna.

Do woŝady L. bēŝche ŝo w bēhu lēt nježyrkwinska myŝl k wobžaromnej ŝymnoŝeću napschecžiwō Božemu ŝłowu ŝatorjenika. Duž ŝhromadži ŝo jedyn wjecžor ličba bohobojaŝnych žyrkwinskich mužow woŝoło ŝwojeho ŝararja a wuradžowajeŝche, ŝchto mēlo ŝo cžinicź, ŝo by ŝo we woŝadže Boža ŝlužba ŝaŝo lēpje wopytowala. Žedyn da tu, druhi tamnu radu.

ŝkōncžnje poŝbēže ŝo ŝtary B. a džeŝche: „To lēpje njebudže, jeli wŝchitzy ludžo w naŝchej woŝadže, kotriž Bože ŝłowo hiŝeje lubuja, knjeŝej ŝararjei njepomhaju; my ŝmy hacź dotal jemu ŝamemu wōŝ cžahnycź dali; wot dženŝa ŝem chžemy ŝobu cžihcžecź; kōždy k dotalnym kēŝchihodžerjom dyrbi bližŝchu njeźzelu hiŝeje jeneho ŝobuŝchiwjeŝeć; my bēhamy woŝoło a jim to prajimy.“

Tale rada ŝo powŝchitkownje ŝpodobajeŝche. N nětko mējeŝche ŝo bližŝche dny bēhanje a namōkwjenje. Žaraj ŝam ŝebi wot-

myŝli, teź jeneho ŝobuŝchiwjeŝeć, a wopyta bohateho knjeŝa W., kotruž k tajkim ŝlyŝcheŝche, kiž mēnja, ŝo žaneje žyrkwie njetriebaju. Tōn chžyŝche ŝo k woprědka teho ŝminyčź; ale ŝkōncžnje ŝo tola nakaŝacź da, pŝchetož wón bu wczipny, ŝchto drje to bližŝchu nje- dźelu w žyrkwie budže.

Njeźzela pŝchińdže, a jako bēŝche wuŝwonilo a ŝaraj ŝe ŝwojim knjeŝom W. ŝaŝtupi, bē žyrkej hižom tať polna, ŝo knjeŝ W. ŝtoro žaneho mēŝta njedoŝta. Žaraj plakaŝche ŝlyŝny wjeŝela a přědowajeŝche k woŝebitej radoŝeću a mozu. — Wot tuteje njeźzele ŝem bēŝche wopyt Božeje ŝlužby w L. ŝaŝo dobry.

F.

Na wjecžor.

(Spitta.)

Lut. 24, 29.

Knježe, dnjome wobcžežnoŝeće, próžy
 Polóžil ŝy k twojej bliŝtoŝeću;
 Woŝtań pŝchi mni, wŝchaj ŝo bliži k nožy,
 Woŝtań, džen je nathilil ŝo tu.
 Kaž ŝy wodnjo ty mje poŝhlnjowaj,
 Tať ŝtup k wjecžorom teź k mni ty;
 Kaž ŝy moje džełō požohnowaj,
 Tať teź žohnuj mēr mōj w komorzy.

Šlej, mje nětko ničtō njēŝadžeŝwa,
 W mojej komorzy ŝym lutki ŝam;
 Ach, kať radny nětko duŝcha ŝpēwa,
 Kēdžbuje, ŝchtož tudy prajijŝch nam!
 ŝkōwa, Knježe, twojoh' luboh' hłōka
 Žohnuj a poŝhlnuj mje,
 ŝsu teź wŝchewjaža namjecžorna roŝa
 Duŝchi, kiž we próžy poŝlabnyła je.

ŝsym bjeŝ tebie, Knježe, njēŝpokojny
 N mi wjecžor njewjeŝelny je;
 S tobu je mi wjecžor ŝwjedžen dwōjny;
 ŝswjatoť, haj, a ŝwjedžen mēra je;
 Woŝny twojoh' hnadnoh' žohnowanja
 ŝsym na wjecžor jara wjeŝelny,
 Mam ja cže na kōnzu přōžowanja,
 Ach, dha je mi ŝwjatoť ŝchewjažy.

Pŝchińdž wŝchaj, dženŝli ropot je ŝo ŝkonil,
 Pōj wŝchaj k mni, hoŝečo bohaty,
 ŝo bych wodacze a ŝbože ŝhonil,
 ŝpožcź mēr, pokoj, wjeŝele mi ty!
 Nany boloŝne dnja ŝachodneho
 Wobalej a ŝahoj k hnady je;
 Na poŝledku daj mi wŝche wŝcheho
 Dobry mēr pŝchi tebi! Wuŝlyŝch mje!

Jurij Brōŝk.

Wulka wěra.

ŝ žiwjanjom na wěru wojeŝkeho hejtmana w Kapernaumje naŝch ŝbōžnik džeŝche: „ŝawērnyje, ja praju wam, tajku wěru njē- ŝym ja teź w ŝraelu namaťak.“ Kōždy krócź, hdyž Jeŝuŝ tole „ŝawērnyje, ja praju wam“ ŝwojim ŝłowam pŝchedŝtaja, dha wón něčtō jara porēdke wuŝbēhuje. Wón, kiž wutrobny ŝnaje, ŝo džiwa, pola pohana, t. r. cźłowjeŝka, kiž daloko ŝteji a je k temu hiŝeje hejtman, wěru namaťacź, mjēŝ tym ŝo ŝmy my wŝchitzy wot pŝchirodženja tať njemērjazy, a ŝo bēchju jeho přēni poŝkucharjo k iŝraelskeho luda tať lēni we wěre. S prawom Jeŝuŝ teź dženŝa

hischće mjes swojimi posłucharjami sa wěru pyta a bohužel ju pola tych najmjenje nashadza, wot kotrychž dyrbjalo so to najprjedy woczakowacž. To nam samyhl dawa, so so khotnje pruhujemy: Widži tón knjes pola mje tajku džěczazu, wěstu posłuchnosć wěry? Wěriš-li, směš wšchudže wěrywješe bycz tež i poczahom na dalokostejaznych, woni móža blisko a pschezo bliže pschincž. A husto so wulka wěra tam nadeńdže, hdžež so nam to najmjenje ida; tam pak, hdžež wšchitko na nju potajuje, wona ta husto pobrachuje. Wulku wěru tón knjes woczakuje; ale ka husto dyrbi so wón nad naschey njewěru džiwacž! Ka to pola tebe steji?

F.

Dobre lékařstwo.

Khězor Josef II. we Winje běsche mudry a dobrocziny wjetch, kaž kóždy wě; ale niz wšchitny ludžo wjedža, ka je wón ras i lékařjom byl a jenu khudu žonu wulětował.

Sena khuda khora žona džesche i swojemu khlopzej: „Džěczo, doběh mi po jeneho lékařja; ja njemóžu bosoščow dla wjazy wutracž!“ Khlopz běžesche i přenjemu lékařej a i druhemu; ale žadny nochzynsche pschincž, pschetož we Winje wopyt khoreho schěšnał placži, a tón khudy hólczez njemějesche nicžo hacž byl, kotrež drje w njebju sa dobru hódnošč placža, ale niz pola wšchěch ludži na semi.

Sako pak bě wón i tšecžemu lékařej na pucžu, jědžesche pomalu khězor we wotewrjenej khorejče nimo njeho. Hólczez mějesche jeho drje sa bohateho knjesa, runjež njemjedžishe, so běsche to khězor, a myšlesche: Sa chzu spytacž. „Snadny knježe“, wón džesche, „njehacže mi schěšnał daricž? Budžče ta smilny!“ Khězor pomyšli: Tón chze krótscho woteńcž a měni, jeli schěšnał na jedyn ras dostanu, njetrjebam schěščdžěšacžkrócž wo krajaz přosychž. „Njeje i dwazhtarjom tež došč?“ so khězor jeho woprascha. Khlopz džesche: „Ně!“ a sjewi jemu, i čžemu te pjenjesy trjeba.

Duž jemu khězor tón schěšnał dari a da šebi do drobna wot njeho wopřicž, ka jeho macž řěka a hdže wona bybli, a mjes tym so khlopz i tšecžemu lékařej stocži a khora žona so doma modli, so ju luby Bóh tola wopuschčicž nochzyl, jědžesche khězor i jejnemu wobydlenju a sawali so trochu do swojeho pšaschěza, ta so jeho prawje sejnacž njemóžesche, schtóž dokladnje na njeho njehladasche. Sako pak wón i tej khorej žonje do jejneje štwicži pschincž — kotraž běsche prawje přosdneho a šrudneho napohlada — měnjjesche wona, so je to lékař a rospowjeda jemu swoju wobštejnosć, a ka je hischće ta khuda pschi tym a so hladacž njemóže.

Khězor rjekny: „Dha chzu wam nětko rezepť napřicž“, a wona jemu praji, hdže je khlopzowy pišnik. Ta napřisa wón tón rezepť a rošwucži tu žonu, do kotreje apthki ma jón pšklacž, hdž džěczo domoj pschincž, a počoži jón na blido. Sako pak běsche wón lědma mjenščinu přecž, pschincž tón prawy lékař tež. Žona so njemało džiwasche, jako šchyschesche, so je wón tež tón lékař, a so samolwjesche, prajizy, so je tu hižom jedyn pobyl a je jej něšto wufasał, a so je wona jeno swojeho khlopza woczakowala.

Sako pak doktor na blidže ležazy rezepť do ruki wša, so by widžal, schtó je pola njeje pobyl a kajte lékařstwo abo kajte pille je jej wufasał, so tež wón njemało špodžiwasche a i njei džesche: „Žona, wy seže dobremu lékařej do rukow padnyła; pschetož wón je wam 25 dublonow* wufasał, w khězorskej placžerňi wušběhjom-

* Dublona je šloty, pječ toleť placžazy; 25 dublonow běchu potajkim po naschich pjenjesach 125 toleť abo 375 hriwnow.

nych, a spody teho steji: Josef, jeli-so jeho snajecže. Tajte lékařstwo wam ja njebudžich sapřicž mohł.“

Duž khora swojej woczi i njebju posběže a njemóžesche džakownosče a hnucža dla žaneho šłowa wurjež. Te pjenjesy pak buchju potom prawje a bjes šastacža wot khězorskeje placžerňe wuplacžene, a tón lékař wufasa jej lékařstwo; a psches dobre lékařstwo a psches dobre wothladanje, kotrež móžesche šebi nětko wobštaracž dacž, wona sa krótki čžas šašo na štrwynmaj nohomaj štejesche. Ta je lékař khoru žonu wulětował a khězor khudu i nusy wumohl.

F.

Flattich a muchi.

Stary Flattich, we swojim čžasju wulzy luboščiny a čžichomyšlny šarať we Würtembergskej, njemjedžishe w posłednich lětach swojeho žiwjenja škoro nicžo druge hacž w mlózy rajš. Šas w lěcznym čžasju, hdž je jara wjele muchow, jeho wšebna knjeni wopnta. „Ale“, ta džesche, jato jemu i wobjedu schlicžku w mlózy rajša na blido štajichu, „ka móžecže Wy, knjes šararjo, telko muchow dla jěšč? To ja njemohla ta wokoło šebje čžerpicž.“

„Snadna knjeni“, šarž šnapšchecžiw, „štwi wšchał je sa naš wšchěch wulka došč. Šlejče, mucham špodobanju ja bjes ruba jěm; a ja šym teho měnjenja, čžiste blido je runje ta čžiste kaž čžisty rub, a dawa so tež lóžšcho šašo smycž, dnžli rub wupłofacž. Šdnž nětko moja schlicžka jědže na blido pschincž, ja šžizu wosmu a šžinjju na nje tu a tam kuschicžt rajša. Ša to schli pschitryju, so njeby žana mucha do njeje padnyła. Mjes tym so so potom i blidu modli a pošydnju, šu so moji hoščo i tež ššyđali a mje na pokoj wostaja. Luby Bóh wšchał ma wšchelake štworjenja we swojim šwěcže.“

F.

Šilža a Miklawšch.

(Pštracžowanje.)

Ta běchu so lěta minyle a bě šrijedž julija 1870. Šilža bě šrudna, ale jenať šwěrna w swojej škužbje; Miklawšch drje šwoje burske džěko se wšchey pilnosčju wothladowasche, ale i wulkim njelšchtom, dokelž bě čžezkeje myšle. Běsche na šynowych žnjach a pschitzy wo wšy mějachu došč džělacž, so bychu i nimi hotowi byli, dokelž so žito hižom i žnjam bělicž šapocžinasche. Dha na jene dobo tež tudy w Šchlesynskej so powjesč roščšeri, so je franzowski khězor pruskemu šralej wóžnu pschpowjedžil. Ša něotre dnj so na wobornikow a rezervistow ordry rošnješechu, so dyrbjia so i swojim regimentam podacž. Miklawšch, kiž bě rezervista pola kanonirow, tež jedyn wječor pošdže ordru dosta, so ma so sa šti dnj we Wróšławju štajicž. Wulka bě šrudoba, so dyrbjachu mlódzi mužojo šwoje žony a džěči wopuschčicž a na wóžnu čžahnyčž. Ššakanje a žaloščenje bě wšchudžom, ale tež wulka holiwosć so sjewi, dokelž šebi lud nicžo bóle njehadašche, hacž so bychu njeměni šranzowojo, kotřž na wóžnu a ššazjenje swojeho němškeho šušoda myšlachju, hódne puři dostali. Miklawšch so tať, kaž drusy, hotowachu, so by w prawym čžasju, kaž bě ššasny, i swojej brigadže pschichol a wšchitzy jeho šušodžo a dobri pschčeljo jemu šlubichu, so čžedža po móžnosčzi sa jeho wěžu hladacž, jeho žně i polow dom šhowacž a, hdy by wón předy dom njepšchichol, šašo wšcho šworacž a wobšncž. Posłedni wječor khodžesche wón hischće jow a tam, so by swojim lubym šnathm a pschčželam wutrobne božemje prajil. Šapšledku ššstupi tež do ššawšchnež doma, so by so i nimi rošžohnował. Sako bě so to ššalo, šetka wón Šilžu na prošy pošleňzy. „Šilža“, rjekny wón

Ĺ njej, „luba Hilža, ty widžiš, so dyrbiu ja do wójn, a sčtò wě, hacž ſo žiwj a strowj ſ njeje domoj wróću; daj mi ruku a praj mi, hacž ſy mi dobra a hacž chzeš, jeli so strowj domoj pſchindu, moja žena hycž?“ Hilža jemu drje ſwoju ruku da, ale žane ſłow:žto njemotmolwi. „Hilža, luba Hilža“, proſchješče wón ſ nowa wutrobnje, „rěč dha tola, praj mi, hacž chzeš ſo mi ſlubicž, ſo hycž wjedžil, na čim ſym.“ — „Sa njemóžu“, wona wotmolwi. „Ale, Hilža, pſchemyſl ſebi tu wěž; žel tebi budže, rjekń jenož haj, ja tebe proſchu, dženſa, hdžež ſo tu drje poſledni króč widžimoj!“ — „Sa njemóžu“, rjekń wona ſ nowa ſdychuj. „Luba ſkota Hilža“, proſchješče wón dale, „njepraj to tſeczi raſ; wopomń, ſo mje ženje wjazj žiweho njewidžiš, hdž mje tajkeho wot ſo puſchježiš; bože dla ja čje ſarocžam, rjekń haj!“ — „Sa njemóžu“, wona ſtonaſče. — „Nó, dha hladaj ſo, ſčto čžiniš a ſamolwjej to pſchod Bohom“, ſawoła Mikławſch a ſkoczi prjecž. Njemóžna pať padže Hilža Ĺ ſemi, hdžež ju poť morwu ležo namakaču.

Naſajtra rano bėchu ſo wjeſni wobornizj a reſerviſtojo na pucž dali a wulka čžichina wo wſy knježješče. A dželu ničtò žadyn lóſcht njemėješče a tu a tam ſtejaču mužojo a žony a dželčži. Čži jeni pľakachu, čži druſj troſchtowachu. Hilža do ſmjercze ſrudna po domje woloło khodžeſče, a ſylj ſo jej ſ woczow kulachu. Sejna hoſpoſa to derje widžeſče a ſebi myſleſče, ſo drje je ſo nětko ſ Mikławſchom ſlubika. Teho dla ju wona troſchtowaſče, prajizj, ſo tola hiſchje žyle wěſte njeje, hacž wójna budže, ſo je wjele króč hižom tajka nětajka wójnſta hara naſtała a ſo je napoſledť tola měr woſtał, ſo wſchať kóžda kulka w bitwje ſwojeho muža njetrjechi, ſo je Mikławſch ſtary doſcž, kiž móže ſo na kėžbu bračž, ſo ſo wſchať wěſče ſtrowj domoj wróći a ſo budže potom rjany kwaſ. Tajke troſchtowanja ničto njepomhachu, wjele wjazj Hilža dale bóle pľakajo žalocžješče: „ně wſchať, wón wjazj domoj njepſchindže, a ja ſym teho wina“. — „Ale mój Božicžto, njejſy dha ſo wčžera wječor ſ nim ſlubila, hdž ſtaj wonka hromadže ſtejačoj? wón je tola teho dla wčžera wječor Ĺ nam pſchijſchol a je drje tebi ſwoje burſke lublo pſchipiſhačž dal, prjedy hacž do wójny dže“, džeſče Hawſchnikež Hańža. „Ně wſchať“, rjekń na to Hilža, „ja ſym jemu prajila, ſo ja jeho njewjeſta hycž njemóžu a wón je kaž ſadwėlujo wote mnje ſchol, a žiweho ja jeho wjazj njewidžu!“ Na to Hawſchnikež Hańža ružj wyſche hłowj poſbėhnywſchi ſawoła: „„ale Božo mój, ſy dha ty wrótna abo ſy ty mordačka abo džowka jeneho dračža? něť dyrbiu to wjedžecž, ſčtò a ſ wotkal ſy, praj mi to, hewať tebe ſ domu wučžerju.““ — „Sa njejſym wrótna“, wotmolwi Hilža, „tež njejſym žana mordačka a njejſym ženje ničto ſle wobechła; ja ſym dželčžo něhdy bohateju ſtarſcheju, a ſčtož je mój nan čžiniť, ſa to ja njemóžu“. — „„Sčto dha je wón čžiniť?““ praſchješče ſo něť Hawſchnikež macž: „„wón drje je nětko ſkóžował abo wopacžne pjenjeſy dželkať abo je do jaſtwa ſadžentj?““ — „Ně“, wotmolwi Hilža, ničto tajke wón wobechol njeje.“ — „Něſčto pať dyrbi tola hycž, ſčtož tebi na pucžu ſteji“, hudaſče Hańža dale; „„hewať ſebi njemóžu wumyſlicž, ſčto by tebe wabicž mohło, tajkeho pachola, kajkiž Mikławſch je, a kiž tebe lubuje a čže čje ſa žonu mēcž, wotpoſačž; twój nan drje je ſaſchnu pſchibaču čžiniť, abo ſo ſameho ſkóžował, ſo njeje čžėnje pohrjebany!““ — „Ně wſchať“, rjekń Hilža, „ja čžu wam wſchitko wupowjedacž.“ Na to ſo wona na lawku ſyže a ſ wutrobnymi ſłowami ſo wſcheho wuſna, ſčtož jej na duſchi ležeſče a ſčtož wy, lubi čžitarjo, hižom wěſče. S nutroſcžu Hawſchnikež macž pſchipoſlučaſče a hdž bė wſchitko ſhoniła, njemóžeſče ſo dodžiwacž, ſo bė tajkeje winy dla Hilža Mikławſchej ženťwu ſapowjedžila. „„Moje dželčžo“, rjekń wona, „„ty drje ſy trochu hľupikojte! hdj by

Mikławſch to wjedžal, kať ſ tobu ſteji, dha by čje lubjerad wſať Čžafaj! Wty dyrbimj jemu to Ĺ wjedženju dacž, prjedy hacž wón Schleſynſku wopuſchježi!““ — „Bože dla niž“, wotmolwi Hilža, ja njemóžu, — a proſchješče ju, ſo by ničto ničto wo tym njeprajila, ſčtò wona a ſčtò jeje nan je!“ — „„A pať tola“, rěčješče Hawſchnikež macž na to, „„ty dyrbiſch, — a Mikławſch dyrbi wſchitko ſhonicž, čžehodla ſo jemu ſlubicž njechaſch; dži a wobſtaraj ſwoje dželto, ja budu ſo ſa wſchitko ſtaracž.““

Hawſchnikež hoſpoſa bė ſprawna duſcha; jej Hilža žel čžinjješče a na měſče ſawoła ſwojeho muža, kotremuž tu žyku naležnoſcž pſchodpoťoži. Teho nuſowaſče wona, ſo na druhi džeń na pucž do Wróťławja podacž a tam Mikławſcha pytačž a jemu wſcho wupowjedacž. Hdž pať tam Hawſchnikež wuj pſchindže, bė Mikławſch hižom dale do Němzow a Ĺ Rheinej wotjěl! Hańža pať ſwojemu mužej teje wěžy dla žaneho měra njewoſtaji. Hilži wona ničto njepraji, ale dželčje ke knjeſej wučžerjej a teho proſchješče, ſo by na Mikławſcha pólny liſt napiſkať a w nim wſchitko wopiſkať, čžehož dla bė jeho Hilža do teho čžaſa wotpoſačala.

Tať ſo něſčto njedžel pominy; wot Mikławſcha žana powjeſcž a žane wotmolwjenje njedóndže. W nowinach pať piſachu wo ſbožownyč bitwach a dobyčžach, kotrež bėchu ſo pola Saarbrückena a pola Wóřtha a Weiſenburga ſtake a ſ wulkej nawjedžitocžju Hawſchnikež nan, kiž bė prjedy ſam wajať byl, nowiny čžitaſče a ſwojim ludžom pſchi wječžeri a pſchi wobjedže wo tym powjedacše, kať ſ wójnu ſteji.

(Pſchichodnje dale.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Saſka krajna ſynoda ſo w ſeptembrje w Draždžanach ſhromadži. Wjeſ druhim ſměje drje woſebje wo nabožinſkej wučžbje w ſchuli wuradžowacž.

— Diwjeſaniſta ſhromadžina w Budyſchinje ſměje ſo pónđželu 11. ſeptembra, w Lubiju 12. ſeptembra a w Kamjeńzu 14. ſeptembra. Wot konſiſtorialneje wyſchnoſcže ſo pſcheje, ſo ſo ſčtwóřty džel žyrkwinſteho pſchedſtejicžerſtwa na ſhromadžinach wobdželi.

— Sa 12. njedželu po ſwj. Trojizj je ſo ſa Lužizu žyrkwinſka kollekt wot žyrkwinſkeje wyſchnoſcže poſtajiła ſ tym wuloženjom: „W džakownym dopomnjecžu na wobkručenje ſwobodneho wučženja ewangelſkeje wučžby, lužimſkim ſtawam wot krala Matthiaſa Čžěſteho 5. ſeptembra 1611 podateho, potom na woſebity 300lětnj reformadžiski jubilej Lužizy, ſ dohom ſ wuhladom na tón w lěče 1917 pſchedſtejazj powſchitkowny 400lětnj jubilej reformadžije je ſo wobſamkło, w lěče 12. njedželu po ſwjatej Trojizj, 3. ſeptembra žyrkwinſku kollektu jaťo džakny wopor ſa nam pſcheſ 3 lěťſtotetki poſticžene žohnowanje ewangelija hromadžicž. Wunoſchť budže ſo ſa ſkutť luboſcže, kiž je ſ ewangelſkeje wěry narodžentj, wužicž. Kajki tón ſkutť luboſcže budže, ma ſo hiſchje domuradžicž. Duž „Čžimny dobrotu na wſchitkich ludžoch, najwjazj pať na tych, kiž naſcheje wěry ſu.“

„Bombaj Bób“ njeje jenož pola knjeſow duchownyč, ale tež we wſchěch pſchewawarńjach „Serb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtačž. Na ſčtwóřcž lěta pľacži wón 40 np., jenotliwe čžiſka ſo ſa 4 np. pſchewawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłtaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyščinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

12. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Šap. št. 12, 1—11.

„Kak t njeđopytanju šu jeho šudženja a t njemu-šlědženju jeho puče!“ Š tutym wušnacžom hušto pšched potajništwom Božeje rady štejimy, t kotrejž wón žiwjenje jenotliwych čłowjekow wodži. Tež w našchim tekšće tajke špodžiwnosće Božeho wodženja widžimy, kotrejž šo nam šbadža nješrošmliwe bječ: jenemu se šwojich najšubšchich japoštolow da wón bjese wscheje pomozy hłowu wotčecž, drugeho wón t pomozy jandžela se šmjercže wumože. Čžehodla tuta wschelakošć? Došpolne wotmolwjenje na to praščenje tu njenamašamy, došladne rošjašjenje w tamnej wěcznosći woczakujó šo t tym trošchtujemy: Tam b'dže mi ššhadžecž šwětko jašne, šo potajnosće pošnaju a mje-nuju to šwjate, krašne, šštož t wušlědženju njebě tu. Duž šo hladajmy, šo njebyčmy nad Božim wodženjom dwělowali. Ně, pšchi tym woštanje: Teho šnjesa rada je džiwna a jeho mudrosć krašna. To nam pokaže šakubowa šmjercž kaž ššětrowe wumoženje.

1. Do čžěžkeho powučženja je tón šnjesh šwoju gmejnu w šerusalemje wšak. W tym šamym čžasu, hđžež tam hlóđ a drohota knježi, šo wěrybratšja w Antiochiji šo nu-čženi čžuja, jej pšches Barnabaša a Saula šmilne dary pošklacž, kral šerodasch na někotrych t teje gmejny ruzy šłóži, šo by jich čžwilowal; wón paš šakuba, šanoweho bratra, t mjeczom škónžowa. Tuczi šerodaschojo šu škrwatni mužójo. Tón přeni je po narodže našcheho

šbóžnika w Bethlehemje tamne krejšrošlecže mješ džecžimi škucžil, jeho šyn je šanej šščženitej w jaštwje hłowu wotčecž dał a našcheho šbóžnika do jeho šščžowanja wušměšchil, a jeho wnuł tu tak šurowje pšchecžiwó ššče-ščžijanam a šesušowemu japoštoloj šakhadža. Ššmě dha tutón šurownik tak nješmilnje šwoju šłóšć nad šesušo-wymi wučžobnikami došonjecž, wo kotrychž tola reka, šo šu wšchitke wložby na jich hłowje rachnowane? A dyrbi-li šakub tak šrudneje šmjercže wumrjecž, čžehodla tu ničžo nješššchimy wo jeho pošlednich hodžinach, wo jeho pošlednich šłowach, šo byčmy šo t nimi hiščže natwarjo-wali, kaž na šłowach mrežazeho šščžěšana? Škelto nje-šrošmliweho w šažnej šmjercži tuteho wotročka Božeho! A tola je tuta martraška šmjercž dopjelńjenje teho, šštož je jemu jeho šnjesh šahe wo jeho šlědženju ša nim do přěđka prašil, jako šo jeho a jeho bratra šana woprašča: móžetaj wój tón šhelich picž, kotryž ja piju, a t tej šščženizu šo šščžicž dacž, t kotrejž ja šščženy budu? Tehdy běšchtaj wotmolwiłoj: haj, mój móžemoj. A nětko šakub wobšwěđcži, šo móže woprawdže šhelich čžerpjenja picž a t škrwatnej šščženizu šo šščžicž dacž. šakub je wšchak šwój běh došonjal, přjedy hacž je něššto wošebite ša ššryštušowe krašěštwó wuwjedł; ale njeje dha wón tež pšches šwoju šmjercž žyrkwi přěđowal a šwojeho šnjesa šhwalil, kaž jeho šobujapoštoljo pšches šwoje žiwjenje? A runjež wo jeho pošlednich wóšomikach ničžo nječžitamy, my šmemy tola t njemu to došerjenje mēcž, šo je t pošnym poddacžom do Božeje wole šo tež mrežo teho džeržak:

ſmy żywi, dha ſmy temu ſnjeſej żywi, wumrjemy, dha wumrjemy temu ſnjeſej. Nad nim je ſo dopjelniko: ſnjeſowa rada je dżiwna a jeho mudroſć kraſna! To budź tež naſch troſcht pſchi podobnych czēmnych ſhonjenjach w naſchim żywjenju, hdyž Bóh naſchu nadżiju ſanicza a zyle hinaſ i nami czini, hač ſmy ſebi to myſlili. Hdyž tu pſches ſażnu ſmjercź młodżenza wjele nadżijow jeho pſchirodnych do roma ſpaduje, hdyž tam ſylny muž ſe ſprzedżiſny njeſaſtaraneje ſwójby ſo wotwoła, przydy hač je ſwoje dżęło mohł dokonjeć, abo hdyž czeźke njeſbože ſbože doma ſahubi, my chzemy ſo i tym troſchtowacz: Boži czaſ je ſtajnje prawy czaſ, a ſchtož tu na ſemi nje-dokonyane woſta, to ſo we węcżnoſczi dokonja; ſchtož czini Bóh, wſcho dobre je.

2. Herodaſch, widžo, ſo ſo jeho njeſkutk židam lubjeſche, tež Pëtra jima a do jaſtwa ſadži. Tež jeho ſmjercź ſda ſo zyle wëſta bycz. Hnydom po jutrach dyrbi ſo ludu przyódſtajicz, to rëka, ſjawnje moricz. Twjerdže wobarnowany Pëtr w jaſtwje ſedži, wumoženje ſda ſo zyle njemóžne bycz. A tola, ſchto żeleſne ryhele ſamóža pſcheczimo wſchedomóžnemu Bohu, kotremuž žana murja njeſadżëwa, ſchto legiony romſkich wojakow pſcheczimo jenemu jandżelej? Po człowſkich myſlach je Pëtr ſhubjenny, ale ta gmejna ſo ſa njeho modli, a to wſchitko pſchemënjä. Kaſka móž ſu modlitwy wërjazych, dobroproſchenja pobožnych! Tym Bóh nicžo njemóže ſapowjedzić. A Pëtr? W nozy do ſwojeje ſmjercze wón zyle mërnyje ſpi. To je luboſny wobras wëry a dowërlenja k Bohu, kotrež rjeknje: ja ležu a ſpju zyle ſmërom; pſchetož ty ſam, ſnježe, pomhaſch mi, ſo ja bjeſ ſtaroſcze bydlu. Haj, ty ſrudna a wobczëžena duſcha, kiž we ſwojich ſtaroſczech ſwoje kožo ſe ſylſami maczeſch, ſpi tež ty zyle ſmërom; w njebjëbach wócžło nad tobu ſtražuje, wajchtať Iſraelſki njeſpi a njeдрëma. A hlaj, ſnjeſowy jandžel pſchińdže a Pëtra i jaſtwa wuwjedže. Pëtrej ſo ſdaſche, jako by widženje widzał, a njewjedžeſche, ſo je ſo jemu woprawdže tať ſtalo pſches jandžela. Žako pať wotkach na haſny ſteji a tón jandžel ſo wot njeho puſchczi, pſchińdže ſam k ſebi a rjeknje: Nëtk ja woprawdže wëm, ſo tón ſnjeſ ſwojeho jandžela je póſłał a mje wutorhnył i Herodaſchoweje ruki a wot wſcheho czaſanja židowſteho luda. Njemóžemy hiſchcže rune ſhonjenje czinicž, kaž tu Pëtr? Tam je khoru, lëkať žaneje nadżije ſa njeho wjazy nima. Tola hlej, w jenej nozy ſo wſchitko pſchewobroczi, móž khorocze je ſlemjena. S wotkel dha to? Spomü na dny ſtyſknych ſtaroſczow wo ſwój abo ſwojich lubnych pſchichod; ty bë wſcho móžne podarmo ſpytał a žaneho wupuczä ſe ſwojeje czežnoſcze njewidžeſche. Tu ſo twój pucz ſe ſtrony roſ-jaſni, hdžež ſo teho ženje njebë nadżijał. Schto dha to dokonja? Tam ſo ty i człowjekom ſeſna, wot kotrehož žaneho woſebiteho dobytka njewoczaſowaſche. A tola bu wón ſa twojeho ſnutſkowneho człowjeka wulke žohnowanje. Njepſchima pſchezo hiſchcže njewidomna móž do naſcheho żywjenja? Prawnych duſche ſu w Božej ruzy. Žich troſcht je: Bóh je moje ſbože; ja ſo dowëriam a ſo njeboju, pſchetož Bóh tón ſnjeſ je moja móž a mój kherluſch, a je moje ſbože. Duž dowërmu ſo temu ſnjeſej, poruczmy jemu ſebje a ſwojich lubnych, czeło a duſchu, žonu a dżëczi, kžežu a dwór a wſchitko, ſchtož nam na wutrobje leži, wón tež nam ſhonicž dawa:

Schtož czini Bóh, wſcho dobre je;
Ža pſchi tym budu woſtač.

A dyrbi-li w tym hubjenſtwje
Kſchiz, ſmjercź a žalocź doſtač,
Dha Bóh ſnjeſ chze
Eſam ſdzerjecź mje;
Ža ſa Wótza joh' ſnaju,
Wſcho do joh' ruki ſtaju.

M. w Hr.

Troſcht w horju.

Hdyž tyſchnoſcze
A ſtrachi cze
Tu czaſaju, czi hroža,
Dha njeboj ſo!
Bóh widži to,
Cze kryje hnada Boža.

Njech mrotota
Cze wobdawa,
Wſchať jeho kłónzo ſwëczi.
Hlej, we horju
Tež ſpëwaju
Tu pſalmy Bože dżëczi.

Duž tón pucz dži,
Kiž wuſwoli
Bóh tebi k drohowanju;
Wón wjedže cze
Tež pſches czernje,
Ty i nozy pónđeſch k ranju.

Kſchiz na ſo wſmi,
Kiž póſła czi
Bóh ſe ſwojeho tróna;
Wón pomha njecž,
A pſches kſchiz wjeſcž
Cze tam, hdžež kiwa tróna.

Tež ſtaroſcze,
Kiž cziſchcza cze,
Cziſ' wſchë na teho ſnjeſa!
Hlej, pſches njeho
Tu ſtaja ſo
Wſchej czaſnej nuſty mjefa.

A bludžiſch ty
Pſches puſcziny
Kaž wowza wopuſchcžena,
Twój paſtyr cze
Tam pytač dže,
Wón ſnaje ſwojich mjena.

Duž k njemu dži,
Wón ſahoji
Czi hrëcha krawne rany,
A junu cze
Dom pomjedže,
Hdyž bëh je dokonjany!

K. A. Fiedleſ.

Prawdoſcziwy a tola ſobuczërmu.

W Schottiſkej pſchewywaſchtať dwaj mužej, taj bëſchtať jako hólczëzaj hromadže wotroſtkaj. Tón jedyn, kotryž ſwërne, Bohu ſpodobne kſchëſczijanſke żywjenje wjedžiſche, bu po dokonjanych

studijach nahladny prawisnik, — tón drugi lohkomyšlínny njedocžinik. Sedyn džen šo sta, šo bu pošleniči jako pschemytnik (Schmugler) wot polizije sajaty a skónčnje psched šwojim šamšnym towaršcom młodych lět na wobštoržnej kawy šedžesche.

W měsce bėchu ludžo we wulkej wčipnosći, kaš budže šo šudnik w tymle njepšchijomnym padže šadžeržec. Seni woczato-wachu wulku miłosć, drusy mēnjachu, šo šo wērijazemu šudnikej šaleži, š wošebitej krutošču škóšče roššudžec.

Šsudniške jednanje šo wotšywašche; wobštoržba šo wučžita a šwēdžy buchu pschēšlyšchowani. Na to šudnik š dostojnym mērom wuškud š nawjedženju da. Bē to najwysššcha kšostanška mēra, kotruž šakoš dowolesche: wyšoke pjenježne kšostanje abo šchēičž mēšazow šastwo. Pschitomnym šdasche šo to pschemērna krutošč hčž. Šsudnik paš džēsche š wobštorženzej, a pschepodawšchi jemu trēbnu šummu, šo by jeho kšostanje šaplacžik, wón š hłubokim hnučžom džēsche:

„Šak dołho hačž na šudnišim stole šedžu, dyrbju prawo rēčecž, kaš to njekšonjomny pišnik šakonja žada, — nētšo paš šteju psched Šobu jako Šwój šary towaršch; ja šlacžu wješele Šwoje kšostanje, a wjazy hišchže, šawdaj mi Ššwoju ruku, dowēt šo mi a daj šo wote mnje wodžicž. Hišchže je čžaš; ja čžu šo po šwojich mozach wo to štaracž, šo by Šy nowy čšlowješ byl a Šwojemu žiwjenju šo hišchže špomōžnosć dostala!“

Nētš ludžo šrošymichu, kaš mōže čšlowješ prawdoščizny a tola šobucžerpny hčž, kaš šo to derje šjednocžecž dawa, njeprawdu kšostacž a tola kšostaneho lubowacž, kaš kšesčšžian šamože, hčch hčžicž a tola hčšchnika š lubošču wobšimacž.

F.

Hriwna a pjenježk.

Šo drōšy, do jeneho južno-nēmskeho mēštacžka wjedžazej, nēhdy hólčez džēsche. Šemu šo po šhwili šnjes pschitowaršchi; tón w bėhu rēče rjetny: „Wēsč ty tež, šo je džēnša mišionski šwjedžen w mēštacžku?“

„Mišionski šwjedžen?“ tón džēsche, „šchto dha to je?“

„Nō, tón šwjedžen, pschi kotrymž šo wo čšornych pohanach přēduje.“

„Ach“, praji hólčez, „tam čžyl ja tež hčž“.

„Wēsčže, ty šmēsč a dyrbišch tam pschišč; ja čžu čži hriwnu dacž, a hdyž mōšchnička pschiščže, potom ju nuts čžišn ša mišionstwo.“

Hólčez šo šradowašche a myšlesche, šo tam najšferje čšorno-čhow wohlada, džēsche š šwojej macžeri a jej šwupowjeda, šchtož bēsche jemu tón šnjes prajik. Šola macž da jemu štu radu a džēsche: „Njedaj tu hriwnu; jowle mašch pjenježk, a hdyž mōšchnička pschiščže, čžišn pjenježk do njeje ša mišionstwo!“

Hólčez tam džēsche a šo psches šhromadžišnu hačž do bliškosče klētki pschecžišchčža. Přēdowanje wopišowašche pohanštu wutrobu, šajkaž je wona bjes Šoha w tymle šwēčže, we šwojej žylej šleposčži a žakosčži. Pschezo š wjetšchej napjatosčžu hólčez pošlučhašche a psched šobu šamorčža: „Šo džē šym ja!“ Šotom šlyšchēšche wón wo lubošči Šozej, kotraž najhubjenšchich pyta, a jeho wutroba bu špodžiwnje hnutu. Š runje jako bu jemu taš čžēšno a š dobom šchēroko wokoło wutroby — dha mōšchnička pschiščže.

Šchto mēnicže, lubi čžitarjo, šchto wón čžinješche? Šwón do šhromadžišny nuts šawoła: „Macž, macž, ja hinaš njemōžu! tu hriwnu a tón pjenježk!“ a čžišny woboje nuts.

F.

Njeporadženi šaršchi.

Šlē je, šchtož ma njeporadžene džēčži; ale hišchže hōrje je, ma-li nēchtō njeporadženych šaršchich. Wēsche ras w jenej wšy muž živy; tón bē wulki a šylny a pola jeneho wulkeho bura w džēle šteješche. Ale wón radšcho lēnjeho pašesche a š temu hišchže pijesche. Wošebje wón palenz lubowašche. Wēsjo jeho tón bur wobkšowacž njemōžesche; pola drugeho wón tež dołho njewudžerža. Ale wón mēješche žonu a dwē džēsčži, čži čžyčhu tola jēšč. Šchto dyrbješche š teho bywacž? Šo jeho šamo š temu šamō, šo šo njehanibowašche, šwojej džēsčži — wonej bēsčtej hašle džewjecž a džēšacž lēt štarej — w rostorchanej drasče do wokolnych wšow pošschēnju šlacž. Šwón šam mjes tym na jēnym brjošy pschi pučžu šedžesche a čžatašche. Šotom wón jimaž jeju naproschēne pjenježki wotewša a da šebi w bliššchēj palenzatni šwoju bleschu pjelnicž. Pschiščže potom pjany domoj, dha bijesche šwoju žonu. Šak džēsčži dorostowašchtej; drusy želnicživi ludžo šo ša nje šobu štarachu. Šarja nēhdže na wšy šlužesche, a Šan jako wotrocžk mēšto namaša. Duž šradawy nan šašo šamō, ššady šhribjeta šwojeju džēsčžow jeju mšdu wotšbēhačž a ju w palenzu pschepicž. Šlacž bē hčžom š hłodom a rudženjom wumrjela. Šana jene šymške ranje w jēnym pschērowje pschi drōšy šmjeršjeneho namašachu. Alle š teju džēsčžow buschtaž hōdnaj a dobraj čšlowješaj.

F.

Šilža a Miklawš.

(Šotracžowanje.)

Šemu njedželu wječšor bėchu šo pola Šawšchnikež nana jeho šuškōžšo šesčli a šedžachu na šawšach wokoło wulkeho duboweho blida, kotrež wo šstwie šteješche. Ššlužobni šōžy a hōžy bėchu tež doma wostali a Šilža w šucziku njedaloko wot šhachlow šedžesche. Šawšchnikež nan bē najnowišche nowiny wot šnjesa wučžerja dostal, w kotrychž bē bitwa pola Wēššenburga drobne wopišana. Šwón bē šebi šwoju brylu na nōš šajik a čžitashche šwojim pošlučharjam wšchitko wot špočatka hačž do šonža, šchtož tam šteješche. Wopišane bē, kaš šu pod nawjedowanjom pruskeho šronpryža prusžy grenadērojo a bajersžy ššēžy mēšto Wēššenburg najprijedy nabbēhali, kaš šu psched wrotami a na blišchich hōrkach a winizach pschecžimo Šurkam a Šranžowšam šylnje wojowali, kaš je na pošledk artillerija š kanonami na to mēšto ššēlaša a šo bliže š wrotam ščahnyša, hačž šu škōncžnje njepšchecželjo žofali. Wopišane bē dale, kaš šu šo čži na jenej hōrje twjerdže šašudnyli a šo š granatami a š mitrailleuršami mōžnje na nēmske wōjško dali, kaš šu grenadērojo tu horu šchtošmowali a š šajšej hōrliwosčžu a mužškej šhrobłosčžu šu šo nēmsžy pēšchžy na njepšchecželow walili a, runjež wjele štoš š prawizy a š lēwizy wot šultow trjēchēni padnyčhu, š jenakej možu a wobštajnosčžu do přēdka hnali, a šo šu Šranžowšojjo napošledk čžēšacž dyrbjeli. Wopišane tež bē, kaš bu jena pruska batterija, hdyž je šo na hōrje pošajika, wot šady nadpadnjena, a šo bu wjele wojakow ranjenych a morjenych. Šowjedane bē wo tyč tamšyntach, šošiz bėchu tam we šwojej štwi leželi, šajke šašōšne rany bėchu mēli, kaš buchu š džēla do lazarethow wotwjeseni, mormwi paš ša nēšotre dny do wulkič jamow pošhřebani.

Š šchepjetanjom a š hrosu bėchu wšchitžy pschipošlučhali a nēšotra šylšička bē šo mužam š woczow wuroniša a žony, kotrež pōdla bėchu, šlakachu. Pschetož runje w tutej bitwje bėchu šo te šchlesnyške regimenty šobu wobdžēlicž mēle, w kotrychž šynojo a mužojjo se wšy štejachu. Šawšchnikež nan šam, hdyž bē š čžitanjom hotošy, wša brylu š noša a trēješche šebi nēšchto š woczow, šchtož njebē ani pēš ani proch, ale šylšička. Šobu budž džak, praji wón, šwojej ruzy šlyšnyšchī, našchi wojazy šu mužšžy wojō-

wali; chwalebna a cześć budź jim, so bu temu stemu hrofnemu nje-
přechęzelej tał twjerdže napscheczimo stali. Wutroba so we mni
wjefeli, hdyž pomnju na tu horliwosc a na tu wutrobitość, kotruž
so sjewili. Ale czeźka je mi tež wutroba, hdyž febi na te wulke
wopory pomhglu, kotrej je febi tuta bitwa žadała. Wóh budź
hnadny tym, kiž so padnyli a wofšerw a trošchtuj tych wbohich
ranjenych, kotřiž maja so nětko i wulkimi bolosćemi bėdžicž.

Wšchitzu pschitomni bėchu tych šamych šaczu-žow a myšlow
połni, woni sdychowachu a kōždemu to praschenje na wutrobje
ležešče, hdy bych jeno wjedźil, tał je so mojemu šynej, tał je so
temu a temu šeschlo, hacž je morjenty abo ranjenty abo žiwny a
štrony. Dolho woni hiščeže hromadže febžo wo tutej bitwie
rėčachy a přichezo i nowa dyrbjesche Šawšchnitez wuj to a druge
i nowinow cžitacž a wšchitko po mōžnošći wukladowacž.

Šižom tehdy, hdyž bė so na artilleriju spomnito a wo tym
cžitalo, so bu jena batterija wot šady nadpadnjena a so je wjele
tych kanonėrow ranjenych a morjenych, so w kucžiku, hdyž Šilža
febžešče, šylne plakanje šlyšchecž da. Woblicžo do šchōrzucha
šawalene a na kolenje polhilena so wona šmėrowacž njemōžešče.
Wona na Mikławšcha spominajo bė febi wěsta, so je tam tón šobu
był a so tam pał morwy pał na šmjercž ranjenty leži. Wutroba
chyzšče so jej rozlamacž a hluboka šrudnošć bė ju šapšchijala,
wošebje, jačo cži šhromadženi mužojo šami wo tym šapocžachy
rėčecž a prajichy, hdy bychmy jeno wjedźeli, tał je so Mikławšchey
šeschlo. Mjelcžo džešče wona se jstwy a do šwojeje komorki,
hdyž so pschi kožu na kolenje kłakny a nutrnu modlitwu i Bohu
wuspėwa. Žyłu nōž njemōžešče špacž a hdyž nětał do drėmanja
šapadže, dha so jej wo Mikławšchu džiješče, so widžešče žužu
šrwė, w kotrejž wón ležešče, abo wulku jamu, do kotrejž bėchu
jeho pohrjebali.

Wjele cžaša febi hiščeže ludžo wo wšy wo tutej bitwie po-
wjedachy a Šilža, na šmjercž šrudna a blėda, i žanemu džełku
prawje kmana w domje wokolo šhodžešče a hdyž tež Šawšchnitez
macž ju trošchtowacž pytašče, wona i hlomu wijesche a praji: ja
šym na jeho šmjercži winowata; moje dla je wón do šmjercže
šchol a ja ša to nihdy žaneho wodacža dostacž njemōžu.

Wėrno bė, so bė so Mikławšch pola Weišenburga psched dru-
himi wufnamjenil. Šižom hdyž mēješče so mēšto Weišenburg do-
byčž, bėšče wón pola šwojeje batterije přeni był, kiž bėšče kanonu
do mēšta wjedł, a dokelž tam tež i woknow a i domow tšelachy,
bu wón wot kulki do nohi trjeheny, tola pał jeno lohzy ranjenty.
Kana drje jeho bolešče a frej i njeje bėžešče, ale wón teho žaneje
fedžby njemēješče. Wón se šwojej batteriju dale cžerješče, i mēšta
won a na horu, na kotrejž bėchu so Franzowšojo šestajeli a i ko-
trejež Pruskich a Bajerškich se šylnym tšelenjom powita. Ale
runje i tał wulkej mozu šchlesynška divišija, i kotrejž bėchu so
Bajeršy šjenocžili, na tutu horu šwōj nadpad šcžini a i tawšynt-
šrocžnym hurra ju šchōrmowasche. Mikławšchowa batterija so po
boku na kamjenjojtyh pucžu na horu horje wijesche a hdyž konje
šastachy a wjazy cžahnyčž njemōžachy, pschimachy mužštwa šobu
do kołow a štokachy a cžišchėžachy šrjedža w najwjetschim kulowym
deschėžu, hacž horjeka njebėchu. Nělotši wot kanonėrow bėchu drje
ranjeni abo morwi ležo wostali a šameho wyschta, kiž tu batteriju
nawjedowasche, trjehi to nješbože, so bu jeho kōn šatšeleny a so
dyrbjesche přechi dale krocžicž. Šo wulkim próžowanju bė ta batte-
rija na wjerschł hory dojėła a so tam postajila. Wona na nje-
pscheczelow šwōj wohėn wotewri. Mikławšch jačo wyschšchi kano-
nėr, a wšchitzu drusy tu šwoje šrwawne džeło wuwjedžechy a
i granatami Franzowšow bješewšcheho šmiljenja wot boka pschescžė-
hachy. Widžicž bė, so jim tšelenje tuteje kanony wulku šchodny

cžinjėsche a so jich nufowasche, so bóle našad šcžahnyčž. Kanony
hrimotachy, kule hwisbachy, kur so šmahowasche. Nětko nicžo nje-
šlyšchėsche ani njewidžešče. Dha na jene dobo i blislich šerkow tu
batteriju žyła kompanija Turkow a Žuavow a druhich přechtow
nadpadže, so dyrbjachy kanonėrojo ša šwoje tešaki pschimacž a so
wobaracž. Tu našta nětk mōžna bitwa, w kotrejž budžichy našchi
pschėhrali, hdy budžišče šchwadrona šchlesynškich hušarow nješchī-
lecžala, kiž Turkow a Šabylow šahna a jich i wjetscha jatych wša.
Kanonėrojo bėchu pał wulku šchodny cžerpjeli. Mjes kanonami a spody
nich a njedaloko wot nich na hōrzy cži jeni morwi ležachy, drusy
pał so we šwojej šrw walachy. Mjes nimi bė tež Mikławšch.
Šižom pschi špocžatku tuteho nadpada bė jeho jena kulka do pra-
weho ramjenja, druga do lėweje nohi trjehika. Š tutyh šwojich
ranow šrwawjo ležešče wón njedaloko wot šwojeje kanony pol
morwy. Myšle bėchu jemu šaschle a wón šam wo febi nicžo nje-
wjedžešče. Wjele hodžinow bė wón drje tał ležal. Bitwa bė
dale šchla. Šchlesynške a bajerške regimenty bėchu nješpschecžela
pschemohle a i hory dele šahna a ša nim cžerile. Cžichošć czo-
pkeho wječžora bė so nad šemju roščerika, jenož i daloka dasche
so tšelenje šlyšchecž. Šdyž Mikławšch se šwojeho španja wotucži,
ležešče wón w kōlni, hdyž bėchu jeho šmilne ruki šanitātnych
wojakow na nošhdach donješle. Šetał bė jemu kule i ranow wu-
torhnył a jeho šwobalał. Wot wulkeho šrwawjenja jara wošła-
bjenty wón i nowa do womory šapadže. Wjele dnjow ležešče
w šmjertnej štrachosći, šma jeho tšchapešče a bolosć jeho cžwilo-
wasche. Ale psches šamaritšku lubosć lėkarja a pōlnych diafonow
bu wón derje wothladany a ša někotre dny jeho do wosa šadžichy
a parowōš jeho na železnizy wotwjese. Najprijedy pschiūdže wón
do Braunschweiga, wot tam do Lipska, do Draždžan, do Šhorjelza
a wot tam do Wrōtšlawja, so by so tam žyłe domuhojil. Tu
mēješče wón pał hiščeže wjele wustacž. Šeho rany jara cžėžy
žijachy a šla hėžna šhorosć so na njeho da, so bė dolho nje-
wēšte, hacž pschi žiwjenju wostanje.

(Pšchich. škōncženje.)

Wschelake i bliska a i daloka.

— Šo wobsamtnjenju šchulškeho pschedštejicžerstwa w Kalezach
ma so po mōžnošći hiščeže w tutym lėče rōžł pschitwaricž, so by
so 4. šchulška štwa naprawila. Mjedostatł so pschėzo bóle a bóle
šacžawa, so je 4 wucžerjow a 3 šchulške štwy. Džėcži so psches
pschipołdnje w šchuli a štaršche džėcži, kotrejž štaršchi popołdnju nušnje
domach trjebaja, dyrbja popołdnju w šchuli byčž. Na to waschne
by potom i dobom bydlenje ša 4. pomocneho wucžerja w šchuli bylo.

Š Lipska. Pšchi poplednim pruhowanju je 25 studentow,
kotřiž na duchownstwo študowachy, šwoje kandidatne pruhowanje
wobštało. Mjes nimi je tež jedyn Ššerb, knjes Šhorla Šschizhan
i Šodžija.

— Wažny wulak je prusta wyschnosć wudala. Wotřejšnym
šchulškim inspektoram je so mōž dala, so mōža pschichodnje džėcži,
kotrejž w poplednim šchtwōrcžlėče lėta 14. lėto dozpija a so 1. okt.
šchulu 7½ lėta wopytał, na próštwu štaršchich wot 1. oktobra teho
lėta hacž do 31. mēřza pschichodneho lėta wot wopytanja šchule
wotwjajacž, hdyž to domjaze wobštejnosćje žadaja a so dotalne
porjadne wopytanje šchule a wudošahaze wuwucženje wot lofalnych
inspektarijow wobšwėdčži.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swérnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pschědplatu 40 np. dostacž.

13. njeđzela po šwjatej Trojizny.

Šap. št. 14, 11—22.

Šwjaty Pawoł se šwojim towaršcom Barnabašom je dužy na šwojim přenim pučowanju psches pohanske kraje do města Litra pschischoł a muža wustrowił, kotryž běšče wot maczerneho žiwota khromy był a ženje njeběšče khodžil. To bu se samyšlom, šo pohanjto tuteho města jeju ša bohaw wobhladowachu, ale tež šo muž Boži jim šlowo wot žiweho Boha prajesche. Njeje to tež praschenje ša našch čaš? tak nušne wotmolwicz, kajki je žiwj Bóh a hdže bydli, haj, hdže bydli našch Bóh?

1. Wjšche čłowjekow a jich šapschijecza. „Bohojo šu čłowjekam šo podobni šezimili a šu š nam pschischi“ — tamni pohanjto šadowani wuwolachu. To njeje ničzo tajke špodžitwne ša tamón čaš. Bohojo — tak šebi lud myšlesche, — škónčnje tež dale ničzo njejšu hacž bycza, čłowštemu bycžu podobne, jenož móžnišche a lejšche. To běšche wšchaf čaš, hdžež čzma na čłowškich wutrobach ležesche. Woni hišche Boha wjšche wšcheho čłowškeho šapschijecza nje-šposbėhowachu. Tak móžesche šo tež štacž, šo čłowjekow ša Bohow šezimichu. Romšy šu šwojim khěžoram bójštu čzesč wopokasowali. To jene pak wostanje, šo stare ludj pschi Bosy twjerdže džeržachu! Pučowar, kiž je ludj čzorneje Afriki wopytował, wobšwědczi: „Žadny lud njeje, kiž by hjes bohaw był.“ To budž š dopomnjeczow ša wjele našcheho luda, kiž praja: Bóh njeje. A šašo drusy žadaja: Pokažče nam Boha, dha čzemy wěricž. Widžicž čzjedža. Tola to

je runje wěry wášnje, šo wona w nutrej wutrobje kaž šymjšecho šesthadža, šo čłowjek wot jeneho wjšcheho dótknjeny a šapschijaty praji: Ša šym Boha šhonil; kaž šbožowny ja šym. Šelko ššchesczijanow hišche to šadžewa, šo Boha š čłowškej měru měria a tehodla š žanemu žiwemu Bohu nješšchindu. Ššcheczłowšy to je, jeho na wěštych měšče šedžo myšlicž, jeho špodobanje š dobrjmi škutkami šebi dohycž čzycž, šamo šuano mēnicž: Wón š čłowškej šlabošču to a tamne pschěhlada. Wój čłowjecze, hdžyž šy woczi šamnył, dha duch šam džěla. Budž ty w duchu, hdžyž čzesh žiweho Boha šapschijecž.

Šdže wón bydli: Wjšche čłowškeho, kaž Terstegen špěwa:

Ty pschecziščizich wšchitko,
Wěcznoh' šwětkla krašnosčž,
Čzishcz šo do naš, Boža jašnosčž.
Kaž šo rjane kwětki
Nadny róšno ššerja,
Ššo na škónčžo mjelcžo měria,
Daj tež šam wutrobam,
Šo šej š tobu radža
A čzi čzinicž dadža.

2. Wo kwětkach špěwar tu porēczi. Haj, pohladaj won do šwěta! Šdže našch Bóh bydli? W štworjenju, kotřez jeho šjewi. Hišche junkrócž pak wjedž: Niž na žanym wěštych měšče, na žanej hwěšdže, w žanym lubošnym kraju ani w krašnej šwjatnižy jeho trón nještej: „Wón

je sczinił morjo a semju a wschitko, sčtož w nich je.“
 Tehodla šebi tu něhdže něfajki blecžk pytač njetrjeba ani
 njemóže. Sčtož pak je w rospominatym duchu hušto sa
 plóncžkom hladał a sa njebieskim wójskom, temu je tak
 wulko wokolo ducha bylo: Mój Bóh tu je! Sčtož je
 pschi horach, s wěcznym šněhom pschikrntych, stal abo psches
 požohnowane runiny čzahnył, sčtož pod palmami połonskich
 krajow řhodžik abo holu, s lubosnym wrjóškom pschikrntu,
 šebi wobhladował, temu je wutroba tak ščěroko šo wo-
 tewriła: Rał wulki je Bóh a nam bliski! A šwjaty
 Pawoł nam do wutrobny šapschimnje, hdyž k temu pschida:
 „Wón je nam wjele dobreho čzinił a s njebieš dele desčez
 a plóдне čzašy dał a je napjelnił se žiwnošču a s wješełošču
 našče wutrobny.“ Njeje nam tež žnjowe žohnowanje
 wobradžik? Njeje tež tole lěto naš žohnował, kaž nan
 šyna žohnuje? Tón, kotryž w Pawołowych dnjach žohno-
 wasče, tež to w našchich dnjach hiščezje čzini. To dnyrbjało
 naš do wyšokosče posběhnyč, šo wušnawamy: Njech jeho
 tež žane čłowške wóczko njewidži, wón je nam tola k stronje.
 Ražki wulki šo šjewi tón, kiž te šta milionow wobštara.
 A njeje-li tež nam wschitko po woli šo štało, njeje desčezik
 po potrebjje pschiščol, sčto čže prajicž, k čzemu je to tež
 dobre? Sčto čže naš tón najwyšchichi wučicž, naš
 šnadnych, njespokojnych, njewěrných? Kelto ščesčizjanow
 je nětkole šašo šjawnje wušnało: Wón je mudry a šwjaty,
 my bludžazy a hrěšni! Sčtož čzini Bóh, wscho dobre je.

3. Wón bydli we šwojim kralestwje. Šswjaty Pawoł
 je wjele rjaných krajow na šwojich pucžowanjach widžik,
 kaž nětkle wyšoke hory Mlakeje Ašiskeje, hdyž je do Distry,
 Derby, a kaž te měšta wschitke řekaja, pschiščol. Ale wón
 je nimo teho wscheho řhwatał, šo by čłowškim duščam
 Šesufa pschinješł a s tym wěrneho Boha. A hdyžkuli
 ewangelion město namaka a šo dušče Bohu wotewriču
 a jeho Duchu s wyšokosče dostachu, tam wschitzy špóšnachu:
 Tudy je Bóh najkrašnišcho a najšbóžnišcho pytnycz. Šdžež
 Bože kralestwo mješ čłowjekami bydli, tam čzuia šo jako
 Boži domjozy. S tym Anješom wobř džeja džen wote dnja.
 S nim won a nuts řhodža. Lubosč je tam šacžahnyła;
 paradiz Božeho mēra je tam šałoženy.

A hdyž tež je hušto hinał: Pawoł šam bu w Distrye
 šamjenjowany — wón wošta na šwojim mišionskim pucžu.
 „A wonaj pošylnejščaj te dušče a napominajščaj jich, šo
 byču we wěrije woštali, a šo psches wjele štyškosčow mamy
 nuts hieč do Božeho kralestwa.“ Tak dnyrbi byč. W čzerpjenjach
 špóšnajesch, šo šy wot šwěta k něčžemu wyschšchemu dóičol,
 k Bohu. Ty šhonič, šo je hrěch w šwěče, pschecžiwnošč
 pschecžiwno temu wschěhomóžnemu a šwjotemu Bohu mješ
 čłowškimi džěčimi, ale to čže šašo wěščizischeho ščini, šo Bóh
 s tobu bydli a ty s Bohom; a ty šo pschezo bóle wot šleho
 wučizščizich a Bohu šbližich. Njech přēja Boha tež w našchim
 čzašu, njech šbēhaja šamjenje šlych šłowow a nješutkow
 pschecžiwno šwěrnym wučobnikam — woštajče we wěrije.
 Šójče s wobštajnošču dale. To je pucž do Božeho krale-
 stwa. To šu wrota k Bohu. O Božo, ta je luta wješe-
 lošč a rjanosč pschi twojej prawizy wěcznje.

Budž ty mój, ja čžu twój
 Woštacz a hrěch hidžicž,
 Psches wěru čže widžicž. Šamjen.

M. w M.

Psches štyškosče do krašnosče.

Šswój šchiž wšmi na šo, ščesčžano,
 Kroč ša Šesufom šwěru;
 Njech wětry hwrja, mróčži šo,
 Psches tyščnosč póndžesch k mēru.
 Raž Bóh čže wjedže, dži,
 Wšcho s jeho rufi wšmi
 A wješel šo na tamny čzaš,
 Šdžež šbóžni dušče wěczny šwaš.

Sčtož ščesčžan nječž tu šamóže,
 To šnaje miłosč Boža;
 Duž psches mōž brēmjo njepóndže,
 Kiž Bóh čzi napołoža.
 Sčtož kladže na ramjo,
 Šjet s džakownosčju wscho;
 Ta wěstosč šmēruj, troščtuj čže:
 Sčtož čzini Bóh, wscho dobre je!

Ššam Šhryštuf psches šchiž, čzerpjenje
 Še njebjā krašnosč dobył;
 Duž ščesčžan řadacz njemóže,
 Šo by tu w rōžach pobyl.
 Šlej, krašnosč njebieska
 Ta s čžernjom šatečewa;
 Sčtož nješe šchiž ša Šesufom,
 Ššo woblecže tam s purpurom.

Njech Šbóžnik ščit a šlónzo je
 Šam wěrijazym na šemi;
 Ššo jeho šchiža troščtujče,
 Kiž mozy hrěča lemi.
 Sčtož čzerpi s Šesufom,
 Š nim póndže junu dom,
 Šdžež wēja palmy šalemške
 A šwa krašne dobyče.

Duž bēdžmy šo a ščerpliwje
 Šchiž nješmy w horju šwěta;
 Wščaj Boža miłosč dala je
 Šón nam ša čzašne lēta.
 Nad šchižom na šemi
 Ššo kóna šybol;
 Ty šmēješ, dušča, řaduj šo,
 Šo šylšach Bože kralestwo!

K. A. Fiedler.

Špěwarške.

We wulkim mēščje bydlesče w pošmurjenym pincžnym wo-
 bydlenju, psches kotrehož nište wošna šwětko jeno šporje s wuškeho
 dwora padašče, jena čžěšliška šwójba. Wuž bēšče šo do picža
 dał a s tym šebje a šwojich do nušy a hubjenštwā pschinješł.
 Š tymle ludžom šastupi duchowny, došelž bē šhonič, šo mējachu
 woni ščěščlětnu džowku, kiž hiščezje ščezena njebē. Wuž njebē
 doma. Šako wón žonje rošpraji, čžeho dla je pschiščol, wona
 šmējizy řjekny: „Kiž jeno jene, ale wschē ščtyri džěčži šu nje-
 ščezene.“

Duchowny jej na to řhutnje do šwědomnja řěčecž počža;
 ale wona bē žple hješdžakniwa a šdasče šo ša jeho napominanja
 s žyła nješchistupna byč. Wón šo ju woprašča, hdy je rodžena,
 a da šebi to a druge s jejneje domišny powjedacz. Škónčnje štaji
 praščenje, hdy bu řonřimowana, na čžož wona se šwojeje ščinje

Porstowe spěwaršće pschinješe a jemu prěnju stronu wotewri. Tam stejesche napisaše: „A dopomnjenju dosta tule knihu džen hwojeje konfirmazije Marja Kmochez sa pilnosć, fromnosć a dobre sadžerjenje. Palmorum 1872.“

Sako so wón ju woprascha, hacž dha je tež w tutej knišy čitala, wona wobkruczesche, so je tale kniha we wulkej nusi husto jejny jeniczi troscht byta. Na to so wón wobhoni, hacž je tamny předať, kotryž je ju něhdy požohnował, hišće žiwy. Wona džesche, so je hižom morny.

Duchowny jej do woczow pohlada, prajizh: „Šhto drje by tónle muž prajit, by-li nětko tudy psched wami stal a widžecž dyrbyał, so jeho něhduscha konfirmantka, kotraž jemu tał wjele wješela činjesche, kaž pohanka hwojim štyrjom džecžom bjes hwojateje kschćenizh wotrosč dawa?“

Duž wona s hloškom płacáč pocža a njemóžesche hyslow dla dolho žaneho płowčka wurjez. S radosčju wona nětko pschiswoli, so dyrbyachu so jejne džeczi kschćicž. Ženu njedželu popoždnuju mějesche so tale kschćeniza. Běsche to hnujazy napohlad, jako tsi najstarsche džeczi wokolo dupy stejachu; najmlódsche bu hišće noschene. Tež nan bě pschi tej sšladnosčzi pschitomny.

Dopomnjenje na domišnu a na wobnowjenje kschćeniskeho płuba, so tymle spěwarškim pschisamkaze, běsche s klucžom bylo, s kotrymž so tale, s woprědka na šdace žyle samknjena wutroba wotewri.

F.

Rak je so s twojim wobrocženjom mělo?

W hewjernei Amerizy woprascha so ras mišionar wobrocženeho Indijanarja, kał je so s jeho wobrocženjom mělo. Indijanar njemóžesche jemu s woprědka žaneho praweho wotmolwjenja dacž. Ale jako běschaj wobaj hromadže kruč do lěka pschischłoj, wosta Indijanar stej, nasbėra šebi něschto hucheho drjewa, sšladže jo do toka wokolo, kadži do šrijedža čerwja a šapali drjemo.

Sako čerw pntny, so so to drjemo pali, pschilěje wón pał na tón boł, pał na tamón; wschudže bě woheń. Šduž bě tał so podarmo na wschě bofi wobrocžował, šalěš na pošledku do šrijedžisny a lehný so kaž šadwělujo, s wumrjecžu. W tym šamym wokomiku hračny Indijanar čerwja s ruku a čerw bě wumoženy.

„Šlaj“, praji Indijanar, „to bě tón pucž, kotryž je mje Wóh wjedt; ja čujach woheń Božeho hněwa a pntach, kał bych jemu wucžefnył; ale wschudžom widžach tutón woheń psched šobu, a nihdže njewidžach žaneje pomozy ani žaneho wumožjenja. Na pošledk špuschecžich wschu nadžiju a myšlach, so dyrbyu šadwělowacž, duž pschińdže Šesuf a wumoh mje s helškeho wohenja.“

S.

Móž hrěcha.

Mark. 6, 17—28.

Šan kschćenik běsche mandželstwo-šamazemu Šerodaschej a Šerodiadže nernošć prajit a jimoj jeju hrěch porokował; to pał dyrbyesche wón se hwojim žiwjenjom šaplacžicž. S teho widžich, šajku móž ma hrěch, nechze-li so wutroba hrěcha dla kšostacž dacž. Šidženje, kotrež mějesche Šerodiada pschecžimo Šanej we hwojej wutrobje, ju, jejneho muža a jejnu džowku mordarjow ščini; wono je płomjo, kotrež móže žykeho čłowjeka ššajscž, hdyž so s čašom njewuhajnje a s wutrobju njewotštroni.

Šlaj, luby čitarjo, tu widžich, s čemu šy šhmaný, hdyž hrěchej we hwojej wutrobje ruma wostajisch, a tał mōže šle šłowo, kotrež lohkomýšlne wuprajisch, tebje pschezo s čžeškim hrěcham dowješč. A nješby-li tež runje mordar, dha tola kaž Šain bjes

měra wokolo bludžisch. Tvoje šle šwědomnje čže wobnjo a nožy čžwiluje a čži hrěch jako tał žalofny pokasuje, so wjazy nješambžejch do hwojeho Šbóžnika wěricž. Duž wobarnuj hwoju dušchu!

F.

Knjesowy čaš.

(Spitta.)

Psalm 130, 5—8.

Šłóš: Božo, Knježe teho šwěta —.

Twój čaš njeje hišće tudy!
To njech wotmolwjenje je,
Šduž ty štyšny, čžěšny drubdy
Šyřasch nusi škonjenje.
Čžakaj jeno šhwilku ty,
Čžakacž šbože pschinjesy.

Šduž čže tyšnosč šnjeměruje
A čži španje rubi wscho,
Šduž čže nusa nadpaduje,
Šichezo wjetšcha šjewi so;
Džerž so tutoh' šłowa wschaf,
Měrnje pschecžerš wschitto tał.

Róždy šaran, kóžda šana
Wupróšnicž so přjedy ma,
Nje' tu wjazy šrepka žana
Tvojoh' wina wješela,
Njewěsch nihdy radny šej,
Dha Knješ pomha prošcherjej.

Budžesch wschědnje hubjenišchi,
Šhubi wschón troscht wutroba,
Troschtar je čži tehdy bližšchi,
Wjele bližšchi hacž so šda;
Wutroba jom' šama so,
Widži našche hubjenstwo.

Knješ da so nam w lubošnosčzi,
Njeje nihdy nješmilny.
Čžakaj jeno w ščerpliwosčzi,
Wudžerž w čžichej wěrije ty,
Dha ty šhonišch bórny šaš',
Wěšće pschińdže jeho čžaš.

Šrašesch: hdy b'dže wumožjenje?
Šduž čži s lěpschom' pošluži.
Wěť wschaf jeho šłowu rjenje,
Hacž čžaš jeho bje čži.
Wěť a pschecžerš, nadžij so,
Hacž so krašnje škonja wscho.

D čžaš twojoh' wuštrawjenja
Šónž je wscheho hubjenstwa;
Bliški je čžaš wumožjenja,
Šduž čže šmjercž we mozy ma —
Šo šrudžbje so pošaje
Šeho krašnosč šawěšče.

Šurij Bróšl.

Wječorna Boža šlužba.

Šo krašnym dobyčju pola Šedana marschėrowasche Thüringški regiment do Šarisa a pschińdže s přěnjemu nōžnemu šwartėrej do

wšy. Wšitke domy so s wojakami pjelnjachu a tola jich wjele žaneho ruma njenamaka. Duž wša jena kompanija w zyrkwi kwartěr. Ludžo ležachu we łóžji, offizérojo w kapali. Šmjerč spróžni wojazy wupšestrejachu so k spanju. Duž džěšče jedyn mjelcžo, kiž bě domach s wučerjom, njewidžany na khor, kwasche towarškej a prošesche jeho, so by měchi pacžil. Wón sam pať so na byrglowu ławku šnywšchi hrajesche s polnymi hložami: „Nječ Bohu džakuje so wutroba wšchěch ludži.“ A hlaj, spróžni wojazy, woni wšchitzy sašo wotucžachu. Jedyn po druhim spěwa s móżnym hložom sobu a šwjedženšy kwalbnj kherlusch pšes zyrkej do čžicheje nozy a pšes wšchitke wutroby kincži:

Mj Bohu Wótzewi
A Šynej kwalbu damy,
Tež Duchu šwjatemu,
Wot kotr'hož wšchitko mamy:
Tej šwjatej Trojicy,
Kaž bě wot spocžatka,
A nětko pšezgo je
A budže bjes kónza.

Njedajće so sawjesč, ste rěče skaža dobre pocžinki.

(1. Kor. 15, 33.)

Pray mi, s kim wobkhadžěš, a ja čži rjeknu, sčto šy“, hižom pšchizlowo praji. Kať wažne tola je, so šwoje čžaby wobychnjenja w towarštwje Božich džěčži wužiwamy, hdžěž kóždy se šwojim darom druhemu šluži a kóžde žehliwe wuhlesčko šwoju žahlošč druhemu šžěluje. Džěčžo Bože, kotrež ma nad towarštnošću se šwětnymi čžlowjekami sašo spodobanje, je se šwojej wutrobu wot teho Anjesa twochnyło. Tola pšezgo njemožemy šebi šwoje towarštwa wuswolecž. Wšchetož našče powołanje a postajenje w čžlowškim žiwjenju naš wjele je šwětnymi ludžimi hromadu wóžji. D so bychmy tehdy pšezgo wot šwěta njewomasani wostali! Hdžž so šwěť k Božemu džěšču liščězi, s nim rjenje čžini a jo do šwojich waschjow scžahnyč pyta, dha ma wón jeno tón wotpohlad, so mohł potom pošlabjene Bože džěčžo sazpiwacž a so jeho wliwa wšdawacž. Šesuf pať je šwětny. Tón móže naš pšchod šlym wobarnowacž.

F.

Sčtož běšče najbóle nadpadowaze.

„To so džiwne trjehi“, praji jedyn teju dweju mužow, kotrajž so na rjanym wuhladže w horach setkajachaj. „Wšchod nělotrymi dnjemi setkachmoj so na napo kowej skale a nětko waš na kónzu šwojeho pucžowanja sašo nadeńdu. Wš scže pucž pšches hory wěšče po tamnym boku schoł. Sčto je wam najbóle nadpablo? Čžemu scže so najbóle džiwat?“

„To čžu wam ja žyle sprawnje prajicž, knjes aššboro“, tón drugi pomaku wotmolwi. „Sara wjele šym w tutych dnjach na wšchelach kražnych městnach horow rěčecž klyšchal; ale mjeno Bože ani jenicžki rót mjenowal njeje. Na kražne wuhlady je wjele rukow pokazalo; to pať nadešchol nješym, so by we wšchitkich tych towarštwach jenicžka wutroba s jenicžkim šłowom na teho Anjesa Šesufa pokazala. To dhrbju so tola džiwacž. To je tola tať, kaž by naš Boh a Šbóžnik s čžlowškeho žiwjenja čžisče won był. Mj čžlowjekajo šebi myšlimy, so wjele kražneho widžimy, a tola

to najkražnišče my njewidžimy: naščeho Boha a Šbóžnika, kotryž je tola wjele bliže s nami swjasany hač našče šame mjeno.“

Šilža a Miklawš.

(Šbncženje.)

W šchlesyńskich horach běchu so mjes tym žně domkhowake a wšchitko po starym porjedže džěšče. Šilža bě jenať šrudna, tola pať se wšchej šwěrnosčju šwoju šlužbu w Šawšchnikez domje saštara. Šrótkke powjesče a listy běchu do wšy wot wojakow, pšchi wójštu stejazyh, na staršich dósčke, ale wo Miklawšchu njebě ničžo šlyšchecž. To Šilžu hšchče bble hrjebasche, tať so bě we šwojej wutrobje wěsta, so je wón w bitwje padnył a wumrjel.

Duž so jedyn džěť po wšy powjedasche, so Miklawšch we Šrótkławju w lazareče ranjeny a khorj leži. A jako Šawšchnikez nan wječor šchlesyńske nowiny domoj pšchinješe, dha tam w nich woprawdže stejěšče, so je so mjes druhimi tež Miklawšch Š. s Wadoma, wšchšchi kanoněr pola šchlesyńskeje artilleri-brigady, w bitwje pola Weišenburga do lěweho ramjenja a do nohi tšěleny, čžezžy ranjeny do Šrótkławja dowješł a tam na šwoje rany a na hłowjazu khorosč khorj leži.

„Luby nano, luba macžě“, sawoła Šilža, hdžž to sašlyšcha, „ja dhrbju k njemu, ja dhrbju jeho widžecž, ja dhrbju jeho woghladacž, ja dhrbju jemu wotprošć, sčtož šym jemu šleho a šrudoby nacžinila. Wotpuschčěče mi, so k njemu kawatam.“ Tu njebě žane wotradženje, džěť a nóz wona žaneho mēra njemějšče a Šawšchnikez macž šama napošledk sa to hložowasche, so by so jeje wola štala. Sčto pomhasche? Šawšchnikez nan dhrbjěšče so s njej na pucž podacž a pšchindže s Šilžu do Šrótkławja. Š wulkej nusu bu jemu a Šilži wotpuschčěne, do lazaretha k Miklawšchaj sańč. Bědy a šlaby ležěšče tón na šwojim kóžu, jako Šilža s durjemi nuts kawatajo na šwojej koleni pola jeho kóža padny a jeho ruku šapschimny. „Mój lubowany Miklawšcho“, wona plakajo prošesche, „wodaj mi, so šym čže hdy šrudžika, wodaj mi wšchitko, sčtož šym tebi pšchi naju rozžohnowanju prajila, so njemožu tvoja byč. Sa čžu tebi wšcho prajicž a nječam tebe ženje wjazy wopuschčěč, jeli so wo mnje rodžišč! Šeno njebudž na mnje šly a wodaj mi“. Tať wona žalosčěšče a šlyšy so po jeje lizomaj ronjachu a s woczow so jej plomjo najwutrobnjščeje lubosče šwěčšěšče. A Miklawšch — jemu bě, jako by s čžěkeho šona wotucžil, so s wjěšelosčju na nju šmējtotašče a jejnu ruku twjerdže kłóčšče. Ščecž wón šlabosče dla wjele njemóžšče, ale s jeho mišow bě widžecž, so je wšchitko wodat.

Šilža pať, hdžž tež s wulkej próžu, dowolnosč dosta, so šmē w lazareče wostacž a tam khorjch a ranjench wothladowacž pomhacž. Šeneho khorcho pať wona s najhorliwšchaj šwěrnosčju a lubosčju pšchede wšchitkimi druhimi wothladowasche, a tón bě Miklawšch. Wona jemu wšchitko šwupowjeda, sčto wona je, a čžeho dla je ně prajika, hdžž je ju sa žonu mēčž čžył. Šejneho nana pať je mjes tym Boža rucžka sajala a s Miklawšchom so s Božej pomožu a pšches Šilžine šwěrne wothladanje dale bble polěpšchowasche. Wón bě tať čžezžy ranjeny, so drje khorjny wostanje a njebudže wjazy wojeršku šlužbu saštacž mōž. Ale wón tón čžab docžacž njemóžšče, so bychu jeho sahojeneho s lazaretha puschčžili. Sčto je potom čžinił, móže šebi kóždy myšlicž: Wón je šwojej lubowanej Šilžu do šwjateho mandželštwa štupi, w kotrymž běšchaj wulžy šbožownje žiwaj. Tež požohnowa jeju Boža mišosč s lubymaj džěščomaj, nad kotrymajž wjele wjěšela dožiwischaj.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Sserbske njedzelske lopjeno.

Wbudawa so kóždy kobotu w Smolerjez knihcizisczěni w Budyschinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

14. njedzela po swjatej Trojizny.

Zap. št. 15, 6—12.

Psched dwěmaj njedzelomaj smy s wutrobny m dźakom napšhecžiwu Bohu, kiž swoju zyrkej krajuje wodzi, a napšhecžiwu lužiskim stawam, kotrejž su khroble sa naschu wěru wustupile, na to spominali, kať je čžěsti kral Matthias psched 300 lětami wobkruczil, so smě so we Lužizy ewangeliska wucžba na wschitke čžasny kwobodnje wucžicz. Tuto wobkruczenje ma wulku wažnosć sa naš. Demu mamy so dźakowacž, so smy ewangelszy, so njeje so ewangelijon we Lužizy potkóczilo kať w kuřodnej Čžěstej, hdžež na tónzu 16. lětstotytkka ewangeliske žiwjenje lubosnje kčžějesche, hdžež pak su čžěszy kralojo hromadže s jesuitami jo psches žalosťne pschesčžehanje saniczili. Ale wjele wažnišči je tón podawł, wo kotrymž nam nasch dženznišči tekst powjeda. W nim jedna so wo to praschenje: kať budže čžłowjek sbóžny: psches sakoń abo psches ewangelijon, psches skutki abo psches wěru, psches sařlužbu abo s hnady? Přeni kšhesčžijenjo bėchu stawy wustwoleneho luda, židži, kotřiz su k wěry pschischli, so je Jesuř s Nazaretha tón řlubjeny meřiař, tón řhryřtuř. We řwojim řwonkownym řiwjenju wostachu woni židži, woni řhodžachu do templa, džeržachu hodžiny modlenja a sakońje jėdže a wucžisczenja, woni řo posčžachu a dachu řwoje džēczi wobřesacž. Ale jako to ewangelijon řo pschego bėle rořřchěrjesche, wořebje psches japoschťola řawoła, pschistupichu ke kšhesčžijanstej wořadže teř tajzy, kotřiz bėchu wot řwojeho naroda pohanj. Wot

nich njeje řebi řawoł řadał, so dnyřba řo wobřesacž dacž a tón zyly sakoń Mójřakowu na řo wsacž; wón bėsche jim wjele bėle jeno kšhizowaneho a horjestanjeneho Sbožnika předomal, kiž je jich hřchow dla wumřel a jich prawdosčže dla řbudženy, a jich napominal: wěrcže do řnjeřa řesuřa, dha budžecže sbožni. Řicžba tutnyh kšhesčžijanow, kotřiz bėchu nėhdy pohanj bly, rořčžesche pschego bėle, kať, so bu jich bėřsy wjazy hacž židowskich kšhesčžijanow. Duř mėnjachu tuczi, so prawje njeje, so maju řo wobřesanje a Mójřakowu sakoń, kotrajž řtaj wot Boha wustajenaj, sa nėřchťo řnadne. Sčťoř čžze to sbože dostacž, tón dnyřbi řo teř tym sakońjam podčžiznyč, kotrej je Bóh řwojemu wustwolenu luđu dał, pschetoř to sbože pschindže wot židow. Řeho dla dnyřbi kóždy, přjedy hacž može kšhesčžijan byč, žid byč, řo wobřesacž dacž a zyly Mójřakowu sakoń, niř jeno 10 řasnje, ale teř wschitke druhe wustajenja na řo wsacž. řaj, nėkottř džėchu kať daloko, so runjewon prajachu: řeli so řo njedacže wobřesacž po Mójřakowym wustajenju, dha njebudžecže sbožni. Psches tajke řadanj sřbudžichu pak wulle rořhorjenje mjes pohansky kšhesčžijanami, wořebje w Antiochiji, hdžež bėsche wulka kšhesčžijanřka wořada. Řėkottř rořhnėwachu řo, drusy praschachu řo polni bojosčže: možemy řwojeje sbožnosčže woprawdže wěsczi byč, hdyž jeno do řesuřa řhryřtuřa wėrimy a řo židowskim waschnyam njepodčžiznyemy? řawoł a řarnabař, kotrajž bėřchťaj řo runje wot přėnjeho miřionskeho pucžowanja do Antiochije wřócžiloj, wustupischťaj je wschěj řwojej mozu pschecžiwu tutym židowskim kšhesčžijanam,

ale podarmo. Jašnje pšna Pawol, kajki strach tu zykej kšhesčizijanskej wěrje hrosy. Sdyž židowszy kšhesčizienjo se swojimi žadanjemi dobudu, budže zyke kšhesčizianstwo jeno židowska sekta a njebudže šo mjes pohanami roščericz, haj sažošt ewangelija je powaleny. Duž roščudži šo, do Jerusalema pucžowacž a tam s druhimi japoschtolami wotutym tak važnym praschenju jednacž. Wšchitzny japoschtoljo a starschi Jerusalemskeje wošady šo seńdžechu, dolho šo roščerčowachu a njemóžachu pšhes jene pšhincž, hacž škónčnje Pětr s móžnymi šlowami to praschenje roščudži. Wón pokasa na to, kak je Bóh šam na džiwne waschnje sjewil, šo je jeho wola, šo dyrbyja tež pohanjo ewangelijon šhšhecž a wěrícž; wón warnuje jich, šo njebychu Boha s tym spytowali, šo pohanam cžezki pšchah šakonja nakladuja, kotryž nješbu ani wótzojo ani woni šami njesč mohli, a wón wušnawa šo: my wěrimy, šo budžemy pšhes hnadu Šnješa Šesom Šhryšta šbóžni. Tuto wušnacze je sažošt kšhesčizijanskeje wěry:

My wěrimy, šo budžemy pšhes hnadu Šnješa Šesom Šhryšta šbóžni.

- Potajkim 1. niz pšhes šakon, ale 2. s hnadny, 3. pšhes wěru budže cžlowjek šbóžny.

1. To najwažnišče praschenje, na kotrež dyrbi kóždy wěste wotmolwjenje wjedžecž, reka: kak budu šbóžny? My wotmolwimy: niz pšhes šakon, niz pšhes šutki. Šnje kaž židowszy kšhesčizienjo mēnjachu, šo budže jeno tón šbóžny, kiž šo wobrešacž da a zyly Wóššafowny šakon na šo wošnje, tak je tež dženska mjes ewangeliskimi kšhesčizianami to mējenje daloko roščerjene, šo móže cžlowjek se swojimi dobrými šutkami šebi šbóžnošč šašlužicž. Sdy bychmy šo džeczi w šchuli prascheli; kak budžesch šbóžny, by jich wěšče wjele wotmolwilo: pšhes to, šo šym pšbožny, šo šo hrěchow hladam, šo šemšchi šhodžu a šo modlu. Tak někotry dorščženy mēni: ja cžinju, šchtož štaj mój nan, moja macž mje wučžiloj a šchtož šym w šchuli a pacžerškej wučžbje wufnył a na tym cžinju došč, haj, wón pyta šwoju wutrobu, hdyž ju hrosa a bojošč pšchi myšli na šmjercž a šud šapšchimnje, pšhes to šmērowacž, šo šebi praji: ja nješšym šradnył, ja šym pšchezo šprawnje živy byl, ništo njemóže ničžo šleho wo mni powjedacž. Tak někotry žarowazy troščtuje šo tak: našch luby šemrjety bēiche pobožny, dobry, šmilny, tehodla je wěšče do nješšej pšchischol. Njerēka to: pšhes šakon šbóžny byčž, šebi s dobrými šutkami šbóžnošč šašlužicž? Tuto mējenje lubi šo cželnemu cžlowjekej, kiž je wot pšchirody šamoprawy, kiž čže rad se šwojeje mozy pšched Bohom prawy byčž. Ale wono je zyke wopacžne a štrašchne. Wěšče je Bóh nam w šakonju sjewil, šchto mamy a šchto nješšemy cžinicž, a je šlubil: cžin to, dha budžesch živy. A šchtož je Bóh šlubil, to wón tež džerži. Šchtož Boži šakon dopjelni, tón budže šbóžny, ale wopomni tón zyly šakon bjes wuššacž. Pišane šteji: Šchtož zyly šakon džerži a šhrěšchi na jenym, tón je zyly šakon winojty. Šchto pał móže šebi prajicž, šo je zyly šakon džeržal, šo njeje jenicžku šasen pšchestupil ani w šutkach ani w šlowach ani w myšlach? Pětr šo wušnawa: ja šym hrěšchny cžlowjek, Pawol škorži: wolu ja derje mam, ale šo bych došonjal, šchtož je dobre, to ja njenamam. Luther šdyčuje: moje hrěchi, moje wulke hrěchi! Čžesch ty, luby cžitarjo, lepšchi byčž dyžli tucži mužojo Boži? Čžim bóle šo próžujesch, Boži šakon do-

pjelnicž, cžim bóle pšnajesch, šo to njemóžesch, šo je šakon cžezki pšchah, kotryž cžiščez, kotryž tvojou dušchu njeměrnucžini, kotryž tebe s tej wěštoščzi pšhincž njedawa: nětk je došč, nětk budu na kóždy pad šbóžny. Ně, pod knjejštwom šakonja dyrbimy škoržicž: Ša hubjeny cžlowjek, šchto budže mje wumóž wot cžela šmjercze! Wšchitzny pobožni štareho a noweho šluba šu to šhonili. Pšhes šakon njebudžemy šbóžni, je šutkami njemóžemy šebi šbóžnošč šašlužicž.

2. Ale šbóžni budžemy s hnadny. Šchto je hnada? Na Šesuku móžesch ju widžecž. Wón je w šlubjenym štraju wokoło šhodžil a špróžnych a wobcžženyh s šebi pšcheprošnył a to wot nich wšal, šchtož jich cžiščezesch; wón je šhorny na cžele a na dušchi wuštrowil a jim prajil: štan a šhodž, tvoje hrěchi šu tebi wodate; wón je cžerpil a wumrjel a šwoje žiwjenje dal s wumóženju ša jich wjele. A cžehodla je wón to cžinil? Š lubošče s šhubjenym cžlowjekam. Šnada je ta lubošč, kotraž šo nad hrěšchnikami šmili. Wšchitko, šchtož šmy a mamy, je hnada. Š hnadny je Bóh naš štworil, šrašnje wuhotowal a šdžeržal. Š hnadny je wón šwojeho jenicžkeho Ššyna do šweta pošlal a do šmjercze dal. A po tym, šo je našch Šbóžnik na šchizju wolał: došonjane je, móžemy šo troščtnje na to špušchžecž: Bóh je nam hnadny, wón nješšahdža s nami po našchich hrěchach a nješšaplacži nam po našchich šlójčach, wón je našch Wóž a čže, šo budžemy šbóžni. Tak njewotwišuje našcha šbóžnošč wot naš, ale wot Boha, a našche šbože njewotpocžuje na našchich šutkach, ale na Božej hnadze. Še pał Boža hnada sažošt mojeho šboža, potom móžu šwojeje šbóžnoščze zyke wěšty byčž ša cžas a wěčžnošč, potom móžu ja kóždy cžas šbožowny byčž, žana štarošč wo wšchědny šhleš, žana šlójč cžlowškeho nje-pšchecželstwa, žana šrudoba w domje, žane nješbože w pošwołanju njemóže moje šbože šnicžicž, pšchetož Bóh je mi wšchah hnadny, a wšchitko, šchtož na mnje pšhincž, je šutk jeho hnadny; potom móžu pšchezo troščtny a wješely byčž, mje njewobcžžuje žana hrěšchna wina, pšchetož ta je wodata a pšchifryta wot Božej hnadny; potom nješšym ja ženje wopušchženy, a hdyž wšchitzny mje wopušchžez, Boža hnada je pšchi mni a wjedže mje po prawym pucžu, a hdyž dyrbyju w šwojej pošlednej hodžinje tuton šwět wopušchžicž, dha wošnje Boža hnada moju dušchu s tuteho hubjenštwu do nješšejkeho raja.

Šso zyke šamo wot šo rošymy, šo njemóže ništo šebi hnadu šašlužicž. Šchtož něčto doštanje po šašlužbje šutkow, njeje hnada, ale šaplacženje. Wěda temu, kiž šebi wot Boha šaplacženje žada, tón šo šam šatama, pšchetož my wšchitzny šmy hrěšchizny a žadny hrěšchnik njemóže pšched Bohom wobštacž. Tež tak njeje, šo budžemy s hnadny a se šutkow šbóžni, šo dyrbimy to cžinicž, šchtož móžemy, a šo Bóh nam s hnadny Šesom Šhryšta dla to dawa, šchtož nam hišchče s pošnej prawdoščzi pošbrachuje. Ně, Boža hnada je wjetšcha; se šwojim cžinjenjom njemóžemy jenicžki hrěch wurunacž. Šchtož Bóh dawa, to dawa wón zyke bjes šašlužby a doštojnoščze. Našcha šbóžnošč je zyke šutk Božej hnadny.

3. Ale jene dyrbimy tola cžinicž, mjenujzy tu hnadu šapšchimnyčž; a to štanje šo pšhes wěru, kaž Pětr praji: my wěrimy, šo budžemy pšhes hnadu Šnješa Šesom Šhryšta šbóžni. Wěrícž pał njerēka jeno, to ša wěrnno mēčž, šchtož šteji w bibliji pišane, šchtož žyrkej wučži, ně, wěrícž reka: šo dowěrícž, šo na Božu hnadu špušchžecž, šo s cželom a s dušchu Bohu pošdacž. Sdyž Bóh šebi wot naš wěru

žada, dha wón praji: daj mi, mój šyno, tvoju wutrobu, niz něšto wot twojich kublow, wot twojich dobrych skutkow, ně, tvoju wutrobu, šebje šameho. A tehodla je wěra to najlěpšče, haj, to jenicžke, ščtož móžemy Bohu dac; jeno pšches wěru budžemy Bože džěczi a tak prawi a šbóžni. Ščtóz pak wěri, ščtóz je w Jesušu hnadneho Boha namafal, tón hinaš njemóže, hacž šo prózowacž po Božich pucžach šhodžicž a Boži šafon džeržecž. Šódže prawe džěcžo džafuje šo štaršchimaj ša jeju lubošć š tym, šo jimaj šluži a jeju pošlucha. Tak džafuje šo tež šódždy wěrijazy ščhešćijan, kiž je Božeje hnadny wěšty, šamo wot šo pšches šwoje čžinjenje a wostajenje, pšches šwoje žiwjenje a šadžerženje. Wěra bješ škutkow je morma, njeje š žyła wěra. Ale dobre škutki wěrijazeho njejšu žana šašlužba, ale šu plód hnadny, kotruž je doštal, a tehodla ma Bóh nad nimi šwoje špodobanje.

Duž wostanmy pšchi tym a štajmy šwój trošcht a šwoju nadžiju w žiwjenju a wumrjecžu na to wušnacže Šětra: my wěrimy, šo budžemy pšches hnadu Šnješa Šesom Šhryšta šbóžni. Tuto wušnacže je pošledne šłowo še rta Šětra, kotrež japosčtolške škutki nam powjedaju; wono je žyłe pšches jene š tym, ščtož šwjaty Šawol pšchego šašo w šwojich lištach pišče: š hnadny šče wy šbóžni ščžinjeni pšches wěru. Šětr a Šawol, najwjetšče japosčtolaj teho Šnješa, pšchpowjedataj nam: Pšches hnadu dnyrbiš šbóžnošč doštacž. Šamjeń.

M. w B.

Pšches hnadu budžemy šbóžni.

Šłóš: Ščtóz Bohu wjetščnemu šo podda —

Pšches hnadu junu šbóžnošč šmēju,
Šraj š twjerdej wěru, wutroba!

Pšches hnadu měra palmy žněju,
Šdnyž wobjimam šchiž Šbóžnika.

To wěczna wěrnošć wostawa:

Šam hnama njebj wotanka.

Pšches hnadu! Duž šo nješpuščžamy
Ša doštojnošč a počžinki;

Šy Šhryšta krej a prawdošč mamy,

Šnej šbóžny trošcht to we dušči?

Nětk šmjercž naš traschicž njemóže,

Šaš hnama š njebj powjedže.

Pšches hnadu! Džerž šo teho šłowa,

Šdnyž hrěch čže tama, čžwiluje;

Šlej, Šhryšta krej wo hnadu wola,

Šdnyž štejščy w prawej pošucže;

Hacž runje šyn bē šhubjeny,

Pšches hnadu Bože džěcžo šy.

Pšches hnadu! Pšchi tym šawoštanje,

Ša wěrnošć ženje nješhabla;

Š tym trošchtom šlawaj šódže ranje,

Šón budž čži wěry šotwiza;

Šiščy wšchědnje do wutrobny šej,

Šo hnadu mašč pšches Šhryšta krej.

Pšches hnadu! Š ty šbóžna wěra,

Šak ty mi dušču wošchewješč!

Šy, moje žórló troščta, měra,

Šaž mišy jandžel šo mnu džěšč,

Hacž junu wrota šalemske

Ši Šhryšta hnama wotanknje!

K. A. Fiedler.

Šwěrnny a žohnowany duchowny Šarms w Šermansburgu tole še šwojeho dušchopastyrškeho žiwjenja powjeda:

Šwojaš, kiž Šnješa Šesuša wutrobnje lubowášče, je mi še šwojeho přjedawščeho žiwjenja wjele powjedal; to bēchu drubdy žadławe wěžy, kotrež nječam wošpjetowacž; Bohu Šnješej šym je w modlitwje wuštoržil a jeho prošyl, šo by naščemu wótznemu krajej a jeho wójšku hnadny byl. Ale šašpowjedacž čžu, šak je tón muž, kiž je nětk domach pola teho Šnješa, š šwojemu Šbóžnikej pšchiščol; wón bē tehdy nimale 30 lět šary. Šu macže, lubi čžitarjo, powješč, wot njeho šameho powjedanu.

Džěšacž lět šym wojaš byl a po žyšym wótznyšm kraju wokoło šhodžil, wošebje w njeměrnnyh lětach. Šež we wukraju bēch. Še wulkich a mašnych měštach, we wulkich a mašnych wšbach šym dlějšči abo krotšči čžaš ležal a tehodla kraj a ludži šnaju. Bēch š woprědka štrony, šak šo šo mi derje džěšče, potom pak buch šhoru a tradach. Šěšči šym dolhe pucže čžiniš a tež še želešnižu pucžowal, žyrtwje a theatry wopštowal, na rejwanškej šubi špěwal a w šhorowni šdychowal. Šiščacž, čžitacž, ličicž a hiščeže wjazy šym naukušyl. Šola wuščkow derje štejach, wot towaršchom bēch čželčenty. Šdžěžkuli pšchindžech, buch pšchecželniwje powitany. Šdy bychu šo mje dla wěry prašcheli, dha bych šnadž wotmolwil, šo šym ščhešćijan; a tola njemějach žaneje wěry, žaneho ščhešćijanštwu. Šusto drje bēch po pšchikani šemšchach, runjež ščhešćijan njebēch. Šwoje žyłe naboženštwu w tym wobšterejšče: tyšjednyrbišč kradnyčž a dnyrbišč wušchšchim pošlušchny byčž. Ale čžehodla to, to njemjedžach. Šiblije njemějach, modlitwy nješnajok, šhěrlušče špěwacž njemóžach, na Boha Šnješa, na njebjška a na helu nješpominach. Ši je džęška šak Boži džiw, šo pšched wulkimi hrěchami a nješkutkami wobarnowany wostach. Šo je najwjetšči hrěch, bješ Boha a Šnješa Šesuša živy byčž, to tehdy njemjedžach, a picže, hracže, klecže ša hrěchi njemějach. A tola, mi pšchego něšto pobrachowášče. Ale ščtoha? Šaš šlyšchach na kralownyh narodninach šhěrlušč: „Nječ Bohu džafuje šo wutroba wšchěch ludži“; šylšy mi do woczow pšchindžechu a njemjedžach čžehodla!

Šedny džęń do wješneho burškeho doma pšchindžech, hdžęž mějach thdžęń wostacž. Šur mje pšchecželniwje powita a mi moju šomoru pošafawšči šo mje woprašča, hacž čžu š nimi wobjedowacž. Džafnje to pšchitwšach. Šako do wulkeje čžisteje štrwy šašstupich, bēchu hižom wšchitzy š wobjedej šhromadženi, bur a jeho šwóšba a čželedž. Šedž bu pšchinješena. Ale šak mi bu, jako wšchitzy štejo ruzy štyšnychju a hošpodaš š nutryšm hłoškom šapocža: „Wšchitčy wocži čžakaju na tebe; a ty dawášč jim jich jědž we šwojim čžašu. Šy wotewrješč šwoju ruku a našchęžęšč wšchitko, ščtož žiwe je, š dobrym špodobanjom.“ Šotom ščžehowášče šwjaty Šótčženašč, Šutherowa modlitwa š jědži a na to pšchindžechu tele šłowa: „Tutu jědž žohnuj nam Bóh Šótž, Bóh Šsyn a Bóh šwjaty Duch! Šamjeń.“ Wšchitzy, šamo mjěšče džěczi štejachu nutryšje še štyšnyšmaj rukomaj, čžišče šobu špěwajo; tež najmjěšče, lubošny hólčžł, lětko šary, bē pěšne a čžiche šak w žyrtwi. Šeno pošlednje „šamjeń“ praješče šobu, najškerje š džěcžazym wješelom, šo nětko jědž došta. Šež ja bēch pšchitšojnoščže dla štanyš, ale mojej nošy pode mnu ščchepjetáščtej, šak hnuty bēch. Šeno malo jědžech. Wšchitzy druby bēchu wješeli a šo našchęžichu. Šo wobjedže šašo šwjatocžnje štanyšju, štyšnyšju ruzy a hošpodaš praješče: „Džafujčže šo temu Šnješej, pšchetož wón je dobročžiwny a jeho dobrota traje wěcznje“; na to žyše Šutherowe džafowanje hacž do šónza. Wšchitzy šebi mješ šobu pšchecželnje ruzy šłočžachu, prajizy: „požohnuj Bóh“ a „Bóh šaplacž“ a šo na to š šwojemu džělu podachu. Ššamlutki a čžišče tam šedžach. Duž tamny mašy hólčžł še mni pšchibęža a š lu-

bošnej wutrobotosću prajesche: „Powjedaj mi něšto wo Anjesu Jesuſu!“ Sapocžach jemu wo wozkach a krowičkach, wo konjoch a wosach powjedacž; wo lubym Ebóžniku ſam ničžo njewjedžach. Džěcžo njepšeshta proſbyč: „Powjedaj mi něšto wo Anjesu Jesuſu!“ Stóncžnje jemu prajach, ſo wo nim ničžo njewěm. „Što, ty ſy taſ wulki a njewěch ničžo wo Ebóžniku? Duž tež do njebjěš njepšichndžesch!“ džěcžo wotmolwi. Haj, ſwoje žiwe dny běch na njebjěša a helu ſabyl. Ale ſwój woſbud ſ džěcžoweho rta ſlyšecž, bē mi naſtróžaze. Wuńdžech ſe iſtwy, wopytach wojeſkich towaſchow, ale mój njeměr we mni woſta. Jaſo dom pſchindžech, běchu druhy hižom wječzerjeli; ja ſynych ſo ſam ſ blidu. Mały hólcz, kiž ſo runje lehnycz hotowaſche, ſažo ſe mni pſchiběža, kſutnje na mnje pohlada a džesche: „Prjedy ſo ſ lubemu Bohu modlicž a potom jěcž! Dyrbju ſa tebe ſpěwacž? Pſchindž, Anježe Jeſu, a budž naſch hólcz, a žohnuj, ſchtož ſy nam wobradžil!“ A ſpěchnje ſo wotſali do ſwojeho kóžka. Jěcž njemóžach, jenož po ſdacžu něotre kuſki woptach. Bórh wſchitzy ſwójbni a domjazny ſ wječornej nutroſcži ſaſtupichu. Spěwachu wječorny kſerluſch a poſluchachu na ſlaw Božeho piſma. Stóncžnje ſo poſlatnychu — ja tež — a proſchachu wo wodacže hrěchow, wo dar ſwjateho Duchu, wo ſchitowanje Božich jandželow a t. d. O, kaſ mi bēſche! Kaſ ſo hańbowach a tola, kaſ derje bē mi we wutrobje! Domjazny pſchajachu ſebi mješ ſobu dobru nóz a pſchi tym da mi bur, kiž ſe ſwojej mandželſkeje a ſo mnu hiſchcže wó iſtwe powoſta, Bože piſmo. Čitach w nim, ale ničžo njeroſymich. Tež ja džěch lehnycz, ale ſym ſo tehdy ſ Bohu wolał: „Božo, Anježe tuteho doma, budž tež mój Bóh!“ Njedžela pſchindže a jeinu Božu ſlužbu, do kotrejež ſ burſkeje ſwójbu džěch, ženje njeſabudu. Čuiach ſwoje wobrocženje, ſwoje nowe žiwjenje. Wot tamneho dnja ſem ſym hinaſchi čłowjek, mam ſwojeho Ebóžnika wutrobnje lubo, a ſo nadžijam piſes jeho hnadu do njebjěš pſchindž. —

Stóncžnje jene praſcheńcžo, luby čitarjo! Njeje to naſtróžaze, njeje to ſpodžiwjenje? Telto lēt je tamny wojak mješ kſchecžijanami žiwy byl bjes Boha, bjes Jeſom Khrysta, njewjedžishe ničžo wo Božim piſmie, njeſlyſchesh ničžo wo ſwojim Wumóžniku, wo ſbóžnoſcži, wo ſatamanſtwje, hacž ſtóncžnje, ſtóncžnje w burſkim, domje ſwojeho Anješa namaſa, kotrehož bē ſhubil.

Hdy by tutón wojak abo druhi čłowjek do twojeho domu pſchichoł, mój luby ſerbski pſchecželo, by wón tež w nim ſwojeho Ebóžnika namaſa? Steji twoja ſwěza na ſwěcžniku abo pod kórzom? Wobarnujesch ty drohi Boži dar, drohe herbstwo modlitwy a domjazaje nutroſcže ſwojich ſerbskich wótzow? Sunu budže ſo tebe tón Anješ na tamnym dnju ſa tym praſchecž!

Měr a modlitwa.

Njebohi kanzler Bismarck je ſwojemu ſenſtemu knjeſej napſchecžiwu čaſto we wobſtejnoſcžach byl, hdžěž mēnjesh, ſo ſu poměry jemu piſes hlownu ſroſtke; wón by potom wo puſchcženje ſe ſlužby proſyl, kaž chyzishe tež Heliaſ ſwojemu njebjěſtemu Anjeſej napſchecžiwu ſ džěla bēžecž ſ tym wutwołanjom: „Doſcž je, Anježe, dha wſmi nětk moju duſchu!“ Semu paſ ſo wotmołwa doſta, ſo ma hiſchcže daloki puč pſched ſobu (1. kniha wo kralach 19, 7). To ſo něotremužkuli džělaczerjeje, na woſebje wuſtajentym měſtnje ſtejazemu, tu a tam tež taſ póndže, ſo najradſcho dale wjazny ſobu nočnył, ma-li ſo pſchecžiwu wodže pluwacž. Kaſ rjana je tu tež ſtareho kſerorowa wotmołwa na Bismarckowu próſtwu wo puſchcženje ſe ſlužby w lěcže 1869! Puſchcženje bu ſapowjedžene, a Wylem I. pod ſpomnjenu próſtwu ſamorucžnje napiſa:

„Měr a modlitwa wſcho wuruna.“ To bēſche lēto do wulkeje wójny. Ja myſlu, hdž naſ tež žadny nadawł kaž profetu Heliaſa abo wjercha Bismarcka njewočajuje, wulkeho kſerorowe ſłowa, w tymle naſtupanju piſnje wuprajene, ſmēmny ſebi wſchitzy ſ wutrobje wſacž, ſda-li ſo nam nadawł, wot Boha Anješa daty, pſchecžěſki bycž. „Měr a modlitwa wſcho wuruna.“

F.

Kotry ſamēr maſch?

Enamjenity jendželſki předač Spurgeon (wupraj: Spördſch'n) ſo raſ w naſtupanju naſcheho ſaměra abo wotkſnjeneho kónza taſle wupraji:

Čhžyl-li ja jutſje mórfke pučžowanje naſtupicž, dha njebych po wuſdacžu na přeni lěpſchi parnik ſchol a ſo potom haſle praſchal: „Hdžeha ta kóž jědže?“ Mē, ja najprjedy to roſpominam, hdže čhzu, a potom ſebi kóž wuſwol, kotraž mje tam po ſdacžu najwěcžischo dowjeſe. Wny dyrbicže wjedžecž, hdže čhczče. Kóžerjeje budže hlowna wěz, ſwoju kóž ſ wěſtoſcžu do pſchitawa dowjeſłowacž, w kotrymž čhze kótwizowacž. Tutemu ſaměrej wſcho druhe podleži. Pſchitaw dozpicž — temule ſaměrej płaczi kóžda myſl, kóždy pohlad na mórfku kſartu, kóžde wobkěžbowanje hwěſdow; na to je jeho wutroba ſložena. Wón ma tu nadžiju, ſo do pſchejomneho pſchitawa dojedže, a wón wē, kotry pſchitaw je jeho wólby. Wón njemohl ſwoje woczakowanje hajicž, njebudžishe wón ſwoju ſmyſl žyle na to ſložil. Kaſ je ſtobu, luby pſchecželo? Ty paſ njebjěkam paſ heli napſchecžiwu kſwataſch; kotry je wot wobeju twój ſamēr? —

F.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Eſerbja Wojerowſkeho wotrješa ſu ſo na konſiſtorſtwo wobrocžili ſ wobczěžowanjom, ſo čhze konſiſtorſtwo ſuperintendentu poſtajič, kiž ſerbskeje rěcže móžny njeje. A wěſo budže to wulki njedostatk, hdž ma ſuperintendentu wulki džěl ſerbskich woſadow a ma w tutych woſadach wiſitazije džeržecž. Hacž ſmēje wobczěžowaza petizija wuſpěch, je dwělowaze, hdž je ſo wuſchnoſcž hižom ſa noweho ſuperintendentu roſkudžila.

— Kaž je ſo ſańdženu njedželu we wſchěch ſerbskich žyrkwjach wuſjemilo, ſo ſa Eſerbow w Draždžanach a wokolnje dženkſa ſažo Boža ſlužba w ſerbskeje rěcži džerži. Spowjednu wučžbu ſmēje ſ. ſarač Domaſchka ſ Budeſtez, předowanje paſ ſ. ſarač Kſchizan ſ Kotez. Kemſchenje ſo, kaž hewał, njedželu dopołdnja 1/212 hodžin ſapocžnje a ſo na ſwucženym měſcže, w kſchiznej žyrkwi, wotdžerži. Wopſjet ſo wſchitzy, kiž maju w Draždžanach pſchecželow a ſnathch, proſcha, ſo čhžyli jich hnydom niž jenož ſ wopytej kemſchenjom, ale tež ſ džělbranju na Božim wotkaſanju napominacž a pohonjecž.

— Žaložne njebože je ſo w manövrach ſtało. Patrouilla Diſchajſkeho regimenta mějeſche ſ konjemi Tobjo w bliſkoſcži Birny pſchepłuwacž a pſchindže pſchi tym do hlubiny, hdžěž bē Tobjo pſchi wiſheje lētuiſheje ſuchocže hiſchcže 4 metry hluboke. Konje buchu njeměrne a jědni pod konje pſchindžechu. 11 wojatow ſwoju ſmjercž w žolmach namaſa. Mješ nimi je tež ſyn naſcheje ſerbskeje Lužizy, Gruhl ſ Čornjowa, kotrehož čželo je ſo w Butezach khowało. Bóh luby Anješ troſchtuj ſrudnych ſtarſchich w jich wulkeje ſrudobje!

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Sserbske njeđzelske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščezěrní w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

15. njeđzela po swjatej Trojizy. Zap. št. 16, 9—15.

Filippi je sławne město; pschetož tu bu w lěće 42, přjedy hač je so Chrystuš narodzil, psches wulku bitwu romske křezorstwo sakožene. — Ale hišće wjele sławnišće je město Filippi psches to, so bě Filippi přenje město w Europje, hdžež so ewangelion wo Chrystušku pschpowjeda. Tam přeni ras to hežlo klinezi: Europa je Jesom Chrysta! — Hač dotal bě swjaty japoschtol Pawol jenož w Afiskej wo Chrystušku přědował. Ale jako woni do Troady pschindžechu, so Pawolej w nozy widženje sta. Někajki muž běšće s Mazedonskeje, tón jeho stejo proschěšće a džěšće: Pschindž dele do Mazedonskeje a pomhaj nam! Jako wón pak to widženje běšće widzał, duž bě wón teje wěšteje nadžije, so tón Anjes jich tam běšće powolał, so bychy tam ewangelion přědowali. A hnydom so woni puschězichu s Troady a pschindžechu s přenim běhom do Samothraziskeje a nasajtra do Neapla, a wot tudy do Filippa, kotřez je to wožebnišće město w Mazedonskim kraju. — Mazedonia je přeni kraj w Europje, hdžež jedny křeschězijan pschindže; Filippi je přenje město w Europje, hdžež so ewangelion pschpowjeda. Štót pak je tón přeni cžlowjek w Europje, kotřez přědowanje wo Chrystušku měri? Wo nim powjeda našch džěbnišchi tekst. — Jena žónka to bě, s mjenom Lidia. O wona njeje šebi myšlila, so by jeje mjeno hišće džěnska snate bylo, so bychmy my hišće džěnska wot njeje sa šwoje křeschězijanstwo wuknyč mogli!

Haj, Lidia, přenja křeschězijanka w Europje, je pschiklad sa našče křeschězijanstwo; pschetož wona ma

- I. wotewrjenu wutrobu;
- II. wotewrjenu křěžu;
- III. wotewrjenu ruku.

I. Lidia ma wotewrjenu wutrobu. Haj, křeschězijanstwo nješlucha jenož do hlowny, do rosoma, ale křeschězijanstwo šlucha do šřjedžiny našcheho bježa, do našcheje wutroby, so by nuczata móz našcheho žněho žiwjenja, našcheho myšljenja, rěčjenja a štutkowanja bylo! Šak pschindže pak křeschězijanstwo do našcheje wutroby? — W našchim tekščezje njerěka: „Lidia temu Anjesej wutrobu wotewri“, ale w našchim tekščezje rěka: „Tón Anjes Lidiji wutrobu wotewri!“ — Samknjene wutroby móže jenož Bóh šam wotewrič, pschetož Bóh je cžlowštu wutrobu štworik. Šlejšće tola, šak wón Lidiji wutrobu wotewri. Lidia, s města Thiatirskich, šcharlat pschedawasche. Ale wona bě šwoju domišnu wopuschězila a nětko w Filippje bydli. Bóh šam bě ju do tuteho města wjedł. — Lidia bě wot naroda pohanka, ale psches Bože wodženje bě wona tam israelskeho Boha šejnala a štaji nětko šwoje dowěrenje na tuteho Boha, so wón šwoje šlubjenje dopjelni a Měšiaška poščeze. Pschězo je wona židowske Bože šlužby wopytowala. — A šak džěšće wona tež šabatny džěń, wo kotřymž našch tekst powjeda, won psched město k wodže, hdžež Židzi so k Bohu modlachu. Jenož někotre žony

běchu šo tam řechle. — A ř tutym žonam řwj. japořchtol řawol mőznje wo řesom řhryřtuřu předuje, řiž bu řchizo-
wany, ale wot morwyř řtany a ředži ř prawizy Boha
w bőjřkej majeřtořczy a krařnořczy. — Tak je Bőh tőn
Řnjeř řawola a řidiu hromadu wjedl. A jako řidia
předowanje řawola řlyřchi, dha bė jej, řaž by Bőh řam
přched durjemi jejneje wutroby řlapal, řo by ju wotewrił.

Řomyřl řebi, mőj řchereřčijano, w tutej hodžinje, řař
je Bőh tebe w twojim řiwjenju wjedl! Tebe je Bőh do
teho mėřta wjedl, hđžež ty bydlifř, řo by tam řbože
řwojeje duřche namařal. Tebi je Bőh řwėrnnyř přchereřelow
daril, na řotrymž widžifř, řchto je řiwe řchereřčijanřtvo.
Tebe je Bőh dženřa do Božeho doma wjedl, řo by ty
řtamifřnu wo řidiji řlyřchal. A něřko tőn Řnjeř tež přched
durjemi twojeje wutroby řlapa a wola: wotewř řo! Šnadž
je w nařchim řechere řene řłowo, řotrež je tőn Řnjeř wo-
řebje řa tebe prajił.

Alle, w tym Řnjeřu lubowani, hđnyž w nařchim řechere
řeřa: „tőn Řnjeř řidiji wutrobu wotewri“, my tola tež
řłowo teho Řnjeřa w řiwjenju řwjateho řana řnajemy:
„řłaj, ja řteju přched durjemi a řlapam; jeli řo budze řchto
mőj hłőř řlyřchereř a te durje wotewrič, ř temu budu
řańeř.“ My řpėwamy: „ř ty jařnořč krařnořče, řwėřlo
ř Boha řařwėčene, daj nam nutrne wutroby, řpožč nam
wufřchi wotewřene!“ ale my tola tež wėmy, řo tőn Řnjeř
jeno tym wutroby wotewřja, řiž řwoju wutrobu woprawdže
wotewrič dadža. Tőn Řnjeř chze wutroby wřchitřich čřlo-
wjeřow wotewrič, wőn přchereřo pyta a řlapa; ale my
dyrbimy tež jeho hłőř řlyřchereř a wotmolwicž a řwoju
wutrobu wotewrič dacž. — řidia da řwoju wutrobu
wotewrič. Wona pyta řbože řwojeje duřche, a jako wona
předowanje wo řhryřtuřu řlyřchi, dha wė: Tőn je, řotrehož
moja duřcha potreba; jeno tution řeřuř mőže řadanje
mojeje duřche řpořojieč, mőže mi mėř dacž. — řař huřto
je tőn Řnjeř hřžom přched durjemi twojeje wutroby řlapal,
a ty nejřby jeho hłőř řlyřchal! ř postrow jeho, hđnyž wőn
dženřa řlapa: „řőj nuts, ty pořohnowany teho Řnjeřa,
čehodla řtejiř řy wonka?“ — Alle přched durjemi řař
něřotreje wutroby řeža čzeřle řamři. Šnadž hordorečř twoju
wutrobu řamřny, a to duchowna hordorečř! řy prajiř, řo
řy pořožny a prawy, a njemőzeř řrořymieč, čehodla řo
w řyřřwi řař wjele wo hřeřhu předuje; a dořelž ty njehařř
niečo wo hřeřhu wjedžečř, řehodla njehařř ty tež niečo wo
řbőžniřu hřeřřniřow wjedžečř. — Řőždy čřlowjeř ma
řwoje wořebite řamři přched durjemi řwojeje wutroby.
Řjeř řo řőždy pruhuje, řařři řamř přched durjemi jeho
wutroby řeži! — Alle potom wotřtorřujere tute řamři, a to
řo řtanye přchere řwjerde řhutne: ja chzu! řa chzu, Řnjeře,
twőj byečř, ja chzu řo žyřle tebi pořdacž, ja chzu tebi řłuziečř
ř čřelom a duřchu. — A hđnyž tőn Řnjeř čřuje, řo mařř
woprawdže dobru wolu, jemu řwoju wutrobu wotewričř,
potom wőn tež tebi pořha přchere řwojeho řwjateho řucha,
a twoja wutroba řo wotewri a tőn Řnjeř nuts čřehnje.
Wőn řnadž najpředy řař nuts čřehnje, řař něhdy do řempla
w řerusalemje, ř řchudom w ruřomaj, řo by wřchitřko wu-
hnał, řchtož do wutroby njėřlyřřha, ale potom wőn tež
nutsčehnje řař něhdy do doma řłarje a jeje řotry řłarthy
w řethaniji, ř hnadu a ř mėřom, ř mozu a ř trořřtom.
— řehodla wotewřene wutroby! řo je to přenje, w řotrymž
dyřbi nam řidia, přenje řchereřčijanřka w řuropje, přchi-
řlad byečř.

II. Alle, w tym Řnjeřu lubowani, hđnyž je řhryřtuř
wutrobu dobnł, potom chze tež řheže mėčř. — řeřuř njeje
řpořojom, hđnyž je jena duřcha jeho přchijala, ale wőn chze
žyřlu řwőjbu, mandželřteho a mandželřtu a džečři řa řebje
mėčř. řeno ř řchereřčijanřřich řheřow a řwőjbow mőža
řchereřčijanřře wořadny, mőže řchereřčijanřřka řyřřej, mőže na-
pořledř žyřle Bože řraleřtvo narorečř. — A řař nima řidia
jenož wotewřenu wutrobu, ale wona ma tež wotewřenu
řhežu. W nařchim řechere řeřa: „řařo poř wona a jejna
řheža bu řchereřena.“ — ř ťbožowna řidia, ty řy řemřři
řcharlat přchedawala, ale něřko řy najkrařniřřchi pořpur na-
mařala, tőn pořpur, wo řotrymž řawol řerhard řpėwa:
„řđnyž na pořledku přchitřdu ja, mőj řeřu, ř twojom řudu,
je twoja řrej mi drařta pořpurřřa, ř řotrež řo woblež
budu.“ A wona njeje tution řcharlat řa řo řřhowala, ale
je řo řtarała, řo by tež jeje žyřla řheža jőn wobředžala.
řař je řo to řtalo, řo je řo tež jeje řheža řař ruče wobro-
čřila? řařřere je wona tym řwojim pořwjedala, řchto je
řwjaty japořchtol řawol předowal. A wřchitřny něřko
widžachu, řařřa wjeřelorečř ř jejneju wocřow řwėčři, řařři mėř,
řařřa mılorečř a přchereřelnořčř w jeje wutrobje řnježi. řaj,
wřchitřny čřujachu: tuta řona je řbože řwojeje wutroby na-
mařala! Wřchitřny řebi něřko řadachu: ř ťo byř ja tež řař
řbožowny był! A něřko woni tež řwoje řbože w řhryřtuřu
pyřachu a namařachu. — Wufřče ř teho, řař mőzečere řwoju
řhežu ř temu Řnjeřej wjeřčř! řjerėřa we řwjatym pořřmje:
„čřehož wutroba pořna je, to dže přchere řt?“ řjednyřbjało
něřko to najkrařniřře a to najřwjerečřiřře, řchtož nařřhu
wutrobu napjelňa, tež přchere nařř řt hiečř? řaj, my dyř-
bimy wo tym Řnjeřu řečerečř! Alle dyřbimy dale tež přchere
řwoje řhodjenje a řadžerjenje pořařačř, řo je řhryřtuř do
nařřereje wutroby čřahnył, řo řmy prawi řchereřčijenjo! řidia
ma wotewřenu řhežu. My čřitamny w nařchim řechere dale:
A řař řawol a řukas a řilas a řimotheus jeje dom
wopyřachu. řařře krařne řiwjenje je něřko w tutym domje
był! řař mőznje je něřko řawol w tutym domje předo-
wal! řař wjeřele řu woni tam pořalmy a řhwalobne a
duřowne lubořne řhėřluřře řpėwali! řař řwėrnje řu woni
tam ř Bohu řo modřili! — řaj, ř pořřłami teho Řnjeřa
tež řuch teho Řnjeřa do teho doma čřehnje. Něřko řo řana
řwada a rořřora, řane řwarjenje a njepořojne morřotanje
wjazy w tutym domje njėřlyřřchi! — A tu chzemy řo my
prařcherečř: řoho ty do řwojeje řheže přchijimařř? řwřate
pořřmo a w řwjatym pořřmje řyř řwjatnyř mužow řtareho
a noweho řłuba, řłőřřařa a pořřetow, řwjatnyř ewangeliřřow
a japořchtolow? řjerjeřř ty řiř do řwojeje řheže a
ředžiřř řad ř iřř nořomaj? — řoho ty přchijimařř? řyřř
dobřnyř duřow mėřa, mėřnořčere napřcherečřimo wřchitřim
čřlowjeřkam, pořižnořčere a přchereřjenořčere, abo řyř řlyřř
duřow wobožnořčere a řebiečřnořčere, řawiečere a njepořojnořčere?
— ř jenym řłowom: řoho ty přchijimařř: řhryřtuřa,
řiž čřini řhežu řa hėtu Božu pořa čřlowjeřow, abo řřeho
njepřcherečřela, řiž čřini hėtu řa řelu?

III. A řidia ma tež wotewřenu ruřu. Wona pořřłow
Božič do řwojeje řheže přchija, řiř ř pořžu a luborečřu
wořhlada a wobřtara a řim řař něřotru dobruřtu čřini. Wo
tutej řonje ř mėřta řhiatirřřich to řłowo pořačři, řotrež tőn
Řnjeř w řiwjenju řwj. řana žyřlej řhiatirřřej wořadže
přaji: „řa wėm twoje řłutři a twoju luborečř a twoju wėřu
a twoju řłuzbu a twoju řečereřřliworečř a řo ty dale wjazy
čřiniřř.“ A řařřeho duřha wjeřeloreho woprowanja, řařřehož
řidia ma, ma pořđžiřřho žyřla wořada řilippiřřich; přchetož

w swojím liščje na Filippiskich je swj. japoschtol Pawol wobswědčil, so je tuta wošada jeho tji króč podpjerala. — Tajke wotewriene ruki žada šebi tón Knjes wot naš wščitkich. W tym šo nasche ščesčijanstwo pruhuje, hač je prawe ščesčijanstwo. We wěrje my duchowne a njebjeske dary wot teho Knjesa bjerjemy a w lubosći dyrbinmy šwoje semske kubla šwojim šobucžlowješam woprowač. Lidia Pawola do šwojeje šhěže pschija, a š tym wona zplej wošadže šwoju šhěžu ša Bože šlužby posčiczi. A hdyž nětko Gustav-Adolfske towarštwó naš prošy, šo bychmy my šwojim bratram, kotřiž w rospróščenju bydla, pomhali, šo bychy šebi Boži dom natwaricž mohli, potom chzemy na Lidiu špomnicž a šwoju ruku wotewricž. Lidia Pawola a tych druhich do šwojeje šhěže pschija, a š tym wona mišionstwo mješ pohanami podpjerasche, pschetož tuczi mužojo běchu mišionarojo. A hdyž nětko mišionstwo mješ pohanami naš wo dary prošy, chzemy šašo na Lidiu špomnicž a šwoju ruku wotewricž.

W tym Knjesu lubowani! Město Filippi je hižom dołho šahinyło! Tam, hdyž něhdy šlónzo ewangelija taš jašnje šwěčesche, nětko islam abo turtowška nabožina knježi! Njeje to warnowanje ša naš? Woprawdže, hdyž nješšmy my prawi šwěrní ščesčijenjo, potom móže tež nasche šbože rucze šahinyč! Tehodla: wotewriene wutroby, wotewriene šhěže, wotewriene ruki chze tón Knjes pola naš namašacž; potom — daj to Bóh! — tež my junu pola njeho wotewriene njebjeske durje namašamy! Šamjen.

M. w K.

Pschi njedželskim šwonjenju.

D šak to dušchu wošchewja,
Šdyž š zyrkwoje šwonny šaklineža!
Šich šynt nam rěčzi š wutrobje
Šaž postrowjenje njebjeske;
Wšchaf šwědčzi hłóš jich šwjatocžny,
Šo dženska džet je Knjesowy.

Šich hłóš naš woła š Šesukej,
Pschi kotrymž ničtó hrěšny njej,
Šiž š jeho šwju a prawdoščzu
Ššo debi w šwojim žiwjenju
A Šesom Šhryšta mozuje
Ššo we wěrje hač do šmjercže.

Duž njech nam šwonow šlincženje
Šajrejšchi wošchew dušče je;
Njech wono horka na zyrkwi
Šaž šwalospěw nam šaklineži,
Šo ša naš š troščtej wot Bóha
Šu njedžela nam šwjecžena!

K. A. Fiedler.

Bože žohnowanje.

We šwojim 2. liščje na Korinthiskich praji šwjaty japoschtol Pawol w 10. šchtucžny 9. štawa: „Kotryž pak šymjo dawa rosšywarjej, tón tež budže šhlěb dawacž š jedži a pschisporjecž wasche šymjo a dacž rosčž plody wščeje prawdoščze.“ Šole pschirunanje je š běha pschirody wšate. Bóh džě je tajke žohnowanje do šemje položil, šo wono niž jeno š šđerženju čžlowještwa došaha, ale šo tež šymjo ša žně hiščče šbytkne wostawa. Šón Knjes, šiž móž a dary š dobroččinjenju dawa, njebudže rosšywarja šameho nusu

čžerpicž dacž, ale da tež jemu doščž. „Někotry dawa a pschezo bóle pschibyma; drugi je pak škupy, hdyž by njedyrbjaš, a tola wošudnje (Pschisłowa Šal. 11, 24). W duchownym je runje taš. W Božich džěčžoch, kotrež šu w Šesuju prawe ščinjene psches wěru, wušonja Šesuš šam plody prawdoščze, pschetož wone šu š nim šrosčžene šaž halošy š winowym pješkom. Šaloša dawa měštnoščž ša mješhu winoweho pješka, a wudobytš teho — šu šicže. Šoškuščne džěčžo Bože džělawoščž šwjateho Dušha nješadžewa a wšchudže wón Šhryštowu rosšchěrja.

F.

Šesuš, naša radoščž.

(In Dir ist Freude in allem Leide.)

Ty šy nam radoščž,
We horju žadoščž,
D ty šlódki Šesušo!
My mamy š Tobu
Wšcho šbože šobu,
Džak čži, luby Šbóžniko!
Wupomháš š bludow,
Wumóžesč š wudow;
Ščtóz tebi wěri,
Šrawu čžer měri,
Wostanje wěčžnje,
Šalleluja!
Šwojej šo hnady
Džeržimy rady
Tu we žiwjenju
Šaž we wumrjecžu
Šicžo naj' njedžel,
Šalleluja!

Šdyž tebe mamy,
Dža čžerta šhlamy,
Šswět, hrěch, šmjercž nam nješčhodža;
Ty mašch wšcho w ruzy,
Wobrocžišch dužy,
Šusu — je tež najwješča.
Duž čžesčž čži damy,
Čže posbėhamy
Š twojim wšchěm ludom
Tu a tež wšchudžom,
Šaj, do wěčžnoščže:
Šalleluja!
Čži šaspěwamy,
Čži šawyššamy;
Móž twuju šhwalmy,
Wopor čži palmy,
Šaj, do wěčžnoščže:
Šalleluja!

Šurij Bróšf.

Budžmy špokojni.

Runjež Bóh tón Knjes we šwojim šłowje praji: „Ša čžu jich jedž požohnowacž a jich šhudych š šhlěbom našhčicž“ (Ššalm 132, 15), je tola šnate, šo ma njebjeski Wóčžez wjele žadoščžiwych a nješpokojnych džěčži na šemi, a tež w thmle ščže šmėje někotryž-šuli šupčžicž, šo šo tón abo tamón plód njeje po jeho pschecžu poradžil. Šle je dža to Boža wina? Šě, wón je šawěrnje to šwoje čžiniš a ša wšchě šwoje štworjenja doščž dal. Šdyž pak je pschi wšchěm thm taš wjele šradanja a nušy, tyšchoty a ššobžy na šemi,

dha je to wina cłłowśkeho hrěcha, lěnjofcže a lóŝtařstwa, njedžaka a ŝurmoŝcže. Chyžli jeno ŝprawni bycž a wŝchu ŝwoju winu a ŝlombu na tón jedyn waŝny bot položiť, na tón druhi pať wŝchě hnadne dary naŝkeho Boha, kať wjeŝele bychmy potom póŝnawacž wutnyli: Hrěch drje je ŝo móžny ŝčiniť, ale Boža hnada je hiŝcže wjele móžniŝcha! Nječ mamy tehodla něť wjele abo maľo na cžafnym kuble, wŝdawajmy ŝo wŝcheje njeŝpoľojnoŝcže, wjeŝele wuŝnawajzy: Sa mam wŝkeho doŝcž!

F.

Schpruchi na ŝčěnah.

Pobožny bur ras do korežmy, w lěbu ležazej, ŝaŝtupi, ŝo by tam po dlěŝŝim pucžu troŝku pomotpocžnyť. Mimo njeho tam jeno hiŝcže dwaj hoŝcžej ŝedžeŝtaj; taj mějeŝtaj palenz pŝched ŝobu ŝejo a kóŝtki hrajeŝtaj a pŝchi tym najhroŝniŝche rěcže wjedžeŝtaj. S wopředka bur mjelcžeŝche; na poŝledku pať bu jemu ta wěž tola pŝches měru wohidna. Wón ŝo ŝběhny a na teju dweju hněwnje a wótrje hladafche; tola to na njeju žaneho ŝačžiŝcžeja nječžinjefche. Duž ŝ napschecža ŝebje na ŝčěnje wiŝajo tón ŝchpruch wuhlada: „Sa a mój dom chzemy temu ŝnjeŝej ŝlužicž.“ Nětko bur ŝe korežmarjei pŝchiŝtupi, kiž w kucžiku ŝedžeŝche, a rjekny ŝ njemu ŝ roŝbudženym hłogom: „Korežmarjo, pať dyrbi tutón ŝchpruch je ŝčěny dele, pať dyrbitaj tutaj dwaj ŝ domu!“ Korežmar ŝhwilku na ŝchpruch hladafche, kiž běŝche jeho wěrowanŝki ŝchpruch byť, a na to ŝ tymaj hracžkomaj ŝtupiwŝchi rjekny: „Rhadlej, cžiňtaj, ŝo mi ŝ domu pŝchiňdžetaj!“ Wona j dyrbjeŝtaj tež woprawdže won.

Nělotry rjany ŝchpruch, piŝany, cžiŝcžežany abo molowany, na ŝčěnah w naŝchich domach wiŝa; ale huŝto ŝ nim žiwjenje, rěčjenje a cžinjjenje w domje pŝches jene njeje. Na ŝčěnje cžitaŝch: „Džěž luboŝcž, tam měr“ — a mandželŝtaj ŝo mjeŝ ŝobu bijetaj; abo tam wiŝa ŝchpruch: „Wobhoňcže ŝo w piŝmje!“ — a wo bibliju ŝo ničto njepoŝtara; abo tam je piŝane: „Wŝchitku waŝchu ŝtarofcž cžiŝcže na Boha!“ — a na Boha ničto w domje ani njeŝpomni.

ŝchto tebi twoja ŝčěna předuje? Wlohľ ŝnawo tež do twojeho doma bur ŝaŝtupicž a prajicž: „Pať dyrbja te pobožne ŝchpruchi je ŝčěny, pať dyrbi to bjeŝbóžne, njeŝchjeŝcžijanŝke žiwjenje ŝ domu?“ —

Tebi ŝo ŝtaň, kať ŝy ŝebi žadaľa.

(Wěrný podawť.)

Lieŝa R., wudowa pobožneho bura, mějeŝche pŝchi wŝchei ŝwojei hódnoŝcži a bohabojoŝcži ŝmyľ, kotryž jej nětotru ŝrudobu načžini a duchownemu huŝto ŝkladnoŝcž da, napominažeho ŝłowa prajicž.

Druha kaŝeň mjenujzy wudowje njeplacžeŝche, abo wjele bóle ju wona wŝchědnje w měrje pŝchěŝtupowaŝche, ŝo běŝche to jejnym ŝnatym napschecžiwne.

Pŝchi najŝnadniŝchei ŝkladnoŝcži wona Bože mjeno njeružitnje wužiwaŝche; pŝchede wŝchěm pať mějeŝche wot mlodoŝcže hroŝne nawuczenie, ŝwoje ŝłowa ŝe žaľoŝnym prajenjom wobtrucžecž: „ŝeli ŝo tať njeje, kať praju, nječ ŝo mi Bóh žiwěj ŝpalicž da!“

Podarmo ŝpytachu jejnej ŝarŝchei a potom mandželŝki, ju hrěŝchne waŝhnye wotwucžicž. Ani khoŝtanjaja ani napominanjaja nje-pomhachu. Lieŝa drje na wotomiť lubjeŝche, ŝo chze ŝo polěpŝhicž, ale pŝchi nowe i ŝkladnoŝcži běŝche ŝaŝo wŝchitko ŝabyte.

ŝako juntrócž pobožna macž placžo ŝawoľa: Moje džěcžo, ŝy dha druhu kaŝeň žyle ŝabyľa a njewěŝch wjazzy, ŝo piŝane ŝteji: „Njemolcže ŝo, Bóh ŝo njeda ŝa ŝměch mēcž! Pŝchetož ŝchtož cžlo-

wjeľ ŝyje, to budže wón tež žnjecž?“ — wona w lohkomyŝłnoŝcži wotmolwi:

„Ale lubŝcha macži, ja ŝebi myŝlicž njemóžu, ŝo dyrbjaľ ŝo Bóh wo kóžde ŝłowcžko ŝtaracž, kotrež cžłowjeľ bjeŝ roŝmyŝlenja wupraja. Sa džě ŝebi pŝchi tym na ničto ŝle njemyŝlu.“

Macž ŝrudna ŝ hłowu ŝchafjeŝche. „Bóh widži a ŝlyŝchi wŝchitko a wón hroŝy ŝchtrafowacž wŝchitki, kiž jeho kaŝnje pŝchěŝtupuja! ŝchto, hdy by wón nětko twoje žaľoŝne žadanje dopjelniť a prajil: Tebi ŝo ŝtaň, kať ŝy ŝebi žadaľa?“

Džowľa drje ŝo na wotomiť khotneho ŝłowa ŝ macžěneho rta naŝtróža. Tola bóry běŝche ŝo ŝačžiŝcž ŝaŝo ŝhubil a wŝchitko pŝchi ŝarym wofa.

Ddyž ŝo Lieŝa woženi, běchu jejne hrěŝchne rěcže jeje boha-bojajnemu mužej poŝtorť, ale tež jemu ŝo njeporadži, ju wot ŝrudneho nawuczenia wotwjeŝcž. ŝŝamo hač do ŝarych lět wona tať druhu kaŝeň pŝchěŝtupowaŝche, a wo wŝy ničto njebě, kiž njeby ŝ jejneho rta žaľoŝne prajenje ŝlyŝchal: „ŝeli ŝo njeje, kať ja praju, nječ ŝo mi Bóh žiwěj ŝpalicž da!“

ŝako ju duchowny ŝaŝo juntrócž, kať hižom huŝto, teho hrěcha dla napominaŝche a na Boži hněw pokaŝa, ŝnapŝchecžiwne wona: „Ach, to je džě nětko moje nawuczenie wot džěcžatŝtwa ŝem. Sa ŝebi tola pódla ničto ŝle njemyŝlu. Bóh luby ŝnjeŝ mje teho dla hnědom khoŝtacž njebudže.“

ŝ hłowu ŝchafyŝwŝchi duchowny wotendže; na proŝy ŝo hiŝcže juntrócž wobrocži a ŝawoľa, wuku poŝběhnyŝchi: „Njemolcže ŝo, Bóh ŝo njeda ŝa ŝměch mēcž! Pŝchetož ŝchtož cžłowjeľ ŝyje, to budže wón tež žnjecž!“

Lieŝa ŝhwilu naŝtróžena ŝa nim hladafche. Wona džě chzyŝche hewaľ pobožna žona bycž a teho dla ŝwojei wuŝchi temu, ŝchtož běŝche ŝlyŝchala, žyle ŝamlycž njemóžeŝche. Tola móž ŝkeho nawuczenia běŝche ŝaŝo ŝ dohycžěťku. „Ně, ně, ja to njewěrju; tať kruty tón ŝnjeŝ njeje. Sa džě ŝym hewaľ dobra ŝchjeŝcžijanka a jeho ŝprawnje lubuju. Duž ŝmėje ŝ mojej ŝłaboŝcžu ŝčětpliwoŝcže a na tajku malicžtoŝcž hladacž njebudže.“

Alle Bóh ŝo tež njeda wot tych, kotřiž ŝo jeho mjenuja, ŝa ŝměch mēcž! Hiŝcže tón ŝamy wječor, hdyž běŝche duchowny Lieŝu tať khotnje a podarmo napominaľ, we wudowinej kžěži woheň wudhri. Wobhdylerjo hižom ŝpachu. Tola buchu wŝchitzy wuŝhowani hač na jenu, a ta jena rěkaŝche — žaľoŝnje, ale wěrnó! — Lieŝa R.

ŝejne žaľoŝne žadanje běŝche ŝo po piŝmiku dopjelniť. ŝŝwjatny a prawy Bóh ju ŝa ŝłowo wŝa a praji: „Tebi ŝo ŝtaň, kať ŝy ŝebi žadaľa!“

Wŝchitka próža ŝadwělowanych džěcži, lubowanu macž wuŝhowacž, běŝche podarmo, pŝchetož: „Njemolcže ŝo, Bóh ŝo njeda ŝa ŝměch mēcž.“

Wŝchelake ŝ bliŝka a ŝ daloka.

ŝ Draždžan. Luboŝne ranje nam ŝaňdženu njedželu bohatty wopht ŝa naŝche ŝerbŝke kemschenje w ŝichžnej žyrkwi lubjeŝche. ŝži ŝwěrní wophtowarjo a wobŝtajni pŝchecželjo Božeho ŝłowa běchu ŝo ŝaŝo ŝeŝchli, a hnuzaja je huŝto jich ŝwěrnofcž a pŝchwiŝliwoŝcž ŝ naŝchim Božim ŝlužbam. W Draždžanach pať je ŝerbow wjazzy. Nělotryžkuliž ŝo kemschenjom ŝdaluje. Tehodla je ŝtajnje cžim nuŝniŝcha próŝtwa a napominanje ŝarŝcheju na ŝwoje džěcži w zuŝbje, ŝo bychu w ŝerbow wěrje a ŝwěrje ŝawoŝtaľ. ŝpowjedž běŝche ŝ. ŝarať Domafka ŝ Budeftež, přědowanje pať ŝ. ŝarať ŝchizjan ŝ Kotež na ŝo wjaľ. ŝpowjednych bě 36 mužŝkich a 81 žónŝkich, hromadže 117. Bližiche ŝerbŝke kemschenje budže njedželu 2. adventa.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Šserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knihicziščeječni w Budyšinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

16. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Šap. št. 16, 22—34.

Špodžiwne je, šchtož šo nam š jastwa w Šilippje powjeda, do kotrehož bě Šawoł je Šilafom čzišnjeu. Šyrkej bu, wulki škutk šo w nim šta, jaty Šawoł šupi nam jako šwobodny napschecziwo, šwobodny jastnik šesda šo nam jaty byčž. Šo wšchitko pak šo štawa pšches móž ewangelija.

Šastwo w Šilippje je wopokašmo ša wěrnosćž Šawołego šłowa, šo je ewangelion wopravdže móž Šoža, čłowjekow šwobodnych, wješkelnych, šbóžnych čžinicž.

Šo widžimj 1. na Šnješowymaj wuczobnikomaj,
2. na jastniku.

1. Šawoł a Šilaf bėšchtaj njedawno do Šuropy pšchishčłoj. Šle lědy bėšchtaj šapocžaloj jow škutkowacž, dha dyrbitaj tež jow šašo šhonicž, šo ša Šhryštufom šłědžicž rěka, jeho šchizž na šo wšacž. Šžowzy, kiž měješche ducha wěšchčenja, bėšche Šawoł tuteho nješwjateho ducha wuhnał. Ša to šo pak jeje knježa jara roššlobichu. Šschako šhubichu nětk tón dobytł, kotryž tuta džowka je šwojim wěšchčenjom jim hacž dotal bėšche pšchinješła. Šehodla wobškoržichu jeju jako tajšuju, kiž lud šmėšchatej. Šjes pšchėšchjenja buschtaj šhoshanaj a do jastwa čžiknjeu. Š jastnik čžini š temu to šwoje. Šwón čžikny jeju do najhlubšcheho jastwa a šamkny jeju nobi do šłódy. Čžělnė bolosćže měješchtaj pšchecžerpicž, ale tež jeju wutroba měješche

šrudobu. Šschetož šchtož budžishchtaj tak rad čžiniloj: powješčž wo Šhryštufu čłowjekam pšchinješčž, to wjazy nje-móžeshchtaj. — Ša tola, hacž runje byšchtaj po čłowškich myšlach pšchicžiny dosčž měłoj škoržicž: wokoło polnozy šo Šawoł a Šilaf š Bohu modleshchtaj a Šoha šhwaleschtaj, tak šo jeczi jeju šlyšchachu. Ša šwoju šrudobu šamu bėšchtaj šabyłoj, jeno Šoža wulkosćž a rjanosćž šteješche jimaj pšched wutrobu, ju šhwaleschtaj še pšalmami. Šudžichmy my to mohli? Čžěžko wšchak je, wot čžělnych bolosćžow čžěžko domapytany byčž. Še móža tež ducha jateho wšacž, šo šo posbėhnyčž njemóže še šwjastkow tuteho čžěla, šo budže nješčerpilny, haj šamo njeprawy napschecziwo tym, kiž wokoło njeho šu, a šapocžnje pšchecziwo Šohu morkotacž. Ša čžěžke je, hdyž čłowška šłosćž nam bjes winy njeprawe čžerpjenje nacžini a my ša dobre škutki hrošnu njeprawdu šhonimj. Ša hišchje čžěžšcho je ša žiweho šcheshčžijana, kiž wě, šchto na šwojej wěrje ma, kiž chze w nej ša Šoha a jeho kraleštwo škutkowacž, hdyž čłowška šłosćž jemu tajke wobara. Ša tajkich čžerpjenjach šedžimj tež kaž w jastwje. Šle tak porėdko šlyšchimj potom tole šhwalenje, wjele hushčishcho móžemy potom šlyšchecž, šo čłowjekoj škorža, druhich wobškorža, polliwaju a drje tež Šoha wobškoržuju. — Šak dha bėšche pšchishčłoj, šo wot ja poschtołow tajke nješlyšchimj, ale jeno šhwalenje š wješkelym rtom? Šwangelion, kotrež druhim pšchipowjedashchtaj, bėšche w jeju wutrobomaj šo móž ščžinilko, dawajšche jimaj móž, niz jeno wšchelle čžerpjenja šnjeshčž, ale tež na nje šabycž pšched krašnosćžu a mozu Šožej, kiž bėšche šo jimaj

w ewangeliju sjewila. Pšches njo wjedźišchtaj, jeju Knjes, je jimaj blisko, hotowy se swojej mozu jeju krcyć. Duž staj šebi teho wěstaj: jeju niczo njewobštkodži, wón wschě wězy tak wodži, kaž šu sa njeju sbóžne. A njemu móžešchtaj čěkacž, hacž runje běšchtaj w swjastach, wón móžešche je rostorhacž. Tak běšchtaj šwobodnaj we šwójich swjastach a wješełaj dla šwojeho móžneho Knjesa tež we šwójich bolosćach, tak běšchtaj sbóžnaj a hdy by šo tež šmjercž jimaj pšhiblizała. — Esu dha, mój šchesczijano, twoji njepšhecželjo, twoje čerpijenja wjetšche, dyžli jeju běchu, je twoja šrudoba hlubšcha hacž jeju šrudoba? Ty drje šebi to hušto myšliš. A šamo hdy by temu ras tak bylo, Bohu žana wěz njemóžna njeje; duž tež to niz, hišče wjetšche čerpijenja wotwobrocžicž, hišče šlynišche swjastki rostorhacž. W jeho ruzy móžešch tež ty šo šwobodneho a tehodla wješełeho šacžuwacž. A dyrbjalo nětajke čerpijenje tebi šonž pšchinješcž, džeržišch šo we wěrje k ewangeliju, potom budže tež nad tobu šwoju mój wopokafowacž, tebje sbóžneho šcžinicž. Čžehodla dha škoržicž a žalosćicž, hdyž čerpijenja abo čłowštu šlóbicž šhonišch? — Šlaj, japoschtolaj njeběšchtaj podarmo wulkeho Boha šhwališoj. Njenadžuzny šta šo wulke šemjerženje a jastwowe durje buchu wotewrjene a wschitkich swjastki rostowjane. Bóh šam šwědcžesche k wyškosće, šo štaj japoschtolaj jeho wotrocžtaj, kotraž mješchtaj Šilippiškim pucž k sbóžnosći pšhipowjedacž. Ale tež japoschtolomaj dawasche šhonicž, šo, kiž na teho Knjesa čžafaju, k hanibje njepščinđu. Wón wě pucže a šredki, hdyž my žaneho wupucža njewidžimy, a k pomozu šo šjewi, hdyž my najmjenje na nju myšlimy. Kaž tež wschitko naprawi, tak šo štajnje štanje, šo dyrbimy jeho šhwalicž a šo nowu mój doštanjemy, tež we wohnjowej pjezy šrudoby šwojeho Boha pšchekrašnicž k wješełej wutrobu. Ewangelion je mój Boža, čłowjekow šwobodnych, wješełych, sbóžnych šcžinicž. Tutu wěrnosć wobkrcžitaj nam japoschtolaj w jastwje. Ale

2. tež jastniš. Wón šo šdasche šwobodny byčž. A tola kaš běšche wobkrcženy wot bojoscže! Jako jastwowe durje wotewrjene widži, šo wschón štroži. Wón mēni, jataj staj čžekłoj a wón nětk šwoje šastojšstwo šhubi. Duž čže šo šam škónzowacž. Šemu pobrachuje to dowěrjenje, kotrež ewangelion wěrjazemu dawa, šo šoždy čžaf w Božej ruzy šteji. Runje w nješbožu a we wuskosćach šo nanajlěpje pokafuje, kaš šwobodny šchesczijan je. Tež wulke nješbože a hórka nusa njemóže jeho tak žyle jateho wšacž, šo njeby wjedžal, šhto čžini. Ženje nješadwěluje. To widžesche jastniš, jako do jastwa šhwata. Japoschtolow hišče tam namaka a to mērneju a wješełej. Tajke šadžerženje njemóže wopšchijecž. Wón čžuje, tutaj mužej štejitaj w Božej ruzy, štaj Božej pšhecželej. Naštrožany padnje tutymaj Božimaj mužomaj k nohomaj k tym praschenjom: mojej knjesaj, šhto mam čžinicž, šo sbóžny budu? Dha běšche ša njeho to wškomitnjenje pšchischło, w kotrymž dyrbjesche šo tež wón pšches ewangelion šwobodny, wješeły a sbóžny šcžinicž. Pšched tutym praschenjom dyrbja wschitke druhe: šhto dyrbju čžinicž, šo budu bohaty, šo šo mi na šwěče derje dže, šo čželnu šrowosć namakam, šo šhubicž. Komuž tuto praschenje wschitko njepłacži, temu niczo njepłacži, šon nješnaje to jene wulke praschenje šwojeho žiwjenja, kiž móže jeho wuwješcž k jastwa hrěcha jow a junu k wěčneho jastwa a nuts do wulkeho šwobodneho wóžneho doma. Šo bychu tola wschitzy wufnyli šo prashecž: šhto dyrbju ja čžinicž, šo bych ja sbóžny byčž? — Na šwoje

wulke praschenje dosta jastniš tež wulke wotmolwjenje: wěč do teho Knjesa Šesom Šhryšta, dha budžesch ty a twój dom sbóžny. Šhryštus je wulki wufwobodžec wot wscheje bojoscže, wón móže rjez: njeboj šo, nještaraj šo, wón wschón hrěch, wschu winu na šo wšmje. W nim šmy šwobodni, sbóžni. A my tajzy budžemy, hdyž wěriny do tuteho wufwobodžerja. Niczo dale šo wot naš nježada. Temu, kiž je naš wumohl wot hrěcha a šmjercže, dyrbimy šo dowěrčž, na nim wišacž, ša nim šlědžicž. Šon naš dowjedže k šwobodnosći, k žiwjenju. Ewangelion pšchinješ nam tutu powješcž. Duž je wón ta mój, sbóžnych šcžinicž. — Kaš běšche tola jastniš wschu bojoscž šhubi! Běšche šo přjedny bojal, šo štaj jemu jataj čžekłoj, nětk wjedže jeju šam k jastwa do šwojeho doma, pokafa pšched šwětom, šo je šo tajki šcžiniš, kajtajž wonaj běšchtaj, njeboji šo žaneho šmēcha ani jastwa wjazy, da šo šchecžicž a wschitkich tych šwójich, a wješełesche šo se šwojim žylim domom, šo běšche k wěrje do Boha pšchischol. A japoschtolaj staj šo šobu šradowalaj. Hdyž šebi přjedny myšleschtaj, šo njemóžetaj Božemu kraleštwu w jastwje šlužicž, runje tam běšchtaj jemu dušchu dobyłoj. A tutu wješełosć běšche jastniš we šwojej wěrje namakal, dokelž běšche nětk šwojeje sbóžnosće wěšty. Tak móže čłowjek derje wješeły byčž. Komuž je sbóžna wěčnosć wěšta, kaš njedyrbjal šon hižom jow wyšcacž a šhwalicž, tež hdy by jemu jeho čželo wobčezne bylo? Ewangelion njeje hiščež niczo wot šwojeje wobšbožazeje, wufwobodžazeje mozy šhubiło, ale jeno w tym móže šo móžne wopokafacž, kiž šo we wěrje k njemu džerži a šo pšches njo dawa ke Šhryštuskej wodžicž, kiž wufwobodžuje a sbóžnych čžini. Šladajmy, šo bychmy wschitzy k šawolom wufnyli k wješełej wutrobu rjez: Ša šo nješhanbju ewangeliona wot Šhryšta, pšchetož wono je mój Boža, kotraž sbóžnych čžini wschitkich, kotřiž na to wěrja.

Šamjen. W. w H. W.

Wěra do Šesom Šhryšta.

Šlób: Ša sbóžnosć jow k nam pšchitšadža —.

D trošcht! ja wēm, šhto čžinicž mam,

Šo dušcha sbóžnosć šmēje:

Ša na Šhryšta šo šałożam,

Š tym ša mnje šbože kčžje

Ša čžafnosć tu, ša wěčnosć tam;

Wšchak k wěru Šhryšta prawdosć mam,

Wěr Boži w šwojej dušchi.

Pucž drubi ništo njephtaj,

Pšchicž do Božeho raja;

Wón šamoprawdosć na boš staj,

Šow škutki njepombaja.

Šlej, pomoz je we Šhryštusu,

Pšches njeho dušche k njeju du,

Hdyž w twjerdej wěrje šteja.

Duž jeno Šhryšta pytacž čžu,

Šo junu sbóžny budu;

Mam jeho drohu šašlužbu,

Dha njepščinđu ja k budu;

Wón džē naš droho wufupi

A Boži raj nam wotewri,

Šso nad tym šraduj, dušcha!

Haj, hdyž mje krynja mrotohy,
 Eso hrěchow dla mi styschcže,
 Dha klónzo, balsam wutrobhy
 Mi ty by, Jesom Khrystschcže!
 Ty moje ranhy wobalesch,
 Mje sa njebjęša lěkujeschy,
 Měj džak sa tajku hnadu!

Budž dale pschi mni, Sbdžniko,
 Hdyž horja nóz mje tyszchi;
 Mi šwěcž šo twoje woblicžo,
 Mjech duscha twój hłóš blyšchi;
 Wjedž i rudžby mje tam k wješelu
 A psches šmjercž junu k žiwjenju,
 Hdžež debi wěru króna!

K. A. Fiedler.

Sswědczenja wěry se starých cžakow křesćijanskeje zyrkwje.

(Po starých žórkach podate wot M. w M.)

1. Martrarjo se Szili w Numidiskej (w Afrizy).

Sara stare pišma i cžaka knježenja romskeho křezora Marka Aurelia, kiž běšče wokoło 150 lět po Khrystušu i knjezerjom, powjedaju:

Džen 16. julija buchhu Speratus, Marzalus a Zitinus (křesćijansky mužoj) a Donata, Sekunda a Hastia (křesćijanske žónske) w porbedženstěj sali w Karthago přjódwjedženi k pschěblyščenju. Prokonsul (bohó) Saturninus šapocža: Wšy móžecže pola našeho knjezerja milosčž namakacz, hdyž rosom pschimošmjecže.

Sšwjaty Speratus wotmolwi: Mšy ženje nicžeho šleho cžinili a ženje kleli nješkm, ale wjele bóle šo džakujemy, hdyž i nami šle wobkhadžeja; pschetož mšy šwojemu Knjesej a kralej škuzimy.

Bohot: Mšy Boha tež cžescžimy, a našče cžescženje Bože je jednore: Mšy šo pschi dobrým duchu šwojeho knjesa a křezora pschibahamy a wopory proščenja sa jeho šbože nošymy. To dyrbicže tež cžinicž.

Speratus: Kralestwo tuteho cžaka njesnaju. Sa křwalu a škuzi šwojemu Bohu, kotrehož ničto wot cžlowjekow widžal njeje; pschetož to šachodnemu wóčžku tež móžno njeje. Šaduchstwa ženje žaneho wobeschoł nješšym, na wopak: Pschi kóždym wikowanju dawł placžu; pschetož ja šwojeho Knjesa, krala wšchěch kralow a knjezerja nade wšchěmi ludami, šnaju.

Bohot: Šušchcže wot tuteje runje wuprajeneje wěry!

Speratus: Cžlowjeka štónzowacz a wopaczne šwědcženje wumyšlicž, to je štrachna wěra.

Bohot: Njebjęcže a njewopokažcže žaneho džęla na tajkej hłuposčži a wrótnosčži!

Zitinus (druhi křesćijan): Mšy nikoho drugeho nimamy, kotrehož šo bojecz mohli, hacž teho Knjesa, našeho Boha, kiž na njebjębach bydli.

Sšwjata Donata (křesćijanka): Cžescž křezorej jako křezorej dawamy, bojosčž pak Bohu.

Sšwjata Hastia: Sa šym křesćijanka.

Sšwjata Sekunda: Šchtož šym, pschi tym cžžu tež wostacz. — Tokamo tež cži drushy šwjecži wšchitzhy wuprajichu.

Bohot: Njebjęcže wy šnano křwilu k pschemyšlenju wšali?

Speratus: W tajkej tak špýtanej wězy žaneho pschemyšlowanja njeje.

Bohot: Šchto šu to do knihow we waschěj kapšy?

Speratus: Našče šwjate pišma a listy šwjateho mužža Šawoła k temu.

Bohot: Wšy dyrbicže 30 dnjow cžaka męcž, hacž šnano k rosomej pschidžecže.

Speratus: Sa šym křesćijan a wróčžo njebjęru. — To tež i molom cži drushy jenomyšlne šawoľachu.

Duž bohó Saturninus wušbudženje nad nimi takle šhromadnje wupraj: „Dokelž Speratus, Marzalus a Zitinus, Donata, Hastia a Sekunda kaž cži, kiž nješku pschischli, wušnawaja, šo šu po křesćijanskim prawje žiwi a dokelž šu njerodžo wo křwilu k wróčženju k romškemu (pohanskemu) prawu we šwojej myšli nješnucži štejo wostali, duž postajamy, šo maja šo i mjecžom wotprawicž.“ Šchdy šo i dobjęcžeskim mytom Khrysta křonowany Speratus wšstajo našchemu Bohu džakowasche, kiž je jich k šmjercži sa njeho pomolał. Sšwjaty Marzalus wješely wuwola: „Dženša budžemy Bohu špodobni wěni martrarjo w njebjębach? Duž bohó psches wuwolařja mjena tšch šwjatšch martrarjom wuwolačž da. Na to wšchitzhy cži šwjecži Boha jenohłóšnje křwalachu, prajizhy: „Šebi šo džakujemy, šti křóčž šwjaty Božo, a tebje křwalimy, šo šy ty będženje wušnacža hnadnje dokonjał, a twoje kralestwo do wěcžnosčže wostanje. Šamjeň.“ A jako bęchhu hamjeň šawoľali, buchhu i mjecžom wotprawjeni.

Hdyž je nusa najwjetšcha, je Boža pomoc najbližšcha.

W lęcže 1841 wulkeho rózka bę šurowa šyma, a hdyž něchtó po hašhy džęšče, křchipasche šněh, kaž by šo po šchkleňzach teptalo, a šchtož šamožicžiški ludžo njebęchhu, pola tšch tež pschipoľdnju wofna njerostachu.

Tak bę tež w Antwerpenje, wulkim, štarym hollandskim měšcže. W tutym měšcže šu rjane hašhy, ale tež wuške, hubjene hašhy i cžmowymi křžemi, i kotrychž křudoba i wofnami won hlada. W tajkej hašhy bę křęža a w křęži hubjene bydlo a w hubjenym bydle křuduschka šwójba, hdžež bęšče runje tak šyma kaž na hašhy. W jara křudobnym kóžu šřjedž bydla křore džęcžo ležęšče; te budža drje bóršy do tajkeho kóža poľožicž, w kotrymž ničto wjazhy šymy ani hłoda njemřeje. Šóďla njeho mloda žónška šędžęšče, ta bę šebi woblicžo i wobęmaj rukomaj pschitryla a bę jara hubjenje šwobletana. Njewěm, šchto je tam cžinika, ale ruzhy bęšchtej mokrej, šnano bę pľakala.

Na jene dobo šo wot šymnych křachlow šem šawoľa: „Macžę, luba macžę, šym jara hłódnny.“ To bęšče něhdže 5 abo 6 lět štary pachol. Ale macž ničžo njeprajęšče a kaž mowka šędžo wosta. Duž džęcžo šašo šapocža a praji: „Ach, daj mi tola jeno mašu škibku šhlęba, njemóžu wjazhy wutracž; budž tola proščena!“

A nětko macž je šwojeho rudženja horje pohladnywšchi rjęntny: „Šansfo, budž tola božędla cžišče, mręju šama i hłodom!“ Ale Šansf šašo šapocža: „Daj mi tola jeno žyle mólčžki kusł, cže jara prošču!“

A macž dlęje njewutra, wuczahny špody pošleschcža škibku šhlęba a praji: „Tu masch; bęch ju ššhowala, šo bych ju we wodže namaczala a twojej šotšicžy wot teho dawala, ale wbohe kurjatkó žaneje wjazhy trjebacz njebudže.“

Šansf pošcōži kaž mlody wjelk, a tola, jako bę ju šhrabnywšchi pošojzu šjedł a šebi hišchcže wjetšcže pošadliwosčže dojedł, pschinješe druhu pošojzu macžeri šašo a džęšče: „Šowle, šym to sa šotšicžku wostajil“, a i tym šašo sa křachle šalęše.

Po křwili nan šašo pschischedšchi a šrudny na žonu pohladnywšchi praji: „Šilža, šmy tola prawje njęšbožowni, žyle ranje šym se šwojej karu pschi želešizy štal a na džęlo cžakal, nješšym pak žaneho pjenješka šaškuzil; cžyžł, šo bych mowhy był; njewěm wjazhy, šchto šapocžęč.“

Mjes tym Hans rjekny: „Nano, mam jara wulki hlěb, njejsy hlěba hobu pschinješt?“ Duž nan na džěcžo tač czmowy pohlada, so so te nastróža a praji: „Njebudž sy, nano, njecham to ženje wjazy cžinicž!“ A jako nan tež hiščěže na najmjeńšche džěcžo pohlada, kač je to na smjercž chore, so jemu wutroba i bolosću a se žakosću lamasche, a podarmo wón něfajki wulhód i tuteje nusy phtasche. Skóncžnje praji: „Njejsym žebni nětko žaneje rady hacž so swoju karu na pschěšadžowanje pschědam.“ A to běšče tola tón jenicžki grat, i kotrymž žebni wobohi muž hewat žwój hlěb šašlužowasche.

Kóždy pjatk pak je w Antwerpenje na torhosćěžu pschěšadžowanje, sa kotrež móže kóždy pschinješč, sčtož chze. Muž pschepoda temu, kiž pschěšadžowanje wotdžerža, swoju karu a čačasche šrudnuschki, doniž rjad na nju njepščińdže. Duž runje dvě wošebnej knjenje psches torhosćěžo džěščtej, a jena k drugej praji: „Šohladaj jeno, kač tamle tón muž tač jara šrudny a štyšknivy steji!“ a i tym šastasčtej blisko pola njeho. Š dobom pschińdže jedyn i jeho šnatych, kiž i nim rěčesche a so praschesche, sčto tu čžini; duž wón jemu wscho šwupowjeda. Tač tej knjenje jeho nusu šhonisčtej. Šnydom pak tež wjedžesčtej, sčto čžinicž. Wonej hobu na karu šadžesčtej a ju sa 22 hriwnow kupisčtej. Wscho so špodžiwasche a so šmješesche, so tač wošebnej knjenje na karu šadžesčtej a ju tež kupisčtej; tej pak so njedasčtej mylicž. Šswoje 22 hriwnow šaplacžiwšchi prošesčtej teho šhudeho muža, so by jimaj karu domoj dowješ, so čžetej jemu to šaplacžicž. Tón pak so i woprědka trochu wobarasche, dokelž mješesche nusne wobštaranje; wón čžysche mjenujzy rucže něšcto jědže sa swoju wuhłódnjenu šwójbu nakupicž. Šdnyž pak jemu prajesčtej, so dyrbi jeno k šwojemu bydlenju dojěč, dokelž wonej tam tež bydlitej, dha jo čžinjesche. Dužny pak dyrbesche hiščěže junu šastacž; tam nakupisčtej wonej hlěba, drjewa a mjaša a škladžesčtej wscho na karu.

Sako k mužowemu wobbydlenju pschińdžechu o tón mješesche, so budže hiščěže dale jěčž dyrbjecž, wón ponižnje praji: „Dowoltej mi, so na šhwilcžicžku tudy šastupju!“ Knjenje džěščtej sa nim hacž do jeho bydla a widžesčtej tam žalobne hubjenstwo: žona sa mormu na šemi ležesche a Hans wolasche: „Macžě, daj mi jěšč, daj mi jěšč!“ Muž mješesche, so je jeho žona mormu a počža žalobnje plakacž. Ale jena teju knjenjow da jemu pjenjesy a kasasche jemu, po wino doběžecž, dokelž te žonu šašo na nohi šběhnje. Šotom šadžěšasčtej woheń a dasčtej džěščžu jěšč, kotrež lubošnje na swojej dobročelžy hladasche. A nětko hakle temu šhudemu powjedasčtej: „Kara a wschitko, sčtož je na nej, šlušcha wam a wy nješměčže žaneje tajšje nusy wjazy měčž. Włój tam a tam bydli-moj, pschińdžče jeno k namaj, hdyž nicžo njesmějecže!“ Mužej bč, kač by so jemu džalo; wón njemóžesche šłowcžla prajicž, ale jeno wulke šylyš plakacž.

Ščtoha ty, luby čžitarjo, k temu prajisč? Žane wjetšche wješele na šemi njeje, hacž bližšchemu pomhacž, hdyž je w nusy, a šbóžnišche je dawacž, dylži bracž. „Ščtož čžinili šče jenemu mjes tymi najmjeńšchimi mojimi bratrami, to šče mi čžinili“, praji Šesuf.

Bóh so njeda sa šměch měčž.

W jenej šabrizy w Ruskej so mjes džěšacžerjemi wadženje pošběže, hacž je živy Bóh na njebju abo niž. Duž jedyn i najwjetšich wušmėwžow na jenu lawku pošupiwšchi swoju palenzowu bleschu se šaka wucžeže a i nej nad swojej hłowu wjergajo žalostne

bóhahanjenja wustorkowasche a na pošled wolasche: „To je mój Bóh, na kotrehož so ja špusččam!“ Sako wón pschi tym i palenzowej bleschu nad swojej hłowu machasche, ščžini wón i rufu hibanje pschědaloko nasad, bu wot masčiny šajaty, do njeje štorhnjeny a bč sa wotomik roššmjecžene čžěko. Š wopomícže: Bóh so njeda sa šměch měčž!

F.

Mudra macž.

Macž we wjetšch:im mješče, kotrež młoda džowka w jenyh płatowych kłamach i druhimi młodymi holzami hobu pschědawa, powjedasche pschěd krótkim tole: „Sa kóždžicžki wječor po swoju džowku šhodžu, so ta njeby po šwjatofu šama i kłamow domoj hiečž trjebala a žadny mužški žebni njetrjebał šwěricž, dolho sa nej hladacž; woni pak tež mje žadny wjazy šnjesčž njemóžej. A i tym mješesche so takle: Šoni pschińdžechu wschitke pschědawački w tych kłamach, w kotrychž je tež moja holza, do ludžazyh rěčžow. Młodži woješčy wyschšchi tam wschědnje pschěd wotnami štejachu a na te holzy listy ščželechu. Šedyn tajki list, na moju džowku pišany, ja do rufi wosmu a čžitam a na to na mješče k temu młodemu woješčemu wyschšchemu du, kiž běšče list pišal, a prjedy i domu njeńdu, hacž mje njejsy pschěd njeho pusččžili. Sa šym jemu prajika: „Ščto by Wascha macž prajika, sčto byščeže Wy šam čžinili, hdy by žebni něčtó pschěčžiwu Waschej šotšje něšcto tajke šwěrik? A moja džowka je mi runje tač luba, kač šam Wascha šotra.“ Šon mješesche došč a wot teho čžasa žane listy wjazy na čžekne holcžo pišal njeje. Ale čži drusy bychu pschěžo šašo pschěd kłamami štejo wostawali a i wotnami nuts hladali. Sa jich trjehich a jim hrošych, so to jich generalej wupowjedam. Wschitzy šu so mi wušmjeli. Šasajtra džěch k generalej. Ššlužobnik drje mje, šhudu žónštu, pschěd wuššokohu generala pusččicž njechasche; ja pak jemu prajach: „Šraječe generalej, so ma žona i luda i generalom něšcto nusne porěčžecž.“ Na mješče šmėdžach pschěd njeho. Sa jeho najprjedy wo šamolwjenje prošach a na to swoju ššóžbu wupowjedach: „Generalo, ja šym jeno šhuda wudowa a moja džowka dyrbi wo hlěb šlužicž; ale to jenicžke, sčtož ma, jejne dobre mjeno, njemóžu ja jej wot nikohu rubicž dacž. Duž šaš prošchu, so byščeže młodym wyschšchim teho a teho regiměnta šakasal, pschěd tamnymi kłamami pschěžo štejo wostawacž.“ Na to je tamny general mje sa rufu wšal a še mni prajil: „„Wy šče mudra macž, kotruž ja jara čžesću; o so bychu tola wschitke macžerje tač čžinili a rěčžale kač Wy! A hdyž hdy šašo radu trjebacže, dha wěščje, hdy bydli.““ Ša šym so jemu džakowala a šym šašo ščla. Čžesćeny general je potom tamnym młodym woješčim wyschšchim doprajil; — pschětož hdyž mje po tym šašo na šašy wuhladachu, dha jich wocži i njemdroščžu na mnje šapachu. Ale pschěd tamnymi kłamami wot teho čžasa žadny woješčki wyschšchi wjazy štejo wostal njeje.“

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschědawacžach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacž. Na ščtwórcž šěta płacži wón 40 pj., jenotliwe čžišla so sa 4 pj. pschědawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Stowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spať měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěł pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Serbiske njedželske kopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Šmolerjez knihicziščezetni w Budyšinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

17. njedžela po swjatej Trojizy.

Sap. št. 17, 16—31.

So bychu teho Anješa pytali, hač bychu jeho namakacž a namakacž mohli, — to je po Pawołowym přědowanju, w horkach naspomnjenym tešće podatym, najwysššchi nadawć a wotkřijeny kónz čłowškeho naroda.

S teho šebi wsni: 1. my dyrbiny Boha pytacž a 2. my móžemy Boha namakacž.

1. Pawoł krašne temple, woltarje a šwjeczata staroblawneho měšta Athena pschěhodžiwšchi bě so w duchu rošškobil wschudže so pokasowazeho pschibóšstwa dla. Kaž porok klinczi, hdyž s tajkeho šwojeho šacziščeža na Aropagušu psched šhromadženymi šwoju rěč šapocnje s tymi šlowami: „Wy mužojo Athenszy, ja widžu, so wy we wschěch wězach jara pschibóššy šče.“ To pak jow porok njeje, ale šterje pschipošnacže, kaž chyzł prajicž: Ja widžu, so so wy bohow jara bojicže! Wón wě derje rošdželenje činič mješ jich wopacžnej pschibóšškej šlužbu a mješ jich najšbóžnej myšlu. Pschecžiwu tamnej wujuje; hl. šht. 29. Tutu šmě šhwalicž. Tamna je šludny pucž, po kotrymž Boha pytaju. So pak, hač runje na wopacžne waschnje, tola pschi wschěm a we wschěm šwojim šludže pytaju, my šmemy šamo prajicž: Boha pytaju, to je jadriješko wěrnosče, kiž w kóždej, tež w najšlupiškej pohanskej wěre teži. Šaj, šapochtoł móže so na jeneho jich poetow a jeho šlowo: „Wy šmy s jeho roda“ powoacž, so by jim wob-

šwědczil, kašte poprawom šluboše pšnacže prawdy je s jich luda a ducha hižom wušchlo.

Ššnano je w Pawołowej myšli prajicž: Wy dyrbiny Boha pytacž, pschetož my šmy s Božeho roda abo, šchtož by to šamo bylo, my šmy po Božej podobnosčezi štworjeni. Wšchitko šhwata tam, s wotkřelž je. Ščěžka běži do morja. Šwětka šendže a špadnje šašo. Čłowjek je čžělo; wot šemje wsaty dyrbi so šašo do šemje wobrocžicž. Ale čłowjek je tež dušcha. Kaž je wot Boha wušchlo, tak dyrbi so k Bohu wrócžicž. Šako šwjatosok šašon šteji na čłowjestwje, jako žiwý pucžpokasat psched nim: Š Bohu! W šajkich šhujazyh a šimazyh šhnyh je so tole šadanje, tole šedženje po Bošy wuprajilo w Šraelu, n. psch. w 42. psalmje: „Šako jelen jachli po šymnej wodže, tak šdychuje moja dušcha, Božo, k tebi. Mojej dušchi čže so picž po Bošy, po tym žiwym Bošy; hdy ja tam pschiudu, so ja Bože woblicžo wohladam?“! Pschězo wostanje wazne štare wobšedžbowanje, so so šadyn lud na šemi nadešchlo njeje, kiž njeby s najmješšcha špocžatki nabožiny měł. Šchtož čłowjeka wušchlo posběhuje nade wschě štwórbu a wschě štworjenja, njeje jeno rjanosčež jeho čžěla ani bohastwo jeho ducha, ale pschede wschěm to, so je na to štworjeny, na Boha šebi myšlicž, k Bohu so modlicž, Boha pytacž. Pschecžiwu temu ničžo njewucžini nowe pohanstwo našcheho čžafa, kotrež je so šrijedž šchěščizianštwa roššchěrjalo; se wschěm šwojim njeměrom a njewotpocžinkom, se wschěm šwojim honjenjom ša šublamy a wješelemi tuteho šwěta, se wschěm šwojim šabyčžom na žiweho Boha a šapadni-

njom do služby sachodnych, kniczomnych wězow je wono runje tať — jenož na druhi bok — wopokasmo, so słowo stareho zyrkwineho wótza płaczi: „Ty, o Božo, by naš t bebi stworiť, a našcha wutroba je nje pokojna we naš, doniž wotpoczjuje we tebi.“

Pytajće, dha namafacze.

2. Albo chzemy tym prawo dacź, kotřiž mjenja, so je na tym doścź, Boha pytacź, dofelž by jara njewěšte bylo, hacź je i zyla móžno, Boha namafacź? To so nještań. My bychmy czi najhubjeńšchi byli, dyrbye-li pytacź, namafacź pať njemohli. Słódní bychmy byli, a žadny khlěb tu njeby byl, so bychmy so najědli; laczni — a žana woda, so mohli so napicź! Ale džak budź Bohu! My móžemy jeho namafacź. Wón je so ja to starať. Se starodawnych dnjow mamy jako Bože sľubjenje a i dobom jako cźlowjetow sľonjenje: Sdyž budźecze mje i zylej sľwojej wutrobu pytacź, dha chzu so ja wam dacź namafacź, praji tón Knjes.

Njesamolwmy so i njewědomnosću. Na pscheczelniwe waschnje, i lahodnymi słowami japoschtol se sľwojimi posľucharjami rěczi a je hotowy pschidacź, so je njewědomnosć wina, hdyž so pytali a tola njenamafali. Wón to smě, kať džě tež Petr t Židam džesche: „Ja wěm, so scže to i njewědomnosću cźinili, jako tež waschi wyschšchi“, a našch Knjes a Sbožnik sam prjedy sa sľwojich njepscheczelow i kschiza proschesche: „Wótcze, wodaj jim; pschetož woni njewjedža, sčto cźinja.“ Sdy bychy wjedželi, sčto cźinja, ludžo hacź do džěnsnišeho dnja njemohli takle po sľwojich žadosćach žiwi bycź, ale dyrbjeli wopomnicź, sčto so t jich měru hodži! Duž pať tež widžimy, so i njewědomnosću a wschaf bjes samolwjenja sħrěšcha. „Tak so woni bjes samolwjenja so“, w lišće na Romskich i pjera teho sameho cžitamy, kiž jow wo njewědomnosći rěczi. To tež i teho wukhadža, so wón jow dale praji: „Nětk pať pschifaže wón wschudžom wschitkim cźlowjetam, so bychy pokutu cźinili.“ Pokutu! Duž je i jich winu so staťo, sčtož je so staťo.

Sdyž pať i jich winu, kať wjele bóle bychmy my bjes samolwjenja byli, kotrymž je wot małosće tón njesnajomny Bóh, stworiczel a sđeržer sľwěta, pschpowjedany a psched woczi stajeny tón muž, w kotrymž je to wobsamknyť, psches njeho budžicź zply sľwět i prawdosću, jeho jenicžki narodženy Ssyn, našchich dušchow wumožnik, a do wutroby wulaty sľwojaty Duch, kiž do naš pľodži wěru, so njebychmy sľubjeni byli, ale wěcne žiwjenje měli. My dale tam a sem běhacź njetrjebamy: hdy je našch Bóh? Bože woblicžo so nam sľwěczi w Jesušu Khrystušu. Tón je jasnosć jeho krašnosće a podobnosć jeho bycža. A našcha wěra je wóczko, kotrež jeho widži, ruka, kotraž jeho džerži, wucho, kotrež jeho sľyschi, noha, kiž sa nim sľědži. Sčto so tať jara staramy a bojimy, cžeho dla so kħroblischo a a stroschnišcho njebedžimy w sphytowanju? Bóh je pschi naš tudy. Je wón pschi naš, sčto chze nam sčłodžicź? Je wón na mojej stronje, dha je mi pomhane.

Boha pytacź je rjane, Boha namafacź je rjeńšche, pschi Bosy sawostacź nětk a do wscheje wěcžnosće je najrjeńšche. Samjen.

Z. w K.

Bóh je pschi naš.

Sap. sľ. 17, 27, 28.

Bóh wot naš njeje daloko,
Wón je nam blisko wschudže;
A nam jeho woťo kħila so,
Ssmy tudy abo druhdže;
Wón je našch žiwjel, w kotrymž smy,
W nim žiwimy, so hibamy
Kať rhy w cžerstwej wodže.

Ty wulki Božo wschudžomny,
Ssy we njeju a w sľwěcze
W tymkamym cžasťu džělawy,
Sswědk wscheho w hrodach, w hěcze;
Haj, twoja wschudžomnosć ta wě
Tež skutki tajne, sľowa wschě
A do wutrowow hlada.

Wscho horjo, kotrež cžisčczi naš,
Je tebi, Knježe, snate;

Ty widžiš sľbožomnosće cžasť,
Tež wóczko sľsowate.

O sľbožny troscht, so pschi naš by
A my we twojej ruzy smy,
Tež hdyž so njebo mroczi!

Duž njeboju so njesboža,
Sdyž w cžěmnyh dole kħodžu;
Mje žane strachi njetrascha,
Sso w duchu i Bohom wodžu;
Kij jeho tón mje troschtuje,
Wschaf wón mi stajnje t boku džě,
Mje jeho ruka fita.

Ja porno džěsczu w bojosczi
Chzu psched nim tudy kħodžicź,
So sľwěczi jeho hnada mi
A Boži měr mohť sľłodžicź.

Wón so mnu bě a wodži mje,
Duž wostanje tež w pschichodže
Mój Bóh sa cžasť a wěcžnosć!

K. A. Fiedler.

Sswědczenja wěry se starych cžasťow kšhesćijanskeje zyrkwje.

(Po starych žórkach podate wot M. w M.)

2. Wotpad a wobstajnosć pschi pschecžěhanju.

Zyprian, sľawny wucžer zyrkwje něhdže 200 lět po Khrystušu, w cžasťu křawanneho kħěžora Dezia pišche: Žane praschenje njeje, so je dolhi měr sa to wot Boha date zyrkwinske cžehjenje a cžerjenje sčtodu pschinješł. Wschitzu dachu sľebi teho dla tež jeno pschisporjenje samoženja naležanemu bycź. Pola měschnikow na nabožnosći pobrachowasche, pola zyrkwinych sľužobnikow na wěrnej wěrje, w skutkach na sľmilnosći, we waschnjach na kħutnosći. — S njewěrjaznymi mandželstwa wobsamkowachu. Wjele biskopow so, sľwoje bójske sľstojństwo sanjerodžiwšchi, poniži t sabjeranju se sľwětnymi naležnosćemi. — Duž dha dyrbiesche tón Knjes podležazu a sparnu wěru sažo postajicź.

Eusebius, sľawny spišaczel zyrkwinskih stawisnow i cžasťa

Dezia a Diofleziana, kiž 300 lět po Khrystuſu poſlednje wulke pſchecſchjanje na kſchecſcijanow pſchuwjedže, piſche: Saſo beſche kſhežorowa wuſaſnja wuſchła, ſo wſchitzy (kſchecſcijenjo) ſtróžichu a wjele tych woſebniſchich wot nich hnydom. ſ hroſu tam džechu (pſchibójiſki wopor ſ ſnamjenju wotpada pſchinjeſeč), druſh, kiž w krajnej ſlužbje ſtejachu, buchu wot ſwojeho hamta wotwjedženi, ſaſo druſh wot ſwojich pſchuwuſnych tam wlecženi. S mjenom ſawolani ſ nječſiſtym, njeſwjatym woporam pſchſtupichu, či jeni woblednjo a kſchepjetajo, niž kaž bychu chžyli woprowacž, ale ſami pſchiboham jaſo woporny ſtót ſo woprowacž dacž, taſ ſo buchu wot wokołoſtejazyh čžrjódow wuſmješchent: woni ſu pjecža ſ wobemaj pſchewoſajni, ſ wumrjecžu kaž ſ woprowanju. Druſh dobrowólnje ſ woltarjam bežachu a njehanibicže wobkručžachu, ſo njejſu tež prjedy kſchecſcijenjo byli.

Tehdy jara wjele pſchedſtejiczerjow woſadom da je ſobu žaloſnje ſaſhadžecž a taſ napohlad kraſnyh bežerjow poſkicžejche, njelicženym paſ wutroba je ſtyſkom ſproſtny a taſ hnydom pſchi přenim nabběhu podležachu. Sedyn bu ſjawnje pſched knježerja dowjedžent. Semu bu woprowacž pſchitaſane, a jaſo ſo pſchecžiw, ſo poſtaji, ſo by ſo wuſwólčanym do powětra poſběhnył a jeho žyčejčelo ſ krjudami roſtorhało, hač by wjaſnył a njech tež bjes wole to wot pohanow žadane dopjelnił. Saſo tón tež pſchi tychle čžwilach njehnuty woſta, měſchachu, hdyž ſo hižom koſeče poſaſowachu, hiſchče winowe ſiſało je ſelu a na nje lijaču. Doſelž wón tež tele bolocže ſažpiwaſche, ſo želežto ſ wohnjom do ſrjedža pſchinjeſe a bu, ſchtož bu jemu wot jeho čžela ſbhtkne woſtało, ſ wohnjom pjecžene, niž ſ jenyh dobom, ſo ſo njeby kſhěſje ſžyrował, ale pomalku, pſchi čžimž jeho dracžojó prjedy wotewſacž njeſmėdžachu, hač by ſo ſ temu pſchitaſanemu dał pohnučž. Wón paſ pſchi ſwojim pſchedewſacžu woſta a jaſo dohycžer woſrjedž tutych čžwilow ducha ſpuſchčži.

Tehdy bu pſchedſtejiczerjej woſadny w Mikomedſkej, Anthimej, wuſnacža dla ſe Khrystuſej, hłowa wotčžata. Semu bu hiſchče wulka ličžba martrarjow pſchiſtajena, doſelž bež w tych ſamych dnjach woheń w kſhežorſkim hrodže w Mikomedſkej wudyril. Doſelž ſo po wopacžnym tuſanju pomjeſeč roſpſchecſčeraſche, ſo je wón wot tych naſchich kſchecſcijanow ſažožent, buchu po kſhežorowej pſchitaſajni tamniſchi pobožni ſ hromadami ſ džela ſ mjecžom wotprawjeni, ſ džela ſpaleni. S njewopiſomnej wjekeleſoču, taſ ſo nam powjeda, ſo mužojó kaž žony do ſchčžepowža čžiſnychu. Druhu čžrjódu dracžojó na čžolmach pſchuwjeſechu a ičh do morja hlubokocže čžiſnychu. Njeſtónčžna čžrjóda bu na wſchěch blaſach do jaſtwa čžiſnjenyh, kiž beču ſo něhdy ſa mordarjow a wurubjerjow rowow natwarile, ſo w nich ruma ſa tych dla njeſkutkow ſaſudženyh wjažy njewoſta. Saſo paſ hiſchče daſche kſhežorſke wuſaſny ſežehowachu, w kotrychž bu pſchirucžene, ſo maja ſo či ſajecži, hdyž ſu woprowali, puſchčžicž, hdyž ſo paſ pſchecžiwja, ſ njeſtónčžnymi čžwilemi roſtorhačž, taſ mohł něchtó ſaſo hromadu martrarjow w kóždej krajinje ſlicžicž, woſebje na aſrikanſkej ſemi!

Schze-li Bóh.

„Da-li Bóh“ abo „ſchze-li Bóh“ je hłowo, kotrež ſo w Sſerbach wſchědnje ſtjſchi. Němzy ſu na njo kſhětro poſabyli. Njech paſ Sſerbjo tuto hłowo ſebi tež ſwěru wobarnuja; pſchetož to ſamo je ſwědčjenje a ſnamjo woprowdžiteje bohabojoſče a ſteji, kaž wſchitzy čžitarjo Božeho hłowa wjedža, hižom w bibliji. W liſče ſwj. Saſuba 4, 13 čžitamy: „Duž teho dla wy, kiž wy nětk rjeknjecže: Dženſ abo jutſje pónđžemy do teho abo teho měſta; kiž wy wſchaf njewěſeče, ſchto jutſje budže. Sa to wy prajicž dyrbjeli: Se-li ſo tón Anjeſ chže a my žiw, dha chžemy to a wono

čžinicž.“ A to tola kóždy wě, ſo bjes Božeye wole ničžo doſonjecž njembžemy, a hdy bychmy tež wſchě ſwoje mozy napinali.

Tkažowa Schindlerjowa w M., ſwěrna, bohabojaſna duſcha, by tute hłowa „ſchze-li Bóh“ huſto prajila. Wola njeje paſ to njebeču jeno hłowa, ale wona ſebi tež pſchi nich woprowdže na Boha myſleſche. Sejny muž beſche ſwobodomſtly, to reka njewěrjazy čžlowjeł a ſebi na to wjele wjedžičhe, tu a tam ſwoju žonu trochu wuſmješhejo; tola paſ ju dale wot jejneje bohabojoſče, wot čžitanja w bibliji a ſemſchſthodžjenja njewotdžeržowaſche. Wjele bóle ſebi to wažeſche, ſo be tajku duſchnu, pobožnu mandželſku doſtał. Wona wſchaf mějeſche huſto pod naſtym waſchnjom ſwojeho muža kſhětro čžepicž. Naſ ſobotu wjecžor poſdže hiſchče tkaž ſa ſwojim tkaſkim ſtolom ſedžeſche a tkajeſche. Wón chžičhe hiſchče kručž platu doſtačž, ſo by jón naſajtra temu donjeſł, ſa kotrehož beſche tkał, pſchetož ſa tajke puče a wobſtaranja beſche jemu njedžełe popoldnjo kaž ſtworjene. Seho mandželſka tež hiſchče pſchi nim ſedžeſche a džecžaze wſchědnjaže draſčjenja plataſche. Hdyž paſ 11 hodž. bijeſche, žona ſwoju jehlu do boka položil, ſo by lehnycž ſchła: „Mužo!“ wona rjekny, ja bych prajila, ſo by ty tež nětko ſwjatoł čžinił.

„„Ně,““ muž wotmolwi, „„tutón kručž platu dyrbi hiſchče dženkſa hotowy byčž.““

„Nó haj, ſchze-li Bóh“, mandželſka po ſwojim ſwucženym waſchnju rjekny.

„„Ně, doſelž ja chžu,““ tkaž ſ wótrym hłobom ſnapſchecžiw. W tym ſamym wotomitnjenju jemu nožizy wupadžechu. Wón ſo ſa nimi ſkili a pſchi tym ſ lěwej nohu něhđe na ſtole wiſajó woſta a — kna! be noha wutwinjena. S bolocžu tkaž ſaſchſitny a potom do womorſy padny. Połne 10 njedžel je na to we kóžu ležecž dyrbjal a haſle po ſchtwórcž lěta móžeſche ſwój kručž platu doſonjecž a wotedacž. „„Žona,““ tkaž nětko prajeſche, „„ty mějeſche tehdy tola prawje, hdyž rjekny: ſchze-li Bóh.““

Dwě praſcheni.

Prawy, ſwěrnny ſlužobnik Boži na ſwojim ſmjertnym kóžu taſ prawje čžujeſche, ſchto ma wěčnoſeč na ſebi. Semu beſche mjenje wo ſwoju ſamſnu ſbžnoſeč čžinicž, wo kotruž wſchaf beſche ſo ſwěru ſtaral; jeho ſrudoba beſche wjele bóle ta, ſo ſo jeho ſyn hiſchče ſ Bohu wobrocžil njebe. Duž ſawoła nan ſwojeho ſyna ſ ſebi a džeſche: „Sa mam, prjedy hačž wumru, hiſchče jenicžke žadanje, kotrež móžeſch mi lohko dopjelnicž. Se to moja poſlednja wola. Chžeſch mi ſlubicž, ſo ju dopjelniſch?“

Šsyn we ſwojej wutrobje wſchón hnuty wotmolwi: „„Haj, nano, ja chžu to čžinicž. Tvoja poſlednja wola dyrbi mi ſwjata byčž a je ſa mnje křuta pſchitaſnja. Praj jeno, ſchto chžeſch?““

Na to nan rjekny: „Haj, ja ſebi žadam, ſo by ty, ſym-li ſemrjek, ſ najmjeiſcha na ſchtwórcž hodžiny ſam do tuteje ſtwicžki ſchol a ſebi tam woſebje tej dwě praſcheni roſpominał: ſchto je wěčnoſeč? a hđe budu ja we wěčnoſeči? Ale ty dyrbiſch tam ſam byčž a njeſmješch ſebi: hewał na ničžo druhe myſlicž, hačž ſebi jenicžy tej dwě praſcheni pſchedpoložicž a pſchi tym Boha wo ſwětko a prawe poſnacže proſhecž. A to dyrbiſch čžinicž, niž jeno junu, ale wſchědnje w přenich tydženjach po mojej ſmjercži. Chžeſch to čžinicž?“

„„Sa to chžu,““ ſyn je ſylſami wotmolwi; pſchetož wón mějeſche ſwojeho nana jara lubo.

Nan wumrje. A hiſchče tón ſamny džek wjecžor ſyn do ſpomnjeneje ſtwy ſ tym pſchedewſacžom ſańdže, ſo by tam ſchtwórcž hodžiny dołho ſebi na ničžo druhe njemyſlił, hačž jeno na te hłowa: „Schto je wěčnoſeč?“ a „hđe budu ja we wěčnoſeči?“ Tutón ſchtwórcž hodžiny ſdaſche ſo jemu dleſſchi byčž dylil žyła

hodžina; ale so by po nanowej woli czynił, rospominajšce ſebi kóždy dzeń ſašo nanowe žadanje. Bórh pať bu jemu to wobćežne a budžišce nanowu wolu najradšcho na boť czišnył a ſwój ſlub ſkamał. Wěšta hroša pať jeho pohnu, ſłowo dđeržecž.

Sdnyž běchu ſo tať něfotre njedžele pominyłe, njecžinješce pať wón po woli ſwojeho nana wjazy nušowanj, ale ſam wot ſo wabjenty; pšchetož jemu ležesche kóždy dzeń bóle to praščenje na ſtaroscži: hdže budu we wěcžnošcži, hač w njebješach abo w heli? A ſčto bě wužitł teho? Tón, ſo bu wón, prjedy hač běchu ſo něfotre měšazy po nanowej ſmjercži minyłe, pšches Božu hnadu prawy a wěrnj ſchecžijan; pšchetož wón pšchi tutymaj praščenje-
maj póna, ſo budže, jeli je dale tať žiwj kaž dotal, do hele dhr-
bjecž; a to jeho ł Sešušowymaj nohomaj cžerjesche, hdžež hnadu a
hrěchow woadče a wěštu nadžiju wěcžneje ſbóžnošcže namaka.

Wumóženje ſ duchowneje nušy.

Tyždenja podachmy powjedžancžko wo Božej pomocy w cžělnej nušy; dženša ſdžělujemy ſwojim lubym cžitarjam ſwójbnj wobraš, kiž poſajuje, tať Bóh cžłowjekej tež ſ duchowneje nušy wupom-
hač wě.

Běščaj dwaj bratraj, kiž měješčaj ſo wutrobnje lubo. Tón ſtaršchi bě 18, tón mlódschi 16 lět ſtary. Dwě njedželi běščaj, ſo jima jemu bohobojašna wěrjaza macž ſemrje, kiž běšce jemu ſwěru wučžila. Šinať bě pola nana; temu wěra pobrachowašce.

Duž ſo ſta, ſo tón mlódschi, na kotrehož bě nan wošebje nadžiju ſtajił, tež ſchori. Nan cžyšce jeho trošchtowacž a rěcžesche ł njemu wo jeho rjanym pšchichodže na ſemi. „Šaſtań, nana, ſaſtań! Ščto ja nětko wo to rodžu? Powjedaj mi radšcho wo Sešušu!“ Pšchi tym běšce ł jeho woczow widžecž, tať cžyšce rěcžane mēcž. Ale nan jemu njewjedžišce ničžo wo Sešušu prajicž. Wščitko, ſčtož wjedžišce, bě to: „Ty jeho drje lěpje ſnajesč hač ja, džecž.“

„Ach, hdy by tu macž byla“, ſhorj ſažakošcži, cžył rad wo lubošči ſwojeho Šbóžnika ſkšchecž.“

Nan, teho drugeho bratra ſawoławšchi, jemu ſameju wostaji. Šako wón po ſtyšnej ſhwili ſašo do ištwy ſtupi, běščaj taj bratraj wokolo ſchije wobpšchijataj a wupławanaaj. Tón ſhorj nanowu ruku ſapšchija a ju majkašce a košesche.

Na to pšchindže ſnješ duchowny a wobaj bratraj doſtaščaj hromadže Bože wotkašanje, jať cžyškaj prajicž: „We nim a w jeho lubošči ſjenocženaj wostanjemoj.“ Nan pať duchownemu ł hłowu wijesche, ſo njecha ł tymaj ſynomaj ſobu džel bracž. W nozj ſhorocž hladajo pšchibjerašce. Nan cžyšce ł mozu ſynowe ži-
wjenje ſdžeržane mēcž a tola ſo wono pšchezo bóle ſhubjowašce. Šhorj, kaž ſo ſdašce, ſo ſa nana hišcže modlešce. Duž ſo jeho woblicžo rošjašni a ſbóžna cžehnišce jeho dušcha wotſal. W tym ſamym wołomiku nan wot Božeje rucžki ſajaty ł ſemi padže.

Wjazy dnjow wón bješ wědomnja ležesche, a jať ſašo ł ſebi pšchindže njemóžesche ſo na nošy ſbėhnyčž ani ſhodžicž. Tež jašył njemóžesche rěcžecž. Wbohi nětk jenicžti ſyn bě pšchi kožu klecžo ſe ſpróžnošču a ł rudženjom wušnył. Šako pať jemu nan jeho brune wlošy hladžešce, wón wotucži. „Nano, nano!“ wón ſawoła, „Bohu budž džať, ſo ſy tola ſašo ł ſebi pšchichoł!“ Šako pať nětko nanowe hubjenštwó pytnj, ſo drje ſrudži, tola pať prajesche: „Wjele lěpje tať, hač budžich tež tebe ſhubił.“

Tať dha tón nan němy a niž wjazy cžily ležesche, tola pať ł połnym wědomnjom a móžesche ſo na wšcho dopomnicž. Šrěni

ras ſo nětk ł hrofu na ſwoju hrěšchnu hłubinu dohlada, ale Bohu džałowano tež ſchizowaneho póna, kiž ſa hrěšchnikow wumrje. A jeho wutroba bu ł lubošču ł njemu napjelnjena a měješce horze žadanje po nim. Tón ſnješ běšce ſwoju ruku cžezžo na njeho položił a jemu ſhwile doščž dať, do ſo hičž.

„Mój jašył bě prošty“ — tať wón ſam pišce — „ale we ſwojej wutrobje wolač ſo wodnjo a w nozj ł Bohu a ſpo-
wjedach a wuſnawach jemu połny roſkacža wšchitke ſwoje ſabłudže-
nja. Wo mandželſtu a ſyna wjazy nježarowach, ſpominanje na njeju mje ł mērom a ł połojom napjelni; žarowach a žaloščach jeno na ſwoje hrěchi. Wjele njewěry je pšches mój jašył ſčto, na kotrymž mje tón ſnješ nětko kſoſta. Wjele teje ſameje ſym do wutrobj druhich ſył a ſym jim ſchłodžil na jich dušchi. Moja wina je cžezka, ſnježe, ſmil ſo nade mnu! Tať ſo we ſwojej ſtyšnošči modlach a ł tutej modlitwu hišcže hotowy nješym.“

Šsyn pšchihadžesche huſto ł nanowemu kožej, hladžešce jemu wlošy a jeho ližy majkašce. Nano a wječor ſo wón tež ł hłowam jeho koža modlešce a ſwój wótcže-našch wóťje ſpěwašce. Wbohi hólž cžujesche, ſo je nan w duchownej nušy.

Šunu wječor ſnješ ſarať do ištwy ſaſtupi, ſtary muž ſe ſchē-
džiwej hłowu. „Ša jeho derje ſnajach“ — wón ſašo ſam pišce — „a cžesčach jeho kſhodženje a ſadđerženje. Šako wón pšchi mojim kožu ſteješce, pohladach na njeho a widžich, tať cžesčedostojne a tola tať ponižne jeho woblicžo běšce. Wupšchestrjech jemu wobē ruzj napšchecžiwó, kiž běščaj žyly dzeń ł cžichemu modlenju ſtyšnjenej byłej.“

„Šomhaj Bóh!“ wón praji „tón je ſwojim mērom ł wam pšchindž.“ Šotom ſo pódla mojego koža poſlaſnywšchi ſo mje woprašča: „Njeje wěrnó, wy ſo rad ſkemu a ſlužbje hrěcha wotrjeknjecže?“ Ša ł hłowu kiwnych. A njewěricže wy tež do Wótža, Šsyna a ſwjateho Dušcha? Šako ſašo kiwnych, duž wón poſkočiwšchi rjekny: „Wy ſbožowny mužo, dha macže dže woadče hrěchow!“

To wón ł połnym pšchewědženjom rěcžesche. A w tym wołomiku padžechu mi ſchupišny ł woczow, cžezža kaž zentnar ſo mi ł wutrobj wali a ſwjať mojego jašyła ſo ſašo pušcžci. „Šhwaleny budž Bóh ſa našceho ſnješa Sešom Šhrjſta!“ běchu moje přenje ſłowa. Šotom mi ſarať 103. pſalm wučžita. Šaj, wopradowže, kaž ſo wócžez ſmili nad džecžimi, tať je ſo tón ſnješ nade mnu ſmilił. Tydžen poſdžišcho móžach ł Boha kožo wopuſhcžicž a bēch něhdže, kaťkiž dženša ſym. Bórh ſo ł wónnym ſtołom dach wokolo wošyčž. Wot teho cžaša ſym ſo próžowal, je ſwojim jašyłom Bohu ſlužicž a ſymjo wěry wušywacž do wutrobow, do mlodnych a ſtarych.“

Dži a cžił tež teje runoščje, lubj cžitarjo! Š kotrymž ſtawom ſy jať hrěšnik hrěščil a ſč cžinił, temu ſamemu ſtawej daj, jať wobrocženy wot ſwjateho Dušcha, ſa Boha ſwjecženemu byčž, kaž Šawoť pišce: „Njepodajcže hrěchej ſwoje ſtawy, ſo bychu brónje byłe njeprawdofčje; ale podajcže ſo ſamych a ſwoje ſtawy Bohu, ſo bychu byłe brónje prawdoščje!“ Rom. 6, 13.

„Šomhaj Bóh“ njeje jenož pola ſnješow duchownych, ale tež we wšchēch pšche-
dawařnjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyſchinje doſtač. Na ſčtwórcž lěta plačži wón 40 pj., jenotliwe cžiška ſo ſa 4 pj. pšchedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šmolerjez knihćišćećećni w Budyšinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

18. njedzela po šwjatej Trojizy.

Žap. št. 19, 23—40.

Šběžł a šměšł w Efesu! Tutón wobras šam na šebi natwarjazy njeje, ale je powucjazy se šwojimi cžemnymi ščženami, na to waschnje šchpihel ša wschě cžafy, a š dobom pokynjazy, dokelž tež šwětłko na nim zyle njepobrachuje.

1. Pawoł w 1. lišće na Korinthiskich pišche, šo je w Efesu š džiwnimi šwěrjatami šo bėdžil. To šo š cžěžka na tón podawł pocžahuje. Šchetož japoschtol na radu a próštwu šwojich pšhecželow tehdy do rošłobjeneho luda šchol njeje, š cžimž budžišće njetrjebawšchi a bjes wscheho šamyšła šo do šmjertneho stracha podal (šcht. 30 a 31). Ale to trjehi, šo je tehdy džiwnje šwěrjo w cžłowjeku na šjawne wustupilo, kaž to šamo hacž do dženknišcheho dnja pšchi tajšim wjetšim ropocže šo pokafuje. Cžłowjek, Božemu šłowu njepoklušny, je wschudže a pšchezo tón šamy, kotryž je byl. To wucža naš wschitke šběžłi hacž ł najnowišim drohoty dla, kažkiž je na pšch. njedawno we Winje wudyril. Škultura a živilizacija njemóžetej tole šwěrjo pojmacž ani wofłudžicž. Wobnydlerjo bohateho a šdžěłaneho Efesa wěšće šo š njej hordžachu a wobnydlerjo šhěžorskeho Wina w našchich dnjach niž mjenje. A tola tajša wrótna wołańza, tajše tórne šakhadjenje na dvě hodzinje a dlěje, tam a jow! Ššchi tym wschēm najwjazy jich š zyla njewě, cžehodla šu šo šeschli (šcht. 32). To je hotowe šakšlepjenje, kiž šo wulkeje rošhorjeneje cžrjódny ludži

bórsny mozuje. A we šwojim šakšlepjenju je wona ł wschemu hotowa, rošbicž, šahubicž, haj krej pšchelecž. Našchkararjo móža šo š lohkej prózu wurěcžecž: Našchi ludžo to byli nješku a my š zyla nicžo ša to njemóžemy. Móžno, šo po jich myšłi njeje bylo, šo je tak daloko pšchisšło; dha je jich wina, šo njewjedža, šchto dyrbi a móže kóždy wjedžecž, kiž chze druhim š wodžerjom bycž. Móžno pať tež, šo šu š dobrej wolu runje na to šo mērili; potom je jich wina cžim wěšćišcha. Na kóždy pad šu morališzy we winje cži, kiž ša to džělaju, njespołojnosć šbudžicž a ludži našchězowacž.

Wono šo prašcha, hacž je Demetriuš se šwojimi pomocnikami do přědka widžil, kažki kónz šměje jich šhromadžišna. Ale njeh je temu kaž chze, wón je tola wucžinjeny našchězowat. Šchtož jeho cžěrjelšche, bė pjenježny wužitł. Ššches Pawołowe přědowanje bė w Efesu a we šchěrotej wokolnosći šłowo teho Anjesa móžnje pocžalo roscž a pšchibjeracž. Ššnano šlotnizy, kiž te šlēborne klětki, to je małe šlēborne modelki krašneho Dianineho templa džělachu, kotrež bychu wopytarjo templa rad jako dopomnjenki se šwojeho pucžowanja kupowali, wopravdže hižom na šwojej móšchni pntnychu, šo majestoscž jich žiwjazeje bohowski wobłědnje. To pať nihdže cžěrpicž njehadža, šo w tym dypku šakhoduja. Wěšo džěło a warba dyrbi bycž, bjes wifowanja a pšchedawanja njendže. Ale njeje wohidny šacžišćež, hdyž cži, kiž šu jeno šwojich dokhodow dla w staroscži, cžinja, kaž bychu š wutroby šwojeje bohoweje cžěšć pntali, a š hñěwom kaž bjes rošoma hodžiny

dołho wołaju: „Wulka je Diana Efesijska!“ Nahrabnošč ženje rjana a dobra cžlowjekej njeje, ale je wošebje hrošna, hdyž wěru wukupuje na pjenježny wužitk abo hdyž šo wěre pšhecziwoja pjenježneho wužitka dla. Tež w Efesijskijanstwie je bohužel wjele pšhibójskeje služby w cželných žadoščach. Ščo šu jejni horliwi wukhwalerjo? Hušto cži, kiž šwój dobytk cžahnu i jich pšhibójskeje služby. Pšhecziwo pšhibo ham nascha najšwjeczischa wěra steji. Ščo šu jeje njepšheczeljo? Šašo mješ druhimi cži, kiž šo boja, šo mohli, hdy by po nej šchlo, mjenje šašlužicž. Ale je dha wopravdže wšcho wužitk, šchož šo tajki šda byčž, a je dha wšcho šchoda, šchož je na nju podobna? By ty něšcto šhubiž, by-li dyrbjal něšcto mjenje warbowacž, ša to pak dobył dobre šwědomnje, měr dušche a wěcnu šbóžnoščž?

2. Šako bē lud dołho wołal a šahadžal, kanzlerjej, potajkim wyschnoščži, šo poradži jón špokojicž. Šeho šłowa šu mudre a prawe. Šacž runje jako pohan šo k šwojej bohowny wuřna, dyrbjesche tola Pawolej abo jeho towaršchomaj wobšwědcžicž, šo ani templa rubježnikaj ani haničzerjej bohowneje nejštaj (šcht. 35—40). Šeho šłowa šu kaž šwětke pruhi, kiž ščěny hewal cžmowneho wobrasa pšchelamaju. Wny, kiž na Pawołowny boš šluščamy a šupimy, šejmy ša tym, šo by tež nam nascha wyschnoščž derje pomhacž mohla. Šadžene njeje, šebi na druge waščnje pomhacž čžycž, šnano se šwarjenjom pšhecziwo tym, kotřiž hinaš wěra a steja. Pawoł to ani w Efesu ani nihdže špytal njeje. Šnješej je dušche dobyčž pytal i dušchowaštničkeje luboščžu. Tajke cžiche džěto je lěpišche hacž škoržicž, šwaricž abo hewal šcho. Šrašna wěž pak je, wohladacž rušowanje praweje a mudreje wyschnoščže. Wona njemóže kóždy krocž nastacž šběžka šadžewacž, ale pšchewinjena wot njeho lohžy njebudže. Šak wulke šamolwjenje ma tola kóžda wyschnoščž šama ša šo a ša žyly lud! A šak wažne je, ša nju dobroproščenje cžinicž, šo bychmy pod jeje šchitom cžiche a šokojne žiwjenje wješčž mohli we wšchej bohobojašnosčži a póžcžiwosčži, kaž Pawoł šam napomina!

Šiščže druge šwětlo pak na žyly podawš pada, a to je šwětlo i wyšoka. Dianina wěž šo wjedže kaž nawalne morjo, kotrehož žolmy šchumja we wichorje. Ale tón Šnješ w njebješčach mjelcži, kaž tež jeho wotrocžny mjelcža. Wón móže mjelcžecž, dokelž je prawo a móž na jeho štronje. Pšchichod je to dopokasał. Šaifak, wyschšchi mēšchni, njewědomnje wēšččesche, hdyž prajesche: „Lěpje nam je, šo jedyn cžlowješ wumrje ša lud, džyli šo by žyly lud šahinył.“ Demetriuš tehorunja njewědomnje wēšččesche: „A šo štanje, šo jeje šrašnosčž šahinje“ (šcht. 27). Šeje templ dawno w rošpadankach leži, jeje „njebjeske šwjecž“ je dawno šhubjene. Ale: Šesuš Šhryštuš, našch kral, knježi, k nohomaj wšcho jemu leži. Čžehodla šebi žadamy, šo by rěčal a šo móžny wopokasał, hdyž wulke ludowe šhromadžinny i kleskanjom hanjerjam a pšchejerjam w našchim cžaku pšchihlošuju? Šemu to trjeba njeje ani tym, kiž we wěre na nim wišaju. Pawoł je tež tutej tyščnosčži kaž wšchej drugej šebi k temu šlužicž dał, šo cžim bóle na Boha špušččecž, kiž pomha, na Šnješa, kiž wot šmjercže wumóže. Wšchitke njepšheczelstwo pšhecziwo Šesušej a jeho ewangelijej je hižom šudžene. Wo nim steji pišane: Šodarmo! Čžerpajmy tež my šebi we wšchej tajkej tyščnosčži, haj i njeje šameje pšchezo

nomu móž a šhrobloščž, šo njebudžemy wopušcženi a šo Šnješ šam powjedže šwoju wěž a cžesčž.

Šamjen.

Z. w K.

Biblija w macžernej rěčži.

W franžowskej wójnje šo raš němžny wojazy na wješnym torhoščžu na Božu šlužbu šhromadžichu. Šudžba šadžěla šhoral: Ša twjerdy hrod je našch Bóh šam. Šrunje počachu wojazy špewacž, duž pšchistupi bur, kiž mješesche tokštu knihu pod pažu. Wón mješ wojašow šupi a šobu špewasche. A i jeha woczow šo najwjetšche wješele blyšččesche.

Šdyž bēšche kemschenje nimo, šo wojazy wobštarneho bura praščachu, šak je to móžno, šo wón tu wobrijedž Šranžowskeje němški rošmi a šo na ewangelškej Božej šlužbje wšchón wješely wobdžěla. Duž wón wojašam powjedasche, šo bu wón něhdy jako mała šhrota ša cžak Šapoleonoweje wóiny wot franžowskeho marketendarja šobu do Šranžowskeje wšatny. „A w tutej wšy“, šak powjedasche, „mje potom, dokelž bēch šchoriž, ležo wostajichu. Dušchni ludžo šu šo pak nade mnu šmilili a šu mje ša džěcžo pšchijeli. Šak šym w zušbye wostał. Mješ tym je šo 65 lět minylo. Dženša šašo přeni krocž šwoju macžerenu rěčž šlyšchu, tež šašo přeni krocž němški šherlušč a němške předomanje.“

„Ša dyrbjš šo džiwacž“, šak jedyn i wojašow rjekny, „šo Wny hiščče naschu rěčž šnajecže. Wny jara derje němški rěčžicže, haj rješicho džyli my.“

Duž jim bur tu knihu pokasa, kotruž pod pažu džeržesche. Tu bibliju šebi něhdy jako šwoje jenicžke šublo šobu do zušby wšach. Wona je wšchě te lěta šo mnu w lubej macžernej rěčži rěčžala a bē rjany šwajš mješ mnu a mojej domišnu. Wona je mi wótzowštu wěru wobarnowala. Nětko drje šym bohaty muž; ale šerscho hacž šwoju němšku bibliju bych ja wšchě šwoje pola a šuki pušččžil.“

Šłowa tuteho jednoreho bura cžinjachu na wojašow móžnišchi šacžišččž, hacž duchowneho předomanje.

Macžerena rěčž, wěra a pobožnosčž, tutej tji wěžy, šu wšchaf wot Boha šak twjerdže šhromadu šplečžene, šo, hdyž jene wutorhješch, tež to dwoje druge cžerpi.

Šchiž wěrjaznyh.

(Šomm', Šerz, und lerne šchauen zc.)

Šłóš: Nětk wotpoczuje hola —.

Šój, hladaj, luba dušcha,
Šcho wěrjaznym šo šlušcha
Šow šhonicž we wěri.
Bóh šam, tón Šnješ, jich wodži
A jara džiwnje šhodži
Tu je šwojimi šwjatymi.

Čži Boži wušwoleni
Šsu jow cži wurudženi
A runja najšhudšchich.
Wo šmilnosčž hušto prošcha
A i Šazarom šchiž noscha,
A tola je to njebjo jich.

Bóh rad jich bóle šchwika,
Šacž žanoh' pšhecžiwniša,
A tola je jich Wótz.
Wón wutrobny jim šrani,
Šo škorža rošlamani,
Šich šahoja pak jeha móž.

Riž smēja hwěsdom jaŕnoscź,
Tow tola žanu kraŕnoscź,
Ach husto, nimaju.
Tu khodzja w czěmnyh doli
A w njewjeselej holi,
Riž ŕlónza budža we njebju.

Sich dusche pokorjene,
Raž stwjelcźka nalemjene,
Raž palmy tola ftu.
A hač tež se stysknoścźu
Eso strachuja psched ŕlósću,
Dha wschał we bitwach dobudu.

Rač leži sahon žita
A kač je trawa sbita
Po wschitkim njewjedri!
Hdyž deshcź pač sehibuje,
Dha wětsik sebhjuje,
A potom ŕlóncźko saŕwěcźi.

Tač ŕo cźi wěrnj maju,
Cźi s placžom wuŕhwaju,
Hdyž steja we kchizju.
Sich duscha Boha žada,
S jich wócźka ŕylsa pada,
A rjeŕicho roscze po deshcźu.

Duž, Wótče, budž nam hnadny,
So by ŕo wuŕhw radny
W wschěch wjedrach pokasał;
So kloŕy, kiž ŕu kczěle,
Tež bychu ŕorna mēle,
Hacž wožny czaŕ by nastawał!

San Kilian,

w ŕwojim czaŕu farač w Kotezach a Dubach,
kiž 1886 jako duchowny ŕerbskeje kolonije
„Eserbin“ w Texaŕu wumrje.

Hdyž je wascha wěra?

Luf. 8, 25.

Czechodla nam wěra pobrahuje? Njeje nasche žiwjenje poŕne
ŕwědczenjow bójskeje miłoscze a pomozny? Džen dnjej powjeda, a
nóz nožy cźini to k wjedženju, kač wulki a kraŕny tón Rnjes je a
kač dobrocźiwy; s kóždym ranjom je jeho dobrota nowa nad nami.
Czechodla nam wěra pobrahuje, hdyž je nam tola Boža luboscź
w jeho jenicźlonarodženym Eshnu sjewjena, kotrehož je nam wón
k sbóžnosći do ŕwěta póŕkał? A tola nochze nascha wutroba
k Bohu hnady a mudrosće žaneho poŕneho doměrjenja sapschijecź.
Haj, ja wuŕnawam, so je moja wěra husto prawje mała a ŕlaba
a so ŕym potom na tym, ŕo ŕwojeho doměrjenja wsdatacź, a
k temu hačle tajkich nusow trěbnych njeje, kač tam pola wuczob-
nikow na kóždi, jako ŕo wicher na jěsor sběže a žolmy jich nad-
padžechu, so běchu we wulkej strachosczi a wolachu: Miŕchtrje, my
kónz wosmjemy! Ach ně, husto mōže mje mała mrócźalka na mojim
žiwjenkim njebju hižom struchleho scźinicź, haj, žyle njetřebne ros-
mŕplowanja samoža naŕ snjeměrnjowacź, a tež bjes swonkownych
pschicźinow ŕo wichory dwělowanja we wutrobje posbhjuja. Hdyž
je potom wěra, na kotruž mje tón Rnjes pscheproscha a sa kotruž
mi jeho ŕlowo prawo dawa, kotruž drje tež hižom druhim předo-
wach a nětko ŕam nimam, hdyž je mi nusna? D so by nam tón

Rnjes wěru sbudžował a poŕhlnjał! My dže njemōžemy žaneje
wěsteje kroczele w žiwjenju scźinicź, njecźinim-li ju s doměru na
Boha; ani ruku k dźělu njefamožu wjeŕele hibacź, hdyž we wěre
ŕwój skutk njefapschijam; a hdyž namaŕam wutrobitoscź a mōž sa
wojowanje, mam-li do bitwy czaŕnyč bjes wěry?

Hdyž je wascha wěra? Tač ŕmy tež we ŕwojim ŕwědomnju
prascheni, tač husto hač wot Božeje kaŕnje twochujemy a mjes
ŕobu dawamy na lubosczi pobrachowacź; pschetož njepoŕsluschnoscź
pschecźiwo Bohu a njeluboscziwoścź pschecźiwo bližschemu s njewěry
wuhadžatej. Hdyž pač wěra saŕo wotuczi, potom je tež horliwoscź
a wutrobitoscź s nowa sbudžena, a woczi, kotrejž k njebjesam s do-
wěru shladujetej, matej nowy jaŕny pohlad tež napschecźiwo
bratram.

Duž pomhaj nam našch ŕwěrnj Boh, so my kóždy džen, nam
hnadnje spožcženy, we wěre spocžinamy a dokonjamy, tač so ŕu
tež plody wěry na našchim žiwjenju widžecź, a my hromadže ŕho-
nimy a wobŕwědczič mōžemy, so je wón w kóždy czaŕ našcheje
wutroby troscht a našch džel.

F.

Bnjowny khěrlusch.

We Wulkich Sdžarach džen 8. oktobra na kemschach spěwany*.

Bohu džač!

Rnjejeje džač, so ŕmilnje dawa
Khleb a wschitku potrebnoścź;
Teho luboscź k nam je prawa,
Poflicza nam wscheho doscź.

Bohu džač!

Rnjejeje džač, so k dźělu možy
Naschom' cžělu wobradža;
Duschu našchu wodnjo, w nožy
S hnadu rjenje wofschewja.

Bohu džač!

Rnjejeje džač! to, luba duscha,
Dženŕa s wjeŕlym hloŕom praj!
Se skutkami, kač ŕo ŕluschu,
Eswojom' Wótzej khwalbu daj.

S.

Sswědczenja wěry se starych czaŕow kŕhesćijanskeje zyrkweje.

(Po starych žórkach podate wot M. w M.)

3. Pschimanje a ŕakitanje kŕhesćijaniskeje wuczby a žiwjenja.

Piŕmo wěsteho kŕhesćijana Minuzija Felixa, kiž je wokoło
200 lět po Khrystuŕu nastalo, pokaze, kačle wězy pohanjo tehdy
kŕhesćijanam wumjetowachu a kač wo nich ŕudžachu. Dwai,
kŕhesćijan Oktavius a pohan, s mjenom Zazilius, ŕo tu ros-
rěcžujetaj. Pohan pschima kŕhesćijanstwo a Oktavius je ŕakituje.

Pohan Zazilius praji: Cžezto njeje dopokasacź, so je
w cžlowiŕkim žiwjenju wschitko njewěste, dwělomne a ŕhablate.
Esnano ŕu džěle ŕwěta jeno psches pschypadne hromadusbhjenje
(mačkich džělow, atomow) hromadustajene, rosbžělene a wutworjene;
kotry Boh je ŕarjadowač?

Oktavius snapschecźiwi: Mi ŕo ŕdadža ludžo, kiž wěra, so
je tónle khumschtny twar ŕwěta niz po bójskim pschemŕhlenju ŕo

* Bohužel je ŕo tđženja wotcžisčćenje tuteho khěrluscha pschěhladało. F.

dozonjal, ale so tač-rjez psches njepšchemyšlne hromadulěpjaze brjódki so hromadu splazał, kaž bychu žaneho rosoma, žaneje křma- nosče něščto wobkedžbowacz njeměle, haj žanych woczow we hłowje. Pschetož sčto móže tač sjawne, njepřejomne a jašne byč, hdyž woczki t njeby posběhujesč a, sčtož je spody a wokolo naš, t psche- pytowazym woczkom wobhladujesč, hacž so je jemu wyschšče byče t njewuměrjenej duchownej mozu, wot kotrehož so zyła pschiroda wožiwja, hiba, živi a wodži? Pšohladaj jeno na njebo šame, kač daloko so wupina, t kajtej torhazej spěšchnosčzu so wobrocza, kač w nozy w hwěšdnej pschje so blyščezi, wodnjo w šlōncznej kraš- nosčzi šwěczi, a ty spōsnajesč, kajki spodžimny a bōjški je křumšcht, t kotrymž najwyschšči wodžer jōn w runej wasy džerži. Sdy by ty do někajkeje křěže pschischedschi wscho derje sestajane, sarjadowane a wupyschene widzał, by tola na kōždy pad mēnil, so knjes nad nej rukuje, kiž je wjele lěpschi hacž wschitke tamne rjane wězy. Dofelž nētk njebješa a semju wopomnjo mudry porjad, ledžbliwosč a spschiprawjenje spōsnajesč, dha dyrbišch tež wēricž, so je knjes a wōtz wscheho šwěta, kiž je krašnišchi hacž ta hwěšdžina šama a jenotliwe džēle šwěta.

Zāzilius dale: Kšchesczijenjo so na potajnych snamjenjach spōsnaja a so lubuja, skoro přjedy hacž so snaja; woni tež w po- wschitkim w hromadže lōschty haja a so bjes wuwšaczja bratšja a šotry mjenuja, so byla psches pschiswacže tuteho šwjecženeho mjena wschēdna njesprōznowosč krejna haniba.

Powjesč wo šwjecžisnje tyč pschistupjazhych je kač grawocžywa tač snata. Mač džěcžo, je žitom pschikryte, so bychu so czi nicžo njemyslasy šjebali, so jim t jēdži pschedstaji. Tuto džěcžo so wot teho nowešo, kiž so t pošypanym žitom t tej wērie sawjedže, so je kačanje njeschodžaze, šrani a šlōnzuje. Krej džěcža — kajka hrosnosč! — lačni šrēbaja, wo rosčazščowane stawy so torhaja a psches tutōn wopor so šbratšja. Psches šhromadne wjedženje wo njeskutk šebi mjes šobu mjelčjenje sawēšča.

Sdy šu — Zāzilius dale wobštoržujo rēčzi — po bohatych wješelach blida so hōščo prawje rošhorili a je psches wopicže cžēlnosč so šapalita, potom so poš, kiž je t šwēcziškej pschiswajšant, t kušom, kiž so jemu přjōdkčizšnje dale dolhōščze schōrn, t kotrejž je pschiswajšant, nawabi, so by ša nim šlecžil. Še so tač pschera- džaza šwěza powrōczila a wuhāšla, potom so pō cžmje na nje- hašbite waschnje šwjaški njehornych žadosčow šwjašaja, kač to runje njewēšty pschipad čže.

Oktavianus šnapschecžiw: Ty prajišch, my šwjecžjenje psches krej šlōnzowaneho džěšča dostawamy. Mašch ty to ša mōžne, so mohle so tajke nēžne mač cžētko do šmjereče škačacz, so mohł sčto krej nowonarodženeho džěšča pschelecž abo šrēbacž? Ničto to wēricž njemōže, křiba był šam křmany to ščžimicž!

Maš napjelnja dale — a to je wasche hnēwanje — lubosč mjes šobu; tač so mjenujemy mjes šobu — a to waschu sawišč šbudžuje — bratšjo jako cžlowszy šynojo teho jeneho bōjškeho wōtza, jako towaršchojo wēry, jako šobuherbojo nadžije. Wy wschal šo mjes šobu ledžbu nimacže, so mjes šobu t hidženju rosšalicže a so jako bratšja njespōsnajecže, křiba hdyž bratrowske mordarštwō wobēšdžecže. Wy šhostacže hrosne njeskutki, pola naš je hižom pomyslenje na tym hrēščne; wy so šobuwēdomnych po bošicže; my hižom šwēdomnja šameho so bošimy; t waschimi ludžimi so jastwa mjerwja, kšchesczijana tam njenamatašch, křiba jako martrarja abo wotpadnjenža.

Zāzilius: Džēl wot was kšchesczijanow, a to tōn wjetšchi a po wschēm wobkručenju lěpschi, trada, šymu mrēje, so cžwiluje, hłōdži, a Bōh to cžēpi a njewobkedžbuje, nječa abo njemōže tym šwojim pomhacz, tač njemōžny a njeprawy je. — Šo tajkim, hdyž je šchricžka rosomnosče a pokornosče we was, wostajcže so teho,

njebjeske rumy a pōdēdženja a potajnosče šwěta dopytacz čžyč. Šo došaha, na to najbližiče hladacz, wōšebje ša ludži bjes wucže- nosče a šdžēlanosče, bjes woczehņjenja a šnacža žiwjenja, kiž ničō wo politiškich wobštejnosčach njerosšymja, šaha bychu tež nabožne wēzy rosšlascž mohli.

Oktavius: Sdyž Zāzilius so t tym tajk njeje, so je jemu mjeršaze, so njesdžēlani, křudži a njewēdomni ludžō wo njebjeskich wēzach so rosšēcžuja, njech tola rosšomni, so šu wschitzy cžlowsje- kōjo rosoma a dara wobkedžbowanja džēlomni a so je wēdomostna myšl niž prawo nēkajkeho štawa, ale pschirodžent dar štwōrbhy.

Sdyž my t wulkeho džēla ša křudych placzimy, to žana haniba njeje, ale křwalba ša naš. Dobre žiwjenje ducha škabi, mēra jeho pošylnja. Wyšče teho: Šač mōže tōn křudy byč, kiž žaneje po- trjebnosče njesaczowa, zuseho šubla šebi njepožada, kiž je bohaty w Bōšy? Šterje je tōn křudy, kiž, hacž runje ma wjele, tola hišchče wjazy žada. Šač je pucžowar lěpschi, cžim lōžiče jeho brēmjo je, tač je tež na tutym pucžu žiwjenja temu najlěpje, kiž šebi je t křudobu lohke cžini a niž pod brēmjenjom bohatštwō jachli. — Sdyž cžlowske škabosče cžujemy a pod tym cžēpimy, to šhostanje njeje, ale wōjnike šwucžowanje. Pschetož dusche mōž so pschi cžēlnych cžēpjenjach powyscha, a njesbože je hušto šchula pocžinkow; haj bjes šwucžowanja tyšchnosče mozy ducha kač cžēla popuschcža. — Šač budžemy w špytowanjach kač škoto we wohnju špytani, — a tač mōže kšchesczijan so njesbožowny šdacž, ale niž byč. Wy šami t njesbožom špytanych mužow do njebješ posbēhujecže, kač Muzia Šāwolu (kiž šebi da wysche wohnja ruku palicž). Me šelto tyč naschich (kšchesczijanow) šu jo bjes šynka bolosče šnješli, hdyž bu jim niž jenož prawa ruka, ale zyč cžēko špalene, hacž runje mējachu to we šwojej mozy, so pušchcžicž dacž. Ščto dha mužow t Muziom pschirunam? Mašche žony a džěczi křchžow, cžwilow, torhazhych šwēratow a wschēch štrōželow wotprawjenja psches bōjštu šahorjenu wutrajnosč w bolosčzi ledžbu nimaja.

Dženša jeno jedyn džēn.

We wjetšchey šhorowni psched krotkim šhoru ležesche, kotrehož ta myšl, so šmēje šnano dolho na šhorōžju ležecž a wscheho džēla so šminycž, jara tyšchesche. Sdyž lēkar šašo ras t njemu pohladacz pschidžze, so by jeho rany t nowa šwobalač, ššhroblu so šhoru a praschesche so lēkarja: „Šrajcže mi tola, luby knježe, kač dolho šmēju dha hišchče šhoru ležecž?“ Wob- štarny lēkar pschecželnje na njeho pohlada a wotmolwi: „Dženša jeno jedyn džēn.“ Š tym so wotšali. Wotšladatka pač, kotraž widžesche, kač so šhoru nad tutym praschēnjom džiwasche, rjekny: „Šač tutōn lēkar kōždemu wotmolwja. Wy budžecže so t tym wotmolwjenjom špokojicž dyrbjecž. Wōn derje wē, šhoru ma došč na tym, so džēnšnišcheho dnja cžēpjenje nješe. Duž šebi psches štarosč wo pschichod šwoje cžēpjenje hišchče powjetšchicž nješmē. Šeho šhori dyrbjja džēnša šmērom ležecž a wscho dalsche do Bōžeje ruti položicž.“ Sdy bychu tola wschitzy šhori šebi tole wopomnicž čžyli!

„Bombaj Bōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschēch psche- dawarņjach „Šerb. Nowin“ na wsach a w Budyšchinje dostacz. Ša šchtwōrcž lēta placz wōn 40 pj., jenotliwe cžišla šo ša 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždu łobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

19. njedžela po šwjatej Trojizny.

Šap. št. 20, 17—38.

Kak so šwěrnny wučobnik Šbóžnika i tymi šwójimi rosžohnuje?

1. Wón hlada wróćo na šwoje skutkowanje sa teho Knjesa.
2. Wón stroschtuje hlada do pschichoda w dowěrjenju na teho Knjesa.

1. Ryczet psched tym Knjesom běšče Pawoł. Ale wulki wón bycz njechalsche, wón chzysche jeno wotrocžt bycz. „Ja šym temu Knjesej šlužil se wschej pokornosczu.“ Dale jeho rěcz, hdžez wón šwojemu skutkowanju nimo jich woczow czahnycz dawa, so wón šwoje žyłe japoschtolste skutkowanje do žiweho wobrasa wopšchija, ta je so wěšče hluboko sacziščezala do wutrobom pošlucharjom, kaž šłowa mrějazeho, kotrež we wopomnjeczu wostanu. Tak dyrbi šambž kóždy šcheszczijan czinicž, kiž i tymi šwójimi so rosžohnuje. Nasch nješapomnity kanzler Bismarck je šebi žadał sa napišmo na šwój pomnik „Šwěrnny šlužobnik khěžora Wylema I.“ Na šastojnikach so wjazny njepnta, hač so bychu šwěrnny namakani byli. Chzemy šebi pschecž, so bychu pod wobras nascheho žiwjenja napišacž mogli: „Šwěrnny šlužobnik Šesom Šhryšta“. Potom je nam tež lohko so rosžohnowacž i tymi šwójimi. Šcht. 22. 23. W duchu šwjatany jědže wón do Šerufalema. Kaž něhdy jeho Knjes a mištr njedžbuje na proštu šwojich wučobnikow: „To so tebi nještan“, tola šwoje woblicžo

wobroczi do Šerufalema, so by tam czěpik a wumrjet, dokelž běšče to wola jeho Wótza, tak tež Pawoł šměrom dže do stareho mordarškeho Šerufalema, hačrunje tam šwjastki a tyščnosczje na njeho czakaja. Tak štupi dženska hiščeže mišionar na kóž, kotraž jeho wjedže do žuseho kraja, hdžez šnawo šazna šmjercž na njeho czaka. Tajta luboscz i temu Knjesej dawa tež khrobloscz pschecžimo nje-pschecželam a w šmjerczi.

Šcht. 24. „Ja so teho ničžo njeboju.“ To je ryczetška šmužitocž Knjesoweho wotrocžka, kiž so džerzi po Šhryštowym šłowie: „Njebojczje so psched tymi, kiž czěło morja, ale dušchu moricž njemóža“. Wozowat Woži dyrbi hotowy bycz, šwoje žiwjenje wostajicž w tej myšli: ja wozuju wo njebjeske kubla. A škóncžnje škšchimy hnujaze rosžohnowaze šłowo: „Ja wěm, so moje woblicžo wjazny njebudžecze wohladacž wy wschitzny, psches kotrychž šym czahnył a přědował to kralestwo Wože.“ Šwěrnny šlužobnik teho Knjesa pschpowjedaja to šłowo Wože a hdžž je potom tajki šwěrnny šlužobnik šwojej woczki nahle šandželił, so praji: „Hdy bych to wjedžal, bych šwěrnnišcho na njeho pošluchał, ja bych jeho wyschšcho wažil.“

2. Wón khutnje a stroschtuje won hlada do pschichoda. Šcht. 28. „Tehodla kěžbuječe šami na šo a na šadło!“ Najprjedy kěžbuječe šami na šo. To placzi tež štaršchim a knježim, so byščeže khodžili w bojojczzi teho Knjesa. Potom halle móžecze prawje kěžbowacž na šadło. Tole šłowo dyrbi naš wubudžicž i šwěrnosczzi w našchim pošwołanju.

Scht. 29. 30. Wón dopomnja na strachoty, so furowe wjelki mjes stadlo pschindu. Tajke myšle dyrbja dženša hischče Knjesoweho služobnika se srudnosczu napjelnicz, hdyž rosžohnujo na swoje stadlo hlada. A naschonicz dyrbja to Knjesowi wuczobnizy — misjonar mjes pohanami — predať w kschesczianstwje, hdyž šebi na bludy nascheho czaša pomyšli. Tehodla jeho słowo: „Tehodla wachujcze a spomincze na to, so njesšym pschestal psches 3 leta w nozy a wodnjo jeneho kóždeho se bylšami napominacz!“

„A nětk ja waš poruczam Bohu a temu słowu jeho mišoscze.“ Tež słowje zyrkwje wón tu wošadu poruczja. Semu chzemy tež dženša poruczicž staroscze naschich wošadow, jemu, temu šwěrnemu pscheczelej dušchow, kiž je prajil: ja waš nochzu šyrotow woštajicž, jemu, jako staršchi, chzemy šwoje džeczi na wutrobu položicž, hdyž šwojej woczi w šmjerczi sandželimy. Jeho słowu šo dowěricž: hlaj, ja šym pola waš wschitke dny hacž do skónczenja šwěta.

„A jako to powjedať běšche, klatny šo wón na šwoje kolena a modlesche šo s nimi wschittimi.“ Šajka to nutrna modlitwa je s jeho rta wuschla! A kak šu woni hnady-połnu blisťoscž šwojeho Knjesa šaczuli! Ewangelijon dušche šjednocza a šhromadna modlitwa wutroby bliže šwjedže. To je šwjast psches šmjercž a row. Tón Knjes chzyl šwojim wošadam dacž tajkich šwěrných pastyrjow, kiž po pschitladže šawołowym njewuštanu a njewoštabnu, tež pod bylšami a w štyšnosczach předowacz a jeho kralestwo twaricž a jemu, temu wulkemu pastyrjej a biskopej naschich dušchow, chzemy tež nasche dušche poruczicž, šo by naš womozy cžinil, kiž jeho hlóš bylšcha a ša nim šhodža. Wón chzyl šam šwoje stadlo pascz, šo by jo wobarnowal psched wjelkami nascheho czaša a šwój lud pschezo bliže temu wotšynjenemu kónzej wjedł: Šene šadło a jedyn pastyr. Šamjen. G. w R.

S Bohom tež do horja.

Šdyž tyšchnoscze
A šwjastki cze
Tu cžakaju, cži hroža,
Dha njeboj šo!
Bóh widži to,
Cže kryje hnada Boža.

Njech mrofta
Cže wobdawa,
Wšchal Bože šlónzo šwěczi.
Šlej, we horju
Tež špěwaju
Tu psalmy Bože džeczi.

Duž tón pucz dži,
Kiž wušwoli
Bóh tebi k drohomanju;
Wón wjedže cze
Tež psches cžernje,
Ty s nozy póndžesč k ranju.

Šichž na šo wšmi,
Kiž šcžele cži
Bóh se šwojeho tróna;

Wón pomha njescz,
Cže psches njón wjescz
Cže tam, hdyž kiva tróna.

Te staroscze,
Kiž cžisčcza cze,
Cžiš' wschě na teho Knjesa!
Šlej, wot njeho
Tu staja šo
Wšchej cžaknej nuš mjesa.

A bludžišč ty
Psches puscziny
Kaž womza wopuschcžena,
Twój pastyr cze
Tam pntacz dže,
Wón šnaje šwojich mjena.

Duž k njemu dži,
Wón šahoji
Cži hrěcha krawone ranj,
A junu cze
Dom powjedže,
Se běh twój došonjantj!

K. A. Fiedler.

Sšwědczenja wěry se starých cžakow kschesczianskeje zyrkwje.

(Šo starých žórkach podate wot M. w M.)

4. Šajzy šo nam kschesczijenjo přenich cžakow wopišujja?

List wokoło leta 200 pišantj praji:

Kschesczijenjo njesku psches kraj ani rěcz ani waschnja wot druhich cžlowjekow rosžželeni. Wóni šwoju domišnu wobhdla, ale jako zušobnizy; na wschěm šo wobdžela jako byrgarjo a šnješu wscho kaž zušobnizy; kóžda zušoba je ša nich domišna a kóžda domišna zušoba.

Kaž wschitzy drusy, šo ženja, džeczi pčodža, ale pčodžene njewuštajeja (kaž pohanjo k šmjerczi). Šhromadne jědže džerža, ale žane njeduschne. Wóni šu w cžěle, njesku pať živi po cžěle. Šo šemi šhodža, maja pať w njebjěbach měšchczanske prawo. Šakonjam šu pošlušni a psches šwoje žiwjenje šakone pschescžěhnu. Wóni wschittich lubuja a šu wot wschěch pschescžěhani. Pschecziwnizy jich njesnaja, ale tola šafudža. Wóni šu šhudži a cžinja wjele bohattyč, na wschěm tradaja a maja wschal na wschěm radojcz. Wóni šu wonjecžesczeni a we wonjecžesczenju pschekrašnjeni, hanjeni a wschal prawi cžinjeni. Wóni šu šwarjeni a žohnuja; hdyž šo s nimi šlě wobšhadža, cžescz wopofasuja. Dobre cžinjo budža kaž šli šhostani. Šdyž šu w šhostanju, šo wješela kaž tajzy, kotrymž šo žiwjenje dari.

Wokoło teho šameho czaša šo wo jich škutkowanjju luboscze pische: Šoměrnje kóždy pschinoschuje, hdyž chze a móže; pschetož ništo šo njenušuje, ale dobrowólnje pschinoschuja. To šu takrjez nalutowanški pobožnosczje. Pschetož wot teho šo ništo ša wulke jědženje a picze njewudawa, ale ša šožiwjenje a pohrjebanje šhudnych, njesamožitych a wošyroczentych hólzow a hólzow a hižom na dom šwjasantych starzow, teh orunja, kiž šu kóžžšlamanje pocžerpili a tajkich, kiž šu šnana w podkopych, na šupach abo w jastwach (hdyž šo to pucža Božeho dla štawa).

Šo džělanju. „Kiž duzy pola waš nimo pschindže, teho podpjerajcze, kažkuli móžecze. Wón pať dyrbi jeno dwaj abo tři dny pola waš woštacz, je-li trjeba. Cže-li šo pola waš šafšhdlicž,

něhdže jako rjemješnik, dha dyrbi džělac a swój khlěb měcz. Mjerofymili pak žaneho rjemješla, dha šo wo to starajće, šo njeby žadny kšesčan próbdny mjes wami bydlil. Hdyž šo pak po tym šožowacž njecha, potom je tajki, kiž chze i kšesčijanstwa jeno warbu čahnyč; tajkich šo šdalujće!“

Wo zyrkwinskim woczehnjenju. Š wulkej khtnošću šo šud džerži, kaž šo pola ludži šamo wot šo rošymy, kiž šu šebi wěcži, šo jich Bóh widži; a to je jara khtne prjedhwoptanje Bóžeho šudženja, hdyž je šo něchtó tak pšeschoł, šo šo wot towaštwu modlitwy a hromadupščińženja a žyłego šwjećeneho (wošadneho) wobkhađa wušamknje.

Zyrkwina šhromadžijna 300 lět po Šhrystušu tole postaji: „Tych nastupajo, kiž šu šo i (pohanštemu) woporej dali nušowacž, šmy wobšamkli, šo maja jene lětó jeno na přědowanje pšchipošluchacž, 3 lěta klecžecž (to rěka wo dobroproščenje wošady proščo), 2 lěcže jeno na modlitwje (niž na Bóžim bliďže!) džělbracž a potom hašle do počneho wužitwanja šwojich prawow šastupicž!“

Šhěžor Šulian (360 lět po Šhr.), kiž běšče šašo pohanštwu pšchijał a jemu wšchudže pšchecžiwu kšesčijanštwu polěkowasche, dofelž mějěšče kšesčijanow ša ludašow, w lišče pišče (na pohanšteho mēšchnika): Čžehodla my (pohanšy šmyšleni) šwoju kědžbliwošć nješožimy na to, pšes čžož je šo bjesbóžna wěra kšesčijanow rospšesčerača, na jich dobročiwosć pšchecžiwu žyšym, na kědžbliwošć, kotruž pšchi khowanju šwojich morwyh wopokasaja, na tu — ludašku — šwjatosć jich kšodženja? Warnuj kóždeho mēšchnika, na kēliju hladacž kšodžicž, w kōrcžmje picž, nječžekneho kšumšchta a warby hladacž! W kóždym mēšče šašož wjele hošpōdow ša žyšych, niž jeno ša tyh, kiž i wam pšchikšuscheja, ale tež ša tyh potriebnyh wot tyh druhich. To je woprawdže haniba, hdyž wot židow ničtó po proščenju nješhodži a čži bjesbóžni Galilejšy (t. r. kšesčijenjo) niž jeno šwojich ludži žiwja, ale tež tyh našchich (t. r. pohanškich). — Mjeleži w tymle lišče wjele kšwalby ša kšesčijanow?

Derje dopokasane.

Šowu šwět nowe mudrosće plodži, šu pak tež prawe „mudrosće!“ Tam a šem móžěš čžitacž, w šwěcže šnadž tež škšchecž, šo wucženi wjazy do Bóha njewěra, haj, jehō přěja. Rěčža i najmjeišča tak, bynje šnadž jim we wutrobje žyle tak njebylo; mēnja, šo čžim bóle nahladnosće pšchēd druhimi nahydu, hdyž wěru, nabožnosć, Bóha na boš štajeja. Š wjetšcha wšchaf je lohke, njepóžčiwne žiwjenje poklědnja pšchicžina tajkeje njewěry. Šsu do šchpatneho towaštwu šo šabludžili a tam šu wo wšcho pšchijšli, šchtož móže čžlowjeka šdžeržecž a pošbēhōwacž. Šich mudrosć a wucženosć pak najbóle jara kšubōka njeje, a derje je, hdyž šo něchtó namaka, kiž i někotrymi hōlymi šłowami tajkeho mudracžka šo hnydom šatraschicž njeda. Čžzu tebi mašy pšchikšad powjedacž, kaš wšchēdna, po šdacžu njewucžena knježna tajkeho šo naduwazeho pachōla porašy.

Młodženz še wšy běšče i pomožu štaršchēju a dobrych ludži do hłowneho mēšta šchōł, šo by tam študowal. Šacž je tam wjele študowal, to njewēm, telko pak wēm, šo tam we hłownym mēšče do šchpatneho towaštwu pšchidžē. Dolho njetrajesche, a tež wón kaž drušy towašchōjo ničō wjazy wo wěry, kēšchach a pacžerjach wjedžecž njechāsche. A hdyž šo domoj wrōcži, běšče — kaž šo šam kšwalesche — hotowy atheišt („bjesbóžnik“), přějesche Bóha a praji, šo je „Bóh“ jeno hōle šłowō.

Maš bu do nahladneje šwōjby i wječeri pšcheprošchēny. Ša bliđom šedžesche wošrjedž dweju džowkow šwōjby, pēkneju a bohašojasneju knježnow, kotrežž šnadž njebēšchēj tak wucženej, kaž wón šo wudawasche, tola bēšchēj še štrowym wōtřym rošōmom wobda-

rjenej. Najprjedy šo to a druge powjedāsche, wo wjedrye, wo hłownym mēšče a podobne. Bōršy pak bē rošmōlwa tam, hdyž wošebje w našchich čžachach šo rady šabawa mēri: pola „nabožiny, wěry, žyrkwje, Bóha.“

Džiwne je, šo tajki atheišt mēra nima a njeda, doniž šwoju „mudrosć“ njeje druhim pšchēdal, počžina wōštudny byčž a njedžiwā ani na to, šchtož je něžnym knježnam winojty. Šaj, te maja i wjetšcha najwjazy wot tajkich ludži wustacž; wošebita šmužitoscž wšchaf i temu nješluscha, bojasliwe hōlcžki i wupadami na wěru a Bóha, na duchownych a žyrkej pšchēčžēhacž. Tak tež tōn wječōr bēšche. Mašy mudracžk drje šo pšchi tym hišchēže trochu na kēdžbu bjerjesche, šo by šo jako „šdžělany“ wopokasal.

Tola šłowō podawasche šłowō. Powjedāsche šo wo šararju, wo žyrkwī, wo kēšchach, wo wěrye, wo Bóhu šamym. Tak tam bēchu, hdyž chžyšche našy pachōł jich mēcz. „Šchto?“ šo woprašča, „mojej knježnje, wōj hišchēže do Bóha wēritej?“ — Šolžy šo šacžerwjenišchēj nad kšroblym šłowom, kotrež jeju tak šrani, kaž by jimaj něchtó něšchto jara nječžestne prajił. Tola jeno wošōmiš bēšchēj šastrōženej. Štaršcha šo bōršy šhraba a na njeho šwētke pohladawšchi šo woprašča: „„Mō, njewēricže dha wy do Bóha?““ — „Přjedy šym do Bóha wērił“, wotmolwi pachōł; „tola wēscže, pšchikšadžam i hłowneho mēšta, tam šym wjele čžitał, wjele škšchaf, wjele rošmōšlaf a tak šym šo pšchēšwēdcžil, šo je Bóh jeno hōle šłowō.“

Š tym mēnjēsche, je drje ju žyle porašył. Tola wón šo mylēsche. Knježnicžka derje pōšna, kōho ma pšchēd šobu, a šebi wotmyšli, jehō rašnje wotpokasacž. „„Tak, tak““, rjekny, „„wy šcže wucženz, filosof. To je mi lubo, šo waš šesnawam, pšchetož mam tudy na wšach mašō pšchiležnosće, šo dale rošwucžecž. Mēkotrežkuli praščenje šo na mnje dohwa, na kotrež wotmolwy nimam, a žada, je filosofej pšchēdpožicž. Šene tajke praščenje bych wam hnydom pšchēdpožila. Njechacže mi prajicž i wotkal jejo wukšadža?““ Knježna šo to tak wōšje woprašča, šo wšchitžy šwoju kēdžbnosć na rošmōlwu šožichu.

„„Ša šo waš potajkim prašcham: i wotkal je jejo?““ — „To je jara duchapōlne praščenje“, praji młodženz, „jejo je wot kōšchē.“ — „„Dobre““, praji knježna, „„ale i wotkal je kōšchē?““ — „To wy tola wēscže, knježna, kōšchē wukšadža i jeja.“ — „„Tak je woprawdže; tola ja nješym hišchēže hotowa, nētk hašle pšchidžē moje hłowne praščenje: Šchto je tu přjedy bylo, jejo abo kōšchē?““ — „„Ale prošču, kaš šprošta rošmōlwa!““ šawōka młodženz trochu njeršaty, „kaš móže šo knježna wašcheje šdžělanosće i jejemi a kōšchemi šabjeracž?“ — „„Moje dla, ale ja waš nje-pušchēžu““, šnapšchēčžiwī hōlža, „„ja wōšpjetuju: šchto je tu přjedy bylo, jejo abo kōšchē?““ — „„Mō, wy nješmilna, kōšchē drje je tu přjedy byla hačž jejo.“ — „„Dobre, wy macže potajkim ša to, šo přēnja kōšchē njeje i jeja pšchijšla!““ — „„Ach nē“, młodženz šmajōta, „wy šcže mje šamylka — — jejo bē tu přjedy hačž kōšchē.“ — „„To žyle hinał rēka. Wy potajkim nētk prajicže, šo přēnje jejo žana kōšchē nješla njeje. Ša šym wam tola prawje šrošmōlwa?““ — „„Šejo — kōšchē — ja chžyč — rošmicže“ — našy wucženz bē žyle šabludženy. Tola jehō njebojasna šušōdžina kručže praji: „„Widžu, knješ wucženz, šo njewēscže, hačž je tu jejo do kōšchē abo kōšchē do jeja byla. Ša praju: kōšchē bēšche tu přjedy hačž jejo! Bēšche potajkim něhdy kōšchē, kotraž njeje i jeja wulēška. Šak je tale kōšchē na šwēt pšchijšla — tale prašchē, jeli šo šmēm ju tak mjenowacž, tale macž wšchitkich kōšchē?““

Mašy wucženz abo filosof tu šedžēsche, njewjedžēsche žaneho wotmolwenja, mjeršāsche šo, ale mudreho woblicža njepokasōwasche. Knježna pak praji: „„Škšchēže, šchto wam nētk praju a šchto we wšchitkich wašchich knižach, kaž šo šda, namakał nješcže. Šrēnju kōšchē je tōn štworil, kiž je žyly šwēt štworil. Šehō mjenujemy

Boha, kotrehož vschě stworjene wězy wosjewjeja, kotrehož nasche šwědomnje wufnawa, te kotremuž šu vschě ludy šo modliše wot spoczatka. To šebi spomjatkujće a njedajće šo drugi kručž sahańbicž; pschetož psched lětnyřazami hižom je něchtó šwjatocžnje wuprajil: „Šeno hlupi we šwojej wutrobje praju: Bóh njeje.“

Bóh je!

Šwjaty japoschtol Pawol we šwojim liščje na Kološejškich we 8. šchtucžy 2. stawu pišče: „Šladajće šo, šo by waš ničtó njewurubil psches šwětnu mudrošč a próšdne šawjedženje po cžłowjecžnej wučžbje a po šwěta wustajenjach, a niž po Šhryštušbu.“ Šso kručže džeržo tehole japoschtowškeho napominanja, njedawasch šebi ty, luby čitarjo, nadžijomnje tu njepowalnu wěstosč, šo Bóh na njebju knježi, kiž je vschitko stworil a wscho stworjene tež šdžerži a wodži, wot žanych blasnow rubicž, kotsiž ša šwoju njewěru ani šornjatka pschicžiny nimaju. Tež tu wěstosč njedawamy šebi wot nišoho bradž, šo šmėjemy po šmjercži wěčžne žiwjenje. Ale jedyn strach nam šašo hrošy, kaž ša cžaš japoschtolow: šo wjelešlawjena filosofija, kiž šo š najwšchšchimi pschedmjetami myšlenja šabjera, naš šawjeduje a nam tu wěru bjerje, šo š šbžnosčži wobrocženje šluscha. We šwojej hnadže Bóh škóncžnje wschitkich hrěščnikow do šwojeho njebja wosmje: to šwět š teho wotwodžuje, šo je Bóh lubošč. To je loše šawjedženje! To je cžłowšta wučžba, niž wučžba Božeho šłowa! Šesuš praji: Ša šym tón pucž, ta wěrnosč a to žiwjenje; ničtó njepšchińdže š Wótzej, šhiba pschese mnje.

Š tymle nastupanju jedyn nan šwojemu šhnej š listom tule radu da: „Luby šhno! ty pišchesch, šo mašch na tym měštaje, hdžež w tu šhwilu pschebywašch, wjele wobšhada š njewěrjazyhi ludžimi, a šo šu tucži š dwělemi, kotrež do tebe šašchčžepjecž pytaju, cži hižom wjele njeměra cžinili, a praschesch šo nětko mje, kaš mašch šo w tajkim padže šadžeržecž. Šó, po mojim měnjenju njeje to taš cžežko wunamašacž. Šdnyž ja mješ ludži trječju, wo kotrychž wěm, šo šu dnyšacžni padušchnizy mješ nimi, dha hnydom pytnu, šchto mam cžinicž. Ša potom šwój ropr prawje twjerdže šesapinam, džeržu tež šwoje šaš derje šawriene a cžinju, šo taš bóršy hacž móžno š blisšošče tyhle padušchnikow woteńdu. Šó, luby šhno, cži ludžo, wo kotrychž ty pišchesch, móža taš daloko šprawni a pschistojni ludžo byčž, ale dnyšacžni padušchnizy šu woni tola, dokelž čžedža tebi to najlěpsche a najdrohotnišche, twoju wěru do Boha a teho, kotrehož je wón pšłal, drje niž š dnyšaka, ale, šchtož je hišchče hórje, š wutrobny kradnyčž. Duž cžiń nětko taš, kaž cži prajach: Šanki šwoju wutrobu po móžnosčži psched nimi, džerž ruku twjerdže na pokladže šwojeje wěry, njehodž šwoje pucže hinaš hacž po Božim šłowje a š modlitwu, šo šdobom wo to štarawšchi, šo š tajkeho towaršchništwa taš rucže hacž móžno wuštipišch a šo jeho pschichodnje šdaluješch.“

F.

Špěwašške.

We wulkim měščje bydlešche w polhmurjentym pincžnym wobhdenju, psches kotrehož male wofna šwětlo jeno šporje š wuškeho dwora padašche, jena cžěšliška šwójba. Muž běšche šo do picža daš a š tym šebje a šwojich do nušy a hubjenštwa pschijnješč. Š tymle ludžom šastupi duchowny, dokelž bě šhoniš, šo mējachu woni šchěščlětneho šhna, kiž hišchče šchčženy njebě. Muž njebě doma. Šako wón žonje rošpraji, cžeho dla je pschichoš, wona šmējizy rjekny: „Niž jeno jene, wschě šchtyri džěcži šu njekšchčžene.“

Duchowny jej na to šhutnje do šwědomnja rěčecž pocža; ale wona bě žyle bješdžafniwa a šdajche šo ša jeho napominanja

š žyla njepšchistupna byčž. Wón šo ju woprašča, hdže je rožžena, a da šebi to a druhe š jejneje domišny powjedacž. Škóncžnje štaji praschenje, hdže bu konfirmowana, na cžož wona se šwojeje šchiny Šorstowe špěwašške pschijnješče a jemu přěnju štronu wotewri. Tam šteješche napišane: „Š dopomnjenju došta tule knihu džek šwojeje konfirmazije Marja Šmochez ša pilnošč, šromnošč a dobre šadžerženje. Šalmarum 1872.“

Šako šo wón ju woprašča, hacž dha je tež w tutej knižy cžitata, wona wobkručžesch, šo je tale kniha we wulkej nušy hušto jejny jenicžki trošcht byla. Ša to šo wón wobhoni, hacž je tamny předaš, kotryž je ju něhdy požohnowaš, hišchče žiwny. Wona džesch, šo je hižom morwy.

Duchowny jej do woczow pohlada, prajizy: „Šchto drje by tónle muž prajil, by-li nětko tudy psched wami štaš a widžecž dnyšak, šo jeho něhdušcha konfirmandka, kotraž jemu taš wjele wješela cžinješche, kaž pohanka šwojim šchtyrijom džěcžom bješ šwjateje šchčženizy wotrošč dawa?“

Duž wona š hlošom pšlacž pocža a njemžesch hylšow dla došho žaneho šłowčška wurjež. Š radošču wona nětko pschiswoli, šo dnyšachy šo jejne džěcži šchčžicž. Šenu njedželu popošdnju mješesch šo tale šchčženiza. Běšche to hnujazy napohlad, jašo tš najštaršche džěcži wokoło dupy štejachy; najmlóššche bu hišchče nošchene. Tež nan bě pschi tej šwjatocžnosčži pschitomny.

Dopomnjenje na domišnu a na wobnowjenje šchčženškeho šłuba, šo tymle špěwaškim pschijamkaze, běšche š klucžom bylo, š kotrymž šo tale, š wopředka na šdacže žyle šamknjena wutroba wotewri.

F.

Dobra rada.

Jedyn pjenježnik bu wot jeneho šwojich wotebjerariow praschany, šchto šu najlěpsche hódnošne papjery, do kotrychž mohł šwoje pjenješy šapoložicž a kotrež móže wón jemu najšbše porucžowacž. Wón wotmolwi: „Čžecže wy derje jěšč abo derje špacž? Šeli-šo čžecže derje jěšč, dha šupujče pjenježniowške papjery, kotrež wyšoku daš dawaju; čžecže-li paš derje špacž, dha šupujče wěšte hódnošne papjery, kiž drje nišku daš dawaju, ale wam pokoj španja njerubja.“

Luby čitarjo, šchto ty měnišch — šchto šda šo tebi lěpsche byčž: derje jěšč — abo derje špacž? Ša šebi myšlu, woboje! a čžesch-li ty woboje šdobom móž — dha cžiń po tym, šchtož w 6. šlawje ščženika Mateja w 19. a 20. šchtucžy šteji a njesapomú tež na šłowa, w Šchibšłowach Šal. 15, 16 štejaž: „Šěpje je, mašy kufš š bojošču teho Šnjesa, hacž wulki šchaz, pschi kotrymž wot-pocžinš njeje“, a we 8. šchtucžy 16. štawa: „Šěpje je, mašo š prawdošču, hacž wjele bohastwa š njeprawdošču!“

F.

Wšchelake š bliska a š daloka.

— Š wulkej radošču móžemy našchim Ššerbam, kotsiž šu kaž jenohłóšnje petiziju wo šdžerženje šwjedženja tšjoch kralow podpšali, šjewicž, šo je petizija na šynodže dobry wušpěch mēla a šo je šo šynoda jenohłóšnje ša šdžerženje šwjedženja tšjoch kralow wuprajila. Š cžopkeš wutrobu je našch šerbšti šastupješ, knješ šaraš Šróšal-Šrodžišchčžanski ša petiziju rěčal.

— Š Čhine maja našchi wojazy cžežke wojowanje se šbžžarjemi, kotsiž šu lud našchčžuwali, a je wulki štrach, šo wohenš šbžžka žyłu Čhinešku rošhori a šo potom šašo žyle njepšchčželštvo pschčžitwo wukrajanam šbēhnje. Šchtož wójnu Štalšteje š Šurkowškej nastupa, je nadžija, šo bóršy š měrej pschĩńdže. Ščēmska je jedna-nje mješ wobēmaj ludomaj do rukow wšaka.

Listowanje. K. f. M. w M. Najnaležniši džak za wuley bohataš podpjeru. Z dobom tež wutrobny postrow.

F.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Ziadny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoču ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Ssmolerjez knihiczišcžeńni w Budyschinje a je tam ja shtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

20. njedžela po šwjatej Trojizny.

Zap. st. 21, 8—14.

Dženža widžimy japoschtola Pawola na puczu do Jerusalema. Kaž nam tydženja hižom jeho rozšohuowaza rěč na staršich zyrkwje w Efesu pokasa, běšche wón pschi tym wot čěmnych pschedsdacžow napjelny. Wón džě wjedzišche, kať jara jeho Bidži hidžachu; sčto ležešche tu bliže hacž ta bojosč, so budža woni w Jerusaleme wschě šredki nałożowacž, so bychu jeho i pucza srumowali? Ale cžehodla dha wón šyła do Jerusalema džěšche? Njemějachu kšhesčžijenjo prawje, hdyž jeho po puczu wschudze naležnje prošachu, šwoje žiwjenje sčezedžicž a šo ša Khrystušowu wěž šdžeržecž? Běšche dha jeho pschitomnosč w Jerusaleme tať nusna? Tam běchu tola hižom došč Khrystušowych pschpowjedarijom; a to džě hewať Pawolowe wašchnje njebě, do zuseho džěłanišcžza pschimacž. Čžeho dla dha wón na tymle pucžowanju wobšteji? sčto japoschtol pohanow w metropoli židowstwa pyta? Tu kollektu, kotruž bě wón k lěpschemu wothudženyh a potreblivyh Jerusalemskich kšhesčžijanow w Macedonii a Grichiskej nahromadžil, budžišche drje tež něchtó druhi pschinješč mohł; budžišche jeno wo to cžinicž bylo, njetrebasche wón šwoje žiwjenje na hracžki stajicž. Ale hišcžze něšto žyłe druge běšche ša njeho w Jerusaleme wukonjecž. Njedžiwajo na postajenja japoschtolskeho konzila (pschir 15. st.) běchu jemu do jeho pohanško-kšhesčžijanškich wošadow nimale wschudze židowszy kšhesčžijenjo, kiž měšto prawdosčze i wěry prawdosčž se ša-

końskich skutkow předomachu a chychu pohanškich kšhesčžanow pod pschah židowskich wustawkow klonicž, šadžěwnje do pucža stupili; a dokelž woni wudawachu, šo Jerusalemszy japoschtoljo, n. psch. Pětr a Jakub, šady nich šteja, dha bě šo jim tež poradžilo, teho a tamneho na šwój boť šcžahnyč. W Jerusaleme pať woni se šwojimi pschikłodžerškimi rosprawami dozpicchu, šo šamo wěrnje pobožne stawy wošady šo w Pawole mylicž hrožachu. Tak to njemóžesche dale hicž; Pawolowy skutk, haj žyła zyrkej běšche i tymle skutkowanjom židowskich kšhesčžanow w štrasche. Ssmědžichu Khrystušowi njepschecželjo tu radošč mēč, šo šo jeho pschiwikowarjo mjes šobu wadža? Pawol chychšche wscho móžne cžinicž, šo by njedorosymjenja pschewinył a sčezěpenje wotwobrocžil. To běšche potajkim starošč wo jednotu a wobstacze zyrkwje, sčtož jeho do Jerusalema cžerjesche. Nješmēdžišche wón tudy wěšty byč, šo wón i tymle pucžowanjom jeno wolu teho Knješa dopjelni? Šo jeho po puczu prošachu, šo tola radšcho wrócicž a šwoje žiwjenje sčezedžicž, njemóžesche tule wěštosč ššchascž. Wón mēšesche pschewjele dowěry k Bohu a pschewjele ponižnosčze, hacž šo budžišche wěril, kšhesčžanstwo njemohł bjes njeho dale wobstacž. Tež jeho šmjercž, to bě pola njeho bjes dwěla, by dnybjala jeno k temu škuzicž, Jesušowe mjeno pschekrašnicž a jeho kralestwo pschisporjecž. Tutemu dušej wěry njesamozachu tež kšhesčženjo w Žesariji napschecžiwjo štejecž; tať njerad hacž šo woni na pschezo wot Pawola džěłachu: hdyž bě to Knešowa wola, dha chychu šo tež do teho podacž.

Rochnyl so ty, luby cžitarjo, tež k tajnemu džela-
wješelemu „Ja bym hotowy“ pschecziščecž, kaž jo Pawol
mješče? Rochnyl ty tež dobywacz nad swojej wolu a
wolu druhich, kotřiž chzyl cze rad wot teho, šhtož by jako
Božu wolu spóřnał, sažo wotcžahnyčž? Luther bč tež
w tym prawy našlěduik Pawola. W thěžorowym po-
wołanju do Wormša wón Boži hlóř spóřna, duž pola njeho
rčafšče: „Ja bym hotowy!“ A wón tam throble džěšče,
njedžiwawšchi wšeho wotradžowanja swojich pschecželow.
My wščať bym w mjeńšich poměrach žiwi, hacž tucži
Boži mužojo, móžemy pať tež do podobnych wobstejnoščow
pschincž. Tebi móže so stacz, so so twoji najbližšchi pschi-
wufni temu wótrje napschecziwo štaja, by-li so rořbudžil,
teho Knjesa dla kajuzkuli rořriřnu, řuano strařchnu krocžel
řezinicz. Tu potom řesušowe řłowo placži: „Šhtóž nana
abo macžer bóle lubuje dyžli mje, tón njeje mje hódny.“
Tak rucze hacž wšchšče na hracžkach řteji, dyrbi řchescžan
řamóz, tež pschibřuščne džiwanje na swojich pschecželow
woprowacz, haj řamo řwjařki lubošče, jeho ř druhimi
řjednocžaze, rořtorhnyčž a wšchm derjeměnjazym, řtracho-
cžiwym pschedštajenjam druhich napschecziwo, řo na Božu
wolu pomolařšchi, kaž Pawol ř rořbudženošču rjez: „Ja
bym hotowy!“

Rořžohnowaza řzena, kotruž našch tekst wopiřuje, řo
tam wospjetuje, hdžez dyrbja řo tajzy, řiž řo lubo maju,
psches řmjercž džělicž. Njesteji we woczomaj tak někotřeho
mrějazeho piřane: „Šhto cžinicže, so wy plakacže a ty-
řchicže moju wutrobu?“ Šřylř horzeje bološče, řiž řo
pschi jeho řmjertnym ložu ronja, řtuža jeho hiřchče hlubřcho
a cžinja jemu wumrjecže hiřchče cžezřšče, hacž wono hižom
je. Měł-li jeno potom kóždy tajke wjeřele „Ja bym hotowy
wumrjecž“, kaž Pawol: — hotowy wumrjecž, dofelž do
teho wěrju, řiž je řa mnje wumrjel, so móžu wěcžnje
žiwny byčž, a řiž chze tych řwojich junu na pschezo řjedno-
cžicž! Hdžez tajka řmjertna radošč řnježi, tam bywa tež
řawostajenym ložo, řo řpokojicž a rjeknyčž: „Teho Knjesa
wola řo řtań!“

Hdyž řchescžan praji: „Teho Knjesa wola řo řtań!“
dha je to wuřnam wěrny, wo kotřezž řčfa, so je wona to
dobyčže, kotřaž řwět je pschewinyła. řeno řhtóž řo psches
Řhryřtuřa ře řwojim Bohom wujedna a řo nětko zyłe na
njeho řwjařany wě, tón ma tež řa nadawki řwojeho ži-
wjenja, řa cžerpjenja tuteho cžafa, haj řamo řa řmjercž
to wjeřele řłowo: „Ja bym hotowy, Knjesowa wola řo
řtań!“ Wěra, kotřaž nař na teho Knjesa wježe, nař
wuřwobodža.

F.

Reformaziřki řwjedžen.

„Džerž, řhtóž mařch, so by ničtó twoju řrónu nje-
wřať!“ (Šjew. řana 3, 11.)

ře našymřki cžaf, hdžez wichory psches řraje horyja.
Š nimi řo tež 31. oktobar wórcži a nař na tamny wichor
dopomnja, řiž řo junu we Wittenbergu řapocžawřšchi řamó,
so řo řchescžijaniřka zyřkej we swojich řalladach řařchafřny.
Š Lutheroweho rta wón do našcheho luda řadu a je řa-
řpanzow a lěnje wutroby řařchafřł, hacž nočzedža wotucžicž
ř swoobodže a řbóžnošči džěcži Božich. Duž bu řich wjele
ř nowemu žiwjenju we wěrje řbudženych a rjekafřny řo
rořtoržechu, ř kotřymřž bčchu na bamža w Řomje řwjařani;
tola tež mnofř řpachu dale, řnjeřechu řnježřtowo zuřeho
cžłowjeka nad swojej duřchu a řej njewěrjachu řamřne

řwědomnje mččž, ale wotřachu wotrocžžy. A hdyž džęřa
pohladafřch do našcheho luda, řelko řpanja njewidžicř niž
jeno w podjaniřkej, ale tež w našcej ewangeliřkej zyřtwi!
Wichoro ř Lutheroweje pobožneje duřche, pschindž řařo do
nařcheho ewangeliřkeho luda, řchafř řón, so by lud reformazije
wotucžil a njeshubil herbřtowo řwojich wótzow!

Ewangeliřzy řchescžijenjo, dajče řo ř reformaziřkemu
řwjedženjej řařo ras na to dopomnicž:

„Džerž, řhtóž mařch, so by ničtó twoju řrónu
njewřať!“

1. We Wormřu řo 1521 wulka řhromadžřřna řa zyly
řraj wotmč. Tam dyrbjesče řo Lutherowa wěz, řiž bčřche
psches řhroble a pobožne řpiřny wocži zyłeho řwěta na řo
řezahnył, rořbudžicž. řchindže Luther abo njepřchindže?
Wojmje wórcžo, řhtóž je piřať a rčezať? Tak prařchesče
řo kóždy. A njebojařny mnich pschindže a ničzo wórcžo
njewřa. řeho řwědomnje to njepřchida, temu dyrbjesče
pořřušchny byčž, njemóžesče hinať, hdyž tež psches to
thěžorej a bamžej napschecžo řtupi. řeho wuřnacže bčřche
něřchto, wo cžimž hudy řej hiřchče najdalřšče řplahi po-
wjedacz. A řhtó je to dořonjať? Muž, řiž je ř bojofčžu
a ře rženjom najwřchřřchu wěrnoščž pŕtať, we wulřich woj-
wanjach wo mčř pola Boha řo bčđžil a psches řesom
Řhryřta napořřledku we Bořny řwojeho Wótza namafať.
Tale wěra je jeho ducha řařneho a jeho wutrobu řylnu
řeziniła. Wóh tón Knjes bu jeho řylny hród.

Reformazija je nam řwobodnoščž našcheje wěrny a
nařcheho řwědomnja pschinyřřla. Š so tu tola njeshubimy!
Njech podjaniřki ř swojemu mčřchniřkej bčži a řej wot njeho
prijóđřpiřacz da, řhtó ma wěricž, řhtó ma cžinicž; my řej
najwřchřřchu řwobodnoščž rubicž njedawamy, ale řo řwoje
řwědomnje prařchamy. To pať řebi wot nař nježada po-
řřušchnoščž napschecziwo řařnjam, wot cžłowjekow wumyřřle-
nym, njeje řpokojene, hdyž jeno njedželu ře mřšchi džemy,
ale je potom hagle řmčřrom, hdyž Bože řařnje ře wřchej
řhutnoščžu wřchudžom a řtajnje džeržimy; pschetož we řwo-
jim řwědomnju hlóř řwojeho Boha řlyřchimy. A Wóh?
řich wjele je, řiž do njeho wjazy njewěrja. To pať nař
njemyli. Šřmy proteřtantomjo, to řčfa, mamy řwoje řamřne
mčnjenje. Nařcha wěra je našch řij. Njech ju wřchitzy
řazpiwaju, my řebi ju řhowamy, wěru do Boha, řiž chze,
so ř njemu pschitřhadžamy a řo ř njemu wołamy, ale řiž
njeha, so řo cžřjóda řwjatnych mjes Boha a cžłowjeka
řtaji, ře kotřymž ma řo cžłowjek modlicž; wěra do řesom
Řhryřta, wo kotřymž džeržimy, so psches jeho hnadu wodacže
hřčchow dořtawamy a niž psches hřčřneho cžłowjeka; wěra
do řwjateho Duřha, řiž duje a řchumi, hdžez wón chze a
niž hdžez to bamž w Řomje řafa. We řwojim řwědomnju
řo na Boha řwjařani a we řwojej wěrje ř Bohu cžehnjeni
řaczuwamy. Duž, ewangeliřki ludo, džerž řwoje řwědomnje
a řwoju wěru, so by ničtó twoju řrónu njewřať!

2. Wartburg tamny hród řčfa, na kotřymž je našch
Luther po tamnych dnjach we Wormřu byđliť. řeho
řwěrnny a mudry řurwjerč da jeho tam pschinyřčž, dofelž
thěžor a bamž jeho řkónzowacz hrožěřhtaj. Ale Luther
piliřne a řhroble wojowafřche; njemóžesče ře rtom, cžiniřšče
to ř pjerom. Tam horkach wón nowy řestament do
macžernej rčcži pscheložowafřche, a pođđžiřcho zyly bibliju.

Tať dořta našch lud řwoju bibliju, Bože řłowo
w macžernej rčcži. Podjaniřka zyřkej njeha, so biblija,
tónle řjany Boži dar, do rukow řatholiřřch wěrjazyřch
pschindže. My pať ju rořřchčřřamy a cžitamy, dofelž

Jesuf w njej praji: „Wobhońće šo w pišmje!“ Szwjate pišmo šo dženša jara sazpiwa, dofelž mjenja, šo jeno ludowe bajki we njej steja. Nam pať wostanjr kniha wščitkich knihow, dofelž w njej teho namařamy, kiž je nam wot Boha pošlany a kotrehož šłowa ženje njeřandu. Bože šłowo nam našeho Boha a naš našchemu Bohu bliško pschiješe. Šo nětš Bože šłowo jeno nječitamny a nješlyšchimny, ale tež po nim a w nim živi šmy! Nowy duch dyrbi do naš pschińcž. Nowy cžłowjetojo, kiž šo Bohu špodobaju, dyrbinny psches njo bycž. Ewangeliszny reřamy, to reřa, šmy ludžo, kiž w ewangeliju, w Božim šłowje živi šu a steja, mješ tym šo drušy wonkach steja. Reformazija je jo nam pschiješla. Duž džerž, šhtož mařch, šo by ničto twoju křonu njewřaľ!

3. Wittenberg bu Lutherowa domišna. Tu je wón 95 theřow na zyrkwinske durje pschibil, tu je živy byl a šłutkowal. We Wittenbergu je šo woženik, tu je ša šwój lud dželaľ, doniž njeje Bóh tón Anješ jemu prajiľ: Wono je dořcž! Wjeřely je we wščitkich prózach a štarošcžach byl, a hačž runjež wichory dyř a dyř na njeho a jeho šłutk pschindžechu, njeje tola řadwelowal. Jemu bē wēřte: Šwēt njeřłušcha bamžej, ale Šhryřtuřej. Tehodla: „To šłowo dyrbja wostajicž.“

Psches reformaziju porjady žiwjenja, kotrež je Bóh tón Anješ daľ, řařo ř cžesći pschindžechu a štej šłrowe myřlenje a řačžowanje řařo šwoje dobre prawo dostalej. W podjanskej zyrkwi jako najwřššche řhwala, hdyž šo cžłowjek njewoženi a řa šłoščřskimi murjemi šwoje žiwjenje Bohu šwjeczi. Nam pať je mandželřtwo nēřčto šwjate, wot Boha pschitařane, a řožde cžesćne dželo wonkach w žiwjenju šwjecziřche, hačž řajne modlenje w šłoščřtrach. Šodjansřa zyrkej prawo řada, řařařacž abo dowolicž, šhtož wēdomošcže namařaja a wucza, a šo boji, šo wēdomošcž a rořřařnjenje do luda pschindže. My čžemy šwēt řesnacž, řařkiž je woprowdže wot Boha řłworjenn, čžemy wot pucžow wufnyčž, po kotrychž je Bóh tón Anješ w řawišnach řhodžil, a wščitžy dyrbja šo dobrego a řjaneho řwjeřelicž, šhtož je cžłowřki duch wunamařal. Šodjansžy řom wřřche wótžneho řraja a bamža wřřche řhēžora řtajeja. My ř žyľej wutrobu na wótžnym řraju a řhēžoru wiřamy. My čžemy jako cžłowjetojo řřchescžijenjo a jako řřchescžijenjo cžłowjetojo bycž. „Wřčitko je wařche, wy pať řcže Šhryřtuřow“, je japořčtoľ prajiľ. Jezuřa řameho šwojeho miřčtra mjenujemy. Tehodla šmy tež dobreje myřle, nječ tež njeřřchecžel wabi a hrořny. Muž prawy řa naš wojuje, Bóh jeho ř bitwje wabi.

Worms, Wartburg a Wittenberg, ři šwjate mēřtna. Wulke dopomnjenja wot tam ř nam rečža. Nam je dowēřjene wulke reformaziřke herbřtwo. Še řohnowanjom bu tole herbřtwo ewangelřkim ludam. Duž jo hladajcže! Džerž, šhtož mařch, šo by ničto twoju křonu njewřaľ!

K. w H-je.

Šwēdcženja wēřny ře řtarych cžadow řřchescžijanskeje zyrkwje.

(Šo řtarych řóřkach podate wot M. w M.)

5. Augustinowe wuřnacže.

Šwjaty Augustin, psches wjele řtow ľet řwēža řřchescžijanskeje zyrkwoje, řyn pohanskeho nana a řřchescžijanskeje maczerje, je wo šwojim wobrocženju wot pohanskeho žiwjenja pošnych ľoščtow ře řřchescžijansřtwo řam wuřnacže w knihach, kiž šo „wuřnacža“

mjenuja, wotpoľožil. W nič piřche tole (psched Božim woblicžom): Ša čžy cžaw šwojeho hrořneho žiwjenja, jako duřchu cželnje wopanzach, hiřčče řař we wopomnjecžu řbudžicž — niž řnano, dofelž mēľ nad tym řpodobanje, ale šo byč řpodobanje nad tobu mēľ, mój Božo! W mlodořczi moja řrej řolmjesche, řwoju horřotu w helřkich řradowanjach hařnyčž, ja šo derje cžujach w džiwim cžerjenju pschemenjazeho cžmoweho ľoščtowanja. A moje cželo řřhori, ja psched twojimaj wocžomaj (Božo) šo řřařnyč, řebi pať šo ľubjach, a řytach šo cžłowjekam ľubicž. — Mój nan šo wo to njeřtarařche, řať tebi wotrořcžech, a hačž cžřřocž wobřhowach, jeno šo buch řřecžimny.

Alle w mojeje maczerje (Moniki) wutrobje bēřche ty hižom řwój templ řapocžal a řaložř řwojeje řwjatniřny poľožil. — Ša hiřčče derje wēm, řať mje wona potajnje w hōřkim řudženju řařocžesche, niž njeřbžcžiwoscž hnačž, pschede wřřēm niž řaneho druheho mandželřtwo řamacž. Tola řařke napominanje šo mi řonjaze bajki řdachu, cžemuž pošłuchacž by pod mojej dořtojnoscžu bylo.

Študije mje we wēřtej myřli řajimowachu, wořebje hdyž šo wo prawišniřke wuřbudženja jednařche, w kotrychž mōžach šo poľařacž. Hižom šo na rečžniřkej wuczerņi wuřnamjenjach, we wjeřelu šo pařech a na hordošczi pschibjerach.

Moja wēřjaza macž wo mnje plakařche — bološniřcho, hačž macž pschi rowje šwojeho řyna placže. Pschetož psches wēřu a Duřha, kotrehož bēřche jej ty (Božo) daľ, widžesche, šo řym ja morwy; ale ty, Anješ, řy ju wuřřlyřchal. Wotmolwjenje ty mojej maczeri psches šwojeho mēřčniko, jeneho biřkopa, da. Tuteho moja macž, řaž bēřche řwucžena, hdyž myřlesche šo je řhmanu wořobu namařala, prořčesche, šo by moje rořřecženje řa hōdneho mēľ. Wón dyrbjesche mje mojeho řłwuda dowjesčž, wot řleho wotrořnyčž a ř dobremu wjesčž. Wón pať jej džesche, šo řa hiřčče ř rořwucženjom pschemenicž njeřřym. Tola tež ř tym šo moja macž řpokojicž nječařche, wona jeho nutriřšcho prořčesche, šo řřlyř bēřčachu, šo by mje tola čžyľ widžecž a šo mnu porēcžecž. Duž wón po řdacžu mjeřřařy řawoľa: „Wostaj mje na poľoj: řať wēřnje hačž řy žiwa, řyn telko řřlyřow njemōže šo řhubicž.“ Tuto šłowo ju řať hľuboko řařřchimny, šo šo jej řdařche — wona je mi to huřto powjedaka — řaž budžische jej ř njeřjeř pschisčlo.

Šo nēčim mi řwitačž pocža, šo my — pschēřłabi, psches řrute dopořařanje wēřnosčž dořpicž — šo mamny autoritacže (wřřkoscž) řyč řwjatnyč knihow pođcžisřnyč. A to mi runje piřmo řať cžesčchōdne cžinjesche a najřwjecziřcheje wēřny dořtojne, šo je wřčitkim pschisřupne, hdyž tež wono šwoje wřřkole potajniřtwo jeno hľubřchemu řrořymjenju wotřrywa. — Najcžesčiča bu mi wutroba, hdyž ř bološcžemi wopomnič, řařki doľhi cžaw bē řařčol wot teho, šo ř 19 ľetami pocžach ř nawalnocžu wēřnosčž řytacž. Řehdy čžyč, hdy byč ju namařal byl, řyľu prošřnu nadžiju řnicžomnyč řadořcžow, wřčē te řnicžomne ľžē wostajicž — a nēřko? Nēřť w 30. ľecže řtejo hiřčče na tym řamym njeřjedže wiřach.

Řať řadořcžimny řa řwjatymy piřmamy twojeho Duřha pschimnyč, pschede wřřēm po japořčtoľa řawoľomi. Řať, řaž wón piřche (řom. 7, 18), tež we mni dwoja wola napschecžiwu řebi wojo-wařche, řtara a nowa, cželna a duřowna, a wonej w bēdženju moju duřchu rořtorhařčtej.

Řať džēč do řahrody, a Alhypius (mój pschecžel) řa mnu džēsche. Ša pať šo pod řigowž cžisřnyč a řyľřam řach šo řonicž. A ja džach: „Ačž Anješ, řať doľho, řať doľho čžesč řo hnēwacž? Njeřřpominaj wřřať naščich řjedawřřich řłšcžow! Š Anješ, cžehodla nječžiniřč w teyle hōdžimje mojej řanibje řonž?“ Řať řjeknyč, a moja wutroba šo řaž ře řpinkom hromaducžehnjesche. A hlej, ře řuřbodneho doma džēcžazny hľoř řařlyřchach, kiž řaž řpewajo řařo a řařo džesche: „Wřmi a cžitaj“ — „wřmi a cžitaj.“ Duž placž našad řcžisčcžo řtařech — džēsčowme šłowo jako bōřřku pschitařny

frohmich, hnydom fwojate pišmo wotewricz a přeni staw, na kotrych bych trjehil, čítacž. Za listy japoschtokowe wšawšchi wotewricz a mjelčo wotdželenje čítach, na kotrež mojej woczki padžeschtej (Rom. 13, 3): „Rchodžmy pózcžiwje jako wodnjo, niz we wob-žranstwjje a wopikstwjje, niz w komorach a njeplibčiwosći, niz we fwarjenju a sawisći, ale woblecžče fjo teho Rnjesa Jesom Rchrysta, a pytajče čželo taž, fo kamopaschne njebudže.“ Za dale čítacž njechach, wono tež trjeba njeběšče. Kaž kwětkla wěstosć bēšče pschi tychle fłowach do wutrobny čžahnylo, a wšhitke čžemne dwěle bēchu na stronu. Mój džěchmoj duzy f macžeri, jej wšhitko sjewicž, a wona fjo smjebeli. Zato jej paž powjedachmoj, taž bēšče pschischlo, duž sawyšta a teho Rnjesa chwalesche.

Alle f wotkal pschindže po wšchěch tych dołhich lětach moja fwobodna wola, fo móžach fwoju schiju schilicž pod twój lahodny pschah a fwojej ramjeni pod twoje lohke brēmjo, Jesom Rchryschče, mój Sbožniko a Wumožniko? Kaž lohko a radoštnje bu mi nahle, fčódkich wjebelow fwěta parowacž, psched kotrychž shubjenjom bēch f bojoscžu fjo trachik, te nětk f wjebelosčžu precž podach. — Ty fjo je wunjetał a fjo kam fastupik.

Mój buchmoj wufschćenaj, a fhětije wot naju wšcha čžwila sańženeho žiwjenja twochny. W tamnych dnjach fjo teje sbóžnosće nahyčicž njemóžach, je spodžiwanjom shladowacž f twojej radže nad sbožom čžlowjestwa. Kaž moja duscha ržesche, w najhčubšchim hnuta, hdyž psalmy a fhěrłusche f lubošnyimi synkami psches twój Boži dom kłincžachu! Synki fjo mi do wucha žolmjachu; wěrnosć mi do wutrobny lijachu, a Boža lubosć móžnje fjo žolmjo sbēhajche.

W Ostia moja macž fchori. Tehdy rjetny: „Sene fym fjo nadžijala a teho dla fjo žiwjenja twjerdže džeržala: tebje fchescžijana widžecž, přjedny hacž dyrbjala precž. Nětko je jo Bóh psches měru spožčik, ja tebje wyšoko nad sbožom semje jako jeho wotrocžka widžu, — schto tu hiščeže čžzu? W 55. lěče fwojeho žiwjenja — ja bēch 33 lět stary — fjo pobožna, čžista duscha wot čžela dželešche. Pschi jejnym fmjertnym ložu mějesche wótšje žalosčženje, fkorženje a plakanje wotmjelstnyčž, to my wšchitžny čžujachmy. Skor-žicž móžesč, hdyž fmjercž f čžwilemi fastupi abo žiwjenje do čžista hašnje. Alle wona bēšče bjes bolosčžow wufšla, a jejne žiwjenje njeběšče hašlo. Tajka čžista, tajka spravna bēšče we wěrje była — taž fměli dwělowacž, fo je žiwa!

Čžehodla fjo dyrbjal rudžicž?

Zato Salzburgsžy Emigrantajo, kotřiž wěry dla fwoj wótžny kraj wopuschčichu, na fwojim čžahu psches Schwabstju pschindžechu, buch woni prascheni, hacž jim to njeje čžěžko bylo, domišnu a pschecželstwo wopuschčicž. Woni na to f tyn wotmolwichu, fo sanješechu:

Čžehodla fjo dyrbjal rudžicž?
Wšah ja kam Rchrysta mam,
Schto čžze mje slē fudžicž?
Schto mi móže njebjjo rubicž?
Boži Ssyn njeda ždny
Wěrnemu fjo shubicž.

A jako bēchu tole wuspěwali, jedyn f jich fřjedžifny džesche: „My fjo nad ničim bóle njerudžimy, hacž fo fmy taž dołho ludacž mohli a wěrnosć přjedny njerušnachmy, ale fjo čžlowjelow bojachmy.“

F.

Wěruwusnacže

reformirtskich w Franzoskei bu 1559 kralej Franzej II. f pschi-
pišmom pschepodate, w kotrymž mjes druhim rēka: Njespodobna fjo
Waschej Majestojcži, naschemu hčofu wucho nahylicž, o dha fčy-
schče tola hčof Božeho Ssyna, kotryž drje je Wam móž spožčik
nad naschim fwóštwom, nad naschim čžětkom a žiwjenjom, ale kž
tež wot Wasž žada, fo móž nad naschim fwědomnjom, nad naschimi
duschemi, kotrež je wón fjebi se fwojej drohej fwoju wufupik,
j e m u pschemostajena wostanje.

F.

Dowěra k Bohu.

Duchowny Flattich, kž we fwojim čžahu we Württemberg-
skej skutkowasche, je tam hiščeže dženska njesapomnity muž. W to
f połnym prawom; pschetož wón bēšče muž połny wěry a lubosče,
kž je wjele dokonjal a nashonik, tež wufku drohotu. W tutej dro-
hocže, hdyž by na jeho blido pschezo jara mačo pschischlo, mějesche
wón tola hiščeže něschto sbytkne sa fhudschich a hubjenschich dyl
wón kam bēšče.

Kas na ranje jeho dorosčžena džowka psched njeho stupi a
rjetny: „Luby nano, sažo steji wjele džěcži psched naschimi durjemi,
kotrež wo fhleb proscha. Wty paž fami ničžo wjazny nimamy.
Dyrbju jim tola něschto dacž?“

„Kaž, moje džěcžo,“ nan frudnje wotmolwi, „nimasch wo-
prawdže ničžo wjazny?“

„Taž wjele taž ničžo“, džowka snapschecžiwu, „sbytk wčžera
hižom nacžateho fhleba a jenicžku žhku pokrutu, to je wšcho.“

„Alle moja džowka,“ Flattich fwarjesche, „taž dha móžesč
ty prajicž, fo tu ničžo wjazny njeje, hdyž masch tola hiščeže dosčž
ja te fhłódkne džěcži psched durjemi? Dawaj jeno taž dołho hacž
hiščeže něschto masch, a potom daj fjo Bohu dale ja naž
staracž.“

Džowka, kž runje taž rada dawasche taž jejny nan, džesche a
wotkrawasche tym fhudym džěcžom jenu wofolenžju po drugej. Alle
pschi kžždej wofolenžny, f kotrež bu tola pokruta pschezo mjenšcha,
jej ta myšl pschindže: Schto dha budže nětko f naž? S wotkal
směju sa lubeho nana kufčicž fhleba? Žito tu tež žane wjazny
njeje. S wotkal dyrbi je nan bracž?

Tutón paž mjes tym žhle směrom we fwojej stwje fēdžo na
fwojim předomanju sa pschichodnu njedželu dželasche. Duž fjo wo
jeho durje saklepa a bohata burowka f jeho wofady fastupi. „Rnjes
duchowny“, taž wona pocža, „ja fym widžala, fo psched wasche
durje wšchědnje wjele pscherjom pschihadža a fo kžždy něschto
dostawa. Duž fjebi myšlach, fo budže drje wasche žito bórny do-
brane. Psched něschto čžahom fym tehodla fwojemu mandželskemu
radžila, fo by něschto kóřow žita na łubi sa waž do boka stajik.
To je wón tež rad čžinik. Budže-li tehodla wasche žito wšchě, dha
jeno f nam pōščelcže, a hdyž tež to hiščeže došahacž njedyrbjalo,
dha hiščeže wjazny dostanjecže. Su-li pschichodne žně lēpsche,
móžecže mi jo sažo dacž, schtož smějecže sbytkne.“

Tole bē dobra powjesčž sa fararja. Wón f džatom po fšicžene
žito pōšla, a tošamo hacž do pschichodnych žnjow došahasche.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow
duchownych, ale tež we wšchěch psche-
dawařnjach „Serb. Nowin“ na wšach
a w Budyschinje dostacž. Na schtwórcž
lěta placži wón 40 pj., jenotliwe čžišla
fo sa 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišczereni w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

21. njedžela po šwjatej Trojizny.

Šap. št. 24, 10—16.

Šawoła šu psched bohodom Felixom wobštoržili. Wón drje w šwjastach psched šudniškim stolom šteji a tola šo njeboji. Wón je šnustšownje šwobodny. Duž šo šměrom šamolwuje a škoržby wróczo pokasuje. Wón móže šměrom šwoju šańdženoscž wotkrycž. Wón ma šwědomnje bjes poroka. To jeho pošpnlja, šo wón tež štrošcztnje do pschichoda hlada. Šcht. 15.

Š Pawołeje šakitanšteje rěcže pošuajmy hódnosčž dobrego šwědomnja.

1. Wono dawa měr w pohladanju do šańdženoscže.
2. Wono dawa móž w nadawšach něczišcžeho czaša.
3. Wono dawa nadžiju pschi wuhladže do pschichoda.

1. Krašny dar žiwjenja je šwědomnje bjes poroka. Čim žalostnišcže je šte šwědomnje. Šchtóž ma šte šwědomnje, žaneho měra njenamaka. Šhorla IV., kotryž w žalostnej Šartromowej nozy Švangelškich škónzowacž da, šrwawe wopory jako šcžen psched šobu widžesche a wone wšchudžom ša nim džěchu. Šelski wohen we wutrobje šo wuhaknycž njeda. Šak žyle hinaschi Šawol psched Felixom. Šertulluš, pošpłanz židow, běšcže jeho cžěžko wobštoržil. Šlle Šawol šo njeboji. Šjeho šwědomnje da jemu měrnemu bječ. Duž móže wšcžo najšhroblišcžo wupowjedacž. Wón je najlěpsche šwojich šobucžłowjekow štajnje we woczomaj měl. Šměšcž je pječa cžinił a je tola poškol měra byl. Štempl je pječa wotšwjecžował a tola je do Šerušalema

pschichol šo modlicž. „Woni njemóža to domjesčž, cžehož dla nětk na mnje škorža.“ Šdnyž hlóš we wutrobje tebe njewobštorži, móžesč šměrom bječ. Šo by tak šměrom bječ mohł, dnybisch šo prózowacž, šwědomnje bjes poroka mēč. Šdnybisch šo prózowacž, psched cžłowjekami dobre mjeno mēč. Šdnyž pak cži njerosymja, dnybisch to šměrom pschecžerpicž. Šedyn je, kíž wšcžitko widži. Šdobre šwědomnje je dobry šakłowcžk. Što móžesč šměrom wušnycž, hdyž š dobrým šwědomnjom do šańdženoscže hladaš. Šstarajmy šo, šo mohli prajicž: „Šašcž trošczt je, šo mamy dobre šwědomnje.“

2. Šle šwědomnje tež cžłowjeka njekšmaneho cžini, něšcžo hódne škuttowacž. Što je kaž žentnaška cžēja, kíž cžłowjekar šadžewa, šwoje mozy prawje naložicž. Ššchi najmjensšim hibanju šo cžłowjek štroži. Šwono cžeri do šadwělowanja. Špohladajmy pak na Šawoła! Šak wutrajnje wón w šwojim powolanju džěka! Šak rycžerszy dže wón psches cžakšy cžerpjenja! Šak šmužity wón dženska psched nami šteji! Ššamo w šudniškej šali wón šwoje wyšcže powołanje njefabnwa, šo dnybi šwědk Škryštušowu bječ, a wušnawa, šo šcšescžianštwó žana šekta njeje, a dopjeljenje šklubjenjow štareho škluba. Šdobre šwědomnje je žórko jeho mozy. Ščzesč-li w powolanju prawu škylnosčž mēč, prózuj šo šwědomnje pjes poroka mēč. Što je dobre wšcžnje, šo šcšescžijenjo, přjedy hacž dolhi pucž žiwjenja nastupja, šš Božemu blidu du. Šdnyž šy psches Škryštušowu krej wucžišcženy, cžujesč nowu móž, šwoje powołanje š nowej radošcžu dopjelnicž. Šdžerž šwoje šwědomnje w mozy wěry

czište, potom móžesč wješele kherlusche spěwacž, hdyž drusy sforža. Tule móž my wschitzy trjebamy. Ty prajisč: Kač je móžno, wěrne šwědomnje mječ, hdyž šmy wschitzy hrěšnižy? My mamy tola wschitzy teho Šbóžnika, kiž našču wutrobu wuczišcžuje wot wschitkich hrěchow, a w nim móžemy mječ šwědomnje bješ poroka.

3. šht. 15. To pokasuje na pošlednje šudjenje, hdyž budže šylnišči na šudniškim stole šedžecž hacž tón bohót, mjenujžy tón, kotremuž je data wschitka móž w njebjěšach a na šemi. Šawoł w nadžiji hlada na tón džen. O kač derje jemu! Hdyž tale róža w naščej wutrobje kče, potom štroščinje šwoju dróhu cžehnjemy. Wona pač šakčžewa tam, hdyž je šwědomnje bješ poroka. Duž próžujmy šo po pschikladže Šawoła, šo bychmy měli šwědomnje bješ poroka psched Bohom a psched nim štejecž mohli jako cži prawi, kotsiž doštanu wječnu šbóžnosč. Šamjeń.

K dopomnjenju
na zbóžnje dokonjaneho
swěrneho Serba,
wysokodostojneho knjeza

Dr. Marćina Renča,

derjezaslužbneho fararja we Wjelećinje
a ryčerja Albrechtoweho rjada I. rjadownje,
w přećelskej lubosći poswjećil

K. A. Fiedler.

Što we Serbach so želne sylzy ronja
A zrudoba so jima wutrowow?
Ach, z nowa jedyn z našich wótčincow,
Naš swěrny Renč, běh časny hižom skonja.

Wón, kiž je swoje stadło swěru wodžil
A duše z čerstweje wodu napojał,
Je swoju narodnosć tež lubował
A Serbow zbože sobu hajil, plodžil.

Duž serbski lud při jeho rowje plaka
A jemu za wšo džělo wótčinske
Na zažnu hórku sčele palmy džaka.

Njeh jeho stawy nětko prochnu, tľaju,
Wón w Serbach w žohnowanju wostanje,
Hač junu widžimy so w Božim raju.

Sachodnosč.

Ščžejaze žiwjenje, wjadnjenje a šahinjenje — tajke je pschezo šo wonowjaze wotmėnjenje na tutej sachodnej šemi. Tež moje žiwjenje ma šwój cžaš kčžewa a šwój cžaš wjadnjenja; ja njewėm, hdy žnjež pschidže, šo by šył, kač šo trawa a lucžna kwětcžina šyče, ale ja wėm, rjad tež na mnje pschidže. Duž chžyl mje wječny Bóh, tuto nješachodne byče, hnadnje wobarnowacž, šo ja na sachodnosč njetwarju; wón šwarnuj mje psched hordosčžu, kotraž ma nad njewobštajnym cžělnym kčžewom njerosomne špodo-

banje. Nicžo cžlowjetej wot jeho rjanosčje, šylnosčje, bohastwa, nahladnosčje, pnyhi a mozy šobu do rowa nješlėduje; wumrje wón, dha je šo šylnosč a móž minyla, a najwšchšči dnybi pod šemju a ma šo do procha pschemobrocžicž porno najnižšchemu; pschetož wscho cžělo, wscho, šchtož cžlowjet rėka, je jako trawa a wschitka cžlowjecžna krašnosč je jako kwětk a na polu; trawa šwjadnje, kwětk a wotpadnje, pschetož Šnjesowu Duch do njeje duje. Šaj, lud je ta trawa; trawa šwjadnje a kwětk a wotpadnje, ale šłowo naščeho Boha wostanje do wječnosčje. Tehole wječneho Božeho šłowa chžu šo ja džeržecž; wono dnybi mój pucžowaršiki kij byč, na kotryž šo šepjeram, a mojeju nohow šwětko na wschěch mojich pucžach, šo mje bludžizy sachodneho byčja nješebaju, šo šo tež w cžěmnych dnjach a w cžmowych nozach wołoko mje jašni, a šo moja dušča šruna wostanje, hdyž budže šo cžělna móž a podoba k šemi kšilecž dnybjecž. Šaj, dopominaj naš Bóh wschědnje, šo mamy je šobu žiwi byč jako cži wěrjazy, šo šebi žadyn wot naš na to sachodne na nim nėšchto njewė, ani w tym psched druhimi prjednosč nješpnta, ale šwoje myšle šłozuje na to nješachodne, nješmasane a nješwjadne herbštowo, kotrež nam ššhowane je w njebjěšach, k cžemuž wón nam tu žiwu nadžiju dał je po šwojej wulkej šmilnosčji psches horjestacže Šesom Šhryšta wot mornych.

F.

Šswědcženja wěrny se šarych cžasow kšchescžijanskeje žyrkwje.

(Šo šarych žórkach podate wot M. w M.)

6. Lutherowa najwjetšča hodžina.

Luther je wschelate hodžiny mėl, kiž šu ša jeho žyłe žiwjenje wažne byle. Njeh šu někotre k jeho šameho wopišanja šdžělene.

Š džěcžatštw a: Ša šym k tutymaj woczomaj widžil, jako w šchtyrnatym lėče w Magdeburgu do šchule kšodžach, wjetšča k Anhalta; tón k šapu bošakow (mnichow) na šchěrofej hažy po kšlėbje (ja kšłšchtr) kšodžesche a mječ kač wošol nješesche, šo dnybjesche šo k šemi kšilecž; ale jeho šobutowaršich porno njemu bješ wscheho džěšche, šo by pobožny wjetš ju šam najwšchšche šnamjo šchěreje (to rėka mnichowskeje) wotšihaneje šwjatosčje šwětej wotšnamjenil. Woni běchu jeho tež kač pohłušchili, šo wón (tón wjetš) w kšłšchtrje wschitke druge škutli kač drugi bratr cžinjesche, a wón bėšche šo kač wuposčžil, wuwachował, wultrjudował, šo mješesche napohlad kač šmjercž, šama kšesč a kšža. šemrje tež bóršy, pschetož tajke frute žiwjenje šnjescž njemóžesche.

Š mlodosčje: Šako bėch mlody cžlowjet, šo poda w Eislebenje džėń Šnjesoweho cžěla w prozekiji, jako tež šobu dužy mješchnišku draštu na šebi nješech, šo psched šakramentom (t. r. psched Šnjesowym cžěkom abo wobklatu), kotryž doktor Štaupiz nješesche, kač móžnje šo naštróžach, šo mi pót wustupi a mi hinał nješėšche k myšli, hacž kač dnybjal k wulkim štyškom šańcž. Šako bėšche prozekija (šwjatocžny wobkšód) nětk nimo, špowjedajo škoržach moje naležnosčje doktorej Štaupizej. Tón džěšche: „Šo njeje Šhryštuš, pschetož Šhryštuš njenaštróža, ale jeno troschtuje.“

Š cžaša mnichowštw a: Šako bėch dwazecži lėt šary, nješbėch hišcheže žaneje biblije widžal. Ša mėnjach, šo njeje wjazy ščzenjow a epistolow, kšiba te, kiž w postiliji šu, škšncžnje w knihowni w Erfurcže bibliju namakach, tu cžitach husto k wulkim špodžiwanjom doktora Štaupiza.

Šako Šom wuhladach, na šemju padžech, ruzy pošbėhnywschil džach: „Budž mi šrowjene, šwjate mėšto Šom.“ Ša bėch tež tajki njemdry šwjaty, bėchach po wschěch žyrkwjach a šwjatych mėštach a wěrjach wschitko, šchtož je w Šomje nałžane.

Šajwažnišča hodžina ša njeho kač ša naš šobu bėšche ta, kiž nam takle wopišche: Š palazym žedženjom, Šawoła šapšchi-

ječ, běch na list na Romskich schoł. Ale hnydom w přenim stawje (scht. 17) mi to słowo bo napschecziwo staji: Boža prawdosć budže w ewangeliu sjewjena. — Hacz runje jako mnich bjes poroka žiwj běch, mi tola moje njeměrne šwědomnje prajesche, so šym psched Bohom hrěšniš, a tehodla praweho a hrěchi khostazeho Boha hidžach. — Skóncznje mi Boža šmilnosć pokasa, kał tele słowa se šlědowazej šadu w hromadže šwisujaj: „Š wěry prawy budže žiwj.“ — Ša widžich, so bē myšl mēštna ta: Š ewangelija bo prawdosć Boža sjewi, š kotrejž tón šmilny Bóh wěryjazyh prawych čžini. Někto bo šaczuch kaž š nowa narodženy. Žyłe šwjate pišmo nētk hinał na mnje hladasche. Šamne mēštno pola šwj. Šawola bo mi jako wrota š paradisej šdasche.

Š tutym bēšche w Lutherowej dušchi bo špocžatk reformazije abo wobnowjenja štał. Šórsy bo tym je bo krašnje dale wuprajit, ššto bēšche tehdy šapschijał, kaž w 62. jeho 95 hróncžtom, kiž 31. oktobra na durje hrodowškeje žyrtwoje we Wittenbergu pschibi: „Wěry poklad žyrtwoje je najšwjeczišche ewangelion wo Božej krašnosći a hnadže.“ Abó w knižy wo šwobodnosći ššesčžijanskeho čžlowjeka (1520): „Šdžež wutroba Šhryštuša ššyšchi, dyrbi bo šwjekelicž š najšlubšcheho, trošcht dostacž a bo šlódka pschecziwo Šhryštuškej ščžinicž, jeho šašo lubo mēčž, š čžemuž nihdy se ššutkami šafonja dóncž njemóže.“ Š šašo: „Š wěry bēži lóšcht a luboščž š Bohu, a š luboščže šwobodne, šwólniwe a wjēšele žiwjenje bližšchemu šlužicž darmo.“ „Ššesčžijanski čžlowjek njeje šam w šebi žiwj, ale w Šhryštušu a we šwojim bližšchim,“ w Šhryštušu psches wěru, w bližšchim psches luboščž!“

Teho dla bēšche tež jeho pošlednja hodžina šbóžna, wo kotrejž štara powjescž praji: Luther džešche: Doktor Šonašo a wy drusy, prošče sa Boha najšcheho Šnješa a jeho ewangelion, so by bo jemu derje ššlo. Ššchetož žyrtwina šhromadžšina a (katholška) w Šriencže a njedobry hamž bo š nim kručže wadža. Ach, Šnježe Božo, kał je mi hubjenje; luby doktor Šonašo, ja mēnju, ja budu tu w Šislebenje, hdžež šym rodženy a šščženy, tež wostacž. — Š njebjēški Šótcže, ja bo tebi džakuju, so šy mi šwojeho lubeho Ššyna, Ššom Šhryšta, šjewi, do kotrehož wěryju, kotrehož šym předomal a wušnawal, kotrehož šym lubowal a šhwalil. Hacz runje tole čželo wostajicž a š tuteho žiwjenja ššorhnyeny byčž mam, tola wēšče wēm, so móžu wēčžnje pola tebe wostacž a so š twojeje ruki mje ničto wutorhnyčž njemóže. Šótcže, do twojeju rukow porucžam šwojeho ducha. Šy šy mje uumohl, ty šwěryny Božo. — Šonaš na to: Čžesčžedostojny šótcže, čžecže na Šhryštuša a tej wučžbje, kiž šče předomali, ššajnje wostacž? — Luther: Šaj.

Dobra wučžba.

Šnaty duchowny mēšesche we šwojej wošadže žonu, kotraž njepschššajnje ššoržesche a bo ša žyłe wošebicže wot horja a nješboža pschescžehanu džeržesche. Šał husto hacž wón tež š njej pschšhadžesche a ju trošchtowasche, wona tola pschezo šašo ššoržesche. Duž bo ju wón jedyn džēn woprašča: „Macže Wy šnadž žane špěwarške kniži, luba šnjeni?“

„Šo bo tola wē“, wona wotmolwi.

„Ab, dha pschšnjescže mi je ras šem“, duchowny rjekny. Šo bo šta. Šón na to špěwarške wotewri a žonje šopjeno pokasa. „Šlejče, tule ššej ššerlušch: Šštož čžini Bóh, wšcho dobre je — tón čžzu ja nētko wutorhnyčž.“

„Šo tola čžinicž njebudžecže, šnjes duchowny“, žona bo ššróžiwšchi šawola.

„Wy džē do teho njemēricže“, wón mērnje rjekny, „ššto tu po prawym tón ššerlušch hiščče čže?“

Šona phtny šamēr tnyšle ššowow. Duchowneho ššēdk bēšche pomhal. Šona bo šwojich małowěryjazyh ššórbow hanibowasche

a bu na pschezo wot nich wušojena. Šopjeno a ššerlušch buschtej jej wot teho dnja šem š wošebitym žohnowanjom.

F.

Šdala wot tebe, o šwěcže!

(Julius Sturm.)

Wostaj, šwěcže, wostaj mje!
Njecžehni mje do kručow twojich;
Njecž šym, šdala wot tebe,
Čžišče žiwj w waschnych šwojich.

Mje wjaz twoje dary žane,
Twoje kufka njewabja;
Še šu ša mnje pohrjebane
Šluboko nuts do morja.

Wostaj mi wšcho drohe, rjane,
Šštož ma moja wutroba:
Njenšche dary, ša nju šhmane,
Kiž jej Boža miłosć da.

Ból a radoščž wona je
Ša mēr Boži wumēnila;
Duž je š čžicha, pokojnje
We najwšššchim šbožu žiwa!

F.

Prawy trošcht w ššmjertnej nušy.

Šwojēški hejtman Dutros bu w bitwoje jaty. Šón bē čžžto šranjeny a ležesche w mrēcžu; duž bo jeho praschachu, hacž šebi katholškeho mēšchnika žada. Šón to wotpokasa; protestantškeho pał pschija. Ššchi šwojim přenim wopnyče jeho tón kał ššoreho namaka, so bo dolho š nim roššēcžowacž njemóžesche, tola mrējazy dobrj šaczššččž wo nim w pomjatkú ššhowa a teho dla hiščče junkróčž po njeho poššla.

„Šnjes hejtmano, wy šče ššērom na bitwišščžu ššali, hdnyž kulki wokoło wascheho čžola hwiššdachu, nētk bo tež bojecž nješmēčže, ššowo ššutneho napominanja ššyššecž; wy dyrbicže bo hotowy džeržecž, nētko šwojemu Bohu napschecziwo hičž.“

„Boha ja ženje wohladał nješšym; poščžče mi jeho a ja budu do njeho wēricž.“

„Derje!“ džesche duchowny, ša nēšotre wotomššnjenja wumrējecže, wasche čželo bo do rowa poššoži a do luteho prošča roššlaje. Šo je wššitko.“

„Šo je wššitko? a moja dušcha?“

„Wascha dušcha, šnjes hejtmano, do teje ja njewērju; poščžče mi ju, ja ju hiščče ženje wohladał nješšym.“

„Ale“, čžžto šranjeny wotmolwi, „hdnyž ju tež njewidžu, ju tola čžuju“.

„Ach kał, wy ju čžujecže? Ale prajče, njecžujecže w njej tež š čžakami wēššeho pschewodžerja, kiž wam to ššē, šštož šče čžini, porołuje?“

„Šjes dwēla.“

„Štón hlóš, kiž waš wosššoržuje, je to ššnano wascha macž?“

„Nē.“

„Še to ššnano wasch general?“

„Wy žortujecže. Šo je moje šwědomnje.“

„Šaj, ale š wotkel šwědomnje wušhadža?“

Šejtman dyrbjesche pschšdacž, so je wono wot Boha, kotrehož ženje hiščče widžal njebē.

„Š je to šwědomnje frute abo šahodne se šwojim poroššowanjom?“

„Krule a nješmilne.“

„Kajki dyrbi teho dla tón bycz, wot kotrehož wono wu-
khađža?“

„Runje tak kruty — a ja šym šhubjenty čłowjeŕ!“

Duchowny na to džeŕŕe: „Duž nětko poŕluchajće, ſchto wam
tuta kniha — ewangelion naſcheho Knjeſa Jeſom Chryſta — praji:
„Tak je Bóh hejtmana Dukroſa lubował, ſo wón jemu ſwojeho
jeničŕŕo-narodženeho Šſyna dał je, ſo by hejtman Dukroſ, jeli ſo
do njeho wěri, ſhubjenty njebył, ale wěczne žiwjenje měł.“

„Ach, knjeſ duchowny“, mřežazy ſawoła, „„jeli ſo je to,
ſchtož wy prajicze, wěrnó, by jara derje ſa minje bylo!““

„Tak je: w Jeſom Chryſtuŕu je wam Bóh wodał; to
wěrcze!“ Hejtman Dukroſ to wěrijeſche, a dofelž wón we ſwojej
poŕlednjej hodžinje hiſchće ſ nadžiju na ſchžizowaneho Šſyna
Božeho pohlada, móžeſche ſmėrom wuŕnyčž.

Šwėdzy wėrnóſcze.

Dwaj falſchnaj ſwėdŕaj bėſchaj byloj, na kotrejuž wuprajenje
bu Jeſuſ ſaſudženy. Wonaj bėſchaj jeho ſłowo pſchemobrocžiloj,
jako budžicze wón prajil: „Sa móžu templ Boži wotkamacž a
w tſjoch dnjach druhi natwaricž.“ — Jaſo bėſche templ jeho ſwja-
teho čžėla roſlamany a po tſjoch dnjach jaſo natwarjenty, haj jako
bu tole ſwiate čžėlo pſchekraſnjene, dha dyrbjechtaj dwaj ſwėdŕaj
wėrnóſcze bycz, pſcheſ kotrejuž móž a ſłowo bu ſchžizowany Jeſuſ
na ſemi pſchekraſnjenty. Wo tutymaj ſwėdŕomaj je wón krótko
do ſwojeho čžėrpjenja ſam wėſchčžil. Na jeju ſwėdčjenje ſo wón
wjeſeli, pičetož wono budže ſe ſngelom na jeho ſchžiz a čžėrpjenje.
Šchto ſtaj tutaj ſwėdŕaj? To je najprjedy Boži Duch, potom
pał tež Knjeſowe wučžobniſtwo. Pičetož Šbóžnik ſam praji:
„Šdyž pał troſchtał pſchidže, kotrehož wam wot Wótza poſčželu,
Duch wėrnóſcze, kiž wot Wótza wukhađža: tón budže wo mni
ſwėdčicž. A wy budžecze tež ſwėdčicž; pičetož wy ſcže wot
ſpocžatka pola mje byli.“ — O kajke ſwiate ſwėdčjenje! Kajzy
ſwėdzy bėchu ſwjeczi japoſchtoljo! Kajzy ſwėdzy naſchi reforma-
torjo! Ale my wſchizy dyrbiny to bycz. Šchto Jeſuſa tak lubuje,
ſo wón ſ byle tychle ſwėdłow ſluſcha? Šchto ſamóže ſwoje wěczne
žiwjenje ſebi tał wyſoko wažicž, ſo wón to čžafne we Knjeſowej
ſlužbje ſdowužila? Šſy ty, luby čžitarjo, ſwėdł wėrnóſcze? —

F.

Bohnowanje dobroproſchenja.

Čžafno w ſwjatym piſmje napominanje ſa dobroproſchenje
nadeńžemy. My njeſmėmy jeničžy ſwojeje nuſy, ale mamy ſo
tež druhich ludži nuſy dopominacž. Na to dyrbi naſ luboſčž
ſ bližſchemu a poŕluſchnoſčž napſchecžiwó Božeji kaſni wabicž; piče-
tož Bóh čže, ſo by wſchitkim ludžom pomhane bylo. A tajke
dobroproſchenja Bóh ſlyſchi a jich dla bližſchemu pomha. Žohno-
wanje dobroproſchenja pał tež na teho ſameho pada, kiž Boha ſa
druheho proſy. Šdyž raſ poſdžicchi Jeruſalemſki ewangelſki biſkop
Gobat wo ſwojich wjeſelach a čžėrpjenjach w Abhžinſtej powje-
daſche, ſo jeho wučženy a mudry ſchecžizian ſ wėſtej bojaſliwoſcžu
praſchecze: „A ſchtoha ſcže Wy čžinili, hdyž bėſchcze w prawje
wulkej nuſy?“ Gobat wotmolwi: „Tehdy bych do ſamotnoſcže
ſchol, huſto do nėlajkeje jamy, bych wſchėm ludžom, kotrychž ſnajach,
nimo ſwojich woczow hieč dał, bych ſebi jich potrebnóſcže a čžė-
rpjenja wopomnil a nětko ſa nich wſchėch proſył, a prjedy hačž bych
ſe ſwojim dobroproſchenjom hotowy byl, by ſpominanje na bližſcheho
nuſu moju ſamſnu nuſu pſchewinylo bylo, runje kačž ſlónzo nad

mhlu dobudže. Tón profeſſor, kiž bėſche ſo jeho taſle praſchaj
ſebi tuto wotmolwjenje, hłubofo hnuty, pſchi ſebi wopominaſche.
Wón bėſche tehdy runje na čžėžke myſle trochu ſhorj. A žadny
lėkar njebėſche jemu pomhacž mohł. Duž kačž Gobat čžinjeſche a
we ſwojej nuſy na druhich ludži nuſu ſpominaſche. Piſchi tym bu
ſam bórſy ſtroſchtny a dobreje nadžije. Nětko mėjeſche wón ſnatu,
kiž bė we wuſtawje ſa duchahorjch a kiž ſa njeſahojomnu plačjeſche.
Tej wón piſaſche, ſchto bė wot biſkopa Gobata ſlyſchal a kał bėſche
ſo jemu ſamemu ſeſchlo, a ta ſhora čžinjeſche na inėſcže po jeho
radže. Tež wona na čžėle a duchu woczėrwiti a je potom druhich
na čžėžke myſle čžėrpjazyh hladała.

„Modlitwa praweho wjele ſamože, hdyž je ſprawna.“

Raſna wotmolwa.

Šſyn ſławneho, wſchudže ſnateho ſtareho generala Žiethena
bėſche jako poŕledni ſwojeho rodu na ſwojim wótzowſkim kuble
Wuſtrowje živy. Tam bėſche ſebi wón na wjeſnym pohrjebniſchcžu
wulki row ſam ſa ſebje pſchihotowacž a wulki pólny kamjeń wob-
rubacž dał, kotryž dyrbjecze ſo junu na jeho poŕledni wotpocžinł
połožicž. —

Jaſo kral Bjedrich Wylem IV. w lėcže 1844 tuteho poŕled-
njeho Žiethena“ wopyta a tež tutón ſebi jeho row wobhlada, wón
na tón kamjeń poſajuzy džeſche:

„Žiethenje, tón kamjeń ma jedyn ſmył!“ na čžož ſtary knjeſ
kralej wotmolwi: „„Tón, kiž budže pod nim ležecž, ma jich hiſchcže
wjazy!““

M.

Š kajkejž mėru wy mėricze, Š tajkej budže wam jaſo mėrjene.

Mat. 7, 2.

Šſym ſtajnje bratrow wuwinoval,
Šdžežkuli ſlė ſo wo nich rėcžeſche;
Šſym woplufkanyh wučžicžowal,
Žim ſ mjedom hojil ranj jėdojte.
A je-li bližſchemu ſchto jamu hrjebał,
Šſym jemu pſched nju wėchu poſtajil:
A teho njeſym nihdy kačž ſo trjebał,
Šſym ſ tym ſej wjele bratrow ſpſchecželił,
Tež wėm, ſo ſa to ſ lutej hnady mi
Bóh junu wėcznu ſbóžnoſcž wobradži.

B.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

Šemrjel je ſańženu ſcobotu drohi duſchompaſtny Wjelecžan-
ſkeje woſady, knjeſ farar ryczeł dr. Kencž w 58. lėcže ſwojeho
žiwjenja. Wón je ſo w Kettizach narodžil jako ſym njeboh fararja
Kencža. Wón je Budyſki gymnaji a ſėrſchcžinſtu ſchulu w Miſchnje
wopytał. Šchudowal je wón w Lipſku a bėſche ſobuſtaw Tuži-
ſkeho předaſkeho towarſtwa. Wón bėſche najprjedy ſ fararjom
w Klėtnom a potom hačž do ſwojeje ſmjercze we Wjelecžinje.
Wot ſwojeje woſady čžecženy a lubowany je wón ſ bohatym
žohnowanjom ſkutlowal. Poŕlednje lėto bėſche čžėrpjazy a wſa
jeho tón Knjeſ po dołhim čžėrpjenju ſ ſebi. Džak žarowazeje
woſady dže ſa ſwėrnym duſchompaſtrjom do wėcznoſcže.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicizšcžeńi w Budyšinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

22. njedžela po šwjatej Trojizny.

Šap. št. 24, 24—27.

Šawoł psched Felixom šteji. Šapoštol Jezusowy psched šastupjerjom pohanského Roma. Žid šteji hinať na-pschedžiwjo ewangelijej hać pohan. Wón boji šo a ćžešći Boha. Wón wojuje, hdyž tež š wopacžnym šahorjenjom ša štaru wěru. Bohanej je nabožina a ćžiste waschnje něšćto zuše abo tola š najmjeńšcha njewažna wěž. Wón drje šo na wołomik štroži, ale k wobrocženju njedóndže. Tajkeje liwkošće dyrbymy šo hladacž. Tež wot nje-pschedžela móžemy wutnyć.

Ši pravidla ša našće štejnišćežo k Božemu šłowu.

1. Njewotštorcž jo šlyšćeć!
2. Njesabudž jo na šo nałožecž!
3. Njekomdž šo po nim šwoje žiwjenje šložicž!

1. Šcht. 24., 25. „Ša škwile nimam; jutšje, jutšje, jeno niž dženska!“ To šu prajenja, š kotrymiž wotštorokujemy, šćtož šo nam nješpodoba, š wjetšcha kž město wěrnosće: ja njecham. Šať hušto tajke šłowa! Něčćto šebi něšćto wot naš wuprošny. To je nam psche wjele, to šebi wopory žada. To je tola jednorišćo, šo mantla pschitnyć, kaž njebychmy škwile měli. To šo šda ćžłowjet pilny być. A tola je šama kža. A nětko pschi šlyšćenju Božeho šłowa. Na ćžłowjetow dyrbišć šćonćnje hišće pošłuchacž, dofelž mohli šćhodžicž. Ale wo Bosy šebi jich wjele myšli: tón nam ničšo pomhać a ničšo šćhodžicž

njemóže a w tyšazornych waschnjach šjewi šo Felixowe šłowo: Pschi špodobnym ćžaku: To šlyšćich šamolwjenje wulkeje wječerje: Ša dyrbjú na polo, ja dyrbjú do města, ja dyrbjú džělacž, jenož ke mišći ja njedyrbju, dofelž šwonćowne nušowanje ani šnutšćowne njecžeri. Ale pschi špodobnišćim ćžaku, ke kermušći abo šwjate dny, dha čžu pschińć. Šćto my k temu prajimy? Wly mamy šnano wjazny wobštaracž hać našći wótzjo. Ale hdyž šo šćutnje prasćešć: Šćimašć woprawdže škwile? Njemóže šo to wobštaranje na pónđželu wotštorcžicž? Njeje twoje prajenje njewěrnosć a ty šy njechal?

Ale ćžeho dla dha dyrbymy š žyla Bože šłowo šlyšćeć? Š přěnja, dofelž je Bóh šam prajil: „Šćěšć dnjom dyrbišć džělacž a šedmy džěń je džěń teho Šnješa, twojeho Boha“, dofelž našć Šbóžnik praji: „Šbóžni šu, kiž Bože šłowo šlyšća a te šame wobarnuja.“ Dale pať njeje nam to trjeba, dofelž je Bože šłowo wěrnosć, dofelž je našćim noham šwěza, našćeje wutroby trošćt a nam rukuje ša našću šbóžnosć. Šene je nušne! Š temu dyrbi šćajnje škwile być. Nětk je tón špodobny ćžať, nětk je tón džěń teho šboža. Dženska, hdyž wy mój hłóšć šlyšćicže, nješćwjerdžće šwoju wutrobu!

2. Dale pať njesabudž jo na šo nałožicž. To Felix njecžinjěšće. To běšće přědowanje ša njeho wo prawdosći psched njeprawym a wo póćčiwosći psched njepóćčiwym, wo šćudženju psched tym, kotryž njeby ani na šemi ani w njeju psched nim wobštacž moł. Wón pytny, šo to na njeho dže a šo štroži: „Ty šy tón muž. W tym

móžesz s pschikladom być." Prědowanje tu k temu je, so by kóždy s njeho něšto na šebje počahnył. Ty dyrbiš šo trjeheny czuć. Ale to šebi kšesćijan myšli: To dže na teho abo tamneho. Ně, na šo jo nałož a hdy by šo nastróžicž dyrbjal. To je přenja krocžel k polěpschenju.

Pawoł rěči wo prawdosći. Smy my prawi we wifowanju a wobkłodže bjese wscheho blecška? Šak steji s prawdosću psched Bohom? Wón rěči wo pócziwosći. Šak někotry dyrbjal šo nastróžicž kaž Felix. Wón přěduje wo šudženju. To dyrbi kóždy na šo počahnyć. Rojom a šwědomnje a šwjate pišmo nam praja, so wono na naš čaka. Njedyrbjeli pošluchacž, šak móžemy pschichodnemu hněweje čěknyć.

Ale Pawoł njerěčesche jenož wo potucže, ale tež wo wěrije do Khrystuša. Šak tež předarjo, a tole přědowanje šměš tež na šo nałožicž. Šdyž my rěčimy wo šhubjenym šynu, šmě tež hrěšna dušcha wodacža šo nadžecž, hdyž roškata šo wróczi. Šdyž rěčimy wo šbudženju młodženza w Mainje, dyrbjal tež na šmjercž šrudne wutrobny mjes nami troštowane być. Šdyž rěčimy wo tym, kiž njecha, so by jedyn šhubjeny byl, niž jenož wo šbudženju, ale tež wo wěčnym žiwjenju, móžesz šo nadžecž: Šštož do njeho wěri, nihdy njewumrje. Najprjedy pokuta, potom wěra, najprjedy šakon, potom ewangelijon. Ša wobojje rěka: Ty šy tón muž.

3. Njekomdž šo, šwoje žiwjenje po tym šložicž. To Felix njeczinjesche. Wón chzynšche něšto wo nowej wěrije šlyšecž, ale tola žaneje pokuty činicz. Pawoł rěčesche wo prawdosći a Felix nadžesche šo njepraweho pschekalanja s pjenjesami. Šak čini jich dženska hiščeže najwjazy. Mało jich šlyšchi, mjenje jo na šo nałožuje, najmjenje šo jich po nim šloži w žiwjenju. Felix mějesche šo štano ša hódneho muža: jeno něotre šlabosče njemóžesche woštajicž. A to runje Pawoł porokowasche. Šak wjele: Wšhitko, jenož to niž, jenož tole šwuczenje, tónle hrěch njemóžu woštajicž. Runje na šwoje wošebite šlabosče dyrbiš hladacž.

Dwě lěče mějesche Felix škladnosć Pawoła šlyšecž, mějesche škladnosć šo wobrocžicž. Wón ju njewužiwasche. Felix po šerbštu „šbožowny“ běšche njeshožowny. Ty mašch hiščeže šhwile, potom budžesz woprawdže jedyn Felix, šbožowny. Šaj, šbožni šu, kiž Bože šłowo šlyšcha a to šamo wobarnuja a pschinješu plody w ščerpliwosći.

Šamjen.

Boža wschewědomosć.

(Allwissender, vollkommener Geist etc.)

Šłóš: Wóh chyzl k nam s hnadu pschistupicz —

O Božo, wěčny Ducho ty,
Ty, šštož je potajene
Do najčorniškej hlubiny
A do čzmy sanješene,
Wšcho s jašnym wokom pschewidžicž;
Ššto chze šo tebi ššowacž?
Ty nóżne škutki wobhonisz
A wěšch je wunofšowacž
Na šwětko wschě a šjewicz.

Ty šnajesz wscho, šštož we dušchi
Še mjelcžo wuradžene;
Šštož hiščeže njeshmy wurjekli,
Še tebi wuprajene.

Šštož čłowjekojšo pomyšla,
Še tebi wschitko šnate,
Šich radu widžicž s daloka,
Šštož hrěšne je, šštož šwjate;
Čzi njeje nicžo žuse.

Šštož twoji šwěnty šechzedža,
To prjedy wěšch, hacž prošcha,
Ty šlyšicž prjedy šdychnjenja,
Šacž prjodl je tebi nošcha.
Šštož twoji njepšchecželjo tu,
Kiž twoje kašnje hidža,
Še škodu škradžu wobšanknu,
To twoje woczi widža,
Šaž na ranju, šak jašnje.

Čzaš pschichodny bjes šawišcha
Psched tobu steji žyly
Še wschěm, šštož šhonicž budžēja
Tyš čłowškich džěczi šyly.
Tym šwojim šjewišch podacža,
Kiž štač šo junu maju,
Šo woni wulke potajništwa
Tu šwětej powjedaju
A prawdu ludžom šwědcža.

A dyrbjalo psched šmjertnymi
Tu wjele mjelcžo wostacž,
Wšcho čžemne šmėje po šmjerczi
Šam šwoje šwětko dostacž.
Twój prawy šud tón šjewi wscho,
Šštož w šutach je šo štało,
Še šlyšy, kiž šu lale šo,
To šte, kiž wukhowało
Še pó čžmje šwoju hašbu.

Daj, šnježe, šo bych se štrachom
Na twoje wošo hladał,
Šo bych čzi njelhał s ludanjom
A čžistosć šebi žadał.
Mi bójšy šahot wutrobu,
Ššo wobrocž hnadnje ke mni,
Mje šakhowaj psched hanibu
A s mozu wutur we mni
Wšchu šašakłosć a žadosć.

Šan Šilian.

Šwědczenja wěry se štarých čžakow kšesćijanškeje žyrkwje.

(Šo štarých žórkach podate wot M. w M.)

9. Šutherowa wěra w domjazym žiwjenju.

Dwaj listaj našcheho reformatora.

1. Na šwojeho šynka Šanka. Šnada a mēr w Khrystušu!
Mój luby šynko! Šady widžu, šo pěkne wufnjesh a šo pilnje modlišch. Čžin šak, mój šynko, dale! Šdyž domoj pschindu, chzu čzi rjany hermanł šobu pschinješć. Ša šnajy ššikowanu, šłóšctnu šahrodu, tam wjele ludži šhodži, maja šłote šhabatki a šbėraja rjane jabłuka pod šštomami a kruschwy, wišchnje a šłowki, špėwaju, ššakaju a šu wješeke, maja tež rjane małe šoniki se šłotymi wušdami a šłėbornymi šedłami. Duž šo muža, šotrehož ta šahroda je, praschach, čžeje te džěczi šu. Wón džesche: To šu džěczi, kiž rady špėwaju, wufnu a šu pobožne. Duž ja džach: Šuby mužo, ja

mam też hynka, rěka Janſ Lutherez; njemohł wón tež do tuteje ſahrody pſchińcź, ſo by tež tajke rjane jabłuka a kruſchwy jědl a na tajkich pěknych koniakach jěchal a ſ tutyimi dźěćimi hrajkal! Duž dźeſche tón muž: Hdyž ſo rady modli, wufnje a je fromny, dyrbi tež do tejele ſahrody pſchińcź, Vippus a Juſtus tež. A hdyž wſchitzy w hromadze pſchińdu, ſmėja tež ſłote piſchczalki, bubony, truny, tež budza rejwacz a ſ małyimi profkami tſełecz. A wón mi tam pěknu łuku w ſahrodze, t rejwanju pſchihotowanu, pokaſa, hdyž lute ſłote piſchczalki, bubony a pěkne ſlěborne male profki wiſachu. Ale wono bėſche hiſchcze jara ſahe, ſo te dźěći hiſchcze pojedke njebėchu; tehodla teho rejowanja doczałacz njemóžach a temu mužej rjeknych: Ach, luby knježe, ja chzu ſhwatajzy wſcho mojemu lubemu hynkej Sankej napiſacz, ſo ju ſwėru ſpėwa, duſchnje wufnje a je pobožny; wón ma cztu, Rejntu, tu dyrbi ſobu pſchinjeſcz. Duž dźeſche tón muž: tał njech je, dži a napiſch jemu tał.

Tehodla, luby hynko Santo, wufń a ſpėwaj ju khroble a praj jo Sippej a Toſtej tež, ſo tež wufnjetaj a ſpėwataj, dha w hromadze do teje ſahrody pſchińdzecze. S tutyim budž lubemu wſchekomóznemu Bohu poruczony a poſtrow cztu Rejnu a wokoſchey ju ſa mnje. Twój luby nan Marczin Luther.

A temu nělotre ſłowa wėry ſ czežkich dnjow: Safo jeho dżowka jara khora ležeſche, wón dźeſche: „Sa mam ju jara lubo; ale, luby Božo, hdyž je to twoja wola, ſo chzeſch ju precz wſacz, chzu ju tež rady pola tebe wjedžicź.“ A jafo wona tał we ložu ležeſche, t njej dźeſche: „Rejnta, moja dżowczicźka, ty by rada tu pola ſwojeho nana woſtała a tež rada t tamnemu wótzej cżahnyła?“ Wona dźeſche: Haj, wutrobny nano, kaž Bóh chze!“ Duž dźeſche nan: „Ty luba dżowczicźka, duch je hotowy, ale czeło je ſłabe!“ A ſo wobrocziwſchi dźeſche: „Sa mam ju wſchal jara lubo; je czeło tał ſylne, kajki potom duch budže! — Safo Rejnta nětko w mřeczju ležeſche a wumrjecz chzyſche, nan pſched ložom na kolena padnywſchi hórko pkaſaſche a proſcheſche, ſo by ju Bóh wumohł. Duž wona wuńdže, w nanowymaj rukomaj wuſnywſchi.

Safo bė nětko do kaſchcza položena, wón dźeſche: „Luba Rejnta, kał derje je ſo czi ſtało!“ A na nju pohladnywſchi rjekny: „Ach, luba Rejnta, ty budžeſch ſafo ſtanywſchi ſo ſwėczicź kaž hwėſda, haj kaž ſłónzo! — Sa ſym wſchal wjeſeky po duchu, ale po czele ſym jara ſrudny!“ A jafo ludžo pſchińdzechu ju khowacz a jeho po ſwuczonym waſchnju ſtrowjo dżachu, ſo je jim jeho ſrudžby žel, wón dźeſche: „Wono dyrbi wam lubo hycź! Sa ſym ſwjateho do njebeſ póbkał, haj žiweho ſwjateho! D, ſo mėli my tajku ſmjercz! Tajku ſmjercz bych tule hodžinku wſał. My kſcheczijenjo ničžo žarowacz nimamy, my wėmy, ſo tał hycź dyrbi. My ſmy wėczneho žiwjenja wſchal hacź nanajwėſcziczi!“

2. Na ſwoju mandželſku. W Eislebenje, 10. febr. 1546. Szwjeczenej, ſtarocziwej mandželſkej Khatrzinje Lutherowej, doktorzy, mojej milej, lubej žonje. Snada a měr w Khrystuſku! Najſwjeczicziſcha knjeni doktorowa! My ſo jara pſcheczelnje podžatujemy waſcheje ſtarocze dla, kotrejež dla ſpacź njemóžecze; pſchetož wot teho czaſa, ſo ſo wo naſ ſtaracz, by naſ woheń popadnycz chzył w naſchey hoſpedze (w Eislebenje) t molom pſchi mojič ſtwinych durjach. A wczera, bjeſ dwėla džał waſchemu ſtaranju, by naſ pſchi ſamym kamjeń na głowu padnywſchi rosmjatł kaž w myſchazych paſlach. — Sa ſo boju, hdyž ty njeſaſtanjeſch ſo ſtaracz, ſo mohła naſ ſemja wóžrjecz a wſchitke žiwjele (Elementy) pſcheczeħacz. Wucziſch ty tałle katechiſmuſ a wėru? Modl ſo a daj Bohu ſo ſtaracz; wono rěka: Cziſń ſwoju naležnoſcz na teho Knjeſa, tón ſo ſa tebe ſtara!

Stowczko wo ſczėpliwoczi.

Mój njebohi nan je mi, jafo bėch hiſchcze mały, huſto wo ſwojim nanu powjedal, kiž bėſche hiſchcze tał-rjez ſe ſtareje dobreje

ſchule. Wón njebėſche pſcheczel nětcziſcheje liwkoſcze, pſchi kotrejež ſo cżlowjeł ſam wjazzy ſwobtnjezicź njenawufnje. Wón ſwojeho hyna hižom w dźěczazych lėtach nawuczi, wſchitko ſe ſczėpliwoczi woczałowacz. „Hdyž bych ja — mój nan powjedacze — na něſchto ſo wjeſelił, by wón prajł: ſy czałacz nawufnył?“ A bych-li ſprawnje wotmolwił: „Nė!“ by wón t krótka pſchiſtajil: „Duž nawufń!“ Bych-li pał ſebi myſlił, ſo na druge waſchnje lėpje ſjėdu, hdyž wotmolwju: „Haj, ja ſym nawufnył“ — by wón ſafo prajł: „Duž dopokaž!“ Tał dyrbiach pſchi ſwojej dźěczazej njefczėpliwoczi nělotru czežku pruhu wotpolozič, prjedy hacź bėch nawufnył, ſe ſczėpliwoczi wſchitko woczałowacz.

Tajka bėſche dobra ſchula ſtareho czaſa. A wopradowe, praſchejmy ſo: Echto rěka: Czałacz nawufnyč? Szcėpliwocź mēcź? Echto ma to rělacź ſa naſche žiwjenje, ſa naſche ſbože? Sa praju: Wſchitko! Czełpicź a ſczėpliwocze mēcź — bliſko ſwiſujetej. Wot prėnſcheho dyrbi kóždy ſwój dźěl njecz a to ſo tyħoz krócź lóžo njeſe, hdyž drugi njecz pomha. Na khorołožu najlėpſche lėkaſtwo, w ſrudobje najſylniſchi troſcht — jeno ſo ſo t praweho žórta žórli — kóždemu wužitne, dźėlaczerje, kiž chze něſchto hódne dokonjecz a do prėdka pſchińcź, wulzy nuſne, knježazy, wažny ſrėdł ſwoje ſaſtojniſtwo prawje wjeſcz — t krótka ſelo, kotrež wſchitzy trjebaja, kotrež pał tał dolho roſcze — to je ſczėpliwocź! Kczeje wona we wutrobinej ſahrodzy, luba hojpoſa, luby hojpodarjo, ty njemėrna mřodoſcz? D ſchtož chze ju nawufnyč, njeczałaj, doniž to „ty dyrbiſch“ w bėdženju žiwjenja t njemn njeſtupi a jeho ſprózneho a ſłabeho njeczi, ale kóždy hladať t temu, kiž je na kſchižu ſa naſ t njewurjekniwej ſczėpliwoczi naſche hrėchi njekł — kiž nam wſchėdnje tał wjele dawa a wodawa a naſ njeſe ſe ſwojej luboczi a ſczėpliwoczi a praj t hlubokoſcze ſwojeje wutrobny: „Knježe, daj mi ſwoju ſczėpliwocź!“

A dobrej nozy.

(Epitta.)

Ief. 26, 9.

Džen nětk ſwój bėh je dokonjał,
A ſwėzy wjeczor ſaſwėczal,
Nėtk cžėmna nóz je pſchinjeſla
Czaſ witaneho pokoja.
D miły Božo, požohnuj
Nam nóz, měr dobry poſticzuj!

Echto ty ſy dobroħ' ſpožczil nam,
Kał dženſ naſ wobſtarał ſy ſam,
Kał w ſtrachoczech naſ ſaħował,
Kał na naſ lubocź wuſywał!
Sa wſchitko to cze czeſczimy
A t wutrobu cze ſhwalimy.

Echtož ſleho pał ſmy cžinili,
Nam miłocziwoje njepſchizpi!
My ſkoržimy czi t pokutu,
A dom naſch kaž tež wutrobu
S krwju Khrysta pokrjepimy ſej,
Nam hewał niħdy troſcht tu njeť.

Nėtk daj nam měr, kiž wofſchewi
A woczi ſprózneje ſwjeſeli.
Ach, ſtražnikowa kėdžbliwocź
A durjom ſaħuhadłow doſcz
A mjehke, cžopke ložo ſam:
To niħdy njeda pokoj nam.

Hdyž njesadžewasch w duschi ham
Te starosćiwie myśle nam,
Dha w njeměrje so bėdžuje,
Kaž morjo, s wětrom schwikane,
A w dołhich styskach nozach my
Měr žadosćiwu pytamy.

Duž Wótče, k měrej pschinješ naš
A sanť tež dženka woczi saš'.
Maš s twojej hnadu samodžuj
A w prawym čašku smubudžuj.
Dha potom džak či spėwamy
Sa dobru nóz, kiž dať nam šy.

Surij Bróšf.

Bane kšesczianstwo bjes kšchiža:

Tón abo tamny knano myšli: Dže-li temu Knjesej nasche
čzerpienje k wutrobje, čzehodla nam jo sczele? Wěso, hdy by pschi
kšchižu nicžo druge njebyło hacž frudoba a bolosć, dha je Boža
wutroba tak šwěrna napschecziwo nam, so nam žadny kšchiž pōšlala
njeby; ale pod kšchižom je wjele wjazy potajene, hacž móžemy šebi
myšlicž. Žane kšesczianstwo so bjes kšchiža njescž njemōže, runje
tak malo kaž je Jesuš bjes kšchiža mohť Khrystuš byčž. Kať chzpli
sczerpliwosć, wěru a nadžiju wutnyčž, tak šwoje doměrjenje wu-
pruhowacž, tak frónu dobyčž, njebychmy-li dyrbjeli wojowacž a
čzerpicž? Kaž so nětko nan teho smintyčž njemože, so šwoje džěcžo
pod prutom džerži, ma pak pschi khostanju tež šobuželnosć s nim,
runje tak je to pola naschego Wótza w njebjekach. To pak mi
njemať troscht dawa. Ma-li jeno čłowjek s druhim šobuželnosć,
dha je to frudženemu s troschtom. Kať njedyrbjalo nje to troscht-
wacž, hdyž wěm, so ma Bóh šobuželnosć so mnu!

Hdyž w Šiobowych knihach 5, 17 rěka: „Glaj, šbóžny je tón
čłowjek, kotrehož Bóh khosta; tehodla njesacžikň khostanje Wšchego-
móžneho!“ dha je to čžežka ležija. Khostanje jako šbóžnosć sa-
čzwacž, bywa tež wěrjazemu hušto jara šigaly nadawť. Šiob bu
nad šchipami Wšchegomóžneho wot tajkeje njesczerpliwosće šajaty,
so wón šamo džěť šwojeho naroda pokla. A tola namaľaju
hudancžka jeho a twojeho žiwjenja šwoje wujaknjenje w tym šłowje:
„Tym, kiž Boha lubuja, wschitke wězy k lěpschemu škuža.“ A jeli
runje dženkš Knjesowa ruka čžežto na tebi leži a ty so praschesh:
čzehodla dyrbjy tole čzerpicž? potom šlyšch to wotmolwienie:
„Kohož tón Knjes lubo ma, teho wón powucži; wón khosta pak
kōždeho, kotrehož wón ja šyna pschijima.“ Bóh džě njekhosta, so
by naš šnicžil, ale so by naš k šebi čzahnyť. Tola njehladaj
na prut, ale na ruku, kotraž jón džerži. Sawěscže, ty potom bóršy
nawufnjesh, so tež ja prut džalowacž. Šdžeha budžišche wohniwy
duch japoschtoła šawoła pschischol bjes šwojeho toka w čžele! Kať
wjele njerjada so w horju šwuplěwa, tak wjele šmutow šwotrěša!
Duž: Šbóžny tón čłowjek, kotrehož Bóh khosta!

F.

Kak Luther khornch na čžele a duschi troschtowasche.

Škužobna džowka, s mjenom Šilža, bė pola Marczina
Luthera pošlužika, ale bė šlužbu pola njeho se šlobami wo-
puschčžila; wona nochzysche pobožna byčž, jemu k lubu, a bė šwoju
duschu pošdžišcho šamopaschnje čzertej podala. — Tuta džowka na
šmjercž šhori; a we šwojim rženju a šchepjetanju žadasche sa
Lutherom. — Jako tón k nej pschischedšchi so woprascha, šcho
chže? wona džesche: Ach, ja chzu wam moje hrěchi wotprošnyčž;

ale ja mam hišchže něšto wjele čžežšche na wutrobje: ja šym
šwoju duschu škemu njepšchecželej podala.

Luther džesche: To nicžo njeje! Šchtoha šy drugeho
šhrěšchika?

Džowka: Ja drje šym wjele drugeho tež šhrěšchika, ale to je
najhóršche, to mi njemōže wodate byčž, tak šwoju duschu čzertej
čžiknyčž!

Luther: Pošluchaj! Hdyž budžišche ty tehdy, hdyž pola
mje šlužeshche, moju draštu a žyle šamoženje žyšym rosdaťa, by to
placžilo?

Džowka: Njeby.

Luther: Nó haj, twoja duscha ta njeje twoja, ale teho Knjesa
Šesuja. Kať dha móžesh ty něšto precž dawacž, šchoť twoje
njeje? To tola njeplacži! Wobrocž so k temu Knjesej Šesujej
a prosch jeho, so chzyl wón šwoje wumōžene, to je, twoju duschu
šabo k šebi wsacž; čzertej pak pschicžikň, šchoť je čžertowe, mje-
nujžy — wobědženy hrěch — tón jemu šlušcha.

Džowka čzinjeshche po jeho radže a bu šmėrowana.

Glaj, wschitke dusche šu moje, praji tón Knjes; nanowa
duscha je tak derje moja, jako šynowa duscha. — Čzech. 18, 4.

Pjenježna lubosć je korjeň wschitkeho šleho.

Nicžo čłowjeka njehódnishcheho njecžini, hacž pjenježna lubosć.
Wona je kaž jėdojty hrib, kiž čžim dale so rosšchěrja, čžim bóle
tež škóncžnje kōžde lěpsche a šdobnišche čžucže we wutrobje podušy.
Pjenježna lubosć runa so wohnjej, kiž ženje njepraji: „Něť je
dosć.“ Wón wschitko šezjerje, šchoť móže šapschimnyčž. Čžim
wjazy so do wohnja mjeta, čžim wjazy šezjerje a chže pōžrjecž.
Pjenježna lubosć je hlubina, kotruž wupjelnicž njemōžesh, dónža
bjes dna, kotruž napjelnicž njemōžesh, šelkožkuliž tež do njeje
lijesh.

Pjenježna lubosć čłowjeka na šwět šwjasa, so njemōže sa
tym štejecž, šchoť je horčach w njebjekach. Kaž malo móže ptacžk,
kotremuž něšto čžežke na nohu šwjasašch, horje šlecžecž, tak malo
mōže to nahrabny, kotrehož wutroba je s rjecžasami k šwětnym
wězam pschisamnjewa.

Pjenježna lubosć je pschibóšstwo, dokelž čłowjek na pjenješy
wschu nadžiju staja a k škotemu praji: „Ty šy mój troscht.“ Wón
šwoju doměru na njewěšte bohastwo staja, hdyž je jeho pschi-
škušnosć, ju na Boha šameho šajicž.

Pjenježna lubosć wutrobu bóle štwjerdži, hacž někajti drugi
hrěch. Tón, kiž pjenješy lubuje, je kaž by wuschy mēľ a tola nje-
šlyšchal, kaž by woczi mēľ a tola njewidžal. Nahrabny je kaž
twjerdy šamjen; kaž wjele tež wodny na njón lijesh, wón twjerdy
wostanje. Tak tež šlyšy šhudnych jeho šmjehčicž njemōža.

Pjenježna lubosć je korjeň, s kotrehož wjele drugih hrěchow
wuroscže: Njeprawda, šawicž, jebanstwo, hidženje, ležnosć,
mordastwo a hišchže wjazy. Šladajmy so tuteho pschibóšstwa!

Wšchelake s bliska a s daloka.

— Poniženje placžišny šerbskich biblijom.
Na próstwu konferenzy šerbskich duchownych je pschėdšydstwo hlōw-
neho bibliškeho towarštwu placžišnu šerbskich biblijom, kotrež so
wot nětko w Draždžanach škasaja, ponižilo: mjėnšcha biblija nje-
placži wjazy 2 hr., ale jenož 1 hr. 50 pi., a wjėtscha niz wjazy
3 hr. 50 pi., ale jenož 3 hr. Šarschki a kmóťšja chzpli tola tutu
škladnosć wužicž a sa šwoje džěcži a móťki psches šwojich k.
duchownych šebi šerbske biblije wobštaracž dacž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnu
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njedzelske lopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

23. njedzela po kwjatej Trojizny.

Sap. št. 26, 24—32.

W Zesariji je romski bohóť Jestufš nahladnu šhromadzišnu powolał, pschetoz kral Herodasch Agrippa II. běšče jeho wopytał. Duž so durje wotewrja a Pawoł, š rjeczafami šwjafany, šastupi. Wón rěczy smuzicze psched šhromadzišnu. Nrašch tekst nam jeho šakitowaze přédowanje njepowjeda, ale kajki je jeho přédowanje šacziščež cžinilo? Jestufš šymny wosta a jemu šnapshecziwi: „Blašnišch šo, Pawole; twoje wulke nawuknjenje pschiniješe cze š blašnosczi.“ Pawoł pak džesche: „Mój drohi Jestufšo, ja šo njeblašnju; ale ja rěczu prawe a mudre šłowa. Pschetoz tón kral wo tym wšchitkim jara derje wě, še šotremuž ja tež šhroble rěczu; pschetoz ja mam ša to, šo ničzo tuteho jemu njeje potajne, dokelž šo to w šucze štalo njeje.“ Na to šo Pawoł na krala Agrippu wobroczi: „Wěrišch, kralo Agrippa, tym profetam? Ša wěm, šo wěrišch.“ Přédowanje je na krala šacziščež cžinilo a wón wušna: „Malo je trjeba, dha by mje narěczal, šo bych ššchesczijan byl.“ Pawoł pak je jašny pschiklad, šak šyrbimny šo roššudžicž, dobrny džěl wušwolicž.

Šodžina roššudženja! Šchto je

1. ša šymneho Jestufša,
2. ša položcžneho Agrippu,
3. ša wěrypolneho Pawoła?

1. Pawoł je rěczal a Jestufš je pošluchał. Wón je tež wěšty šacziščež dostal wot teho džiwneho muža. Ale jako šwěta mudry šudnik widži wón w Pawole jeno wob-

škorženého a šwopschija zhyly šacziščež do tych šłowow: „Blašnišch šo, Pawole!“ Šeho to ničzo njehnuje. Tónle Jestufš ma wjele towaršchow — šymny njewěryjazy šwět wokolo naš. Šo drje šo přédowanje šlyšchi, a šdnyž daloko pschińdže, dha praja: „Šo je dobrny přėdač.“ Ale bóle hišcže šlyšchisch šame wušměščenje: „Šy šo blašnišch.“ Šo móžesh cžitacž w nowinach a knihach, šak tež šhromadzišnach njewěryjazych našcheho cžaka. Š wěštnym wobdžiwanjom drje šyrbija tež šladacž na našchu bibliju, šotraž je w 16 lěšštotětkach wot 40 špišacželow špišana a tola jedyn duch, jena myšl psches nju dže; ale šo je wona ša nich špišana, to woni pschipošnacž njechadža. Ale šchto dha šu wopravdže blašni? Šón, kiž je šwoju wěru šakozil w šwědcženju šwjateho špišma a šyšaztrócžne našhonjenje ššchesczijanškich wutrobow, abo njewěra, kiž wušměščuje, šchtož š roššomom njelapšchimnje? Šchto šo blašni? Šón, kiž šwoje žiwjenje škožuje po Šožich šasnjach a dže do přėdka na pucžu šboža, abo tón, kiž je šrajka šwojich žadosczow a šhabla po ššcherošim pucžu? Šchto šo blašni? Šón, kiž šwoju nadžiju štaja na wěcžnoscz, šotraž je wěšta we wšchěch pscheměnjach tuteho cžaka, abo tón, kiž šwoje šbože pyta w šachodnym šwěcže, na šotrehož žakostne wotucženje cžaka š jeho wopacžnych šonow? Wšy njechamy šo Šestej runacž, ale wušnacž: „Ša wěm, šchto ja wěry.“

2. Pawoł je Agrippje do šwědomnja rěczal: „Wěrišch ty, kralo Agrippa, profetam? Ša wěm, šo wěrišch.“ Šeho wutroba je šnuta a wšchitzy cžakaja, šak še Agrippa wot-

molwjenje da. Wón da to srudobne položezne wotmolwjenje: „Mało je trjeba, dha by mje narěczał, so bych křesćizian byl.“ Šhto jeho wotdžerža? Šnano, wobladański Pawołowe rječazny, šebi myšli, so budže šo tež rjaneho spodobneho žiwjenja wsdacž dyrbjecž. Tutón Agrippa je wumrjel. Tyšazy w křesćizianstwie tež tak šhodža. Šhto křesćizianow šadžeržuje? Woni šo pšched šwojimi towašchemi hańbuj, někajka hrěšna pšchihilnošć jich džerži. A tola šwobodnošć a njebjeste kralestwo nješlušchatej položeznym. „Mało je trjeba“ je jara štrasčne šłowo. To běšče nam tež wutroba hnuta, hodžina běšče pšchihódna, ale tola šašo pšchińdže rošpřoščenje, šła hodžina — a poklad šašo šhubichmy. Njebychmy teho njerošomneho lódnika mjenowali, kiž je šo na pucž nastajil do kraja šboža a je wichory pšchětrał, š daloka hižom widži brjoh kraja, duž šo jemu wostudži a wón šo wróczi? Tajki je položezny Agrippa. Š tak žalošnje! Blišto pšchiwotnyjenym kónzu a tola šhubjenn. To je wolij do wohnja wěczneje cžwile. Ně, žylnych křesćizianow šebi tón Šnješ žada, kaž Pawoła.

3. Pawoł šteji jako rycžet pšched nami, kiž je w rječazach šwobodny, kiž je w pušćinje cžerpjenja tola w paradisu. Šbóžny byčž a druhich š šbóžnošći wodžicž, je pucž jeho podrožništwa a jeho tróna. Wón naš woła do Božeho kralestwa, kaž wón praji: „Ša žadam wot Boha, njech je mało abo wjele trjeba, šo by niž jeno ty, ale šo bychy tež wšchitzy, kiž mje dženš šlyšcha, tajzy byli, jako ja šym; wuměnjene pať šu tute šwjastki.“ Čhžemy jeho pšchecže dopjelnicž š šwojemu šbožu. Žadny Šestuf, žadny Agrippa — ale Pawoł čhžemy byčž, kiž šo temu Šnješej poddamy a wušnajemy: Šesu, ja šo poddam cži,

Čhzu twój wostacž wobštajnje.

Šamjeń.

Alój dobrý džěl.

Šłóš: Šhtóž Bohu wjetšchnemu šo podda —

Šój š Marju š Šesufej, o dušcha,
Ššo pošhń jemu š nohomaj;
Džěl dobrý wušwolicž šo šlyšcha,
Duž jeho rěcži pošlučaj;
Wón dawa manna njebjeste,
To ničtó wšacž cži njemóže.

Š nim šwěruj šo pšches žiwu wěru,
Budž jeho šwěrna njewjesta,
Dha š holka šwěta pšchińdžesč š měru,
Šo hižom tu mašch njebjesta;
Wón na wutrobje nošy cže,
Š kajka šbóžnošć tebi šcže!

Mašch Šesuf, o šhto čhžesč wjazny?
Wón je tón džěl, kiž nušny je.
Šhto pomhaju cži šenišče šchazy,
Šdnyž bjes njeho šy na šwěcže?
Šrěch, hela, šmjercž je twoja mšda,
Šsy žiwny tu bjes Šesufa.

Še wón twój džěl, dha w šwětle šhodžišch,
Čži šcžēja róže šbóžnošće;
Tež w horju jeno šłódkošć šłódníšch,
Šdnyž Šesuf, twój trošcht, š tobu dže;
A šy-li šhudy, we nušy,
We Šhryštužu šy bohatty.

Šaj, Šesuf mój džěl wušwoleny
Šacž do wěcznošće wostanje;
We nim buch wulzy wobhnadženy:
Wótž jako džěcžo pšchija mje!

Duž Šesufa ja njepušchěžu,
Šacž póńdu pšches šmjercž š žiwjenju!

K. A. Fiedler.

Šswědčzenja wěry še štarych cžakow křesćizianskeje žyrkwje.

(Šo štarych žórkach podate wot M. w M.)

8. Augusta Šermana Šrankowe wobrocženje.

Šranka wo tutym takle powjeda še 24. lěta žiwjenja: W Šüneburgu buch wo přědowanje w Šanowej žyrkwi nadběhanj, a to šhětro cžaka přjedy hacž mějach je džeržecž: Nětk běšče tola mój duch hižom tak daloko, šo šwoje wotpošladanje niž jeno na hole šwucžowanje w přědowanju, ale wošebje na natwarjenje pšchipošlučarjow šložich. Na to nětk šmyšlenny na tón tekst trjechich: „To je napišmo, šo byšchěže wěriš, šo Šesuf je Šhryštuš, a šo byšchěže pšches wěru žiwjenje měli w jeho mjenje“ (Šana 20, 31). Wšchi tutym tekšće měnjach wošebje škladnošć wšacž, wo prawej, žiwj wěrye jednacž, a tak je tuta wot hošeho cžłowšeho a namyšleneho wěryenja rošdžělena. Šako běch nětk š žylnym nałoženjom na to šmyšlenny, mi š myšli pšchińdže, šo šam tajkeje wěry, šajkuž čhžych w přědowanju žadacž, pola šebje njeběch namašak. Wot rošmyšlowanja wo přědowanju tehodla precž pšchińdžech, mějo šam še šobu došć cžinicž. Wšchetož tole, šo šam žaneje wěrye wěry nimam, mi pšchězo šlubje š wutrobje štupi. Š tym a š tamnym čhžych šo pošběhnyčž a tak-rjcz šrudne myšle wotehnacž, ale ničžo njechasčje došahaze byčž. — Ša měnjach, šwjateho pišma bych šo tola džeržak; ale bórny mi do myšlow pšchińdže: Šhtó wě, hacž je tež šwjate pišmo Bože šłowo? Šurkojo šwój šoran a židži šwój talmud tež ša to wudawaja, šhtó čhže nětk prajicž, šotši maja prawo? Tajke mje pšchězo bóle pšchewša, hacž šłóncžnje wot teho wšcheho, šhtož běch ša šwoje žiwjenje wošebje w tnych pošlednich 8 lět cžinjennyh študijach bohawučzenošće wo Bošu a jeho šjewjennym byčžu a woli nawušnył, niž to najmjeńšče wjazny wšche njeběšče, šhtož bych š wutrobny wěrił. Wšchetož ja tež do žaneho Boha w njebjestach wjazny njewěryach, a š tym bē wšcho won, šo bych šo Božeho abo cžłowšeho šłowa džeržecž mohł, a ja tež tehdy w tym jenny tak mało mozy namašach kaž w tym druhim. To njeběšče we mni šnano tajke šłóšništwo, šo budžich še šwětnje šmyšleneje wutrobny wěrynošć šanjechał; šak radny budžich wšchitko wěrił, ale njemóžach! — W tajkim wulkim štyštu šo raš njedželu wjeczor na šwojej koleni dele pušchčziwšchi šo š temu Bohu wołach, šotrehož hišchěže njewjajach ani njewěryach, wo wumoženje š tajkeje hubjenošće, jeli šo woprawdže Bóh je. Tehdy mje tón Šnješ, tón žiwny Bóh, še šwojeho tróna wušlyšcha, jako hišchěže na kolonomaj ležach. Tajka wulka běšče jeho wótzowšta lubošć, šo čhžyšche mi niž po něčim a po něčim tajki dwěl a njeměr wutrobny šašo wšacž; ale šo bych cžim bóle pšchewšwědčženny byl a mojemu šablu-dženemu rošomej šo wušda napołożila pšchecžiwu jeho mozy a šwěrynošći ničžo wjazny pšchecžiwicž, wón mje nahle wušlyšcha. Wšchetož kaž bych ruku wobrocžil, běčhu moje dwěle precž. Ša běch we šwojej wutrobje hnady Božeje w Šhryštužu Šesufu wěšty šcžinjenny, ja móžach Boha niž jeno šwojeho Boha, ale tež šwojeho Wótža mjenowacž; wšcha šrudoba a wšchón njeměr wutrobny bu na jene dobo precž wšaty: ša to buch nahle šaž š rěku wjebelošće pošlaty, šo š pošnej šhrobłošću Boha šhwalach a čhžesčach, kiž běšče mi šajku wulku hnadu wopošašak. Nětk šhonich, šak wěryno to je, šhtož Šuther w přjedyrěcži š listej na Šłomšich praji: „Wěra je

Boži skutk w naš. Wěra je žiwe štroble dowěrjenje na Božu hnadu". Štrjedu na to tež mi nadate přédowanje s wulkej wutrobnej wjebeloscju dołonjach s wěrneho bójšeho pschewědženja a móžach tak woprawdže prajicj s 2. Kor. 4: „Dofelž nětk teho šameho Ducha wěry mamy, jako pišane stej: Za wěrju, teho dla rěču ja, — dha my tež wěrimy, tehodla my tež rěčimy.“ A to je tón čas, do kotrehož móžu po prawom šwoje wěrne wobroczenje položicj. Pschetož wot tuteho časa je moje šchesczjanstwo wobstacže mělo; a wot teho je mi lohko bylo šapřecj bjesbóžne waschnje a šwětne lóschty a pózcžiwje, pěčne a bohabojasne žiwjenje wjesčj na tutym šwěcže.

Rnježe, wostań pola mje!

(S jendželšeho.)

Budž, Rnježe, pschi mni, nóz nětk rucže tu
Eso pschibliža a šměrki padaju.
Ššm lutki šam bjes trošchta, pomozh,
Duž šmil šo na mni, njewopuschcž mje ty!

Šaj wodnjo, w nožy wostań pola mje,
So njepšchecžel mje traschicj njemóže.
Mje pschemodž psche wschu cžěmnošcž, mrořotu,
Ty šylny wodžerjo! Mje njepuschcž šhudžinku!

Eso s šhwatkóm minje krotke žiwjenje,
A šemška krašnosčj bóršy rošplunje.
Wšcho je tež njewobštajne na šwěcži;
Ty, Šbóžniko, pať wostań šwěrnny mi!

Ššm w twojej ruzy, njeboju šo ja,
Šchtož wotšudžišch, tež mi šo špodoša.
Wšchu tyschnošcž a šam šmjertnu štrachotu
Ša, šy-li pschi mni, šbóžnje pschewinu.

Šdyž w šmjercži wóčžo wuhašnyčj mi čže,
Mje šwětkošcž šchizja t njeby potaže.
Móz minje šo a ranje šašwita.
Mje, Rnježe, njewopuschcž hačž do šónža.

Surij Bróš.

Móz wěry.

D. Luther praji: Wěra je móžna wěž. Ša njefnaju žaneje wěry, kotruž čłowjek žyle potajnje w šebi nošy, wo kotrejš nichčo něšchto njepytne. Wěra šananejšteje žónšteje njeběšche žana něma wěra. Mowwi šu němi, žiwa wěra šo wosjewuje. Wona šo modli a to tak nutrnje, tak bjes pschestacža, šo šo psches mřócžele došywa. Pschindže-li čłowjek t žiwej wěry, njeje wón žadny mowwy modleť wjazh, kiž šo jeno s hořeho šwoczowanja modli. „Ša čže njepuschcžu, šhiba šo mje požohnujesh“ — tak rěka modlitwa wěry. Wěra bědži šo s tym šnjeshom a jeho pschewinje. Wona njedawa šo wotpořacž, wosmje teho šnjesa ša šłowo a jeho tak-rjež šwjaša, doniž wón wumoženje njepóščeje, kotrež jeho drohi rót lubi. Tak je wěra najšylnišcha móž. Ale jeno w šebi šłabe, štužene dušche, kaž tamna šananejšta žónšta a pošdžišcho našch D. Luther, wutnu wěricž.

Šdyž šo my tyčh šłowow wutrobiteje wěry wjebelimy, s kotrnmiž šo D. Luther w lěcže 1521 we Wormšy psched šhěžorom a šhěžorštwom t ewangeliju wot šesom šhryšta pošna, dha njekněmny šabycž, s wotkal je wón šebi t temu móž brať. Šimale žylicžtu nóz přjedy wón hačž do šwitania w nutrnej lutnowej hraji a w modlitwje pschebny, kaž něhdy šakub (1. Mójš. 32). „Ach Božo! ach Božo!“ wón džeshche, „o ty mój — ty mój Božo! pomhaj ty mi pschecžiwje wscheho šwěta rošomej a mudročji! Čžin ty jo; psche-

tož hdyž ja šwojej wocži tam wobrocžu, je šo mnu šónž; šwón je hižom lath a wušud hižom hotowy. Pomhaj ty mi, ty šwěrnny, wěčny Božo! Ša šo na žaneho čłowjeka njepuschcžam. O Božo, njebšchisch ty? Ššy ty mowwy? Ně, ty njemóžesh wumrjecž, ty šo jeno tajišch. Ššy mje ty t temu wušwolil? Ša šo čže prašam, kaž džě to s wěštosčju wěm; haj, tak jo Wóh čžyšche, hdyž ja šwoje žiwjenje ženje pschecžiwje tajkim wulkim knjesam byčž njemyšlach. Duž pomhaj mi w mjenje šwojeho šubeho Ššyna šesom šhryšta! Ša ššm hotowy, tež šwoje žiwjenje ša to wostajicž, pschetož prawja je ta wěž a twoja, duž dha šo wot tebe nochžu wotwošebicž. Ššwět dyrbi mje nad mojim šwědomnjom njenušowaneho wostajicž, a był-li wón hišchče pošny čžertow, a dyrbjašo-li moje čžěko tež nad tym do fruchow hičž!“

F.

Ša pokutny džěň.

(1. Šam. 3, 10.)

Rnježe, rěč! Twój wotročž ššyšchi,
Kiž šo we wutrobje tyschi
Ššwojich čžěžkich hrěchow dla.
Rěč! wón mjelcži, bološcž čžuje,
Dušche nusu woplakuje
A šo hrěchow wušnawa.

Rěč, šo Tebi šlužicž mamy,
Žiwjenje Čži pošwjecžamy,
S Twojej hnadu pošnucži.
Šdyž naš Twója šmilnošcž hrěje,
Dušcha šbóžny pokoj šměje,
Šrěch ju wjazh njerudži.

Wabi čžělna žadošcž s nowa,
Njedžiwacž na Twóje šłowa,
Rěč a šhostaj, šudž Ty naš!
Wutorhň dušchu se škaženja
A móž šhryšta wumoženja
Wjedž ju na njebješki šwaš!

Rěč, hdyž lubošcž t Tebi mřewa,
So nam dušchu s nowa hrěwa
Ššwjate šłomjo njebješte.
Rěč tež, jeli dwěl naš tščži,
Ršchiz a horjo njebjo mřócži,
Daj nam prawe pošnacže!

Rnježe, rěč, hdyž hrěch naš jima,
Duch ša Twójej hnadu pschima;
Njemjelcž tehdy, wodaj nam!
Psches krej šhryšta wučžiščeni,
Ššmny my potom wobšboženi
Čžajnje jow a wěčnje tam!

K. A. Fiedleř.

Wažnosč maczerneje rěče ša Bože kraleštwó.

Wulka dobrota ša Ššerbow šu šerbšte Bože šlužby. O šo bychu šebi teho dla wschitžy Ššerbjo přédowanje Božeho šłowa w maczernej rěči wyšozh wažili a tu dobrotu s džakom wužiwalš, kotraž šo s nim jich njekmjertnym dušcham psches Božu mišošcž doštawa! Bohužel pať je w našchim čžahu došcž tajkich Ššerbow, kotřiš šwoju šerbštu rěč s njeprawom jako njewužitnu a njenašladnu šazpřiwaju a šo teho dla tež na to waschnje t šněmžam džerža, šona němške šemšche šhodža, šebi myšlo, šo šu potom

něščto lěpšchi abo wošebnišchi. Tajke smyšlenje ma šo najkruczišcho sašudžicž; pschetož wono šwědczi

1) wo czornym njedžaku napschecziwo Bohu. Mascha luba šerbsta rěcz je drohi dar njebjesheho Wótza, kotryž teho dla nješměmy sazpiwacž, ale mamy jón t jeho čžesczi džakownje wuži-
wacž. Tež w naschej šerbstej rěcz je šebi Wóh tón Anjes šwoju šhwalbu wustajil, dokelž je to jeho šwjata wola, šo bychu tež šerbste jashki pšnawale, šo Šesuf Šhrystuš tón Anjes je t čžesczi Boha teho Wótza (Šil. 2, 11).

Spomnjene smyšlenje ma šo tež sašudžicž, dokelž je wono

2) pschestupjenje Božeje šchwórtjeje kasnje. Šo šwojej mudrej radže je Wóh luby Anjes to postajil, šo šmž šo wot šerbsteju starscheju narodžili. Šwojeju starscheju pak mamy po Božej pschifasni čžesczič, šchtož šo tež t tym stawa, hdyž šebi jeju rěcz jako drohe samostajeństwo wyšoko wažimy. Šchtož šo po tajkim šwojeje šerbsteje rěče hanibuje a ju sazpiwa, tón t tym pschecziwo Božej šchwórtjeje kasni hrěšchi a šo tak wo jejne šlu-
bjenje pšchinješe.

Škóncžnje tajki čžlowjek, kotryž šo šwojeje macžernej rěče wšdawa, tež

3) na šwojej nješmjertnej dušchi šchoduje. Pschetož lube Bože šłowo jeno w macžernej rěczu prawje t wutrobje džę; w zusej rěczu džeržane přėdowanje čžlowjeka žyle šymneho wostaja. Teho dla tež tajkich Ššerbow, kotřiž běchu psches wobšhad wšchėd-
neho žiwjenja němskeje rěče derje došč mōžni, husto prajicž šly-
šchachmy: „Němski žyle derje rošymju, ale t němskeho přėdowanja njemōžu šebi ničšo wšacž ša šwoju wutrobu.“ Macžerna rěcz šo čžlowjekeji hižom še sažnym džęczatštwom tak do dušche a wutrobje šašchčępuje, šo wona pošdžišcho jeho žyle šacžowanje a myšlenje wobšnježa. Woprašesch šo wěrjazeho Ššerba, w tajkeji rěczu šo wón modli, dha čži wěšče wotmolwi: „Ta rěcz, w kotrež ja še šwojim Bohom a Šbōžnikom rěczu, je moja luba šerbsta rěcz.“ Hižom šwjeczi japoschtoľjo přėdowachu w možu šwjateho Duchu šōždemu ludej wulke džitwy Bože w tej rěczu, kotruž wón jako šwoju macžernu rěcz najlěpje rošymjesche, a t teho wušhadžesche ša dušchu wulke žohnowanje. Tež mišionarojo wbohim pohanam evangelion Šesufowy w jich macžernej rěczu pschipowjedaju, dokelž wón jeno na to wašchne w jich wutrobach klinki šbudžuje, kotrež jim psches dušchu du. Bože kralestwo pak w Ššerbach twaricž a roššchěrjecž, je šwjaty nadawš nascheho wyšokodostojneho šerb-
steho duchownštwu. Duž bližimy šo jemu w mjenje mnohich Ššerbow tudy še šjawnej wutrobnej proštwu: wono čžylo mōž šwojeho šastojńštwu a na podložku šakonja šwėru ša to šobu škutkowacž,

a) šo byšchtej šo w naschich šchulach šerbste čžitanje a šerbsta nabožna wučžba na žane wašchne nješchifrótišchakej, kaž tež

b) tajkich šerbstich starschich, kotřiž čžzedža šwoje džęczu na němsku pacžeršku wučžbu šlacž, šhutnje a naležnje napominacž, šo tola t tajkeji nješwėdomitošču njebychu šwojim džęczom naj-
rjeńšche žórklo žohnowanja a duchowneho wšschewjenja šanknyli.

D tak žyrtwine žiwjenje čžerpi, šak dyrbi wėra a pšnacže, pobožnosč a bohabojošč šchodowacž, hdyž lud njemōže knihi a pišma šwojeje macžernej rěče čžitacž, kotrež jemu jenicžy prawje t wutrobje du; hdyž šo t Božim šłowom we šwojej macžernej rěczu natwaricž njemōže; hdyž dyrbi w prošche ležo wostajicž te krašne drohe knihi, kotrež ma wot šwojich pobožnych wótzow w macžernej rěczu! Kajke je to pschehrěšchenje, hdyž šo na to nje-
hlada, šo šerbste džęczu Bože šłowo do wutrobow nješjeru, ale jeno němske šłowa do pomjatka! Šak mōže šo tak dozpicž, šo njebjeska mōž Božeho šłowa w džęczaznych wutrobach do šwė a žiwjenja pschėndže? W macžernej rěczu dyrbja šo tež džęczom

Bože wulke džitwy pschipowjedacž, hewak wostanje wutroba džęczu šymna a nješmuta. Šeno t pomožu macžernej rěče mōžetej šchulšta a pacžerška wučžba mlodostne dušche prawje šapschijecž, je duchownje wopłodžecž, t šchescžijanskim pšnacžom wobohacžicž a jich wolu do Božeje šlužby štajicž. F.

Šchtož šo k blidu njemodli.

Bohobožny bur wobjedowasche t někotrymi druhimi w šorcž-
mje něšajkeje zuseje wšy. Woni běchu šo ša blido šęghdali, hra-
bachu šhwatazy ša šizami a čžychu šebi šwój wubjerny wobjed
tež hnydom derje šłodžicž dacž. Masch pobožny bur pak ščahny
šwoju mēžku a špėwasche čžišche a ruzy štyšnyšchi šwoju blidowu
modlitwu. Duž pohlada, jemu šnapschecža, něšajki lōšy pachol
t wušmėchom na njeho a šo woprašcha t šhrobkeji nješabitosčę:
„Nō, je dha to pola waš hišchę wašchne? šu to wšchitžy tak
pobožni pola waš?“ „D ně“, wotmolwi prašchany, „šady w mo-
jim dworje šteji mała deškowana šhęžka, tam dwaj bydlitaj, kotrajž
šo ženje njemodlitaj, ale šrėbataj a mlaškataj kaž njembraj a nje-
špomnitaj na dawacžerja wšchitšich darow.“ Duž wonėmi wu-
šmėwat pohanšbjeny; pschetož wón derje pytny, šo bur šwojej
šwinjeczi mēni.

Wužitne wučžby.

1. Šdyž šo Wóh še šwojej pomožu dli, mēj šo t modlitwje.
2. Pschindže-li tež špytowanje, wėmy tola, šo naš Wóh psches
nasche možy nješpytuje.
3. Šotajna rada Boža ma wšchelake pschicžiny, čžlowjekow
t čžęnosčęmi domapštacž.
4. Tež wšchėdny čžlowjek mōže wumyšłenu mudrosč nahlad-
neho šahanibicž.
5. Šdžež wėra a dobre pocžinki šakož t pschecželštwu pošoža,
tam wěšče dołho traje.
6. Šak šbōžny, kaž šo šwjaty Ššetr w towarštwje šbōžnych
njebjeskich dušchow čžujesche, tak šbožowni my junu tež budžemy,
hdyž šmž šo tajkeho towarštwu hōdni wopokasali.
7. Masch-li njeprawe šubto, kotrež čžył rad šašo wróčicž,
by-li jeno teho mjeno wjedžal a šnal, kotremuž šy jo rubil, —
dha daj jo šhudym; to je tak derje, jako by jo temu dał, kotremuž
šy jo rubil.
8. Młodži ludžo dyrbja šarym napschecziwo wušchi a niž
hubu trjebacž.
9. Bohaštwu je dar Boži. Šchtož jo ma, dyrbi pak jo tež
našočęč, kaž šebi Wóh žada.
10. Šsmjercž pobožneho je mile, čžiche wušņjenje, t kotrehož
t lěpšchemu žiwjenju wotuczi.

„Bombaj Wóh“ njeje jenož pola knjesow
duchownych, ale tež we wšchėch psche-
dawarňjach „Ššerb. Nowin“ na wšach
a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwórcž
šeta płaczi wón 40 pj., jenotliwe čžiška
šo ša 4 pj. pschėdawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Sswjedžen semrjetnyh.

„Ja bym žiwy, a wy budžecze tež žiwi!“ (Sczenje
šwj. Jana 14, 19.)

Sswjedžen semrjetnyh dženknišča njedžela rěka. Wo
šmjerczi nam přěduje, kotraž na naš wschitich cžaka.
Hišcže tu na semi khodžimy, hišcže njeje cžap našeho
žiwjenja wotběžak. Ale druhy, kotrychž snajachmy, kotřiž
tebi šnano blisko stejachu, buchu cži wsaczi. Tehodla
dženka na kěrchow džesch a tu a tam pschi rowach stejo
wostawawšchi plakach. Njetrjebach šo teho hańbowacž.
Bóh je nam šylšy dał, so mogli šmjercž šwojich lubnych
woplakowacž. Njepowjeda šo tež wo našim Šbóžniku,
so je pschi Bazarušowym rowje, kotrehož lubowasche, plakał?
A njetrjebach šo teho hańbowacž, so cže pschezo šašo
k poslednjemu wotpoczińkej twojich lubnych cžehnje. Wšach
wěmy, so šu tež žónske, kotrež cžichi pjatk widžachu Jesuša
na šchizju wumrjecž, jutrownicžku rano i města khwatale,
so bychu pschi šnjefowym rowje plakale.

Alle hdžyž šy potom wonkach dolho došč na tamnu
mału hórku hladał, pod kotrež twoji lubi špja, twoja
dušcha po troščcže žada ša to, šchtož šy ša tele žiwjenje
šhubil. Twoje woło šchiz na rowje wohlada, a tebi je,
jako by tón, kiž tam horkach wiža, tebi pschwołał: „Šbóžni
šy cži šrudni, pschetož woni budža trošchtowani.“ Haj,
teho šo džerž! Njewěm cži wo žanej lěpschej nadžiji khiba
wo tej, kotraž je nam data w Jesušu šhryštušu.

„Ja bym žiwy a wy budžecze tež žiwi!“ Našch
Šbóžnik hišcže na semi pucžowasche, jako tele šłowa

rěcšesche. Wón wjedžišche, so dyrbi, kaž wschitzy druhy,
pšches cžěmny dol šmjercze pscheńcž. Alle jemu běšche tež
wěšte, so žiwjenje, kotrež we šebi nohy, i rowa šašo
wundže, so po šmjerczi nowe žiwjenje pschińdže. Šchtož
běšche w nim žiwe, njebě wot tehole šwěta a njemóžesche
i tymle šwětom šańcž. Wofřjedž šwojich wucžobnikow,
wofřjedž cžłowjekow šo Jesuš je šwjastami, kotrež tež
šmjercž rostorchnyč njemamóžesche, na šwojeho Boha a
Wótza šwjastany šacžuwasche. Wšysche tuteho šwěta jeho
šwjate wócžko druhi, njewidomny šwět wohlada, raj wěcž-
neho wješela a měra, měštno wěcžneho pschewywanja psched
Božim woblicžom. Tehodla běšche jemu šmjercž jeno dom-
pšchińdženje k Wótzej. Wny wěmy, so je šo štało, kaž je
wěrik a pschpowjedał. Šutry nam pschwołaju: šhryštuš
je štanyl!

Tutón Jesuš šhryštuš je našch Šbóžnik. Wón je
nam wócžko wotewrik, so w nim šwojeho Boha jako
šwojeho Wótza šesnawamy. Wón je nam wucho wotewrik,
so Boži hłóš šlyšchimy. Wón w naš nowe žiwjenje
budži, žiwjenje, kotrež ma w Bosy šwoje žórko a tehodla
horje dže i hlubiny hrěchow k wschemu, šchtož je šwjate
a dobre a cžiste a bójske. Wón je na semi škutkowal, so
bychmy my byli, šchtož wón je. Jeho najwjetšcha starošč bě,
so by jeho žiwjenje našche žiwjenje bylo. A je wón štanyl
a njeje šmjercž jeho žiwjenju samohla něšchto šeschkodžicž,
potom je tež to druhe wěšte, so šwoje žiwjenje — njeh
tež wumrje — kóždy wobkhowa, kiž w nim žiwy běšche.
Tale wěštosč, tale nadžija njeh cžini, so twoje myšle

njewostanu wišajō na rowach, hdžež ſmy tola jenož ſemiſke pomofłanki ſwojich lubych khowali. Wyſchſche ſłow ſwoje wofo! Tam, hdžež je naſch Ebōžnik a hdžež chyzſche, ſo budža jehō wěrjazy tež. Wſchitkim prózam a kſchidam, wſchitkim czerpjenjam a ſpytowanjam ſu wukhowani, kotrychž lubo mējachmy a nētko woplakujemy. Pſched Boži ſudny ſtoł dyrbjachu ſtupicž. Teho ſud je huſto hinaſchi hacž naſch. Ale tak ſprawny kož je, tak ſmilne a hnadne je jehō ſudjenje. W jehō ruzy tych, kotſiž wot naſ džeču, najlěpje wukhowanych wěmy.

A nētł wotwobrocž wot tamneho raja ſwoje wofo a pohladaj napoſledku hiſchcže na ſebje ſameho. Tež tebi, kiž hiſchcže do tuteje czaſnoſcže ſluſchaj, tamne ſlubjenje płaczi: „Ja ſym żywy, a wy budžecže tež žiwi!“ Potom ſo wěcžne kraleftwo ſapocznuje, hdžež ſo ſaſo namaſaju wſchitzy, kotrychž wutroba a myſle tu na ſemi ſtejachu ſa tym jenym, ſchtož je nuſne. Wulkotna nadžija, kotraž je nam data w Jeſuſu Chryſtuſu! Duž chzemy pucžowarſki kiž ſaſo do rukow wſacž, czaſ, kiž je nam poſtajeny, wuwužiwacž, dželacž, kaž dołho hiſchcže džen je, ſo ſa tych ſtaracž, kiž ſu wam doměrjeni, mēr dđeržecž ſe wſchēmi ludžimi, je-li móžno, tak wjele hacž na naſ je, luboſcž wopokaſowacž, kaž daloko naſcha móž dže. Jeſuſa chzemy we wutrobje noſycž, ſa nim kłodžicž, ſo by naſ w žiwjenju pſchewodžal, w ſmjerczi ſo nam ſjewił, a na Boſy chzemy twjerdže dđeržecž, ſo by wón naſ twjerdže dđeržal w poſlednym wokomiſnjenju, hdnyž cžēlo a duſcha ſo dželitej. Na ſemi ſmy. Wěcžnoſczi, njebjęſam napschecžo džemy. Kraſne ſlubjenje naſ wobdawa. Chryſtuſ praji: „Ja ſym żywy, a wy budžecže tež žiwi!“

Samjeń.

K. w H-wje.

Šsmjertna njedžela.

Jeſuſ Chryſtuſ je ſmjerczi móž wſał.

2. Tim. 1, 10.

Poſlednu njedželu zyrkwinského lěta my na tych ſwojich lubych ſpominamy, kotſiž wjazy mjes nami njepſchewowaju, dofelž je jich Bōh po ſwojej njewuſlědnej mudrej radže wot naſ wotwołal, runjež ſo nam ſnano ſdaſche, ſo jich hiſchcže jara nuſnje trjebachmy a ſo wot nich dželicž njemóžachmy. Spomujeny džen ſu tehodla hewal tak woſamotnjene mēſtnoſcže, hdžež buchu wotwołani lubi ł mēru pſchinjeſeni, wožiwjene wot wulkich ſylow cžlowjekow, kiž cžicho a kłodnje, najbōle ł kwētkowej pychu nalkadženi, ſwoje rowy pytaju. Haj, cžicho a kłodnje, pſchetož woni dže wſchitzy wo nětoho žela, kiž bēſche jim luby a drohi, a tola — tak wſchelafi je wuras woblicžow, a hiſchcže wjazy — kaž wſchelafe myſle a ſačucža ſdadža w jich wutrobach ſybdlicž. Pola jenyč je to wutke ſadwēlowanje abo tež ſluboſcž pſchecžiwō njeſmilnemu dōńtej, pola druhich pak knježi pſchi wſchey boloſczi hłuboki mēr, a tola njeje jich ſchłoda mjeńſcha. Swotkal tōnle rosdžěl?

Či jeni ſu cži, kiž žaruja jako tajzy, kotſiž žaneje nadžije nimaju (1. Theſ. 4, 13), dofelž woni horjeſtawanje cžēła izyła wjazy njewěrja, ale ſebi myſla, ſo je ſe ſmjerczu wſcho ſkōncžene. Kał dyrbjęſche jich wutroba krawicž, jako bu po jich mēnjenju wſchitko, ſchtož wot lubowaneho bycža ſbytkne woſta, do cžēmneho rowa puſchcžene, ſo by ſo tam wot cžerwjom ſežrało, a kał dyrbi napohlad ſeleneje hōrki, pod kotrejž tuto „wſchitko“ nētko do ničeho rospaduje, jim wutrobu roſtorhacž!

Drusy ſaſo drje horjeſtawanje wěrja, ale woni ſo njemoža na to wjeſelicž, ani ſa ſebje ani ſa ſwojich lubych, pſchetož woni njeſu hiſchcže žadny mēr ł Bohom ſežinili, a tak dyrbja ſo woni

Božeho ſuda bojecž, kotryž po horjeſtačzu pſchińdže, a bychu-li woni ſnano tež njewēſtu nadžiju mēli, ſo jim Bōh jich hrēchi woda, dha nimaju tola žanu wēſtoſcž ſbōžnoſcže a njemōža ſo tehodla ani na njebo ani na ſaſowidjenje ſe ſwojimi lubymi wjeſelicž, pſchetož woni dže njewjedža, hacž a hdže jich ſaſo wohladaju.

O kał njeſbožownej ſtej tutej dwē rjadowni cžlowjekow a kał ſbožowna ma ſo jimaj napschecžiwō tſecža rjadownja mjenowacž! Runjež bēſche tež pola tych, kiž do njeje ſluſchaju, boloſcž dofelž wulka a jēra, jako Bōh na tak kłodne waſchnje do jich žiwjenja pſchimajſche, ale woni tola wjedžachu, ſo bēſche to luboſcžiwā ruſa njebjęſkeho Wōtza, kotraž jim tu ranu nadyrli. A hdnyž woni nētko tule ranu ł nowa boloſcžiwōje ſačuwaju a na to myſla, kał wjele ſe ſmjerczu ſwojich lubych ſhubichu, dha ſmēdža ſo tola ł wēſtej nadžiju na ſaſowidjenje ſe ſwojimi w tym Knjeſu wuſnjenymi lubymi wjeſelicž. Luby Ebōžnik, kotryž je drohich doſonjaných domoj wotwołal, tōn tež jich junu ł ſebi woſmje, hdnyž budže jich bēh ſkōncženy. Tehodla ſo woni njeſtrachuja, hdnyž na ſwoju poſlednu hodžinu ſpominaju, ale móža prajicž:

Pſches ſmjercž a row my pōńdžemy
Do njebjęſke wōtčiny!

F.

Ja ſebi žadam precž cžahuncž.

(Fil. 1, 21—23.)

(Głōſ: Sag' mir das Wort, dem ſo oft ich gelauscht —.)

Šhwilka, hdny pſchińdže, ach, hdny ſmēm ja dom?

Domoj, haj dom, domoj haj dom.

Ach, mohł ſo ſtowarſchicž ſe Ebōžnikom!

Domoj, haj dom, domoj dom.

Na ſwēcže nuſa a cžerwjowa cžēr,

Šorkach tam, wutroba, ſbōžny je mēr.

Duž tež ſej njebjęſa žadam; mi wēr!

Domoj, haj dom, domoj dom.

Tola, mōj Božo, hdnyž ſpodobne cži:

Rad ſym tež tu, rad ſym tež tu.

Š hrēchom ſo bēdžicž chzu ſdychowawſchi,

Rad ſym tež tu, ſym tež tu.

Luboſczi luboſcž chzu rad ſarunacž,

Pſchichod twōj rad hiſchcže domocžatacž;

Šdala ſmēm wōtžny dom ſwohladowacž.

Rad ſym tež tu, ſym tež tu.

Šbožowny tudy, a ſbōžniſchi tam,

Nježadam wjaz, nježadam wjaz.

Mam jeno tebe, mōj Jeſuſo, ſam,

Nježadam wjaz, ničō wjaz.

Šaſpēwam w bēdženju, w ſrudobje wſchey:

Chryſt je mi žiwjenje, ſmjercž ł dobytkej.

Šbōžny nētł domkōd ja wuproſchu ſej,

Nježadam wjaz, ničō wjaz.

Šurij Brōſt.

Dwojake wumrjerče.

I.

Pſched dlějšchimi lětami bēſche w jenym nēmſkim mēſcže pſchekupž ł tjiomi džowkami žiwy. Najmlōdiſcha ł nich we ſwojim ſchēſnathm lēcže ſkhorli. Žačo bē hižom wjazore njedžele na khoroložu ležala, wona jene ranje ſwojeho nana ł ſebi ſawōka a taſle ł njemu dželſche: „Luby nano, ja mam wulku próſtwu na tebe, pſchaju pak, ſo mi ſlubicž, ju dopjelnicž. Šdnyž je jutſje lēkať ſwōj wopyt pola

mje sczinił, dha jeho do delnjeje stwy domjedź a ƚo jeho na ƚwědomnje woprašce, hač mōže tebi nadziju na moje wotkhorjenje čzinič abo niž, a potom sđžł mi jeho wotmolwjenje.“

Nan čzinišce, kaž bu wot ƚwojeje dźowki prošeny.

„Seli chze luby Bōh dźiw čzinič, wobkhowacze ƚwoju dźowku, hewał pak niž, pschetož wona ma ƚuchoczinu“, tak rěkašce lěkarjowe wotmolwjenje, a nan jo khoraj popłownje sđžłi.

Duž wona ƚwoje wobliczo k scženje wobroczi a rjekny: „Tak dha chzu postanyč a k ƚwojemu njebjeskemu Wōtzej hič.“

W twjerdej wěrje do wodacza ƚwojich hrěchow psches krej ƚwojeho Sbožnika wona nětko hišcže wjazore mēkazy ležesche, sczetpliwje čzakajo na ƚwojeho čžeka wumōzenie. Wo nēcim ƚo to bližesche, a stōncznie pschiūdže hodžina domojhičža. Nan pschičžu ƚwojeje mrējazeje dźowki ƚedžesche; runje wona w poslednim dychotanju ležesche, dha wōn ƚwoju hłowu k jejnej nakhili a džesche:

„Luba dźowka, spomni na to, so w tamnym rjanym kherluschu rěka: Ty samozesch psches ƚmjercze wrota wo ƚnje wjesč.“

Lědy bēsche wōn to wuprajil, dha ƚo to džēczo, hač na kōscz a kōžu wotewate, se spodžiwnej mozu we kōžu posbēže, na nana kručze hladasche a wuwoła: „Nano, sčto ty prajisch, wo ƚnje? Nē“, wona s jubelskim hłōkom a ruzy hromadu dhyriwšchi wuwoła, so to psches zyly dom saklincža, „nē, niž wo ƚnje, ale wyskajzy!“

N na to ƚo wona morwa nasad swjese. —
Nochył ty tež tak „wyskajzy“ wumrjecz, luby čzitarjo? Ty to mōžesch, jeli temu pschikluschesch, kiž je ƚmjerczi mōž wał psches Swoju ƚmjercz a Swoje horjestacze a kiž praji: „Sa ƚym to horjestawanje a to žiwjenje“. Ty njewēsch, kał bōrsh smējesch tež ty proh wēcžnosčje pschecroczicz; kał dołho hišcže traje, so tež ty pod selenym dornom ležisch. D daj ƚo naprošycz ƚebje ƚameho dla: Njekhodž dopomnjeczu na tule hodžinu dlēje s pucža, doniž jej stroschtnje do woczow hladacz a s wjekelej wutrobu wuwołacz njemožesch: Sdže je, ƚmjercz, twoje žahadlo? Sdže je, hela, twoje dobyczje?

II.

Sara srudnje je, pschi ƚmjertnym kōžu tajkich stacz, kōsiž we ƚwojich hrěchach wumru. Sslēdomaze podawisny dopokasuja hrōsbnosč ƚmjercze tajkich čłowjekow, kōsiž ƚu bjes Sesuša žiwi byli. Sa ƚym wolanje jeneho mrējazeho, kotrehož wopytach, ƚobu ƚlyšczech dhyrbjał. Sa widžach, kał ƚo wōn we kōžu posbēhny a wolašce: „D Božo, ja nočzu wumrjecz, ja mnje dže žana ƚmilnosč njeje!“ Wōn naš prošesche, so bychmy ƚo sa njeho modlili, a tola wōn wjedžesche, so ƚu nasche modlitwy bjes wužitka. „Sa ƚym ƚwōj čžaš mēł“, wōn wolašce, „ale ja njemōžu wjazy pokutu čzinič; ja bōrsh wumru, a bōrsh budu w heli. D Božo, ja njemožu wumrjecz, ja nočzu wumrjecz!“ Bōrsh na to wōn pod čzwilemi sadmēlowanja ƚwoju duschu wudycha. — Sa tajkeho čłowjeka je ƚmjercz wopravdžita bēda.

Sena druha podawisna:

„Woteńcžcže!“ mi mrējazy napscheczimo wolašce, jako k njemu pschistupich, so bych jeho na nusnosč wērny do Sesuša a pokuty psched Bohom ledžbliweho čzinič. Sa Wasche předomanja njetrjebam; ja na wumrjecze njemyklu, a dhyrbjał-li wumrjecz, dha chzu wumrjecz, kaž ƚym žiwy byl.“ Duž lēkał sasty a khorj k njemu džesche: „D prajcže Wy mi, so njewumru; ja nočzu wumrjecz!“

„Wōj wbohi pscheczelo, ja Wam nješmēm samjescžecz: Wascha duscha budže sa krotki čžaš pola ƚwojeho Boha!“

„Pola mojeho Boha! Sa žaneho Boha nimam hač ƚwēt! Sa ƚym prjedawšce sacžischcže samasał a pschewēdcženja pocžischcžował; ja ƚym ƚo pscheczimo Bohu wobarał a prōstwam ƚwojeje maczerje napscheczimjał, a nětko mi Wy prajcže, so dhyrbju wumrjecz! Wēsčje Wy, doktoro“, wōn s dybawym hłōkom pokraccžesche, „wēsčje

Wy, sčto ma to na ƚebi? Seli wumru, dhyrbju k heli dele jēcž! D wsmicze to ƚłowo wrōczo! Prajcže, so njewumru; pschetož ja njemōžu, ja nočzu wumrjecz! Nano! Ty ƚy mje tōnle pucž wjedł, a ƚlyšcisch, nano, nětko ƚo mi praji, so dhyrbju wumrjecz! D woteńcžcže“, wōn wolašce, „ja nočzu wumrjecz!“ a rěka bohahajerškich ƚłowow ƚo psches jeho wot palnizy sparijenej hubje wulwašce, tak hrōsbnych, so ƚo njehodža wuprajicz. Žadny dźiw njebēsche, so wboha macž do njemožy padže a dhyrbjesche ƚo se jstwy wotnjescz, a so ƚo na nanowym čžole wulke sthysne krepjele hromadžachu. Kał dhyrbjesche jeho wutroba w tutej žalostnej hodžinie krawicž, jako ƚo jeho wobdarjeny ƚyn po tymle bohahajerškim kleczu jako čželo do saklwow wrōczo swjese!

F.

Ja domoj du.*

(Pischelozł.)

Sa domoj du, ƚym zušnił jeno w ƚwēcze,
Tu nimam domisnu a derjemēcze;
Mi semski čžaš dacž radosč njemōže.
Sa domoj du, ja domoj du.

Sa domoj du, wot Khrysta pschewodžany;
Khōd sprōžny wōn mi zunjo čzini rjanu,
Hač pschekrašnjeny jeho khwalu ja.
Sa domoj du, ja domoj du.

Sa domoj du, ƚym puschiny ƚo nabył,
Du k njebjesam, ƚym na nju bōrsh sabyl;
Sdžež Sesuš je, mam ƚwoju wōtčinu.
Sa domoj du, ja domoj du.

Sa domoj du, ach ƚu to slyki krašne!
D sbōžny raj, hdžež witam ƚly kwašne
N nicžo mje wjaz wot nich njedžłi!
Sa domoj du, ja domoj du.

Sa domoj du, hdžež sbōžnosč ƚobu ƚłōdžu
N jehnjo Bože widžu, sa nim khodžu,
So wōtšje khwalo, kał mje wobhnadži.
Duž domoj du, duž domoj du.

K. A. Fiedler.

Wo tamnym žiwjenju.

Wny se ƚwojimi myšlemi husto wopominamy, sčto junu budže, tajku radosč smējemy, hdž ƚwojich prjedy naš wušnjenyh lubych sašo wohladamy. Wo tym ƚwjate pišmo njerēczi. Wono jeno rēczi wo tym, so teho Knjesa widžecž budžemy, kajkiž je (1. Sana 3, 2). Niž to, so my ƚwojich prjedy wušnjenyh lubych sašo smējemy, ale so teho Knjesa smējemy, wono wuczi — Bōh daj, so s nimi hromadže — to je sbōžnosč. Kaja pał ta sbōžnosč budže a čžeho dla tak rjana budže, to my se ƚwojimi myšlemi s zyła sapchijecž njemōžemy. Wny pał tež nješmjemy to wjedžecž chžycz, kał budže, ale dhyrbimy to temu Knjesej sawostajicz a ƚo dowērny polni troschtowacz: Wny ƚmy w jeho rukomaj. Sčtož chze wōn nam dacž, je tak wulke a krašne, so ƚebi to se ƚwojim khuduschkim rošomom wumyšlicž njemōžemy. Ahlfeld (w ƚwojim čžašu snaty pobožny duchowny w Lipsku) je juntrōcz prajil: „Kajki kwašny dōnt je nam tōn Knjes sa tamne žiwjenje pschihotował, sčto mohł

* Budže ƚo ƚmjertnu njeđzelo w Buteczanskim Wōžim domje spēwacz.

to wopisac? Hdyž tež w sbóžnych hodžinkach něšto wo tym sa-
čuwamy, to tola wjazy njeje, hač hdyž rjane módre hory s daloka
widžimy, sčtomy a róže hame, žórta a rěčki na nich pał do-
widžec? njesamóžemy. Hakele hdyž na nje pschindžemy, je wo-
hladamy."

Lědy kroczel mam.

1. Sam. 20, 3.

Lědy kroczel mam,
Hicž pał dyrbyu sam; —
Zadyu luby sobu njeindže,
Hdyž proh smjercze noha pscheindže.
Ach, to cžežke puce je su,
Kotrež psches doł smjercze du!

Lědy kroczel mam,
Esam hicž njetrjebam; —
Jesuf psches smjercz pschewodžuje,
Duscham njebo wotankuje.
Duž so smjercze njestróžu,
Wschaf ja psches smjercz k njeju du!

K. A. Fiedler.

Knihy žiwjenja.

Sjew. Jana 3, 5.

Bo stóncžentym wěrowanju mlodeju mandželskeju mějesche
duchowny jeju mjeno do zyrkwinskich knihow sapisac, a jako to
čzinjesche, so k nawoženi wobroczi, prajizy: „Hlej, Jano, twoje
mjeno bu hižom ras do tychle knihow sapisane.“

„Haj, knježe!“ wón wotmolwi, „po mojej kšćenizy.“

„Dženka budže tu twoje mjeno drubi krocž sapisane, a wój
staj wěsče tu wažnu kroczel, kotruž dženka sczinišchtaj, kweru wo-
pomnilaj?“

„Haj, knježe!“

„Derje! Ale nětk wopomni, Jano, so budže twoje mjeno sažo
abo posbžičho kšeczi krocž do tutych knihow sapisane, mjenujz po
twojej smjerczi. To hebi k wutrobje wsmi a k wój dom wobstaraj,
so cže knano smjercz nje pschekhwata jako paduch w nozy.“

Tón mlody muž, na kotrehož bu tole sbudžaze kłowo složene,
so wot nětk wo sbože kwojeje dusche kweru starasche, Boži měr
pytasche a pucž žiwjenja namaka, tak so bu jeho mjeno tež horka
w njebiešach do knihow žiwjenja sapisane.

F.

Stroschtne mysle pschi smjerczi naschich lubnych.

Nasche žiwjenje je duschine jastwo. Smjercz pał je wupusch-
čenje s njeho; duž mrejazy Simeon wumola: „Nětk puschežič
kwojeho wotrocžka s měrom.“ Puscheženy byč hebi žada, kaž
samknjenty do cželneho jastwa. Sbože pschecž dyrbimy kwojim lubym,
so su s tuteho jastwa puscheženi a k wěčnej kwoobodže pschischli.
Prjecž cžahnyč žada hebi kwoj. japoschtol Pawol, kaž do klužby
seniskeho džela daty; cžeho dla so po tajkim rudžimy, dokelž su
naschi, s tutych swjastkow wumoženi, wopradowže hižom kwoobodni?
Cžeho dla so jich dla cžornu draštu woblekamy, mjes tym so su
woni so bėku woblekli? Dokelž pišane steji: Wuswoleni bėchu
w obleczeni do bėkych draštow a mējachu palmy we kwojimaj rukomaj.
(Sjewjenje Jana 7, 9.) Cžeho dla so je kšlami a se sdychowanjom
jich dla cžwilujemy, mjes tym so je Bóh setrel s jich woczow

wšchitke kšlly? (Sef. 25, 8). Cžeho dla wolamy a cžinimy hebi
bolosč a prózu jich dla, mjes tym so su woni na tajkim mėsče,
hdyž smjercz wjazy njebudže, ani srudoba, ani wołanje, ani bolosč
wjazy, a woni wotpoczujaj wot kwojeho džela? Cžeho dla hebi dla
jich wotkalcžehnjaja s pschemernej srudobu sčtodžimy, mjes tym
so maja woni w jandželskim towarštwje wěrne a wobstajne wjehele?
Cžeho dla dyrbimy jich dla plakacž, mjes tym so woni pschecž
jehnjecžom nowy kšerlusch spewaja a maja haršy a kłote mjedženy,
połne wonjazych wěnzow, kotrež su modlitwy kwojaty? (Sjew.
Jana 5, 8.)

Kelko nam to pomha, tutón kšwet wopuschčič, to nam Khrystus
pokasa, kiž na srudobu kwojich wuczobnikow, dokelž cžyšche jich
wopuschčič, wotmolwi: „Hdy byšcže wy mje lubowali, dha
byšcže so wjebelili! (Jan. 14, 28). Hdy by ty w hrosnym wicho-
rowym wjedrje na wšhofim nawalnym morju we lóžzi jěl, njeby
taf rucže hač móžno k morjowemu brjohej khwatal? Hlej, kšwet je
kaž schumjaze morjo a tebi stamanje lóžze twojeho žiwjenja niž
jeno we wšhofej starobje, ale tež prjedy pscheco hrosny; a ty so
Bohu nježaluješ, tym kwojim te sbože nje popschješ, so su
psches sažnu smjercz so tajkich hroznych njesbožow smynli?
W cžejimaj rukomaj steji sbože twojich lubnych wěsčič, hač
w Khrystusowymaj? Na kotrym mėsče pschewwaja dusche tych
twojich wěsčič, hač w paradisu? Sčlyš, sčtož kwoj. japoschtol
wo smjerczi praji: Smjercz je dohnyče (Jil. 1, 21). Dohnyče
je, so smynč roscženja kšeho, dohnyče je, wučeknyč pschecž hubjen-
stwom, dohnyče je, pschecžahnyč k lěpschemu. Hdyž bėchu cži, ko-
trichž su psches smjercz sšubil, tebi psches měru drošy, dha njech
je tebi Bóh dróžiči, kiž cže jich pola hebjje mėsč. Njeheñwaj so
na teho Knjesa, kiž cži njeje nič so wšaf, sčtož cži njeje dał; kwoje
jenož je hebi sažo wšaf, niž twoje. Njeheñwaj so na teho Knjesa,
so hebi sažo žado, sčtož bė tebi jeno spožčil. Bóh jeno pschi-
chodne kše prjedy widži; duž cžyšche Wón sa tych kwojich so
staracž, so njebychu so do pschichodneho njesboža sapletli. „Sbóžni
su cži mormi, kotřiž w tym Knjesu wumru, wot nětk. Haj, tón
Duch praji, so woni wotpoczujaj wot kwojeho džela; jich skutki pał
du sa nimi.“

S.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Knjes farar Dahlman w Kuhlndže so 1. dezembra jako
superintendenta do Wojerez pschegndli. Protest Sserbow je so
wot konsistorstwa wotpokasał s tym wuprajenjom, so staj hižom
we Wojerezach dwaj kšerbskaj duchownaj a so móže teho dla jedyn
Němž byč. To pał tola myšl protesta byla njeje. Sserbski super-
intendenta je so žadał, dokelž je wjetšči džel wšadom, kotrichž
ma pod sobu, kšerbskich.

— Sserbska protyfa „Pschedženaf“, zjenje wuhotowana a saji-
mawje pišana, je na lěto 1912 wuschla. Wona je dostacž pola
knjesa Smolerja w Budyschinje, kaž tež we wšchitkich pschedawacž-
njach Serb. Nowin. Do kóždeho kšerbskeho doma kšuscha kšerbska
protyfa.

„Pomhaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow
duchownych, ale tež we wšchich psche-
dawacžnjach „Sserb. Nowin“ na wšach
a w Budyschinje dostacž. Na sčtwórcž
lěta placzi wón 40 pj., jenotliwe cžišla
so sa 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoóń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knihicziščežerńi w Budyšinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedpłatu 40 pj. dostacž.

1. njedžela adventa.

1. Tim. 1, 15.

Prěnje słowo w nowym zyrkwiny m lěcže: Šhrystuš Jesuš je do šwěta pšchischoł, hrěšchnikow šbóžnych činicz.

1. Słyšcže to, wy dwělowaze wutrobny: to je wěrne słowo!
2. Słyšcže to, wy štwjerdžene wutrobny: to je jara doštojne słowo!
3. Słyšcže to, wy wěrijaze wutrobny: to je šbóžnych činjaze słowo!

1. Adventski čaš dopomina na Šhrystušowe pšchidženje. Wo tym rěczy Pawoł a mjenuje jeho: Šhrystuš Jesuš. Šhrystuš to je tón i poknošču šwjateho Ducha žalbowany. Jesuš, tón Šbóžnik, je pšchischoł hrěšchnikow šbóžnych činicz. Š wotkal? Š njebjěš, hdžež běšče wot wěcnoščje. Hdže? Do našeho kudeho šwěta. Dwělowarjo praja: tak je móžno, tónle džiw rošymicz? Dwělowarjam Pawoł napschecziwo štupi i tym słowom: „To je šawěščje wěrnó.“ Tak wón rěczy, kiž je tež něhdy na Šhrystušowym pšklanju dwělował, kiž je pšches Božu hnadu k pšnaczu pšchischoł. (Šcht. 12—14.) Nětto je wón hotowy, ša pšnatu wěrnosč šwoje žiwjenje wostajicz. Ewangelij je słowo wěrnosčje. Njeje to Bóh šjewik wot šastarskeho čaša hacž k čašej profetow, na kotrychž wěščjenje adventski čaš dopomina? Njeje to Šhrystuš, w kotrehož ercže žane jebanje namafane njeje, wobkrucžil?

Njewobšwědča to žyła historija kšchescžijanskeje zyrkwije je šwojim roščenzjom, šo je ta wuczba wot Boha a niz wot čłowjekow? Njewobkruczi to našonjenje wšchitkich tnych, kiž šu w Šhrystušu měr a pokoj namafali? Mny jako kšchescžijenjo mamy poknu wěrnosč. Pšchetož Šhrystuš je do šwěta pšchischoł, šo by wo wěrnosčji šwědčik. Duž, wy dwělowarjo, prjecž wot dwělowanja a małowěry! Wobkrucžcže šo we wěryje! To je prěnje słowo w nowym zyrkwiny m lěcže — to je wěrne słowo!

2. Ale nětto šu čzi, kiž šu štwjerdžili a to słowo šaczišnu. Woni jo hidža. Hdžež bu Šhrystušowy kšchiz postajeny, tam šo wichory hidy šběhnychu. Tež powjescže i mišionškich štajijow to wobšwědča. Ale wobžarowacž je, šo šamo wjele kšchescžijanam je ewangelij pohórschenje. Šak štejiš tny? Pawoł praji: „To je jara doštojne słowo.“ Wšmi jo rad horje i žylej wutrobu! Šak róža šo wotewrja šlónčnemu šwětku, tak wotewr tež ty šwoju wutrobu žiwjenškej rošy Božeho słowa. Wono kłapa wo naše wutrobny a je jara doštojne słowo.

3. Šhrystuš Jesuš je do šwěta pšchischoł, hrěšchnikow šbóžnych činicz. Šchtó chžyl prajicz: „ja nješšym hrěšchnik.“ Pawoł pšchistaji: mješ kotrymiž ja tón prěni šym. Šeho boli hiščcže tamny čaš, hdžež je hanjer teho šnješa byl. Čzim nutrenišcho wopšchimuje tole wobšbožaze słowo. To słowo dawa jemu měr a pokoj. Jesušowe mjeno je tón balsam ša wšchitke rany wutrobny. Žane słowo šo temu njeruna. Wono pokazuje tebi wumoženje w twojim hrěšchnym hubjenštwje; pšchetož wono je móž Boža, šbóžnych

cźinicź wŝchittich, kiž na to wěrja. Duž dźerž jo twjerdže w pokutnej wutrobje zyle zyrkwine lěto! Pŝchipowjedaj jo we ŝwojim domje jako prawy domjazy mēŝchnik. To prěnje ŝłowo w nowym zyrkwiny m lěcže: Ahrystuŝ Jeŝuŝ je pŝchichoł do ŝwěta, hrēŝchnikow ŝbōžnych cźinicź — to je wěrne, to je jara doŝtojne, to je ŝbōžnych cźinjaze ŝłowo. Hamjeń.

Byrkwine lěto.

Dženŝa ŝapocžina ŝcheŝcžijanska zyrkej ŝwoje nowe lěto. Duž ŝtejimy ŝaŝo pŝchi tym počatku, na kotrymž ŝo njebyŝke kraleŝtwo twarjeŝke; pŝchi žedžiwym woczakowanju na Ebōžnika ŝwěta, kotryž dyrbi jako naŝch wumožnik ŝe ŝwojej hnadu do naŝcheje nuŝy a ŝhudoby pŝchińcž. Wutroba ŝo nam ŝ horzym dźakom hori, ŝo je wón hač dotal ŝ wulkej miłoŝcžu naŝchich duŝchow ŝbože pytał a naŝ ŝ njewuprajnej ŝčeřpliwoscžu noŝył. D ŝradujmy ŝo, ŝo chže naŝ wón ŝ nowa we wŝchěch ŝjewjenjach ŝwojeje hnady wopytowacž jako profeta, mōžny we ŝłowach a ŝtutkach, jako wyschŝchi mēŝchnik ŝ cžernjowej křonu a ŝe ŝchžžom, jako kralowŝki dobywař nad hrěchom, ŝmjercžu a cžertom. Haj, wón chže ŝ nam pŝchihadžowacž jako pŝchečel naŝchich duŝchow, jako naŝch pomoznik a ŝmilny Ebōžnik. Teho dla ŝo naŝcha ŝcheŝcžijanska zyrkej teho wostajicž njemōže, ŝo njeby wŝchu tule hnadu Jeŝuŝoweho pŝchihadžjenja ŝ nam pŝchezo ŝaŝo pŝchipowjedaka a ŝ modlitwami, ŝ ŝhwalobnymi ŝhěrluŝchemi dźakownje cžeŝcžika. Tōn ŝwjaty porjad pał, w kotrymž wona to cžini, mjenujemy zyrkwine lěto, a je wón ŝlědowazy:

I. Hodowny rōcžny wotdžěl.

Jeŝuŝ Ahrystuŝ, naŝch projeta.

- 1) Adventŝki cžaŝ: Profeta chže pŝchińcž.
ŝ temu ŝluŝcheja 4 adventŝke njedžeje.
- 2) Hodowny ŝwjedžeń: Profeta je pŝchichoł.
ŝ temu ŝluŝcheja 1., 2. a 3. džen hodow, njedžela po hodžoch, nowe lěto a njedžela po nowym lěcže.
- 3) Cžaŝ ŝjewjenja: Profeta ŝo woŝjewja.
ŝ temu ŝluŝcheju ŝwjedžeń tŝjoch kralow a 6 njedželow po tŝjoch kralach.

II. Jutrowny rōcžny wotdžěl.

Jeŝuŝ Ahrystuŝ, naŝch wyschŝchi mēŝchnik.

- 1) Pōŝtny cžaŝ ŝe ŝwojim pŝchihotowanjom: Ahrystuŝ ŝo jako wyschŝchi mēŝchnik wopokaŝuje.
ŝ temu ŝluŝchatej njedželi Septuagesima a Sexagesima jako pŝchihotowanŝtej njedželi na pōŝtny cžaŝ, potom njedžela pŝched pōŝtnym cžaŝom, 6 pōŝtnych njedželow, ŝeleny ŝchtwōrtk a cžichi pjatk.
- 2) Jutrowny ŝwjedžeń: Ahrystuŝ ŝo jako prawy wyschŝchi mēŝchnik wobtwjerdža.
ŝ temu ŝluŝcheju 1., 2. a 3. džen jutrow.
- 3) Wjekeły abo jubilejŝki cžaŝ: Ahrystuŝ ŝo jako ŝ do-
bježom křonowany wyschŝchi mēŝchnik wot wuczobnikow pōŝnawa a ŝ radoŝcžu pŝchijima.
ŝ temu ŝluŝcheja mlode jutry a ŝlědowaze 4 njedžeje.

III. Šwjatkowny rōcžny wotdžěl.

Jeŝuŝ Ahrystuŝ, naŝch kral.

- 1) Cžaŝ woczakowanja: Kral ŝyba ŝo na trōn ŝwojeje majeŝtoŝcže a ŝo woczakuje.
ŝ temu ŝluŝchatej Bože ŝpěcže a njedžela do ŝwjatkow.
- 2) Šwjatkowny ŝwjedžeń: Kral ŝwoje kralowŝke

ŝłowo dopjelnja, ŝejele kralowŝki dar ŝwjateho Duŝha a ŝaloža kraleŝtwo noweho ŝakonja.

ŝ temu ŝluŝcheju 1., 2. a 3. džen ŝwjatkow.

- 3) Cžaŝ ŝwjateje Božeje Trojizy: Kral wuŝonja we ŝwjatym Duŝchu ŝwoju kralowŝku mōž a hnadu
  - a) pŝcheŝ hnadne pomozne wězy (ŝłowo a ŝakramentaj).
ŝ temu ŝluŝchatej ŝwjedžeń ŝwjateje Trojizy a 1. njedžela po ŝwjatej Trojizy;
  - b) w hnadnych ŝtutkach (pomołanju a ŝhromadženju, roŝŝwěcženju, wuŝwjecženju a ŝdžerženju pŝchi nim to prawej wěrje).
ŝ temu ŝluŝcheju wŝchitke njedžeje po ŝwjatej Trojizy wot druheje hač do poŝlednjeje.

F.

Šwjaty adventŝki cžaŝ.

Mōž cžeka, ranje purpurne
Pŝcheŝ Božu hnadu ŝwita;
Nětk hinu mroki cžemnite,
Naŝ rjeńŝke ŝwětlo wita;
Adventŝka hwěŝda jaŝni ŝo
Nad tobu, hrēŝchne cžlowjeŝtwo,
Šzo ŝraduj teho ŝboža!

Šlej, bōrŝy ŝlōnzo prawdoŝcže
Cži ŝhadža w blyŝcžu kraŝnym;
D ŝo by wono hrēlo cže
We cžemnym dole cžaŝnym!
Njech w jeho pruhach ŝhodžič tu,
Šo ŝ njebyŝam cže dowjedu,
Šdžež wěcžne ŝwětlo ŝwěcži!

Twōj Ebōžnik, ŝlōnzo hodowne,
Kral wěcžny ŝo nětk bliži;
Wón w twojej duŝchi bydlieč chže,
Cži miłoŝcž ŝ njebja niži;
Šlej, hižom ŝerja kralowŝke
Šzo ŝhbola cži do duŝche,
Adventŝke harŝy ŝyncža.

Duž wŝplecž ŝo draŝtu maŝanu,
Ta tebe wohidžuje,
A wurjedž ŝwoju wutrobu,
Kiž nuŝu hrěcha cžuje;
Štorcž pokucžine žahadło
Šsej do wutrobny hłuboko,
Šo wōcžto w ŝyljach płuwa.

Šchat wěrny duŝchu wōdžewaj,
Wŝmi brōnje ŝwětka ŝebi;
Pucž wuczilič, wupyŝch, wurunaj,
Njech pobožnoŝcž dom debi,
Šdžež wěra bydli, modlenje,
Adventŝke kłincža ŝhěrluŝche,
Šchtom hodowny ŝo ŝtaja.

A ŝhadža hodow ŝwětłina,
Dha wěnzny wŝmi a palmy,
Šo duŝcha krala powita
A ŝpěwa rjane pŝalmy;
Dži, ŝhwataj! Wón dže bliži ŝo,
Duž wotewř wrota ŝcheroło,
Šcžel palmy na pucž, wyŝtaj:

Czi khwalba, bhno Davita!
Ty džesč we Anjese mjenje;
Ssyn Ebóžnik, pomoz Zionsta
A njebešč wobsboženje.

Czi hořanna, kralo mój!
D wobhnadž mje a te mni pój!
Mój dom je šhotowany.

K. A. Fiedleř.

Advent.

Prěni džěl hodowneho rócžneho wotdžela je adventski czař, kiž wot 1. njeđzele adventa hač k patoržizy traje. Wón je wulzy wažny a požohnowany czař zyrkwineho lěta; ale w našchich dnjach je jeho wažnosć mnohim bohuzel žyłe zusa a tehodla tež bjes žohnowanja. So je niz jeno šwjaty póstny czař, ale tež šwjaty adventski czař sa našchich wótzow wulku wažnosć měł, to móžemy je wschelafich sakonškich postajenjow a wuthowaných narodnych waschnjow spósnadž. Krajne sakonje postajichu, so mataj šo tutaj czařaj we šwjatej czičosći šwjeczič; duž buchu tež wschě kwapšy sa tutaj czařaj sakasane, cžehož dla lacžanszy rěfataj tempora clausa, t. j. na šerbski pschekožene: sanknjenaj czařaj, mjenujzy sanknjenaj sa wěrowanja a kwapšy.

A na czo pokasuje to mješ našchim lubym šerbskim ludom wot starodawných czařow šem wuthowane pschistojne waschnje, so w tutymaj czařomaj wschu piřanosć wotkladžeja a wschitzy kemscherjo šo žarowazu drařtu woblekaju, i kajlež šo hewal jenož hodownicžu, jutrownicžu, šwjatocžnicžu, pokutnaj dnjej, šmjertnu njeđzela a k Božemu blidu drařca? Njeje to šjawne dopokasmo, so je snutsłowna wažnosć adventskeho a póstneho czařa našchim pobožnym šerbskim wótzam tak wulka byla, so ju tež šwonkownje wusnamjenichu? Wóh daj, so by nam pschi pschistojnej šwonkownosći tola prawa rjana snutsłownosć njepracchnyła!

Ach, njeđhrbjalo želenje do našcheje dušche sacžahnyč, hdyž nam we šwjatym adventskim czařu našcha hrěščna nuša tak prawje psched woczi stupa, kotrejež dla dnybi Boži Ssyn šwoju njebešču krařnosć wopuschćizč a šo do šemškeje šhudoby, do hórkeho czerpijenja, do krawneho wumrjecza sa nař podacž? Šeno we wěrnym pokutnym adventskim želenju budžemy šo i wutrobnej wěru hnady- polneho adventskeho pschipowjedanja mozowacž: „Wjeřel šo jara; hlaj, twój kral pschińdže czičheje myšle a pomoznik.“ —

Šchto pak rěka a d v e n t? Advent je lacžanske šłowo a rěka na šerbski: Pschichod abo pschińdženje, to je pschichod Anjesowy do cžela abo kaž šwjaty Jan praji: „To šłowo ščini šo cžeto a bydlešche mješ nami.“ Šchtyri šu adventske njeđzele. Cžeho dla runje šchtyri? Na tuto praschenje šu šebi šchesczijenjo wschelafek riane wotmolwjenja dawali. Na pschiklad: Teho dla, dokelž šu wótzojo šchtyri lěttšazny na wumožnika cžafali. Tak dopominaja nař te šchtyri adventske njeđzele na tamne 4000 lět.

Šchtyrjo šu wulzy profetojo: Šesajaf, Šeremaf, Šesekiel a Daniel, a wschitzy šchtyrjo pokasuja na teho, kiž pschińč dnyrbjesche: tak tež je lóžda wot tych šchtyrjoch adventskich njeđzelow profecziški hlóž, kiž czi pschiwoła: Tón Anjes je blifko; pschihotujče pucž temu Anjesej! A kaž profetojo napominachu, so by šo lud wot wscheho šleho pokutnje wobrocžil a šo pschihotowal na pschichod šlubjeneho wumožnika, tak napomina nař wošebje lóžda adventska njeđzela: Nječ wotstupi wot njeprawdosće, šchtóž mjenuje to mjeno Šchryřtušowe.

Šchtyri šu adventske njeđzele, šchtoraki je tež pschichod teho Anjesa. 1) Prěni krócž je wón pschichol we wěščženjach profetow njewidomnje; 2) druhi krócž, jako bě šo czař dopjelnik, widomnje,

hdyž šo w Bethlehemje narodži; 3) nětk pschihadža wón k nam we šwojim šwjatym šłowje a šwjatymaj sakramentomaj tu we šchesczijanřtwje a wonkach w pohansřtwje; 4) junu pak pschińdže wón k pošlednjemu šudu.

Šswjaty advent tu je: wón budž nam hnady polny czař pschihotowanja na rócžny czař hodow. Nařche žyłe žiwjenje budž pak tež pschihotowanřki czař. Pschihotujmy šo we wěřje dostojnje, so mohł tón Anjes junu tež nař po šwojej hnadže horjewšacž do šwojeje njebeškeje krařnosće, so mohli wěčžnje pschi nim byčž, kiž bu nam tudy jako Bože džěčžo k temu wobradženy, so by byl našcha prawdosć a šbóžnosć.

S.

S adventskeje harřy.

Hlób: Pschińdž, tyč ludži Šbóžniko —

Šesu, pocžehi nětko k nam,
Tvojim lubym cžescžerjam;
Daj nam Duča šwjateho,
Kiž je šłowo šlubilo.

Šbudž to morwe šchescžanřtwo
Š jeho španja šhrobkeho,
Tvoju khwalbu pschěšćeraj
Wschudžom psches našch žyčy kraj!

Cžinče durje wyřoko!
Pschińdž k nam tvoje kraleřtwo!
Přecž dha wschitka lešč a móž!
Koškwětluj tu cžěmnu nóž!

Budž, o zyrkej, džakowna,
Šchtož ty prořyšch, to wón da.
Šaj, wón i kraleřtwom k nam dže,
Duž šo, dušche, wjeřelče!

M. D.

Ssamotny row.

W južnowjecžornym džěle Łužizy, na mješach našcheho mark- hrabinstwa, leži lubošna, hdyž tež niz wulkotna dolina rěčki Šsmolizy. Wěh Šsmolizy cžehnje šo kaž šleborny bancžik psches mlódbne, šelene kufi a w plódbnej krajiny. Pschi jeje brjohach šu někotre wschelafek wobrocžene boki, šchcžezli a štrónzy, kotrež jeje ponižnu rjanosć powyšcheja a kłóštrřka hora a Šrodžk, kotrež stopje jeje woda macža, powjetřchitej krařnosć krajiny. Šsmoliza špocžina šo w Trječowach a běži psches Šsměno, Šemizy, Tumizy, Birkenrod a Čžerwjenošlizy a šjednocži šo njeđalofo pošlednjeje wšy se šwojej šotru Trječowku. Šo šjednocženju štej wobej rěčžy šwoje mjeno šhubilej a šo w Čžornizy podnóřilej, kotraž potom najbóle w měrnosći šwój pucž dale dže.

Pschitwješe-li nař parnik i Budyščina na šastanišččžo w Šemizach, a my, na 30 ločžow wyřokim a 400 ločžow dořhim moščze šastawšchi, k pošnožy pohladamy, dha psched nami špodžitworjana łuczina leži, kotraž je wot kečžinow lubošneho napohlada wobrubjena, a runje šady njeje w plódbnych šchtomach móžemy wjeřtu Tumizy i twarjenjami rycžekubla šo wusnamjenjazy mi widžecž. Šród i wěžu wošchemja woko, dokelž šo šady teho šameho wulki dub, tořty klon a ščerořa šastanija namafaju a jón do lubošneje šeleniny šawrjeja. Špomnjeny dub ma, pschi šemi měřenty, wobřah 9 ločžow a šda šo wjele štow lět šary byčž, hač runje ma jeno něščto psches 120 lět na šhribecže. Wot Šemiz trjebamy 10 minutow a my šmy pola wulkeho duba a móžemy pod nim rjany wuhlád do wokolnosće wužiwacž. Wobras krajiny pošćizuje

woku wopravdže wofschewjazy a lubofny wokolohlad. Palow, Wjeltow, Stachow a Ranezy leža k lěwizy psched nami; runje k poknozy psched nami pať pokafuja šo twarjenja knježeho dwora w Čerwjenskich Mošlizach, do lubofneje seleniny sawalene. Dale wupfchesczera šo psched naschimaj woczomaj džěl rjenje wupfcheneje Smolizhneje doliny, a wěšcze móže kóždy tutu dolinu rjanu mjenowacž a šo nad njej swjefelicž, kotryž šwoje snutškowne hibanja psches honjenje sa wulkotnymi skalniščezemi, horinami a t. d. pschewšiwik njeje a hiščcze mjenšchu rjanosč we šwojej lubofnosčzi wužicž móže. Tuta wokolnosčž runa šo jara někotrým krajnam Thuringiskeje, kotrež psches šwoju lubofnosčž wutrobu i czichim wješelom napjelnjuja a kotrež najbóle psches lubofny předt wot mileje liščateje seliny a krašneje lucžneje pychi, kotraž šo na wjšču hornu krajinu sepjera, wošebny sacžičcž do wutroby czinja.

Složimy wofo psches Birkenrod a psches czorne kercžiny won do dalokosčze, steji k ranju psched nami móžny Čornobóh, Lubin a Pichow se wšu Žarow. Sužny wuhlad je wobmjesowany wot Lucžičanskeho Pichowa, ke kotremuž šo rym wobrosčzenych hórčow pschisamkne, kotrež psches kóštrfku horu a Grodžl pola Semizow šo spocžinaju a psches kotrejuž šo ta podomnosčž na Thuringiske krajiny pomwšči. Wokolnosčž dohnywa na psche psches wulki a rjanu semjanski móst.

Sšmy šebi tať wokolnosčž Tumizow wobhladali, stupimy do jahrody rycžerčubla, kotruž i pštkom pošhpne pucžiki pschecžehnjeja a hčžež bukšukowe ploth i pyramidami a derje wobstihane a selene kšlóbnižy wofo swjefelujaja. Wny stupimy šrijedž wulkich hródžow a maleje jahrodneje kšžžki a stejimy tudy psched wopomnikom „šamotneho rowa.“

Še to selena hórčicžka, kotraž šo wot pođnja k polnozy cžehnje. Wona ma k pođnju wot žornowza pschihotowanu stalu, wokolo kotrejež šo wšchelle wijate rostliny cžehnjeja a na kotrejež šo wopomnik pošbėhujaja. Čonšamy steji na schtyrčóžtojeje podstawi a je kulojty, hórčach pschilehnjeny a šchėrowobarbjeny stólp wot pštkowza. Šny wopomnik je mužwyšok i ma na boku k polnozy tuto derje wuwjedžene a runje tať derje šdžeržane napišmo, kotrež šerbški taťle řeřa:

„Tudy wotpocžuje popjeť

Wylema Waldecka,

kotryž jako hejtman w něhduschim westfalskim wójsku

w bitwje 23. sept. 1813 sažnu šmjercž namaka,

lubowany wot wšchěch, kotřiž jemu blisko stejachu.

Čonle kamjeń staji jeho žarowaza macž,

kotrejež šnyšy po 12 lětach hiščcze šaprahnyťe njejšu.“

Někotre lěta po stajenju pomnika bu kóžde lěto wobšedžerjeje Tumizow štitoleřski šloty póšłany, kotryž jón šwojemu hajnikej da, šo by row a wopomnik derje wothladal. Šako pať po lětach tutón šloty wjazy njepšchidžže, móžesche šo i teho šudžicž, šo je žarowaza macž tež wumrjela a se šwojim na zusej semi šemrjetym šynom šjednocžena. Šeho row njeje pať psches jeje šmjercž šapadnyť, ale wón šo nětko runje tať derje wothladuje kaž přjedy.

Šedyn w Tumizach hiščcze živy šwědt je mi wo tamnych podacžach powjedať, kotrež šu šo psched nimale što lětami na jich štronach štale a psches kotrež W. šwoju šmjercž namaka.

Napoleon bėšche w Schlesyńskej pschezo bóle a bóle twochowacž dyrbjal a jeho knježerstwo tam ke kónzeje džěšche, jako jeho wójsko se Schlesyńskej wuhnate do Šakškej cžehnjėsche. Blücher cžehnjėsche se šjednocženej ruskopruskej armeju pschezo dale hacž k Budyščinej a někotre wotdželenja teje šameje hacž k Polcžnižy a šboka Wjškopiz. Wokolo Nowoměsta stejachu kšžžorščy a šjednocžene wójska a jich wódžerjo cžyňchu najradšcho Napoleona we hłownym lěhwje we Šartawje w septembru 1813 tať šawrjecž, šo bychu jeho mohli

popadnyčž. Tuto wotmyšlenje šwojich njepšchecželow bė wón derje špóšnal, tež bėchu jemu wšchitke cžahi tyčh šamnych pscheradžene. Šeho dla pschifasa wón, šo by general Lauriston i přjathm wotdželenjom wójska na kšžžorščich šo walik, kotřiž pod Meippergowym wódženjom stejachu. Šo šo šta 23. septembra. Kšžžorščy twochnychu porjadnje do Čech. W tym šamym cžahu dyrbjachu tež Rušoj, kotřiž mějachu wulke lěhwo mješ Tumizami, Wjeltowami, Ranezami a Mošlizami šo k naspjatnemu cžehnjenu nucžicž. Westfalajo pschicžezechu najpřjedy do Semiz a Tumiz a namakachu rušowske lěhwo přóšdne. Wobnyderjo tuteju wšow bėchu šo i wjčšcha se šwojim štkom do kerkow na kšštrfku horu podali, i kotrejež pať móžachu rušowske lěhwo pschewidžecž. Na wječor 22. septembra ššyščachu šignale w lěhwje, kotrež Rušow k naspjetcžahu nucžachu a po krotkim bė wono wopušcžene; jenož cži, kotřiž bėchu pošledni cžah, tam wostachu. Šdnyž bė šo hłowne wójsko šady Čerwjenskich Mošliz hacž k Šodžijej i najwjčškej cžičšinu najpjet ščahnyťo, bė po šdacžu w lěhwje wšchitko pschi štarym wostalo. Baraki stejachu, štokpy šada šo k njeby posbėhowachu a štražne wohenje šo palachu. W bliskej dolinje pať w kerkach ležachu ruske pschedštraže. Džeń 23. dopođnja hiščcze pječičhu Rušoj w Tumičžanskim mlyńje kšlėb. (W Mjedžojzu šo hromadu šnosčene žito mlččesche a w Čerwjenskich Mošlizach mlčesche.) Njepšchecželjo namakachu hiščcze polnu pėž mjehkeho kšlėba, kotryž šebi hnydom pschizpichu.

Wódžer westfalskich pšchčkow bė wjščł Waldeck, kotryž franžowšku přenju šnyť wjedžičhe a na bėlym konju šedžesche. Šedom bėchu šady knježeho dwora w Tumizach pschisčli, šapocžja šo tšelenje i kerkow, na kotrež franžowske tšelby wotmolwjenje dawachu. Šeno malo kulkow bėchu wušelene a hižom pocžja šchumjel jčchacž, dha šwojeho jšdnika dele cžičny a šo dale hanjejo šhubi. Wjščł Waldeck bė šmjertnje trjeheny i konja padnyť a špusččzi ducha, wot šwojeho luda wobdaty. Woni pschinyšechu lubowaneho wódžerja do knježeho dwora, prošchachu wo cžiche město k pohrjebniščcžu ša njeho, a to tež dostachu. Do korta, kotrež ša kšchčž šlužesche, položichu jeho a podachu jeho cžčto na tym měštnje cžičkej semi, na kotrymž wopomnik steji.

Šo krotkej bitwje wopušcžičhu Franžowšoj tuť wokolnosčž; tola namakachu hiščcze Tumičžanski šlot (kaž šo powjeda, psches pscheradu) a wšachu jón jako dobrý dobytť šobu. — —

Šako 23. septembra 1863 tuť powjedańčto w němškej řečzi Budyškim nowinam k wotčžičcžu pschepodach, pschistajich:

„Nječ Wóh našč kraj psched wójnškej nuju miłosčžiwje šakhowa a špožčži, šo njeby nihdy wjazy krajem Němškej na pschifasnju zušch knježerjow pschecžiwio šwojemu bratrej štačž a wojowacž dyrbjal. Šsamotny row dopomnja naš na přjedawšche ponizenje a na rany, tehdom krajeje bite. Šola cžah je rany šahojil a žohnowanje bohateho Wótza je šanicženje tamneje wójny šarunalo.“

Šchto budžičhe šebi tehdom myšlil, šo budže šti lěta pošdžičho Němž pschecžiwio Němzej, Šserb pschecžiwio Šserbej, krajem pschecžiwio krajanej štačž w mordarškej bitwje, kaž je šo to w lěče 1866 štalo a štačž dyrbjalo. Wóh šahoj te bite rany a žohnuj naš a našč kraj je šwojej njekšncžnej miłosčžu!

M.

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Šchtwórtk 7. dezembra dopođnja w 10 hodž. šmėje šerbška předařka konferenza šwoju šhromadžišnu w šerbškim domje w Budyščinej.

— Wajerowske nowiny pišaja: „Anješ wjščšchi šarať Dahlman šwoje šastojństwo 1. dezembra t. l. nastupi. Šeho šapokajanje, kotrež mějesche šo po wšjewjenjach pschichodnu njedželu štačž, je šo po wulafni krajneho konsistorštwia hacž na dalšche wotštorčžilo.“ Šo tutych šłowach šo šda, šo je šnano nowy protest pschecžiwio jeho pomjenowanju ša šuperintendentu dššchok.

— Šowa šara w Delnim Wujesdže je dotwarjena a knješ šarať Šurť je do njeje šacžahnyť.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwno ;
Žiwa woda
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Serbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjež knihicziščezerni w Budyšinje a je tam sa šchwórtlětnu přehedplatu 40 pj. dostacž.

2. njedžela adventa.

Jej. 40, 1—5.

Adventski ewangelij w starym flubje: Našch Wumóžnik je blisko!

1. To je troscht sa wšěch srudnych: Wójný je kónz.
2. To je troscht sa roskatnych hrěšnikow: Slóscž je wodata.
3. To je troscht sa njerossžudženyh: Pšchihotujće pucž temu Knjesej!

1. Troscht sa žarowazyh: Wójný, srudobý je kónz. Žarowazyh běšče tehdy wjele w Babilonskim jastwje. Někotři drje so křětije do pohanskich wašcnjow namakachu a do jich klabosčow. Tich wjele pak žarowasche. Čži móža šami troschtowani byč. Žarowazy šu dženska hjščeže! Je nimale tak, kaž bychmy do rjadownjow rozdželicž dyrbjeli tych, kiž we wulkej šchuli čžerpjenja wufnu. Najprjedy šu čži šapoczěrjo. Tich srudoba njenadžujzy trjehi. Woni dyrbjja šo na srudobu hačle nawučicž, hórki šapoczatł čžinicž. Potom hačle šapschimnu, šcho to rěka: wójný je kónz. Dale šu čži, kotřiz šu hižom pšches srudobu pokradžowali, kiž šu hižom nawukli: „Njeh tež srudoba šesłhadža, dha wšchał wostanu ja štajnje pšchi tebi!“ Pomoz pšchindže wot horkach. Kiž rany bje, móže tež rany hojicž. Slóncžnje šu čži w srudobje wupruhowani. Woni šo šwojich tyšcnosčow křwala, kaž wojak na šwoje rany pokasuje. Ale woni nješmédža šo prošdnje křwalicž, ale wufnacž, kaž hušto je jim tón Knjes hnadnje

pomhał. Derje temu, kotryž wot tajkich rječerjow wufnje. Čžerpjenje ma junu šwój kónz. A hdyž tež žyle pšheštalo njeby, wono tola měr pšchinješe, woczěnje čžlowjekow. To je troscht sa wščitkich žarowazyh. Ale my nješmémny žórlo tajkeho troschta pšchewidžecž. Profeta w jastwje mješesche wotewrjenej woczí a widžesche, šcho šo wonkach w šwěcže stawasche, šlyšesche wo persiskim kralu, kiž s móžnym wójskom pšhecžiwu Babilonej čžehnjesche: Wumóžnik pšchiblizuje šo sa jatnych Šraelskich. Wotewrjenej woczí dyrbinny tež my mēčž, wošebje nětko w adventskim čžasju, šo bychmy s tych wěščeženjow tola teho Knjesa, teho Wumóžnika pošnali, kotryž šwój lud wopyta; wotewrjenej woczí, šo bychmy se wščitkich starosčow do hód pošnali, šo je to wšchitko pšdlańska wěz a šo je to jeno hłowna wěz: Tón Wumóžnik, tón Šbóžnik šo pšchiblizuje sa wščitkich srudnych.

2. Troscht sa wšcitkich pokutnych hrěšnikow: Slóscž je wodata.

Židži w jastwje běchu šwoje nješbože šacžuli. Někotři běchu šadwělowani; woni běchu tež šwoju winu pošnali. Jedyn běšče šwój pokutny psalm šaspěwał: „na tebi šamym šym ja šhrěščil“. Šchož je šo tehdom štało, je šo huščizšcho wospjetowało. Štare našhonjenje wostanje, šo je nješbože pruhowanje myšlow; nješbože drje nište dusche dele čžiščeži, s dobom pak pošběhnje. Wošebje roskatu wutrobu je šebi Wumóžnik wufwolil. Pšchetož w njej šamej bydli šprawnosčž a s dobom ponižne do- wěrjenje.

Shubjenty byn bėšche nanej lubšchi hačz prawy. Na-
shonjenje je to sto krócz wobkrucziło, so na semi pokutneje
wutrobny najlėpsche plody rostu. George Washington, kiž
bėšche jako hólz blisko k zecz, so teho tak hańbowasche, so
nihdy wjazy khał njeje. Pšchi rowje nana nastroža so
njeporadžena džowka a boloscz a rostkacze ju sapschimnje
a tak so jej Wumoznik bliži, kiž ju pšched sadwelowanjom
wobarnuje. A tež nam so wón bliži s tym ewangelijom:
Słóscz je wodata.

3. Trošcht sa wschitkich njerospudžennyh: Pšchihotujcze
pucz temu Knjesej!

Někotry jaty Israelski dale njepšchińdže, hačz so by
prajil: „Knježe, šhto móže pšched tobu wobstacž?“ Ale
tale tuposcz wostacž nješmė. Wubudjenje klyšchimy:
„Pšchihotujcze pucz temu Knjesej!“ Tehdom šebi profeta
myšlesche, so dyrbi so pucz pšches puščinu pšchihotowacž,
so by wumozerski czah Boži israelski lud domoj pšchewo-
džecz mohł.

Tole profeczište napominanje wotemrjelo njeje. Pšchi
Jordanje tole napominanje Jana teho kšchčenika s nowa
saklincza a wjele njerospudžennyh, sechernych hrėšchnikow
wubudži. Tole napominanje mišionarow wubudža. Wono
wołasche do kšchiznych czahow. Pšchihotujcze pucz temu
Knjesej! To je jadro našcheho adventšeho teksta, kiž chze sa
hodowneho šerschtu tež mjes nami pšchihotowacž. Duž
pšchihotuj so na hody! Luboscz, pšchi lubosczzi Šbóžnika
šahorjena, dawa šwětke pruhi, kiž wutrobny šlepnyh roš-
šwětla. Pšchihotujcze pucz temu Knjesej!

Duž njech je stare profeczište šlowo twój adventski
ewangelij! Wono pšchinjeke trošcht šrudnym, roškaym.
Tak trošchtuje tón Knjes šwój lud. A nětko našch tekst
hišcže na něšcto pokasuje: „Wschitke doły dyrbja so
powyšhecž a wschitke hory a hórki dyrbja so ponižecz“ —
wschitke njerunosczze dyrbja so wurunacž. Šakle potom,
hdyž so wschitke njerunosczze wurunane mjes wyšokimi a
niskimi, mjes bohaymi a šhudnymi, potom nam wėczne
hody škhadžeja, kotrejž nam wėczne šbože pšchinješu.

Šamjen.

Adventske hłošny.

A wječoru bėšche so pšchiblizilo a džej so nathilit. Žadny
jandžel so wjazy njesjemi, žadny profeta wjazy njerėczesche. Šenož
błuke šwětlo bójšeho pósnacža so hišcže blyškotasche, njeprawdoscz
bė dobyła a plomjo lubosczze bė šaduschene. Šromada a bohatswo
šemskich kubłow bėšchtej to njebjeste zyle škomdžicz a šapomnicž
dalej. Ale jako tak waschnje czaka knježesche, dha šekhadža wėcz-
noscz se šwojej jašnosczu. Šslowo Wótza pšchińdže, Wóh póšla
šwojeho jenicžkeho narodženeho Ššyna. Šzłowcže, špodžiwaj so
nad tutej njekóncznej lubosczu a šraduj so wyšokosczze, na kotruž
šy pošbėhnjenty! —

A šabludžentym pšchińdže pucz, k njewėdomnym wėrnoscz, k šle-
pym šwětlo, k mormym žiwjenje. Wón šam pšchińdže, twój Wóh
a Knjes, kiž je cze ščinił, so by šwój lud s rufi šmjercze wu-
torhnył, hėšte šwjastki roštorhał a pšchistup k wėcznej šbóžnosczzi
wotewril. Š hdy by prawje rošpomnik, šakke knještvo je jemu
date, dha by wrota wutrobny ščerošo woczinił, so by krala czešcže
pšchijał. Tola hlaj, wón njecha niz jenož jako žubownik pola tebe
šastupicz; wón chze k tebi pšchińcz a bydenje pola tebe mėcz,
pšchetož wot wėcznosczze šem je wón cze lubował. Šbožo tej dušchi,
kotraž s lubosczziwym požadanjom teho k šebi prošy, kotrehož žane
druhe štworjenje doštojnje pšchijecz njemóže! —

Wježel so a wyskaj, wėrjaza dušcha, pšchetož twój kral pšchińdže.
Wón je twój štworiczel a wumoznik, dolho czafany, horzo poža-
dany. Šam šu njebjeka, s wotkal šem pšchińdže, tu šwět, do kotre-
hož šastupi. Šlaj, šolo wotolo njeho šu jandželjo a aržyjandželjo,
pšched nim profetojo, pšchi nim japoschtoljo, ša nim njelicžomna
czrjoda šwjatnyh. Š tak wulki je tón, pšched kotrymž so móznač-
štwa šhibuja, kotremuž šu wschitke mozy a knježerstwa njebjekow
poddane! Ale hlaj, cžicheje myšle a ponižny, šhudny a niski pšchiń-
dže tón, kiž budže semju šudžicz w prawdosczzi. Šbóžnej duchownej
woczzi, kotrejž stej w šwětke wėry šwětke wėczneje wėrnosczze wo-
šladašej!

W adventcže.

Twoje šera, šwjaty cžašo,
Bėchu wótzow žedjenje;
Š harfu w ruzny pšchezo šašo
Šavit psalmy špėwasche;
Tež profeczi Knjesowi
Ša trošchtom šu žadali,
Š próštvo: Šožo, našch lud šitaj,
Šomoz s Šiona nam šwitaj!

Šohu džak! to je so štało:
Wócžez s tym naš wobšboži,
Šchtož je šastaršku so pšchalo
W cžlowškich dušchach na semi.
To, šchtož Wóh je šarucžil,
Š šbožu nam je dopjelnil:
Šeho bójšta šmilnoscz mila
Šbóžnika je wobradžika!

Tónle Šbóžnik stej s nowa
Pšched durjemi wutrobny;
Ššlyšch! šak wón tam škapa, woła,
Pšchejo šebi šospodny.
Ty šy šhory, wopomni to;
Wón ma dušchow šekarštwo.
Š duž wotewr durje jemu,
Šowėrnje praj šakle k njemu:

Šofjanna! Šowitany
Šudž mi, luby Šbóžniko!
Šój, mój dom je šhotowany,
Ščini šej we nim póškancžlo!
Šurje šym cži wotewril,
Pšchebnył rjenje wudebil;
Šuž dha pój, so by w nim bydlił,
Šako kral na trónje šydlil!

K. A. Fiedler.

Kak powitam ja tebe?

Pšchecželnimny wuczec se šchėdžimew hłowu štejesche se šwėczaj-
nymaj woczomaj pšchi šwojim pulcže. Wón praji:

„Šube džeczzi, wonkach je wulki šnėh a šymny wėršil duje, a
tola je cžaš, kotryž cžlowštu wutrobu šhrėje. Wón je šwjaty
adventski cžaš, cžaš cžafanja na Knjesa Šesufa, na lube Šože
džeczjo.“ Dale wón džeczjom wo rjanymch adventškich šhėrlušchach
powjedasche, wošebje jim šhėrlušch: „Šak powitam ja tebe?“
wulkadowasche a na to praschenje wotmolwi, šak dyrbinny Ššyna
Šožeho, lube Šože džeczjo powitacž. Šeho pošledne šlowa bėchu:

„Hdžež so Bože słowo w cześci nima, hdžež je swada w domje, hdžež so faktuje, tam lube Bože dźećo njeprichidže.“

Mała Emmka Wonichez bėšche fweru ledźbowala. Wona bėšche w bėdmym lėcze a haſle prėnje lėto do ſchule khodźešche.

Čzicha dźešche, hdhž bėšche ſchula won, fwoj pucž po wješnej dróšy ł małej khėžžy, w kotrejž jejnej staršchej bydleschtaj. Nan bėšche dźelaczeť a macž by burškim žonam tu a tam pomhala.

Wonich bėšche furowy čłowjeť, kotrhž by huſto hrošne ſłowa rėčzał, tať so bėšche jeho žona hižom nėkotru ſylu na njeho wuplakala. Bješ faktowanja a wrjeſkotanja njeby byťo, hdhž by wón domach byl. A tola mėješche pšchi fwojim furowym wašchnju wulku lubošč ł Emmžy. „Swojej małej dźowčičžy“, kaž by ju pšchezo mjenował, hiščeže žaneho ſleho ſłowčžka prajit njebėšche; wona so jeho tež njeboješche.

Jaťo Emmka domoj dónđže, macž runje kfofej warješche. Emmka so smėrom ł wofnu ſpđže a hladasche na nana, kotrhž na ſužobnym dworje drjewo rubasche.

Bóršy ſeferu na ſtronu položi a domoj pšchidže. Lėdy bėšche ł durjemi ſaťupit, so malicžkošče dla na fwoju žonu wottorže. Nėkotre faktowaze ſłowo ł jeho rta wuńđže.

Žona ničžo njepraji, ale smėrom kfofejowu khanu na blido ſtaji a tam khlėb a butru ſešadžawšchi se iſtwy wuńđže. Wona fwoje ſylšy poťaťacž njechasche.

Pšchezo hiščeže ſwarjo a faktuj so Wonich ſa blido ſpđny. Duž so na Emmku dohlada, kotraž ł wulkimaj woczomaj na njeho hladasche.

„Šhto mašch, luba holčžka?“ so prašesche a jeho hnėw bėšche precž.

Emmka ſtaže a ł njemu so čziščežo praji: „Nanko!“

„Šhto čzešch, luba holčžka?“

„Nanko, ja tebe prošchu, hačž do hód njebudž wjazny ſty a njeťakruj wjazny!“

„Nó“, praji Wonich, „šhto to je? Šhto ſebi ty po prawym myšlišch?“

Duž Emmka po dźečžazym wašchnju wupowjeda, šhtož bėšche jim wuczeť wo adventskim čžašu prajit a tať dyrbinu so na hody pšchihotowacž.

„Nanko“, wona dopowjeda, „ja so tola tať jara na hody a na lube Bože dźećo wješelu. Hdhž pať wono tebe faktowacž ſylšchi, ł nam njeprichidže. Luby nano, nej wėrno, hačž do hód to wjazny nječžinišch?“

Mužej bėšche dživno we wutrobje. Se fwojej ruku holčžku maťasche a praji: „Luba dźowčičžka, budž smėrom. Nan budže so prózowacž, so njeby ſwarit a faktował; jeno mje pšchezo dopomá; ty trjebasch jeno na mnje pohladacž, potom ja derje wėm, šhto ty čzešch.“

„To dže je jenož hačž do hód“, praji Emmka, kaž by naney dopoťaťacž čhžyla, so ſebi wjele nježada.

Wonich so ſašmja. „Nó derje“, praji wón, „hačž do hód.“

Džėščžu ł luboščzi, so njeby jeho woblicžo ſtyšniwe widžalo, Wonich pšhecžiwu fwojemu furowemu wašchnju wojowasche. Hdhž so jemu žane hrošne ſłowo wuřuže, so nastróža.

Sbožownje by so huſto jeho žona ſašmjala, hdhž by widžala, tať so jejny muž wobknežowasche. Wonich bėšche jej ſam powjedat, šhto bėšche Emmka ſebi wuprořyla a šhto bėšche wón lubit.

„Nó, Sejna“, praji wón, ſkónčnje budže hiščeže junu ſa tebe lėpje. Pšchetož hdhž ſamožu hačž do hód fwoju lošu hubu wobknežecž, to tež pošđžičho doťonjam.“

Čaž tež bėšche. Wonich so ſam domach ſbožownišchi čzujesche, hdhž tam hrošne ſłowa wjazny ſylšhecž njebėchu.

„Šhto tajka mała holčžka doťonja!“ by huſto prajit, „ta čžini dživneho kharlu pobožneho. Haj, haj, dźeći so žohnowanje Bože!“

S adventskeje harfy.

Glóš: Ja ł žylej mojej mozy —.

Nėťť ł wješ'lom poťhwatajče,
Wy čłowške dźeći wšchė;
Eso temu fweru dajče,
Kiž wašchu nufu wė.
Haj, tón je bóršy tu,
Kiž ł luboščžu wšchón kapa,
Eso pola wšchitkich kapa
Po Božim ſlubjenju.

Pucž jemu pšchihotujče,
Tón wulki hóščž, wón dže;
Haj, jeho wofošchujče,
Šhtož hidži, wofťajče.
D dušche, khwatajče,
Te doťny powyšchujče,
Te hórki ponižujče,
Njech ſchime rune je.

Wón temu dawa hnadu,
Kiž ponižny tu je,
Tón hordy pšchidže ł padu
A hańbu doťanje.
Šhtóž ſprawna dušcha je,
Šhtóž Bohu da so wodžicž,
Čže Bože pucže khodžicž,
Glaj, ł temu Khrystuť dže!

We tutym ſwjatym čžašu
Mje ſhotuj, Jeſu mój,
Eſam ł njebeštemu kwařu,
So ſym ja žyle twój.
Njech tebe dušcha ma,
Njech ſym twój žlob ja wšchudžom,
Dha dyrbi wšchitkim ludžom
Čže khwalicž wutroba.

M. D.

Wotewrče wrota šchėroko a čžincže durje na kwėcže wyřoke, so by kral čzešče nutscžahnyť.

W. 24, 7.

Knješ Khrystuť je pšchezo na pucžu. Wón wobkhodži wšchė kšesčžijanske domy a kapa so wo nje, so bychu so jemu wotewrite; pšchetož hdhž šchtó žane ſłowo Bože ſašlyšchi, hdhž so toho wyřł Khrystuťa doťkne, dha je so ł tym Khrystuťowu porťt wo durje klapat. W adventskim čžašu je pať jeho kłapanje najmžnišche. Duž pať wotewr tež jemu dom a wutrobu! Ani zuſemu, kiž pšched twoje durje ſtupi, njeđasch wofťach w ſymje ſtejo čžakacž. Pšchidže twój nan abo ſyn abo pšhecžel dom a widžič jeho ł domej ſahacž, ſtanješch na mėšče a wotamknešch jemu, so by pšched durjemi čžakacž njetriebat. Glaj, twój Šbóžnik je pšched durjemi. Wón je čži bližičhi, dhžli nan abo macž abo ſyn abo pšhecžel. Duž njeťomdž so, ale paťań a khwataj a wotewr jemu durje šchėroko. Kať dha to čžinišch? Wšmi bibliu do rufi a čžitaj, šhtož tam wo Šbóžniku powjedaju. Wodl so ł njemu, hdhž so ſa blido ſpđasch. Spomá

na njeho, hdyž so wjeczor lěhasch, a khodz po jeho pschifasni a w nusy wobrocž so se wschey doměru na njeho.

Tak sardže wón t tebi. A wón njepšchindže s prósdnymaj rukomaj. Kral wón je, kral s najwyschšej mozu a čžesčju. Nichtó njemóže twój dom tak schitowacz pschede wschēm njesbožom kaž wón, twoje džěto tak žohnowacz kaž wón, twoje sbože tak wobtwjerdžicž kaž wón. A na posledku ma sa tebje tež njebjesku trónu. Duž wotewr jemu dom a wutrobu a njekombž so! Sdnyž so hodowny schtom do domu donješe a saskwěczi, wyskaju džěczi; hdyž paš Khrystuš do žaneho domu sastupi a do žaneje wutrobny sacžehnje, wjebela so jandželjo w njebjeskach!

Semrjeta macž.

Sdžež je po Božej woli do domu nusa sacžahnyła, tam rjenje njeje, a schtóz je tajki sastup nusy kam nashonił, temu njetrjeba so tole wuprajenje halle s wjele słowami dopokasacz. Nunjež po tajkim nusa ženje witana njeje, dha dama paš nam wona swoju bolosčiwu móž dwójzju a trójzju sacžumacz, hdyž w čžasju pschitkhadža, hdyž so drusy wjebela a hdyž je nam potom tak wokolo wutrobny, kaž bychmy džě tofame prawo na wjebele měli.

Sórka nusa knježesche we wobhydlenju krawsteho mischtra Schěrza. Teho stwa běsche pod tšechu w schtwórtym poschodže wulkeje kšěže. Schtyri schody wysoke bydlicz, žortniwje rěka, njebju bliže bycz dnyžli semi; ale na tutej stwě běsche widžecž, so tam nusa pscheywasche, niz jeno na krótku kšwili, ale jako podrózniza. Dofelž tole bydlo drohe njeběsche, teho dla bē žebi je mischtr Schěrz wotnajak; pschetož na klamy s wulkimi woknami wón ani pomyslicž njemóžesche, njebju je tež s hotownymi wězami wupjelnicž mohł. Skasarjo woblecženjow jeno s rědka schtyri schody wysoke pschitkhadžachu, a mischtr Schěrz teho dla ničžo wjazju na swoj čžestny titel njedawasche, ale džěkasche sa magazin, kotryž w pschisemju domu wěsty Levi wobšedžesche.

Schěrz na swojim krawskim blidze šedžesche a schijesche, ani słowa njeprajiwšchi, kšiba-li so mējesche swojej, jemu s napschecža šedžazej 14lětněj džowzju, kotrejež saskwěcžba bu tež šobu trjebana, nēkajki rospokas dacž. Mjes nimaj lampka stejesche; psched wobemaj paš wisasche wulka schtleńčžana kula, s wodu napjelnjena, kotraž drje lampzjne šwětlo se šjenocženej mozu na to mēstno draštna ščeslesche, na kotrymž so runje schijesche, sa to paš wscho druhe čžim bóle sacžemnjesche.

Hischče druha šwěza běsche wó jstwie, lampka teje družiny, kotraž so we wschědnym žiwjenju kschinska lampka mjenuje. So by šwěza wyschšeho stejnischčža dostala, běsche so hornž powróčženy na blido stajł. Wobey šwěcžzju wostajischtej pschi tym stwu pschezo hischče tač čžemnu, so móžesche čžłowjel na myšl pschicž: ta jena šwěcžka bu jeno saskwěcžena, so mohła druhu widžecž. Lampka, na hornzu stejaza, paš njemējesche so s žyła wjele šwěcžicž. Mała pjecžlětna šanka běsche, mjenje s mucžnoty dnyžli s wostudy, na lěhanzju wušnyła a na to waschnje čžerwjenej licžzju dostala, tej jenicžlej w žykej stwě. Sa blidom šedžeschtaj na plečženy maj stolomaj, hižom dawno wuporjedžjenja potrebny maj, wóškomlětna šenka a džěšacžlětny šurf. Tamna schtyrkowasche, tutón čžitasche se swojeje schulsteje čžitanki hižom džěšacz krócž pschecžitane powjedańčžlo. Duž wosta čžasž t malej rošrěčžowanžju, s kotrejež šhonimy, so bē dženska džej hodowneho wobradžjenja, wo čžimž paš w tutej stwě niz najmjensche widžecž njebē. Tudy bē sa džěczi jeno tajki wjeczor, tajkiž ma kóždy šmysłi mjeczor šndom. Pošluchajmy na jeju rošmlowu!

„Wěsch ty tež, schto Čžornatež šandrij dženska dostanje?“

„Nē.“

„Wulkeho wutřkaneho šonja. Sa pschipošdnju widžach, kač jeho šlužbač t Čžornatežom njebesche. Šubasch, kiž w mojej rjacz domni šedži, dostanje tsi tyski wolojaných wojakow.“

„S wotkal dha to wěsch?“

„Wón je mi to šam prajł. Wón je te tsi tyski domach namatal a do nich pohladal.“

„Ale pošluchaj, šurko!“

„Schto dha?“

„Šako dženska po kšlěb džěch, o kač to pola pjekarja sa kolacžkami wonjesche!“

„Sa hižom wēm, wčžera tam tež psched durjemi stejowostach. Šaj, to rjenje wonjesche.“

„Šaj, hdy by macž hischče žywa była, dha bychmy dženska tež kolacžk jěsč mohli.“

„Dha bychmy tež dženska wobradžene dostali.“

Schěrz čžysche hižom rjež: „Džěczi, džicže do šoža! je schłoda petroleja;“ tola wón tele šłowa se rta njepšchinješe, a jako wuhlada, kač so wócžzju jeho potomnižju se šylkami pjelnjeschtej, šhrabny s lěwej ruku pódla njeho ležaze, módrošmuhate schantko a šjedže šebi s nim rucže psches wobey wocži.

S mjehkim hłošom nan rjelny: „Wy džěczi, t lětu budže hižom lěpje. Šedle hižom šče, dha džicže nētk do šoža. Šutšje popošdnju pschinješu se kšoseje schtyrišlěbornski kolacžk.“

Mała šanka bu wubudžena, na čžož džěczi se swojej lampku do pódlanšeske komory džěchju; ale jako hižom kóžde sa so we kóžku ležesche, myšlesche hischče runje tač, kaž šenka a šurf wó jstwie, na swoju lubu macž, kotraž hižom dwē njedželi w twjerdej kšłódněj semi na pohrjebniščežu ležesche.

Šeta dolho běsche wona šhorowata była, dolhe čžasju njebē wjazju won do pschirody pschischla, a bē jej pschi tym mjenje wo schtyri schody dele, dnyžli napošledku hischče wo šledowaze schtyri schody horje čžinicž było. Dolha šhorosč a wudarwki pschi pohrjebje bēchju šbytnē šredki hacž do dna mucžerpale. Šanej teho dla s žyła tač njebē, jako budžišche w tymle lěče hodowne wjebele sa šwójbu móžno byle, a dofelž bē wón žylicžki džej wot šažneho ranja hacž do pódneho wjeczora na swoje krawške blido šwjafany, njebē wón tež wot druhich ludži žaneho nastorka dostal, s najmjenscha swojim džěcžom male wobradžjenje pschihotowacz. Sdnyž so dwē woczi w šmjerczi šandželitej, a wobebje hdyž stej to woczi macžerje, dha so wschelake njewidži a njewobštarane wostawa, schtož budžišche so hewal widžalo a wobštaralo.

Ale šnano wěsch ty, pschecželnimy čžitarjo, tež šwójbu abo jenotliwu wóšobu, kotraž so lěšba wot hodowneho jandžela pschehladana a pschēšžena bycz šda. Šak lubo dnybi čži potom bycz, so masch runje hischče čžasja, šebje šameho nēšchto kaž hodowneho jandžela ščžinicž!

F.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchowných, ale tež we wschěch pschedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacz. Na schtwórcž lěta placži wón 40 pj., jenotliwe čžišla so sa 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoј móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočň ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwn osé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščežerni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

3. njedžela adventa.

1. Tim. 2, 4—6.

Šichčenik Jan je temu Knjesej puč pschihotował. Njebny-li so to stalo, dha mnošy njebnychu nascheho Šbóžnika, jako wón hawnje wustupi, pójnali a srosymili. Nadžija na teho, kotryž pschińč dyrbjesche, bě džě w běhu lěštotetkow w najwjazy wutrobach wuřnyła; wjetšcina luda bě zyle do šwětneho smyšljenja s jeho nufami a starošćemi, do honjenja ša šemštimi kublami a jich wužiwanja šaplecžena; kak by čžichi a pokorny čžłowški šyn docžakacž mohł, so budža na jeho hłóš kędžbowacž? Duž dyrbjesche so tamna nadžija psches Janowe přędowanje: čžińčęe pofutu, njebjeste kralestwo je so pschibližalo, šašo šbudžowacž a k šwęcžazemu plomjenju šahoricž. My móžemy to najlępje šami na šebi špójnacž. Čžeho dla dha kóžde lęto advent šwjęcžimy? Tuto šwjęcženje dyrbi nam kaž puč pschihotowač na so bližazy hodowny šwjędžen byčž. Š nowa dyrbi so nam pójelstwo wo Šbóžniku pschipowjedacž, kotryž je so ša naš čžłowjek narodžik, so by nam čžakne a węcžne šbože šhotował. Šaj, w tutym pójelstwu čžze wón šam k nam pschińč. Ale namaka dha naš pschihotowanč, jeho witacž? Tu na tajkich njemyšlimy, kotřiz šu w hanibnyh hręchach žiwi, ale na šebje šamnyh, kiž mamy Bože šłowo lubo a radži šemšchi šhodžimy. Šsnano šebi tež šhwile šjerjemy k rańškej abo wječžornej domjazej nutrnosčzi. Ale šchtož žylicžki džęň našču myšł wupjelnjuje, to je tola džęlo nascheho šemškeho powołanja,

wobkhad s tymi, s kotrymiž w bližšim abo dalšim šjednocženštwje štejimy, to nowe, šchtož w běhu dnja k nam pschikhadža, tu nekajka starosčž, kotraž naš čžiščeži, tam wošebite šwjęšelenje a šabawjenje, kotrež nam šawa. Šelto čžaka dha nam wostawa, na to praschenje špominacž, kak šteji se šbožom nascheje dušče? Tu nam adventski čžak k pomozy pschińdže, kotryž naš šašo a šašo dopomina: Tón Knjes je bliško! Pschihotuj so, jeho prawje pomitacž! Njepuščež pschi wschej pilnosčzi, dary lubosčže ša hodowne blido pschihotowacž, s woczom, šchtož adventski čžak čži pschiwola: Wjęšel so pomozy šwojeho Boha. Wona je čži węsta; Šesuk je ju šhotował; wona so tež tebi poflicža.

1. Boža pomoz je čži węsta: Bóh čžze, so by wschitkim ludžom pomhane bylo a so bychu k pójnacžu prawdy pschihčli. Węste je niz jeno, so Bóh na wschitkich špomina, ale tež, so čžze wschitkim pomhacž. Šwangelion je pójelstwo wo pomozy ša wschitkich. Ša tajke pójelstwo ma naš čžak šrosymjenje. Šchtož něhdže přęduje: Bóh čžze, so by so ludžom pomhala, so bychu so hłódni našhčžili, tradazy šastarali, šchori a štari wothladali, šłabi šakitali, Bóh čžze wójnu pschecžiwu wschej nufy a wschemu hubjenštwu, tón šnano pola nekotrych šebicžiwnyh a škupnyh pofšorschenje šbudži, ale wjetšcina jemu wyskajo pschihłokuje. Ale wscha tuta pomoz njeje jenicžka, kotruž čžłowjekoju trjebaja a kotruž čžze Bóh jim pschinjescž. Šdnyž Bóh čžze, so by ludžom pomhane bylo, čžze wón dokladnu, došahazu pomoz, pomoz hacž do najšlubščeje hłubiny čžłowjeka,

pomoz niz jeno sa tradaze czeło, ale sa zylého cžłowjeka, tež sa jeho dušchu. Nášch tekst po prawym rěka: Bóh chze, so bychu so wschitzy wukhowali, wumohli, mjenujzy s teje wulkeje nusy, kotraž žiwjenje wschittich kasy, tych, kiž maju wscheho doscz, a tych, kiž dyrbja tradacz, tych, kiž na mjehkich sahłwłach spja, a tych, kiž njewjedza, hdže tutu nóz swoju głowu k wotpoczinkej položa, tych, kiž móžachu pod śwěrnym wodženjom starschiskeho doma swoje mozy roswijecz, a tych, kiž buchu hižom sahe do hrubeho wojowanja žiwjenja wustorczeni. Woni wschitzy, tuczi se swojej swontownej nusu, tamni bjes tajseje, wukhowanja se smutkowneje nusy potrebaju, s nusy jich hrěcha. Tón je jich najhórski njepšheczel. Jenemu wón jeho sbože kasy, druhemu wón jeho njesbože hišchje czežiche cžini. By-li so radžilo, nětoho se wschitkeje swontowneje nusy wuwjecz, ale wón by do tych nowych wobstejnoscow swoje stare hrěchi sobu pschinjeł: jemu njeby dopomhacz bylo. A nawopak, by-li jeho hrěch wotstronjeny byl, na što městnach jeho swontowneho žiwjenja by pschemjenje k lěpschemu fastupilo. To je ta prawa pomoz, so so móž winy a hrěcha slemi, so so cžłowjekojo k swobodnosczzi Božich džěczi wumóža. Je tajta pomoz móžna? Haj, wona je nam sarukowana psches hnadnu wolu našcheho Boha, kotryž je Jesuše dał so do swěta narodžicz.

2. W Jesušu je Boža pomoz wukonjena: jedyn Bóh je a jedyn brědnik mjes Bohom a cžłowjekami, tón cžłowjek Khrystuš Jesuš, kiž so sam dał je k wuplaczenu sa wschittich. Hdž Bawol tu rjeknje: tón cžłowjek Khrystuš Jesuš, wón s tym njepřeje, so bě Jesuš Boži jenicžkonarodženy Syn, ale wón chze tu luboscz khwalicz, kotraž je Syna pohnuła, so cžłowjek scžinicž. Kaž je jeno jedyn Bóh, tak je tež jeno jedyn brědnik mjes nim a cžłowjekami, a k temu je Bóh jeneho wuswolil, kotryž bě cžłowjek, kaž woni wschitzy, runjež dyrbjesche so k temu hagle cžłowjek scžinicž. Jesuš bě cžłowjek, tón cžłowjek, kajtehož chze Bóh cžłowjeka mēcž. Wón je se židowskeho luda wurostl, ale nima žaneho židowskeho waschnja na sebi. Wón runje waschnjam, pomyslenjam, požadanjam, saměram swojeho cžaša a luda napschecziwo stupa. Wón s žyla njeje fastupjet wošebitosczow nětajtehožkuli naroda, ale je brědnik sa wschitke narody a tehodla wysche wschitke narodne wošebitosczje posběhnjeny kaž tež wysche wschitke rosdžěle sdžělanosczje a powołanja. Wón bě khudy, a tola je Sbožnik tež bohaty. Wón k tym nješluschesche, kotrychž sdžělanych mjenujemy, a tola tež cži wulzy a sdžělani w nim swojeho mischtra widža. Wón je brědnik sa bělych kaž sa cžornych, sa kralow kaž sa proscherjow, sa mudrych kaž sa njemudrych. Nichtó sebi njemóže pucz k Bohu nimo Jesuša sshotowacz. Kaž pak je Jesuš našche sbože a našchu pomoz wukonjal? Ssnano psches to, so je naš wošebite, dotal njesnate pocžinki wuczil, abo psches to swjate snamjo swojeho žiwjenja a krašne wopišmo swojeho sadžerženja? W starej bajzy so powjeda, so je so něhdy brjedž Roma hlubina wotewrila, kotraž bu pschezo wjetšcha a wjetšcha a hrožesche, zyle město póžrjecž. Grošba lud sapschimny; wschitzy mējachu swoje sahubjenje sa wěste. W swojej stysnosczzi wobrocžichu so na praschizu. Ta jim wotmolwi, Romjenje dyrbjeli swoje najlěpsche woprowacz, potom by so hlubina samknyła a město by wukhowane bylo. Dolho sebi pschemyšlowachu, schto chzedža tute cžemne słowa prajicz. Duž nětajki ryczer pschindže; tón mēnjesche, najlěpscha pycha Roma su jeho smužiczi mužojo.

Wón bě swólniwy, so sa swoj wótzny kraj woprowacz. Wón so na swojeho swěrneho konja šyny, kotryž bě jeho w tak někotrej bitwje nošyl, a se swojimi najrjenschimi brónjemi pscheny do njewuměrjomneje hlubiny sfoczi, kotraž so hnydom nad nim samkny. To je bajta. Ale to njeje žana bajta, so je so něhdy tón najlěpschi, kotryž je hdy tu na semi byl, sam woprowal a do teho rostorha stupil, kotryž bě so mjes Bohom a cžłowjekami wotewril. A nad nim je so hlubina samkła. Nětko naš profecžiske słowo wjazny njekhosta: Wasche hrěchi džěla was wot wascheho Boha. Hlubina je wotstronjena. Njebjo a semja njeistej wjazny džělenej. Grěschizy móža sbožni bycz, a my směmy wysťacz a so džakowacz: Nětk wulki mēr je bjes kónza, wscha škóžba kónz je wšala!

3. Tuto sbože so tež nam s nowa posťicža: Khrystuš je so sam dał k wuplaczenu sa wschittich, so by to předomane bylo w swojim cžašu. Wo jednanju mjes Bohom a jeho Synom, po kotrymž Bóh jeho sa jenicžkeho brědnika postaji a Syn to brědnistwo wuwjedže, cžłowjekajo njemóžachu žaneje powjescze dostacz, njeby-li Bóh swědkow wo tym wupóšlaj. Słowo tutych swědkow je prawda, wěrnoscz, psches kotruž móže so nam jenicžny pomhacz; ale tola jeno hagle potom, hdž chzemy sebi pomhacz dacž. A temu ani Bóh nikoho nusowacz njemóže. Wón móže pschezo nowych swědkow wupóšlacz a psches stajnje nowe prózowanja wutrobny k dobrej roli pschihotowacz, na kotruž šymjo Božeho słowa pada. A dofelž wón chze, so by wschittim ludžom pomhane bylo, wón to njespróžniwje cžini, tež w tutym adventskim cžašu. Njehasch tutu swješelazu powjescž we wěry pschijecz? Proschmy wschitzy: D wěczna swěra, schit we nusy, pomhaj, hdžež je wěra, ty swěrnny šy! Samjen.

M. w Hr.

Bóh je swěrnny.

Bóh je swěrnny! Njech to šlyšchi
Tvoja šrudna wutroba,
Hdž ju šchiz a horjo tyschi,
Staroscz, nusa wobdawa.

W prawym cžašu wumóže
Tvoj Bóh tebje s cžěknosczje,
Seli porucžich wscho jemu
A mašch dowěrjenje k njemu.

Bóh je swěrnny! Njej to hnada,
Balsam troschta sa dušchu,
Hdž cži do hromady pada
Wschitko sbože w žiwjenju?
Wopomni, Bóh cži blisko je,
A lěpschemu wscho powjedže;
Wón twój dónt ma w swojej mozy,
Kosšwětluje cžemne nozy.

Bóh je swěrnny! Wón cze nošy,
Trjebasch pomoz w starobje;
Da cži, wo cžož twój rót prošy,
Tvoja dušcha sdychuje.

Swoje hnadne šlubjenja
W kóždy cžaš Bóh dopjelnja;
Jeno njepuschcz s dušche wěru,
Džerž so jeho ruki swěru.

Bóh je hwernty! Polož čzišče
 Wšchu ból jemu do rukow,
 Dha či czaſh sbožownišče
 S nowa kčžėja se hylſow.
 Wichor, ſliwki, njewjedro
 S Boha ſaſo minu ſo;
 Groſa, ſtrachi wotkhadžuja,
 Njebjeſa ſo toujaſnjuja.

Bóh je hwernty! Wěrnoscž hwojata
 Budž to twojej wutrobje,
 Riž bu wot Boha či data
 Sa twój khóđ pšches žiwjenje.
 Pšchimaſch w ſchižu, we nuſh
 Ty ſo teje ſepjery,
 Jołmi troſcht či pšches wutrobu,
 Dokelž wěſch, ſo Bóh je ſ tobu!

K. A. Fiedler.

Pšchedbžer Jan.

Pšches Jana ſ Ebóžnikej — to je tón pucž, kotryž chyzſche Bóh hwoj lud wjeſč, jako bėſche nětko czaſ dopjelnjenty; tón pucž, kiž ſu we hwojim czaſu prawdžiwi Iſraelitojo ſchli. Eſchafeni wot khutneho pokutneho přėdowanja ſchcženika Jana, pſnawachu woni hwoje hrěchi a doſtawachu wódnu ſchcženizu na nadžiju do- lonjenišcheho wumožjenja; woni dawachu ſo pšches přėdarja pokuty w puſčzinje poſaſowacž na Bože jehnjo, kotrež hweťa hrěchi njeſe, na teho ſameho, kiž budže jich ſe hwojatym Duchom ſchcžicž. Tak ſu woni pšches pšchedbžerja Jana ſ Ebóžnikej ſamemu doſchli, kotrehož profeta wón bėſche, a ſu tón pucž ſchli, na kotrymž dyr- bjeſche ſo jim žiwjenje a wſcheho doſč doſtač.

Pšches Jana ſ Ebóžnikej! Hdyž to prawje roſpominamy, dha je to tež dženſa hiſchče tón pucž, na kotryž Bóh ſe hwojej kublažej hnadu jednotliwe duſche poſaſuje a wóđi; w tym, ſchtož je ſo nad iſraelſkim ludom pšches Janowe pſchihotowaze ſtutkowanje ſtało, ſu hłowne kruchi w roſwivanju tajkeho žiwjenja wopſchijate, kotrež hwoje nawróčjenje na Boha a jeho ſbože bjerje; Jana a jeho ſtutkowanje ſeſnawacž, je teho dla ſa naſ brėđt, naſch ſamſny pucž pruhowacž, hacž je wón tón prawy, kiž naſ ſ božu wjedže; haj, wón budže nam ſ Božej pomozu ſ temu hlužicž, ſo w k- dženju na dobrym pucžu čzim wjetſchu wėſtoſč doſtawamy.

Pšches Jana pať ſ Ebóžnikej pšches to dońđžemy, ſo wón jako přėdar pokuty ſpſnacže hrěchow wubudža.

Wón je přėdował w puſčzinje židowſkeho kraja: „Čzińče pokutu; pſchetož njebieſke kraleſtvo je ſo pſchibližako“. Wón je ludej, kiž ſ njemu won džeſche, ſo by ſo wot njeho ſchcžicž dať, napſchecžiwowolať: „Wn jeſchčzerſka ſchlachta, ſchto je wam poſaſať, pſchichodnemu hnėwu čeknyčž? Teho dla čzińče hódne plody pokuty!“ A je kóždemu wěrnoscž prajiť; tež kralej Herodaſchkej wón jeho hrěch prijóđt dzeržeſche: „Tebi ſo njeſluſcha, hwojeho bratra mandželſku mėčž.“

Tak je Jan rėčzał a ſtutkował a je čłowjekam zyłu khutnoſč ſakonja pšchedbžeržal; pſchetož ſ temu tu ſakon je, ſpſnacže hrěcha ſbudžowacž, a je tak ſakon naſch pėſton na Khrjſtuſa a pucžnik ſ Ebóžnikej.

Tajki Janowy ſtutk doſkonjuje Bože hłowo jako ſakon pšchezo hiſchče nad nami wſchėmi a praji kóždemu wot naſ, kiž njeprawdu čžini: to njeje prawje, ſo to čžiniſch; ſ tym wono hweđomje wu- budža, kotrež w nim rjeknje: to njeje prawje, ſo hwm tajki, a pſchėbadža ſo po tajkim duſcha do ſnutkowneho njemėra, pſchi čžimž nihdy ſ loſchtom a derjebhčžom hrėſchicž a ſlė čžinicž njemóže,

ale ma napominarja pſchi hėbi a žahadlo w hėbi, pšches čžož ſo čžinjenje njeprawdy ſhſrſchi a hrėſchne žiwjenje ſkifali. Tež wu- budža Bóh huſto druhich čłowjekow, pſchecželow a njepſchecželow, ſo bychu nam wěrnoscž prajili a ſo bychmy ſo pšches nich kėžbliwi ſčžinili na njedoſtatki hwojeho žiwjenja a hwojeje wutrobje. A hacž runje maju tucži druhdy wot Jana a jeho krutoſčze pſchecžiwow hėbi ſamemu mało na hėbi, dha jich tola Bóh nam napſchecžiwow ſa Janowy ſtutk trjeba, a mamy teho dla na wſchelake waſchnje přėda- rja pokuty pſchi naſ, kotryž ſe hwojim: to njeje prawje! naſ ſnje- mėrjuje a ſ roſpomnjecžu honi.

Dawamy hėbi tajke napominanja ſe wſchėm njemėrom, do ko- trehož naſ pſchėbadžuje, lubicž a čžerpimy bolocžiwne ranjenja ſarėſowazeho njecža wěrnoscže, derje nam! Tajke rany wóđža ſ ſahojenju pšches Khrjſtuſa. Duž njemińmy ſo Janowych po- kutnych přėdowanjom; pſchetož žadny drugi pucž ſ božu njeje, khiba pucž pokuty. Pšches pokutu ſ hnadže, pšches Jana ſ Ebóžni- kej — to je tón pucž, kotryž nam Bóh tež ſ tutym adventom poſaſuje. O derje, derje Tebi, mój luby ſerbſki čžitarjo, hyl- ſi ſ hwojemu czaſnemu a wėčžnemu ſbožu tónle pucž naſtupiť, ua kotrymž adventſta hweſba duſche wóđži ſ Bethlehemſtemu žłobikej!

F.

S adventſkeje harſy.

Hłóſ: Wulki profeta, ja ſ wutrobu žadam —.

Sedyn je ſ kralom, Immanuel knježi!
 Pſchecžiwni ržicže a roſčžėfajcže!
 Zion, kiž pſched nim na kolenach leži,
 Mėj pať něť wutrobne wolkchewjenje!
 Mėr je nam wotkaſať, wjeſela na doſčž,
 Žiwjenje wėčžne a jandželow radoſčž.

Sſyly najſbóžniſche, kralowſke, kwapne,
 S čžecženjom nětko tam poſbėhujcže
 Zehnjatko naſche to hwojate a kraſne,
 Wołajcže hromadže: wón, wón to je!
 Hlaj, w tutej jaſnoſčži ſacžmja ſo křony,
 A nohomaj jeho tu padaju tróny.

Sſyſchče, kať wołaja: mudroſčž, mőž, kraſnoſčž,
 Křwalbu, čžecž Bohu a jehnjecžu dam!
 Hdy bych tam tež byl, o wopuſchčž mje czaſnoſčž,
 Kospańcže, ſwjajſki, a puſchčžcže mje tam!
 Wuſlyſch mje, Knježe, ty luboſčž a ſtaľa!
 Wſchitko, ſchtož we mni je, khwalbu či dawa!

M. D.

Schto hodowny ſchtom wucži?

Kotry ſchtom je najrjeńſchi? Tak bu raſ hyla džečži pra- ſchana. Wſchelake ſchtomy ſo mjenowachu; jako pať jene džečžo wotmolwi: „hodowny ſchtom“, hnydom wſchė druhe pſchihłowowachu: „haj, haj, hodowny ſchtom; to je najrjeńſchi ſchtom!“

Čžeho dla dyrbi hodowny ſchtom najrjeńſchi ſchtom byčž? Kať mőžeſche ſo ſtačž, ſo je wón w naſchim ludu ſ tajkej čžecži pſchi- ſchol, tak ſo hėbi hodowny hwojedžen bjeſ hodowneho ſchtoma wjažy myhlicž njemóžemy? Kať pſchidže, ſo wón ſ tajkej mőžnej rėčžu ſ nam rėčžecž wė? —

Wón hwoj wjerſchť njebieſkam pſchiwobrocža. To wſchaf druhe ſchtomy w lėpju a ſahrodže tež čžinja; ale poſaſ, kotryž hodowny ſchtom dawa, je tola najlėpje roſhmicž. Čžim dale dele, čžim bóle ſo jeho halošy roſſchėrjeju. Njeje to wobraſ Božeho

kralestwa, na semi pschezo dale ƒo roschčerjazeŒo? Pschiruna džę ƒo teŒ hewaŒ njebieske kralestwo se shtomom, kotrehoŒ haŒoŒy ƒo nad zplęj semju rospšchesczeraju a w kotrychŒ dŒrbja ptaczata pod njebieskami wobhydlenje namafacz. Tajki shtom dŒrbi shtom Œohnowanja bycz, a haŒoŒy hodowneho shtoma wjedŒa wo tym powjedacz.

Seho haŒoŒy ƒu se ƒwęcŒkami wobtykane, kotreŒ ƒo hodowny ƒwjedŒen pala. Njebieske kralestwo njeje mŒŒne bjes radoŒcŒe, radoŒcŒ njeje mŒŒna bjes blyŒcŒa a jaŒnoŒcŒe, Œ kotrymajŒ ƒo ƒwęcŒko, na kotreŒ ƒmy wŒchędnje pokasani, pschęŒaha. CzęmnoŒcŒ a Œrudoba stej ƒo hromadu dacŒ dŒrbjaŒoj, dofelŒ bęŒchtej ŒbŒŒnoŒcŒ a jaŒnoŒcŒ wot węcŒnoŒcŒe w hromadŒe. Eswoje mjeno ma hodowny shtom wot teho, kotryŒ prajęŒche: „Œa ƒym ƒwęcŒko ƒwęcŒa!“ KaŒ je pschezo hiŒcŒe mroŒota na semi, hđŒęŒ RchryŒtuŒa nimaju, taŒ ƒryjęŒche priedy hacŒ w RchryŒtuŒu ƒwęcŒko ƒwęcŒa ŒhadŒęŒche, toŒta czma zŒke człowjeŒtwo, a hubjenŒtwo, pod kotrymŒ dŒrbjachu człowjeŒte wutrobny ŒdŒchowacz, bęŒche jeno ŒcŒęŒ wotŒuŒbnjenja wot ƒwęcŒka. NęcŒko dŒrbjęŒche ƒo nuŒy wobaracz. W czmowej noŒy bu pomoznik narodŒeny; a kaŒ ƒo BoŒu nŒŒ blyŒcŒazaza njebieska jaŒnoŒcŒ Œjewi, taŒ chŒe teŒ hodowny shtom, wjecŒor noweje BoŒeje noŒy ŒaŒwęcŒeny, w luboŒnej jaŒnoŒcŒi ŒtejecŒ.

HđŒęŒ paŒ ƒo ƒwęcŒko wupŒodzŒa, tam ŒbudŒuje ƒo teŒ czopŒota, a czopŒota wutrobny ręcŒa luboŒcŒ. Wo luboŒcŒi ƒwęcŒcŒi teho dla teŒ hodowny shtom, a we waŒchnju luboŒcŒe leŒi, Œo ƒo po jejnym wuleczu do wutrobny teŒ czopŒy doŒcŒ ŒaczumawŒch, doŒtatu luboŒcŒ dale wudŒęcŒcŒ. „TaŒ je BŒŒ ƒwęcŒ lubowaŒ, Œo je ƒwojeho Esyna do ƒwęcŒa daŒ“, taŒ nam Œ hodowneho shtoma napschęcŒiwo kŒincŒi. Rchudy a jako nahe dŒęcŒatko je EbŒŒnik pschichŒol a ƒwoju niŒkoŒcŒ wobŒhowaŒ hacŒ do ƒmjercŒe na ŒchŒiŒu. Ale taŒ ƒmy my pschęŒ jeha luboŒcŒ wobohaczęni, kaŒ dŒę teŒ wŒchitke darŒ, wot człowjeŒteje luboŒcŒe pod hodowny shtom kŒadŒene, halle pschęŒ to, Œo je ƒwęcŒko hodowneho shtoma wobŒwęcŒuje a je taŒ k daram BoŒeho dŒęcŒcŒa Œczini, ƒwoju najręcŒiŒchu ƒwjecŒiŒnu doŒtawaju!

Na haŒoŒach hodowneho shtoma wiŒaju jabŒuka, worjечи a druge pŒodny, zŒorowe tworŒy, hwęcŒdy a ŒchŒęcŒane kule. PŒŒd ŒakaŒaneho shtoma pŒŒnacŒa dobreho a Œeho bęŒche, kotryŒ pręcŒej człowjeŒtaj w paradizu k ƒwojemu ŒtaŒenju jęcŒęŒchtaj. PŒodny hodowneho shtoma paŒ wobŒwęcŒuju, Œo je pocŒęrpjena ŒchŒoda Œahojena. RŒŒde jabŒuko, na nim wiŒaze, je kulejte kaŒ naŒcha Œemja a ma teho dla Œemju wŒŒnamjenjecŒ, na kotreŒ je ƒo EbŒŒnik narodŒil. ZŒorowe tworŒy chŒedŒa prajęcŒ: woptajęcŒe a hladajęcŒe, taŒ dobroczimŒy tŒn RchęŒ a taŒ pŒŒdka jeha hnada je! A częho dla powiŒchamy worjечи na hodowny shtom? — KaŒ Œ worjечow, do Œemje pokŒŒenyŒch, nowe Œiwjenje wubima, nowe shtomny wuroŒtu, taŒ teŒ dŒrbimŒy my ƒo pschezo ŒaŒo k nowemu Œiwjenju ŒbudŒowacz dacŒ, w nowym Œiwjenju ŒhodŒicŒ, Œo mogli, hđŒy teŒ naŒ raŒ do Œemje poloŒa, junu ŒtancŒ k rjeniŒchemu byczu. RŒŒkate hwęcŒdy a ŒchŒęcŒane kule dopominaju naŒ na hwęcŒdy, kotreŒ w BoŒej noŒy na njeby Œejachu jako ƒwęcŒdy węcŒneje luboŒcŒe BoŒeje, ƒo na Œhudu hręcŒchnu Œemju taŒ bohaczę wulateje. Ale wŒchitko, wŒchitko dŒrbjęŒche ƒo blyŒcŒcŒicŒ a ŒybolicŒ, kaŒ tehdy w pręcŒej hodownej noŒy, taŒ dŒęŒka pschi nowym wrŒcŒenju hodownicŒki, w ƒwęcŒle hodowneho shtoma. Œenotliwe haŒoŒy a haŒŒŒki njedŒrbja ƒo wŒŒamoczene Œaczumacz; wŒcho jenotliwe ma pschęŒ nadobne drohi, po kotrychŒ mŒŒe luboŒcŒ ƒwoje jaŒne pucŒe ŒhodŒicŒ, Œjenoczene bycz.

A taŒ dŒa njech luboŒcŒ hiŒcŒcŒe to abo tamne k wudebjenju hodowneho shtoma pschidawa, jeno Œo ƒo nad hodownym shtomom BoŒe dŒęcŒo ƒame, nad hodownym wjęcŒelom hodowne ŒboŒe njeŒabudŒe. Œo ƒo to ŒtaŒo njeby, je horka na hodownym shtomje wulka hwęcŒda pschicŒinjena, Œo by na tu hwęcŒdu dopominaŒa, kotraŒ poboŒnym mudrym Œ raniŒcheho kraja pucŒ k Bethlehemschemu

Œlobitej pokasowawŒche; abo horkach Œteji jandŒel, na tamneho BoŒeho pŒŒla dopominazy, kotryŒ w ƒwjatej BoŒej noŒy poboŒnym paŒtyrjam narod ƒlubjeneho MęŒiaŒa pschipowjedawŒche. A ŒkŒncŒnje chŒe czę, kaŒ wjęcŒchŒ hodowneho shtoma, teŒ hiŒcŒcŒe delny dŒęŒ jeha ŒbŒŒka k ŒbudŒenju ƒkŒucŒicŒ. ŒbŒŒamy tčŒi po ŒwucŒenym waŒchnju w drjewjanym ŒchŒiŒu, ƒŒre drjewo w ƒuchim, kaŒ budŒiŒche Œ njeho wuroŒtko. Œ węcŒy do RchryŒtuŒowego ŒchŒiŒa dŒrbi tebi węcŒa do ŒeŒuŒowego ŒbŒŒneho naroda wuroŒcŒ a to Œohnowanje wuŒhadŒęcŒ, kotreŒ chŒe czę hodowny ƒwjedŒen wobradŒicŒ.

F.

Schto je węcŒa.

ChŒęcŒe-li to wjedŒęcŒ, lubi czitarjo, dŒa dajęcŒ ƒebi jo wot mreŒjazeŒo Œndijanarja prajęcŒ. WŒn bęŒche jara Œary muŒ, pschi ƒamym 70 lęcŒ Œary, kotryŒ bęŒche hiŒcŒcŒe we ƒwojej Œtarobje nje-roŒom pschibŒiŒtwa pŒŒnaŒ a do ŒeŒuŒa węcŒicŒ nawuŒnyŒ. Na praŒchenje miŒionara, hacŒ je na ƒmjercŒ pschihotowanŒ, wotmolwi wŒn: „Œa Œteju pschęd njebieskimi durjemi a czakam. Œ tutym ƒwęcŒom ƒym hotowŒ.“

„Ale njebojiŒch ƒo“, ƒo miŒionar dale praŒchęŒche, „Œo tŒn RchęŒ ŒeŒuŒ tebe tola ŒkŒncŒnje njeŒchimoŒmje? A Œchto potom?“

„Schto?“ ŒawŒla Œary a Œ mŒodoŒtnej moŒu ƒo we ƒwojim kŒŒu pokŒny, „mje njeŒchijęcŒ? Œa budu jeha twjerdŒe dŒerŒęcŒ a njeŒuŒchęcŒicŒ. Hđy by mje ŒaŒtorčŒicŒ chŒŒl, bych jeha noŒy wŒpschijaŒ a pschęd nim leŒaŒ, ale jeha njeŒuŒchęcŒil. Œa budu jemu prajęcŒ: NjejŒy ty do ƒwęcŒa pschichŒol, mje wŒtacŒ a ŒbŒŒneho czinicŒ? Na kŒho drugeho mohŒ ƒo ŒpuŒchęcŒęcŒ, hacŒ na tebe? HđŒe dŒrbjaŒ ƒo wobrocŒicŒ? NjejŒym ja hręcŒnik? A njejŒy ty EbŒŒnik hręcŒnikow? NęcŒ, luby EbŒŒniko, ja tebe njeŒuŒchęcŒu. Ty dŒrbijŒch mje ŒbŒŒneho czinicŒ.“

ŒprŒŒny ƒo ŒaŒo lehnŒy a ruŒy pschęŒ ŒchŒiŒ na wutrobu pokŒimŒchi hiŒcŒcŒe junŒrŒcŒ praję: „NęcŒ, ja tebe njeŒuŒchęcŒu.“ To je węcŒa.

WŒchelake Œ bliŒka a Œ daloka.

— SchtŒwęcŒ 7. dezembra dŒopŒdnja w 10 hodŒ. wotmęcŒ ƒo hŒowna konferenza ƒerbŒkich ewangelŒkich duchownych w MacŒicŒanym Domje. Œeje pschędŒŒnda, RchęŒ ŒaraŒ MroŒŒal-HrodŒiŒchęcŒanŒki, w częŒcŒaznyŒch pŒowach na nęcŒduŒcheho ƒobuŒtawo konferenzu, njedawno ŒemrjeteŒo k Œararja dr. RencŒa-WjeleczanŒteho ŒpominaŒche. Konferenza wobŒŒamŒny, Œo ma ƒo pschidawŒ ludownych ŒpęcŒow, kotreŒ maja ƒerbŒŒe ŒpęcŒawŒŒe w pschichodnym czŒŒu doŒtacŒ (po pschikŒadŒe nęcŒiŒch), Œ nakladom ƒerbŒŒeje konferenzu wudacz. Œa ŒhęcŒluŒche mŒŒa ƒo teŒ druge wŒacz, hacŒ ƒu w nęcŒim pschidawŒku, jenoŒ ƒo ƒu rjane. WjęcŒele bęŒche Œa konferenzu, Œo bęŒche petizija ŒaŒiŒch ŒŒerbow, podpŒŒana wot wjazŒy hacŒ 9000 ŒŒerbow, kotraŒ bęcŒ na to wotmŒŒlena, Œo by ƒo Œynoda Œa ŒaŒhowanje ƒwjedŒenja 3 kralow, jako wŒŒebity ƒwjedŒen, wot wŒŒchnoŒcŒe ŒchŒitanŒy, wuprajila, na ŒynodŒe Œ wuŒpęcŒom kŒŒonowana byla. Njеч ƒerbŒki lud ƒwoju dŒakownoŒcŒ Œa to teŒ w prawej darniwoŒcŒi pschi kolekcŒe na ŒŒjoch kralow Œa pohanow wopokŒa! — ŒŒerbŒka konferenza, podlęcŒŒenje pacŒęcŒŒeje wucŒby k roŒwucŒenju naŒcheje mŒodŒiny Œa wulŒy nuŒne ŒpŒŒnawŒŒchi, jenotliwym duchownym nakladŒe, Œo bychu ƒebi roŒpominali, taŒ bychu w ƒwojej wŒŒadŒe mogli na najlęcŒje w pschichodnej Œymje pacŒęcŒŒu wucŒbu Œa dwaj lęcŒnikaj (7. a 8. ŒchulŒte lęcŒo) pschewjęcŒ. — ŒŒerbŒka biblija a ƒerbŒki nowy ŒaŒŒi Œteji ƒo po wobŒamŒnjenju pokŒednjeye konferenzu wo wjele potuŒiŒchŒicŒej, taŒ Œo ŒaŒŒe hŒowne bibliŒŒe towarŒtŒwo wjele wopora na tutej kniŒy waŒi. Njеч ƒo teho dla teŒ wot lubnyŒ ŒŒerbow prawje bohaczę kupujetej, ƒnawo hiŒo jako BoŒŒobŒęcŒowŒy dar abo jako dar Œe konfirmaziji. — MŒiŒionŒki ƒwjedŒen wotmęcŒe ƒo w pschichodnym lęcŒe w MŒichalŒkej wŒŒadŒe w BudyŒchŒinje, ƒwjedŒen Œa ŒuŒŒkowne miŒionŒtŒwo nadŒŒijomnje w MjęcŒwaczŒide. — KaŒ bęcŒ ƒo konferenza Œ modlitwu ŒapoczŒala, taŒ teŒ ƒo Œ modlitwu ŒkŒncŒi. Njеч BŒŒ tŒn RchęŒ wobŒamŒnjenjam konferenzu teŒ ŒpęcŒŒne wuwjedŒenje a bohate Œohnowanje da!

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoju mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći kbmana
Žiwn osć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će
F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždj kobotu w Šmolerjez knihćizšćěrnj w Budyšćinje a je tam ša šćhwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostać.

4. njedžela adventa.

1. Jana 1, 1—4.

A čěseći wyšokěho knjesa bu něhdy někačka šwje-
cziŋna i pnyšnej hošćinu wuhotowana. Pšichoty běchu
dokonjane, hošćo šo šhromadžichu, ale — tón, kotremuž
šwjedžen pláčěšće, njepšchindže. Njebě zly šwjedžen bjes
rosomneje pšichizny, hdyž hlowna wošoba pobrachowašće?
Podobnje steji w tak někotrym domje se šwjeczenjom hodom-
neho šwjedženja. Wšchelakore pšichoty šo činja, dary šo
wušwola, božodžěšćowu šćtom šo wupnyšči a šašwěći,
ale tón tu njeje, ke kotrehož čěseći šo hody šwjecza. Duž
je w tajkim domje runje tak, kaž hdyž židži hody šwjecza.
Woni šebi tež mjes šobu dary wudžěluja, šamo šćtom
šašwěćuju, ale čěho dla to činja, wo tym njewjedza šebi
žaneho wotmolwenja dacž. Jeliso našć Šbóžnik t nam
na šwjedžen njepšchindže, šo by jón i nami šobu šwjeczil,
šo wšćho hodomne wješele bóršy pominje. Wono šo wob-
šwětlěnj měšta runa, kotrež we šwěćazaj pnyšćnosći šo
blyšćěći, ale bóršy po tym kaž morwe, bjes šwěćla a
žiwjenja, tam leži. Šwjedženšće šwješelenje žaneho traj-
neho wužitka a žohnowanja njefawostaji, žanyh mozow ša
dalšće žiwjenje w naš njefbudži, nawopak: je šwjedžen šo
minyl, potom prošćnota žiwjenja šo čim bóle šačjuwa.
Teho dla šměny tola džěńka wo najlěpšćim hodomnym
daru rěćěć, kotryž žanemu njedyrbi pobrachowacž: to je
ta šbóžna hodomna powjescž, kotraž hižom na 19
lěšćotkow pšćes šćšesćizjanšćwo kłinczi a šo hišćěće džěńka

tak móžnje na wutrobach wobšwěćěć, kaž w tamnej nožy,
jako jandžel pastyrjam pšćhipowjedawšće: Wam je šo džěńka
Šbóžnik narodžil. Jan nam wopšćijecze, wěšćosć a plód
tuteje hodomneje powjescze bliže rošćtaja.

1. Kač wona rěka? „Šćto wot špocžatka bě, šćtož
šmy šlyšćeli, wot šćłowa žiwjenja, to my wam pšćhipo-
wjedamy.“ Šćwjaty japosććol našće wošo do šady hacž
do hlubiny wěćnosćě šćložuje. Tam je Bóh Wóćz radu
lubosćě wobšamćnył, šwojeho jenicžćeho narodženeho Šćyna
t wumožěnjju čćłowjekow dacž. Jako bě čzaš dopjelny, Bóh
šwojeho Šćyna na tutu šemju pošćla: Toh' Wóćza Šćyn,
Bóh wyšćoki, jedyn hošćć bě na šemi a wjedže naš
i toh' hubjenšćwa do njebjesćeho wješćela, Šćyrieleis (67, 5).
Někotremužćuli šda šo twjerde šćłowo być, šo dyrbi šemja,
na kotrež šmy žiwi, měšćno hubjenšćwa być. A tola,
njeje wona čćěmny dol a měšćno šćylšow? Šćdžěććuli kš-
džimy abo šćejimy, wšćhudžom naš wodyh šćmjercze wob-
dawa. Kóždj džěń šebi nowe, bolosćne wopory i našćeje
šćjedžišny žada, i kóžděj krocžělu temu wotomitej bliže
pšćchindžemy, hdyž tež wo naš pláčći: Kóšćaž domej,
šćmjercž čće žada. A hdy by tuto čćěłne wumrjecze ta
jenicžćka čćěža byla, kotraž tak čćěžćo nad nami leži! Wjele
hóřšća je tola ta duchowna šćmjercž, kotrež šmy wšććizny
i pšććirodženja podććižćeni. Šććto tute puta rošćama?
šććto tutu čćěžu i naš wotwali? Ani mudrosćć Šćgipćežćanow
ani wustojnosćć Šćriććow ani móž Romjanow njemóžšće
to dokonjecž. Šćalle jako bě šo Boži Šćyn čćłowjek šććinił,
a wošćředž čćłowjěšćwa šo šćewil, móžšće ta šćbóžna po-

wjesć do śweta wuńc: To žiwjenje je šo šjewiło. Wjesel šo, khuda człowsta duscha, ty dyrbišch žiwa być! To džeczó, kotrež w žlobje w Bethlehemje ležesche, je tež sa twoje lěpsche s Wótza klina do nascheje niskošće dele stupiło, šo by psches šwoje čerpijenje a wumrjecze cze s Wótzom wujednało a tón horjestanjeny je czi móž noweho žiwjenja pschinješl, w kotrymž móžesch hrěch pschewinyč a psches stróžele šmjercze k wěcznej a šbóžnej dokonjanošći pscheńc.

2. Sawěrnje troštapoľna powjesć! Ale je dha tež wěrna? Šměmy k njej s žylej wutrobu dowěrjenje měč? Jan naš na to pokaze, šo je hodowna powjesć tež wěšće wobšwědčena: „Šhtož šmy šlyšeli, šhtož s našchimaj woczomaj šmy widželi, šhtož šmy wohladowali a šhtož stej naschej ruzy womašalej, to wam pschpowjedamy.“ Tak móže jeno muž pišacž, kiž je šebi šwojeje wězy žyle wěšty. A tajzy běchu czi japoschtoli. Še rta šwojeho mišchtra šu woni šłowa žiwjenja šlyšeli a w jeho skutkach šu woni móž žiwjenja widželi, kotraž khorych wustrowi a morwyh šbudži. Woni šu šwojeho horjestanjeneho Anjesa šameho pschekrašnjeneho widželi. Še wěrje do tuteho žiweho Šbóžnika a w nadžiji na jeho šlubjenje: Ša šym živy a wy budžecze tež živi, šu woni sa jeho ewangelion šwědčili, wojowali a čerpiš hacž do šmjercze. Njeje jich šwědčenje wěry hódne? Abó chzesch ty k tym wjazy dowěrjenja měč, kotřiž pospytuja, šwědčenje Šesuwych wuczobnikow se wschelatorym dwělom wošlabić a kotrymž je Šesufš Khrystuš niz šerschta žiwjenja, kotryž pola Wótza bē, ale jeno mudry a pobožny wučer? Wo- hľadaj tola na wulku šyłu wěrjazych šwědkow se wschitkich čašow a ludow, kaš šu s našonjenjom šwojeho žiwjenja k temu wušnacžu pschischli: Bóh je šjewjeny w čěle! D žórlo miłosće! o nowe we šwěcze! To džeczó narodžene je Wótž a šerschta šam, k Šbóžnikej wušwolene, cze lubje powitam. Šesu, budž s nami (625, 2)! Tež s naš budže kóždy, kotryž se šwojej wěru do Šbóžnika špawnje a šwěrnje mēni, wušnacž dyrbjecž: W Šesufu šym to žiwjenje namakaš. Bjes njeho bēch bjes wschitkeho wopravdžiteho wjesela a mēra. Šo tym paš, šo šym šo k njemu wobrocžil, šmēm šacžucž, šo wón mojej duschi trošcht, wodacže hrěchow, móž k nowemu žiwjenju a nadžiju wěczneho žiwjenja pschinješe. Šhtož je to šhonil a je šwojeje wěry šebi wěšty, tón džerž, šhtož ma, tež w čěm-nych čašach špntowanja. Šhtož paš wo šłowe žiwjenja se šwojeho našonjenja hišcže nicžo njewē, tón tola w tutych šwjedženškich dnjach šapocžn šebi tu wěrnoscž rošpominacž: To šłowo ščini šo čělo a bydlešche mješ nami, a my widžichmy jeho krašnosć, jako jenicžkeho narodženeho Šsyna wot Wótza, polne hnady a prawdy. Čzim šwěrnišcho to činimy, čzim jašnišcho pošnajemy, šo je s džiwom w Bethlehemje šwětej šo wopravdže žiwjenje šjewiło.

3. Namaka tuta šbóžna hodowna powjesć w tutych šwjedženškich dnjach wjeselny wothlōš w našich wutrobach, dha tež jeje žohnowany plōd njewuwostanje. „To wam pschpowjedamy, šo byšcže wy tež s nami towarštwō mēli, a nasche towarštwō paš bylo s Wótzom a s jeho Šsynom, Šesufom Khrystušom.“ Šo bu jeho Šsyn człowješ, w tym je wulki Bóh šo człowještwu bližil. Šhtož nětko pschpowjedanju wo Khrystušu wucho a wutrobu wotewri, psched Šbóžnikom šo w modlitwje pokorja a šo jemu sa štajne wobšwědčēštwō pschepoda, tón ma towarštwō se Šsynom a psches Šsyna tež s Wótzom, a to je tón pučž

k polnej wjeselosczi. Abó šcho móže nam šchodžicž, hdyž je našch njebjeski Wótž s nami? Še Bóh sa naš, šcho móže pschecžiwō nam być? Šebicžiwny, šwětnje smyšleny człowješ wschaš šwoje šbože najradšcho šam sa šo šchowa; wěrnny šchescžijan paš chžyl to šbože, kotrež je šo jemu dostało, rad wschitkim šdželicž, wschitkich k Šbóžnikowemu žlobej dowjesć a s nimi šwjast wěry a luboscže ščiničž, na kotrymž šo Anjesowe šłowo dopjelnja: Šo bychu wschitzy jene byli, runje jako ty, Wótče, we mni šy a ja w tebi.

A woporej czi, Šesu, podam
Žyłu šwoju wutrobu;
Wobnow ty ju k dobrym plōdam,
Wodž ju k šebi psches wěru.
Wěra njech paš džělawa
Wěrnny luboscž pokaja,
Kiž šo k Bohu, k bratram hori
A wschē njeprawdoscže mori.
Šamješ.

M. w Hr.

Twój kral šo bliži!

Twój kral šo bliži, šchescžano,
D wotewr dom šwój jemu!
Šón šhotuj čžiste bydleńcžko
A šawrjej hrěchej wschemu;
Tež s wěnzami a palmami
Njech wón šo rjenje wudebi
Ša hošča wyšokoho.

Twój kral šo bliži, šchescžano,
D wotewr wucho jemu!
Wón šhlēb ma šłowa Božeho,
Duž šhwataj hlōdny k njemu;
Kiž pučž je, wěrnoscž, žiwjenje
A šchemi s wodu wěcznosće,
Š tym dži na čerstwu paštwu!

Twój kral šo bliži, šchescžano,
D wotewr rōt šwój jemu!
Ššwědč sa njeho, džerž, pošnaj šo
Še kralej njebjeskwemu;
Wón nochze žanu pošojcžnosć,
Wón žada wěrnny pobožnosć,
Kiž wyšta: hošanna!

Twój kral šo bliži, šchescžano,
D wotewr duschu jemu!
Hdyž staroscž, horjo, hubjenštwō
Čže tyšchi, dha dži k njemu;
Wón wotpočžinš a pošoj je,
Š nim wutroba tu k mēru dže,
Še čašnje, wěcznje šbóžna!

K. A. Fiedler.

Rošrěčžowanje dusche s Božim džěščom.

Šako bēšche šhěžorka Šelena na tym mēšče, hdyž je šo Šbóžnik narodžil, rjanu žyrkej natwaricž baša, šo tam štarý žyrčwinny wučer Šieronny mus šašydli. Šón, pschi njej do wyšokoho šastojnštwā pošowaný, džesche:

„Njewšmicže mje wot Šesufoweho žlobika; mi njeje nišdže lěpje. Šdžež je mi Bóh šwojeho Šsyna s njebjēš baš, wottal chžu

tež jemu swoju duschu do njebja pobjlacž.“ We wysokej starobje wón pišče: Tak husto hač na tole městno hladam, šo moja duscha i Božim džěščom rosrěčuje. Sa praju: „Ach, knježe Jezu, kak hubjenje ležiš tam dla mojeje sbóžnosće! kak móžu či to sa-
placžić?“ Na to šlyšchu džěčžo wotmolwicž: „Sa ničžo nježadam. Spěwaj ty: Čžescž budž Bohu we wysokejšči, a daj šebi to lubićž; ja čžu hišče wjele hubjenschi byčž na wolijowej horje a na šwjatym šchižu.“ Sa rěčžu dale: „Ty lube džěčžatko, dyrbi či něščto dacz, či wšcho šwoje šloto dam.“ Džěčžatko šnapšchecžiw: „Wščaš stej njebjo a semja mojeje, moje je wšcho šlěboro a šloto, ja ničžo njepotrjebam; daj jo šhubym ludžom, dha jo wošmu jako mi šamemu date.“ Sa rjeknu: „To wščaš čžu rad čžinicž, čžyž pak tež tebi něščto dacz, tola dyrbi se šrudobu wumrjecž.“ Duž šlyšchu wotmolwjjenje: „Čžesč tak rad dawacz, dha daj mi šwój hrěch, šwoje šwědomje a šatamanštwo.“ Sa šo prascham: „Ščto dha čžesč i tym čžinicž?“ Džěčžo wotmolwja: „Sa čžu jo na šwoje ramjo wšacz; to dyrbi moje knjejštwo a mój krašny škutk byčž, kaž je Šesajáš prajił: šotrehož knjejštwo je na jeho ramjenju.“ Duž šapoczach horžo placz, prajizž: „D džěčžatko, luby Jezušo, kak šy ty mi wutrobu hnuł! Sa šebi myšlach, šo čžesč měčž, ščtož mam dobreho; ty pak žadaš, ščtož mam šleho. Wšmi, ščtož je moje, daj mi, ščtož je tvoje, dha šym wšchón hrěch wotbył a wěčžneho žiwjenja wěšty!“

F.

Boža nóz.

D šwjata nóz! ty šašo čžiče bližišč
Šso šwětej i jandželštimi šchidkami;
Budž džaknje postrowjena i psalmami,
Šo Božu miłoscž i nowa i semi nižišč.

Ty šbóžnu radošč dušcham i njebja čžecžesč,
Še i bethlehemškim šwětkom wohrjewošč;
Ty w hrodach, w hětach lubošč wušywašč
A palmny měra čžłowškim džěčžom plecžesč.

Šaj, njebjo nad semju ty wotankujesč,
Šo nad nej klineža hymny jandželšte;
Naš šhoršč hojšč, i trošchtom wotšchewujesč.

Duž, šwědko nješkončnej hnadny, witaj!
Nam, hwěšda šalemška, šwěčž do dušče
A žohnowana hodownička šwitaj!

K. A. Fiedler.

Patoržiza šamotneju.

W šadnym twarjenju bydli do dwora won wučerška wudowa Šchimankowa se šwojej džowku. Wona nošy módru brylu, dokelž ma jara škabej wocži. Džowka je lešna knježnička, něhdže dwanačže lět stara, jara pilna hač do nožy a pschi tym pózcžywa a pobožna. Štwa, w šotrežž wonej pschewyatej, leži w pschisemju; pschetož wysoke šchody šu tej žonje, kiž bě hač dotal na wšy bydliła, wulžy wobčěžne. Ša to pak je tež wuhlad do čžemneho, pschezo wložneho dwora čžim hubjenschi. W šjoch hodžinach dyrbi šo hižom lampa šwěčžić, pschetož Madleńka je wušchimarčka bělnych tlaninow. Wonej tu lědma lěto bydlitej, a to šu přenje hody po nanowej šmjercži. Dženka je patoržiza. Madleńka šedži wot ranja kaž pschilowana nad šwojim šchiplatym džělom škonjena: šmyčł na šmyčł wona ryncžtuje a kwětki i šopješčkam rjaduje; hač do šchescžich hodžin ma džělo hotowe byčž. Džs a džs wona šhwatnje na won a nutš šhodžazu macž pohladny, ale jeno šo by jej wješele šmējaze woblicžžo potašala, potom jehla šašo lecži.

Š wěžow pomału pjecz bije, šwjatocžne šwonjenje hodownych šwonow šo špoczina. Šsu to krašne šwony i Šětroweje žyrkwe, tak polnje, tak harmonišžy klinežaze, kaž šynti i njebješke domišny.

„D macži, je to rjenje! Šak je luby Bóh tola hnadny, šo namaj tón luby šwjedžen do naju šomorke šwonicz dawa!“

„Ach haj, džěčžo, to wščaš je rjenje,“ wotmolwi macž, „ale našče wješne šwony běchu tola hišče rjenišče! A kak wulžy wažne běšče nanej hodowne šwonjenje! Wěšch hišče, kak wón tehdy i šararjež štarym Šurjom na wěžu šrocžesče, a kak wonaj to potom tak šwjatocžnje čžinjeschtaj a šebi čžapku šejmašchtaj, ružy štyknjšchtaj a šo modleşchtaj?“ —

Madleńka i hlomu šwony, nad šwojim džělom čžišče placzšče a pschistaji: „Sa šym pschezo šobu była a šym nanej trubku džeržala, a hdyž na pošledku wulki šwón hišče tak hlubošo do-
bórcžesče, potom rjekny nan žyle pomału: „Čžescž budž Bohu we wysokejšči, mēr na semi a čžłowjekam dobre špodobanje!“ a šararjež štary Šurij rjekny hamjen! Ach haj, macži, ty mašch prawje, to běšče hišče wjele rjenišcho!“

Nětko je na poš šchescžich! Madleńka je hotowa. Macž je mješ tym blotowe želežko horže ščiniła, ručže je wumješšte džělo blotowane, šručž róžobarbneje židžaneje papjery poššunjene, a macž dyrbi škutk šwojeje džowki trochu wobdžiwacz. Ale ta šdychnužy pschistaji: „Ach tvojej wocži, džěčžo, tvojej lubej wocži, a ščto dha wjele ša to doštanješč?“

Madleńka je šo šwój mantł wodžela, šebi čžapku, i šožuchom wobrubjenu, na šwoje běle plecžene wopušče štajiła a radoščiwje šhladowošče: „Ščto ja doštanu, mamicžka? Mů, dwaj twjerdaj, šwětkaj tolerjej, abo čžemoj prajicž: Šchěšč žylych hriwnow! Š tymaj šmój derje žiwěj hačž po nowym lěčže, a ja či tež hišče něščto i Božemu džěščžu kupju!“ A i tym bě wona kaž blyšł i durjemi won. Macž čžyšče jej hišče něščto pschivolacz, tola to běšče pschepošdže. Nětko wona i šhwatkom škomodu wotewri a i njeje štary rjany šamaštowny rub wuwša, šotryž bě hišče wot jejneje wofki. Do njeho bě wutkany žlobil i džěščom a Marju i Šosešom, wol a wóšlatko; a nad tym šmahowošče šo bant i napišmom: „Tak je Bóh šwět lubował!“

Tónle rub wona na šlido wupšchestrje. Šotom pschiješe dwaj šwětkaj mošasnaj šwěčžnikaj, a pošoži mješ njeju šloty šchizž wot štareho džěla. Wona běšče jón wot šwojeho njebočžičžeho mužja na šwašnym dnju doštala a jón nětko ša nowy šomoczany bant pschitwjedžila. To dyrbjesče Madleńžny hodowny dar byčž. Tež šaleť i jabłukami a worječhami wona hišče pschistaji.

Nětko bě wšcho naprawjene; wona šo pscheghdny, na džow-
čžicžku čžakawšchi, a jejnej ružy ležeschtej štyknjenej w kline. Šań-
dženoscž a pschichod psched jejnej duschu nimo džěščtej; tak tyšch-
nosčžepolne pak tež myšle běchu, napošledku šo wone tola w tej jenej šmėrowachu: „Bóh je nam šwojeho Ššyna wobradžil, šaha by wón tež nječal i nim wščitko nam hnadnje dacz?“

Tu wona džě! Šaj, to je Madleńka. Wulki paket ma poš pažu a mantłkowaj dyščaczłaj běšchtaj tak pošnaj, šo bě wšča šumpata. Macž jej durje wotewrja a šwjatocžnje praji: „Wješele hody daj namaj Bóh hromadže!“ „Šamjen, hamjen, moja mamicžka!“ wotmolwja holicžžo i blyščezajmaj woczomaj. Ale nětko padatej tutej wocži na šlido. Ščto to je? — „D macžerka, ščto šy ty čžiniła! Tvoj šwašny šchizž! Móžu ja to pschijecž?“ A šlyšy šybolachu šo jej w šašnymaj woczomaj. Ale macž jej šchizž wokoło šchije šwajša a ju wokošča.

„Takle, mamicžka, nětko džesč ty na šhwilku won a wobštaráš wjecžer! Ša mam tudy tež hišče čžinicž!“ Na to wona wupašuje, najpředny wobraš w šlotym wobłuku, šotryž lubu štary wješnu žyrkej pschedštaja. Madleńka je ju w lěčže šama šnamjenila a

nětko s rjanyh wobluhom wuhotowacž dała. Tu delka, pschi wotewrjenych wěžinych durjach, steji na murju složena nanowa trubka; wón je so runje horje podal k njedželstemu swonjenju. Wobraš wona prawje do brjedža staja, potom pschiindu hiščeže brune hodowne poprijanzh a por czoplych rufajzow. Nětko je hotowe! Madleńka wotewrja durje, a maczerne sbožowne hladh pscheclecza wobradženje. Wobej kedžitej dolho do myšlow ponórjenej pschi napohládže stareje wješneje zyrkwje, a Madleńka praji šwjatocznje, kaž njebohi nan: „Čžescž budž Bohu we wyškolosći, měr na semi a człowjekam dobre spodobanje!“ a macž kaž fararjez stary Surij hamjeń!

Hodowniczka.

Tať je Bóh lubowať hrěšchnu tu semju a khudu,
So je jej Sbožnika póbkať, so šmilil na ludu;

Boža ta nóz
Pšchewinje škaženja móž,
Wěrjazh njepschińdu k šudu.

Rhwalbu, čžescž Bohu tam k pastyrjam jandželow šyła
Nad našchim sbožom tež wješela pojda a spěwa:

Spodobanje
Wot Boha s wyškolosče,
Boži měr, hnada wam kčžewa.

Spěwajče šobu, wy sachodneť semine džěczi!
Njebjeska lubosč k wam dele so s Rhrystušom šwěczi;

Njebješa so
Wottamknu šabliščezujó,
Šwěcža so tróneť a hěczi.

S šhěrlušchom wyškolim Rnješa a Sbožnika witaj,
Džakowna semja, a rjenišcheť šwětkosčzi šwitaj,

W Bethlehemi
W žlobitu džěcžatko spi,
Lubosč a hnada tam špitaj.

Handrij Zejleť.

Najrjeńšcha pycha.

Wošebna Romška knjeni Kornelija mějesche ras pschecželnizu na wopyče, kotraž so rad, dofelž poklada we wutrobje njemějesche, se šomotom a drugeť pychu debjesche. Wona Korneliji s džěcžazym wješelom a se žonjazej hordosčzu šwoju pychu — škoto, parole a drohe šamjenje — pokazowasche a so na to jednorje šwobleštanu Korneliju woprašča: „Šhto je twoja najlubšcha pycha?“ Kornelija wuńdže won, šawoła šwojeju hólzow a jeju pschecželnizh s tymi šlowami pschedštaji: „To je moja pycha!“ Njeweńno, rjana pycha, na kotruž móže niž jeno sbožowna macž, ale tež džakowny wótžny krať hordh bheč, hdyž bhwaju džěczi, šhtož buschtaj něhdy taj dwaj Romjanaj — hordosčž doma a podpjera štata?

Šhto je twoja pycha, luba macži? S wjele wjetšchim prawom dyrbišch na šwoje džěczi pokazujó wotmolwicž: Še na semi drohotnišcheho poklada hacž tón, wo kotrymž 1. Jana 3, 1. šwědczi? A je se šarschich hiščeže wjetšchich pokladow, hacž jich džěczi, kiž šu psches šchčženizu Rnješowe droho wukupjene wobšedžeństwo wumóžene džěczi Bože, kotrychž je njebjeske kralestwo? Šdžež šu wone šhromadžene, woprawdže tam je šwjata semja, a se šwjateť bojósčzu dyrbjal šchescžijan, wošebje pak nan a maczer na to měštno štipicž. Škomuž wone šwjate njěšku, tón lubosčže došč njěsměje, je pošbėhnyčž a džeržecž, hladacž a woczahnyčž, kaž so šlušča a kaž je wužitne k jich šbožu, k šbožu šwóšbneho žiwjenja, k šbožu luda a wótžneho kraja.

Kajke šhutne napominanje ša nanowške a maczerne wutroby je hižom nowonarodžene džěcžatko, a šak wažne to je, hdyž jo nowej ruzh přeni krocž wopšchijateť, hdyž štaj šebi šarscheť šwojich šwjatych a čžěžkich pschišlušchnosčzow napšchecžiwó tutemu dareť Božemu wědomnaj, kotryž tola na Božej wazh wjazh płaczi hacž wšhitke poklady a dobytki šwěta! A šawěrnje, hdy bhchu šchescžijanšh šarschi ženje šabheč njechali, so jich džěcžo jim njěšlušča, ale Bohu a nuts do njebjeskeho kralestwa, so šu jim jeno požčžene a wostajene k dopjelńnenju šhutnych šarschischich pschišlušchnosčzow, woni bhchu tež se šwjateť šhutnosčzu a s wulkej radoščzu tajki wulžh jara wažny poklad hajili a hladali, niž kaž hraťtu abo domjazeho pschiboha, ale se šwjateť šwědomliwosčzu šebi wědomni teho šlowa se šwjateho pišma: „Šhtóž šwojeho pruta lutuje, hidži šwojeho šyna“, šady kotrehož to druge šlowo se rta Šesufa šteji: „Paš moje jehnjata!“ Ale šelto maczerjom dyrbjalo so dženska šady tamneje šdobneje pošhanki šhowacž, hdyž dyrbjale šwoje poklady pokazacž a dyrbjale šebi na džěczi se šhšami pomhšlicž, dofelž njěšku nišoho hordosčž, ale kóždeho štrach; dofelž njěšku nišomu podpjera, ale hušto šwojim šahe šemrjetym šarschim hósčž k jich šachčžej! Wy lubi šarschi, njeporadžene džěcžo wafche s čžěžkej próžu šašlužene pjenješh pschecžini a šawšhnty njedošahnu a wutroba čže so puknyčž. Wěrcže to tola, kiž jo hiščeže našhoni njěšče, džěczi pak wokoło šebje widžicže, nad kotrymiž šče šnano hižom dołho wšchu móž šhubili.

S wotkal pschińdže, so je nětko mlodosčž, kotraž bėšche něhdy našcha nadžija, štrach našcheho pschichoda? Wšchelake je so wo našchim lěštotku prajiť — to mohło so tež wo nim prajicž, so je lěštotk, w kotrymž so wšhitko na šlowu štaja — tež šchtwórtka šajnja, hdyž štari pošlušchaja a mlodži porucžejja.

Šošlušchnosčž we šwjateť bohabojoščzi šama je žórko wšcheho žohnowanja ša woczehńenje, wo kotrymž Šeremiaš 35. powucžazh štam pišche. Šdžež šu hiščeže tajke džěczi, so tež žohnowanje wot horka na nje wulimo, kotrež je w 18. a 19. šhtucžžy ša wěcžne čžabš šlubjene. Šotom móža šašo sbožowne maczerje s hordosčzu a radoščzu na šwoje džěczi pokazowacž, hdyž so jich šhtó ša pokazami prasča, a s dobrým šwědomńjom prajicž: „To šu moje poklady!“ kaž našcha lubowana šhěžorka, kiž so Korneliji runa, hdyž praji: „Wot wšhitkeho, šhtož je mi Bóh lubeho a dobreho wopokasať, šu mi moje džěczi najlubšche. Wšhitko druge dyrbju šašo wotedacž, moje džěczi pak móžu, kaž so nadžijam, so mnu šobu do njebješ wšacž.“

S.

Wšchelake s bliska a s daloka.

— S Budestez. S radoščzu so nješ nami wšchudže w bližšcheť a dalscheť wokolinje ta powješčž wita, so Budescžanske šerbške towarštno „Lubin“ na šfecži džěń hodom wječžor s dypšom 8 hodžin w Vogtez šali wulki šwóšbny šerbški wječžor ša wšchěch šwěrných Šserbow wuhotuje, kiž šwoju rěčž šebi waža a šwoje Šserbstwo lubuja. Škóždy šprawny, pschistožny Šserb je wutrobnje witaný. Šastup je žhle tuni, so tež najšhudschi njebh šadže-wany bhł.

Šserbške špěwy budža so špěwacž, narodne šlowa k nam šo rěčžecž, na jewiščezu budže so šerbške džiwadko hracž, šhtož šo tu lětdžekatki dołho wjazh štalo njeje. Duž pschińdžčeť s bliska a s daloka, džělaczerjo a hospodarjo, štari a mlodži, žónške a mužžy. Šjednocžny šo! Šahóšny šo ša Šserbow rěčž a mjeno! Šašhowajmy džěcžom a džěcžidžěcžom šubla, kiž je nam Bóh dať! Šbudžmy šo k nowej lubosčzi, šwěrnosčzi a pobožnosčzi! Šotom štrošchnje do pschichoda! Šotom:

Tracž budže Šserbstwo, šawostacž!

— Bibliški pučžniť na nowe lěto je wušchol. Wón lěťka šwój 50lětný jubileť šwječzi. Šestajal je jón šašo pschecželnimje knješ šarar Šróšal w Budyšchinku. Šsobuššawý knihowneho towarštna jón darmo doštanu. Ša druhich je płacžišna 15 pj.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebies mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždý sobotu w Smolerjez knihicizichczěrní w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Njedžela po hodžoch.

Mójs. 32, 26.

Lěpscheho dara sa wukhod se stareho a sastup do noweho lěta njeznaju, hacž Jakubowu modlitwu: „Anježe, ja cze njewopuschcžu, khibo so mje požohnujesch.“ Wona ma móž, naš prawje mudrych cžinicž k sbóžnemu wumrjecžu, kóždemu dnjej, kóždemu lětej a stóncžnje naschemu žylenu žiwjenju sbóžny kónž spožcžicž: „Ja šym Boha wot woblicža k woblicžu widžal a moja duscha je wumóžena!“ Šchtož tak wumrje, sbóžnje wumrje.

Jakub stejesche, jako so tak modlesche, pschi wažnym wotdžělenju žiwjenja. Sady njeho ležesche zusba, wotrocžkowski dom, psched nim kraj jeho wótzow a pschichoda jeho luda, a Bóh běsche jemu šam s nowa šlubjenje dal: „Ša šym s tobu a chzu cze swarnowacž, hdyž ty počehnjesch; a chzu tebie šašo pschiwjesčž do teho kraja. Pschetož ja nochžu tebie wopuschcžicž, hacž ja wschitko šym cžinil, šchtož šym tebi rěčžal.“ Ale šchto dha nětko hišcžče pobrachowasche, hdyž běsche Bóh se šwojim šlubjenjom: „haj“ a Jakub se šwojej wěru: „hamjeń“ prajil? hdyž cžaš pruhowanja sady njeho a kraj šlubjenja psched nim ležesche? Šsau běsche jemu hišcžče s njepschecželom. Runje roshorjeny bratr se 400 mužemi šo domoj wrócžazemu Jakubej napschecžiwu cžehnje. — Ale tak trjeba šo Jakub Šsawa bojecž, hdyž je nad nim wutroba lubowazeho Boha, kotryž běsche runje twjerdu

wutrobu Šabana smjehcžil, a na kotrehož hladajo mohł prajicž: „Se šwojim Bohom samóžu ja wulke škutki cžinicž?“ Zahadło hlubje leži: niz Šsauowy hněw, ale Jakubowe šle šwědomnje jeho bojasneho cžini. Žiwny Bóh je jemu napschecžiwu štučil a je jemu, dokelž chzysche nětko do šlubjeneho kraja šańcž, ruku na wutrobu položil a k njemu prajil: Ščakaj, cžeho dla šy pschecžiwu šwojemu bratrej a tež pschecžiwu šwojemu naněj njesprawny byl? Cžeho dla šy jeju s ležnosčžu šjebał, hdyž dyrhjesche wěricž a cžacž? Cžeho dla šy na tajke waschnje žohnowanje šlubjenja na šo šczahnył, kotrež dyrhjesche po prawym herbowacž? — Š tym šy ty pschecžiwu mi šhrěšchil, a město teho, šo by wodacže pytał, šy hrěch nětko hižom na wschě dwazhycži lět na šwědomnju wokoło nošnył. Štej šměrom a wujednaj šo najprjedy se šwojim Bohom! O, Šsauowy hrěch budžische wschak šo pschewinył a šnješł; ale šchto pschewinje, šchto šnješe Boži hněw?“ — Tehodla šo Jakub boji, šwojeho bratra šettacž. Šchto by cžinil? Šo, šchtož woprawdže cžini — šo psched šwojim Bohom dele padnje, jemu šo wscheje šłóscže wusnaje a we šprawnej pošucže praji: „Šaj, Anježe, ty mašch prawo, hdyž mje mojeje šebicžnosčže a njesprawnosčže dla bijesch; nad tobu šamym šym šhrěšchil, ale ja prošchu: Šchtož šym cžinil, to pschicžkryj! Ty šy tež ke mni wo hnadže rěčžal a šy šwěrný we šwojich šlubjenjach; teho šo ja džeržu a cze njepuschcžu, khibo so mje požohnujesch!“ — A Jakub je šo tak s Bohom bėdžil w tamnej šwjatej nozy a dobył. Šošlamany šam we šwojej mozy, s wuwinjnym bjedrom, ale s wodacžom

hrěcha a s měrom w swědomnju wón s nózneho bėdženja wuńdže a móže nětko bjes bojósće tež cźłowjekam napschecźiwo stupicź, pschetož hdyž je Bóh sa njeho, schtó móže pschecźiwo njemu bhyć? —

Lubi cźitarjo, tež my wobsamknjemy s dženšnišchim dnjom wotdźěl swojeho podrožništwu a počehnjemy w nowym lěće do kraja, kotryž hišcće cžěmny psched nami leži, kotryž pak je psches Bože sľubjenje rošřwětleny. Rhodźmy jako podrožnižy w nim a pytajmy w njebjěšach, w kraju sľubjenja, swoje měšcžanške prawo. To pak je njemóžna wěž, hdyž dyrbi nasche swědomnje, kaž pola Jakuba, hišcće starých njewodatnych hrěchow dla swój napominazy a khostazy hłóš posbėhnyć; s bojasnej wutrobu bychmy potom swojej kóđžicžy bjes wodženja na njeměrnym morju wočoło honicź dali. Wobcžějuje-li tebe se stareho lěta hišcće někajka sľóscź abo masch-li hišcće staru, njewobrocženu wutrobu, wosmjesch-li njeslamau wolu se stareho lěta do noweho, potom sa spinadlo šobu cžehnjesch, kotrež sadžěwa, so mohł wješely do přědka krocžicź, a kotrež twoju, po Bóhu šebi žadažu wutrobu k njemu cžehnje. Teho dla cžemy wschitžy hromadže, přjedy hacž pošledni džen lěta ke kónzei dže, šo pruhowacź a pschepytacź, kať s naschei šebicžnosću a šamowolu, s naschim hněwom a šawicžu, s naschei njespschecželniwosću a njesčěrpliwosću, s naschei njesprawnosću a njelubosnosću steji. Šsmy my w šańdženym lěće pschibywali na šnutškwonym cźłowjeku a njebjěšam bliže pschischli? Šsmy potrəcəwoli w pošnacžu teho šnješa? Šsmy šo žyłe hrěcha wšdali a nješšmy wjazy na někajšej hrěšchnej pschihilnosći wišali? Duž pošorjemy šo psched tym šnješom a prošmy: Wodaj mi moje hrěchi, šo bych wucžicženy byl! Šchtož šym šhrěščil, to pschitryj! ale šo tež twjerdže jeho sľubjenja a prajmy: Ša cže njewopuschcžu, šhiba šo mje pošohnuješ! šnježe, ja žaneje krocžele do noweho lěta njesčžinjy, doniž wěšcže njewěm a wot tebe šwědcženje nimam, šo mi žadny njewodaty grecy wjazy na swědomnju njeleži, ale šo šym wschón wot tebe wucžicženy. Ša cže njewopuschcžu, doniž mje njepošohnuješ, a ja njemóžu šašo pošnje k tebi prajicź: Šbba, luby Wótcže! — Šlaj, hdyž ty tať se šwojim Bohom šańdženosće dla wotrachnuješ, potom móžesch bjes štracha do pschichoda hladacź, njetrjebasch šo kaž Jakub cźłowjekow bojecź, pschetož hdyž šo Bohu špodobamy, wón cžini, šo šu tež naschi njespschecželjo s nami špošojom.

Njeprosch pak teho šnješa jeno wo wodacže hrěchow šańdženeho žiwjenja, prošch jeho tež wo cžistu wutrobu a noweho, wěšteho ducha, šo by w nowym lěće nowy cźłowjek byl! Šwěr šo do teho bėdženja, tež hdy by šo tebi pschitym bjedro wuwinyło; wostaj šwoju cžělnu móž šady šo, daj šebi šwoju wolu šlamacź, džerž pak jeho tež sa jeho wěcžnu šwěrnosć, na kotruž je šo tež sa tebe šwjasał, wupschestrěj jemu napschecžo ruzy šwojeje wěry a praj: Ša cže njepuschcžu, šhiba šo mje pošohnuješ a mi cžistu wutrobu a wěšteho ducha dasch, šo by štare šaschło a wschitko šo nowe šcžiniło! —

W Jakubowym žiwjenju hišcće cžěmne hodžiny pschindžechu. Šle hacž runje psches tať někotru hľubinu džěšche, wón tola hacž do šwojeho škóncženja šroschtny we wěrje a w towarštwje se šwojim Bohom wosta; pschetož pola šniela bėšche jemu škóncžko ššhadžalo. Šak wjele bóle móžemy my, kotřiž my pod hodownym šchtomom štejimy, kotrymž je šesuš jako šašne škóncžko ššhadžal, to nasšonicź, — hdyž šo modlimy kaž Jakub: Šdžez je šesuš

šhryštuš s šnješom, tam je džen a krašnišcho! Šdyž tež naschu wutrobu hľuboka šrudoba cžišcčži, my móžemy we wěrje šo bėdžo horje hľadacź k temu, kotryž nam šrudobu šcžele, šo by šam šwój wobraš w naš pschekrašnił. Šžim dale ššhesčžijan pschindže, cžim cžežo šo jemu šupa. Šněkotra nadžija šo šnicži, někotre žadanje šo njedopjelni, šo bychmy šacžuli, šo šmy tudy žubnižy a podrožnižy, a šo mamy šwój wótzny kraj horkach. — Šžežo pak hišcće, hacž tajka šrudoba, je ta šnješcž, hdyž cže šo Božemu džěscžu šesdacź, jako by Bóh šwoje woblicžo wot njeho wotwobrocžil, jo žyłe šastorcžil. Šohož Bóh žohnuje, tón wostanje žohnowany wěcžnje.

Tať cžemy štare lěto wobsamknycź, šo by nam wono hľadne lěto bylo. Šón šnješ pošhaj nam, bjes njeho my ničžo njesamóžemy. Šamjeň.

šhwalbny khěrlušch.

(š. Neander, † 1680.)

šhwalba budž šjeršchnemu, móžnemu kralej wschei' šławy!
Šole budž štajnje, o wutroba, nadawł twój prawy!

šschitkón šwět pschindž,

ššaltac a harša něť kľincž!

špěwajcže, ššhesčžanštwu štawy!

šhwalba budž šjeršchnemu, ššawnemu šnježerjej šwěta,
škotryž cže wótzowšy wjedžišche psches twoje lěta;

šwot njeho šy

šdžeržany, ššarnowany.

šnjebu cži dušcha s nim šhrěta?

šhwalba budž šjeršchnemu, kotryž cže štworil je rjenje,
šstrowosć cži špoščil, cže wodžil a njesabyl ženje.

šwe nušy je

ššadny Bóh ššital cže;

šduž njech džal k njebjěšam cžehnje!

šhwalba budž Bohu, wón je cže žohnowal wjele,
šlubosće rošu je padacź cži s njebja dať dele.

šwopomít šej to,

šchtož twój Bóh šamohł je wscho,

ššajku wón miłosć cži šcžele!

šhwalba budž Bohu! Šš bychu wschitžy ju dali!

šschitko, šchtož wodych ma, džakne njech wopory pali!

šbóh je cži wscho,

šwutroba, njesapomít to!

ššajnje róť šoha njech ššwali!

K. A. Fiedler.

šerje šřjadowane žiwjenje.

šššche pošjadny džěławy řjemješłnił, kotryž njeby šwoje w počže woblicža šššžene šjenješy do korcžmy šnošyl, ale domoj pschijnješł a žona by šjenješy na najšěpje nałožowala. Šaj, wona by nakupila, šchtož bychu řjebali: ššššba, mjaša, cžopkeje drašty atd., a šchtož by wysche wostało, by na nalutowańnju donješł. Šedyn džěň muž šššadnosťnje cžajnił na šcžěnu kupi. Šle derje wón kupil nješššche, pschetož cžajnił móžššche šo do přědka ššwacž, šššžeržowacž a nacžahowacž; wón ššššche pak ššžny, pak pošny, na dobo ššššo wosta a ničtó njewjedžššche w domje prawy cžaj. Šdyž ššššche to někotre měšžy tralo, žona mužej praji: „šššš njebly šššš bylo, nowy šššš do cžajnika ššššicž dacž? Šššš, luby

mužo!" Muž pošluchajše a čašnik k čašnikarjej donješe, kiž jón snutška nowy scžini.

Nětko běšče wščitko lěpje. Čašnik, kotryž prawy čaš pofašowasche, tež do wšchitkich wězow porjada pschinješe: džělo šo i dypkom sapocža a skonczi; mały Safub pschithadžesche w prawym čašku do schule, i krótko, wščitko běšče w porjedže.

Sako muž šwój čašnik 31. dezembra nacžahny, wón praji: „Sa šo nadžijam, šo tež w pschichodnym lěcže runje tak derje dale póněž, kaž w sańdženym! Žona wotmolwi: „Š tym wuměnjenjom, šo budže našče žiwjenje runje tak mudrije srjadowane kaž našch čašnik.“ A prjedy hacž šo do loža lehnj, wón to Bohu w horzej modlitwje poruczi.

Našch pscheczel i hnutej wutrobu lehnycž džěšče. — Běšče wón teho dla hnuty, abo dofelž nózne swony klincžecž šlyšesche? Tak wjele bě wěste, šo wócžka njesacžini. Semu šo sdašče, kaž bychu šo jeho swonow synki praschale: „Se twoje žiwjenje w sańdženym lěcže derje srjadowane bylo? Budže tež tajke w nowym, kotrež šo runje sapocžina?“

„Što je derje srjadowane žiwjenje?“ šo wón praschesche. „Njejšym ja po prawym pucžu křodžil? Njejšym šwoju pschiblušchoscž dopjelnił? Njejšym pilnje džělat? Što móže mi něšto porocłowacž? Ženo šo bychu wšchitzy moji šušodža tajzy byli, kajkiž ja šym!“ A tola jemu derje njeběšče. Žeho šwědomnje džěšče: Šwonkownje wšchal šym šprawy dobry čłowjek, kotryž nikomu ničšo njepraweho nječžini. Ale po něčžim rošwivachu šo psched jeho duchom wězy, na kotrež šebi hišcže ženje pomyšlil njeběšče: jeho nješčerpliwoscž a hněw, jeho hordoscž a šebicžnosčž. Wón šo dopomni, tak husto běšče šušodam, kotřiž běchu w nudy, šwoju pomoz sapowjedžil: tak wón tych šazpivawšče, kotřiž, kož by prajił, šprawnje njeměnjachu. A jeho dopomnjecže bu pschezo jašnišče; wón, tón čžěny muž, póna šo ša nahrabneho, hordeho, nješprawneho; wón dopomni šo na wšchitke ške myšle, kotrež běchu w nim šakhadžale; wón jich šlědy w šwojim žiwjenju namala a póna, šo, hdyž hlybje padnył njeběšče hacž drusy, to jeho šakšlužba njeběšče, ale šo njebě jeno škladnosčž měł. Wón šebi tež hišcže rjekny, šo, hdyž w žiwjenju žaneho měštna ša Boha nješměje, tež Bóh jemu w njebjěšach žaneho nješthowa. Wón čžujesche, šo běšče kaž w čašniku, tež w nim něšto, ščtož pravje njeńdžesche. Žonine šłowa jemu šašo do myšlow pschidžechu: „Hacž njebylo tež najlěpje, nowy křód do čašnika scžinicž dacž! Daj to, luby mužo!“ A wón prošesche Boha, šo by čžyl jemu nowu wutrobu dacž.

Sako w pschichodnym lěcže 31. dezembra čašnik nacžahny, kotryž běšče jemu tajku dobru wucžbu posčicžil, šo Bohu džakowasche, šo běšče jeho modlitwu wušlyšchal a šo běšče mohł pokoj a měř derje srjadowaneho žiwjenja šefnacž.

Nowe lěto.

„Nježe Božo, ty šy našče wukhowanje štajnje a pschezo“, tak prajmy i psalmistom we wěry pschi špocžatku noweho lěta. Wukhowanje my trjebamy, dofelž šmy šłabi, šachodni a hrěšni čłowjekoj. Našče žiwjenje wotšhadža kaž rěka; my šmy jako trawa, kotraž rano kčze a bórny šwjadnje. Šdže pał mohli lěpscheho wukhowanja namakacž, dnyli pola wěčžneho miłoscžiweho Boha, našcheho lubeho Wótza w Šhryštušku Žesusu! Wón je naš hižom lubował do štworjenja šwěta a nošy naš hišcže pschezo na rukomaj šwojeje luboscže a šmilnosčže, runjež teho hódni njejšmy šwojeje tak husto wopofasaneje njedžakowoscže dla. Ščtož bješ Boha nowe lěto sapocžina, temu wěrne šbože pobrachuje, by-li šo jemu tež šwonkownje hišcže

lěpje ščlo. Ščtož pał na šwojim žiwjenškim pucžu i Bohom do přědka kroczi, šo jeho i wutroby boji, jeho i čžlej dušchu lubuje a šo jemu dowěrja, tón budže a woštanje požohnowany tež wošjedž horja. Duž dha čžemy šo dženska a w žylym pschichodnym lěcže teho Boha džeržecž, na kotrehož našchi wótzojo nadžiju štajachu a pschi tym ženje k hanibje njebuchu. Nječ naš wón po jašnych abo čžěmnych, po rózownych abo čžernjojtých pucžach wodži, wón naš pravje powjedže a budže i nami wšchitko derje čžinicž. Wo tak wjele měli jeho prošycž pschi wuhladže do noweho lěta, hišcže čžěmnje psched nami ležazeho! Tola wón šnaje, čžehož potřebamy, prjedy hacž jeho prošymy. Wucžišimy teho dla kótwižu šwojeje nadžije do morja jeho miłoscže a luboscže! Wón budž a woštan i nami w dobrych a šlych dnjach, w štrowoscži a šhoroscži, domach a na pucžowanju, wodnjo a w nozy, w žiwjenju a wumrjecžu. Šwoje pschecža a nadžije, šwoje džěla a bėdženja, šwoje šwójštwo a šublo, čžělo a dušchu — wšcho my do jeho šwěrneju wšchewomóžneju rukom porucžamy.

Kiž do ruki wšmi, putniko,
Ššo hotuj k dróhowanju;
Dženš wotewrja čžer nowa šo,
Kiž křód twój wjedže k ranju.

Bjeť malo šobu, putniko,
Ššto halle čžezow wjele?
Dom hóstny wšchudže trjehi šo,
Šdžež lěhwo šo čži ščele.

O hladaj k njebju, putniko,
Tam twoja hwěšda křodži,
Kiž tebi na pucž šwětki šo
A dušchu k Bohu wodži.

Ššam njepucžuj, mój putniko,
Ššo štowaršch i pobožnymy;
Šim šwěru džerž a bratrowštwo,
Ty lěpje křodžišch i tymi.

Šaj, njepucžuj šam, putniko,
Šwjež i Šhryštuškom šo křucže;
Š nim nastup nowe dróharkštwo,
Dha póněžesch šbožne pucže!

K. A. Fiedler.

Na nowolětnym ranju.

Ach, hižom šašo lěto wotšal džěšče!
Ššmy wospjet krocžel bliže k wěčžnosčži;
Wšcho šašchlo je, nječ radoscž, horjo běšče,
Nětk nowe lěto Bóh nam wobradži.

Ššto wono w šwojim klinje ša naš šměje?
Wlyšcž šboža abo šamu nješodu?
Šacž pschichod wóšty abo rózže žněje,
To napjelnuje dušchu i tyšchnotu.

O šložmy štrošchnje woczi k wyšokoscži,
Tam i kralom je, kiž našch dónť w ruzy ma;
Šaj, jemu dowěrm šo w pokornoscži
A bjeřmy wšcho, ščtož jeho mudrosčž da.

Wón je našch Wótz, my jeho lube džěczi,
Duž twařny šwěru Bože kralestwo;
Nam potom jeho miłosć dale šwěczi,
Tež sa našch kraj a sa wscho Sserbowstwo!

K. A. Fiedleř.

Jeniczi lékař, kiž móže pomhač.

Dwórskeho předarja da něhdy widžany knjes k šebi samolacž. Wón předarjej rofestaja, so je thory a so dyrbi šnano bóřny wumrjecž; so chyzł jemu duchowny tola něšto troštowaze prajicž, ale so nješmě Jesom Šhrysta pódla mjenowacž, pschetož wo nim wón ničžo wjedžecž nochyzšče. Předar wotmolwi: „Derje, so mi to do přědka prajicže; pschetož s nim budžich ja hewař sapočzał.“ Duž wón pschi přenim wopycže wo lubosći Božej rěčesče. To thoreho wobduwasče kaž šlěbki žiwjensti powětr. Semu běšče derje a wón předarja proschěšče, so by bóřny sažo pschischoł.

Tón pschińdže a rěčesče druzi krócž wo Božej wschěhomozy, wschěhomoschudžomnosći a wschěhomědomnosći. To běchu sa thoreho hižom něotre čerńje nutsčach; pschetož to je hórko, so je Bóh wschitke našče hrěchi widžal a do šwojich knihow sapiszał. Tola to hiščeže džěšče. Předar woteńdže a thory jeho s nowa proschěšče, so by bóřny sažo pschischoł.

To šo sta, a wón powjedasče tón krócž wo Božej šwjatosći a prawdosći. To pať njeběšče wjazny kaž milny nalětny powětr; pschetož hdyž rěka: Bóh njeje Bóh, kotremuž šo bjesbóžne wašnje špodoša, shtóž je šly, psched nim njewostanje“, potom je šyna. A rěka-li: Bóh da šóždemu po jeho šlutfach“, a bjesbóžni pónđu do wěczneje čzwile“, potom do šrjedž wutroby nuts mjeršnje. Něčžo wo prawym Bošy duchowpastyr tón krócž škónczi a na šónzu šakonja štejesče.

Sa wjazny dnjow wón še thoremu nješchińdže; wón džě tež po prawom temu mužej, kotryž wo Šhrystušbu ničžo šlyšhecž nochyzšče, ničžo wjazny prajicž njeměšče. Tola škóncžnje thory po njeho pódla a jemu škoržesče: „Ša šebi we šwojej štyšnosći rady njewěm; mi je, kaž był w heli abo hela we mni byla. Nje-wěšče dha ničžo, s čim mohli mje troštowacž?“

Duchowny wotmolwi: „Ša dale ničžo prajicž njemožu, hačž so wschal je Bóh hnadny, ale tež mudry, šwjaty a prawy a po šwojej prawdosći ničžo druhe čžinicž njemóže, hačž ške thostacž. Ša drje bych hiščeže wjele rjaneho a troštowazeho wam prajicž mohł, ale wo tym džě wy ničžo šlyšhecž nochzecže. Teho dla dyrbicže takle njesbóžny wumrjecž a tam šwój wotšbud woczakowacž, — a duž dyrbjú waš s žyłej wutrobu wobžarowacž.“

„Nó, šhto dha wěšče troštowazeho a dobrego; prajcže mi tola, hačž móžu hiščeže wumóženy byčž?“ šo thory w štyšnosći šwojeje wutroby woprašča. —

„D haj, ale jeno, šmēm-li wam wo Jesušu powjedacž.“

Něčžče w Božim mjenje, šhtož chzecže, jeno so mohł še šlaženja wumóženy byčž!“

Duž džěšče předar s hory Sinai do Bethlehema a na Golgatha a přědowasče thudemu, bohatemu mužej wo huadneje radže Božej, wo wumóženju, wo wobacžu hrěchow a prawdosći w Jesušu Šhrystušbu. A dokelž nusa na šłowo šedžbowacž wicži, dha wěra a s wěry trošcht w thudej wutrobje thoreho měštna namafa.

Nowa móz.

Sšlawny hudžbnik Haydn běšče juntrócž w towarštwje druzich šlawnych hudžbnikow. Duž to praschenje našta, šhto móže šnutsownu móz, je-li pschi wutrajnym džěle wošklabla, najšhěšičho sažo pošhlnicž. Šedyn to, druzi něšto druhe mjenowasče. Šašo jeho wabjachu, so by šo tež wuprajil, šhto ma wón pschi šwojich wjele džělach do pošhlnjazeho šřědka, wón rjetny: „Ša mam we šwojim wobhdlenju mažu domjazú šapalku, tam ja thodžu a šo modlu, kaž husto šo špróžny čžuju; tón šřědč je mi štajnje pomhał.“ Wšchitžny dyrbjachu pschidacž, šo jeho džěla dopokasuja, šo je jeho móz najwjetšča. Wón pať w ponižnosći wušna: „To njeje moja móz, to je móz Boža.“

Wschelake s bliska a s daloka.

— Ššwjedžen štych kralow. Še šónzej běžaze lěto je našchemu šerbštemu šchěšćijanschemu ludej wschelke dobre pschisnešło. Šašo dostachny šerbškeho šahorjeneho šapóšłanza do šejma; něšotra štrona tež šhoni nowe wožiwjenje narodneho ducha. Wocži šo na šdžerženje macžerńeje rěče w ludowej šhuli wobrocžichu. My Šserbjo tež wošebje to witamy, šo je šo nam próžowanje radžilo, jako ša šdžerženje štych kralow wustupichny. Našch hiščeže nješpróžnimy knjes šarať lie. theol. Šašub w Budyščinje s lubosću k žyrkwi a k Božemu kralestwu nastork k petiziji ša šdžerženje tuteho štareho, požohnowaneho šchěšćijanskeho šwjedženja da. Špěščnje šo šistna w šerbškich wošbadach rošěšlach. Wšchede wschěm bě žyrkwiny pschedšejicžerjanu šo džakowacž, šo je šwól-niwje wokoło dawachu. 9700 podpíšmow bu šhromadženyč. My tež pschipošnowamy, šo chyzšče šo něotry mješ nami bydlazy němšti abo němšti rěčžazy podpíšacž. Přóštwu na šynodu dóńdže. Džal šwěrnemu šastupowanju ludoweje wole psches našcheho čžesčeneho šynodalu k šararja Wrošata-Šrodžičežanskeho a knjesa knježerstwoweho radžicžela Šanowskeho šo sta, šo w šynodze wotšhlěš namafa a bu pschijata. Našchecžiwu wobšamšnenju pošled-njeje šynody šo tale rašnje ša šdžerženje šwjedženja wupraji a ša jeho šastupjenje psched šejmom. Šserbška lubosć k štaremu dobremu, šerbška wěra — pschetož štykrale šu pschezo kaž dejmant wěry, šo Šnjesowa wěž na šemi wostanje a dale džě — je dobyła.

A nětko džimy do noweho lěta, kiž chzemy nastupicž, wschitžny s tajkej wěru. Wona je našča móz. Š njej šwoju narodnosć a štaru šerbštu pobožnosć, kiž je dženša w štrasche, šdžeržimy. A kaž je runje našch maški lud pschezo myšł a wutrobu ša wulki pohanski šwět a jeho nusu bjes Šbóžnika měł, tak wobšhowajmy ju tež. Wšchitšhadžejmy še šylami štych kralow do Božeho doma, dajmy šebi wo mišionštwje přědowacž. Potom wopruijmy rjany wopor ša šlutfowanje šwjateho mišionštwu. Šserbjo šu do přědka ššli, Šserbjo nječ tež w přědku wostanu. Š džakownej wutrobu prajimny: Bóh je s nami, wjedže naš! a: Wšchińdž k nam twoje kralestwo!

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschědawarńjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacž. Na šchtwórcž lěta placži wón 40 pj., jenotliwe čžišłta šo ša 4 pj. pschedawaju.